ŠLECHTA, MALÝ KRÁL A FRONDA

5. DÍL

V PRAZE 2012 ING. RADKO SÁBLÍK

OBSAH

OBSAH....3
TŘICÁTÁ SEDMÁ KAPITOLA....4
TŘICÁTÁ OSMÁ KAPITOLA....46
TŘICÁTÁ DEVÁTÁ KAPITOLA....81
ČTYŘICÁTÁ KAPITOLA....119
ČTYŘICÁTÁ PRVNÍ KAPITOLA....152
ČTYŘICÁTÁ DRUHÁ KAPITOLA....188
ČTYŘICÁTÁ TŘETÍ KAPITOLA....229
ČTYŘICÁTÁ ČTVRTÁ KAPITOLA....264
ČTYŘICÁTÁ PÁTÁ KAPITOLA....293

TŘICÁTÁ SEDMÁ KAPITOLA

PAN SPRÁVCE LEANDER

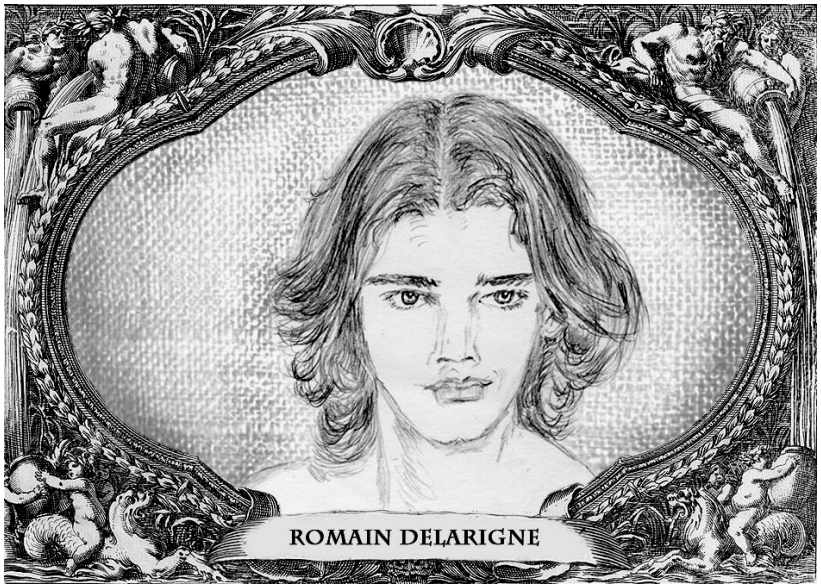
Lehký dotek na rameni přiměje správce panství Godille, který v dubnu oslavil teprve dvaadvacáté narozeniny, aby otevřel oči a zamžoural pátravě okolo sebe. První, co uzří, je lehce rozmazaná tvář šestnáctiletého Romaina Delarigne, jeho písaře. Hoch je oblečený pouze ve spodkách, bosý, ještě s pomalu zasychajícími kapičkami potu na kůži. Spí ve vedlejší místnosti a jak byl přes noc zachumlán do pokrývky, bránilo se jeho hubené a vytáhlé tělo teplu produkováním potu.

Leander Brizeux se zvolna protáhne, na rozdíl od úsměvu písaře je jeho tvář spíše zachmuřená. Pracoval dlouho, ponocoval jako obvykle, příliš se nevyspal. Kolik je vlastně hodin? Ještě dost málo, skrz okna, jejichž závěsy právě polonahý mladík roztahuje, pronikají do místnosti první náznaky nového dne. Obloha je dle všeho čistá, bude zase pěkný slunný červnový den.

Brizeux se znovu protáhne, shrne ze sebe pokrývku, vypustí z pod ní smrádek. Má na sobě také pouze spodky, teď ještě vyboulené ranní erekcí. Pozvedne zrak směrem vzhůru a hledí do stropu svého lože s nebesy. Až teď se na jeho tváři objeví letmý úsměv. Jak je hezké být probouzen v takovém pohodlí. Ještě před pár lety by se mu ani nesnilo o kariéře, které na tomto panství rychlostí blesku dosáhl. Jak měkké je jeho lůžko, jak jemné jsou látky, jimiž je přikryt.

Posadí se na okraj postele, což se v jeho obličeji projeví otráveným šklebem, potom našmátrá nohou nádobu, do níž vzápětí začne konat malou potřebu. Pro tu velkou jsou na zámku speciální prostory,

v nichž jsou židle s děravým dnem a pod nimi zasmrádlá nádoba. Této výsady si ale mohou užívat jen privilegované osoby, další mají k tomuto účelu prostory vně zámku. Exkrementy později služebnictvo vynáší do lesní zahrady na místo k tomu určené.

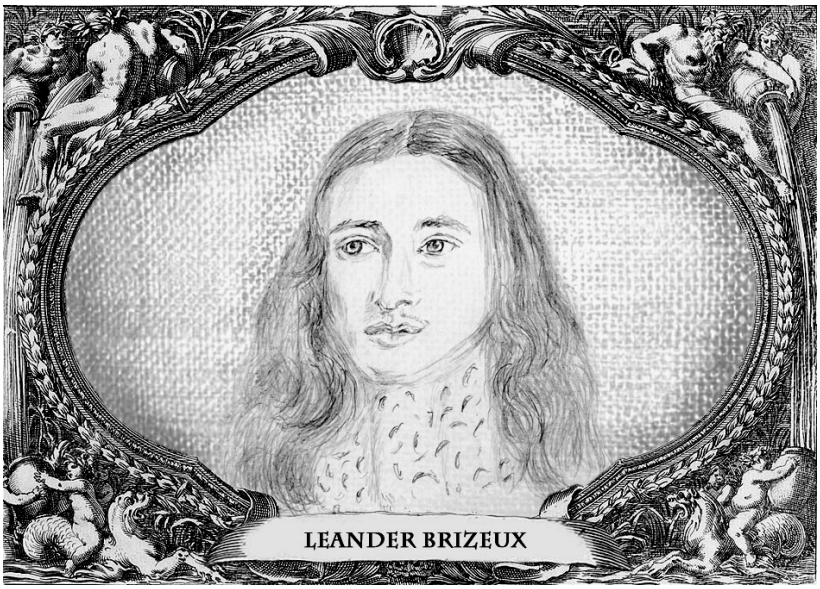
Brizeux se znovu protáhne, tentokráte ve stoji, prsty pravé nohy zatlačí nočník kousek stranou. Učiní několik rázných kroků a další protažení již předvádí přímo u okna. Z něho hledí na vrchol hradby a přes něj do lesa, který v sobě skrývá uměle vytvořené cesty, altánek, jezírko a dnes již i mnohé výtvory mladého a snad i talentovaného sochaře Adriena Roybeta.

„Zde je voda," konstatuje ospale Romain.

„Voda," otřese se správce, pak si vzpomene na dobré rady abbé Furraye i doktora Chapona a natáhne ruku.

Hoch drží lavór, do něhož skoro štítivě ponoří Leander své prsty a osvěžuje se přenesením několika kapek na tváře i hruď. Lehce se namokří i za krkem. Naopak delší dobu nechá spočinout prsty na svých spáncích, přeci jen je nevyspalý a trochu ho bolí hlava.

Vše další je již každodenní rituál, proto se písař ani neptá, ale rovnou koná. Sám stále ještě jen ve spodkách pomáhá správci s oblékáním, společně dolaďují detaily ústroje, aby mladý pán nezavdal příčiny ke kritice a dobře reprezentoval svůj úřad. Jeho šaty jsou spíše prostší než výstřední, na druhé straně z velmi kvalitní látky. Není ani tak marnivý, ale kdyby se oděl jak šupák, jistě by ho paní hraběnka pořádně vyplísnila.

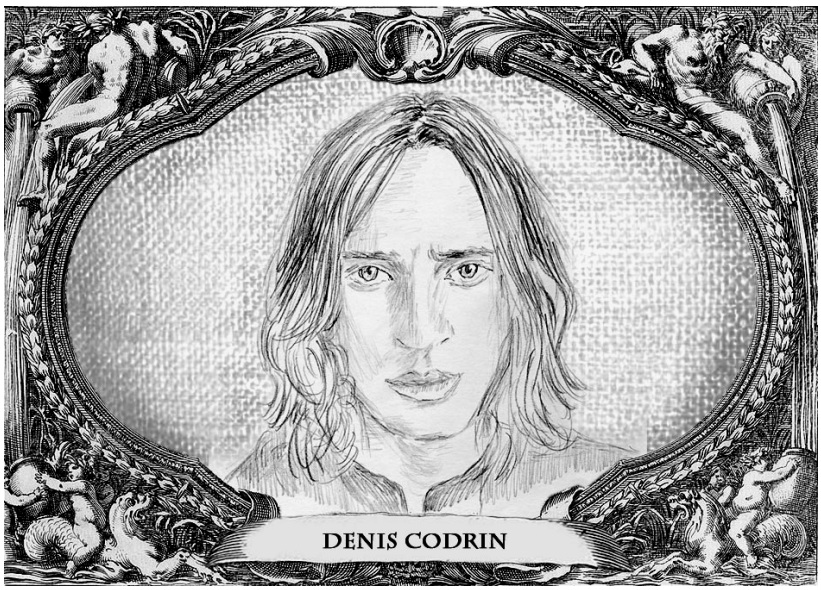

Jakmile je Brizeux oblečen, spěchá hoch do vedlejší místnosti, aby naházel šaty i na sebe. Jeho jsou prosté jakýchkoli ozdobných přívažků a provedené ve světle černé barvě. I on se však na sebe podívá před zrcadlem, aby se vystříhal kritice či pohoršivému pohledu svého pána.

Leander kráčí po chodbě a krok nazpátek peláší jeho písař. Nastává rutinní obhlídka zámku, neboť služebnictvo je nuceno vstávat minimálně současně s rozbřeskem. Tedy pár chvil před svým správcem, o jehož návštěvě v ranních hodinách nepochybují. Koná se každý den, pan Brizeux je pečlivý a až skoro pedantský. Nicméně pokud si jeho podřízení plní své úkoly, mohou s ním vcelku dobře vycházet.

Kroky dvojice mladých mužů se rozléhají po dlažbě chodby. Správce má svou ložnici v druhém patře, na rozdíl od své pracovny, která se nachází v přízemí. Druhé patro je celé vyčleněno zámeckému pánu, jeho rodině a nejbližšímu služebnictvu. Stěny chodby jsou již částečně vyzdobeny, objevují se zde i obrazy malíře Augustina Caillé, on i jeho přítel sochař Adrien Roybet jsou na zámku trvale ubytováni. O

úrovni děl obou má Leander své mínění, ale jelikož se jejich výtvory líbí paní hraběnce, nechává si své názory pro sebe.

V zámku je naprosté ticho, proto je tak slyšet klapání bot mladíků. Ti ale již mají odzkoušené, že tento zvuk nikoho neprobudí. Byť má paní hraběnka v současné době lehké spaní, pokročilé těhotenství na ni zanechává stopy a přidělává vrásky na tváři doktoru Athanasi Chaponovi. I on se ze zámku skoro nehne, s výjimkou, kdy je vyslán paní de Godille k nějakému vážnému případu na zdejším panství.

Teprve v přízemí je patrný pohyb. Zde sídlí služebnictvo, je zde také kuchyně. Nikdo nezpůsobuje ale záměrně hluk, pokud hovoří, tak spíše potichu. Jde ale o zvyk, jejich hovor jen stěží může dolehnout až do druhého patra, kde odpočívá rodina zámecké paní.

Správce a písař vstoupí do kuchyně, kde vládne pevnou rukou čtyřiadvacetiletý Denis Codrin, otec syna a dcery, zároveň zeť chůvy hraběcích dětí. Přítomna je i jeho manželka, ačkoli ta většinou pouze vykonává dozor nad pracemi. Naopak pořádně přiložit ruku k dílu musí celá rodina Ulrichových, která přišla se zámeckou paní z Německa, čtyřiatřicetiletá paní Marie, její patnáctiletý syn Alex a třináctiletá Marika. Pomocné práce vykonává i dvanáctiletý Isaac Plicher, jeden ze tří sourozenců, zachráněných markýzem de Almare u Rotweillu.

Další najaté služebnictvo, mladíci a dívky, vykonávají spíše práce v zámku, jen když je třeba připravit větší tabuli, tak jsou povoláni do kuchyně. V klidných dnech maximálně nanosí vodu, odnesou odpad, někdy pomohou s úklidem a podobně.

„Vítáme vás, pane Leandere," hlaholí Denis, „Marie, postarej se o snídani pro naše vzácné hosty," dodá vzápětí příkaz.

„Potřebuji s vámi mluvit," ukáže ke stolu Brizeux, kam se vzápětí posadí on, jeho písař a šéfkuchař, „Tušíte jistě o čem."

„Předpokládám o vaší svatbě."

„Předpokládáte správně," povzdychne si správce, „Chtěl jsem udělat decentní obřad a stejně decentní oslavu. Bohužel paní hraběnka je jiného mínění."

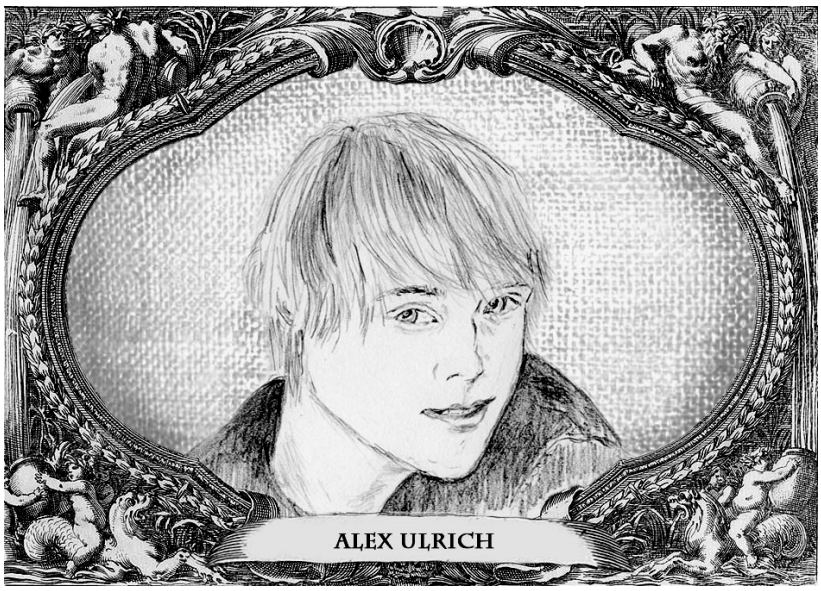
„Její zájem je ale pro vás čest, ne? Proč tedy takový povzdech?"

„Čest je to veliká, obrovská," přikývne Brizeux, „Ovšem nemalé budou taky náklady. Až se o nich dozví pan hrabě, abych se zahrabal několik sáhů pod zem."

„Jde přeci o vůli paní hraběnky."

„Ano, ale o peníze pana hraběte,“ usměje se správce, „Pane Denisi, máte pro mě, co jsem požadoval?“

„Ještě nejsem úplně hotový,“ zatváří se provinile Codrin, než může pokračovat, je vyrušen Marií Ulrichovou, která v doprovodu svého syna Alexe přináší pro všechny tři snídani.

„Nejste hotový? S čím?“ zatváří se nespokojeně Brizeux.

„Mám už sepsané všechny chody,“ vysvětluje šéfkuchař, „Ale musím ještě doladit detaily. Nejde jen o samotnou tabuli, ale také jídlo a pití okolo. Byl bych nerad, kdybych vzbudil vaši nespokojenost, pane Leandere.“

„Pane Denisi, tu vzbudíte tím, když budete neúměrně navyšovat náklady. Chody je třeba omezit, spočítat dobře, kolik bude čeho třeba. Nemám zájem zbytečně plýtvat.“

„Pane Leandere, pokud vím, náklady jsou hrazeny z peněz pana hraběte.“

„No právě.“

„Vy přeci děláte tolik, zasloužíte si pořádnou veselku. Však je její uspořádání taky odměnou pro vás od paní hraběnky.“

„Vím a velmi si jejího ocenění vážím. Ale to neznamená, že budu podporovat plýtvání. Jsem zde správcem a jsem zodpovědný za vydání. Proto pane Denisi kroťte svou fantasii, držte se při zemi.“

„Snažím se splnit jak přání vaše, pane Leandere, tak paní hraběnky. Bohužel jsou v naprostém rozporu. Vy mi přikazujete šetřit, naopak Její Milost nařizuje v žádném případě na vaší svatbě nešetřit,“ zatváří se nešťastně Codrin.

„Pak volte zlatou střední cestu. Spíše však šetřit.“

„Udělám co bude v mých silách. Ale hostina je také mojí vizitkou, pane Leandere. Nemohu si kazit svou pověst tím, že připravím nějakou bžundu. Jistě by mě vyplísnila paní hraběnka a co by si pomysleli naši hosté. Když už o nich mluvím, taky mi něco dlužíte, pane Leandere. Mluvil jste o konečném seznamu hostů.“

„Ten seznam mi raději ani nepřipomínejte,“ řekne Brizeux a vzápětí šlehne zlostným pohledem po svém mladém písaři, který se potutelně usmívá. Ví proč, neboť soupis hostů připravuje.

„Zase se změnil?“ usměje se zlehka i šéfkuchař.

„Mění se snad každým dnem. Každým dnem na něm někdo přibývá,“ povzdechne si znovu Brizeux, „Přitom nejsou pozvaní téměř žádní urození hosté. Většinou jde o okolní správce, představitele církve svaté, obchodnických a řemeslných cechů z Angers. Bohužel ale také různí umělci, vážení členové akademické obce …,“ hovoří dál a je patrné, jak při tom výčtu trpí.

„Máme tedy alespoň rámcovou představu, kolik hostů bude?“

„Kolik … Romaine, ty máš přehled!“

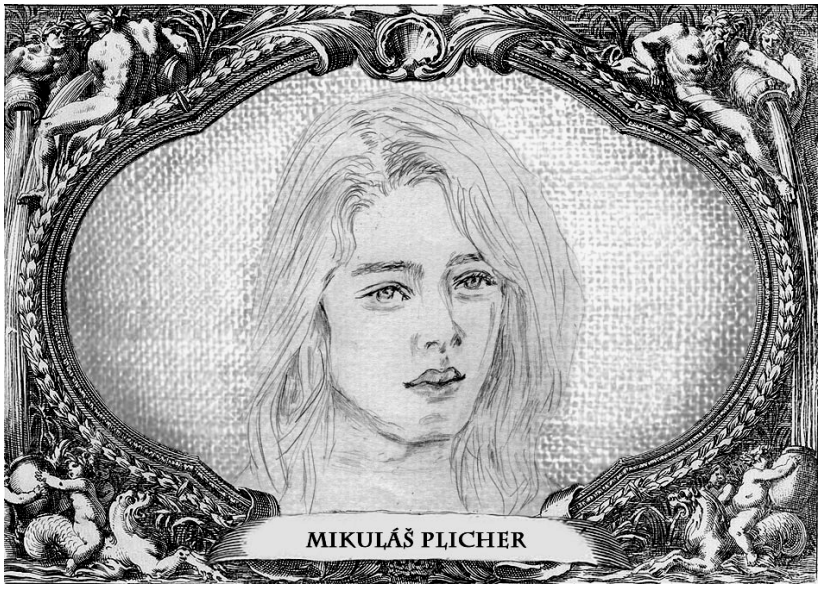
„Poslední přípis znamenal stodvacátého šestého pozvaného hosta,“ odpoví Delarigne a nemůže se ubránit úsměvu, když vidí tvář svého pána.

„Kriste pane!“ zaúpí správce.

„Není ale všem dnům konec,“ říká písař veselým tónem, jako by měl snad z utrpení svého šéfa radost, „Vždyť dnes má přijet na zámek váš budoucí tchán, pane. Pokud si dobře pamatuji, má seznam pozvaných hostů doplnit do konečné podoby.“

„Ach ano, dnes odpoledne.“

„Počítejme tedy sto padesát hostů,“ hovoří pro sebe Codrin, „Sto padesát hostů není zase tolik. Ovšem také ne zrovna málo …“

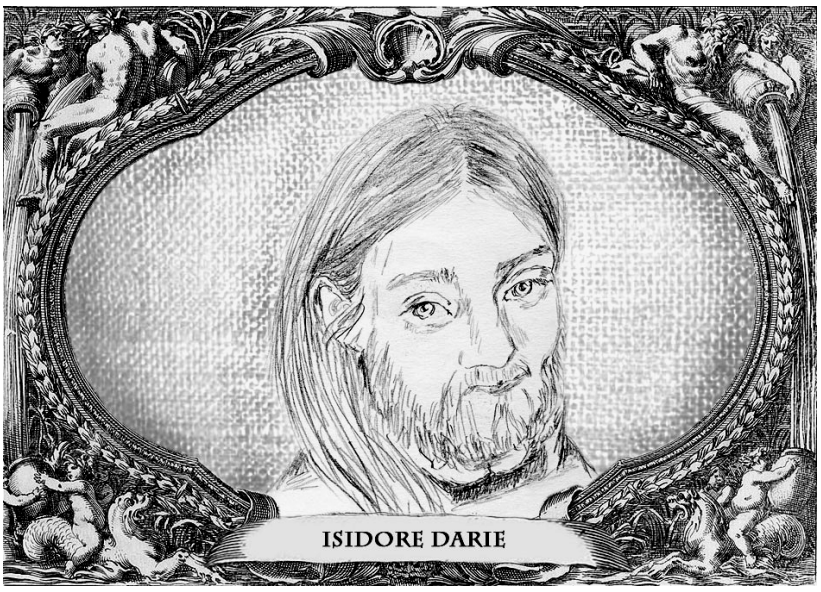

„Sto padesát hostů na svatbě správce zámku je šílené číslo, pane Denisi. Bohužel s tím asi nic neudělám. Paní hraběnka je až příliš velkorysá a já nemohu odmítat, abych neurazil ji ani svou budoucí rodinu.“

„Také nemůžete urazit vaše obchodní partnery, pane,“ připomene správě Delarigne, klukovi to pálí, pomyslí si jeho nadřízený, leč mladík pokračuje, „Já si myslím, že budoucí obchody peníze vynaložené na hostinu vrátí.“

„Ty tu nejseš od toho, abys myslel,“ zpraží Brizeux svého písaře, čímž ho donutí sklopit uši, zároveň se ale chlapec urazí a zatváří se zarputile. Stejně tak napíchne na nůž kus pečínky a začne ji urputně přežvykovat. Pro dobrotu na žebrotu, myslí si. Do konce snídaně už nepromluví, jen trpně poslouchá dohady správce a šéfkuchaře.

Další kroky dvojice kontrolorů vedou do stájí. Tam je práce také v plném proudu, při jejich příchodu na chvíli ustane a hlásí se jim trojice ve složení sedmadvacetiletého štolby Isidore Darieho, jeho dvacetiletého pomocníka Viléma Kramera a osmnáctiletého Mikuláše Plichera. Správce si vyslechne hlášení vrchního štolby Isidora, pak se však obrátí na jednoho z jeho pomocníků.

„Mikuláši, jak se daří tvojí sestře?“ zeptá se s přísným výrazem ve tváři.

„Teď už dobře,“ odpovídá s patrným německým přízvukem Plicher, přičemž v jeho tváři je možné spatřit stín zapšklosti.

„Slyšel jsem, že se k ní nechováš právě dobře!“

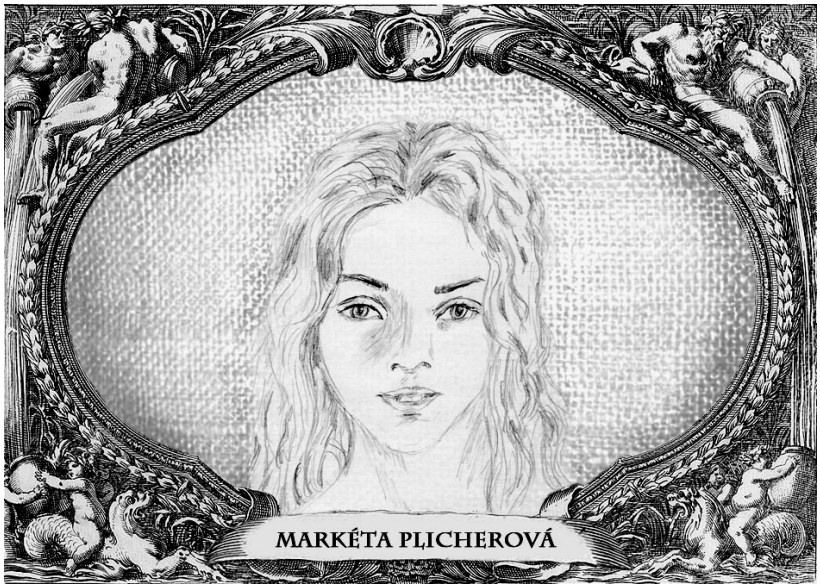
„Ona si stěžovala?“ zkřiví se tvář mladíka hněvem.

„Nikoli. Doneslo se mi tvé nepěkné chování od jiných.“

„Nevím … Bůh se na moji sestru zlobí. Proto se jí narodilo dítě mrtvé,“ říká Plicher a naráží na nedávnou událost, kdy jeho sestra porodila mrtvý plod, jehož otcem byl Quido Dujardin.

„Mikuláši!“ podívá se správce přísně na podřízeného, „Máš být své sestře oporou, ne ji ještě její nelehkou situaci ztěžovat. Znáš přísloví, které říká, kdo jsi nevinný, hoď kamenem? Jsi opravdu tak nevinný a čistý? Sám jsi nikdy nezhřešil?“

„Já? Kdo vám co povídal?“ zrudne mládenec jak rak, i jeho kamarád Vilém teď klopí oči.

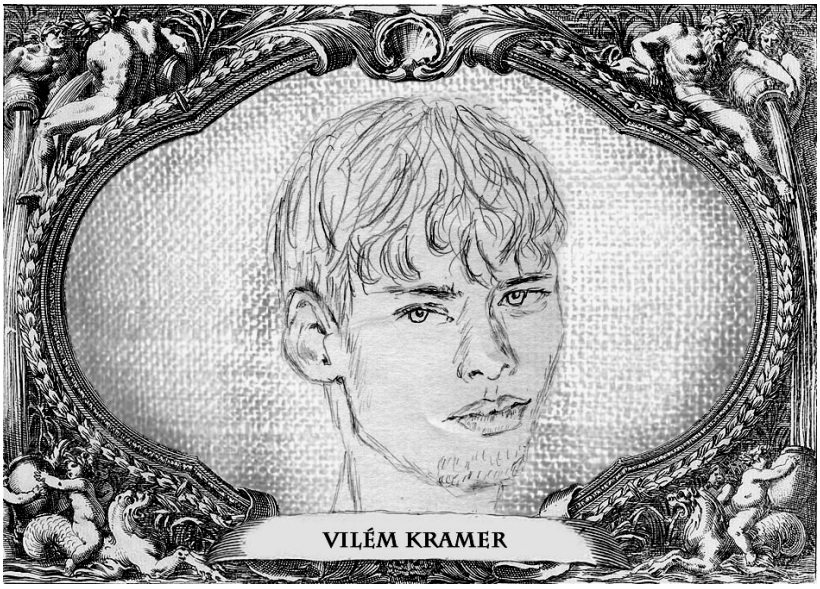

„Nikdo mi nic povídat nemusí. Jsi už mladý muž, na zámku i podzámčí je dost mladých hezkých děvčat. Opravdu máš právo soudit svou sestru?“

„Nevím, pane,“ je ve zřetelných rozpacích Plicher.

„Tak o všem přemýšlej, Mikuláši,“ hovoří teď skoro otcovským tónem o čtyři roky starší Brizeux, „Tvoje sestra není žádná poběhlice. Dopustila se hříchu, nebyla však sama. Přestála si ošklivé pohledy, požehnaný stav a nakonec i smrt dítěte. Ty bys měl být její oporou. Jednak jsi o rok starší a za druhé jsi hlavou rodiny. Nezapomínej!“

„Budu si vaše slova pamatovat, pane,“ sklopí hlavu mladík, to se však již správce i jeho písař otáčejí a postupují dále.

Kontrolují další služebnictvo, které tvoří před rokem najatá desítka mladíků a dívek, došlo k pár výměnám a v současné době je jich na tucet. Jsou zde vedeni pevnou rukou co se týká jejich povinností, na druhé straně mají dost velkou volnost v osobním životě. Správce si nedělá iluze, co se děje, když zámek pohltí noc.

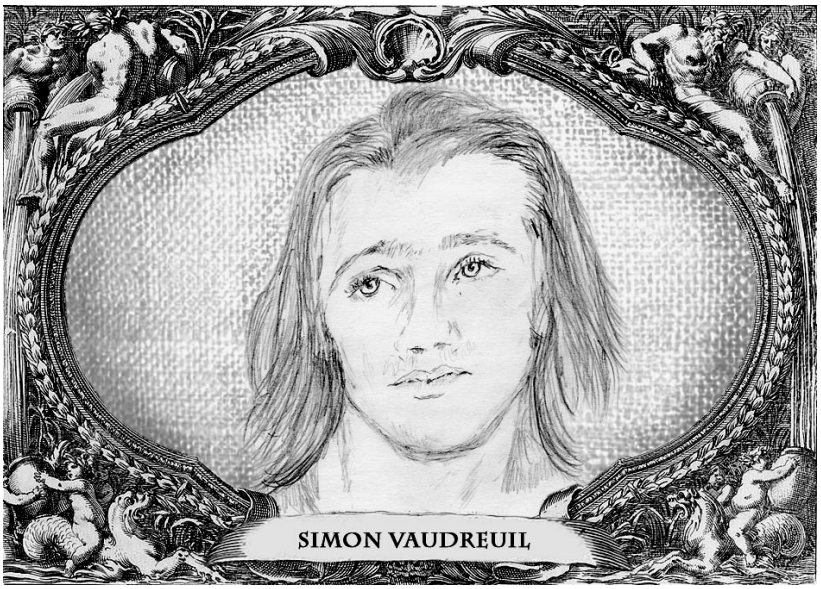
U vchodu se srazí se Simonem a Theophilem Vaudreiulovými, syny zahradníka, kteří přinášejí řezané květiny pro jejich vyměněnu ve vázách. Oba chlapci, sedmnáctiletý Simon a čtrnáctiletý Theophile se uctivě klaní. Jejich otec touto dobou je již za hradbami v lesní zahradě, ve které se však nachází i okrasné květiny, nejen ozdobné stromy.

Právě v tu chvíli vchází do brány skupina mužů, poddaných a nájemců lenního pána, která i dnes bude pokračovat v pracích na podzemní chodbě. Tímto způsobem si přivydělávají, správce jim sice neplatí nijak zvlášť dobře, ale i tak je pro ně takový příjem významný. Nebo si mohou odpracovat poplatky, které jsou povinovány vrchnosti odvést. Příliš neremcají, na zdejším panství se jim nevede nejhůř a správce je rozumný. Nehodlá z nich sedřít kůži za každou cenu a pokud mají málo, tímto způsobem se mohou vykoupit. Další skupina jim podobných buduje základy nového kostela.

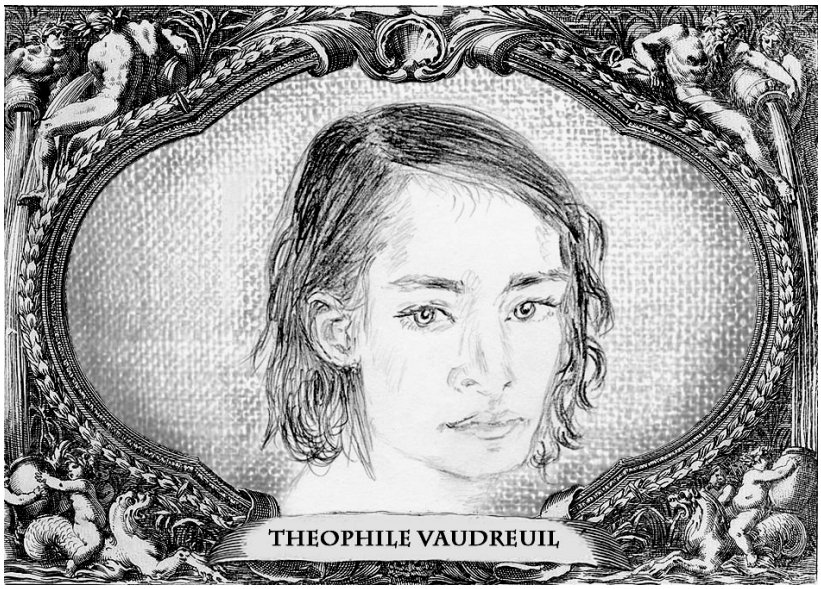
Jelikož pracují v podzemí a zbytky horniny a kamení odnášejí v tichosti, mohou začít svou činnost bez obav, že by vzbudili zámeckou paní. Proto si je již jde převzít osobně mistr Peligot. Sám jim také sdělí přesné instrukce pro dnešní den.

Brizeux, spokojený se stavem činnosti svých podřízených, se přesouvá do své pracovny, kde bude i se svým písařem následné hodiny pracovat. Má se co otáčet, vždyť vykonává funkci nejen správce celého panství, ale také majordoma zámku a ke všemu se vrhá čile do obchodování. V jeho kanceláři v přízemí ho čekají stohy lejster, musí dbát na přesné účetnictví, prostudovat návrhy různých dohod, přemýšlet nad dalšími možnými aktivitami. Navíc ho v poslední době hodně zaměstnává jeho vlastní

svatba. Nejde jen o hostinu, ale také o manželskou smlouvu, další přípravy spojené s obřadem, přípravou místností pro svou budoucí choť. Paní hraběnka byla tak laskavá, že mu vyhradila další komnaty ve druhém patře, kde budou oba bydlet.

Kolem půl jedenácté svou práci přeruší a jde za zámeckou paní. Ta je již ustrojena, právě vychází ze svých komnat a míří do zdejší kaple. Bez ohledu na svůj požehnaný stav a velké břicho, jenž ji nutně komplikuje a ztěžuje každý pohyb, tráví každý den hodiny v motlitbách. Má již v kapli připravenou zvláštní sedačku, klečení by pro ni a dítě mohlo být nebezpečné. Doprovází ji doktor Chapon a kapitán de Barellia, kteří si ji převzali od jejích komorných.

Brizeux dohlédne na přesun paní hraběnky a jako všichni ostatní ji zanechá v rozjímání v kapli. Jeden z vojáků, dnes padla řada na Theodora Barbanauxe, hlídkuje nedaleko, aby na zavolání byl schopen přiskočit ke své paní a buď splnit její rozkazy anebo jí doprovodit zpátky do jejích komnat.

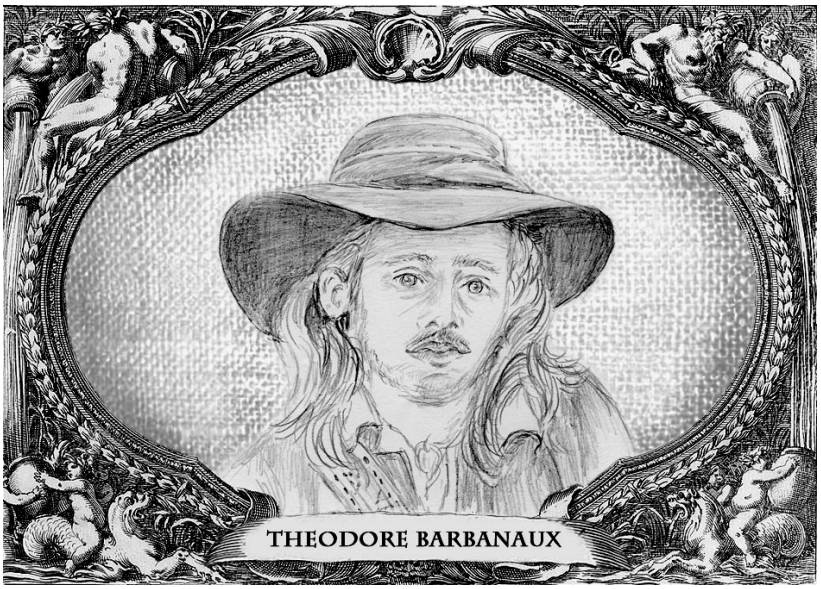
Do těch teď zamíří správce v doprovodu doktora Chapona. Elke Wolfová i Barbora Weisserová mají také již břich jako hrom a jejich porod je na spadnutí. Leander se cítí osobně zodpovědný svému příteli Quidovi, otci obou dětí, spočívající doposud v lůně jejich matek. Poté, co Markéta porodila mrtvou holčičku, se cítí zvláště odpovědný za stav dalších těhotných. Jde sice jen o levobočky, nemanželské parchanty, ale i tak bude v jejich žilách proudit krev pana de Rigault. Pokud se tedy narodí živé.

Doktor obě komorné prohlédne, tváří se spokojeně, což uklidní i pana správce. Projde si ještě komnaty zámecké paní, vydá pár pokynů, promluví s Madeleine Coquerelovou, chůvou panských dětí a zároveň matkou ženy místního šéfkuchaře. Díkybohu jsou všichni tři chlapci v pořádku, nejstaršímu Armandovi budou již brzy tři roky. Jak jen ten čas letí.

Uspokojený správce se vrací do své pracovny, kde však ustrne hned na prahu. Spatří totiž v rozhovoru se svým písařem Otce Leona, jezuitu a velmi přísného místního faráře. Tento třiatřicetiletý asketický kněz se tváří jako vždy zarputile. Brizeux si povzdechne, jistě nepřišel jen na přátelskou návštěvu. Bude si zase muset vyslechnout obvyklé nářky.

Písaře vyženou pryč z pracovny, kněz se napije jen obyčejné vody, Brizeux si dá zředěné víno. I on potřebuje jasnou hlavu, sice je již na nohách několik hodin, ale den vlastně teprve začíná a jeho čeká hodně povinností. I vzhledem k nim nemůže jásat nad neohlášenou návštěvou sluhy božího.

Farář se nejprve věnuje běžným věcem, žádá o vyřešení sporu dvou svých farníků, kteří se mu svěřili či ho požádali o radu. Správce musí běžné problémy i přečiny řešit, těžší věci pak spadají do kompetence zámecké paní. Díkybohu jich mnoho není, na panství se udržuje klid. Otec Leon se také přimlouvá za dvojici, která se rozhodla vstoupit do manželství a žádá oficiální svolení vrchnosti.

„Pane Leandere," upře při této příležitosti pronikavý zrak na správce kněz, „musím znovu zopakovat své velké rozhořčení nad stavem, který trpíte vy i paní hraběnka na zdejším zámku," stěžuje si a jeho společník si povzdychne, už to zase začíná.

„Copak jsme provedli tentokrát, Otče?" zeptá se.

„Pane Leandere, taková ironie není rozhodně na místě!" durdí se jezuita.

„Omlouvám se Otče, již pokorně naslouchám."

„Vrchnost by měla jít všem příkladem. Co však mohou spatřit ti, co přicházejí na zámek? Neuvěřitelně uvolněné mravy a semeniště ďáblových přisluhovačů."

„Otče, vaše soudy jsou jako vždy až příliš přikré," rozhodne se Brizeux dnes oponovat, „Její Milost tráví každý den modlitbami v kapli. Právě teď se v ní také nachází. Dbáme zde na dodržování božích přikázání."

„Nemluvíte pravdu, pane!" zvýší hlas farář, „Boží přikázání se zde dnes a denně porušují. Vlastně každou noc. Na zámku je mnoho svobodných žen a mužů a jen co se setmí, smilní a smilní."

„Tak hrozné to snad není …"

„Hrozné, pane. Více než hrozné! Přivedl jste na zámek nové chlapce a dívky. Máte zde svobodné vojáky. Trpíte zde plémě neřestné, jakými jsou pánové Adrien a Augustin. Kteří pod pláštíkem rádoby umění jen přemýšlí, kterak hřešit. Smilní zde kdekdo s kdekým. Pod dohledem vaším a paní hraběnky."

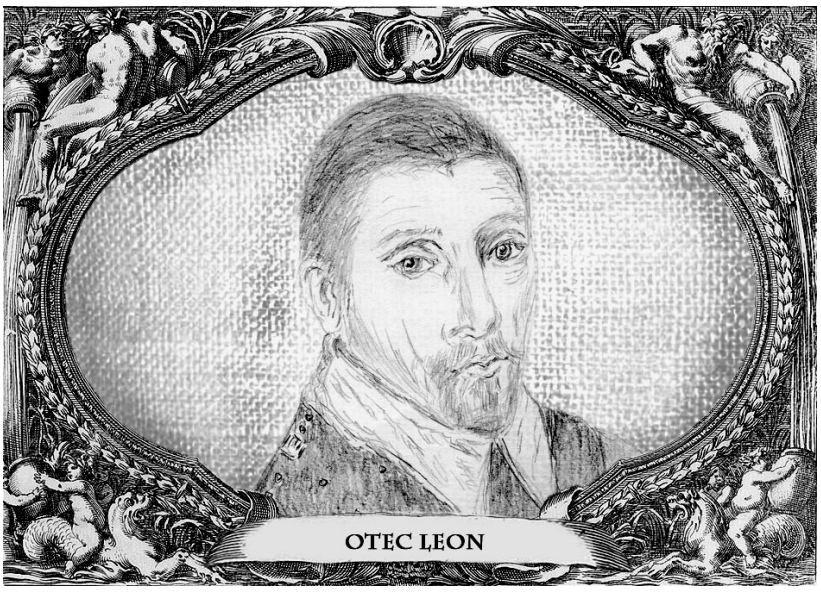
„Otče, prosím, nebuďte nespravedlivý. Já i paní hraběnka jsme oddanými služebníky božími."

„Jaká další hrozná lež, pane! Budiž, vy snad jste vykročil správným směrem a hodláte vstoupit do posvátného stavu manželského. Její Milost však kráčí po cestě blouznivců, stále oddána učení kacířů."

„Otče, nezapomínejte na Nantský edikt, vydaná králem Jindřichem, toho jména čtvrtého, a potvrzený později i jeho synem Ludvíkem, toho jména třináctého. Ten dává právo vyznávat nejen víru katolickou, ale i protestantskou."

„Jaká hrozná chyba, pane. Říkáte, jaký jste dobrý katolík. Co však děláte vy, abyste obrátil zbloudilé ovečky na správnou cestu? Nejen Její Milost, ale i další sloužící zde na zámku jsou pochybného vyznání! Bůh musí hořce zaplakat, když spatří hrůzy dějící se pod touto střechou.“

„Jeho Excelence, pan de Godille, nemá nic proti tomu, aby sloužící, kteří přišli s jeho manželkou z Němec, praktikovali protestantskou víru. Včetně jeho paní. Synové pana hraběte jsou a budou vychováváni jako praví katolíci.“

„Díkybohu. Ale to zdaleka nestačí. Pane Lendere, vy jste opravdu možná bohabojný muž, dobrý katolík. Vaše starost o stavbu nového stánku božího vám bude při posledním soudu připočtena k dobru. Ale jak můžete nečinně přihlížet všemu tomu zde. Vždyť zde se odehrávají věci podobné těm v Sodomě a Gomoře. Jistě jako vzdělaný muž znáte, jak Bůh naložil s těmito hříšnými městy!“

„Otče, nepřivolávejte katastrofu na tento dům,“ zvýší hlas Brizeux, „Ohrazuji se proti takovým nehorázným nařčením! Zdejší panství velmi dbá na zájmy církve svaté, zeptejte se na biskupství. Ostatně i vy sám jste podporován zdejším pánem, neboť vaše příjmy po linii církve jsou žalostné.“

„Penězi si nemůžete kupovat spásu a odpuštění, když zároveň tolerujete páchání mnohonásobných hříchů!“

„Budiž, na zámku je opravdu mnoho mladých mužů a žen, chlapců a dívek. Nemohu zaručit, že se někteří do sebe nezakoukají.“

„Někteří! Pane Leandere, buď jste naprosto slepý nebo mi vědomě lžete. Lež je také velký hřích,“ zlobí se kněz a vzrušeným hlasem pokračuje, „Copak zde nejsou hned tři hříšnice, které mají dokonce následky své slabé víry? Svého hřešení!? Kolik jich ještě přibude? Nevěříte? Znám stav ze zpovědí! Doslova orgie se zde odehrávají, zatímco vy i Její Milost spokojeně spíte. Vždyť zde skoro nikdo nemá řádného manžela či manželku! Samí svobodní, vyhýbající se posvátnému svazku manželskému!“

„V tom asi máte pravdu, svobodných je zde dost …,“ zarazí se Brizeux, takto o věcech už delší čas nepřemýšlel.

„Donuťte tedy ty bezbožníky, ať si naleznou ženu, se kterou vstoupí do svátosti manželské. To samé učiňte s ženami.“

„Nebudu přece hnát chlapce a dívky do manželství. Jsou mnozí ještě velmi mladí. Musí se naučit pracovat, musí si teprve vydělat a připravit se na starost o rodinu.“

„Ne všechno jsou zde chlapci a dívky. Je tu mnoho svobodných dospělých, kteří pak svádí nebohé děti k hříchům.“

„To je vážné nařčení. Máte snad nějaké důkazy o tom, že by zde někdo zneužíval dítě či se dopouštěl nedej bože sodomie?“ zhrozí se správce, ještě něco takového by mu zde chybělo.

„Důkazy? Zpověď je svátost a nelze nic z toho nikomu sdělovat. Ale otevřete oči, pane Leandere. Proniknete do toho semeniště hříchu! Podívejte se, co nám sem zavádí ženy, které sešly z řádné víry a bloudí na cestách plných bludů. Je snad náhodné, že ani jedna z hříšnic s plodem neřesti pod srdcem není dobrou katoličkou? Jaký hrozný příklad mravní zkaženosti pak dávají ostatním. Vy a Její Milost je trpíte pod svou střechou. Jaký si mají vzít příklad doposud snad nezkažení chlapci a dívky? I oni budou nakaženi touto morovou ranou, pokud již nesešli ze správné cesty a nekráčejí po stezce hříchu!“

„Vidíte vše příliš černě, Otče.“

„Černě? Vy sám máte zcela zaslepený zrak a úsudek! Jste zde správcem, vy máte zodpovědnost. Možná vám však chybí zkušenost. Možná máte nedostatek pokory k Bohu. Možná jste sám už zasažen nákazou, šířící se z hrozných mravů v Paříži!“

„Pochybujete o mých schopnostech?“ zeptá se teď Brizeux chladně a jízlivě, „Díkybohu o pozici správce nerozhodujete, Otče.“

„Vidíte? Chybí vám pokora!“

„Nikoli, Otče. Jsem jí plný. Vaší starostí jsou duše vašich farníků, já musím zajistit, aby měli čím utišit svůj hlad. Buďte prosím spravedlivý a podívejte se, zda naše panství strádá. V porovnání s jinými!“

„Hmotné statky nemohou vyvážit hodnotu statků duchovních.“

„Asi nemohou, ale mojí povinností je spravovat věci světské.“

„Vaší povinností je dbát i na věci duchovní. Tolerancí hříchu či dokonce jeho podporováním se zpronevěřujete Bohu! Trpíte na zdejším panství kacíře. Trpíte zde hříšnice. Místo odsouzení a vyhnání jim ještě poskytujete podporu! Nebo snad je náhodou, že všechny tři komorné Její Milosti pociťují dobře všem viditelné následky svých hříchů? Dobře vím i s kým!“

„Otče, ctím vás jako představitele církve, jako zástupce Boha na zemi. Prosím vás ale, abyste byl ve svých soudech zdrženlivější. Především vás žádám, abyste nyní nezatěžoval Její Milost. V brzké době ji čeká porod a dle doktora musí zůstávat v klidu.“

„Nemíním Její Milost rozrušovat,“ ušklíbne se jezuita, „Ač Její Milost na zámku přijímá plémě pekelné, různé potulné kejklíře a jim podobné satanem posedlé osoby. Různé neznabohy, kteří vyznávají hříšné mravy. Žádám vás, pane Leandere, abyste byl mým spojencem a abyste nezavíral své oči nad hroznými nepravostmi, které se zde na zámku dějí. Není možné, abyste o nich nevěděl. Přibylo zde mnoho sloužících, vojáků. Přibylo zároveň i mnoho hříchu!“

„Budu o vašich slovech přemýšlet, Otče,“ povzdechne si Brizeux, nemá už chuť ani sílu vzdorovat dalšími argumenty. Zvláště když cítí, že v jednom má kněz pravdu. I jemu se doneslo, že zde existují různé neformální vztahy. Některé ze služebných možná opravdu dají kde komu. Koncentrace mladých mužů a žen bez závazků nepochybně svádí ke hříchu. Co má ale udělat? Vybrat každému a každé partnera, donutit je ke svatbě?

„Pokuste se, aby i další šli vaší cestou, vzali si z vás příklad. Vy zanedlouho vstoupíte do svátosti manželské. Zamezte bezuzdnému hřešení ve zdejších zdech. Stanovte jasná pravidla. Potrestejte ty, kteří hřeší nejen myšlenkami, ale i činy. Chraňte nevinné chlapce a dívky, které vám jejich rodiče svěřili do opatrování, jistě v dobré víře. Braňte jejich duše.“

„Slibuji, budu o vašich slovech usilovně přemýšlet. Otče, když už jste zmínil moji svatbu, mohli bychom využít příležitosti a probrat některé podrobnosti obřadu?“ rozhodne se změnit téma Brizeux a k jeho radosti na jeho přání sluha boží přistoupí.

Dobrou půlhodinu řeší otázky týkající se této záležitosti. Obřad se bude konat ve zdejším kostele a je logické, aby ho vedl zdejší farář. Mohl by se sice uskutečnit v Angers, ale odtud by měli hosté daleko delší cestu na zámek, kde se poté bude konat veselka. Ostatně tak je již domluvený i s otcem své nastávající.

„Pane Leandere,“ zvedne ještě ve dveřích varovně prst sluha boží, vypadá teď spíše jak bůh pomsty, jak člen inkvizice, „pamatujte na má slova i svůj slib. Zámek nesmí být semeništěm hříchu. Učiňte přítrž nezřízenému chování vašich podřízených, zabraňte páchání orgií hříchu. Bůh vidí vaše kroky, bude později také soudit vaše činy,“ dodá výhružku, po níž se konečně otočí a opustí kancelář.

„Kriste pane,“ oddechne si Brizeux.

Spor s představitelem církve v žádném případě nebere na lehkou váhu, zná jeho nekompromisní postoj k lidem protestantského vyznání. Zná i jeho nekompromisní postoj ke všem hříchům. Církev má velkou moc, není radno se jí protivit. Ke všemu byl mladík vychován v přísné pokoře k Bohu i církvi, v dodržování zásad katolického náboženství a má podvědomý strach z Boha. Což mu sice nebrání občas zhřešit, ale v zásadních otázkách, jak si alespoň namlouvá, byl a je vždy pevný.

Bohužel se dostává mezi dva mlýnské kameny, nekompromisního faráře a zájmy své paní, protestantky. Nebere slova Otce Leona o hříšných orgiích na zámku na lehkou váhu, byť jeho tvrzení považuje přinejmenším za přemrštěné.

„Budeme pokračovat, pane?“ ozve se od dveří nejistý hlas mladého písaře, který ho k jeho radosti vytrhne z nepříjemného rozjímání. Mají před sebou tolik světských starostí, proto opustí rychle úvahy o hříchu a vrhne se do důležitých otázek hospodaření a řízení zdejšího panství.

KTERAK ZAŘÍDIT HOSTINU

Oběd se podává kolem druhé hodiny, jak je na zámku Godille zvykem. V čele stolu sedí paní hraběnka, u tabule má místo její správce, její lékař, velitel gardy, architekt, sochař Adrien a malíř Augustin. V tomto tradičním složení je jim servírován pokrm.

Zámecká paní vykazuje známky únavy, její těhotenství se blíží do své konečné fáze, k vyčerpání přispělo určitě i téměř dvouhodinové setrvání v zámecké kapli. Rozjímáním a motlitbami očividně nezaplašila všechny své chmury. Její tři synové v tuto chvíli kypí zdravím, smrt dcery souseda barona de Taille však je pro starostlivou matku neustálým mementem. Její muž právě v tuto chvíli možná svádí krutý boj s nepřítelem. Nezapomíná ani na svůj plod, jenž už brzy bude hledat cestu ven z jejího lůna. Porod třetího syna v pořadí si dobře pamatuje, především jeho obtížnost a následné dlouhé balancování droboučkého Roland-Horného na pokraji smrti. Má se věru zač modlit, pro koho prosit Boha o ochranu, o přízeň.

Brizeux taktně pomlčí o návštěvě Otce Leona, naštěstí se vzdělaní pánové u stolu starají tradičně o zábavu. Přou se o vše možné, činí tak především proto, aby zabavili svou zaměstnavatelku a hostitelku v jedné osobě. K malé radosti správce přijde na přetřes i jeho svatba. Nastávající manžel sebou při oslovení zámeckou paní trhne, až málem vyrazí z ruky tác Alexovi, jenž se mu právě chystal vložit na talíř další kousek pečeného masa.

„Vše je téměř připraveno, Milosti,“ zalže vědomě mladík, aby své paní nepřidělával další starosti.

„Taková slova ráda slyším,“ usměje se hraběnka, sama jí velmi decentně, do úst vkládá jen malá sousta a usilovně je žvýká. Jak ji poradil lékař, aby se tělo nevysilovalo jejich dalším zpracováním. Alespoň podle něho, „Potraviny na oslavu jsou již zakoupeny?“ pokračuje ve výslechu.

„Pan Denis má již sestavený rozpis chodů, Milosti. Některé pokrmy připraví sám osobně, některé budou dovezeny a u dalších bude dle jeho slov vytvářet jejich konečnou podobu na již nějak předpřipravené části.“

„Pan Denis vaří opravdu znamenitě,“ ocení zámecká paní svého šéfkuchaře, „Jeho získání ze zámku Almare bylo šťastným krokem. Máte již uzavřený seznam hostí?“

„Téměř, Milosti. Ještě dnes odpoledne učiníme konečné úpravy, dorazí otec mé nastávající.“

„Přemýšlela jsem o hostech," pokračuje Karolína, „Jak jsem z vašich dřívějších vyjádření pochopila, neuvažoval jste o pozvání našich sousedů."

„Naše respektive vaše sousedy, Milosti, budou zastupovat jejich správci. Přeci jen, nejde o svatbu příslušníka jejich stavu …," dostává se do rozpaků Brizeux.

„Nejsem si jistá … pokud bych pozvánku zaslala já osobně, jistě by většina neodmítla účast."

„Milosti," zatváří se nešťastně mladík, „Vaše Milost mi již tak prokazuje obrovskou čest. Hosty budou mnozí významní obchodníci, správci, akademici, mezi nimi nebude mnoho osob urozeného původu. Ačkoli někteří akademici či duchovní pocházejí z druhého stavu, tak …"

„Nevím, nevím," vrtí hlavou hraběnka a přitom se mile usmívá, „Ráda bych, aby se na vaši svatbu dlouho nezapomnělo, milý pane Leandere. Znamenáte pro náš zámek tolik. Zasloužíte si řádnou hostinu."

„Vaše Milosti, velice si vážím starosti Vaší Milosti …"

„Ale pozvání majitelů sousedních panství, představitelů provinční správy, nepovažujte za vhodné, rozumím dobře?" neztrácí se milý výraz ze tváře šlechtičny.

„Vaše Milosti, nejsem si jistý … Vaše Milost je nesmírně vstřícná, ale ne každý má stejné názory. Jsem jen obyčejný správce, úředník, nejsem příslušníkem privilegované vrstvy. Pozvánku na moji svatbu by mnozí mohli považovat …," zarazí se mladík, hledá vhodné slovo.

„Za svoji urážku?" doplní ho ona.

„Za nepatřičnost," najde ho on, „Vaše Milosti, již tak budeme mít bohužel asi velké množství hostů."

„Proč bohužel, pane Leandere. Zámek Godille je přeci dost veliký, nemyslíte?"

„Nepochybně, Milosti, nepochybně. Ale ten počet …," pobledne trochu mladík při vzpomínce na zatímní seznam zvaných, jenž se asi dnes ještě rozroste.

„Jste významný muž, pane Leandere, nezapomínejte. Spravujete celé hrabství, jehož význam v posledních letech nepochybně vzrůstá."

„Nepochybně, Vaše Milosti. Díky moudrosti Vaší Milosti i úspěchům Jeho Excelence, vašeho chotě a velitele anjounského pluku."

„Vidíte. Mám s manželem obdobný názor. Nedáme na předsudky, dáváme přednost schopnosti. Vy jste zářným příkladem. Žádný zkostnatělý postarší správce urozeného původu. Ale mladý, velmi schopný muž," usmívá se zámecká paní.

„Za vaši přízeň, Milosti, nebudu nikdy moci být dostatečně vděčný. Vaší Milosti i Jeho Excelenci."

„Však nám naši přízeň vracíte, pane Leandere. Podívejte se ale na vše i z druhé stránky. Jste důležitým představitelem panství mého muže. Proto musíte mít důstojnou svatbu."

„Důstojná nepochybně bude, Vaše Milosti. Bohužel asi taky velmi drahá," dodá Brizeux a téměř provinile se na svou paní podívá.

„Však nám prostředky do vás vložené brzy zase vrátíte," usměje se ona, „Kolik vlastně chcete pozvat hostů?"

„Seznam ještě není dokončený …"

„Máte ale již alespoň základní představu."

„Můj písař Romain ho připravuje," je v rozpacích správce, „Poslední počet … tuším kolem sto dvaceti hostů," polkne poslední slova, jako by se je bál vyslovit. Tím ale jen způsobí, že všichni k němu zvednou své obličeje, nebylo dobře rozumět.

„Přeslechla jsem …"

„Asi sto dvacet, Milosti," odpoví Brizeux, sklopí hlavu a do tváře se mu vhrne krev, připadá si před všemi jako naprostý marnotratník, zneužívající dobrotu zámecké paní.

„Sto dvacet?" zopakuje číslo lékař, on i další stolovníci jsou zřetelně počtem zaskočeni, což způsobuje utrpení svatebčana, který se cítí hrozně. Což neujde i hraběnce.

„Sto dvacet pozvaných?" podívá se stále usměvavě na svého správce, „Jenom? Očekávala jsem mnohem víc," překvapí jeho i ostatní u stolu.

„Možná jich ještě pár přibude,“ špitne Brizeux.

„Což bude jen dobře. Ráda bych byla svědkem velké hostiny.“

„Jistě nepřijedou sami, budou mít služebnictvo, kočáry,“ říká mladík a oči má stále sklopené.

„Pochopitelně. Musíte se postarat i o ně.“

„Na zámku bude velký zmatek. Také jistě hluk. Ten bude rušit Vaši Milost,“ tváří se znovu provinile správce.

„Ráda hluk vydržím. Milý pana Leandere, již se na hostinu osobně těším.“

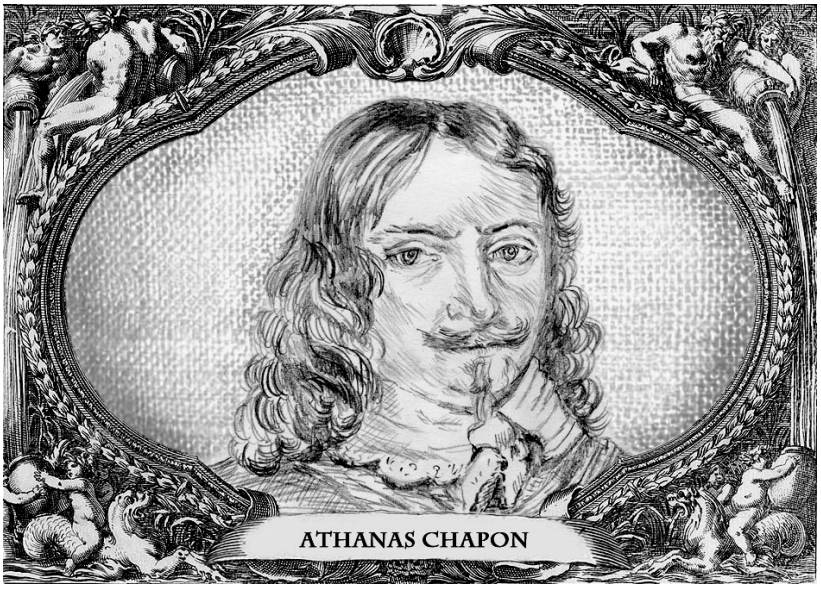
„Vaše Milost …“

„Moje Milost se pochopitelně zúčastní. Asi nebudu moci setrvat dlouho, ale na zahájení rozhodně chybět nebudu,“ řekne šlechtična rezolutně.

„Přítomnost Vaší Milosti, vzhledem k pozvaným hostům …“

„Bude jistě žádoucí, pane Leandere. Podpořím tak váš význam a též snad příznivě nakloním vaše hosty, kteří jsou mnozí vašimi obchodními partnery,“ odpoví s milým úsměvem hraběnka, „Copak, snad se nebojíte, že by mě někdo z nich ukousl? Jistě půjde o významné osoby, vzdělané muže, úspěšné, také jejich manželky. Nemám snad pravdu?“ projeví zámecká paní překvapivou praktičnost.

„Úplnou, Vaše Milosti,“ přikyvuje mladík.

„Vidíte. Pane Leandere, všichni zde žijeme velmi zdrženlivě. Nepořádáme žádné nákladné bály. Nehýříme penězi mého muže. Pro jednou snad můžeme učinit výjimku.“

„Jistě, Vaše Milosti. Nebylo by nic špatného uspořádat velkou slavnost, kdyby …“

„Kdyby byla určená pro urozené panstvo?“

„Ano, Vaše Milosti,“ přikývne Brizeux, pak zvedne své ustarané oči, „Vaše Milosti, cítím se provinile,“ přizná se, „Snažím se šetřit, zbytečně neutrácet a teď díky mé svatbě budou vynaloženy prostředky, které by v dnešní těžké době mohly být použity daleko uvážlivěji. Očekával jsem svatbu nejvýše s třiceti, nejvýše s padesáti hosty. Jsem sám zděšený, jak se seznam rozrůstá!“

„Pak vás mohu s klidným srdcem uklidnit. Hostina se nepořádá kvůli vaším krásným očím, pane Leandere. Při vší úctě k vám, ani kvůli vaší osobě. Hostina se pořádá kvůli úřadu, který zde zastáváte. Správce panství Godille musí být v širokém okolí respektovanou osobou.“

„Vaše Milost se mě snaží zbavit pocitu marnotratníka, zneužívajícího dobrotu Vaší Milosti.“

„Nikoli, pane. Snažím se vám vysvětlit, proč já osobně trvám na velké hostině a mnoha hostech. Jak jsem pochopila, nedaří se nám zase tak špatně, abychom ji nemohli uspořádat. Navíc jsem si jistá vaší zdrženlivostí, jistě neutratíte ani o louisdor navíc, než bude nutné,“ usměje se znovu Karoline na svého zdrchaného správce.

„Musím s paní hraběnkou souhlasit,“ ozve se Chapon, „Nejste nějaký Leander, milý příteli. Jste pan Leander, správce panství Godille. Představujete významný úřad.“

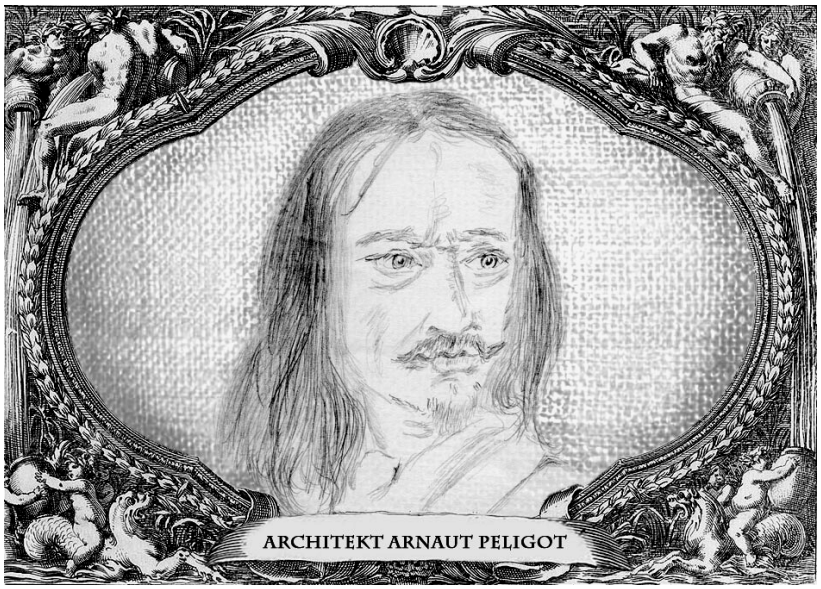
„Budu se snažit být ve vydáních velmi zdrženlivý,“ slibuje ženich.

„Všeho s mírou, milý pane,“ zasměje se od srdce hraběnka, „Nemusí zde být ohňostroje, nemusí zde téci víno proudem po nádvoří. Ale naši hosté nesmí mít ničeho nedostatek. Co by si pak o nás pomysleli.“

„Určitě nikdo strádat nebude, Milosti.“

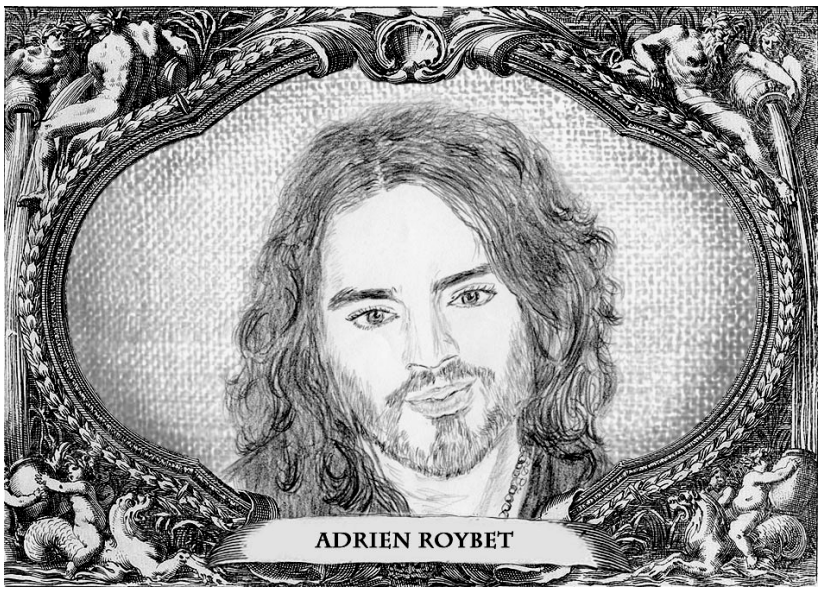
„Jak vlastně bude všechno probíhat?“ ozve se teď Peligot, „Mám jisté zkušenosti, mohl bych připravit nějaké zajímavé dekorace. Bude třeba připravit hodovní sál, asi všechny místnosti v prvním patře nového křídla,“ přemýšlí nahlas, „Možná ale … vzhledem k předpokládanému dobrému počasí … co kdybychom hlavní oslavu přesunuli do zahrady? Máme se čím pochlubit.“

„Do zahrady?“ zarazí se Brizeux.

„Souhlasím,“ přidá se sochař Roybet, cítí stejnou možnost jako architekt se předvést před důležitými hosty, možná daleko důležitějšími, než zchudlou pozemkovou aristokracií z okolí. Úspěšní obchodníci, kupci, ti nemají poloprázdné měštce a ve snaze se vyrovnat urozenému panstvu, neváhají často z ješitnosti pustit chlup z ruky, „Hlavní oslava by opravdu mohla být v zahradách. Připravili bysme velké stoly s jídlem. Hosté by se mohli procházet, poznat krásu zahrad i jejich výzdobu. Kdyby pršelo, dají se postavit přístřešky a ty zakrýt plachtou.“

„Nalezneme však vhodné prostory? Pro takový počet osob?“ tváří se nejistě správce, ačkoli i jeho myšlenka zaujme. Možná by tak mohl snížit náklady, na výzdobu, na jídlo.

„Váš návrh se mi líbí, pane Arnaute,“ ozve se i hraběnka, „Po obřadu by se mohla konat oslava v prostorách zahrady. Večer by se mohl otevřít zámek a hostina by mohla pokračovat taneční zábavou v prvním patře nebo v hodovním sále.“

„Nebo v obou,“ připojí se do diskuse Caillé, „Hudba by mohla hrát v obou prostorách. Nebo jen v jednom a druhý by sloužil pro konverzaci.“

„Na konverzaci jsou zde přeci salónky,“ upozorní Chapon.

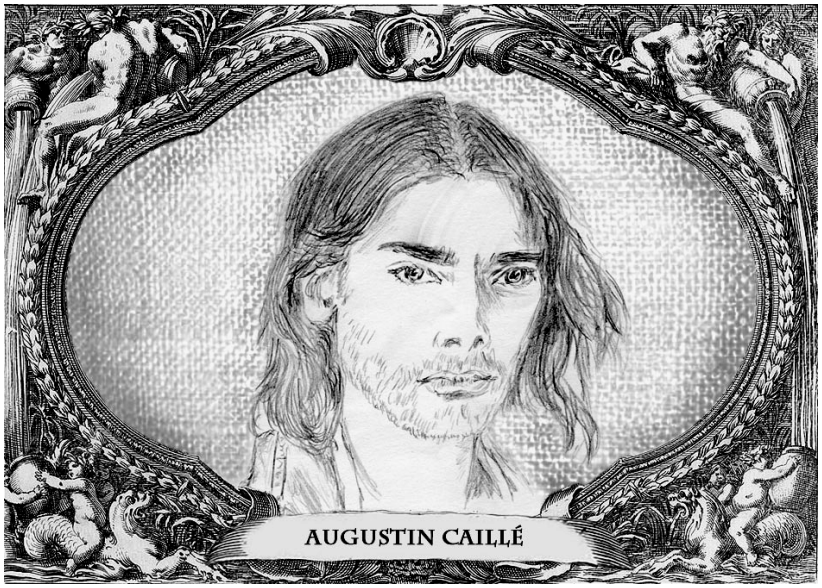
„Vaše Milosti,“ ozve se nesměle správce, „Uspořádání oslavy na zahradě se mi jeví jako velmi zajímavé. Ale s večerem by měla skončit. Pak by se hosté rozjeli domů.“

„Mohli bysme uspořádat představení, v zahradách,“ navrhne Peligot, „Nějakou hereckou společnost jistě seženeme a případný kulisy jim můžu vyrobit.“

„Rozhodně by se nemělo v zahradách končit,“ prohlásí Augustin s nepředstíraným zájmem, „Minimálně pro část hostů by měla hostina pokračovat i v nočních hodinách. Třeba jen v hodovním sále ve staré části zámku. Aby tolik nerušila Její Milost.“

„Mohli bysme uspořádat i více atrakcí,“ říká teď Adrien a oči mu planou nadšením, „Začít třeba nějakým výstupem u jezírka a altánku. Pak by se hosté přesunuli v zahradách jinam, kde by mohla zahrát

nějaká divadelní společnost. Někde jinde by mohli být nějaký kejklíři. Udělali bysme jim vhodnou scenérii, třeba ve večerních hodinách. Nějaký jejich kousky, tanec, zpěv. Zakončit by se mohlo tancem v hodovním sále.“

„Moc dobrý nápad. V lesní zahradě máme nádherná zákoutí, pro něco takového jak stvořená. Můžeme udělat i provizorní hlediště, třeba ho i zakrýt, pro případ deště,“ je ve svém živlu architekt.

„Vážení pánové,“ promluví teď velmi vážným hlasem hlavní osoba chystaných oslav, „Vše, co říkáte, je opravdu velmi zajímavé a určitě by bylo i skutečně nádherné. Bohužel zapomínáte na jednu maličkost. Nekoná se svatba zámeckého pána, ani jeho syna. Oženit se mám toliko já. Úředník na tomto panství,“ dodá, neboť začíná nabývat dojmu, že navrhovatelům již vůbec nejde o jeho osobu a svatbu, ale především o vlastní prezentaci.

„Pravda, trochu jsme se rozmáchli,“ posmutní obličej Peligota, spolu s ním vyhasne zrak i dalším předchozím aktérům diskuse. Uvědomí si realitu.

„Mně se nápady pánů velmi líbí,“ promluví ke ztichlé společnosti hraběnka, „Nemám asi nejlepší představivost, ale takové představení v zahradách … Bylo by dobré vše velmi pečlivě uvážit. Zvláště návrh pana Adriena považuji za vhodný největší zřetele,“ dodá a v očích přítomných znovu zaplanou ohýnky, byť jejich nadšení je již daleko krotčejší.

„Vaše Milosti, nemohu v žádném případě souhlasit,“ překvapí Brizeux rezolutností hlasu všechny přítomné.

„Jakže? Odmítáte velmi zdařilé návrhy přítomných pánů?“ zavrtí nechápavě hlavou zámecká paní.

„Musím, Vaše Milosti. Jsem zde přeci správcem. Musím mít na zřeteli mnoho jiných zájmů. Nesmíme plýtvat prostředky potřebnými k udržování vašeho sídla, Milosti. I vy, pane Arnaute, budete potřebovat peníze na pokračování stavby kostela i podzemní chodby. Vy, pane Adriene, materiál na vaše sochy. Vy, pane Augustine, barvy na vaše obrazy. Nesmírně si vážím přízně, jakou mě zahrnujete, Vaše Milosti. Ale jako správce Vaší Milosti musím důrazně proti takto pojaté oslavě protestovat!“ zní hlas mladého muže tvrdě a obličeje všech se protahují. Především proto, že uznávají pravdivost jeho prohlášení. Včetně paní hraběnky.

Rozhostí se nepříjemné ticho, nastane doba, kdy všichni sestupují z oblak na zem. Včetně zámecké paní. Podívá se na svého správce a v jejích očích je minimálně úcta, ne-li přímo obdiv. Kdo by odmítl takovou příležitost na svojí prezentaci. Uspořádat si svatbu za prostředky panstva, na kterou by se hned tak nezapomnělo. On však dává přednost úsporám před možností se předvést před desítkami významných hostů. Významnějších z pohledu moci, vlivu a bohatství, než velké většiny urozených majitelů okolních panství.

„Když dovolíte, pane Leandere,“ odkašle si trochu v rozpacích stavbyvedoucí, „Máte i nemáte pravdu zároveň. Souhlasím, nejedná se o svatbu zdejšího pána ani jeho potomka. Ale jak znám vašeho budoucího tchána i vás, pozvaní hosté mají velký vliv ve zdejší provincii. Mají totiž peníze. Souhlasím taky s tím, že se nesmí plýtvat na velkolepých atrakcích.“

„Děkuji za podporu, pane,“ lehce kývne hlavou v úklonu Brizeux.

„Promiňte, mladý pane, ale já ještě nedomluvil," pokračuje architekt, „Její Milost zaujal návrh pana Adriena. Musím se přiznat, mě také. Pane Leandere, jak jste nabyl dojmu, že jeho uskutečnění by znamenalo neúměrné náklady?"

„Jak?" dostane se do rozpaků spořivý ženich, „To dá přeci rozum. Uspořádat takové atrakce …"

„O jakých atrakcích mluvíte, pane Leandere?" cítí se silný v kramflecích Peligot, „Vytvořit hlediště z klád či židliček, třeba i z prken, co bude stát? Materiál později využijeme. Tedy trochu práce zdejších sloužících? Nějaké představení u jezírka? Na kolik přijde pár umělců, co tam něco zahrajou nebo zazpívají? Není nutné přeci vytvořit úchvatnou scenérii, jde o to vytvořit příjemné a možná až intimní prostředí," vidí již ve své představivosti živý obraz.

„Nemuselo by jít o vysoké náklady?" objeví se opět radostný výraz ve tváři hraběnky.

„Rozhodně ne," pokračuje architekt, „Komedianty, kejklíře, pár potulných herců, ale i slušných herců a hudebníků z Angers, ty seženeme za pár drobných. Udělat jim nějaké kulisy? Probůh, to se svými lidmi udělám z toho, co najdu na našich staveništích. Kde jsou vaše vysoké náklady, pane Leandere?" zatváří se vítězoslavně a nálada u stolu ožívá.

„Máte pravdu, pane," podpoří svého spolustolovníka překvapivě Chapon, „Někdy je méně více," přidá své moudro, „Přeplácané kulisy, přeplácaná nádhera, tomu se říká marnotratnost. Ale vytvoření krásného zákoutí, s vystoupením herců, se zpěvem, s kejklíři. Pokud se všechno dobře připraví, dá se dle mého vytvořit úchvatná podívaná, aniž by bylo nutno rozhazovat."

„Mohli bychom nápad pana Adriena uskutečnit?" ptá se radostně Karoline.

„Nepochybně, Milosti," tvrdí rezolutně Peligot, „Aniž bychom vyprázdnili kasičku vašeho pana správce. Nějaké hudebníky a komedianty si tak jako tak bude muset pozvat. Ti beztak nestojí mnoho. Jídlo a pití bude muset být servírováno tak jako tak."

„Jsem stejného názoru," zase už planou ohýnky v očích Roybeta, „Pokud si bude Vaše Milost přát, určitě jsme schopní připravit zajímavou podívanou. Znám zahradu velmi dobře, mám už i představu, kde bysme mohli moje nápady uskutečnit. Soustředíme tam výzdobu, postavíme hlediště, přidáme pár kulis. Vaše Milost bude určitě spokojená, pokud bude schopna se zúčastnit," dodá a podívá se tázavě na zámeckou paní i jejího lékaře.

„Pokud bude teplo a Její Milost bude dodržovat určitá pravidla," usměje se Chapon, je si vědom, jak moc si přeje jeho prominentní pacientka povyražení. Někdy je duševní pohoda velmi důležitá. Sklidí za své vyjádření její vděčný pohled.

„Nezapomínejte, svatba je za necelých čtrnáct dní," upozorní Brizeux, jeho hlas zní ale nejistě, už je sám na pochybách, především slova architekta znějí přesvědčivě. Lze jistě udělat i velké divadlo za málo peněz.

„Vaše Milosti, pokud budete souhlasit, všechno připravíme," řekne vzrušeným hlasem Adrien.

„Já se připojuji," podpoří ho Peligot.

„Velice rád budu nápomocný," ozve se i Caillé.

„Váš nápad se mi opravdu líbí, pánové," tváří se spokojeně hraběnka, „Důležitý ale bude názor muže, který drží v rukách naši pokladnici," zasměje se, „Co říkáte, pane Leandere?"

„Nevím, Vaše Milosti. Moc si vážím přízně Vaší Milosti i snahy zde přítomných pánů. Jen mám obavy, aby se skutečné náklady nakonec nevyšplhaly výše, než kolik si teď myslíme. Také, aby se vůbec vše stačilo připravit a místo skvělé podívané nedošlo k ostudě," mluví opatrně ženich.

„Mám návrh," promluví Chapon, „Pan Leander je účastněná a jistě nanejvýš povolaná osoba, ale ať se stará jen o část své svatby. O obřad, zajištění jídla a pití. Další ať nechá na nás. Navrhuji vytvořit přípravný výbor pro uspořádání hostiny."

„Přípravný výbor? Dobrý nápad, pane," přikyvuje Peligot, „Kdo v něm bude a kdo mu bude předsedat?"

„Předsedat mu musí Její Milost, jak jinak," vysvětluje doktor, „Členové budeme my tři, respektive čtyři. Počítám i s panem kapitánem. Sice se doposud držel stranou naší debaty, ale on i jeho muži nám jistě také pomohou."

„Mám být předsedkyní výboru?“ je očividně nápadem zaujatá Karoline.

„Pokud budete souhlasit, paní hraběnko. Budete mít konečné slovo, my za vámi budeme docházet s našimi nápady.“

„Velmi ráda se své role ujmu.“

„Výtečné, paní hraběnko,“ neskrývá potěšení Chapon a i všichni další jím jmenovaní kýváním vyjadřují souhlas.

„Co já? Na mě jste zapomněl, pane?“ ozve se Brizerux.

„Nikoli, pane,“ usmívá se lékař, „Vy budete mít jen hlas poradní. Možná vám ani všechno neřekneme, abyste mohl být překvapený.“

„Překvapený?“

„Ano, překvapený. Oslavu teď má pevně v rukách přípravný výbor a vy, drahý pane ženichu, musíte respektovat některá jeho tajemství.“

„Mluvili jsme však o penězích …,“ namítne nesměle Leander.

„Budiž,“ rozesměje se srdečně Chapon, „Paní hraběnko, lepšího správce jste si opravdu nemohla vy a váš vážený a ctěný choť přát. Na pokladně sedí opravdu pevně. Pane, neřekneme vám, co pro vás uchystáme, ale budeme s vámi projednávat cenu. Souhlasíte?“

„Jak projednávat cenu?“

„Jednoduše. Připravíme si naše atrakce, zjistíme, na kolik nás co přijde a přijdeme za vámi. Snad bude Její Milost souhlasit, když budete mít právo posuzovat celkovou výši nákladů.“

„Nejsem proti, pane,“ ozve se zámecká paní, konečně má zase zábavu a o to dle všeho jejímu ošetřujícími lékaři především jde. Rozptýlit ji, navodit stav pohody před blížím se porodem. Z něhož nemá dvakrát dobrý pocit, byť díkybohu zatím nic nenasvědčuje loňským komplikacím.

Atmosféra u stolu je rázem opět plná nadšení. Nápad doktora uchvátil všechny, s výjimkou ženicha. Ten začíná nabývat přesvědčení, že se mu vše tak nějak vymyká z ruky. Jediné, co ho alespoň uklidňuje, je žár v očích paní hraběnky. Již dlouho ji neviděl tak veselou a plnou energie.

BUDOUCÍ TCHÁN A ZEŤ

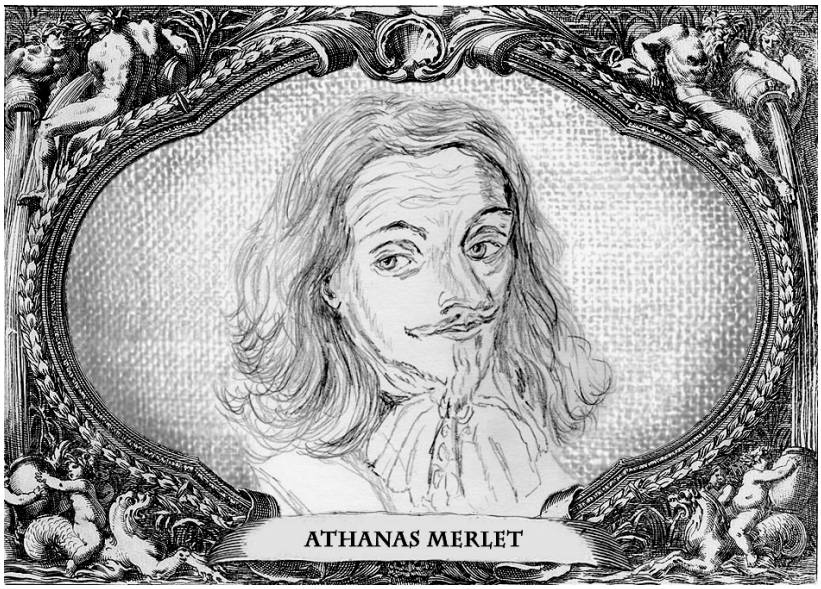
Správce Brizeux se po dnešním bouřlivém obědě odebere znovu do své kanceláře, kde zkontroluje svého písaře. Ten se najedl v kuchyni a již opět zařezává. Leander se spokojeně na svého podřízeného podívá, zdá se mu dobrou volbou, kluk je možná občas malinko drzý, živý, ale dle všeho velmi schopný.

Paní hraběnka se již odebrala do svých komnat, kde následuje její tradiční siesta. Posléze má domluvenou menší procházku po zahradě, dnes ji netradičně doprovodí před chvílí ustanovený výbor pro svatební hostinu. Především sochař Adrien se chystá naznačit některé své nápady.

Až se Její Milost vrátí, čekají je dvě audience, jenž jí správce domluvil. Se svými žádostmi za ní přicházejí nájemci na panství jejího muže. Leander by mohl věc vyřešit sám, ale oba sedláci chtějí potvrzení nejvyšší vrchnosti, která se právě na zámku nachází. Nejde však o žádnou dramatickou událost, neměla by být pro paní hraběnku vážnou zátěží.

Sám Brizeux má program daleko více nabitý. Nervózně se dívá na hodiny, každou chvílí by už měl dorazit jeho budoucí tchán. Po něm přijdou na řadu poddaní a nájemci, které se k němu objednali. Bude s nimi řešit jejich stížnosti či přání, možná i domlouvat splátky jejich dluhů. Nebo jejich postupné umazávání prací na majetku vrchnosti.

Sotva stačí vydat pokyny svému písaři, objevuje se jeden asi patnáctiletý sluha a ohlašuje příjezd pana Athanase Merleta. Úspěšný angerský obchodník je uveden do jednoho z předem připravených salónků, kde je pro něj připraveno menší občerstvení. Leander si s povzdechem od Romaina vezme archy se seznamem hostů a jde uvítat svého budoucího tchána.

Jejich setkání je mírně rozpačité, sice se již dobře znají, ale chystané budoucí úzké příbuzenské vztahy vnášejí do jejich ryze obchodního partnerství zcela jiný rozměr. Pan Athanas je dle všeho velmi protřelý, přemýšlí jeho zeť. Ke svým dětem se asi chová dobře, mladík se však nemůže ubránit dojmu, že pro něho kromě zachování rodu představují i vhodný prostředek pro dosažení jeho cílů a zvýšení jeho vlivu. Alespoň u jeho dcer takový pocit má. Se synem má možná obchodník jiné plány, ačkoli kdoví. I on se může dobře oženit, zatím je chlapci deset a tak má jeho otec relativně dost času.

„Drahý pane Leandere," usmívá se mírně úlisně Merlet, „Nerad bych vás příliš dlouho zdržoval, jistě máte mnoho práce. Přesto musíme probrat několik velmi důležitých věcí," dodá s velmi vážným výrazem ve tváři.

„Bohužel máte pravdu, pane," pokývá hlavou Brizeux, „Práce mám teď nad hlavu. Bohužel začínám nabývat dojmu, že plánovaná svatba se zde stává hlavním námětem pro mnoho osob. Její Milost paní hraběnku nevyjímaje."

„Paní hraběnka projevuje o svatbu zájem?"

„Nebývalý, pane, nebývalý," povzdechne si mladík, „Dnes při obědě se vlastně o ničem jiném nemluvilo."

„Opravdu?" je očividně mile překvapen tchán.

„Představte si, pan doktor Athanas navrhl vytvořit přípravný výbor, který bude hostinu na zámku připravovat."

„Přípravný výbor?"

„Ano. Že neuhádnete, kdo je jeho předsedou."

„Asi pan Athanas, když ho navrhl."

„Nikoli. Samotná paní hraběnka. Bohužel se rozhodli rukou společnou a nerozdílnou udělat z mojí svatby s vaší dcerou jedinečnou záležitost."

„Opravdu?" neskrývá nadšení Merlet, v duchu si mne ruce nad svou správnou volbou. Tenhle šikovný a u panstva dobře zapsaný zeťák pro něho může představovat zlatou žílu. Kterou on už bude umět dobře vytěžit.

„Ano, pane," přikývne znovu správce, stále bez většího nadšení. Pak stručně, leč poměrně přesně, popíše diskusi u oběda.

„Ale to je skvělá zpráva. Skvělá zpráva," oči obchodníka jen září.

„Musím se přiznat, nemám ze všeho nejlepší pocit. Její Milost je opravdu velmi vstřícná, určitě k mé osobě. Kdyby zde však byl její choť, určitě by se zle mračil."

„Slyšel jsem o jeho spořivosti," usměje se chápavě tchán.

„Slabé slovo, pane. Ale o panstvu jen dobře," nasadí potměšilý výraz a trochu ztiší hlas, ovšem jde jen o hereckou etudu, zde je nikdo jistě neslyší, „Až se dozví, jak rozmařile jsme si při mé svatbě počínali, abych se ukryl do nejtemnějších koutů jeho lesů."

„Tak zle snad nebude. Jeho Excelence prohání nepřátele kdesi v Katalánii," prokáže dobrý přehled podnikatel, pak pokračuje, „Ani nevíte, pane Leandere, jak je tato hostina pro nás důležitá. Říkám pro

nás, protože vás již beru jako součást naší rodiny. I když svatební smlouvu dle dohody podepíšeme příští týden před paní hraběnkou.“

„Jen se děsím nákladů. Její Milost je velmi laskavá, váhám však, zda část nákladů neuhradit ze svého věna.“

„Pane Leandere, takto vůbec neuvažujte,“ zřetelně se ulekne obchodník, „Pokud je Její Milost tak laskavá a nabízí, berte. Hloupý, kdo dává, hloupější kdo nebere, pamatujte na tohle přísloví. Šetřete každé sou, peníze se nám budou hodit.“

„Nám?“ lehce protáhne zeťák a pátravě se podívá do obličeje staršího prohnaného muže.

„Pochopitelně vám, pane Leandere. Ale zároveň i nám, protože přeci budeme jedna rodina. Mám i určitý plán, jak peníze z věna vhodně použít.“

„Plán?“

„Ano. Pochopitelně půjde o vaše peníze a vy se rozhodnete. Ale co uvažovat o koupi nějakého vhodného úřadu ve správě anjounské provincie? Jste mladý, velmi schopný a jistě budete mít mocné přímluvce.“

„Koupi úřadu?“ je očividně překvapen a zaražen ženich.

„Jistě. Koupě úřadu je sice zpočátku dost vysoká investice, ale časem se bohatě vrátí. Jednak příjmy z něj plynoucími, oficiálními i neoficiálními,“ zatváří se potměšile Merlet, „za druhé vlivem, který s vhodným úřadem souvisí.“

„Pane, jsem zavalen prací. Už teď nevím, kam dřív skočit!“ zaprotestuje mladík.

„Takový úřad vám nemusí nutně zabrat mnoho času, když zvolíme správně. Ale nemusíte se obávat, tohle není otázkou dní, ba ani měsíců. Na tom se musí mnohdy pracovat léta. Nebo využít vhodné příležitosti, kdy se takový úřad uvolní.“

„Přeci jen, pane, teď nás tlačí jiné a mnohem aktuálnější problémy. Snad se neurazíte, pokud budu směřovat naši rozmluvu právě k nim. Mám dnes ještě nějaké úřední jednání a pak musím být přítomen audiencím u Její Milosti,“ říká Brizeux omluvně.

„Naprosto v pořádku, pane Leandere. Váš čas je drahý. Máte opravdu hodně povinnosti, na druhé straně vaše postavení zde na zámku a panství Godille je také výjimečné.“

„Výjimečné? V čem, pane?“

„Při vší úctě k vám, pane Leandere, není zvykem, aby takový mladík, za kterým nestojí mocná rodina, často urozená rodina, dosáhl takových úspěchů jako vy. Vždyť vy zde téměř bez omezení rozhodujete o veškerých obchodních aktivitách. Možná musíte skládat občas účty Jeho Excelenci, možná si přitom občas prožijete krušné chvilky, ale ve skutečnosti třímáte ve svých rukách velkou moc!“

„Skládám účty nejen Jeho Excelenci,“ upozorní správce, „Nade mnou je ještě pan tajemník či sekretář pana hraběte, pan Maurice.“

„Znám pana Maurice. Rovněž obdivuhodný mladík. Opravdu obdivuhodný. Jeho Excelence má neskonale šťastnou ruku při výběru svých úředníků. Ovšem já pana Maurice nepovažuji tolik za vašeho nadřízeného, jako spíše za partnera.“

„Jsme snad přátele,“ připustí ženich, „Ale dobré přátele dělají dobré účty.“

„V tom se jistě oba moc dobře vyznáte. Mám svoje zdroje, které mi dokáží sehnat co potřebuji vědět,“ zatváří se tajemně Merlet, „Pan Maurice je nejen sekretářem Jeho Excelence, ale je také velmi úzce napojen na největší pařížské obchodníky. Však jsem přeci s panem Mauricem i vámi již uzavřel nejeden obchod. Ačkoli zatím bohužel menšího rozsahu. Což se jistě brzy nepochybně změní.“

„Máte i tady svoje plány?“ snaží se zachovat příjemný výraz ve tváři Brizeux, jeho obavy obchodník svými slovy jen potvrzuje. Svatba s jeho dcerou má být pro tchána prostředkem k získání lepšího postavení pro následná obchodní jednání. Což ale je naprosto běžné, přesto jemu na takovém jednání cosi vadí. Především pak má strach, aby se nedostal do situace, kdy bude čelit neúměrnému nátlaku rodiny své manželky, aby své příbuzné až přespříliš protlačoval.

„Pochopitelně, pane Leandere. Ale na ně budeme mít dost času později,“ vycítí tchán náznaky obav svého zetě a jelikož je schopný jednat s lidmi, je připraven ho zpracovávat postupně, pomalu, „Jen

něco málo naznačím. Mohli bychom i zde, v Angers a okolí, vytvořit skupinu obchodníků, výrobců, dodavatelů, podobnou skupině, která je v Paříži a jejíž zájmy zde při svých občasných návštěvách zastupuje pan Maurice nebo jeho přítel mladý pan Coiffier. Ale tím teď nechci opravdu obtěžovat. O všem budeme muset později hovořit velmi dlouze.“

„Mám tady přichystaný seznam hostí, který je třeba asi ještě znovu projít a případně doplnit,“ upozorní Brizeux a ukáže na archy papíru, spočívající před ním na okraji stolku.

„Seznam hostů úzce souvisí s tím, o čem jsem mluvil,“ odpoví Merlet, „Nesmíme zapomenout na nikoho, kdo by nám mohl být později prospěšný,“ vzápětí svými slovy jasně deklaruje, dle jakých pravidel má být tento seznam připravován či vhodně doplňován.

„Ovšem nemůžeme zvát kde koho,“ připomene mladík, „Přeci jde jen o svatbu správce a nejsem příslušníkem privilegovaného stavu.“

„Ani já ne, alespoň zatím,“ zasměje se obchodník, „Pochopitelně, žádný vévoda, ale asi ani markýz na naši hostinu nepřijde. Ačkoli … Sám dobře víte, jak jsou mnohý ti nafoukaní aristokraté ochotni se ponížit, alespoň ve svých očích, aby se dostali k našim penězům. Jistě, navenek budou vždycky zachovávat zdání nadřazenosti, odstupu. Ale když ucítí naše peníze, když jim hrozí věřitelé, topí se v dluzích, pak mají najednou zcela jiný chování.“

„Jeho Excelenci panu hraběti de Godille nic takového naštěstí nehrozí.“

„Ano, je v tomto dost výjimečný. Navíc stojí v hierarchii urozených dost vysoko, alespoň podle svého vlivu a známostí. Ale hlavní příčinou, proč se zdejší panství taky netopí v dluzích, jste vy a pan Maurice. Snad se neurazíte, když řeknu, že v tomto má více zásluh pan Maurice.“

„Jak bych mohl, vždyť máte úplnou pravdu. Ale také je pravdou, že pan hrabě měl velké štěstí. Obdržel kdysi mimořádné dotace za své služby, potom se i dobře oženil, přišlo věno …“

„Ano. Ale takové peníze jsou pomíjivé, ty rychle přijdou, díky Bohu za ně, ale také rychle odplynou. Pan hrabě je ale velmi pokrokový, neboť dává faktickou moc nad svým hospodařením vám, mladým a velmi aktivním. Jsme již skoro příbuznými,“ usměje se Merlet, „můžeme proto mluvit upřímně. Sám dobře víte, že by se hrabství Godille nikdy tak dobře nedařilo, kdyby pan hrabě nebyl napojený na bohaté a nesmírně vlivný pařížský obchodníky. Pochopitelně, prostřednictvím pana Maurice.“

„Máte velmi obdivuhodné zdroje, pane,“ odvětí s kamennou tváří Brizeux, také již má určité zkušenosti, jak si počínat při jednání s prohnanými obchodními partnery. Byť sám dobře ví, kolik se toho ještě musí naučit.

„Ne tak skvělé, jako asi máte vy,“ odpoví tchán, „Ještě poslední, pane Leandere, než se vrhneme na naše seznamy. Není vůbec snadný proniknout mezi nejvyšší vrstvy, tam, kde se skutečně rozdělují velký peníze. Všechno ostatní je příštipkaření. Mezi správu provincie, mezi výběrčí daní. Privilegovaná vrstva, tím nemyslím teď nutně první či druhý stav, si velmi bedlivě hlídá své zájmy. Vy, respektive vaši přátelé v Paříži, a též Jeho Excelence, jehož panství spravujete, nám může otevřít cestu k velkým penězům.“

„Pravděpodobně máte pravdu,“ netváří se dvakrát nadšeně mladík, „Možná se vám zdám málo ambiciózní, ale pro mě je již teď moje místo opravdovým požehnáním. Kdy bych si jen pomyslel, že bych takového postavení mohl dosáhnout.“

„Bůh vám dal velkou příležitost, pane Leandere. Byl by hřích ji neuchopit za pačesy. Ale nechci na vás naléhat, vždyť máme dost času. Pojďme na vaše seznamy,“ ukončí raději obchodník diskusi na téma budoucího rozvoje rodinných zájmů, neboť cítí odpor svého nastávajícího zetě. Mládenec si ani neuvědomuje, na jaké zlaté žíle sedí. Však mu později otevře oči, postupně, aby se nezalekl. Až přijdou děti, až se skutečně naváže na svou novou rodinu, pak nastane nejpříhodnější chvíle na něho zatlačit. Vždyť jeho zeť nemá žádné vlastní příbuzné, které by podporoval, pro které by využíval svůj vliv. Ba ne, vše dobře promyslel, provdat dceru za správce panství Godille je neuvěřitelné terno.

„Kým začneme, pane? Duchovními?“ zeptá se Brizeux.

„Máte pravdu, církev na prvním místě. S církví je radno být zadobře,“ dodá Merlet.

Probírají dobrou hodinu již zhotovené seznamy. Jdou stav od stavu a jméno po jménu. Připočítávají členy pozvaných rodin, zde přijde vdovec, tu vdova, ale dost často manželé i s odrostlejšími dětmi. Počet hostů utěšeně přibývá. Nechybí důležití představitelé církve, cechů, představitelé města. Správci významných panství. Členové anjounského parlamentu, mající faktický vliv. Jde o směsku prvního, druhého a třetího stavu. Dost často však o muže stojící v pozadí, ale s faktickým vlivem na rozhodování některých oficiálních představitelů z těch nejurozenějších rodin. Zvát nejvyšší aristokracii v provincii by opravdu bylo možné, dokonce i vhodné, kdyby se ženil například syn pana hraběte. Tak vysoko zatím myslet nemohou, byť záštitu nad hostinou převzala paní hraběnka, jejíž význam a především vliv jejího muže neustále roste.

„Snad jsme na nikoho nezapomněli," velmi pozorně si prohlíží archy i s dopsanými jmény tchán. Na rozdíl od svého zetě si uvědomuje závažnost jejich dnešního počínání, vynecháním vlivné osoby se ta bude cítit uražena a až přijde vhodná příležitost, může dát svou nelibost najevo. Možná právě v nejméně vhodnou chvíli.

„Panebože, tolik jmen," povzdechne si Brizeux.

„Neřekl bych, pane Leandere. Vždyť jsme velmi pozorně vybírali," zavrtí hlavou Merlet, „Je třeba myslet i trochu dopředu. Někdo teď třeba zdánlivě vliv nemá, ale je reálná možnost, že ho v brzké době získá. Pak by neměl na našem seznamu chybět."

„Máte nepochybně pravdu. Hrozím se však nákladů."

„Však si je dokážete před panem hrabětem odůvodnit. Však se jedná i o jeho zájmy. Pane Leandere, naskýtá se vám jedinečná příležitost, jak se před všemi ukázat," říká obchodník a myslí tím i svou rodinu, vždyť si mladý úspěšný muž povede k oltáři jeho dceru, „Pokud se podaří uskutečnit některý z nápadů přípravného výboru, o kterých jste dnes mluvil, budou si o svatbě hosté dlouho vyprávět. Každému bude jasné, že je třeba být s vámi zadobře, že je vhodné vás zvát na jejich slavnosti. Již tak velmi dobrý zvuk vašeho jména znovu vzroste."

„Já si tohle všechno uvědomuju, pane," odpovídá Brizeux, již se smiřuje s realitou, byť z ní valnou radost nemá. Zná také přísloví, které říká, že pýcha předchází pád. Uspořádat takovou okázalou hostinu mu přijde jako rouhání. Jako pokoušení Boha, aby se na něj rozzlobil a dal mu poznat i svoji odvrácenou tvář. Vždyť stále není ničím jiným než obyčejným úředníkem. Může být kdykoli odvolán.

„Budete potřebovat moji pomoc?"

„S organizací svatby nikoli."

„Pane Leandere," podívá se teď Merlet zpříma mladému muži do očí, „Přestaňte se už trápit. Vždyť nic špatného nečiníte. Svatební hostinu bysme byli vystrojili. Ale paní hraběnka přece sama přišla s tím, že se bude konat na jejím zámku a sama vám nabídla využití prostředků svých a svého manžela."

„Díkybohu má paní hraběnka osobní zájem na celé slavnosti," připustí správce, „Kdybyste viděl, jak jí jen dneska zářily oči, když mluvil pan Adrien o představeních v zahradách."

„Vidíte. Pan hrabě bude jistě respektovat rozhodnutí paní hraběnky. Navíc je daleko a kdoví, kdy se vrátí. Pak už bude všechno jen minulostí."

„Asi máte pravdu, pane. Když už však pořádáme takto rozsáhlou slavnost, musíme se postarat, aby se nic nepokazilo. Díkybohu se panství daří dobře, jsou nějaké rezervy …"

„Přijede opravdu pan Maurice?" zeptá se náhle tchán, jeho hlas zní dost naléhavě.

„Účast přislíbil. Možná ne sám …"

„Ano?" zpozorní starší z mužů.

„Nevím, zmínil se v posledním dopise … možná by měl přijet i se svým přítelem."

„Přítelem? Jakým přítelem? Máme ho na seznamu?"

„Na seznamu ho nemáme, protože netuším, jestli skutečně dorazí. Možná pana Maurice doprovodí pan Coiffier. Jsou si dost blízcí. Navíc …"

„Myslíte pana Coiffiera, syna pana soudce de Saint-Grevy?"

„Ano. Vždyť víte, jeho sestra je baronkou de Taille. Díkybohu se jí narodila začátkem března další zdravá holčička. Což by snad mohlo nahradit ztrátu, způsobenou úmrtím jiné její dcery."

„Slyšel jsem o té smutné události. I o té následné šťastné. Ale poslouchejte, kdyby přijel i syn pana de Saint-Grevy, v takovém případě … jeho bohatství je známé.“

„Jeho otec je opravdu velmi bohatý. Zároveň má dle všeho i velký vliv,“ hovoří teď Brizeux velmi opatrně, nemá zájem poodkrývat před tchánem všechny vazby mezi rodinou Malletů a hrabětem de Godille, ať již přímo nebo přes Tissota. Jistě si Merlet už mnohé domyslel, ale nemusí vědět všechno.

„Pan Maurice má k jejich rodině hodně blízko, že?“

„Ano, otec Coiffiera je kmotrem Mauriceho syna. Ale asi si ho oblíbil. Navíc je Maurice dobrým přítelem jeho syna, spolu studovali, skládali spolu nějaké zkoušky v Orleans, myslím že advokátní.“

„Pan Maurice nezastupuje jen pana hraběte,“ vyzvídá dál Merlet.

„Pan Maurice je tajemníkem nebo sekretářem pana hraběte. Zároveň ale pracuje i pro sebe, má v Paříži dost dobře se rozvíjející pekárnu a cukrárnu, pokud vím. Známosti jeho výrobkům otevřely cestu do velmi vznešených domů.“

„Vidíte,“ září teď oči tchána, „Právě o tom mluvíme. Pan Maurice je opravdu obdivuhodný. Ale vy jste dle mého stejně schopný jako on.“

„Děkuji za poklonu, pane, ale mezi námi je obrovský rozdíl. Pan Maurice má jednak daleko více zkušeností a má daleko více známostí. On je v Paříži, zatímco já tady. Sice na velmi významném panství, jehož význam stále roste, ale …“

„Právě, právě!“ přikyvuje horlivě Merlet, „Všecko je o známostech a příležitosti. Vy se také znáte s panem Coiffierem mladším? Vím, je přítel pana Maurice, jistě s ním jednáte také. Ale jaký je váš vztah k němu?“

„Trochu se s ním znám,“ zardí se mladík, vzpomene si, jak společně hřešili s prodejnými dívkami v Angers, tehdy byl poprvé s prostitutkou, „Pomáhal kdysi se svatbou pana hraběte. Potkali jsme se i v Paříži, když jsem tam občas přijel, pak párkrát tady, když naopak on přijel za sestrou a švagrem. A svými neteřemi.“

„Velmi správné, velmi správné. Takovou známost je třeba opečovávat, rozvíjet.“

„Moje možnosti jsou omezené, pane,“ usměje se Brizeux, „Mým hlavním úkolem je se podílet na správě panství Godille, ačkoli také pomáhám panu Mauricemu s obchody, které má v Anjou.“

„Slyšel jsem, že pan hrabě má vliv u dvora,“ nadhodí další téma tchán.

„Pan hrabě je nyní dlouho a často na vojenských taženích,“ začíná již být nervózní zeť, takový výslech se mu líbí pramálo. Stále více se ubezpečuje, že se Agnes-Cristine neprovdává za něj, ale za budoucí kontakty, které představuje, „Já sám vím jen tolik, co jsem zaslechl za minulé návštěvy pana hraběte tady. Ale asi je mu nakloněný pan kardinál Mazarin, ale zná se dobře s vévodou de Condé, v jehož službách teď bojuje. Tím pádem i s dalšími významnými muži, se kterými válčí bok po boku. Jeho dobrým přítelem je pan markýz de Almare, který má také u dvora určitý vliv.“

„Pochopitelně, slyšel jsem, na svatbě pana markýze byl prý sám král!“

„Také jsem slyšel. Na hostině u něj v paláci byl výkvět pařížské společnosti, mezi nimi i pan hrabě de Godille s chotí. Dorazilo i Její Veličenstvo i pana Mazarina. Teď je ale pan markýz i s manželkou v Římě.“

„Moc dobré. Pane Leandere,“ chce pokračovat Merlet, pak však pohlédne do nerudné tváře mládence a uvědomí si, že se nechal zbytečně unést, že už zase příliš tlačí na pilu. Uvědomí si, bohužel poněkud pozdě, rozpoložení svého budoucího zetě, proto okamžitě polkne další všetečnou otázku, „Probůh, jak nám ten čas letí. S vámi se krásně povídá, ale už budu muset jít, mluvil jste o svých dalších povinnostech.“

„Bohužel ano, mám ještě jednání a pak musím za paní hraběnkou,“ odpoví Brizeux a jen naprostý hlupák by nepoznal, jak se mu ulevilo.

Jeho tchán si v duchu nadává, nechal se příliš strhnout. Ale když nastolené téma bylo tak zajímavé a skoro vzrušující. Jeho zeť má neskutečné možnosti, jen bude třeba ho vhodně popostrčit, aby jich začal lépe využívat. Již jen velké pocta, kterou mu prokazuje zdejší zámecká paní, je k nezaplacení. Vždyť si

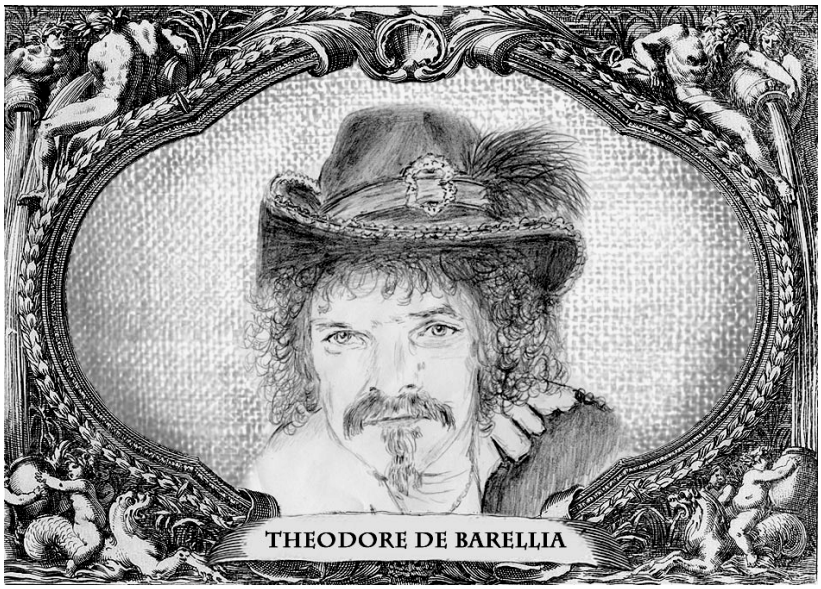
on snad ani neuvědomuje, jak neskutečného privilegia se mu dostává. O ušetřených penězích za svatební hostinu ani nemluvě.

Loučení je poněkud rozpačité, oba muži si v tuto chvíli uvědomují, že druhému až příliš nechali nahlédnout do svého nitra, a především, že i ten druhý si je tohoto vědom. Proto přehrávají srdečnost cestou ke kočáru, k němuž správce svého hosta vyprovází.

ZÁMEK TAILLE A JEHO OBYVATELÉ

Brizeux se po odbavení tchána chvíli dívá za mizejícím kočárem a pocity má velmi smíšené. Na jednu stranu je spokojený, již brzy bude ženatý s docela pohlednou dívkou z dobré rodiny. Naplní tak slova Otce Leona o uspořádaném životě, získá manželku a když Bůh dá, tak i děti. Na druhou stranu cítí závazek, který tím na sebe bere. Podpora vlastní rodiny je něco naprosto běžného, jako víra v Boha. Nikdo se nepozastavuje nad tím, když rodinné klany drží pospolu, jejich členové se navzájem podporují.

Povzdechne si, dnes snad po tisící, pak se odebere směrem ke své kanceláři. Tam na něj již čeká mírně nervózní písař, zatímco na chodbě před ní asi deset většinou postraších mužů. Ti přicházejí se svými starostmi, jsou na dnešní pozdní odpoledne pozváni. Bude si brát do kanceláře jednoho po druhém, případně několik najednou, pokud mají mezi sebou spor. Naštěstí dnes nejde o žádné závažné problémy, které by nebyl schopen vyřešit na místě.

Jen skončí jeho přijímání, chvátá na audienci k paní hraběnce. Zámecká paní se již vrátila ze zahrad, značně unavená, ale s velmi dobrou náladou. Vzhledem k pěknému počasí a velmi rozsáhlým tématům k diskusi, se procházeli v zahradách déle než obvykle. Dva mladí sluhové však vlekli za nimi pohodlnou sedačku, do které co chvíli Karoline usedala, aby dala své tělesné schránce odpočinout.

Teď se nachází v jednom ze salónků, nedaleko ní stojí kordem ozbrojený kapitán de Barellia, u vchodu dva z jeho mužů. Nejde ani tak o bezpečnostní opatření, jako o dekoraci. Správce postává hned vedle křesla a přísně pohlíží na první dvojici, postaršího muže a ženu. Přicházejí žádat o svolení k sňatku pro svého nejmladšího potomka. Paní hraběnka jim pochopitelně dá požehnání, předtím i potom s nimi mile rozmlouvá. Odcházejí navýsost spokojeni a s patrným uznáním pro svou paní ve svých očích.

Druhá audience se týká zájmu sedláků. Ačkoli přicházejí pouze dva muži v letech, zastupují zde mnoha dalších. Divoká zvěř obecně se v lesích přemnožila a pořádá nájezdy na jejich pole. Tím pochopitelně hrozí poničení budoucí úrody. Brizeux jim musí dát za pravdu, podobné zprávy má nejen od nájemců, ale i z polností, které jsou v držení přímo pana hraběte.

„Vaše Milosti, možná bych věděl o velmi elegantním řešení," obrátí se velmi uctivě ke své paní, „Mohli bychom požádat pana barona, aby uspořádal velkou honitbu. Mohli bychom k ní pozvat i některé z vašich sousedů."

„Souhlasím," přikývne hraběnka.

„Taková honitba nám přinese hned dvojí užitek," vysvětluje svůj záměr Brizeux, „Jednak zbaví naše pole nezvaných hostů, či jejich návštěvy alespoň omezí. Na druhé straně bude dostatek zvěřiny, kterou využije šéfkuchař pro přípravu hostiny."

„Velmi dobře, pane Leandere. Máte mé svolení. Mým jménem zítra odjeďte na zámek Taille a s panem baronem vše domluvte. Pan kapitán vám poskytne své muže."

„Uspořádáme honitbu co nejdříve," přikyvuje správce.

Ujednáno, domluveno, sedláci také odcházejí spokojeni. Brizeux míní zamířit za nimi a následně do své kanceláře, je však svou paní zadržen.

„Milý pane Leandere, musím si s vámi ještě promluvit," řekne mu zámecká paní naléhavým hlasem.

„Jsem připraven na příkazy Vaší Milosti," ukloní se způsobně oslovený. Již mu v hlavě šrotuje, větší množství vlastní zvěřiny výrazně zlevní hostinu, pošle taky nachytat ryby do panských rybníků.

Hraběnka sedí uprostřed salónku ve svém křesle, kapitán postává opodál, jeho dva vojáci také teď opustili místnost a vartují před jejími dveřmi. Správce je hned po levé ruce zámecké paní, teď předstoupí přímo před ní, aby se nemusela natáčet.

„Pane Leandere," začne Karoline, „Prošla jsem si se členy přípravného výboru celou zahradu a nalezli jsme vhodná místa pro plánovaná představení."

„Jistě půjde o mimořádnou událost," poznamená mladík a povzdychne si jen v duchu. Nechce své paní kazit její radost. Ale nemá ze všeho nejlepší pocit, již jen jak mluví o přípravném výboru. Nápadu doktora Chapona se očividně chytila.

„Jsem o tom také přesvědčena, pane Leandere," hovoří dál hraběnka, „Proto by mi přišlo líto, kdyby se té podívané nemohli zúčastnit někteří moji přátelé."

„Přátelé Vaší Milosti?" polkne naprázdno správce v neblahém tušení.

„Ano. Rozhodla jsem se trochu doplnit seznam pozvaných hostů. Hodlám pozvat i své přátele a některé nejbližší sousedy."

„Vaše Milosti, jde jen o rozhodnutí Vaší Milosti," tváří se mladík velmi nešťastně.

„Právě, pane Leandere," usmívá se zámecká paní, „Kolik jmen nakonec čítá váš seznam?"

„S rodinnými příslušníky pozvaných hostů, jejichž účast očekáváme, půjde o sto šedesát dva osob", skoro se bojí mládenec číslo vyslovit.

„Pak se mých padesát hostů v tom počtu ztratí," odvětí ona, zatímco na něho jdou mdloby.

„Vy jste zde paní, Vaše Milosti," řekne on hodně zdrchaně.

„Ano, pane Leandere," neztrácí úsměv i dobrou náladu Karoline, „Učiníme nezbytná opatření. Již jsme o nich hovořili na našem přípravném výboru. Hosté z prvního a druhého stavu by se při představeních v zahradě posadili, příslušníci třetího stavu by postáli. Někde budou možná muset postát všichni, až na pár výjimek," dodá a myslí především na sebe a podobně „postižené" dámy, které jsou v očekávání.

„Vaše Milosti, jsem jen váš oddaný služebník. Vše uchystám dle přání Vaší Milosti."

„Nikdy bych nezapochybovala o vaší oddanosti, pane Leandere," říká naprosto přesvědčivě hraběnka, na chvíli se odmlčí, pak se na její tváři objeví trochu poťouchlý úsměv, „Vlastně bude jen dobře, když se hostina nebude týkat jen vaší svatby. Uspořádám na zámku hostinu pro své přátele a přitom vy oslavíte i vstup do stavu manželského. Pokud by se snad můj choť zajímal o náklady, pak jistě nebude nic namítat proti mé hostině, nemyslíte?"

„Hostině Vaší Milosti?" zarazí se Brizeux, ale rázem mu vše dojde, „Jistě, Vaše Milosti, Jeho Excelence by jistě schválila hostinu pro vaše přátele. Kdyby se k ní náhodou připletla i moje svatba …"

„Vaše svatba bude nedílnou součástí a jistě i hlavním chodem, pane Leandere. Vaši a moji hosté během dne tak nějak splynou. Nejste doufám proti."

„Vaše Milosti, i kdybych měl nějaké námitky, nepřísluší mi je vznášet. Jsem povinný respektovat, ne, jsem povinen splnit beze zbytku všechny rozkazy Vaší Milosti."

„Během zítřejšího dne spolu připravíme seznam mých hostů. Poté vyrazí poslové s pozvánkami. S panem Denisem domluvíte kuchyň.“

„Pochopitelně. Když Vaše Milost dovolí, hned po ránu bych osobně vyrazil na zámek Taille, abych domluvil honitbu. Tím získáme značné zásoby černého masa a ještě ochráníme naše polnosti.“

„Máte mé svolení, pane Leandere. Zítra po obědě připravíme seznamy a pozvánky,“ zatváří se spokojeně zámecká paní, „Jen aby nám přálo počasí, pane Leandere, pak bude představení v zahradách velmi pěkné. Už se na něj těším.“

„Máte již představu, Milosti, co se bude pořádat?“

„Ale, ale, pane Leandere. Nesmíte být tak zvědavý. Pak by nešlo o žádné překvapení. Naši drazí pánové se jistě o vše do posledního zbytku postarají.“

„Omlouvám se. Budu ctít vaše tajemství.“

Ještě asi deset minut spolu hovoří, většinou o obecných věcech spojených s hospodářstvím a běžnou organizací života na zámku. Paní hraběnka se před večeří vrací do svých komnat spokojená, její správce do své kanceláře s rozpaky. Nechá si zavolat šéfkuchaře Denise a informuje ho před svým písařem o další změně, která odsouvá konečný počet hostů na další den.

„Tak přes dvě stě hostů,“ hvízdne si Codrin.

„Přesně tak. Přitom nesmíme zapomenout na služebnictvo a doprovod. Budeme je muset někam odstrčit, oddělit od panstva a postarat se o ně.“

„Už jsme zde hostiny pořádali,“ lehce se pousměje šéfkuchař.

„Ano, máte pravdu. Ale tentokrát jsem poněkud nervóznější.“

„Není divu, pane. Vždyť jste hlavním bodem programu.“

„Tím si už nejsem zcela jistej,“ vyloudí na tváři rozpaky Brizeux, aby nemusel nic vysvětlovat, rychle pokračuje, „Budete asi muset přepracovat i jídelníček,“ dodá a seznámí Codrina s předpokládanou honitbou a větším počtem ulovené zvěře.

„Se zvěřinou jsem pochopitelně počítal,“ škrábe se za uchem šéfkuchař, „Nu, nic, mám v rukávu spoustu receptů.“

Večeře se koná ve velmi natěšené atmosféře, leč také s nádechem tajemného, neboť stolovníci před Brixeuxem mluví často v náznacích. Aby mu snad neprozradili nic ze svých plánovaných atrakcí. Je však vidět, jak všechny příprava slavnosti oslovila, včetně poněkud lenivých pánů umělců. I kapitán de Barellia ožil.

Před večerním programem právě bývalého žoldnéře správce odchytí a začne s ním domlouvat zítřejší návštěvu souseda. K lovu předpokládá využít minimálně část gardy Její Milosti. Kapitán se rozhodně povyražení nebrání, naopak, který z mužů by nemiloval lov.

Po večeři, která skončí krátce po deváté hodině, si paní hraběnka dopřeje asi půlhodinového odpočinku, poté se přemístí do velkého sálu, kam ji doprovodí její tradiční společníci. S nimi usedne do křesel a shlédne krátké představení, jakousi komediální scénku. Celé vystoupení potulné komediantské společnosti netrvá déle než tři čtvrtě hodiny. Nicméně herci nemusí zoufat, dostane se jim na zámku ubytování a stravy, jejich představení budou pokračovat ještě následné dva dny. Nejsou žádným hereckým výkvětem, nicméně k pobavení nepříliš náročné zámecké paní jejich výkony stačí.

Brizeux se vrátí kolem půl jedenácté do své kanceláře, kde ještě mírně přiospalý Delarigne přepisuje dle jeho pokynů dokumenty.

„Tady je chyba,“ ukáže Brizeux přísně prstem, nejde o nic závažného, klasický přepis.

„Mohu to opravit,“ zkusí své štěstí mladíček, stránka je dost dlouhá.

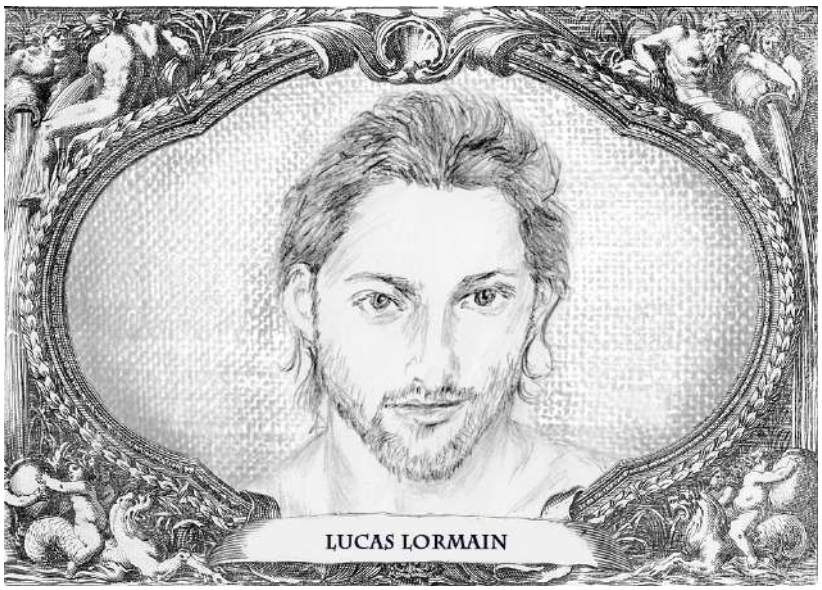
„Nelze. Musíš ji přepsat. Tentokrát bez chyby,“ zavrtí hlavou správce.

„Ještě dneska?“ zvedne své unavené oči Romain.

„Pochopitelně. Co ti ještě zbejvá?“

„Tak na hodinu a půl práce,“ povzdychne si písař, „S tímhle,“ ukáže znechuceně prstem na pokaženou stránku, „tu budu vysedávat do jedný,“ dodá.

„Každý svýho štěstí strůjcem," řekne přísně Brizeux, „Alespoň si budeš pamatovat, že si máš příště dávat pozor."

Delarigne odpoví jen povzdechem, ví moc dobře, jak zbytečné by bylo se pokoušet smlouvat. V posledních dnech ale opravdu mnoho nenaspal, bude si muset dávat dobrý pozor, aby neudělal další chybu.

Sám správce usedne za svůj stůl a pustí se do studia jiných dokumentů. Vydrží se svým písařem až do čtvrt na dvě. Sice budou oba za pár hodin zase vstávat, nastane jim podobný kolotoč jako dnes, ale nelze v práci polevit.

Druhý den ráno nastává klasické opakování dní předešlých. Značně zmožený Delarigne je vzbuzen jiným služebnictvem, on sám, opět jen ve spodkách, se přišourá za správcem a vzbudí jeho. Po protažení a oblečení za ním cupitá na každodenní kontrole služebnictva.

Dnešní den však má Brizeux program jiný, jakmile skončí se svou kontrolní procházkou, vyhledá kapitána de Barelliu, který už má přichystaný kočár. Oni dva usednou na jeho sedačky, Lucas Lormain se chopí otěží. Směr zámek Taille. Písař dostane naloženou velkou kupu práce, dle pokynů připravuje pozvánky pro hosty svatebního veselí. Jeho velký povzdech nikdo neslyší, je sám v kanceláři správce, bere do ruky brk a papír a dá se do práce. Musí si dát velmi záležet na písmu, jinak si je jistý, že bude pozvánky předělávat. Třeba celou noc, v tom je jeho nadřízený nekompromisní.

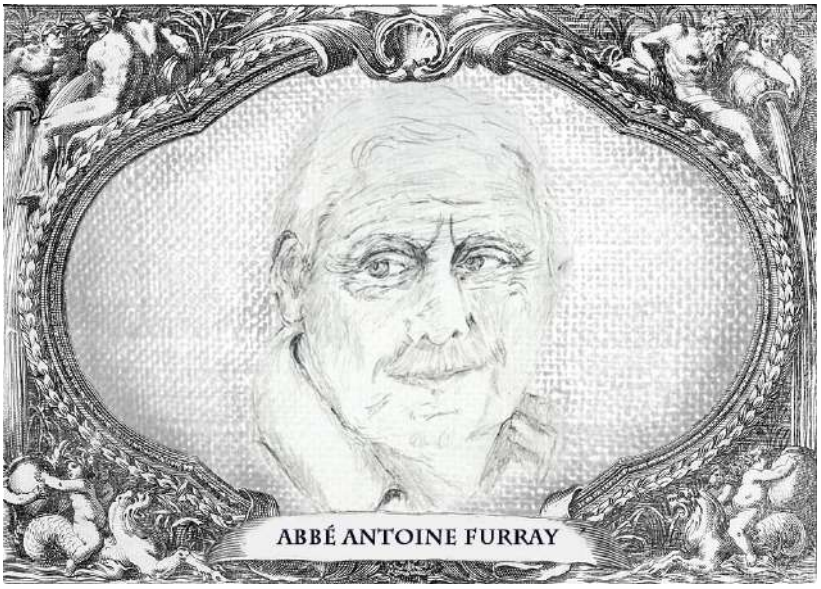
Přes značné kodrcání kočáru občas Theodore i Leander klimbají, pokud ne, tak spolu nezávazně konverzují. Řeší nejen běžné problémy gardy Jeho Excelence, baví se i o jejím případném posílení, ale také se zabývají její účastí při chystané hostině. Jak zajistit bezpečnost hostí, aby nějakého chmatáka nenapadlo se vetřít na zámek mezi služebnictvo a využít velkého zmatku ke svému obohacení. Zároveň jak co nejlépe prezentovat význam zdejšího panství, garda musí být jeho výkladní skříní.

Na zámku Taille se nejprve setká Brizeux s majordomem Tunraym, kterého požádá o zařízení audience u místního pána. Ten se vydal s rodinou na procházku do zahrady, snad bude svolný správce sousedního panství přijmout. Čekání Leander využije k setkání s abbé Furrayem. Najde ho v zámecké kapli, klečícího a rozjímajícího. Zaujme polohu vedle něho. Připomene si časy, kdy ho tento moudrý muž vychovával. Vždyť právě on má obrovskou zásluhu na jeho vzestupu, on ho doporučil panu de Godille a jemu nikdy nebude moci splatit dobrodiní, kterým ho zahrnul.

„Vítej,“ řekne starší muž tichým hlasem.

„Omlouvám se, Otče. Pokud snad ruším, vzdálím se.“

„Ne, Leandere, ty mě určitě nerušíš,“ zavrtí hlavou správce panství Taille a bývalý vychovatel současného správce panství Godille, „Pro mnoho světských povinností jsem zanedbával svou povinnost k Bohu, synu. Cítím, že se mnou není spokojený.“

„Otče, co povídáte! Jak by se mohl Bůh zlobit na svého tak oddaného a hodného služebníka. Kolik lidí je vám nesmírně zavázáno. Jako třeba právě já.“

„Jen jsem tě nasměroval na správnou cestu, všechno další je již jen tvým dílem.“

„Bez vás bych nebyl ničím, Otče. Možná tak leda malým zlodějem, tulákem, který se potlouká bezcílně po zemi a snaží se něco nakrást na utišení hladu. Kdybyste se mě neujal, Otče, když jsem osiřel, zle by se mi vedlo.“

„To je již stará historie, Leandere,“ otočí svou znavenou hlavu padesátiletý muž, „Nic víc než matná vzpomínka. Děláš mi ale velkou radost, synu. Velkou radost. Nemysli si, stále sleduji tvoje kroky.“

„Snad se za moje počínání nemusíte stydět.“

„Určitě ne, určitě ne. Velmi mě potěšilo tvoje rozhodnutí vstoupit do svazku manželského,“ podívá se teď přísně na svého odchovance abbé, když pokračuje, „Jak jsi vyřešil svůj hříšný vztah s jistou vdovou, mou hříšnou ovečkou?“

„Vy o tom víte, Otče?“ zrudne jak rak mladík a sklopí provinile hlavu.

„Vždyť jsem říkal, sleduji tvé kroky,“ řekne Furray blahosklonně, „Jsi hodný mladík, Leandere. Vím, jak jsi té ženě pomohl, když ztratila muže. Tím neříkám, že bych schvaloval tvé hříšné chování. Ale pomohl jsi jí. Nejen utěšováním, to bylo snad až příliš důvěrné, přespříliš důvěrné. Ale také penězi.“

„Jen maličko.“

„Pro ni tvá podpora znamenala hodně. Co zamýšlíš dále? Nechceš snad v hříchu pokračovat, když si bereš ženu, ke které tě budou vázat jen společenské vazby.“

„V žádném případě, Otče. Byl bych rád, kdyby se ta jistá žena, jak říkáte, znovu provdala. Není ještě tak stará. Rád bych ji domluvil ženicha a přidal jim i něco málo peněz do začátku,“ sdělí Brizeux své plány na ukončení vztahu se svou již bývalou milenkou.

„Alespoň tak,“ přikývne spokojeně kněz, pak pozvedne znovu svou utrápenou hlavu, „Děláš mi radost, synu. Jsi světlem do mé znavené duše. Jsem už starý, v těle mě bolí snad každá kost, sotva vidím. Moje dny se pomalu nachylují ke svému konci.“

„Co to povídáte, Otče,“ řekne mladík až přespříliš nahlas, vzrušeně, hned si však uvědomí svůj přečin spáchaný ve stánku páně a znovu ztlumí hlas, „Jste ještě plný síly. Ještě vykonáte mnoho dobra, než si vás Bůh povolá k sobě.“

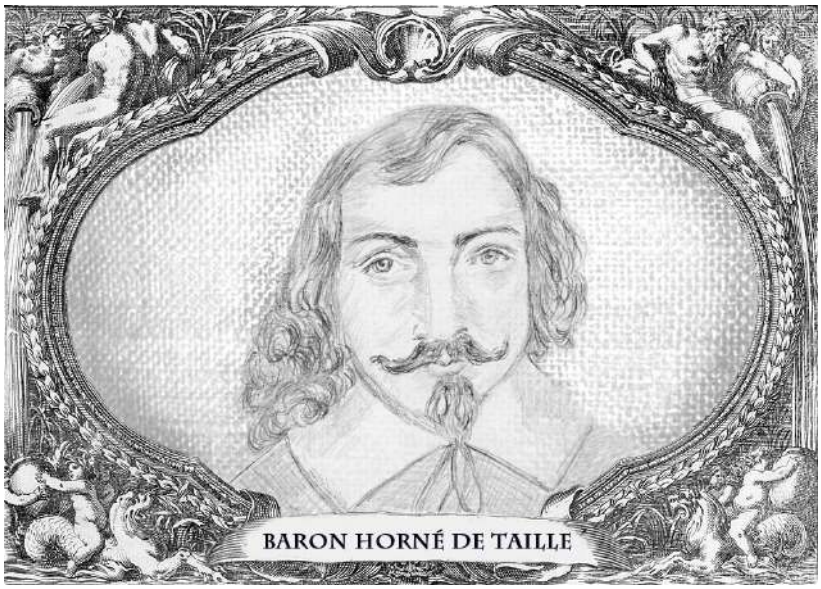
„Je mi již padesát let, Leandere, jsem už starý. S tím nic nenadělám. Ani já, ani ty. Ale povídej, co tě k nám dnes přivádí?“

„Přijel jsem za panem baronem. Přemnožila se nám divoká zvěř …“

„To samé i u nás,“ přikývne Furray, „Od smrti naší milované Gabriely-Julie je pan baron dost zádumčivý, vlastně ani na pořádném lovu nebyl. Chceš ho požádat o pomoc?“

„Ano, chci. Bylo by vhodné, kdyby pan baron připravil velkou honitbu, honce i lovce mu mohu poskytnout. Mohli bychom si prospět navzájem, když máte obdobné starosti.“

„Tvoji žádost podpořím, pan baron potřebuje rozptýlení. Užírá se, vnitřně, po smrti své dcerky. Však i já to roztomilé a andělské stvoření tuze oplakal. Stejně jako všichni zde na zámku,“ otevírá bolestnou ránu abbé.

„Bůh však nechal přijít novému životu, další dceři pana barona,“ upozorní Brizeux.

„Ano, Bůh je milostivý. Ale všem stále chybí přirozenost Gabriely-Julie … nechme raději vzpomínek,“ povstane abbé, on i jeho bývalý svěřenec a žák se pokřižují, pokloní, než vyjdou z kaple.

Společně vkročí do zahrady za zámkem, kde se má nacházet i zámecký pár s dětmi a také majordomus. Zdáli je vidí přicházet, od hájku, kde se nachází rodinná hrobka, kde spočívají ostatky rodičů pana barona, jeho sourozenců a teď i nejstarší z jeho dcer. Míří k malému jezírku, u něhož jsou rozmístěny stoly, židličky a připraveno občerstvení.

„Jak probíhají přípravy na svatbu?“ zeptá se Furray, mají ještě dost času, než se jejich kroky setkají s druhou skupinou.

„Velmi bouřivě, Otče,“ povzdechne si Brizeux a než sami dorazí k jezírku, stačí stručně vypovědět vše podstatné, spjaté s připravovanou monstrózní hostinou. Čímž zřetelně zaskočí i svého bývalého vychovatele, vidí jasně jeho rozpaky.

„Nevídané. Opravdu nevídané,“ říká Furray, spíše však pro sebe.

Na více již není čas, druhá skupina je již na doslech. V čele kráčí baron de Taille, v náručí nese dvouletou Anne-Marii, za ním o krok zpátky kráčí paní baronka, v rukách třímá uzlíček, který je v pořadí jejich třetí dcerou a které zanedlouho budou tři měsíce. Za nimi, s náležitým odstupem, jdou dvě dívky a chlapec ze služebnictva, připraveni být kdykoli k ruce. Mezi nimi je teď již i majordomus Tunray, jenž upozornil na hosta.

„Pane Leandere,“ řekne baron unylým hlasem, není mu moc do zpěvu, vždyť přiházejí od hrobky a nutně v něm ještě bublají negativní emoce, „vítejte u nás. Přijměte místo,“ dodá, předá malou dcerku dívce, která ji vzápětí uloží do jedné ze dvou připravených kolébek ve stínu koruny stromu. Je před polednem, sluníčko si dnes nebere náhradní volno, čímž se dá mluvit o krásném letním dnu.

Zatímco Tunray se vzdálí, Furray a Brizeux se posadí s manželským párem. Znají se již dlouho, vždyť Leander na zdejším panství abbému dlouho vypomáhal, než odešel na zámek Godille. Navíc jsou mezi těmito dvěma panství vztahy velmi přátelské a úzké.

Chlapec všem nalije víno, Gabriele ho významně zředí dle obvyklého požadavku vodou. Poté uctivě ustoupí, připraven však kdykoli znovu posloužit. Obě dívky se věnují dětem, jedna má nalité prsy, pomáhá zámecké paní s kojením, sama čerstvá matka.

„Co vás k nám přivádí?“ zeptá se baron stále nevýrazným hlasem, je mu sedmatřicet let, ale dnes vypadá o něco starší, tvář má ustaranou, v očích chybí bývalá jiskra. Jeho dvaadvacetiletá manželka je naopak velmi přitažlivá, další těhotenství trochu zakulatilo její postavu i upravilo její oválný obličej.

Brizeux velmi uctivě začne, ozřejmí důvod své návštěvy, nicméně baron nejeví právě dvakrát nadšení. Naštěstí získá mladík hned dva spojence, takže nakonec šlechtic na návrh uspořádat hostinu kývne.

„Přivezl jsem s sebou pana kapitána de Barellia," řekne Brizeux, kterému se ulevilo, zdejší pán zná, jak uspořádat lov, „Bude vám ve všem k dispozici."

„Dobře, později ho zavoláme," přikývne de Taille bezkrevným hlasem.

„Pane Leandere," ozve se teď Gabriela, „slyšela jsem o vaší chystané svatbě. Dostala jsem i dopis od bratra, ale zcela jsem mu neporozuměla. Dorazí?"

„Nevím, paní baronko," vrtí hlavou ženich, „Pan Maurice mi také nedávno psal, pan Coiffier by prý rád přijel, ale má nějaké povinnosti. Pan Maurice psal, že se ale oba pokusí dorazit."

„Velmi bych návštěvu bratra uvítala," objeví se radostný výraz ve tváři Gabriely, „Chystáte větší hostinu či jen malou, pro pár přátel?"

„Přípravy hostiny se mně trochu vymkly z rukou," přizná po pravdě host, „Včera byl ustanoven přípravný výbor, do jehož čela se jmenovala sama paní hraběnka. Má zájem uspořádat nejen hostinu spojenou s mou svatbou, ale též slavnost pro své přátele. Dnes s ní o všem budu znovu jednat, pozvánku obdržíte nepochybně v nejbližších dnech."

„Tedy velká slavnost?"

„Ano, paní baronko. Bohužel jsem byl vyloučen, prý abych mohl být překvapený. Mohu snad pouze prozradit, že paní hraběnka a její pomocníci chystají nějaká přestavení v zahradách."

„Představení v zahradách? Kolik očekáváte hostů?" vyzvídá dál Gabriela, sama se potřebuje dostat do společnosti, stejně jako do ní vytáhnout svého muže, který se od smrti nejstarší dcery evidentně vnitřně užírá. Ona je rozumnější, život je někdy radostný a jindy smutný, je nutné se přes smutné události přenést a radovat se z nových, příjemnějších.

„Ještě přesně nevím," kroutí se mladík, ale jelikož chápe, že tato odpověď nebude stačit, pokračuje, „Bylo či bude pozváno v souvislosti s mojí svatbou asi sto padesát hostů, z řad obchodníků, akademiků, duchovních, osob z angerské či provinční správy. Paní hraběnka míní pozvat dalších asi padesát svých přátel z řad prvního stavu."

„To bude velká slavnost," neskrývá potěšení Gabriela, ona se nijak nepozastavuje nad přítomností třetího stavu, vždyť z něj sama vzešla. Její muž však trochu stáhne obočí, takové míšení mu není dvakrát po chuti. Jeho předkové získali baronskou korunku za věrné služby králi na bojišti a také on dlouhá léta proléval svou krev pro Ludvíka XIII. Sice si vzal měšťanskou dceru za ženu, ale jinak vykutálené obchodníčky beze cti dvakrát nemusí.

„Zdá se, paní baronko," říká tichým hlasem Brizeux, stydí se před panstvem za tak okázalou slávu spojenou s jeho svatbou.

„Snad můj bratr dorazí," přemýšlí nahlas zámecká paní, „Škoda, že můj otec je tak vytížen. Ráda bych se setkala i s ním a matkou," dodá, přitom ani nepohlédne na svého muže. Ale jak Furray tak Brizeux vycítí, jak ráda by se po dlouhých letech zase podívala do Paříže. Jejich separace na zámku Taille byla zpočátku jistě příjemná, naplněná velkou láskou mezi manželi, ale teď již zde začíná dle všeho propukat napětí. Bylo by možná po letech vhodné změnit prostředí.

„Chlapče, zaběhni pro našeho druhého hosta," obrátí se baron na sluhu, vývoj rozhovoru se mu příliš nelíbí a tak hodlá změnit jeho téma přivedením svého kolegy žoldáka.

Oslovený na nic nečeká a peláší jak o život. Otec Antoine, který vycítí nepříjemnou atmosféru, začne hovořit o obecných věcech, o počasí, dlouhé zimě, možné úrodě či neúrodě. Tím zabijí čas, než dorazí kapitán de Barellia. Baron mu nabídne skleničku, sám si vezme druhou a vyzve ho ke korzování na zahradě. Pod záminkou, že musejí domluvit podrobnosti honitby, opustí společnost u jezírka.

„Pane Leandere, nápad s velkou hostinou a slavností mě velmi zaujal," přizná se bez mučení baronka, „Ráda bych navštívila svou přítelkyni, paní Karolínu. Jak se cítí?"

„Paní hraběnka je v poslední době velmi čilá," odpovídá opatrně Brizeux, „Sice u všech panují vzpomínky na loňský těžký porod a komplikace s ním. Ale dle všeho je paní hraběnka zcela v pořádku."

„Taková slova ráda slyším. Nebude tedy problém domluvit mi schůzku?"

„Rozhodně ne, i paní hraběnka bude ráda za společnost."

„Snad se mi podaří přesvědčit i mého muže, aby mě doprovodil," povzdechne si zámecká paní, „Potřebuje přijít na jiné myšlenky."

„Pan baron je poněkud zatrpklý," poznamená abbé.

„Smrt naší dcery se ho dotkla," konstatuje smutně Gabriela.

„Pan baron přeci trávil dlouhá léta v armádě, zúčastnil se mnoha bitev, je na smrt zvyklý," říká opatrně Brizeux, po pravdě netuší, jak správně reagovat.

„Je rozdíl mezi smrtí neznámých, ale i přátel vojáků a vlastních dětí," upozorní Furray, „Nicméně i já jsem poněkud zaskočený chováním pana de Taille. Proto vítám každé jeho rozptýlení, jakým může být honitba či vaše slavnost."

„Právě máme na zámku skupinu komediantů," říká mladík, „Včera v pozdní večer pro paní hraběnku zahráli kousek svého repertoáru. Nic velkého, ale k pobavení paní hraběnky nepochybně přispěli. Možná bych je mohl nasměrovat k vám, na váš zámek."

„Nevím," zatváří se rozpačitě baronka, „Můj muž nemá pro podobné věci příliš pochopení. Ale zeptám se ho, třeba by souhlasil …"

Ještě asi čtvrt hodiny rozmlouvají, filozofují, přičemž nelze nepostřehnout napjatou atmosféru. Na vždy usměvavé tváři zámecké paní spočívá očividný stín. Jsou cítit její velké obavy, aby její doposud harmonické manželství nebylo narušeno. Její muž kdysi hodně pil, zatím se v toto směru drží, ale jeho zádumčivost ji děsí. Už u něho nepociťuje onu živočišnou radost z jejich soužití na zdejším zámku. Jejich předešlý ráj dostal povážlivou trhlinu.

Brizeux se velmi rád vymluví na mnoho povinností a krátce po příchodu barona s kapitánem zavelí k odjezdu. Ke kočáru ho doprovodí jeho bývalý vychovatel, jde jako bez ducha, zřetelně ztěžka klade nohu před nohu a i v jeho očích čte mladík převeliké starosti.

PŘÍPRAVY NA SVATBU, PŘÍJEZD PRVNÍCH HOSTÍ

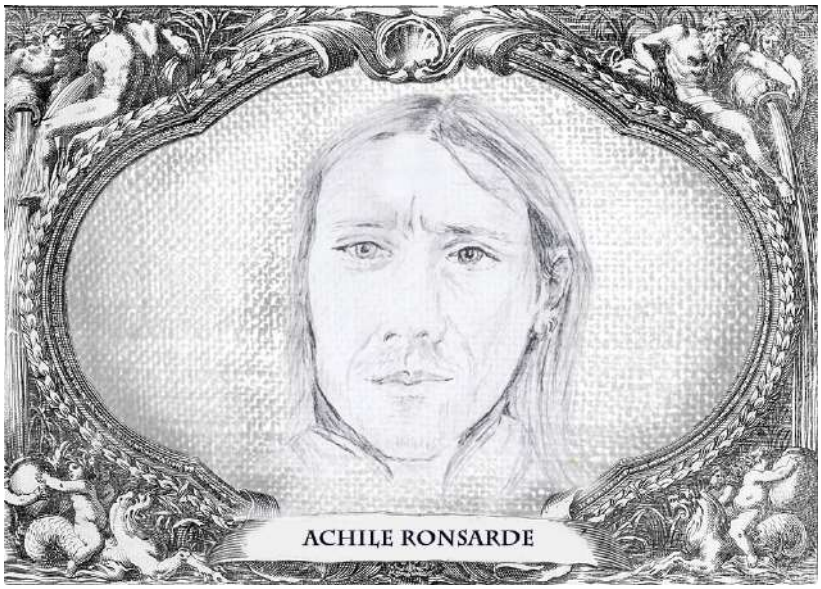
Pokud život na zámku Godille do půlky června léta páně šestnáctistého čtyřicátého sedmého pulzoval svým poměrně čilým životem, druhé polovina zmíněného měsíce se nese v duchu všeobecného šílenství. Každý obyvatel zámku, až po tu poslední děvečku a pacholka, dobře ví o chystané slavnosti a musí přispívat svou usilovnou prací k naplnění představ své paní.

Správce Brizeux zcela rezignoval na protesty směrem k okázalé hostině a nyní se již jen snaží, aby se z očekávané slávy nestala nečekaná fraška. Je v jednom kole, on i jeho písař spí jen pár hodin denně a po pravdě, ani další služebnictvo si žádný dlouhý odpočinek nedopřává.

Mistr Peligot neustále se svými dělníky něco kutí, k ruce má Adriena a Augustina, ti si přizvali za pomocníky své kamarády z Angers. Leander má zákaz v poslední době scházet do sklepení pod starou částí zámku a též vcházet do zahrad. Sice v něm hlodá červík zvědavosti, ale upřímně, má tolik jiných

starostí, že vlastně ani nemá kdy šmejdit po zakázaných územích a snažit se odhalit chystaná představení v zahradách.

Lov na škodnou proběhne velmi úspěšně, baronu de Taille a jeho dalším společníkům se podaří vybít přehršel škodné zvěře. Většina úlovku putuje do zámku Godille, jen malou část odvezou do kuchyně na zámek Taille. Šéfkuchař Denis chodí pravidelně kontrolovat své vzrůstající zásoby. Povolává do zbraně vše, co má ruce a nohy, vyžádá si pomoc kolegů ze zámku Almare, které zná ještě z dob, kdy tam sám působil. Správce Ronsarde je k němu pochopitelně velmi vstřícný, poskytne mu bez nároků na náhradu další své služebnictvo.

Pozvánky jsou rozeslány, většinou adresáti svou účast přislíbí. Oficiálně se koná slavnost pořádaná paní hraběnkou de Godille, většina hostů však dobře ví i o svatbě zdejšího správce. Jelikož význam hrabství roste, všichni mají minimálně povědomí o úspěších pana de Godille, o jeho vlivu v Paříži, nemají žádný důvod pozvání odmítnout. Ba právě naopak. Možná se někomu nelíbí, že se střetnou na slavnosti lidé různých stavů, všem je však zcela jasné, že každý z pozvaných neurozených je osobou minimálně vlivnou. Dost často také dostatečně bohatou.

Jelikož by nádvoří zámku nepojalo všechny kočáry, jimiž se hosté dopraví, budou některé muset zůstat před mostem do hradeb. Místo budou hlídat vojáci kapitána de Barellia i další muži k tomu najatí. Stejně tak se staví před zámkem velký stan, kde bude čekat služebnictvo na své pány. Jen nejnutnější či významnější doprovod bude vpuštěn dovnitř. Nelze jinak, neboť kdyby se všichni nahrnuli dovnitř, nebylo by na nádvoří k hnutí. Přímo do zahrad pak z pochopitelných důvodů nechtějí služebnictvo vpouštět.

Šéfkuchař Codrin je s přípravou vcelku spokojený, pochopitelně důrazně rozlišuje, jaké jeho delikatesy půjdou do prostor zámku, jaké do zahrad a co předhodí doprovodu hostí. Zámkem se již pár dní line vůně pečeného masa, ale též různých sladkostí. Další si objednali přímo z Angers. Něco pro něj vyrobí i na zámku Almare.

Brizeux s velkými obavami sleduje růst vydání, které pečlivě sepisuje jeho písař Romain. Sice musí přiznat, že se všichni snaží šetřit, na druhé straně takovou slavnost za pár drobných nepořídíš. Naštěstí mnozí slyší na určité slevy, neboť vidí ve slavnosti i příležitost pro navázání dalších kontaktů. Také je schopen zdejší správce platit své pohledávky včas, což se rovněž počítá.

Nijak zvlášť vysoké výdaje se také týkají některých umělců a hudebníků, jejichž přítomnost je nezbytná. Ti dorazí na zámek s týdenním předstihem, v noci a po ránu vyspávají v přidělených komnatách staré lodi, odpoledne a v podvečer zkoušejí v zahradách, hodovním sále či v novém společenském sále. K ruce si berou i služebnictvo a nějaké chlapce a dívky z podzámčí.

Správce ani nemá čas se jít na jejich zkoušky podívat, do zahrad z nařízení své paní beztak nesmí, kdoví, zda by ho pustili do dalších zmíněných prostor. Raději se věnuje přesnému rozpisu služeb, kontroluje každou maličkost, každý detail. Jeho podřízení, teď navýšeni o některé sloužící ze zámku Almare, se musí panečku otáčet, aby unikli jeho zlému pohledu.

V přítomnosti paní hraběnky a za účasti notáře z Angers je podepsána manželská smlouva, domluva na ní byla díky zámecké paní pro Brizeuxe vcelku bezproblémová. Ale spokojená je i druhá

strana, když se Merlet dozvěděl o chystané slavnosti, vznášel se skoro v oblacích. Znovu si mne ruce, jak dobrý nápad byl oslovit mladého správce z Godille a nabídnout mu svou dceru.

Do obřadu a slavnosti zbývají již jen dva dny, hektické šturmování pokračuje. Brizeux absolvuje oběd s paní hraběnkou duchem nepřítomen, kdy ani nevnímá okolí, neboť bloudí myšlenkami po kuchyni, stájích, chodbách zámku, ba i do zahrad se přenese. Hned poté zase spěchá do své kanceláře, kde ho čeká jednání s několika dodavateli. S těžkým srdcem jim vyplatí domluvenou sumu, snad jedinou potěchou mu je jejich spokojený a uznalý pohled. Zde dostávají zaplaceni, zde nedávají na dluh a nemusí se třást v obavách, zda bude vůbec někdy uhrazen.

Než se stačí trochu Brizeux vzpamatovat, objevuje se na scéně jeho budoucí tchán. Osobně dohlíží na dopravu některých zásob na slavnost, poté se rozhodne navštívit svého budoucího zetě. S uspokojením kvituje šrumec kolem dokola, skoro se vznáší po dlažbě, když míří do kanceláře správce. Většina sloužících ho uctivě zdraví, dobře ví, o koho jde. Což obchodníka těší.

„Nalej nám pohárek," poručí Brizeux písaři, sám pak ztěžka dopadne do křesla ve své pracovně, u stolku, ke kterému usadil svého vzácného hosta.

„Dovezl jsem všechno, co bylo domluveno," chlubí se tchán.

„Jen jestli je ještě vůbec kam to dát," povzdechne si Brizeux, „Jestli se do obřadu nezblázním …"

„Milý pane Leandere," září oči Merletovi, „Už se nemůžu dočkat. O téhle svatbě se bude vyprávět široko daleko," přidává i důvod svého nadšení.

„Snad tím nevzbudíme příliš nenávisti a pomluv."

„Proč taková špatná nálada. Vím, je moc práce, však vidím, jak jste nevyspalý. Takové kruhy pod očima, ve vašem věku … Ale konečný efekt vše překoná. Pár závistivců? Tak ať! Ale víte, jak stoupne naše renomé?"

„Pokud se nic nepokazí a nevznikne ostuda."

„Nevěřím. Tolik lidí se podílí … vyzvěděl jste, jaké překvapení se chystá v zahradách?"

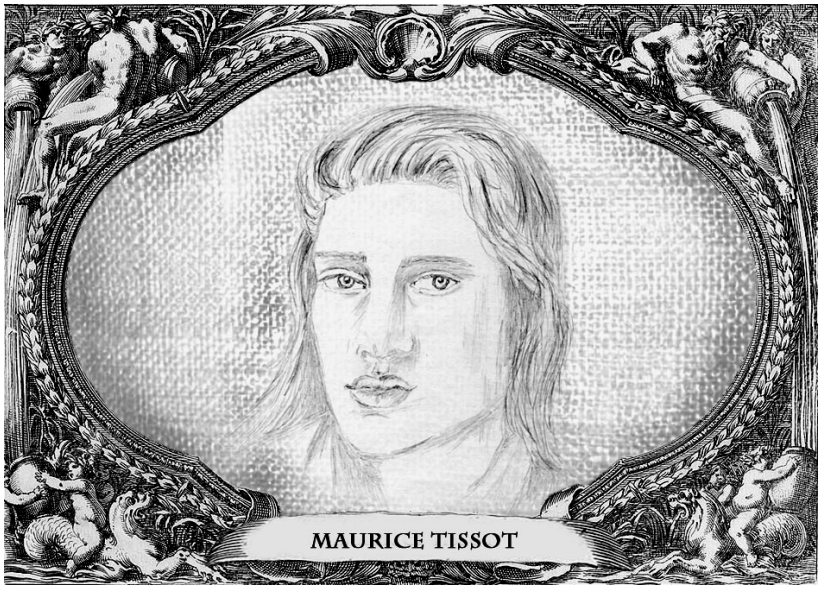
„Upřímně, ani nemám čas. Stejně mi paní hraběnka zakázala na nějaká místa chodit. Poplatil jsem jen nějaké účty s tím spojené, další nepochybně přijdou. Už pár dní tady živíme komedianty a hudebníky, taky nějaký kejklíře či co," dodá s dalším povzdechem.

„Takže nevíme … ale podle příprav …," spekuluje Merlet, „Ještě mám pár otázek k vlastnímu obřadu, potřebuji se domluvit na přesném čase a …," nedokončí větu, neboť ho vyruší zaklepání.

„Dále!" křikne zlostně Brizeux, koho zase čerti nesou, myslí si. Ve dveřích se objeví blonďatá hlava Viléma.

„Pane, dorazili hosté z Paříže!" hlásí s očima navrch hlavy mladík, kýmsi za správcem poslaný.

„Cože? Hosté z Paříže … snad …," vyskočí Brizeux, podívá se omluvně na svého tchána a rychle zamíří ke dveřím. Za ním pochopitelně chvátají zvědaví Merlet i Delarigne.

Netrvá dlouho a správce stane na zápraží nového křídla zámku. Nedaleko vchodu stojí čtyři krásné kočáry, kolem nich houf ozbrojených jezdců na koních, nepochybně doprovod osazenstva dopravních prostředků. Ty se již otevírají a z nich vylézají Pařížané.

Ustaraná tvář Brizeuxe se roztahuje do širokého úsměvu a chvátá hostům v ústrety. Hned s prvním z nich si padne do náručí, neboť se jedná o

Maurice Tissota, jeho kamaráda.

„Tak tys přijel. Mám takovou radost,“ haleká.

„Jak vidíš, dokonce ne sám,“ usmívá se tajemník pana hraběte a podívá se na svou manželku Nicolet i oba své bratry. Rozhodl se učinit z cesty do Anjou malý rodinný výlet.

„Paní Nicolet, Victore, Etiene,“ vítá se s dalšími Brizeux.

Paní Tissotová se usmívá jako vždy, jejím oběma jmenovaným švagrům oči doslova září. Tuší zde velkou pijatiku a žranici, možná bude čas si zašpásovat i s nějakou děvečkou či služkou, jistě jich tu bude nespočet. Sice dostali od bratra kázání o dobrém vychování, ale …

„Leandere, nás si ani nevšimneš?“ ozve se další mladý muž z druhého kočáru v pořadí.

„Coiffiere! Takové překvapení!“ opouští Brizeux své jedny přátele, aby se věnoval druhým. Učiní několik kroků, mezi nimiž si však rozvažuje, jak se k dalším hostům chovat. Familiérní přivítání jako s rodinou Tissotů určitě nepřipadá do úvahy.

„Ty starej brachu,“ zaskočí ho srdečností mladý Mallet, možná vycítil jeho rozpaky, „Tak se už brzy zařadíš mezi nás, starý ženáče,“ má úsměv od ucha k uchu a bez dalšího sevře svého přítele do náručí, „Říkáš překvapení? Copak ti Maurice nepsal, že dorazíme?“

„Něco psal, ale ne jistě.“

„Tak vidíš, už jsme tady,“ neztrácí rozvernou náladu Coiffier, „Teda dneska jsme jen doprovodili Maurice a jeho rodinu, jinak míříme za mojí drahou sestřičkou na Taille. Ale na tvojí svatbu určitě přijdeme, pokud nás teda pozveš!“

„Pochopitelně jste zváni. Srdečně zváni,“ pohlédne teď Brizeux na další hosty, které neměl tu čest nikdy doposud spatřit.

„Vy se vlastně neznáte,“ uvědomí si chybu Mallet, „Vážení, tohle je pan Leander, správce tohoto zámku a celého panství pana hraběte de Godille,“ říká směrem ke svým příbuzným, „Také je mým dobrým a dávným přítelem. Váží nás nejen obchodní záležitosti, ale i staré vzpomínky,“ dodá a rozpustile na přítele mrkne.

„Je mi velkou ctí,“ klaní se způsobně Brizeux, srdečností pronesených slov očividně potěšený.

„Tady vedle mne je má ctěná choť, Agnes-Victorie, dcera soudce pařížského parlamentu pana de Rochembeau,“ pokračuje Coiffier, „Nevím, zda si už někdy viděl mou sestru Madeline, ale asi určitě ne jejího manžela pana de Brese,“ ukáže na zádumčivého a trpně se usmívajícího mladíka po jejím boku.

„Vítám vás,“ znovu se ukloní Leander.

„Vlastně máme ještě jednoho cestujícího,“ usměje se Mallet, „Bohužel toho poněkud bolí nohy, proto zůstal v kočáře,“ otevře dvířka dopravního prostředku, „Přijala s námi i naše matka,“ dokončí svůj výčet.

„Vítejte též, madam,“ položí svou nohu na stupátka kočáru Brizeux, nakloní se dovnitř a zdvořile políbí ruku paní soudcové. Ta se jen lehce zapýří, jak se zdá, další vhodný přítel pro jejího syna, tak mladý, tak vychovaný a již zastává tak významný post.

Představování pochopitelně sledují mnozí sloužící ze zámku, stejně tak písař Romain. Ale doslova celý výjev hltá očima Merlet. Zírá na nádherné kočáry, tažené krásnými koňmi s lesknoucí se srstí, hledí na ozbrojený doprovod, žádné zarostlé típky, co se dávají najímat na ochranu, ale velmi upravené muže.

Nemůže odtrhnout oči ani od samotných pasažérů, jež vystoupili z kočárů. Jaká elegance a jaká nádhera, přitom jsou jistě jen v cestovním. Vyzná se v látkách, tyhle stály jmění. Neujde mu ani kord po boku pana de Brese, znamení, že jde o šlechtice z rodu meče.

Tak ty se s Coiffierem Malletem znáš jen trochu, říká si angerský obchodník v duchu a hodí pohledem na svého zetě. Přitom se spolu objímáte, on tě nazývá starým přítelem. Kdoví, co mu všechno ještě tají, kluk jeden. Ale jistá nevole či zlost nad tajnůstkařením Leandera je rázem zapomenuta, když si uvědomí, kdo před ním právě stojí. Představitelé nové generace dravých pařížských obchodníků, s vazbami na špičky státní správy. S přístupem ke státním zakázkám. S naditými měšci.

„Tak jsme ti předali Maurice a asi zase pojedeme,“ podívá se zpytavě po svých příbuzných Mallet.

„Hned chcete jet?“ zarazí se Brizeux, vždyť je ani nepozval dál, uvědomí si s hrůzou, „Alespoň malé občerstvení, něco na zahnání žízně. Čeká vás ještě kus cesty. Je vidět dlouho, obloha je bez mráčků, na Taille i tak dorazíte za světla,“ snaží se napravit své pochybení.

„Na pohárek vína a něco na zub byste se zdržet mohli, ne?“ přijde na pomoc svému kamarádovi Tissot.

„Zeptám se máti, je dost unavená,“ rozhodne se nakonec nechat rozhodnout jinou osobu Mallet.

„Madam,“ využije příležitost Brizeux a znovu se nakloní do kočáru za paní Gabrielou, „račte prosím přijmout pozvání. Jen krátký odpočinek. Pokud madam bolí nohy, nechám přinést křeslo a sluhové madam vynesou,“ přidá nabídku.

„Nechat se vynést?“ rozesměje se kyprá žena, doposud ponechávající své pozadí na čalouněné sedačce třetího kočáru v pořadí, ve kterém přijela v doprovodu dcery a zetě. Ve čtvrtém cestuje jejich služebnictvo. „Pane Leandere, zase tak nemohoucí nejsem.“

„Snad jsem se madam nějak nedotkl,“ dostane se do velkých rozpaků mladík.

„Ale ne,“ směje se dál paní Malettová, „Pomůžete mi ven, drahý pane Leandere?“ dodá a je rozhodnuto. Obézní čtyřicetiletá mamina se dere ven z kočáru, až se ten otřásá, mladík ji galantně nabízí rámě. To samé učiní další kavalíři směrem ke svým manželkám, takže na ocet zůstávají jen dva mladí bratři Tissotové. Brizeux si v tu chvíli povšimne svého budoucího tchána, jak nervózní a natěšený podupává u dveří. Jelikož je mu dopřáno jít v čele průvodu, zarazí se.

„Madam, dovolte mi, abych vám přestavil otce mé nastávající,“ říká s mírnými rozpaky, „Paní de Saint-Grévy, pan Athanas, obchodník z Angers.“

„Velmi mě těší, pane,“ usměje se paní Malletová.

„Potěšení je na mé straně,“ uklání se až snad přespříliš kupčík, „Váš pan choť není s vámi?“ ptá se s podlézavým úsměvem.

„Můj muž musel zůstat v Paříži,“ neztrácí dobrou náladu kyprá žena, „Bohužel má příliš mnoho povinností. Proto jsem vyrazila se svými dětmi sama. Za svým dalším dítětem, na zámku Taille.“

„Dovolíte, madam?“ naznačí rychle Brizeux rukou a pokračují v cestě, přičemž očima hledá svého písaře, „Romaine, víš co máš dělat?“ sykne ve chvíli, kdy mladíčka zaregistruje.

„Už jsem vzkázal do kuchyně,“ říká pyšně Delarigne, „Až se rozhodnete, kde budete, nechám přinést občerstvení,“ dodá.

Průvod jde přes vestibul ke schodišti, po němž dle rychlosti určované paní Malletovou stoupá do prvního patra. Neujdou pohledům čumilů, kteří ale rychle mizí, když se na ně správce ošklivě podívá. Sám kráčí v čele, následují manželé Tissotovi, za ním Coiffier se svou paní, jako poslední dvojice kráčí pan a paní de Brese. Průvod uzavírají Victor s Etienem, kolem nichž poskakuje pan Merlet. Z povzdálí celou výpravu sleduje Delarigne, aby věděl, kam má následně nechat přinést občerstvení.

Kapitán de Barellia již také zaregistroval hosty, se dvěma narychlo sehnanými vojáky ve stejnokrojích se objevuje v prvním patře. Stačí pár slov s Leanderem a za chvíli dva urostlí chasníci z gardy otevírají dveře do největšího salónku, který je nyní uzpůsoben jako jídelna pro urozené panstvo. Právě pro případ, kdyby se objevilo více lidí. Místní smetánka obědvá a večeří v jídelně ve druhém podlaží.

„Moc krásný zámek," říká paní Malletová a pozoruje soustředěné tváře vojáků, stojící teď jako čestná stráž před místností, jejímiž vstupními dveřmi právě procházejí.

„Děkuji za paní hraběnku," uklání se Tissot, míří ke stolu a přemýšlí, jaké má učinit rozsazení, aby nikoho neurazil. Vůbec si není jistý a tak hledá spásu u svého přítele Maurice, který pohledu naštěstí porozumí a začne rovnat své spolucestující podél delších stran mohutného a dominantního stolu. Na jednu stranu umístí rodinu Malletovu, na druhou svoji, přičemž nechá dvě místa u čela volné, pro Brizeuxe a jeho tchána, který se pochopitelně do společnosti také vetřel. Což ale nikoho nepohoršuje, vždyť už je skoro jedna rodina s místním správcem.

„Jaká byla cesta?" zeptá se mírně nervózní Leander, vyhlíží netrpělivě ke dveřím, nicméně zatím se žádné služebnictvo neobjevuje. Snad Romain pochopil, jestli ne, tak z něj večer stáhne kůži zaživa.

„Díkybohu bez komplikací," odpovídá Tissot, „Máte tu, jak vidím, velmi živo."

„Ano, ano," přikyvuje roztržitý správce, „Paní hraběnka se rozhodla spojit mojí svatbu s uspořádáním své slavnosti, čekáme mnoho hostů, přípravy právě vrcholí."

„Velká oslava?" zajímá se Coiffier.

„Zdá se," odpovídá ženich, přičemž se pokradmu podívá na pana tajemníka, co jen asi ten řekne na vydání, které následně zjistí z předložených účtů, „Očekáváme přes dvě stě hostů. Paní hraběnka s několika dobrovolníky připravuje i představení v zahradách."

„Jak také jinak, k pořádné svatbě patří i pořádná slavnost," souhlasně kývá hlavou Coiffier, ani počet ho nijak nevzrušuje, vždyť na jeho vlastní svatbě bylo hostů podstatně víc. Vyprávět by mohl jeho kamarád Maurice, jak ten se jen zapotil s její přípravou.

„Bude mi velkou ctí, když se slavnosti také zúčastníte. Hned ještě dnes večer vám nechám doručit oficiální pozvánku," říká rychle Brizeux.

„Pozvánka snad ani není třeba, když tak činíš osobně," usmívá se Mallet junior, „Pochopitelně neodmítneme, vždyť jsme kvůli tvé slávě přeci přijeli," směje se.

„Zdržíte se dlouho?" osmělí se Merlet, zvědavost mu nedá se nezeptat.

„Jak kdo," odpovídá Coiffier, „Drahá máti, švagr a má sestra se pravděpodobně nějaký čas zdrží na zámku Taille, já se svým přítelem Mauricem a jeho rodinou budeme muset zase brzo odcestovat zpátky do Paříže. Ale pár dní tady zůstaneme, alespoň si odpočineme od všedních povinností."

„Ne tak docela," připomene s úsměvem Tissot.

„Jistě," zasměje se upřímně Mallet, „můj přítel Maurice mě pořád honí do práce, nedá mi ani chvilku vydechnout," zatváří se na chvíli přísně, pak se mu zase obličej rozzáří, „Využijeme pochopitelně naší přítomnosti v Anjou, abysme si vyřídili nějaké obchodní záležitosti."

„Pokud bych vás mohl přivítat ve svém domě v Angers, bylo by mi neobyčejnou ctí," ozve se rychle Merlet, přehlédne i nehezký pohled, který na něho vrhne budoucí zeť.

„Musíte se domluvit s panem Mauricem, on mi určuje program již pár let. Je něco jako můj poručník."

„Coiffiere, taková slova nejsou hezká k panu Mauricovi," pokárá syna nejen slovy, ale i přísným pohledem paní Malletová.

„Drahá máti, Maurice ví, že žertuji. Je nejen mým společníkem, možná taky trochu poručníkem," dodá peskovaný se šibalským zábleskem v očích, „Ale hlavně je mým nejlepším přítelem."

„Vážený pane," ozve se teď Tissot a obrátí se na angerského obchodníka po své levici, žertování přítele ho nepřekvapuje, nemá mu ho za zlé, „ještě nemáme stanovený přesný program. Ačkoli jsme přijeli především kvůli svatbě pana Leandera, moji přátelé pak také za panem baronem a paní baronkou

de Taille, využijeme čas i k obchodním jednáním. Na programu se budu muset domluvit s panem Leanderem. Nicméně nevylučuji možnost se u vás zastavit.“

„Velice děkuji, bude mi velkou ctí.“

„Pane Athanasi,“ usměje se teď tajemník, obchodníkovi vidí až do žaludku, „však jsme se přeci již potkali,“ má stále příjemný výraz ve tváři, „Nepochybuji, že se s vámi nejen jako tchánem mého přítele Leandera budeme v budoucnu vídat častěji,“ dodá, co chce úlisný muž slyšet. Nicméně se na něho nezlobí a chápe ho, každý se snaží jak může.

„Díkybohu, už nám přichází občerstvení,“ oddychne si Brizeux, který celý jak na trní toužebně vzhlíží ke dveřím. Do nich teď proudí zástup vzorně upravených mládenců a dívek, pod osobním dohledem šéfkuchaře Codrina. Jakmile zjistil, kdo dorazil, hned začala v kuchyni pravá mela. Kdyby nikdo jiný, tak tajemník pana hraběte je moc důležitá osoba. Vždyť on vlastně drží veškeré finance urozeného pána.

Během chvilky je stůl pokryt nánosem různých dobrot, od pečínky nadrobno nakrájené, přes krásně vonící paštiky až ke sladkým delikatesám. Hosté podle přání dostávají na výběr z několika druhů vín, k dispozici je i pramenitá voda.

Stačí pohled Brizeuxe a většina sloužících zase mizí, za oběma stranami stolu zůstávají pouze dva mládenci, připravení dolévat víno, pokud bude třeba. Jsou vzorně vycepováni, což na tváři správce vyloudí přeci jen úsměv. Před svými hosty ho podřízení doposud neshodili.

Stolovníci po delší a namáhavé cestě využívají zdejšího pohostinství, kdy především doplnění tekutin přichází opravdu vhod. Zároveň ale také někteří musí využít následně zdejší místnost, kde mohou naopak svým vnitřnostem a močovému měchýři ulevit. Sloužící je doprovodí tam i zpět.

Od příjezdu uplyne asi půl hodiny, u stolu panuje dobrá nálada, o kterou se starají především Coiffier a Maurice, kteří dokáží konverzovat na úrovni a zároveň i vtipně. Paní Malletová na ně hledí velmi spokojeně, k úplnému štěstí ji chybí, aby manželka jejího syna a vlastní dcera přišly do jiného stavu a ona se mohla potěšit z dalších vnoučat. Přitom kdyby přišel syn, radost její i manžela by byla dvojnásobná.

Ona sama spíše sleduje konverzaci mládenců, jen sem tam něco poznamená. Velmi se jí líbí i správce Brizeux, zdá se být velmi spořádaným mladým mužem. Svého syna miluje a Maurice má upřímně ráda. Sama dobře ví, jak velmi pomohl jejímu synovi, když se ocitl na šikmé ploše.

Madeline se jen usmívá a pozoruje bratra i jeho přítele, které oba obdivuje. Občas pohlédne na svého sedmnáctiletého muže. Ten zůstává většinou zticha, na vtipnost a duševní úroveň Coiffiera ani Mauriceho zdaleka nestačí. Snaží se k ní být pozorný, ale asi se stále v jejich domácnosti cítí nesvůj. V listopadu minulého roku ho doprovodila za jeho otcem, zůstali u něho až do jeho smrti v polovině prosince. Byl delší čas dost zasmušilý. Ačkoli se snaží být dobrým manželem, trápí ji, že stále nemůže otěhotnět. Ač se oba opravdu snaží.

Pan Merlet je na vrcholu blaha a zároveň velmi překvapený. Především mladý Coiffier se chová naprosto jinak, než jak je zvyklý. Ač by měl tisíc důvodů, aby nosil nos pořádně nahoru, projevuje se jako velmi příjemný mladý muž. Uvědomuje si také, jak noblesní chování mládenci předvádějí. Velmi potěšený je i přátelským vztahem, který dle všeho chovají k jeho nastávajícímu zeti.

Brizeux se snaží držet krok se svými dvěma přáteli, byť mu chybí jejich bezprostřednost. Cítí především před rodinou Malletů stále velký ostych a také ho pohlcuje nervozita. Je svým způsobem hostitelem a má obavy, aby byl i dobrým hostitelem. Právě se chystá reagovat na dotaz, směřující k jeho osobě, když jeho zrak padne ke dveřím a vyskočí. .

„Vaše Milosti,“ zvolá.

Oči všech se obrátí též ke dveřím, vzápětí i oni urychleně vstávají. Na prahu stojí Karoline se svým velkým břichem a suitou, kterou představují pánové Chapon a Theodore a trojice dívek, jejích současných sloužících. Její stálé a tradiční komorné Elke a Barbora se raději se svými zakulacenými postavami těsně před porodem příliš po zámku nepromenádují.

Brizeux spěchá své paní v ústrety, aby jí v rychlosti informoval o složení svých hostí, z nichž ona vlastně zná jen Maurice a Coiffiera. Vzápětí ji doprovází do čela stolu, kam dva mládenci číšníci, na pokyn doktora, vlečou z vedlejšího salónku pohodlné křeslo. Ne že by krásné židličky nebyly dostatečně reprezentativní, nicméně žena ve vysokém stupni těhotenství má nárok na lepší zacházení. Bez ohledu, že je zde zámeckou paní.

„Velice ráda vás vítám na našem zámku," usmívá se hraběnka, které se po oznámení příjezdu hostů od kapitána de Barellia nechala upravit a připravit, aby mohla důstojně přivítat návštěvníky z Paříže, „Paní baronka Gabriela je moje velmi dobrá přítelkyně, často se vídáme. Bude velmi potěšena vaší návštěvou," pozdraví Karoline paní Malletovou i celou její rodinu, následně se posadí do svého křesla a pohybem ruky vyzve všechny přítomné, aby učinili to samé. Na konci stolu na židličkách spočine i pozadí pana Chapona a kapitána.

Jak se atmosféra po předchozí půlhodině uvolnila, je nyní opět plná ostychu a oficialit. Naštěstí se paní de Godille chová velmi přirozeně, což působí blahodárně i na ostatní. Během následných deseti minut se s ní dá do řeči Maurice a Coiffier, chovají se jako opravdoví kavalíři na úrovni. Bohužel se opakují otázky, zodpovězené již před chvílí.

Potěšený je svým způsobem i Brizeux, neboť krátká zastávka Malletových, před pokračováním cesty na zámek Taille, dostává zcela jiný ráz, když jsou pozdraveni samotnou zámeckou paní. Pochopitelně jsou znovu pozváni na slavnost za dva dny, Karoline naznačí i svůj záměr překvapit hosty i svého správce zábavným programem. Hovoří o slavnosti s velkým zanícením, což kvituje její lékař. Porod se blíží a dobrá psychická pohoda je dle jeho názoru velmi důležitá.

Jelikož Chapon sedí nejblíže bratrů Tissotových, využije příležitosti a začne z nich tahat rozumy, co nového se událo v Paříži. Oba bratři jsou však obezřetní, mají od svého nejstaršího sourozence jasné pokyny, mnoho jejich tajemství musí zůstat dalším skryto. Hovoří proto spíše obecně.

Jelikož je nuzné vyrazit na cestu, nadhodí Coiffier otázku jejich odjezdu, což učiní velmi elegantní formou. Nicméně slíbí pochopitelně svou účast nejen na slavnosti, ale též na samotném obřadu, na němž se jeho přítel stane před Bohem ctihodným ženáčem.

Paní hraběnka se v doprovodu doktora, kapitána a svých sloužících odebere zpět do svých komnat, všichni další vyprovázejí rodinu Malletů k jejich kočárům. Maurice a Coiffier se domlouvají na dalším programu, ale pravděpodobně mnoho do slavnosti nestihnou. Některá jednání mohou podle všeho uskutečnit během radovánek na zámku Godille a poté asi vyrazí do Angers.

„Pokud byste našel ve svém jistě bohatém programu čas, pane Maurici," obrátí se na mladíka Merlet, když kočáry přejedou padací most, „byl bych vám velmi vděčný. Celá moje rodina by považovala za čest vás přivítat v našem domě."

„Pokusím se učinit, co bude v mých silách," usměje se oslovený, „Uvidíme, na čem se dohodne pan Coiffier se svým švagrem, panem baronem de Taille. Však se jistě potkáme na svatbě a následné slavnosti, určitě najdeme dost příležitostí se domluvit."

„Nerad bych obtěžoval …"

„Jak byste mohl, pane Athanasi," nezmizí přívětivý výraz ze tváře pařížského obchodníka, „Vždyť zanedlouho budete tchánem mého přítele."

„Jistě si spolu chcete pohovořit o samotě," lísá se dál Merlet, „Ale musíme ještě probrat některé věci ohledně svatby. Je již pozítří a dnes se před ní vidíme naposledy," dodává na vysvětlenou.

„Když pan Maurice svolí, mohl by se i se svou rodinou ubytovat. Nechám mu ihned připravit pokoje. Vás, pane Athanasi, zatím doprovodí můj písař do mé kanceláře. Jakmile hostům ukáži jejich ložnice, přijdu za vámi," navrhne Brizeux, který vyslechl předchozí rozhovor. Vůbec mu není po chuti, jak jeho budoucí tchán tlačí na pilu.

„Ty jsi zde správcem," usměje se Tissot, „Tvoje příkazy jsme povinni respektovat."

„Jsi přece …," chystá se zaprotestovat Brizeux, pak jen mávne rukou, „Pojďte, ukáži vám vaše komnaty, hned vám tam také nechám přinést vaše zavazadla."

„Vzkaž pak pro mě, až budeš mít chvilku času, potřebuju s tebou probrat pár věcí," požádá tajemník a dostane se mu souhlasného přikývnutí.

Rodina Tissotova dostane pokoje ve druhém patře, které přináleží paní hraběnce. Jelikož bude nutné pravděpodobně ubytovat některé hosty v prvním patře, tajemníka a jeho rodinu se rozhodne umístit do soukromých prostor zámeckého páru. Místa je tam dost a oni jsou vlastně paní hraběnce velmi blízcí. Též ji dobře znají, vždyť se všichni tři bratři vždy vzorně starají o její pobyt v Paříži.

Merlet je zatím usazen v kanceláři svého zetě, Romain mu nabídne víno, které on s radostí přijme. Pak začne z mladíka tahat rozumy, především ho zajímá, koho všeho pozvala samotná paní hraběnka. Delarigne nevidí důvod, proč mu seznam neukázat, má ho pochopitelně k dispozici, vždyť vyráběl pozvánky. Obchodník je očividně potěšený, některá jména mu nejsou neznámá. U některých se písaře ptá, ten pokud ví, upřesní, o jakou osobu či rodinu se jedná.

Brizeux následně se svým tchánem vyřeší všechny body, jenž oba považují za důležité. Pak spěchá i Merlet, čeká ho cesta do Angers a tam také mnoho povinností. Především musí dohlédnout na oblečení, jeho dcera i jeho rodina bude pozítří středem pozornosti, musí vypadat co nejlépe. Je přímo nadšený, kdo všechno bude na zámku Godille přítomný, o takové reprezentativní sešlosti se mu ani nesnilo. Cítí, jak jeho hvězda začíná stoupat vzhůru a tak s úsměvem od ucha k uchu dá svému kočímu pokyn prásknout bičem.

Leander se následně vrátí do své pracovny, musí se na chvíli usadit a zklidnit. Hlava mu ze všeho třeští, příjezd Maurice a Coiffiera ho nesmírně těší. Zároveň je ale namíchnutý na svého budoucího tchána, jak vlezle si počínal. Snad jeho přátele příliš nepopudil. I když přátele. Oba ho tak nazývají, on si však už oprávněností takového tvrzení jistý není. Vždyť oni se pohybují někde zcela jinde a především pan Coiffier je dědicem ohromného bohatství, nashromážděného jeho otcem. Jehož vliv dle všeho dále stoupá. Cítí se před nimi velmi malým a bezvýznamným.

Není však čas na rozjímání. Znovu se vrhne do práce, především úkoluje svého písaře, poté učiní inspekci v kuchyni. Teprve potom stoupá do prvního patra, kde nalezne celou Tissotovu rodinu pohromadě. Victor a Etiene jsou v prostorách svého nejstaršího sourozence a v přítomnosti jeho ženy poslouchají kázání o vhodném chování. Což kvitují s nepříliš reprezentativním výrazem. Nicméně jim těžko bratr může zkazit radost, vždyť za dva dny budou dle všeho účastníky obrovské zábavy. Potěšil je i příjemný pohled paní hraběnky, kterým je dnes počastovala. Však se kolem ní vždy v Paříži točí, až mají nohy vyšmajdané a ruce vytahané.

„Mohu si odvést pana Maurice?" zeptá se správce nesměle.

„Však oni už se nějak zabaví, po cestě jsou jistě dost unavení," odpovídá tajemník, ač si je jistý, že minimálně v případě jeho bratrů nemluví pravdu.

„Do večeře je dost času," napadne Brizeuxe, „Co kdybych sem někoho poslal? Paní Nicolet i pánové Etiene i Victor by si mohli prohlédnout zámek."

„Nejsi unavená, drahá?" zeptá se Tissot, když dostane zápornou odpověď, návrh přítele přijme. Cestou do prvního patra do salónku Brizeux odchytne jednoho sloužícího a nechá poslat pro pana Peligota. S ním se hosté nudit nebudou. Návrhem je potěšený i architekt, který za hosty vzápětí přikvačí. Bude moci prezentovat plody své práce.

„Pravděpodobně jim z jeho výkladu praskne hlava," řekne skoro omluvně Brizeux, když se dveře za Peligotem uzavřou.

„Něco vydrží," mávne jen rukou tajemník a usadí se spokojeně do křesílka vedle stolku. Jsou teď v jiném intimnějším a menším salónku, mají zde jen víno, které hostitel oběma rozlije. Pak se také svalí do křesla, jeho tvář svědčí o vysoké únavě i velkém nervovém vypětí.

„Už bys chtěl mít všechno za sebou, co?" usměje se Pařížan.

„Po pravdě, co bych za to dal," přizná se venkovan.

„Jak se zdá, tvoje svatba bude událostí zdejší sezóny."

„Maurici, to není z mý hlavy!" téměř zvolá Brizeux.

„To já přece vím," rozesměje se host, „Kdyby oslava záležela na tobě, budeš mít tak dvacet hostů a ti se začnou v osm hodin večer nudit."

„No, no …"

„Nic ve zlým. Tak co tě trápí?"

„Toho je, Maurici. Nevím kde začít. Ale když si tady ty, tak asi u peněz …"

„Proč ne. Kdo tuhle slávu vlastně platí?"

„Právě, Maurici, právě. Skoro se bojím vyslovit …," zadrhne se hlas ženichovi.

„Chceš říct, že to všechno …," zvedne překvapeně zrak tajemník.

„Maurici," říká skoro plačtivě správce, „musíš mi věřit. Chtěl jsem jen rozumnou oslavu, vhodnou k mýmu postavení. Jenže paní hraběnka … snažil jsem se jí takovou slavnost rozmluvit … nejprve mělo jít jen o naše hosty, pak se rozhodla pozvat i svoje přátele. Taky si ustanovili výbor …," tváří se neskutečně zoufale.

„Hrome, tohle až se dozví hrabě," řekne Tissot a když spatří výraz svého přítele, od srdce se rozesměje, „Chudák, takovej šetřílek, a vy mu s paní hraběnkou pak všechno takhle rozházíte," řehtá se dál, k malé radosti kamaráda.

„Jen co se ožením, tak abych se šel hned oběsit."

„To nemusíš. Až pan hrabě zjistí, jakou veselku ti vystrojil, zapíchne tě sám," hihňá se tajemník, „Tak vykládej, co je zač ten výbor a co vlastně chystá."

„Vždyť já ani nevím, co se chystá," tváří se jak boží umučení Brizeux, nicméně se pustí do vyprávění, jak vlastně došlo k tomu, že pozítří bude zámek Godille praskat ve švech. Nakonec končí zcela rezignovaný, bez života. Už se vidí s kordem pana de Godille ve svém břiše, přišpendlený spolu s účty na některou ze zdejších stěn.

„Panečku, tak atrakce v zahradách, pak asi bál v hodovním sále, k tomu stovky hostů, stovky jejich sloužících … nejste tady troškaři … no, nedívej se, jako kdyby tě už věšeli. Když jsem pořádal svatbu Coiffiera, to se točily jiný peníze, hostů bylo daleko víc."

„Jenže Coiffier je synem pana de Saint-Grévy. Zatímco já jen vobyčejnej správce. Maurici, musíš mi věřit, já se snažil, ale nemohl jsem nic dělat."

„Máš už představu o nákladech?"

„Bohužel, tak trochu, ale jen rámcově," vytahuje správce s třesoucí se rukou papíry ze svého oděvu, pak z nich začne předčítat.

„Jenom?" zvedne oči překvapený Tissot, „Odhadoval bych náklady tak na dvojnásobek, když slyším, co se všechno chystá."

„Snažím se šetřit, kde se dá. Baron de Taille vybil snad všechnu zvěř, co se vyskytovala v širokým okolí. Udělali jsme nájezd na rybník. Bohužel některý náklady …"

„Leandere, nejsou tak hrozný," plácne Tissot kamaráda po zádech, „Za takovou slávu určitě ne. Ceny tady jsou asi taky jiný než v Paříži, ke všemu nakupujete s rozumem. Víc prakticky než okázale. Tohle si obhájíme."

„Obhájíme?" zvedne hlavu venkovan.

„Přece tě v tom nenechám. Navíc paní hraběnka učinila dobrý tah, když vlastně slavnost pořádá ona. Pak bude muset pan hrabě sklapnout."

„Myslíš? Opravdu?"

Baví se asi další čtvrt hodinu o jednotlivých výdajích, rozebírají organizaci celého slavnostního dne. Tím se ale také dostanou k rodině nevěsty.

„Omlouvám se za svého tchána," znovu sklopí hlavu Brizeux.

„Omlouváš? Za co se omlouváš?"

„Neříkej … sám si viděl, jak byl vlezlej. K tobě i Coiffierovi …"

„Ale Leandere," rozesměje se teď znovu srdečně Tissot, „přece si nemyslíš, že ti nabízí svoji dceru jen pro tvoje krásný voči. Je pochopitelný, když z toho chce vytřískat co nejvíc. Je obchodník, má

svoje plány. Dobře ví, s kým má tu čest. Nemusíš se bát, já i Coiffier jsme poznali jiný vykuky. Jakou vlastně máte svatební smlouvu, pokud nejde vo tajemství?“

„Nejde, vlastně ji domlouvala paní hraběnka …,“ začne s dalším vysvětlováním správce. Podle všeho svými slovy svého přítele uspokojí. Dohoda není pro jeho kamaráda zase tak špatná, byť by se bývalo asi dalo vytřískat víc, kdyby se jeho zájmů chopil někdo tvrdší, zkušenější.

„Smlouva ujde,“ konstatuje Tissot prostě.

„Tak aspoň něco,“ povzdechne si Brizeux, „Promiň, ani jsem se nezeptal, co rodina? Co děti? U vás doma všechno v pořádku?“

„Díkybohu!“ pokřižuje se tajemník než pokračuje, „Syn i dcera jsou zdrávi, starají se o ně prarodiče. To ty vlastně ještě nevíš, naše domácnost se zase rozrostla, o dva strávníky.“

„O dva strávníky?“

„Pozval jsem rodiče Nicolet. Po pravdě, s velmi těžkým srdcem. Ale chtěl jsem jí udělat radost, vždycky mi něco naznačovala, já dělal, že jí nerozumím. Pak jsem se rozhodl udělat dobrej skutek.“

„Jsou u vás na návštěvě?“

„Na návštěvě?“ zasměje se Tissot, „Jo, na návštěvě. Na pořád. Prostě jsem pro ně poslal do Evreux kočár. Těch pár svých věcí zabalili jako nic a už je mám ve svým domě. Naštěstí se chovaj celkem rozumně, zatím. Nevím ale, co bude, až se trochu votrkaj. Mám strach, aby nestrkali moc nos do naší domácnosti.“

„Co jsou vlastně zač, ty její rodiče?“

„No, na první pohled slušní čtyřicátníci. Dost sešlí, to víš, celej život se voba dřeli. Měli taky dost smůly, zplodili čtyři děti a dospělosti se dožila jen moje Nicolet. Voba pořád někde sloužili, vona snad taky něco šila, prala. Ale žili víceméně z ruky do huby. Ačkoli jsem jim sem tam něco poslal, v poslední době. Tak teď už je mám na krku.“

„Neříkáš to právě nadšeně.“

„Taky tím vůbec nadšenej nejsem. Ale chtěl jsem udělat radost svý ženě. Už se zase k sobě máme, po druhým porodu byla dost chladná. Už zase mluvíme vo tom, že by bylo dobrý si pořídit další dítě. Asi se budu muset víc snažit, to víš, mám tolik práce, někdy se večer jen svalím do postele a než dopadnu, tak už chrápu. To se pak děti dělaj těžko,“ zasměje se tajemník.

„Pomalu ti bude dům malej, ne?“ zažertuje správce.

„Svatá pravda. No, teď jsem nechal vlastně přistavět druhý patro, takže mám snad na čas vystaráno.“

„Druhý patro?“

„Jo. Původně jsem chtěl nechat jen předělat podkroví. Ale ukázalo se, že náklady budou skoro stejný, jako udělat rovnou druhý patro a novou střechu. Tak jsme se do toho pustili, hned jak se udělalo trochu lepší počasí. Vlastně teď už se všechno dokončuje. Dokonce mám i využitý podkroví, jsou tam malý kumbálky pro služebnictvo a především na skladování všeho možnýho harampádí.“

„Pomalu z tvýho domu bude palác.“

„Palác?“ zasměje se srdečně Tissot, „Tak k tomu mám hodně daleko. Ale uznávám, zvětší se nám náš životní prostor. Bylo to nutný, už nás v domě bylo moc a tísnili jsme se. Možná kdybych koupil dům hned vedle ...,“ zasní se.

„Chceš koupit další dům?“ vyvalí oči Brizeux.

„Ne, aspoň v dohledný době ne. Měl jsem dost vydání, ačkoli taky příjmy nejsou teď malý …,“ podívá se tajemník na přítele, nakolik má být sdílný, „Něco mám z obchodování v zájmu pana hraběte, to víš. Další pak z toho, co vyděláme s Coiffierem. No a naše pekařství a cukrářství také pomalu začíná vynášet, i když jsme museli vrazit peníze do rozšíření pecí. Nestíhali jsme plnit objednávky.“

„Tak druhý dům …,“ říká si správce pro sebe a vrhne na kamaráda obdivný pohled.

„Zatím ne. Vlastně my už druhej dům máme, vždyť mi patří dům, ve kterým je pekařství. Sice tam žije původní majitelka se svejma dětma, ale je náš. Jenže musím ještě voba domy splatit, ačkoli půjčky

jsou více než dobrý,“ dodá Tissot, když zatají, že ani z dluhu panu hraběti ani z půjčky panu Montenvidovi mu nejdou žádné úroky. Jen splácí základní domluvenou respektive půjčenou částku.

„Úspěch ti přeju. Hodně ti asi pomáhá známost s panem Coiffierem.“

„O tom žádná,“ přikývne mladý živnostník, „Jen jeho konexe jsou k nezaplacení, jeho jméno mi otevírá tolik dveří, až je nestačím počítat. Pan soudce má teď tolik starostí, některý obchody tak přehrává na mě a Coiffiera, pak mi dává menší podíl, pokud jsme úspěšní,“ dodá na vysvětlenou.

„Coiffier je pořád docela příjemnej.“

„No, není žádnej arogantní nadutec, jestli myslíš tohle. Alespoň při jednání s přáteli. Ale začínám v něm poznávat krev jeho otce. Dokáže bejt pořádně tvrdej, při některejch jednáních.“

„Pan soudce na něj musí bejt pyšnej.“

„Je, určitě je,“ přikyvuje Tissot, „Jen jedno mu chybí ke štěstí, strašně moc si přeje vnuka, kterýmu by předal jednou majetek. Všechny tři jeho děti už jsou v manželství, ale Coiffier ani Madeline zatím nic. Gabriela má už třetí dceru, když ta první zemřela. Pan soudce dá nesmírně na rodinu a na vnuka čeká jak na boží smilování. Nejraději víc vnuků, aby měl jistotu, že se některý dožije dospělosti a ponese štafetu rodu dál,“ přidává podrobnosti, jemu velmi dobře známé.

„Vždyť jsou všichni tak mladý a zdraví. Děti i vnuci jistě přijdou.“

„Taky si myslím. Ale jak Coiffier a Madelin mají už víc než rok po svatbě a zatím nic. Což pana soudce mírně znervózňuje. Přitom bezpečně vím, že jak Coiffier, tak pan de Brese si plní manželský povinnosti víc než dobře. Jejich styk s manželkami je hodně častej.“

„Když už mluvíme o dětech, co Marie?“ zeptá se Brizeux.

„Břicho jí utěšeně roste,“ ušklíbne se tajemník, „Co tady? Psal si, že Markéta potratila …“

„Markéta ano, ale Elke a Barbora už jsou v očekávání každým dnem, no spíše týdnem. Podle doktora by do měsíce měly porodit. Stejně jako paní hraběnka. To pak asi přibude po zámku křiku.“

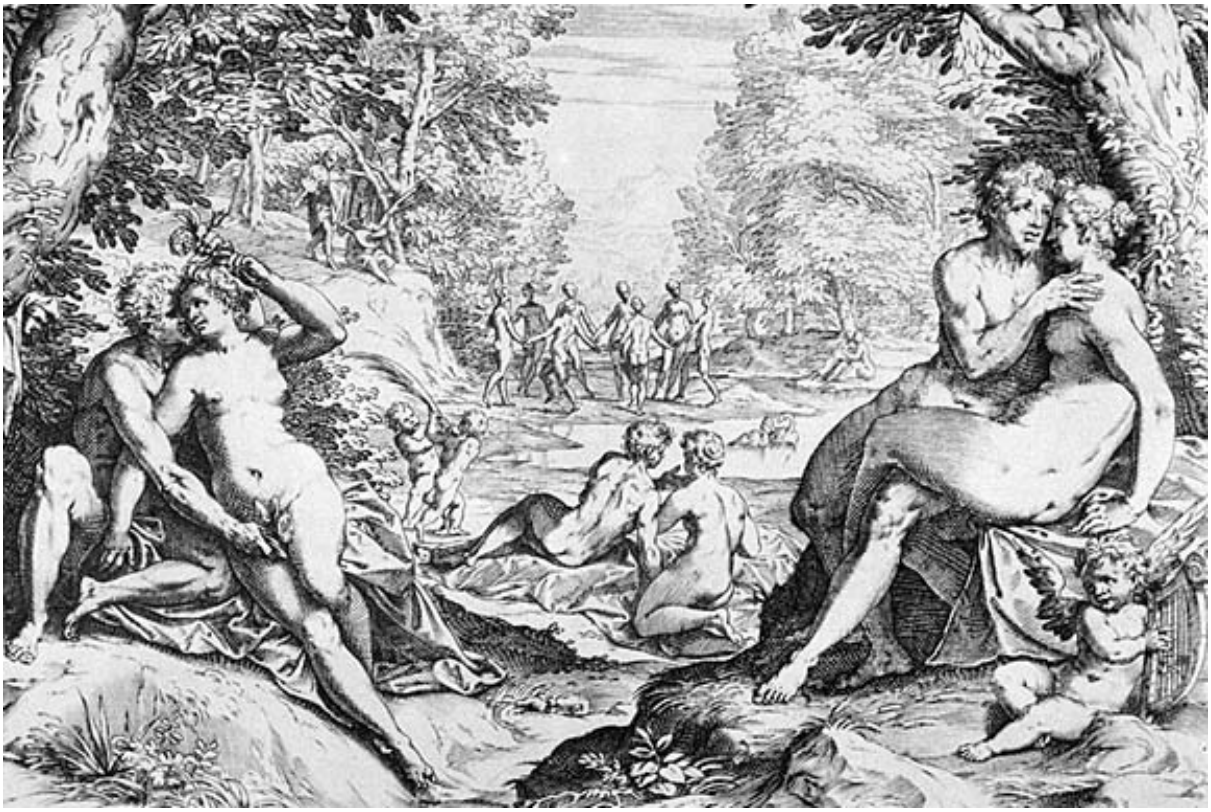
„Dostal jsem zprávu, od hraběte i Quida. Oba jsou v pořádku, dokonce snad ani žádný zranění, zatím. Ale asi ani úspěch. Tam v Katalánii.“

„Vím,“ přikývne Brizeux, „přijel posel a přinesl list od pana hraběte. Tedy psal ho nějakej jejich písař, snad mu ho i pan hrabě diktoval.“

„Jako že by si ho ten písař sám vycucal z prstu?“

„Představuješ si pana hraběte, jak trpělivě píše dopis?“ vyloudí správce potměšilý úsměv.

„To věru ne,“ zasměje se Tissot, pozvedne číši a napije se, „Vraťme se však k tobě. Tak povídej, přeháněj. Jak vypadá tvoje nastávající? Co její rodina, co teď budeš mít na krku? Včetně hodně ambiciózního tchána?“

TŘICÁTÁ OSMÁ KAPITOLA

CHOUTKY MLADÝCH PÁNŮ

Kolem osmé hodiny ranní opatrně otevírá písař Romain Delarigne dveře ložnice, v níž spí bratři Etiene a Victor Tissotovi. Dle včerejší domluvy ho správce Brizeux poslal, aby šetrně vzbudil rodinu pana tajemníka. Pan Maurice byl již vzhůru, spočíval na lůžku v družném rozhovoru se svou chotí. Mladík se proto hluboce uklonil, upozornil na připravenou snídani na devátou hodinu v jednom ze salónků a odporoučel se. Ovšem další dva, jímž má oznámit příchod nového dne, se pohybují ještě někde ve svých snových realitách.

Oba bratři se rozvalují na svých lůžkách, přikrytí jen tenkou pokrývkou, je začátek července a i noci jsou už poměrně teplé. Jejich hlavy s rozčepýřenými přeleželými vlasy spočívají na naducaném polštáři, z pod jemné pokrývky jim vyčuhují ramena, kus hrudi, tu ruka, tu noha. Písař se usměje, když vidí spáče, jen o trochu starší než on, se zřetelnými příznaky ranní erekce. Třeba se jim ale zdá právě příjemný sen, znovu se pousměje.

Nicméně povinnost je povinnost a on každého zlehka uchopí za rameno a velmi jemně s ním zatřese. Jak se ukáže, jejich spánek není dvakrát silný a záhy už na ničitele svého snění mžourají rozespalýma očima.

„Omlouvám se, pánové," říká Romain s poťouchlým úsměvem, „Dostal jsem příkaz vás vzbudit a upozornit na snídani. Bude pro vás připravena na devátou hodinu v jednom salónku v prvním patře."

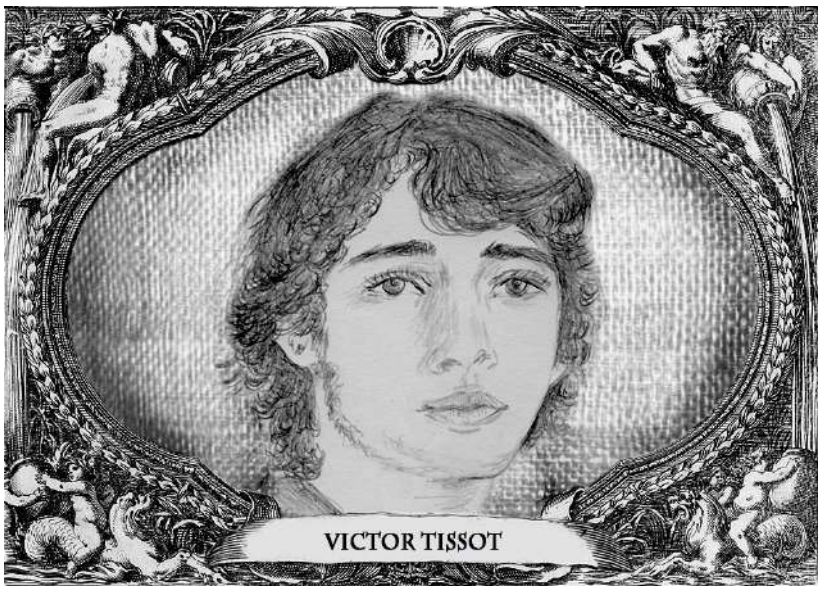
„Kolik je hodin?" zívne Etiene a otráveně se protahuje.

„Něco po osmé."

„Teprve? Tak proč nás budíš, když bude snídaně až za hodinu?"

„Já jen plním, co se mi řekne," pokrčí rameny ranní trapič.

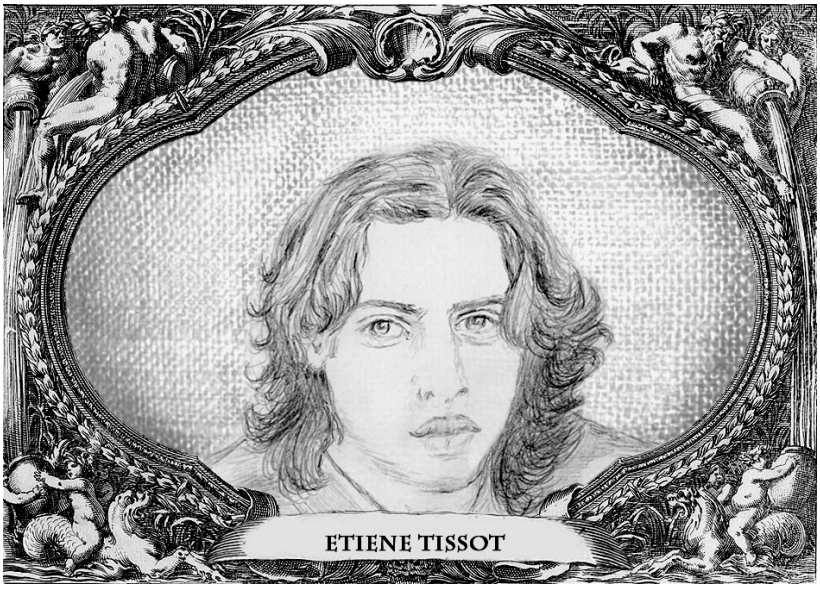
„To asi zase Maurice," ušklíbne se Victor, také se protahuje a zívá, spí na druhé straně manželské postele, širokého lůžka s nebesy. V ložnici jsou ještě dvě další postele, ale dali přednost nejpohodlnějšímu z možných řešení.

„Pány jsem vzbudil. Mohu již jít nebo mají pánové nějaké příkazy?" ptá se písař, nečeká však ani na odpověď a otáčí se směrem ke dveřím.

„Počkej ještě," zastaví ho k jeho překvapení hlas Etiena, když se otočí, spatří bratra pana tajemníka, jak se hrabe z pelechu, tak, jak ho pán Bůh stvořil, skloní se, hledá nádobu pod postelí, vzápětí si do ní začne ulevovat, „Když už seš tady, chci se něco zeptat," mluví přes rameno, jeho slova přehlušují proud dopadající tekutiny do nočníku.

Na zámku jsou vybudovány místnosti pro vykonávání malé i velké potřeby, kde jsou zvláštní křesla s nádobou, ale i místa, odkud svody odvádějí fekálie do jímky u zadní zdi nové přístavby. Nicméně pro pohodlí hostů jsou zde připraveny i malé nádoby, které pak služebnictvo odnese, místnost vyvětrá a případně ozdraví vonnými esencemi.

„Pán si přeje?" zeptá se Delarigne, nezastírá údiv, co po něm bude mladý pán chtít?

„Ty seš tady sluha u pana Leandera?" vyptává se dál straší z bratrů, kterému bylo v březnu osmnáct let. Dokončí svou malou potřebu, na tváři spokojený výraz od úlevy. Vzápětí předá nádobu druhému naháči, svému bratrovi, jenž v dubnu oslavil sedmnáctiny.

„Jsem písařem," řekne hrdě na svou profesi nejmladší z trojice mládenců.

„Tak písař. Vyznáš se na zámku?" pokračuje ve výslechu Etiene, bere si ze židličky spodky z velmi jemné látky, žádné plátěné, které nepříjemně dřou. Však takové nohavice taky zažil, než se jeho rodině začalo dařit dobře.

„Docela jo. Už sem tady půl roku."

„Hm, půl roku. Kolik ti vůbec je?"

„Bylo mi už šestnáct."

„Vo děvčata se zajímáš?"

„O děvčata? Co mi vlastně chcete?“ podívá se teď zpytavě písař na oba bratry, jednoho ve spodkách a druhého stále nahého, který se po odevzdání ranní moče nočníku znuděně podsadil na okraj lůžka.

„Hele, von si snad myslí …,“ rozesměje se teď právě mladší ze sourozenců.

„No, není k zahození, trochu hubenej,“ žertuje Etiene a prohlíží si místního mládence, který se ocitá ve velkých rozpacích, slyšel už mnohé o hříšném životě v Paříži, kde se shlukuje mnoho zvrhlíků. Kdoví, co se zde dělo, když je našel bez oděvu, na společném lůžku.

„Co chcete, pánové?“ zopakuje otázku a v jeho očích je zřetelná nejistota. Panstvu nesmí neodporovat, ale vše má snad své meze.

„Vyznáš se ve zdejších děvčatech?“ odpoví dotazem Etiene, „Máš čas se vůbec po nich koukat? Líbí se ti vůbec?“

„Samozřejmě se mi dívky líbí,“ odpovídá Delarigne sveřepě, „Na zámku jsou docela pěkný …“

„Tak pěkný, říkáš? A jak sou upejpavý, no? Už si nějakou … však víš, ne?“

„Já?“ zrudne jak rak písař.

„Poslouchej,“ zvedne své holé pozadí Victor, vzápětí ho také schová do spodků, „S tebou se asi musí pomalu, co? Brácha se ptá, jestli tady neznáš nějakou nebo nějaký, který prostě nejsou moc upejpavý. Rozumíš? Která ti prostě dá, když máš chuť.“

„Vy chcete nějaký ženský?“ pochopí konečně Delarigne a oddechne si.

„No konečně, to to trvalo, než ses dovtípil,“ zasměje se starší z bratrů, naznačí rukou a více méně přinutí písaře, aby si sedl na hranu lůžka. Žádostiví a vilní mladíci si vzápětí sednou po jeho levici i pravici.

„Chcete, abych vám snad já …“

„Proto se ptáme, jestli tady nějaký takový znáš. Pár hezkejch mladejch jsem viděl. Nevím ovšem, jak jsou upejpavý, rozumíš? Jestli by nějaká roztáhla nohy. Ty sám, máš tady nějakou?“

„Já …,“ znovu zrudne Delarigne.

„Co se pořád ptáš, copak nevidíš, že eště s žádnou nešukal?“ řekne otráveně Victor.

„Hm, tak panic. Tak ten nám asi bude k ničemu,“ povzdechne si Etiene, ale vzdát svůj pokus nechce, „Romaine, tak se jmenuješ, že jo. Tak poslouchej, Romaine. Dneska tady bude asi pořádnej blázinec. V takovým rumraji si nikdo nevšimne, když někdo na chvíli někam zmizí. Aby si na chvíli užil.“

„Tohle je zbytečný, vždyť vom nemá žádný zkušenosti. Sám by potřeboval nějakou sehnat, aby se stal konečně mužem. K čemu nám je. Zkusíme se porozhlídnout sami,“ je dost otrávený Victor.

„Poslouchej, Romaine,“ pokračuje naopak Etiene, „Znáš alespoň ty holky? Co tady sloužej? Jsou netykavky, nebo si daj říct? Jsou tady mladý kluci, mladý holky, nevíš vo něčem? No? Není tu nějaká nebo nějaký, který se neupejpaj? Který to maj rádi? Který by třeba mohly bejt svolný?“

„No, něco jsem slyšel, něco se povídá …“

„Copak se povídá?“

„Zrovna nedávno,“ ztiší hlas nejmladší z trojice, „Pan Leander měl návštěvu, Otce Leona. Sice mě poslali ven, ale čekal jsem před jeho pracovnou,“ dodá jakoby omluvně, „Prostě jsem náhodou něco zaslechl, vo čem si povídali.“

„Tak náhodou?“ směje se Etiene, „Cos slyšel?“

„Otec Leon se hodně zlobil. Říkal, že zámek je semeništěm hříchu. Že tady všichni smilní. Prý Sodoma Gomora, to bylo …“

„Víme, co to bylo. Tak semeniště hříchu, říkáš? Něco konkrétnějšího?“

„Jen co si mezi sebou někdy povídají … Je tady paní Marie, ta už je starší, je jí už přes třicet. Vo tý se říká, že dává vojákům, že když jí daj penízek, tak můžou za ní, nebo vona přijde za nima. No a pak taky asi vo třech služkách, vo těch se taky nemluví moc dobře. Ty prej taky nejsou nijak upejpavý. Ale to jsem jen slyšel.“

„Vida, jak jsme se posunuli vpřed," je docela spokojený Etiene, „Romaine, co kdybysme uzavřeli takovou naši malou tajnou dohodu? Takový malý spiknutí, za účelem dnešního zasunutí?"

„Jako my tři?"

„Tři?" protáhne Victor a podívá se pohrdavě na písaře.

„Pochopitelně, my tři," říká naopak důrazně Etiene, „Naše malý spiknutí. Copak ty bys nechtěl vyzkoušet, jaký to je? Dyť už je ti šestnáct, ne? Nástroj máš v pořádku, ne?"

„Určitě," odpoví rychle a i trochu dotčeně Delarigne.

„Tak vidíš. Poslouchej, uděláme dohodu. Pokusíš se zjistit, nenápadně, která nebo který by byly vochotný, dneska v noci, až nebudeme nikoho zajímat, si to s náma rozdat. Řekneš mi, kterou mám voslovit, nebo mi jí nenápadně přivedeš. Já už se s ní nebo s nima pokusím domluvit. Na nějaký schůzce, až nastane příhodná chvíle."

„Co ale z toho budu mít já?" zeptá se Delarigne a prokáže svou praktičnost.

„Poslouchej, nevím, jak si ty dokážeš namluvit holku. Když si s žádnou ještě nepíchal, tak asi nic moc. Ale když mi pomůžeš, tak já s ní domluvím, aby dala taky tobě. Prostě se na ní vystřídáme, já, brácha, ty. Když seženeme třeba dvě, tak jen líp."

„Taková dohoda?" rozzáří se oči nejmladšího z mládenců, nápad hostů ho očividně zaujal. Sám občas pokukuje po dívkách, ale neví, jak je přesně oslovit, aby se mu nesmály. Taky je pořád v jednom kvapu díky panu Leanderovi. Ale dnes v noci asi opravdu bude pořádná mela, dnes by si nikdo nemusel všimnout, kdyby se ztratil, k tomu třeba s nějakou služkou. Stejně možná podobně příležitosti využijí i jiní.

„Porozhlídni se, poptej se, pak mi dej vědět. Pochopitelně nenápadně, stačí, když na mě kejvneš, nějak nenápadně se k tobě přitočím. Rozumíš? Pochopils?"

„Ano, pochopil. Zkusím se poptat," slibuje Delarigne.

„Nebudeš ani ty litovat, když se nám podaří nějakou ukecat," snaží se motivovat písaře Etiene, vzápětí mu naznačí, že je jeho audience u konce.

Romain se zvedne, zamíří ke dveřím, ještě jednou se na dle všeho prostopášné bratry podívá, jako by snad ještě chtěl něco dodat, ale nakonec odejde bez dalšího slova.

„To bude na hovno. Ten sežene leda hovno," projeví velký pesimismus Victor.

„Kdoví, nepodceňuj ho. Tichá voda břehy mele. Teď má minimálně vo čem přemejšlet. Taky si bude chtít štrejchnout, bude se snažit."

„Moc mu nevěřím."

„Uvidíme, já bych na něj navopak vsadil. Nevypadá na hlupáka, to by si ho Leander za písaře určitě nevybral. Určitě místní holky vokukuje, bude vědět, kterou doporučit. Když to nevyjde …," pokrčí rameny starší ze sourozenců.

„Když to nevyjde, tak si zašukáme až v Paříži. Tam víme, za kým zaskočit," zasměje se Victor.

„Když moje sázka na Romaina nevyjde, zkusím něco sám. A když ani to nevyjde, tak se aspoň pořádně nažereme a vožereme," konstatuje Etiene.

„A pak se Maurice posere."

„No a, maximálně bude chvíli pyskovat. Však ho znáš," mávne jen rukou prostřední z bratrů Tissotových.

Ti se kompletně i s paní Nicolet sejdou u snídaně v jednom ze salónků, který pro ně byl připraven a kde se již line libá vůně nápojů i zákusků. Mladíci jsou dost při chuti, všichni mají urostlé postavy, zatím bez nánosů tuků, vydávají dost energie a tak se mohou cpát.

Příjemné chvíle u dlabance jsou ovšem záhy vystřídány ne právě vítanou činností, neboť se musí vzorně obléknout. Vhodné reprezentativní šaty si pochopitelně přiváží z Paříže ve svých báglech, ovšem dnes musí hrát každý detail. Nejen u nich, však se na zámku pohybuje hned celá tlupa krejčíků a jejich pomocníků. Obíhají dle potřeb a vyžádání jednotlivé místnosti, kde se strojí místní smetánka. Především zámecká paní, pak ženich, ale také rodina tajemníka. Jenže upravení musí být dnes všichni, kdo se na zámku nacházejí, až do nejposlednějšího ze sluhů.

Bratři Tissotové stojí vedle sebe, ruce upažené, kolem nich kmitají dva krejčí, poslaní sem správcem. Paní Nicolet se strojí ve vedlejší místnosti, má k ruce služebnou paní hraběnky a dalšího z mistrů elegance. Každá krajka, každý volánek musí sedět. Upravují se límečky, záložky, nohavice, ponožky i boty. Nesmí být zanedbaný ani jediný detail.

„Pánové, nezapomínejte kde jsme a kdo jsme," říká vážným hlasem Maurice směrem ke svým rozpustilým sourozencům, vidí jim na očích, jak jsou na slavnost natěšeni.

Jsou ve věku, kdy je pro většinu mladíků zábava středem světa, každé by nejraději rovnou vlezli pod sukni či spodničku, hrdlo by prolévali litry vína, věnovali se hazardním hrám a vůbec se hříšně bavili. Drží je pořád zkrátka, ale nemůže je hlídat od rána do večera. Se zkušenostmi se ženami se mu již přiznali, podle všeho někde naškudlili trochu drobných a občas si zaplatí nějakou kurvu. Nebo jen nalákají dívku s volnějšími mravy či větším libidem na svůj zevnějšek, však jsou oblékaní jak páni, mají pěkné postavy a ani ve tváři nejsou oškliví. Díkybohu zatím moc neflámují, zatím si ještě výrazněji odporovat nejstaršímu z nich nedovolí.

„Jak rozkazujete, Sire," neodpustí si rýpnutí Victor.

„Neříkám abyste se nebavili," přejde Maurice předchozí poznámku bez povšimnutí, „Ale neudělejte ostudu před paní hraběnkou. A dalšími hosty. Taky nezapomínejte, že tady budou i naši obchodní partneři. Chovejte se podle toho."

„Snad ti ostudu neděláme," řekne s jemnou výčitkou Etiene.

„Už budete pomalu dospělí. Už jste se něco naučili. Brzo budu chtít, abyste se více zapojili do našich záležitostí, abyste třeba méně důležitá jednání absolvovali v mém zastoupení. Musí vás tudíž považovat za seriózní partnery."

„Jsem dostatečně seriózní?" obrátí se Victor ke svému bratrovi, začne se demonstrativně otáčet kolem své osy. Ten jen mávne rukou, až málem trefí krejčího do hlavy.

Vlastní obřad je naplánován na druhou hodinu odpolední ve farním kostele panství Godille. Tohoto obřadu se pochopitelně nezúčastní všichni hosté, kostel není nafukovací, nový větší má jen základy a začínají mu teprve růst obvodové zdi. Ale ani do nich by se tolik lidí nevešlo. Účastníci slavnosti se mají sjíždět až po páté hodině odpolední, kdy by už ženich s nevěstou i doprovodem měl být zase zpátky.

Samotné zahájení oslav na zámku Godille, u lesního jezírka, plánuje paní hraběnka kolem půl sedmé. Pak již by mělo jít vše ráz na ráz. Víno jistě poteče proudem, všichni se budou cpát připravenými dobrotami, nakonec si budou moci protáhnout tělo na bále. Nebo si jen poklábosit v některém ze salónku, za doprovodu najatých hudebníků.

Tento program zná i rodina Tissotova, když krátce po půl jedenácté vítá výpravu ze zámku Taille. Ta dorazí v několika kočárech, které se stanou asi za hodinu součástí svatební kolony, která pojede ke kostelu. Zatím ve velkém salónku různě postávají či posedávají, v čele baron de Taille s manželkou, kompletní rodina Malletů, přítomná v Anjou, trochu stranou zůstává abbé Furray. Během chvilky se ale mezi sebou promíchají a vytvoří hloučky.

Paní Nicolet spočine v družném rozhovoru s paní Malletovou a manželkou Coiffiera, sestry Gabriela a Madeline se baví velmi rozverně, jejich počínání přihlíží poněkud zasmušile pan de Bresse. Maurice hovoří s baronem a Otem Antoinem. Victor s Etienem si právě připíjejí s Coiffierem. Všichni jsou vymódění jak ze škatulky, není vůbec žádného rozdílu mezi panem de Taille, příslušníkem rodu meče a zámožnou rodinou Malletů, či rodinou Tissotů.

Kdyby někdo neznalý pravého stavu přišel, musí se domnívat, že hledí na zcela sourodou a do postavení si zcela rovnou společnost. Přitom baron a jeho předci si svá privilegia vybojovali v krvavých řežích ve jménu svého krále, pan Mallet si svou současnou urozenost koupil s panstvím Saint-Grevy a pan Tissot má k oběma ještě dost daleko.

„Těšíte se na dnešní slávu?" usmívá se Coiffier a přiťukne si broušeným pohárkem s oběma bratry svého přítele.

„Docela ano, snad se všechno vydaří jak má," odpovídá způsobně Etiene.

„Jistě jste dobře připravený, vyspalí, dnešní noc bude dlouhá.“

„Snad ano, ačkoli nás předtím asi čeká trochu nudy.“

„Copak, slavnostní obřad v kostele mladým pánům nejde pod vousy?“ zasměje se Coiffier, pak si prohlédne drobné chmýří na inkriminovaných místech svých společníků, „Moc jich teda nemáte. Obřad přežijeme,“ mrkne spiklenecky, „pak se vrátíme a všechno začne. Jen si dávejte pozor, abyste ještě i v pozdějších hodinách ze slavnosti něco měli.“

„Kázání už jsme dostali,“ upozorní jemně Victor, i on vzhlíží k mladému měšťanovi s velkým respektem, který je na první pohled patrný.

„Ale jistě, náš drahý Maurice. Jistě vás upozornil na všechna možná úskalí dnešního dne. Přežrání se, opití se, nebo i dokonce možnost skončit ve spárech nějaké divoženky, pohybující se tmou ve zdejší lesní zahradě?“

„Tak nějak, pane.“

„Jaký pane? Copak si netykáme? Jste přece bratři mého nejlepšího přítele. Tak jakýpak pane.“

„Dostali jsme mnoho cenných rad, Coiffiere,“ řekne Etiene, přičemž oslovení mladého bohatého muže mu jde těžko z úst.

„Maurice dává většinou dobrý rady,“ podívá se po svém příteli Mallet, pak ztiší hlas a trochu spiklenecky mrkne na bratry, „Ale v tomhle někdy děsně přehání. Je potřeba si taky někdy vyhodit z kopejtka. Dokud jste mladý a svobodný.“

„Ty seš přece taky mladej a Maurice taky,“ upozorní Victor.

„Jenže my už jsme v chomoutu,“ zasměje se Coiffier, podívá se směrem ke své ženě, „Náš pluh již slouží výhradně pro pole naše.“

Sourozenci pochopí a zasmějí se. Pokračují v konverzaci, Coiffier se chce dnes očividně bavit, trávil teď dny jen se svou rodinou, musel se věnovat výhradně své ženě. Tu má sice svým způsobem rád, je milá a družná, ale určitě ji nemiluje. Díky množství práce, kterou na něj otec stále více a více navaluje, má také méně a méně času na cokoli jiného. Ke všemu ho ještě jeho zploditel nutí, aby se spolu s Mauricem i dále vzdělávali. Ovšem kde na vše mají brát čas, to už jim neřekne.

Etiene a Victor se cítí v sedmém nebi, přítel jejich bratra, a snad taky trochu i jejich, s nimi jedná jako rovný s rovným, jako se zcela dospělými muži. Ačkoli proč jako, vždyť jimi už jsou. Ve věku sedmnácti či osmnácti let už mnozí slouží v armádách, ba dokonce i mnohem mladší. Synkové z urozených rodin většinou vyrážejí do světa hledat svoje štěstí v patnácti letech. Jako třeba pan de Rigault, podkoní pana hraběte, který zabíjel nepřátele snad ještě, když mu ani patnáct nebylo.

S chutí si dají i druhý pohárek, byť pokradmu hodí očkem po svém starším bratrovi. Ten ale je stále zabraný do rozhovoru s panem baronem a abbém, jehož prostá kněžská sutana tak nezapadá do našňořených obleků všech přítomných. Ovšem s pitím to zatím nesmějí přehánět, kdoví, jak dlouhý bude obřad, jak dlouho bude kněz mluvit. Pak by bylo nemilé, kdyby přišlo nutkání vypustit vypité víno. Jenže když je tak lahodné, je ho všude kolem plno a mladý vzorně ustrojený sluha bez mrknutí oka dolévá.

Kolem zmiňované dvanácté hodiny se objeví ve dveřích vyšňořený písař pana správce, poněkud nesmělým hlasem se snaží vyzvat panstvo ke kočárům. Zpočátku mu nikdo nevěnuje pozornost, on se bojí zvýšit hlas. Proto nakonec zamíří k panu tajemníkovi, který si ho k jeho úlevě povšimne. Pak se dají věci do pohybu, pánové nabízejí svým protějškům rámě, aby je doprovodili ke kočárům. Mladý posel způsobně čeká u dveří, než panstvo projde.

„Tak co?“ sykne Etiene, který s bratrem průvod uzavírá.

„Ptal jsem se, měl bych nějakej typ,“ šeptá Delarigne a tváří se potměšile. Vida ho, hříšníka, možná si už sám dělá plány, jak by mohl za pomoci hostů z Paříže přijít o panictví.

„Jak to uděláme?“ zeptá se již na chodbě starší ze dvou bratrů, toužících si dnes kromě vína užít i trochu sexu.

„Teď ne, teď není čas. Ale až se vrátíme … nějak to vymyslím, pane. Určitě vám zkusím domluvit nějak schůzku,“ šeptá písař, přitom kouká do země, tváří se nenápadně a tajemně, jako by snad plánoval spiknutí vůči zdejší zámecké paní a ne jen rozpustilé povyražení o jedné vlahé letní noci.

„Spolíhám na tebe, Romaine. Dneska si určitě všichni užijeme. Cejtím to tak nějak v kostech," říká rovněž tiším hlasem Etiene.

SVATBA SPRÁVCE A ZAHÁJENÍ SLAVNOSTI

Bratři Etiene a Victor Tissotové se vyvalují na sedačce kočáru svého staršího bratra, který spočívá proti nim i se svou manželkou. Vykukují z okýnek, sledují, jak se vine had kočárů, směřující k místnímu kostelu. Jde o docela početnou kolonu, byť zde pochopitelně chybí mnoho dalších pozvaných hostů a též paní hraběnka, pro niž by v jejím požehnaném stavu, krátce před slehnutím, byla taková namáhavá anabáze velkým zatížením.

I tak ale jde o velmi reprezentativní průvod, v němž nemůže chybět pochopitelně rodina nevěsty i správce Brizeux, dnes v roli ženicha. Jelikož postupují velmi pomalu, cesta se protahuje a mladíci se začínají nudit. Jelikož však mlčí Maurice, jen občas cosi prohodí se svou ženou, ani oni konverzaci nezahajují. Jen tak zevlují a těší se, až oficiální část dnešního dne bude úspěšně za nimi.

Vytrhne je až hluk, který způsobuje procesí poddaných a nájemců pana hraběte, mužů, žen a dětí, kteří se již drahný čas houfují před kostelem. S výjimkou nejvýznamnějších z nich, jako je například rychtář vesnice, se dnes do kostela nedostanou. Přesto ale přišli. Byť ne tak zcela nezištně. Nejprve uvítají svatební průvod, poté spořádaně vyčkají na konec obřadu a znovu projeví svou spontánní radost. Až průvod zmizí z dohledu, na příkaz správce bude místním rozdána výslužka. Tu z různých zbytků připravil šéfkuchař Codrin. Nebudou chybět ryby, nebude chybět ani zvěřina. Což v dost chudém jídelníčku nepříliš bohatých rodin bude znamenat významné zpestření. Však i nějaké pečivo, koláče či sladkosti pro děti, a nejen pro ně, se objeví.

Pomocníci faráře i písař Delarigne dirigují hosty do stánku božího, je učiněn přesný rozpis, kdo kde bude sedět, pochopitelně čím významnější osoby, tím blíže k oltáři jsou pro ně místa nachystána. Volné zůstanou pouze zvláštní křesla zámeckého pána a jeho choti, ty dnes nikdo neobsadí.

„Radši si ještě vodskočím," rozhodne se Etiene, přičemž se rozhlíží, kde by mohl vykonat malou potřebu a nikoho příliš nepohoršit. Kolem je tolik zevlounů.

„Když myslíš," kývne Victor, přeci jen vypili nějaký ten pohárek vína a obřad asi nebude právě krátký. Kněz si jistě připravil důležitý proslov, kterým se bude snažit přítomné unudit k smrti. Alespoň z pohledu prostopášných mladíků.

Bratři nemají moc času, jakožto příslušníci významné rodiny půjdou do kostela mezi prvními. Poodejdou kousek stranou, rozpačitě se rozhlíží. Když však spatří i několik dalších mužů, ba dokonce i žen, jenž mají stejný nápad, začnou se snažit ze sebe dostat tělní tekutinu kousek od kočáru. Bohužel někdy je přání otcem myšlenky, moc se jim nedaří, možná trochu nervozitou způsobenou zevlouny okolo, ale v případě jejich oprsklé povahy spíše nedostatečnou zásobou. Leč alespoň trochu moče vytlačí, poté se upraví, ruce otřou do kalhot a vyráží urychleně ke vchodu, v němž již zmizel jejich bratr s manželkou.

Kostel opravdu není nafukovací a velmi rychle se plní. Ne každý přítomný bude mít tu čest se posadit, někteří budou muset vzít za vděk i místem ke stání. Leč již sama přítomnost v kostele je zdůrazněním významu dané osoby, byť v poněkud provinciálním měřítku.

Místa pro rodinu Tissotů jsou hned v druhé řadě, za rodinou barona de Taille a Malletů, posazených do řady první. Přes uličku pak sedí rodina Merletova a nějací další hosté, které bratři neznají. Z jejich pohledu trvá jen usazování přítomných neskutečně dlouho, teprve snad až po půl hodině je vše připravenou k příchodu faráře, jeho dětského pěveckého sboru a jeho ministrantů. Povstání hostů, posazení, úvodní slovo velmi přísně se tvářícího kněze.

Pro Etiena a Victora jsou další chvíle jen utrpením, musí způsobně sedět a naslouchat. Či pozorovat dění kousek před sebou. Pochopitelně jsou zvyklí, vždyť jsou nuceni navštěvovat pravidelně

mše, i v tomto směru jim bratr nic neodpustí. Ale myšlenkami jsou někde jinde, myšlenkami, které opravdu nejsou právě nejvhodnější pro toto místo.

Naštěstí nic netrvá věčně, důstojný obřad je u konce, včetně velmi dlouhé řeči pana faráře, pronášené vlastně směrem k již novomanželům. Ale též širokému publiku. Kdyby se však bratrů někdo zeptal, co přesně říkal, jen stěží by dokázali celý obsah kázání převyprávět. S radostí si protahují své ztuhlé svaly a míří spořádaně ke vchodu.

Před nastoupením do kočáru si musí Victor znovu odskočit, teprve teď se mu opravdu chce. Musí se usmát, když spatří nedaleko jistou dámu v letech, jak se přidržována několika lidmi snaží o to samé co on. Kolem ní je houf asi jejích nejbližších či sloužících, mužů i dívek, ona se některých urputně přidržuje. Nikdo se však nepozastavuje, vždyť jde o přirozenou potřebu, které prostě nelze poroučet. Tělu se musí vyhovět. Místo za kočáry je pro takový případ nejvhodnější.

Návrat na zámek se znovu vleče, různé prostoje jsou hrozné, takže se nakonec na příjezdové cestě začnou plést do konvoje další kočáry s hosty. Ozývá se klení vozků, snad i náznaky hádek, které naštěstí nepřerostou v žádné násilnosti. Nikdo nemá zájem si dělat ostudu, ačkoli se možná právem či neprávem domnívá, že jeho kočár by měl mít přednost před jiným, v němž sedí osazenstvo níže postavené.

Většina kočárů beztak až na zámek nedorazí, naštěstí je krásný den, slunce stále vesele na obloze září, mráčků je opravdu po málu a jsou spíše dekorací blankytné modři vznášející se nad zámkem. Kočár rodiny Tissotů má privilegium vjet až do dvora, bude posléze dotlačen do míst u stájí. To již jeho osazenstvo jde směrem k zahradám.

„Díky Bohu," řekne s úlevou Etiene.

„Kolik je vlastně hodin? Kdy to má začít?" rozhlíží se Victor.

„Je něco po pátý hodině, ještě je dost času," odpoví jim Maurice, vedoucí svou ženu směrem ke krásně vykované brance, která je vypustí na lesní cestu. Kolem nich se motají sloužící, ale také u východu ze dvora vartují dva členové gardy paní hraběnky.

„Co teď vlastně bude? Kam máme jít?" zajímá se Victor.

„Půjdeme k lesnímu jezírku, kde celej program začne," odpovídá trpělivě pan tajemník.

„Snad tam bude něco na zub a taky k pití," projeví své vroucné přání prostřední z bratrů.

„Nepochybně. Jen nezapomínejte, co jsem vám říkal. Dnešní den, večer a asi i noc bude poměrně dlouhá, tak konzumujte především víno střídmě. Nechci vás vidět opilý!"

„Dle rozkazu, Výsosti," zabručí se spíše pro sebe nejmladší sourozenec, to již ale vstupují na vzorně upravenou lesní cestičku. Nejsou rozhodně sami, před nimi i za nimi kráčí další, muži, dámy a vlastně i několik sotva odrostlých dětí.

Kolem cestičky mohou spatřit udržované keře, sem tam výtvor sochaře Roybeta, přičemž u některých expozic se mohou jen dohadovat, co tím chtěl tvůrce vyjádřit. Někomu přijdou sochy osob, zvířat i démonů jako obyčejný kýč, jinému se mohou líbit a jiný jen lhostejně pokrčí rameny.

Vcelku zbytečně čas od času narazí na mladíka, který naznačuje směr, jen hlupák by však dokázal sejít z udržované cesty a ztratit se v lesním porostu. Nejdříve všichni vnímají jen příjemnou lesní vůni, později začnou čichové buňky registrovat i vůně pro toto prostředí netradiční. Důvod se objeví záhy, když spatří cíl svého téměř kilometrového pochodu.

Vpravo z pohledu přicházejících se nachází altánek či lesní pavilón, vlevo pak uměle vytvořené jezírko, do něhož přivádí a rovněž odvádí vodu soustava kanálů spojených s nedalekým potokem. Kolem jsou upravené stromy, nově vysázené keře. Vše tvoří velmi příjemné zátiší.

Dnes však o zátiší rozhodně nejde. V altánku a ze tří stran kolem něho se prohýbají látkou pokryté stoly pod nánosy jídla a pití. Mezi altánkem a jezírkem je vytvořené kruhové hlediště o třech řadách nad sebou, směřující právě k vodní hladině, na níž se v nejvzdálenějším koutě pohupuje několik pramic. Ve středu hlediště je ještě menší řada ze židlí a také pořádné křeslo, které bezpochyby posléze nabídne své pohodlné sedátko paní hraběnce.

Zatím je jeviště prázdné, zato se začínají hosté shlukovat všemožně okolo. Vzorně ustrojenými sloužícími, mládenci i dívkami, jsou vybízeni k prohýbajícím se stolům, mohou si vzít, na co mají právě

chuť. Nebo se chopit pohárku, do něhož jim bude nalita tekutina rovněž dle jejich vlastního výběru. Včetně obyčejné vody, ochucené vody, mnoha druhu vín i různých pálenek. Pokud někdo dostane zálusk na něco tvrdšího.

Dekorace občerstvení je učiněna velmi vkusně, skoro málem odrazuje některé citlivější povahy, kterým je líto poničit takový nádherný výjev. Naopak jiní bez obalu začínají s destrukcí povedeného obrazu, začínají se ládovat buď podle chutě, nebo prostě tím, co jim padne do ruky. Mohou si vybírat z mnoha druhů pečení, sladkostí, slaného pečiva, krásně voňavých taštiček plněných ledasčím. Nechybí pochopitelně ovoce, dary zdejší i exotičtější přírody.

Victor a Etiene se nenechají dlouho pobízet, s chutí a hladovostí dospívajících jedinců se hltavě zakusují do pečínek, svá mohutná sousta zapíjejí vínem. Mastné či ulepené ruce si olizují. Přitom se rozhlížejí kolem, snaží se hodnotit hosty, zařadit je do nějaké společenské vrstvy. Což jde ale dost obtížně, pokud někdo nemá jako baron de Taille po svém boku kord, vypadají všichni stejně. Všichni stejně pěkně, alespoň co se týká ústroje. Někteří jsou mladí a krásní, jiní starší a vrásčití, další nepohrdnou možností se posadit, přeci jen jim už nohy plně neslouží. Pár kluků výská, vzápětí jsou okřiknuti, asi svými rodiči či poručníky.

Bratři spatří i pár pěkných dívek, ovšem ty tu jistě dnes nejsou pro ně. S těmi by snad mohli flirtovat, snažit se udělat na ně dojem, ovšem bez konečného efektu podle svých představ. Jejich zpočátku intenzivní konzumace jídla se zvolňuje, cítí zaplnění svého vyhládlého žaludku a o to více zevlují kolem dokola. Přičemž zůstávají v tuto chvíli zcela sami, nikdo se k nim nehlásí. Jejich bratr i s manželkou je ve větší skupině, kde se nachází rodina Malletů, včetně barona a baronky. Ovšem jít blíže ke staršímu bratrovi, vidět jeho nepříjemný a káravý pohled vždy, když si více přihnout z pohárku, tak to opravdu nemusí. Proto se jen tak procházejí, po očku pozorují cvrkot kolem i stále více zaplněné prostranství okolo jezírka a pavilonu.

„Podívej, kdo je tady," drcne Victor do svého sourozence a ukazuje na nově příchozího, kterým je Delarigne.

„Nepůjdem ho vyzpovídat?" navrhne Etiene.

„Bude mít teď na nás čas? Zdá se mi, že dneska docela kmitá. Už tam u kostela, teď asi i tady. Ačkoli … za pokus nic nedáme, ne?"

Písař právě dorazil ke shromaždišti hostů, má orosené čelo a cítí, jak mu pot stéká mezi lopatkami po zádech a lepí košili pod jeho kabátcem k pokožce. Doprovodil pana správce i s jeho teď již manželkou za paní hraběnkou, pak spěchal vykonat další povinnosti. Za chvíli ho čeká další úkol, musí pomáhat usadit hosty dle stanoveného zasedacího pořádku. Jejich seznam i s patřičnými tituly či funkcemi má pod levou paží, kterou si tiskne k tělu. V jeho podpaždí se nepříjemně hromadí další kapičky potu.

„Romaine," zaslechne za sebou známý hlas, trhne sebou. Ač ho choutky na noční povyražení neopouštějí, teď má opravdu jiné starosti. Proto na přicházející mladíky pohlédne spíše rozpačitě.

„Vítám vás u naší první atrakce, pánové," řekne a uhýbá pohledem.

„Jak si stojí naše věc?" vyzvídá Etiene.

„Dobře. Jsem domluvenej s dvěma dívkama, sloužícími na zámku. Později vám je přivedu, teď se to nehodí."

„Kdy později?" dívá se nedůvěřivě Victor.

„Tady není vhodná chvíle," vysvětluje netrpělivý písař, každou chvíli bude muset začít usazovat hosty do hlediště a tlachání s nadrženými bratry ho odvádí od práce, „Až u dalšího výjevu, taky se setmí, nikdo si nepovšimne, když se nenápadně vytratíte."

„Jak sem ty holky dostaneš?"

„Budou odnášet věci od jezírka, co zbylo z občerstvení. Už jsem s nimi domluvenej. Ale jestli se domluvíte vy, bude záležet na vás. Včas vám dám vědět a dovedu vás na schůzku."

„Jak vidím, máš všechno dobře promyšlený," neskrývá spokojenost Etiene.

„Snažím se, pánové," zatváří se pyšně písař, pak se nervózně rozhlédne, „Už budu muset jít," říká, vzápětí se přeci jen ještě zarazí, „Pokud všechno vyjde, nezapomenete na mě?" zeptá se nejistě.

„Nemusíš mít strach, slovo dodržíme. Když si zašukáme my, tak ty taky," uklidní panice starší ze sourozenců. Víc mu již říci nestačí, protože Delarigne chvatně vyrazí vpřed. Na cestičce se totiž objevuje paní hraběnka v doprovodu novomanželů Brizeuxových, ale také našňořeného kapitána de Barellia, dvou gardistů, doktora Chapona a několika sloužících.

Hosté se přestávají bavit, samovolně začnou tvořit špalír, jímž zámecká paní prochází ke svému křeslu. Usmívá se, přes značnou únavu a tíži nafouklého břicha. Není však třeba ji podpírat, byť jde poněkud zeširoka.

Karoline se zdraví s okolostojícími, občas prohodí slovo, většinou se jen mile usmívá. Tváří se velmi spokojeně, většina hostů dorazila a ona se velmi těší na dnešní program. Který trochu zná, leč konkrétní provedení bude i pro ni překvapením.

Paní hraběnka spočine ve svém křesle, teď je nutné taktně přimět hosty, aby se i oni posadili na jim určená místa. Písař začne důležitě a dostatečně nahlas vyvolávat jména, dva gardisté, k tomu vyškolení, ukazují, kam mají vyzvaní umístit svá pozadí.

Hlediště je pochopitelně nedostatečné, nedokáže pojmout všechny hosty a tak i zde bude hrát roli původ a významné postavení. Výjimkou bude vlastní osazenstvo zámku, do řady křesel za zády paní hraběnky se usadí její správce s manželkou a také rodina sekretáře pana hraběte, jak je Maurice představen. Další místo patří doktoru Chaponovi a kapitánovi de Barellia, taktéž architektu Peligotovi. Další dvě židle obsadí místní sochař a malíř. U posledních čtyř jmenovaných se Delaigne dle scénáře zmíní, že jsou autory představení, přichystaných rukou nerozdílnou a jednotnou.

Možná se může někdo z hostů cítit dotčený, když vidí před sebou řadu osob ze zámku, které v mnoha případech nedosahují jejich významu, leč maximálně s povytaženým obočím respektují zasedací pořádek stanovený zdejší zámeckou paní.

Do první řady jsou umístěni osoby urozeného původu, mezi nimi také baron de Taille a rodina pana de Saint-Grevy, nyní již šlechtice a soudce pařížského parlamentu. Do dalších dvou řad se směstnávají další významní hosté.

Písař však nepřestává číst, ani když jsou prostory k sezení zaplněny. Další přítomní však musí vzít zavděk buď místem na stojáka za třetí řadou hlediště, je tam vytvořený stupínek, nebo postávat po stranách dřevěné konstrukce. Na rozdělení hostů mnozí na zámku usilovně pracovali. Možná se někoho dotkli, možná však je pro některé velkou ctí a vyznamenáním již jen to, že sem vůbec byli pozváni a velmi rádi i postojí.

Když jsou jména všech přítomných přečtena, což samo o sobě zabere dost času, sklapne písař desky i krovky a decentně se vytrácí mimo zorné pole přítomných. Cítí, jak mu stéká pot po zádech a ruce se mu chvějí, snad příliš jmen nezkomolil, snad u všech přidal správně tituly a funkce.

„Vážení a milí hosté," povstane nyní důležitě Augustin Caillé, malíř a člen přípravného výboru, jím jmenovaný do funkce speakera, neboli moderátora dnešního večera, „Než vás seznámíme s programem a než vám tento program představíme, jistě se patří dát slovo naší hostitelce, paní hraběnce de Godille, která nás sem nejen sezvala, ale též významně pomáhala dnešní slavnost připravit."

Ozve se potlesk, za kterého se zvedá za pomoci velitele své gardy jmenovaná dáma, kapitán zůstává stát kousek za ní, aby ji v případě potřeby zachytil.

„Milí přátelé," snaží se mluvit Karoline dostatečně nahlas, naštěstí jsou teď opravdu všichni tiší jak myšky, z úcty před urozeností hostitelky a možná i s ohledem na její požehnaný stav, jenž je tak patrný, „Jsem velice potěšena vaší přítomností. Děkuji vám, že jste přijali mé pozvání."

Je přerušena decentním potleskem.

„Snad se budete dobře bavit a nebudete mnohdy i dlouhé cesty litovat. Nebudu dlouho mluvit, protože další potomek mého drahého muže, pana de Godille, hájícího v tuto chvíli zájmy Jeho Výsosti se zbraní v ruce, se již zřetelně hlásí," dodá a s milým úsměvem pohladí své vzdouvající se břicho.

Ozve se znovu potlesk a i pár provolání, oslavující statečnost zdejšího zámeckého pána, vzdáleného ovšem stovky mil směrem na jih.

„Než bude pan Augustin pokračovat, musím ještě jedno říci. Dnes vstoupil do svazku manželského zdejší správce pan Leander, kterého mnozí dobře znáte. Chci popřát jemu i jeho ženě Agnes-Cristine šťastné manželství a poprosit Boha, aby jim seslal kupu dětí. Pana Leandera si velmi vážím, bez jeho usilovné práce by panství mého muže nebylo tak úspěšné a dobře zajištěné," přidá hraběnka menší pochvalu, poté rukou vyzve oba jmenované, aby se postavili.

Znovu zazní potlesk, ozve se i pár výkřiků, přející cosi novomanželům.

„Mílí hosté, přeji vám příjemnou zábavu," zakončí svůj krátký proslov zřetelně vyčerpaná zámecká paní, s velkou radostí a úlevou se znovu uvelebí ve svém krásném a pohodlném křesle. Zároveň zvedne oči k obloze, částečně stíněné okolními stromy a děkuje Bohu za pěkné počasí. Je již kolem osmé, ale ještě je slušně vidět. Nicméně již sloužící zapalují okolo jezírka připravené stojany, aby přírodní jeviště osvětlili a zároveň dotvořili působivou scenérii.

„Vážení hosté," znovu se ujme své role Caillé, „Dlouho jsme přemýšleli, jaké přestavení je nejvhodnější do těchto prostor. Nakonec jsme zvolili poněkud exotické téma. Jak jistě mnozí víte, za velikým oceánem se rozprostírá velká země, plná divochů, kterým naši stateční lidé přinášejí civilizaci i slovo boží. Bohužel mnohdy musí čelit značnému nepochopení a někdy i značnému násilí. Nuže, dejme slovo povolaným, aby nás provedli svým příběhem," učiní teatrální pohyb rukou, čímž opíše polokruh okolo jezírka. Umělá vodní plocha i její okolí jsou zatím prázdné.

Nyní je již prostor pro skutečné komedianty, pro dnešní slavnost splácané z dvou skupin a doplněné zdejšími lidmi. Jak z řad sloužících na zámku, tak i nájemců hraběcí půdy, neboť pro chystané dílko by sami profesionálové nedostačovali. Z křoví, z pohledu diváků v hledišti zleva, vystoupí asi padesátiletý principál jednoho ze souborů, oděný ve vojenský šat, s kordem a dýkou u pasu, širokým kloboukem s mohutným leč trochu opelichaným pérem. On bude představením provázet, on bude vyprávět děj, který nepůjde zahrát. On vysvětlí divákům vše potřebné, aby příběh pochopili.

Následuje představení hlavního hrdiny, jímž je mladý rytíř, pochopitelně Francouz, hraje ho poměrně mladý a pohledný seladon, oblečený podobně jako vypravěč. Hra začíná, rytíř se prochází krajinou, náhle uslyší volání o pomoc, přehrává naslouchání a pak chvátá za zřetelně ženským hlasem. To již dva mladíci, kompars, vlečou docela pohlednou dívku. Při spatření těchto aktérů děje v hledišti zašumí, neboť všichni tři na sobě mají jen bederní zástěrky, na hlavách černé paruky, dívka pak ještě kusem látky velmi spoře zakrytá svá dostatečně vyvinutá ňadra.

„Začíná to docela dobře," dloubne Etiene svého mladšího bratra.

„Doufám, že ji znásilní," šeptá s rošťáckým úšklebkem Victor.

„Však von ji ten rytíř zachrání a pak vopíchá sám," šeptá starší z bratrů, vzápětí zmlkne, neboť ho loktem počastuje přátelským štulcem Maurice. Sedí všem na očích, nesluší se rušit a ještě k tomu vyslovovat oplzlé poznámky.

Proroctví Etiena je vzápětí naplněno, mladičký rytíř tasí meč, zuřivě jím máchá, tváří se děsně výhrůžně a zahání dva divochy zpět do křoví, aby se vzápětí začal dvořit divožence. Následuje

romantická scéna, kdy se dva mladí lidé seznamují, pak je naznačeno decentně splynutí jejich duší i těl, což obnáší delší polibek, s nímž odvádí zachránce indiánku do křoví.

O naplnění jejich citového vzplanutí informuje vypravěč, stejně jako naznačí i další scénu, která se již připravuje. Několik herců oblečených do vojenského se shromažďuje okolo ohniště, které přestavuje nádoba s ohněm. Mezi nimi také rytíř se svou milenkou.

Poklidná atmosféra je vzápětí hrubě narušena. Někteří si již všimli, že se na protější straně jezírka naloďují postavy, na celou scénu již padá tma, což je však záměrem autorů. Scenérie osvětlovaná pouze ohni působí velice dobře. Několik pramic se dá do pohybu, teď již je pozorují všichni. Na nich se tísní značné množství mladíků, vzešlých ze sloužících na zámku i najatých odrostlejších dětí nájemců půdy zámeckého pána. Jejich oděv a rekvizity nestály mnoho, protože mají jen bederní rouška, černé paruky a v rukách dřevěné kyje či tenké pruty, představující kopí. Za bederní rouškou pak zastrčené dlouhé dřevěné dýky.

Každý již tuší, co musí nutně následovat. Parta naháčů se vyloďuje na břehu nedaleko tábora statečných francouzských vojáků a napadá je. Následný souboj je ale kvitován uznalými výkřiky, neboť přítomní berou své role vážně, někteří se dost možná i dobře baví. Krutým indiánským hrdlořezům je něco mezi patnácti až osmnácti, dokonce jsou mezi nimi i dva o pár let mladší pomocníci sochaře Roybetta, kluci Oliver a Valentin.

Bojuje se nejen sečnými a bodnými zbraněmi, ale Francouzi záhy použijí i střelné zbraně, pochopitelně bez kulky, nicméně se objevuje jejich dunění a záblesk zapáleného střelného prachu. Kluci v rolích zlých útočníků různě padají, zmítají sebou ve smrtelných křečích na zemi, někteří sebou plácnou i do vody, kde se chvilku snaží hrát mrtvoly, pak nenápadně plavou ke druhému břehu, aby zmizeli vzadu za jezírkem.

Co čert nechtěl, útok je sice krvavě odražen, ale na jedné z pramic si odváží jediný profesionální herec, mající kromě roušky i čelenku a několik per za ní, sličnou indiánku, kterou hrdinný rytíř nejprve zachránil a pak oblažil svou láskou.

Je po boji, ještě se zmítající ranění jsou doráženi, což amatérsky přehrávají. Rány si lížou i stateční Francouzi, oplakávají jednoho svého padlého. Zároveň si zoufá i rytíř, který přišel o svou domorodou milenku. Mezitím, co on přehrává své city, projevuje svůj žal, odmítá si nechat ošetřit zranění na ruce, jeho druhové odnášejí mrtvoly indiánů za křoví, aby nekazily další scénu.

Diváci oceňují sehranou bitvu velkým potleskem, nutno konstatovat, že herci do sebe šli docela tvrdě, což přineslo efekt pro diváky, ale také mnohé skutečné šrámy na obou bojujících stranách. Případnou bolest však tiší velký aplaus, co víc si herci mohou přát.

Další obraz přináší uklidnění, zoufalý rytíř přesvědčuje své druhy, aby s ním vyrazili za jeho milenkou a pomohli mu ji získat zpět. Bohužel není příliš úspěšný, oni argumentují jinými povinnostmi. Tak se hrdina snaží přesvědčit svého velitele, aby ho uvolnil a umožnil mu vyrazit za únosci. Oba přitom pronášejí moudra, dovolávají se cti, francouzské galantnosti, blekotají o tom, že jde sice jen o indiánku, ale především o ženu a žádný francouzský rytíř nemůže dovolit, aby byla žena ponechána na pospas divochům.

Čas potřebný pro další scénu je využit k tomu, že sloužící obcházejí hlediště i stojící diváky a nabízejí jím občerstvení, něco na zub a něco alkoholu. Většina nepohrdne, mnozí pak s pohárkem v ruce sledují se zájmem přípravy na vyvrcholení romantického příběhu.

Vypravěč zjedná po chvíli pozornost a připraví diváky na další scénu. Unesená hrdinka je vydírána náčelníkem divochů, buď se stane jeho ženou, nebo ji čeká smrt. Jen co domluví, prostor kolem ohniště teď vyplňují postavy domorodců. V hledišti znovu zahučí, protože kromě asi dvaceti mladíků se objevuje také několik podobně spoře oděných dívek. Nápad místních umělců, něco pro potěchu očí přítomných pánů. Tyto divoženky jsou blíže k hledišti, jsou vysloveně zlé na zoufalou milenku rytíře, ale především se producírují před pány. Jak jim Augustin a Adrien nařídili.

Po značné době, kdy brutálně přesvědčují polonahé dívky svou stejně ustrojenou kolegyni, zjevuje se na scéně samotný rytíř. Hrdinně vniká do tábora s dýkou a mečem v rukách, zažene zlé dívky od své

milované, ty utíkají před jeho spravedlivým hněvem s křikem kolem hlediště, dávajíce pánům poslední možnost si prohlédnout jejich pružná těla. Jedné se snad nedopatřením uvolní látka obepínající její ňadra, což přijmou mnozí bouřlivým potleskem, dívka se snaží zakrýt své pohupující cecíky rukou a mizí i se svými kolegyněmi do křoví na druhé straně jezera. Jestliže se většina diváků baví, přítomný Otec Leon má strnulý výraz a v jeho tváři by se krve nedořezal.

Herci dávají divákům možnost se přeorientovat a poté zahajují pronásledování rytíře a jeho milenky. Ten trochu nelogicky prchá po břehu jezírka přímo do jejich středu, což je však nutné, pokud má zůstat všem divákům dobře viditelný. Vlastním tělem brání svou milou, hrdinně odráží útok houfu domorodců, pochopitelně včetně těch, kteří již dříve padli, aby pro tento obraz znovu ožili. Nicméně asi dvacet indiánů tvoří velmi zajímavou scénu, pár jich odpadne, jakoby zraněno či mrtvo, sténají a svíjí se. Bohužel francouzský seladon podlého přesile, zlý náčelník divochů teď vleče nešťastnou hrdinku podél jezera pryč, když předtím dává pokyn, aby chudáka zachránce jeho druhové zajali.

Hrdina křičí něco ve smyslu, že francouzský rytíř se nikdy nevzdává, což oceňuje hlediště potleskem. Jenže přes pár padlých zbývá ještě asi patnáct mladíků, kteří se teď na nebožáka sesypávají a dávají mu co proto. Bohužel i skutečně, tak se amatéři vžili do děje, že zasadí chudákovi pár opravdových ran svými dřevěnými zbraněmi.

Již se zdá, že neúspěšný osvoboditel musí být surově ubit, když k překvapení všech zazní od křoví salva, po níž s přehrávanými smrtelnými výkřiky padá několik divochů k zemi. Další pak začnou svádět lítý boj s kamarády rytíře, kteří svého druha nakonec na holičkách nenechali a přišli mu na pomoc. Ten se za nezájmu obecenstva belhá okolo jezera, přičemž ani nemusí moc přihrávat, dostal totiž skutečnou nakládačku. Však se taky dívá na amatérské kolegy dost nevraživě.

Divákům je znovu představena bitva, asi šest skutečných herců likviduje deset naháčů z komparsu. Leč ti se nedávají lehko, tentokrát podle scénáře, bojují, válejí se s mohutnějšími a urostlejšími válečníky po zemi, vzdorují. Nicméně nakonec jeden po druhém odpadávají, jak jim bylo přisouzeno autory příběhu.

Stateční Francouzi sice předstírají též zranění, nicméně stojí na nohách, zatímco pobití zlí divoši již leží nehybní na zemi. Dělat mrtvoly ovšem není nic moc příjemného. Mnozí jsou skutečně pomlácení, pocuchaní, ale především na ně jde od země značný chlad a oni mají jen vzpomínanou bederní roušku. Nicméně nechtějí nic pokazit a tak byť drkotají zuby a mají husí kůži, snaží se nehýbat a dělat pobité.

Drobný smích v hledišti vzbudí jeden mrtvý indián, kterému se nedopatřením nějak uvolnila nebo natrhla jeho bederní rouška a on se teď nenápadně snaží věc dát do pořádku. Což neujde některým pozorným divákům. Vše zachrání jeden z herců, když se nad chudákem nakloní, jakoby ho znovu dorazí a důrazně mu nařídí, aby se svou úpravou velmi prostého kostýmu přestal.

Výkřik rytíře se ozývá náhle, tím na sebe poutá znovu pozornost, kupodivu se nachází na druhé straně jezera, kde naproti přes vodu, vzhledem ke svým pobitým mužům, vleče náčelník nešťastnou hrdinku. Každému je jasné, že musí dojít ke klíčovému souboji mezi urostlým divochem, zřetelně ničím nepoznamenaným, a hrdinou, který dává dostatečně najevo, kolik vážných zranění před chvílí utrpěl.

Není třeba asi zdůrazňovat, jak souboj dopadá. Zprvu má navrch zlý indián, rytíř se zdá být již poražen, ovšem z posledních sil nakonec dokáže zvrátit průběh boje a zasadí dýkou soupeři smrtelnou ránu. Oba pak klesají k zemi, domorodec dočista mrtvý, hrdina dle všeho těžce raněný. Následuje dojemná scéna, kdy zoufalá indiánka prolévá slzy, nakonec polibkem přivádí svého milence k vědomí, ten vstává za vítězného rykotu svých druhů, jenž postávají s pozdviženými meči mezi promrzlými mládenci znázorňujícími zamordované a poražené.

Rytíř zvedá ruku s dýkou, druhou objímá zachráněnou milenku a dlouhým polibkem končí představení. Čímž spouští zasloužený potlesk přítomných, ti byli připraveni tleskat tak jako tak, ale nakonec reagují spontánně. Dobře zahrané bojové scény se značným množstvím osob oceňují asi více než poněkud prostoduchý příběh. Nehledě na to, co by si ve skutečnosti počal chudák rytíř s nějakou indiánkou.

Hraběnka, halící se teď do vlněné přikrývky, je též nadšená, obrací se na autory a děkuje jim slovy i pohledem. Nařizuje mimořádnou odměnu pro všechny herce. Ti se na pokyn vypravěče shromažďují, mrtví ožívají a prokřehlí míří před jeviště. Objevují se i zahnané dívky. Slova se ujímá Caillé, děkuje hercům a zve je přímo před hraběnku. Je jich pěkná řádka.

Doktor Chapon si povzdychne, když spatří tváře zkřivené bolestí, dokonce i krvavé šrámy, však dostat byť dřevem či tupým mečem minimálně zabolí, bohužel některým se i protrhla pokožka na hlavě či na jiném místě těla. Ale potlesk diváků, kteří teď dokonce vstávají, je jim hojivou mastí, takže i docela zmordovaní a zimou se chvějící mladíci mají v očích radost.

Hosté jsou vyzváni Augustinem, aby se nechali znovu obsloužit či přijali občerstvení u stolů u altánku, než se přesunou na místo druhého představení. I Victor a Etiene si nechají dolít pohárek, potom ale zamíří k ohništi, kde se odehrávala většina děje a kde jsou teď shromážděni herci. Jejich zájem je docela prozaický, chtějí si okouknout zblízka několik spoře oděných dívek.

„Kdo má nějaký šrám, pojďte sem," říká právě Chapon. Pak se dívá na potlučené herce, většinou jen mávne rukou, akorát dva zadrží. Jedním z nich je Valentin, který dostal pořádnou ránu do nosu a nemůže zastavit krev, lékař mu ho k jeho malé radosti prohmatává, naštěstí snad nebude zlomený. Druhý z mladíků však asi zlomeninu utrpěl, jak nechal při pádu ruku pod sebou a přilehl ho jeden tělnatý profesionál, v rámci boje, asi mu praskla kost v předloktí. Chapon ho ujišťuje, že ho později odborně ošetří a zajistí mu i kompenzaci v podobě pár mincí. Po těchto slovech postiženého zase bolí ruka o něco méně.

K malé radosti Victora a Etiena míří naháči i herci za křoví, včetně dívek, kde mají svoje oblečení. To si rychle berou na sebe, nicméně napřed musí odložit svou dekoraci. Tím umožní si dvěma zvídavým mladíkům, vykukujícím zeza křoví, prohlédnout objekty svého zájmu, leč jen na krátký čas.

„Copak, copak, mladí pánové," načapá je mile se usmívající vypravěč, má pro činnost dvojice pochopení, však i on mlsně pokukuje po oblékajících se herečkách, „Vy jedni šibalové, to se dělá, takhle tady šmírovat?" dodá s významným mrknutím.

„Zajímavý kousek, pane," odpoví sebevědomě Etiene.

„Díkybohu, věc se zdařila, ačkoli jsme museli hrát i s těmi kluky," odpovídá principál, přičemž se vzrůstající nevolí ve tváři zírá na vzrušenou debatu svých kolegů herců, kteří právě důrazně vyčítají mladíkům jejich velkou horlivost, „Nakonec možná dobře, že se do toho tak zažrali. Tloukli kolem sebe jak zběsilý, jako by to bylo doopravdy," brumlá si pro sebe.

„Však to vypadalo dobře. Skoro jako skutečnej boj," říká Victor, sám se zájmem pohlíží směrem k hercům, mezi nimiž se snad schyluje k další šarvátce, tentokrát skutečné. Několik profesionálních komediantů ve vojenských kostýmech se dostává do vášnivého sporu s několika již převlečenými a několika stále ještě spoře ustrojenými divochy. Zdá se, že si dají do nosu ještě jednou, teď naprosto regulérně.

„Co žvaníš, ty pitomče!" ozývá se hlas rytíře, „Dyť jste mě málem skutečně utloukli! Tohle má člověk z toho, když hraje s takovejma …"

„No, s kým? Tak to řekni …," staví se do bojové pózy jeden z rudochů.

„Tak dost, pánové!" ozve se přísný hlas Caillého, „Okamžitě přestaňte, nebo všem, co se začnou prát, snížím honorář!" dodá kouzelnou větu, která rázně všem zchladí hlavu. Alespoň na sebe dál vrhají nevraživé pohledy, profesionální herci nevalné úrovně a nadšení ochotníci, „Výborně. Vemte si svoje saky paky a jdeme na další stanoviště. Některý a některé tam hrají," dodá a utkví lačným pohledem na skupině dívek, k jeho malé radosti většinou již převlečené.

„Škoda, vypadalo to, že si daj skutečně do huby," říká zklamaně Victor, když i s bratrem opouštějí místo převlékání herců a hereček.

„Třeba si ještě daj, slyšels, mají ještě další vystoupení," usmívá se Etiene, směřující dlouhými kroky směrem ke stolům s proviantem. Dostal chuť se zakousnout do pořádné pečínky či taštičky plněné paštikou, „Ale bylo to docela dobrý, ne?" dodá.

DALŠÍ NOČNÍ PŘEDSTAVENÍ V ZAHRADÁCH

Hosté nějaký čas setrvávají v blízkosti altánku, vyžívají připravené krmě a alkoholických nápojů, diskutují, většinou oceňují shlédnuté představení. Paní hraběnka se svou suitou již směřuje na další stanoviště, stejně jako vystupující herci.

Etiene a Victor se vmísí do skupinky omladiny z řad hostů, která se dala shodou okolností dohromady. Docela oplzle se baví o herečkách, komentují nehodu jedné z nich, kdy jim nedopatřením ještě více odhalila své rozkošné poprsí. Jejich blábolení však netrvá dlouho, neboť pan Caille vyzývá přítomné, aby ho následovali a ráčili se přemístit na jiné místo. K tomu dopomáhá řada sloužících i gardistů, aby se snad ve tmě lesa nikdo neztratil. Naštěstí má vzduch stále docela příjemnou teplotu, navíc většinu hřeje i vypitý alkohol.

Ke druhé atrakci je vybrána mýtina, diváci jsou velmi decentně dirigováni tak, aby ji obklopili ze tří čtvrtin, kolem jsou většinou vzrostlejší stromy a málo křovisek, což jim nebrání v dobrému výhledu. Na paloučku s bezvadně posekanou trávou, prorostlou mechem, je umístěno několik stojanů s rozdělaným ohněm. Opět je vytvořena působivá scenérie, vyvolávající až nádech tajemnosti.

Bratři Tissotové mají ostrá ramena a dostatek drzosti, pročež se protlačí až hodně dopředu. Naproti přes mýtinu spatří sedět paní hraběnku ve svém křesle, jež jí sem služebnictvo dopravilo. Náhle sebou trhnou, neboť ze tmy za jejich zády se ozve hudba, vytvářená několika nástroji. Melodie dokresluje romantiku prostředí a připravuje diváky na následující obraz.

Objevuje se znovu vypravěč, tentokráte zahalený do černého dlouhého pláště, s tmavým kloboukem vraženým hodně do čela. Točí se ve středu mýtiny jak holub na báni, aby nestál dlouho k nikomu zády a vysvětluje divákům, čeho budou brzy svědky. Nacházejí se na místě zasvěceném tajemným bytostem lesa, které již brzo spatří na vlastní oči. Máchne rukou, čímž se jeho plášť vlní, hlavním účelem je však vydat pokyn pro čekající nadpřirozené bytosti.

Lehké šumění korun stromů vzápětí přehluší šumění diváků, zaskočených právě začínajícím představením. Z jediného diváky neobsazeného směru vtančí na scénu pět víl, představovaných stejnými dívkami, které před nedávnem hrály zlé indiánky. Nyní však významně změnily svou vizáž, mají na hlavách paruky s dlouhými světlými až zlatavými vlasy, na sobě tenké bílé šaty, které jsou lehce průsvitné, ale právě tak, aby jen velmi decentně odhalovaly intimní partie jejich nositelek. Ty jsou bosé a kromě zmíněných zvlněných lehkých přehozů na sobě nic nemají.

„Teda, to je něco," dloubne do bratra Victor.

„Taky vidím," téměř slintá Etiene, upírá zrak na skotačící divoženky, které se snaží ladně tančit.

Upřímně, jejich skotačení je poněkud prkenné, občas se objeví nesoulad, nicméně to vše je skryto do pěkné scény, kterou dotváří prostředí, v němž se představení odehrává. Vzdálená podmanivá hudba, vůně lesa, stínohra způsobovaná plápolavým světlem ohňů, dráždivé oblečení dívek, které mnoho odhaluje, ale také hodně nechává fantazii diváků. Obrysy prsů dívek, jejich bradavky nadzvedávající volnou látku, tmavý trojúhelník občas se objevující v jejich rozkroku. Nelze nic konkrétního spatřit, natolik látka zahaluje, ale dává dost příležitostí se domýšlet, co by vidět být mohlo, kdyby byl přehoz odstraněn.

Caillé a Roybett, oba připravující oblečení víl a tuto scénu, si vše pečlivě nazkoušeli. První verze šatů byla až příliš průhledná a mohla by vzbudit místo dráždivého zájmu pohoršení, proto byla vylepšena. Jsou spokojeni se svým výsledkem, i teď, když vidí smyslné pohledy mnoha přítomných diváků mužského pohlaví. Jejich protějšky asi již tak nadšené nejsou, Otec Leon křečovitě svírá ruce a v oprávněném hněvu hledí k nebi.

„Mají až zbytečně dlouhý šaty," šeptá Victor bratrovi, narážející na fakt, že sahají kousek pod kolena a i při některých kreacích odhalují stehna tanečnic jen sporadicky.

„Jsou vopravdu docela dobrý," říká spíše pro sebe Etiene a přemýšlí, zda se Romainovi podaří zajistit jim soukromý program na dnešní noc. Dráždivé představení jeho touhy jen podporuje.

Tanec víl trvá akorát tak dlouho, aby se stačili diváci dostatečně vynadívat, ale přitom je nezačal nudit. V tom autoři projevili dobrý odhad. A připravily překvapivé zakončení tohoto působivého obrazu.

Podmanivá hudba, jdoucí z temnot lesa, dobře podbarvující scenérii i předváděný tanec, se teď náhle a pronikavě mění. Zní najednou drsně, skoro výhrůžně, nepříjemně. Dívky na mýtině jsou jakoby poplašené, jejich tanec ustává, oni naznačují snahu uniknout, vrhají se různými směry, aby se zase vracely zpět. Jde jim to dobře, působí důvěryhodně.

Jejich obavy jsou náhle naplněné. Z místa v průrvě mezi přihlížejícími diváky se z temnoty lesa vynořují jiné přízraky, velice kontrastující s bílým oděním víl. Na scénu vbíhá asi deset mladíků, u jezera představujících indiány. Svůj vstup doprovázejí vydáváním podivným skřeků, při nichž skoro tuhne krev v žilách přihlížejících. Živelnost temných přízraků je působivá, jejich pružná těla působí ladně a zároveň velmi výhrůžně. Některým slabším povahám naskočí až husí kůže, když se k nim v rámci reje na paloučku některý z nich přiblíží. Jako by se objevilo skutečné zlo. K patřičnému prožitku napomáhá tma všude okolo, kromě ozářené mýtiny komíhavým světlem.

Mladíci v rolích démonů či skřetů tentokrát vypadají skutečně dost ošklivě, ač zase tak moc svoji ústroj nezměnili. Především tím, že skoro žádnou nemají. Jsou bosí, vlastně téměř nazí, jen bederní roušku vystřídala stočená tmavá látka zakrývající jejich intimní partie po vzoru indických domorodců. Jsou napatláni čímsi černým, namíchaným malířem Caillem, když významnou ingrediencí je bahno. Nemají teď paruky, ale jejich vlasy i obličeje jsou též začerněné.

Tmavé přízraky se míhají po mýtině, možná se snaží trochu předstírat tanec, nicméně splývají s tmou, aby vzápětí znovu vystupovaly ze stínů do záblesků plamenů z ohňů, které se matně odrážejí od jejich začerněných těl. Chytají bílé dívky, ten záměrný kontrast dobra a zla je skutečně působivý. Marně se snaží víly uniknout, marně vztahují ruce k nebi či svému lesu. Jsou pochytány temnými démony, kteří je vzápětí unášejí to tmy lesa. Za znění pronikavé hudby je scéna zakončena, jen zdáli teď doléhá zoufalé naříkání obětí a ošklivý vítězný ryk jejich věznitelů.

Rozhostí se naprosté ticho, již se neozývá ani vzdálený křik z temného lesa. Drastické přervání idylického vystoupení tanečnic jako by zaskočilo přítomné diváky. Trvá však jen chvíli, vzápětí se ozývají pochvalné výkřiky a lesem se rozezní frenetický potlesk.

Do plápolavého světla ohňů vstupuje opět muž v černém, sám jako přízrak, principál, jeho hlas zní jakoby z hlubin pekla.

„Vážení, divoženky zdejšího lesa byly uneseny zlým pánem z jeskyně a jeho družinou démonů. Temné síly v tuto chvíli zvítězily. Uslyšela však lesní paní, víla všech víl, matka všech lesních tvorů, zoufalé volání svých dcer o pomoc? Stanou se krásné nymfy obětí zvrhlých choutek temného pána a jeho zuřivých přisluhovačů? Nebo se podaří jejich odporný záměr překazit?“

Vypravěč přeruší svoji řeč, svou hlavu skryje do pláště, představuje na chvíli černou kouli. Vzápětí se trochu narovná, obličej však ponechává v temnotě, když pokračuje.

„Nuže, pojďme se podívat, co se odehrává u jeskyně zlého pána. Jak se daří nebohým nymfám, vyrvaným z bezpečí jejich domova. Pojďme se podívat k doupěti neřesti a zla!“

Jeho poslední slova jsou pokynem pro družinu sluhů a bývalých představitelů indiánů, kteří v nynějším příběhu nedostali roli. Oblečeni do normálního oděvu či barev zámeckého pána, vbíhají na mýtinu, zapalují louče ve svých rukách a s nimi prchají do temného lesa. Staví se v domluvené vzdálenosti od sebe a k úžasu přítomných diváků se náhle před nimi objevuje had světel vinoucí se tmou.

Nutno říci, že se daří dobře naplnit nápad architekta, jak vyznačit cestu z mýtiny k jeskyni, která je vstupní branou do podzemní chodby. Mládenci jednak vytyčují a jednak osvětlují cestu. Až diváci projdou, vždy ten poslední bude rychle spěchat dopředu, aby řadu světel prodloužil, neboť na jeden zátah nelze celou trasu obsáhnout. Jsou však bedlivě nabádáni, aby s ohněm v lese zacházeli velmi opatrně, aby se působivá podívaná nezměnila v tragédii, kdyby svou neopatrností založili požár.

„Doufám, že je v tý jeskyni pořádně pojebou,“ vykračuje si zvesela Victor, přičemž dává pozor, aby si nepodvrkl nohu na nerovném povrchu a zároveň nenarazil do někoho před sebou.

„Třeba to je ve scénáři," odpovídá tlumeným hlasem Etiene, nemá zájem, aby jejich poznámky došly ke sluchu nepovolaných.

„Musím ale říct, docela vodvážný představení, všichni skoro nahý … dyť ty holky pod těma průsvitnejma šatama vopravdu nic neměly!"

„Všimnul jsem si. To by mě teda zajímalo, co tomu budou říkat místní mravokárci!" zasměje se potměšile Etiene, pak však oba zmlknou, protože se k nim několik neznámých osob z nejbližšího okolí otáčí. Kdoví, kdo jsou a jaké názory zastávají. Proč si dělat nepříjemnosti.

Paní hraběnka je tentokrát přepravována v nosítkách čtyřmi urostlými chasníky z řad nájemců, najatých na pomocné práce na slavnosti. V její tváři se již zračí značná únava, ale její oči jsou živé a lze v nich vyčíst i spokojenost. Ohlas připravených atrakcí ji těší, předvedená představení se jí samotné velmi líbila, předčila všechna její očekávání. Cítí z nich živočišnost, nádech erotiky, ale dle jejího názoru dobře odstupňované, aby nepůsobila pohoršení. Pouze pošimrala mnohé a vybudila v nich potřebný zájem.

Cesta není jednoduchá, díky tmě náročná a tudíž dlouhá. Nicméně nakonec všichni dorazí k místu, kde je vybudována jeskyně, zakrývající vchod do tajné chodby. Ta je však záměrně zatím všem skrytá, propojení se zámkem není ještě přes usilovnou práci hotové.

Jeskyně je vytvořena uměle, ovšem tak umě, že se zdá být přírodním úkazem. Ústí chodby bylo již dříve obložené kamenem a okolí osázené keři. Aby však k ústí mohlo pohlížet více diváků, okolí bylo pro dnešní večer záměrně poněkud zplanýrováno, později se vrátí do původního stavu nebo bude doplněno o nové stromky a keře. Bohužel i tak mnozí budou mít špatný výhled. Nikoli paní hraběnka, která je usazena ve svém křesle přímo proti ústí jeskyně.

V okolí otvoru do umělé skály jsou postaveny nádoby s ohněm, dalších několik je i v dutině. Odlesk plamenů částečně osvětluje vnitřek jeskyně, stejně tak její okolí. Zatím je všude klid, herci jsou skryti v chodbě, přidala se k nim i skupina hudebníků. Čeká se na zahájení druhého obrazu tohoto příběhu. Kousek stranou stojící principál pozoruje houfující se diváky, čeká na pokyn pana Caillé.

Konečně dostává příkaz zahájit druhé dějství. Vstupuje do záře plamenů a informuje, že zde se nachází sídlo temného pána, svým způsobem jde o vstup do pekla či podzemí, v němž se ukrývají mnozí démoni a jiné zlé a temné síly. Na jeho slova se začíná linout z jeskyně hudba, poněkud dráždivá, vyvolávající pocit napětí a nebezpečí. Než vypravěč skončí, vyleze z otvoru jeden z herců, starší a s patrným břichem, oblečený však jako jeho dva mladí démoni po jeho boku. Na hlavě má na rozdíl od nich nějakou masku, z níž trčí dva zlověstné rohy.

Vchod jeskyně a blízké prostranství před ní je připravené jako jeviště, zde se bude odehrávat další děj. Herec zloduch vydává drsnými skřeky pokyny, na jeho rozkaz utíkají dva démoni do jeskyně a za chvíli přivlékají jednu z vězeňkyň. Z jednání je jasné, že tuto si vybral zlý pán osobně, snad se má stát jeho manželkou, snad jen konkubínou, což ale asi vychází nastejno.

Herecké etudy čtveřice jsou sice poněkud prkenné, nicméně v plápolavém ohni působí velmi dobře. Zlý pán sebou škube, víla lomí zoufale rukama, dva mladíci vydávají skřeky a ošklivě s ní třesou. Naznačují, jako by ji bili, řvou jako na lesy, jak mají ve scénáři. Tlumená hudba z hlubin země zní pronikavě a navozuje pocit úzkosti.

Nakonec nebohá víla padá k zemi, dva trýznitelé kolem ní poskakují, zatímco jejich zlý pán stojí nad bezvládným tělem své oběti a naznačuje majetnická práva. Pak vydává pokyn rukou, komusi kyne. Hudba nabírá na intenzitě i řezavém vtíravém zvuku.

Náhle se ozve hrozný řev a ze skály se vyřítí osm démonů, začernění mladíci se rozbíhají přímo proti divákům, vydávají hrozné zvuky, přibližují se až na dotek mnohých. Vztahují k nim své černé ruce, jako by i je chtěli uchvátit. Několik žen se neudrží a poplašeně vykřikne, tahle scéna autorům vychází, temní skřeti působí opravdu hrozivě. K tomu nepříjemná a varující hudba, tísnivá atmosféra navozuje pocit skutečného nebezpečí. Jako by přihlížející opravdu stáli na prahu pekla.

Když zlý pán usoudí, že jsou diváci již dost vystrašeni, začne cosi řvát svým hlubokým hlasem a na jeho pokyn se démoni derou zpět do jeskyně, aby z nich vytáhli vězněné víly. Vlečou je s předstíranou

surovostí k otvoru z jeskyně, zase s nimi cloumají, zatímco ony vztahují ruce k nebi a vzdorují. Což je jim, jak se zdá, houby platné.

Les se plní pronikavým zvukem tvořeným třemi tóninami. První představuje stále řezavá tlumená hudba z jeskyně, podbarvující velmi vhodně obraz zkázy a násilí. Druhou docela přesvědčivé naříkaní týraných vězeňkyň, které tuší, jak zle se jim v následných minutách povede. Mladíci v rolích služebníků temného pána se pak ve své roli doslova vyžívají, poskakují jak zběsilí, vydávají mohutný ryk, při němž divákům doslova tuhne krev v těle.

Tento obraz pokračuje, včetně řevu, nicméně záhy trochu mění charakter. Pravděpodobně má jít o jistou taneční kreaci, znázorňující drsné dobývání zoufale vzdorujících dívek. Zlý pán lomcuje se svou vyvolenou, ta chvílemi zůstává jakoby v bezvědomí v jeho rukách, pak se snaží marně uniknout, on ji k sobě přitahuje, naznačujíc přitom pohyby, které jsou většině jasné. Chystá se na ní vykonat soulož, pochopitelně proti její vůli.

Pro jeho deset sluhů připadají zbývající čtyři víly, démoni kolem nich snad tancují, strkají do nich, dívky občas padnou k zemi, kde se různě odvalují, mladíci na ně dorážejí a zdá se, že je brzy roztrhají na kusy, možná ještě dříve, než je stačí zneuctít. Scénu sice nacvičovali, ale i na amatérské herce působí teď vytvořené prostředí a tak dívky mají velmi nepříjemný pocit a mladíci jsou prosyceni svou moc nad nebohými stvořeními. Vžívají se do svých rolí a je vlastně jedno, jak se pohybují, stačí poskakovat, řvát a tvářit se výhružně. Právě tím ale scéna nabývá na přesvědčivosti.

Zlému pánovi přicházejí na pomoc dva jeho démoni, srážejí jeho nedobrovolnou nevěstu drsně k zemi, ona teď leží na zádech a oni ji drží každý za jednu ruku. Vzápětí se totéž děje s jejich družkami, tam jsou na každou dva mladíci, jeden ji drží za ruce a druhý nad ní významně a výhružně stojí. Náhle zazní z jeskyně údery z bubnu, podruhé, potřetí. Jsou dominantnější než hudba, dávají pokyn hercům.

Z úst několika více citlivých diváků, především divaček, se ozve až výkřik hrůzy, neboť pětice stojících se vrhá vpřed, dopadá na natažené ruce, na nich spočívá nad drženými nešťastnicemi. Vzápětí naznačují lehký pohyb zadky, všem je zcela jasné, co má představovat.

„Voni je snad vopravdu vopíchaj," šeptá svému bratrovi Victor, oči navrch hlavy, cítí evidentní vzrušení, které zachvacuje celé jeho tělo. Které by chtělo být na místě jednoho z černých mladíků.

„To snad …," stojí stejně konsternovaný Etiene a není zdaleka sám. Oči planou i dalším divákům, někteří se tváří skoro zděšeně, proboha, snad nechtějí autoři předvést znásilnění se vším všudy.

Ne, ne, tak daleko Caillé a Roybett opravdu zajít nehodlají. I tak už předvedli dost a s velkým zadostiučiněním pozorují hosty, zřetelně zasažené představením. Násilníci stačí sotva předvést pár kopulačních pohybů, stále ale spočívají na natažených rukách, čímž zůstává vzdálenost dívek a násilníků patrná.

Pak se náhle mění hudba, nyní zní skoro rajsky, lahodně, uklidňující rozbouřené smysly diváků. Ozve se i pár překvapených výkřiků, neboť se náhle z temnoty lesa za jejich zády objevuje světelný bod. Všichni se otáčejí, vzájemně se upozorňující. Dalším taktně naznačí sluhové, aby uvolnili cestu dobru, chystajícímu se vstoupit na scénu.

Dobro a spravedlnost představuje jedna mladší herečka, navlečená do podobných šatů jako víly, ale pokrytých kousky blýskavých kovových šupin, od nichž se působivě odráží světlo a ona vypadá, jako by zářila. V každé ruce sama nese zapálenou pochodeň, kratší a omotanou bílou tkaninou. Vypadá jako bílá zářící postava, světlo zrozené nebem, přicházející zúčtovat s temným pánem a jeho násilnickými pomocníky.

Několik sloužících na pokyn Augustina zakrývá nádoby s ohněm pláty plechu, čímž se zřetelně sníží intenzita osvětlení, tmavé postavy skoro splývají s okolím, naopak bílá svítící paní jednoznačně dominuje. Nicméně trochu vidět je, takže diváci mohou spatřit, jak původně zcela ztuhlá scéna ožívá. Pokud předtím démoni a zlý pán řvali, tak teď ze sebe vydávají všechno. Nechávají ležící nebožky svému osudu, vstávají a v celém okruhu se vrhají ke světlu, aby skoncovali s nezvaným vetřelcem. Jejich ryk je opravdu děsivý, plný vzteku, vždyť je bílá bytost vyrušila v nejlepším.

Temný pán zůstává stát stranou, jeho sloužící opět za zvuků nepříjemné drsně znějící hudby napadají bílou paní, obrazně, přibližují se k ním, ona proti nim máchá rukama s pochodněmi, načež oni řvou jakoby bolestí a odskakují. Jejich rej a útoky jsou působivé, jejich černá těla se míhají kolem světla, mizí ve stínu, znovu se objevují. Snaží se šklebit, snaží se řvát, snaží se působit co nejhrozivěji. Po pravdě, jsou velmi úspěšní. Ač jsou vlastně jejich taneční kreace zmatené, nikdo z nich nemá přesně předepsané pohyby, jen jejich rámec, vše vypadá perfektně secvičené.

Bílá paní však odolává nájezdům zdivočelých mládenců, vyráží proti nim se svými dvěmi pochodněmi, ti pak jeden po druhém odpadávají, poklesají, hrají svůj konec přesvědčivě, stále u svého umírání vydávají pazvuky, aby nakonec ztichli a zůstali polehávat v kruhu kolem své zahubitelky. Nyní přichází na řadu sám jejich vůdce, on i jeho silná soupeřka předvedou něco na způsob divokého tance, aby pochopitelně v jeho závěru klesl i on udolán světlem dobra.

Melodie z jeskyně teď opět zní sladce, lesní paní zůstává na nohou jediná, všichni kolem spočívají na chladné zemi před jeskyní zcela nehybní, včetně jejích poddaných. Zatímco však mladíci i jejich vůdce jsou podle scénáře dočista mrví, zdoláni dobrem, nymfy postupně pomalu vstávají, zvedají se a začínají nesměle tančit kolem své zachránkyně. Ta je bere pod svá křídla a pomalu s nimi směřuje do mezery vytvořené opět sloužícími mezi diváky. Za stálé prapodivné taneční kreace mizí v temnotě lesa, hudba zvolna utichá.

Sloužící odkrývají nádoby s ohněm, prostor jeviště před jeskyní je opět daleko více ozářen, na něm ale leží pouze deset démonů a jejich vůdce, nehybní, alespoň zdánlivě. Ve skutečnosti drkotající zuby, neboť jejich zpocená těla spočívají na studené zemi. Hrdinně však vydrží velmi nepříjemné zakončení svého vystoupení. Rozhostí se ticho, vzápětí je však přehlušeno bouřlivým potleskem.

Děj byl opět velmi prostinký, dá se skoro říci ubohý, nicméně ten vůbec nebyl podstatný. Důležitý byl dojem z vystoupení, nádech erotiky, nebezpečí, tajemných sil. Za ovací přihlížejících ožívají představitelé démonů, vrací se i bílá paní se svými nymfami, z otvoru jeskyně se vycházejí poklonit i hudebníci. Na rozdíl od herců, pro které dnes padla a které čeká zasloužená odměna, budou však pokračovat ve hře při dalších příležitostech v zámku.

Démoni a víly se znovu a znovu klaní, pro tyto amatéry je aplaus opravdovým potěšením, vůbec netušili, zda nebudou pro smích, když byli Adrienem a Augustinem osloveni k hereckému vystoupení. Odměna je nemine, dokonce vyšší než byla domluvená, pokyn již zámecká paní dala, oni budou posléze mile překvapeni.

Nyní již mohou pomalu opouštět své přírodní jeviště, s rozzářenými tvářemi mizí divákům z očí a spěchají se omýt a převléknout. Nymfy budou mít práci lehčí, mládenci a jejich velitel ze sebe budou muset smýt černotu, než se budou moci navléknout do normálních šatů a konečně se zahřát. Ač je konec června, noci nejsou zase tak teplé. Nebo alespoň si tak teplo prokřehlí herci rozhodně nepředstavují. Na druhé straně, až ze sebe smyjí Augustinovu směs, dostatečně se zasytí a také zahřejí nejedním douškem lahodného vína.

Právě Caillé osloví diváky, vyzve je k pomalému přemístění na zámek, přičemž upozorní na pár atrakcí cestou, kdo bude mít zájem, může se u nich zastavit. Oč jde poznají přítomní záhy, při svém návratu vzorně upravenou cestičkou na zámek. Na třech místech mohou spatřit zmíněná vystoupení.

Na prvním stanovišti několik kejklířů předvádí svá žonglérská umění, prokládané gymnastickými prvky. Na druhém pak skupina cikánů hraje své melodie a na ně tančí několik jejich pěkných kolegyň, jejich pružná těla v dráždivých šatech, sem tam odhalující mnohé, musí zaujmout. Krátce před zámkem předvádějí své umění další kejklíři, polykají oheň, meče, prskají do loučí a ty v vzápětí vystřelují plamen. Provádějí roztodivné cviky, udivujíc neskutečnou pružností svých těl. Jako by někteří byli z gumy, zvláště jedna velmi mladá dívka snad nemá žádnou kost.

Je již jen na hostech, zda se někde zdrží déle či jen zmíněná vystoupení minou. Vždy jen na krátký čas odbočí z cestičky, poté jsou na ní opět navedeni. Paní hraběnka je unášena svými čtyřmi chasníky, nezdrží se nikde déle než minutu, přeci jen ji dostihuje únava a také chlad. Je poslušná rad doktora Chapona a ten velí k urychlenému přesunu na zámek. Tam slavnost bude pokračovat.

K ČEMU TAKÉ MŮŽE POSLOUŽIT ALTÁNEK

Etiene a Victor se vmísí do proudu diváků, mířícími od jeskyně po vyšlapané pěšině na centrální cestičku, spojující zámek s lesním jezírkem. Neučiní však mnoho kroků, když se k nim přitočí Romain a naznačuje jim, aby ho následovali. Což oni učiní velmi rádi.

„Kam vlastně jdeme?“ vyzvídá Etiene, klopýtající za písařem tmou, přeci jen je vede trochu stranou, mimo vyšlapané pěšinky.

„Vracíme se k jezírku,“ odpovídá písař, velmi chvátá, přes dost velkou temnotu a nebezpečí úrazu. Naštěstí brzy dorazí na hlavní cestičku, ovšem na rozdíl od většiny hostů směřují přesně opačným směrem.

Bratři už mlčí, respektují značné tempo, které nasadil jejich průvodce. Ten má důvod pospíchat, aby mu domluvené služebné neutekly. Když však spatří altánek a jezírko, stále ještě osvětlené nádobami s ohněm, oddechne si. Je zde totiž více než živo, ozývá se křik, smích, bujaré halekání.

Důvod veselí bratři Tissotové pochopí vzápětí. Pro herce amatéry, pro něž dnešní povinnosti na slavnosti skončily, je právě zde připraveno občerstvení. Svým způsobem jejich naturální odměna za předvedená vystoupení, později dostanou i skutečně zaplaceno. Kolem několika nádob s ohni na levém břehu jezírka teď posedává pět tanečnic a asi deset mladíků, těch, kteří již nevystupovali ve scéně u jeskyně. Ti jsou už oblečeni ve svých civilních šatech, hřejí se od komíhajících plamenů, smějí se a občas pohlédnou na své kolegy u jezírka. Těm ale rozhodně do smíchu není, protože se snaží ze svých těl smýt nepříjemnou černou barvu. Jak se zdá, panu Augustinovi se směs zdařila, možná až přespříliš.

„Kde jsou?“ ptá se Etiene, přičemž se rozhlíží. Vlevo zmiňovaná skupinka hodujících, kousek od nich deset naháčů, buď se drbajících na břehu nebo přímo ve vodě. Vpravo ve stínu altánek a kolem již skoro prázdné stoly, s výjimkou části jednoho, kde bylo ponecháno občerstvení pro amatéry.

„Měly by bejt v altánku,“ říká písař a zamíří zmíněným směrem chvatnými kroky.

„Nebudeme tady nápadný?“ stará se Victor a pohlíží k rozdováděnému osazenstvu na břehu jezírka.

„Vůbec ne,“ vrtí hlavou Romain, „Všichni teď jdou do zámku. Určitě se zdrží cestou, snad nikomu chybět nebudeme.“

„Copak my, ale co tihle?“

„To jsou místní sloužící nebo mládež z vesnic z okolí,“ vysvětluje Delarigne, „Ti si tu jistě budou dávat do nosu, zůstalo jim toho dost,“ ukazuje rukou na ponechané jídlo a pití na stole před altánkem, ke kterému právě dorazili, „Ti si nás všímat nebudou, mají tu teď svoji slavnost, můžou pojíst, popít, kdoví co ještě dělat,“ usměje se potměšile.

Kolem trojice proběhnou dva mladíci, tak jak je pán Bůh stvořil, celí mokří, stále ještě částečně začernění, berou ze zásob na stole nějakou láhev s pálenkou a hltavě z ní pijí, aby se alespoň zahřáli zevnitř. Vzápětí každý s jednou flaškou v ruce míří zpátky ke svým kamarádům, jak se zdá, čerň je houževnatější než čekali a zbavit se jí nebude tak snadné. Nepociťují stud ze své nahoty, zimu vnímají, ale ta je přebíjena dobrým pocitem z úspěšných vystoupení a alkoholem, s kterým šetřit nemusí. Zásoby jim zde nechali opravdu značné.

Tento kus zámecké lesní zahrady je nyní pouze jejich, nikdo se zde o ně starat nebude a oni se mohou vydovádět. Pořádně se najíst a napít, což není v mnohých případech rozhodně samozřejmost. Musí se pořádně otáčet, mnohdy pracovat od nevidím do nevidím a především ti, co byli najati v okolních vesnicích, si rozhodně nad poměry nežijí. Ba právě naopak. Přímo neživoří, jak je časté na zchudlých panstvích, ale musí dřít a velmi vážit každý výdaj. Naštěstí mají šanci si občas přivydělat prací pro zámek a tím zlepšit jinak nic moc radostnou životní úroveň svých většinou početných rodin.

Bratři Tissotové i jejich průvodce odvracejí oči od bujaré místní mládeže a vstupují přímo do prostoru altánku, kde již stoly zejí prázdnotou. Přesto zde ale tak úplně pusto není, spatří dvojici dívek,

čekající v přítmí stavby. Světlo sem teď dopadá velmi sporadicky, ohně zůstaly hořet jen v nádobách na levém břehu jezera, kde si pořádají svůj večírek herci.

„Tohle je Claire a tohle Michelle,“ říká dost rozpačitě Delarigne, jednoznačně je nesvůj z role zprostředkovatele erotických služeb, není na něco takového zvyklý.

Obě jmenované služky ze zámku vystupují s dráždivými až oprsklými úsměvy ze stínu, tak aby na ně alespoň trochu dopadl odlesk záře ohně od jezírka. Bratři Tissotovi spatří dvě docela pohledné dívky středních postav, živých očí. Obě jsou již určitou dobu zvyklé roztahovat nohy na přání jiných mladých sloužících, za což od nich požadují drobné dárky či rovnou nějaký ten penízek.

„Chtěli jste s námi mluvit, mladí pánové?“ vykrucuje se sedmnáctiletá Michelle, stejně vyzývavě si však počíná i její o rok mladší společnice.

„Mluvit?“ usměje se Etiene, dokáže dobře vystihnout rozpoložení dívek, ty rozhodně nebudou upejpavé, naopak, moc dobře tuší, co se po nich bude žádat a jsou připravené takovou službu poskytnout. Možná je i trochu zklamaný, služky se chovají jako obyčejné prostitutky. Ale jsou mladé, docela k světu a on i jeho bratr jsou navnaděni dráždivými představeními. S chutí si upustí trochu napětí před vrhnutím se do dalšího víru slavnosti.

„Tady Romain něco takového naznačoval, pane.“

„Máš pravdu,“ usměje se starší ze sourozenců, „Máme zájem s váma mluvit. Vlastně máme zájem o víc, než s vámi jen mluvit.“

„Víc pane? Něco vás trápí? Potřebujete v něčem posloužit?“

„Jsi velmi chápavá. Máme jeden drobný problém,“ rozhodne se jít rovnou k věci Etiene, „Já i můj bratr jsme nějakou dobu na cestách, pryč z Paříže. Docela nás již tíží semeno, který bysme potřebovali vypustit,“ dodá a vedle stojící písař zrudne jak rak. Snaží se schovat tvář do stínu, aby si jeho rozpaků nikdo nepovšiml.

„Což lze udělat různým způsobem, pane.“

„Určitě. Ale my dáváme přednost jednomu osvědčenýmu způsobu. Podle všeho ho také dobře znáte, asi jste pomohly z podobných problémů i jiným.“

„Chcete si s námi zašukat, pane?“ tváří se rozpustile Michelle.

„Přesně tak.“

„Takový hřích pane," zalomí teď teatrálně rukama prostopášná služka, „Kdyby se o něm dozvěděl Otec Leon, zle by se nám vedlo."

„Je na vás, co mu řeknete."

„Ale taky naše svědomí …"

„Rozumím," usměje se chápavě Etiene, „Co by pomohlo vašemu svědomí? Co třeba tohle?" sáhne do váčku u pasu, vytáhne pár drobných mincí, „Malej dárek, nic víc," dodá.

„Pro každou?" smlouvá Michelle.

„Pro každou," pochopí Victor nutnost si také připlatit, učiní to samé co bratr a podá druhé dívce menší obnos. Nejde o žádnou závratnou částku, vlastně ani neví, kolik přesně dali.

„Jak se zdá, naše svědomí je již uklidněné, pane," schovává Michelle penízky do svých šatů, totéž činí její kolegyně.

„Výborně. Kdy a kde to uděláme?"

„Jak si budou mladí pánové přát," pokrčí rameny Michelle, trochu se zamyslí, „Budeme se muset brzo vrátit na zámek, tam sloužit až do rána. Bude tam hodně hostů, mohl by nás tam někdo vidět …"

„Proč čekat až na zámek?" zavrtí hlavou starší z Tissotů, „Až se tam vrátíme, budeme stejně hodně pít a pak bysme z toho tolik neměli. Uděláme to rovnou tady a hned."

„Hned tady pane? Teď hned?" zeptá se starší z povolných dívek a rozhlédne se.

„Tady a teď. Moc sem vidět není, místa je tady taky dost …," rozhlíží se Etiene a přemýšlí, jakým způsobem a kde nejlépe soulož provést. Vykrucující dívky dráždí jeho smysly a on má chuť se uspokojit okamžitě. Navíc mluví pravdu, později se opijí a kdoví, kde by kněžky lásky na zámku hledali.

„Však se domluvíme," usměje se starší z bratrů, uchopí Michelle za ruku, „Victor se zase domluví s tvojí přítelkyní," dodá.

„Chcete tady a hned …," ozve se nesměle Delarigne, zřetelně zaskočený přímostí domluvy i rozhodnutím s ničím neotálet.

„Proč ne? Zašoustáme si a pak se vrátíme na zámek," pokrčí rameny Etiene.

„Co mám dělat já … mám odejít …," je plný rozpaků písař, už vůbec netouží sám se aktivně dnes projevit, má strach, aby neselhal, aby nebyl všem pro smích. Dle všeho všichni další přítomní mají dostatek zkušeností, na rozdíl od něho.

„Zůstaň tady a hlídej, aby nás nikdo nevyrušoval. Kdyby sem někdo přišel, tak ho vyžeň," nakazuje starší ze sourozenců, pak si vzpomene a usměje se, „Michelle," obrátí se ke své společnici, „až s bratrem skončíme, chci, abyste se postarali tady o Romaina. Je ještě panic a já mu slíbil, že mu domluvím, aby vo to dneska přišel," hovoří pro písař děsně zpříma.

„Ale já … není nutný …," blekotá pomocník místního správce.

„Něco jsem slíbil," zavrtí hlavou Etiene, velkopansky hrábne do svého váčku a dá své předpokládané souložnici další drobné.

„Jak si přejete, pane, my se o Romaina postaráme. Jen co se uspokojíte vy, pane," podívá se poťouchle Michelle na Delarigneho, který cítí, jak bledne a rudne zároveň.

Víc slov není zapotřebí, dvojice se teď rozhlížejí, jak a kde by se dala jejich penězi splacená dohoda naplnit. Etiene příliš neváhá, naznačí své společnici, aby se rukama opřela za uprázdněný stůl a vystrčila na něho pozadí. Ona je dostatečně chápavá.

„Mám se svléknout?" zeptá se jen věcně.

„Stačí tak, abych se do tebe dostal a taky si mohl hrát s tvejma cecíkama," vyřkne svoje přání oslovený, zálibně hledí na jeho plnění, sám si přitom začíná rozepínat kalhoty, které se v rozkroku začínají mírně vzdouvat.

Victor a Claire volí jinou domluvu, naleznou látku, která zůstala na jednom ze stolů, tu si roztáhnou na podlahu vedle něho. On se svlékne do pasu a stáhne si kalhoty, ji téměř zbaví všeho oděvu, chce si užít daleko více dotyků svého a jejího těla.

Delarigne stále plný rozpaků ustoupí až téměř ke vchodu, chvíli se dívá směrem k ohňům u jezera, kde se dobře baví jiná omladina, byť zatím vcelku počestně. Nakonec nevydrží a musí se otočit. To ale již

oba bratři usilovně přiráží, Etiene zezadu, zatímco si jeho prsty hrají s prsy Michelle, Victor je napasován mezi nohama na zádech spočívající Claire a jeho zadek se zdvíhá v pravidelných intervalech. Altánek začíná naplňovat tlumené vzdychání.

Právě asi tyto zvuky přilákají dva mladíky, kteří si přišli pro nějaký žvanec či pití ke stolu, přišourají se ke vchodu do altánku s úmyslem nahlédnout dovnitř. Narazí však na nedobrovolného hlídače v podobě vynervovaného písaře. Který se cítí nesvůj, když střeží nerušené souložení uvnitř a ještě více z toho, že má později přijít sám na řadu.

„Co tu chcete?“ zeptá se dvou amatérských herců, mládenců z vesnice. Ti ho poznají, ač jsou stejně staří, spíše možná o rok starší, mají přirozený respekt před členem zámeckého služebnictva, který je ke všemu přímý podřízený správce.

„Nic, jen jsme něco zaslechli,“ kouká jeden ze šmírujících přes rameno hlídače.

„Jděte si po svejch,“ začíná být Delarigne nerudný.

„Hele, voni tam snad šukaj,“ řekne druhý mladík.

„Zmizte kruci!“ štěkne písař.

„Vopravdu, tam někdo šuká,“ přikyvuje druhý, „Kdo … co …“

„Hrome,“ šeptá vzrušeně Romain, „Jsou tam dva pánové, důležitý. Nesmíte je rušit.“

„Tak dva pánové si to tam rozdávaj? A s kým?“ je neodbytný jeden z rozjařených herců.

„Chcete mít problém?“ pokusí se nasadit hrozivý výraz Delarigne, po pravdě moc neuspěje, je příliš stresovaný a nejistý.

„No, no, snad se tolik nestalo,“ ušklíbne se druhý z vetřelců, pak se oba otočí a odcházejí.

„Docela dobrej nápad, taky bysme mohli … co říkáš,“ slyší písař říkat jednoho z dvojice amatérských herců, kteří naštěstí již míří ke svým bujaře slavícím druhům. Bohužel k Romainově malé radosti jim asi sdělí, co zjistili, protože se teď většina hodujících dívá k altánku. Alespoň že neslyší, jakými slovy konanou činnost hodnotí.

Delarigne se otočí, spatří Etiena, který právě vyvrcholil a ukončuje svoje počínání. Romain si uvědomí, že v něm bojují dva pocity, sledování soulože ho rozpaluje, touží si také užít s jednou z protřelých služek, na druhé straně má obavy, aby se nezesměšnil. Ke všemu ještě před dvojicí prostopášných bratrů z Paříže, kterým nečiní žádný problém si užívat před ním a vlastně nedaleko slavícími pětadvaceti osobami.

Svého dosáhne i Victor, rovněž učiní několik drobných úkonů, aby se uvedl do patřičného stavu, v němž se bude moci navrátit do společnosti. Když schová svou chloubu do kalhot, začne si navlékat košili a kabátec. Usmívá se na svou společnici, která se též trochu zahaluje, neboť přeci jen na její rozpálené tělo začíná doléhat zima.

„Romaine,“ ozve se hlas staršího ze sourozenců a písař ucítí mražení mezi lopatkami.

„Ano, pane?“ zmůže se jen na odpověď.

„Ty nás tady už nepotřebuješ,“ říká k radosti panice Etiene, „My s bratrem půjdeme zpátky do zámku, ty se tady udělej a … vlastně to už je jen tvoje věc, co bude potom.“

„Ano, pane, jak si přejete …“

„Tak si taky užij,“ plácne písaře přátelsky po zádech Victor, má na tváři spokojený úsměv, teď se může pořádně napít.

„Tak na co čekáš?“ pobídne Romaina starší ze sourozenců a vyzvaný učiní dva nesmělé kroky směrem k jeho bývalé souložnici.

„Nemusíte mít strach, pánové,“ zubí se Michelle, „My se o něj postaráme,“ dodá, přijde si k mládenci osobně, s rozhalenou hrudí, na níž se tyčí její prsy.

„Tak pojď,“ přidá se i napůl svlečená Claire, tváří se též potměšile, „Ukaž nám co před námi schováváš,“ začne se sápat po kalhotách písaře. Ty mu rukou společnou a nerozdílnou dívky vzápětí uvolní a stáhnou až ke kolenům. Trochu mu nadzvednou košili a kabátec a prohlížejí si jeho intimní partie.

„Tak von si nakonec užije s voběma," zasměje se Victor, se svým sourozencem pozorující záda a holé nohy vyčuhující z pod kabátce mládence, který jim zdejší povyražení domluvil.

„Tak mu to přej, ne?" ušklíbne se Etiene, pak se otočí a vyjde z altánku. Oba bratři kráčejí směrem k cestičce, jen pohledem šlehnou k omladině u ohně, která je zřetelně pozoruje.

Nevěnují místní společnosti však více než jeden pohled, pro ně jsou jen obyčejnými sloužícími. Velmi rychle si navykli být spojováni se svým úspěšným nejstarším sourozencem, pohybují se v prostředí významných obchodníků, v Paříži vždy plní přání paní hraběnky. Cítí se být daleko víc než skupinka vesničanů, sluhů a služek, zapíjející svou hereckou premiéru.

„Vidíš, ráno jsem říkal, že si vrzneme a tys nevěřil," prohodí Etiene když již kráčejí ve tmě po lesní cestičce.

„Měls pravdu, já vopravdu nevěřil. Ale byla docela dobrá, taková přítulná," odpovídá Victor.

„Vobyčejný děvky," ušklíbne se starší z bratrů, sálá z něho sebevědomí, „Za pár šupů se tady asi prodávaj kde komu. Nějakejm místním chudáčkům. Aspoň poznali pořádný pařížský vocasy," zasměje se.

Pokračují v dost drsné mluvě, hodnotící dost příkře obě služky, jejichž těla jim před chvíli ale byla dobrá. Tak dojdou až k první atrakci, kde ještě provozují svoje umění kejklíři. Zůstává u nich však už jen pár diváků, většina hostů se již přesunula do zámku. Oba mladíci se na chvíli zdrží až u tančících cikánek, potichu hodnotí především jejich postavy, na předváděném umění jim pramálo záleží.

Ze zvědavosti kouknou i na poslední představení, kde je zaujme teprve dvanáctiletá dívenka, která je schopna se snad úplně zlomit v pase.

„Tu snad museli předtím vykostit," vrtí hlavou Victor.

„Možná že jo," zasměje se Etiene, vzápětí však vykročí směrem k zámku.

U krásné kované branky vartují dva členové gardy paní hraběnky, na nádvoří zámku panuje pořádný rumraj. Motají se zde hosté, mezi nimi kmitá služebnictvo. Oba bratři se trochu bezradně rozhlíží, hudba je slyšet z nového křídla, kde jsou i oni ubytováni, ale dle všeho zní také ze staré lodi, z velkého hodovního sálu.

„Kam půjdeme? Vidíš někoho známýho?" ptá se Victor.

„Nevidím, asi už sou někde uvnitř," rozhlíží se jeho bratr.

„No jo, ale kde?"

„Není to jedno? Nakoukneme dovnitř … začneme třeba v tom velkým starým sále," rozhodne Etiene, kam povedou jejich další kroky.

Nádvoří před novým křídlem je vcelku ještě slušně průchozí, sloužící, kteří přijeli s hosty, mají nachystáno občerstvení před stájemi u starého křídla a zde není skoro k hnutí. Ale ani na nich se nešetří, ačkoli zde hraje více roli kvantita nad kvalitou prostírání. Jídlo není nijak zvlášť umělecky na stoly umístěné, hlavně, aby se na každého dostalo a každý sloužící se najedl a napil. Je zde voda a víno, tvrdší alkohol ale chybí. Ještě by mohl u některých vyvolat agresi a rvačka mezi sluhy je posledním, co by si zde přáli. Ačkoli na pořádek dohlíží několik gardistů kapitána de Barellia a pár urostlých chasníků, najatých pro dnešní den.

Bratři Tissotovi vejdou do otevřených dveří kruhové věže, slyší sílící zvuk hudby, jak kráčí směrem k hodovnímu sálu. Vystoupají po širokém schodišti a rozhlížejí se po velké a vysoké místnosti. Kolem stěn jsou umístěné stoly s jídlem a pitím, v jednom rohu sedí hudebníci, střed sálu je prázdný, vlastně v něm tančí několik spíše mladších párů. Nikoho z přítomných však bratři neznají.

„Je tady dost mrtvo, ne?" prohodí Victor.

„Asi jo, asi budou většinou v druhý části zámku," pokrčí rameny Etiene, „Když už jsme tady, dáme si něco malýho na zub a trochu vína," rozhodne o jejich programu na nejbližší minuty.

Mladík v roli obsluhy jim nabídne několik druhů vín a podle jejich přání jim naplní dva pohárky. Oni sami se již potom obslouží. Bloumají s číší vína a kusem žvance v ruce kolem stěn a se zájmem si prohlíží výzdobu, hrozivě vyhlížející vystavené zbraně, shlédnou i podobizny hraběcí rodiny a jejich předků, rozmístěných kolem vyvýšeného stupínku.

Nezdrží se dlouho, přestože se sál začíná více zaplňovat, někteří hosté se zřejmě v novém křídle tísní či se jen přišli ze zvědavosti podívat, co je jim zde nabízeno. Leč bratři směřují přesně naopak, vrátí se do vestibulu kruhové věže a otevřenými spojovacími dveřmi vstoupí do přízemí nového křídla zámku. Vše je krásně osvětlené, vyzdobené, načinčané.

Přízemí ale slouží výhradně služebnictvu, hosté jsou dirigováni do prvního patra, kde se nachází velký sál a také následná soustava salónků v jeho okolí. Tyto místnosti jsou navzájem průchozí, pravděpodobně po vzoru paláce Rambouillet či následně i dalších paláců. Díky tomu se mohou hosté rozprostřít do větší plochy, navzájem se mísit, přecházet z místnosti do místnosti, aniž by museli předtím vyjít na chodbu. Všechny dveře jsou otevřené.

Ve velkém sále je u zdi na dlouhých stolech nachystáno občerstvení, v koutě naproti sedí skupina hudebníků a vyhrává k poslechu či tanci. V salónkách je již občerstvení poskrovnu, spíše připravena zásoba vín a sloužící, který je připraven hostům dolévat.

Jak záhy bratři pochopí, nekoná se již žádná oficiální či řízená zábava, všem je ponechána volnost se rozhodnout, jak se budou bavit. Asi patnáct párů se pravděpodobně domluvilo a zahajuje taneční kreace na parketu velkého sálu, další jejich počínání přihlížejí či kolem nich procházejí.

Victor a Etiene vstoupí do jednoho z přilehlých salónků, kde konečně poznají známé tváře.Vpravo z jejich pohledu sedí v křesle paní hraběnka, jíž se hosté různě přicházejí poklonit, její bezpečnost hlídá osobně kapitán de Barellia. Kosek od ní stojí Leander se svou již zákonitou manželkou, také oni přijímají gratulace přítomných. Mnozí jim dokonce přinesli nějaký dáreček, většinou obchodní partneři správce, aby se připomněli. Urození hosté se občas také u správce zastaví, leč mnohdy dávají zřetelně najevo svůj odstup. Což ale novomanželům nevadí, už tak září radostí z povedeného celého dne.

Kousek stranou od Brizeuxe se nachází Maurice Tissot a Coiffer Mallet, v rukách pohárky, baví se a pozorují cvrkot okolo. Jejich hezčí polovičky někde klevetí s dalšími ženami, proto mají chvíli čas na sebe. Když pan tajemník spatří své bratry, lehce jim pokyne, aby přišli blíž.

„Už jsem se bál, že jste se ztratili," uvítá je přísně, jak je jeho zvykem.

„Zdrželi jsme se tam v lese," odpoví po pravdě Etiene, ovšem dál už mírně mlží, „Ta jedna holka byla neskutečná, snad neměla žádný kosti v těle."

„Vemte si pohárek, připijeme si spolu," ozve se Coiffier, chce utlumit napětí mezi svým přítelem a jeho dvěma mladšími sourozenci. Ti s radostí výzvu přijímají a krátce nato si čtveřice mladých mužů přiťukne. Etiene a Victor se cítí nesmírně důležití, Maurice zůstává zdrženlivý a mladý Mallet se chce dnešní večer a noc především bavit.

RÁNO POTÉ

Kolem půl jedenácté dopoledne, druhého dne po slavnosti na zámku, vstoupí do ložnice pana správce Brizeuxe jeho písař Delarigne. Leander leží na zádech, stejně jako jeho manželka, oba jsou již vzhůru, přestože mnoho nenaspali. Dlouho do noci setrvávali ve společnosti, poté se přemístili do této nově vybudované nádherné ložnice, do krásné, široké a pohodlné postele s nebesy. Zde manžel učinil svou choť skutečnou ženou.

Správce je zakrytý do pasu, Agnes-Cristine má naopak přitaženou pokrývku až pod bradu, stydíc se za svou nahotu. Je sice šťastná, nicméně stále ještě nervózní. Je uvržena do zcela neznámého prostředí, vytržena ze zaběhaných pořádků a od dnešního dne bude již stále po boku svému muži. Případně s ním na lůžku, což se jí jeví po dnešní zkušenosti jako příjemná záležitost. Přes její původní přirozené obavy ze svatební noci a ztráty panenství.

Romain je opět vzorně ustrojen, navoněn a přes značnou únavu, zřící v jeho obličeji, se cítí šťastný a spokojený. Claire mu v altánku nabídla svůj přístav, do kterého on nechal vplout svůj koráb. Pod dohledem a s užitečnými radami Michelle. Přes značnou nervozitu dosáhl nakonec erekce i

vyvrcholení, snad až příliš rychlého. Ale díky dvěma služebným je od minulého večera skutečným mužem. Navíc již ví, za kým má zajít, pokud bude chtít v erotických lekcích pokračovat.

„Pane, mohu dál?“ zůstává teď stát na prahu ložnice.

„Jistě, pojď,“ pokyne mu rukou správce.

„Přeji dobrého dne vám i vaší ctěné choti, pane,“ lehce se ukloní písař, „Přišel jsem se zeptat, zda vám mám nechat donést snídani.“

„Snídani? Můžeme vstát …,“ podívá se s jistými rozpaky Brizeux na svou choť.

„Proč, pane,“ usmívá se Delarigne, „Vždyť není kam spěchat. Společný oběd je naplánován až na třetí hodinu odpolední. Do té doby …,“ podívá se trochu rozpustile na dvojici pod přikrývkou.

Jelikož správce kývne, odkvačí jeho písař do kuchyně a za krátko se vrací společně s Theophilem a přinášejí na tácech bohatou snídani. Brizeux mezitím sobě i své choti vypodloží záda, jí na její přání pomůže navléci noční košili, nahá si připadá hloupě, on již ostych ztratil. Chlapci jim umístí tácy de facto na klín, mladší ze synů zahradníka odchází, Romaina jeho šéf zadrží. Hodlá využít snídaně k vyzvídání.

„Všechno pokračovalo dobře i po našem odchodu?“ zeptá se.

„Ano, pane, nic špatného se nestalo,“ odpovídá oslovený, „Vydržel jsem až do konce, vlastně jsem vůbec nešel spát,“ pochlubí se svou pracovitostí, „Sice mě trochu bolí hlava, ale jinak se cítím dobře. Někteří hosté odjeli kolem půlnoci, to jste vlastně ještě byl na slavnosti, další v průběhu noci a někteří vlastně až za svítání. Všichni se zdáli být spokojení.“

„Co rodina mého tchána a mé paní?“

„Ti jsou podle domluvy ubytováni na zámku. Jak jsem pochopil, zúčastní se dnešního oběda pořádaného paní hraběnkou a teprve potom odjedou.“

„Slyšels něco, co říkali hosté při odjezdu? Jak se jim slavnost líbila?“ vyzvídá dál Leander.

„Něco jsem zaslechl, ale skoro všichni ji chválili. Vlastně jsem nic špatného neslyšel. Líbilo se jim představení v zahradách … ačkoli, tady …“

„No? Nějaké negativní názory?“

„Nevím, spíš … jen jsem zaslechl, že ty představení někteří považovali za až moc odvážný. Hlavně ty tanečnice, nymfy nebo koho měly představovat, jak byly oblečený … nebo že právě moc oblečený nebyly … že prý snad až moc bylo vidět. Ale většinou byli všichni dost nadšený,“ dodá rychle Delarigne.

„Pravda, všiml jsem si Otce Leona,“ objeví se drobný úsměv na tváři Brizeuxe, „Co jinak?“

„Proč by si měl kdo stěžovat, pane? Jídla a pití bylo pořád dost, zábava se vydařila, tančilo se, jedlo se, pilo se. Ještě teď zbylo spoustu jídla …“

„Slavnost byla opravdu velkolepá,“ povzdechne si správce, neboť za vyjmenovaným vidí jako dobrý hospodář neradostná čísla.

„Pár hostů se docela opilo,“ usmívá se poťouchle Romain, „Ale sloužící se o ně postarali. Taky se trochu porvali nějaký sluhové, tam u mostu přes příkop. Ale vlítnul tam na ně Matyas s Theodorem, z gardy pana hraběte, a celou skupinku rváčů velmi rychle pořádně srovnali. Jinak byl klid. Vím to, jak jsem vám už říkal, vůbec jsem nespal.“

„Co další hosté? Co jsou na zámku ubytovaný?“

„Ty asi teď spinkaj jak jezulátka,“ žertuje písař, když však uvidí stažené obočí svého šéfa, rychle mění výraz v obličeji i vyjadřovací prostředky, „Rodina pana tajemníka Mauriceho je uložena, s jeho bratry byl trochu problém, malinko přebrali. Ale dopravili jsme je do jejich postelí, odstrojili …,“ zarazí se, zda má dál žalovat.

„Nu, co se stalo?“

„Nějak se jim neudělalo dobře, pane. Možná něco špatnýho snědli.“

„Nebo toho hodně vypili, co?“

„Možná. Malinko se poblili … zvraceli … ale poslal jsem tam Theophila, uklidil všechno a řekl jsem mu, aby o tom nikde nemluvil.“

„Tos udělal správně. Co další?“

„Pan baron de Taille a jeho rodina ještě spí, také se dobře bavili, zvláště pan Coiffier. Ale tam jsem se neodvažoval zatím nahlížet. Snad se v jejich komnatách nic nepatřičného nestalo. Necháváme je ještě spát, vždyť do oběda je ještě tak daleko.“

„Už si viděl paní hraběnku? Jak se cítí?“

„Byl jsem se poptat, vždyť víte, šla si lehnout dříve … ale dle všeho také ještě spí.“

„Jak pokračuje úklid? Možná bych se měl zajít podívat …,“ přemýšlí nahlas Brizeux.

„Pane, kam byste chodil, vždyť vy dnes máte jiné povinnosti,“ řekne mladík skoro soucitně a pohlédne na Agnes-Cristine, do jejíž tváří se nahrne krev.

„Snad máš pravdu … poslouchej, obejdi všechno, zkontroluj, jestli se pořádně uklízí … pokud ne, tak mým jménem …“

„Pane, nejsem sám, kdo vůbec oka nezamhouřil,“ říká písař, „Všichni sloužící, teda skoro všichni, vlastně všichni co sloužili na zámku …“

„Co všichni? Ne všichni?“ zpozorní správce.

„Všichni sloužící, s výjimkou těch, co hráli v představeních pana Adriena a Augusta a potom hodovali u jezírka. Všichni další hned jak odjeli poslední hosté, respektive si šli lehnout, tak začali pracovat. Všichni kmitají i teď.“

„Co se dělo tam u jezírka?“

„U jezírka?“ vyhrkne Delarigne, vzpomene na své zasvěcení do tajů milostného života, pak si uvědomí, že se jeho šéf naštěstí ptá na něco jiného, „Tam přeci měli občerstvení naši herci. Něco popili, pojedli …“

„Neměli by už taky pracovat?“ zatváří se přísně správce.

„Však už taky pracují, pane. Osobně jsem se tam zašel podívat, tak kolem půl osmé.“

„No a?“

„Asi je oslava jejich úspěšného vystoupení taky zmohla,“ zajiskří se v očích písaře, „Nalezli všichni do altánku, leželi tam na zemi pod stolama, zakryli se nějakýma látkama, co tam zbyly. Tak jsem je k jejich malý radosti probudil a vaším jménem jim připomněl jejich povinnosti.“

„Velmi správně,“ přikývne Brizeux, který se již nedozví, v jakém stavu omladinu jeho pravá ruka našla. Jednak značně podnapilou, s pořádnou kocovinou. Dle nějakých náznaků rovněž písař pochopil, že asi altánek či jeho okolí zažilo další milostné hrátky během noci. Možná inspirováni bratry Tissoty i jeho maličkostí.

„Jak vidíte, pane,“ tváří se pyšně Delarigne, „Všechno běží jak má. Můžete ještě setrvat na lůžku. Až odneseme snídani, nařídím, aby vás tu nikdo nerušil,“ dodá a významně na svého nadřízeného pohlédne. Což znovu vžene ruměnec do tváře Agnes-Cristiny.

Písař počká, až novomanželé dosnídají, pak znovu zavolá Theophila a společně dopraví zbytky krmě do kuchyně. Na zámku pulzuje život, s výjimkou druhého patra, kde spí jak správce, tak vyjmenovaní hosté a pochopitelně i paní hraběnka se svými potomky.

Delarigne si nechá naložit ještě jeden tác, s nímž zamíří za svými novými kamarády, pokud tak může bratrům Tissotovým říkat. V jejich pokoji je značný puch, jednak vycházející z jejich těl, ale také od zvratků, které mladší ze synů zahradníka v tichosti odklidil. Oba pařížské floutky nalezne různě odkopané na jejich lůžku, než je nechal osobně uložit, tak je svlékli. Což se ukázalo jako prozřetelné, vzhledem k následným komplikacím. S každým lehce zatřese, pak trochu silněji.

„Do prdele, to už musíme vstávat?!“ láteří Etiene, místo očí štěrbiny, kyselý výraz ve tváři a hnusný odér vycházející z jeho úst.

„Dovolil jsem si vám přinést snídani, osobně,“ ukáže písař ke stolku, kam odložil tác.

„Ty sám? Proč?“

„Malý poděkování, za včerejšek,“ zatváří se rozpustile Delarigne.

„Včerejšek? Kurva, co se to dělo …,“ zvedne se Victor, skoro se posadí, pak se ale zase zvrátí do zmuchlaných podušek, „Je mi hrozně špatně,“ zhodnotí objektivně svůj stav.

„Kolik je hodin?“ zajímá se jeho bratr.

„Bude asi čtvrt na dvanáct, nebo tak nějak. Společný oběd s paní hraběnkou je plánovaný na třetí hodinu," připomíná vděčný mladíček.

„Kurva, kurva, kurva!" láteří dál Victor, „Tak proč nás budíš takhle brzy?" durdí se dál, hlavu si zakryje poduškou, dráždí ho denní světlo.

„Napadlo mě … možná by se chtěli pánové trochu upravit, než se ukáží společnosti. Nevypadají moc dobře. Taky pořádně smrdí, pokud mohu upozornit."

„Hlavně že ty voníš jak děvka."

„Jak myslíte," pokrčí rameny písař, nemá vztekání bratrům za zlé, vypadají opravdu hrozně a on jim je stále vděčný. Díky nim včera přišel o panictví.

„Tak mi to dej … je tam voda?" posadí se Etiene na lůžku, pak vstane, zapotácí se a začne vyprazdňovat své útroby do nočníku.

„Je tam voda i víno," odpovídá Romain, pozoruje naháče, jak se různě prohýbá, snažíc se udržet rovnováhu a s jakým úsilím si musí počínat, aby se trefil do nádoby, jíž třímá v chvějící se ruce.

„Víno nechci ani vidět … podej mi vodu," položí opatrně nočník Etiene, potřísněné ruce si otře do vlastních stehen, chopí se pohárku a hltavě do sebe lije tekutinu.

„Já snad chcípnu," souká se ven z postele i Victor, počíná si podobně jako bratr, bohužel trochu potřísní podlahu. I jemu ale přijde obyčejná voda velmi vhod.

Oba pak sedí vedle sebe na posteli, vůbec nepřipomínají suverény ze včerejška, spíš zmoklé slepice. Jejich příznivec jim nabídne trochu žvance, každému druhý pohárek vody.

„Moc si z toho konce nepamatuju," přizná se Etiene, pak tázavě pohlédne na obsluhujícího.

„Hm, pánové byli v dost dobré náladě," usmívá se písař, „S několika sloužícími jsem si dovolil pány doprovodit do jejich komnat, odstrojit je a uložit," ukáže na perfektně složené oblečení přes židli, „Což se ukázalo správné, vzhledem k jisté nehodě, která pány postihla."

„Nehodě? Vo čem mluvíš?" prohlížejí se bratři navzájem, žádné viditelné zranění však nevidí.

„Pánům se udělalo poněkud nevolno," šklebí se Romain, „Tak říkajíc se trochu poblili. Ale nechal jsem všechno ráno uklidit. Pánové byli tak unavení, že si ani nepovšimli, když jsme je trochu otřeli a vyměnili pokrývky."

„Poblili?" tváří se nedůvěřivě Etiene, „Snad tohle … a tohle?" nahmátne nějaký zaschlý zbytek na své hrudi a pak i na lůžku, když se otočí.

„Vím to jen já, Theophil co tady uklízel a pan správce. Nikdo jiný," pokračuje Delarigne, „Vzhledem k tomu, že se v tom pánové trochu vyváleli a my je nad ránem nedokázali dobře očistit, dovolil jsem si pány vzbudit trochu dříve, aby se mohli upravit, než půjdou do společnosti."

„Tak poblili. Víš ty, že já vo ničem nevím?" čuchá si k ruce Victor.

„Co šlo jsme uklidili. Ale asi by nezaškodilo se trochu opláchnout. Když pánové dovolí, nechám sem donést vědro a nějaké utěrky. Pochopitelně také nějaké vůně. Možná pak budete vonět jako děvky," podívá se písař významně na Victora, „Ale zase nebudete smrdět jako …," raději nedořekne, nenapadá ho žádné neurážlivé přirovnání.

„Proč se vo nás tak staráš? To ti nařídil Leander?" podívá se mírně nedůvěřivě na mladíčka Etiene.

„To jsem si nařídil sám. Jak jsem už zmínil, z pouhé vděčnosti. Díky pánům jsem se stal včera skutečným mužem," říká Delarigne pyšně.

„Tak sis taky užil? Vopíchals vobě?" zajímá se Victor.

„Vopíchal jsem Claire," chlubí se Romain, „Michelle mi dávala dobrý rady a taky trochu povzbuzovala," usmívá se mírně přiblble, „Za tuhle zkušenost jsem se vám rozhodl odvděčit. Proto ten úklid, proto ta snídaně. A vlastně taky to uložení, když nad ránem pánové tak trochu začali ztrácet kontrolu nad svým pohybem."

„Ale žádná velká vostuda snad nebyla, ne?" ptá se teď Etiene a v jeho hlase by jen špatný pozorovatel nepostřehl náznak obav.

„Domnívám se, že ne. Pánové byli dost opilí, dost se potáceli, ale nakonec souhlasili s mým návrhem a šli si lehnout. I když jsem musel pány nějaký čas přemlouvat. A taky si něco vyslechnout," dodá písař s jemnou výčitkou.

„Moc sme ti nadávali?" rozesměje se Victor, také si oddychl, když uslyšel, že příliš nevyváděli. Jinak by svůj prohřešek měli minimálně měsíc od Mauriceho neustále na talíři.

„Šlo to vydržet," usmívá se jejich zachránce a ochránce, „Tak co uděláme? Mám sem nechat donést tu vodu? Nebo ještě něco ke snídani?"

„Na jídlo nemám ani pomyšlení," mávne rukou Etiene, „Tak tu vodu," čichne si k podpaží, pak si dýchne do své ruky, víno i jiný pach je cítit více než silně.

„Jak si přejete, pánové," mírně se ukloní písař a vykročí směrem ke dveřím.

„Romaine!" zastaví ho starší ze sourozenců, „Děkujeme," dodá, když se mladík otočí, pak chvilku zaváhá, než pokračuje, „Podle všeho se tu zdržíme asi ještě dva, tři dny," říká, „Možná bysme mohli společně něco udělat … jsme teď skoro přátelé … máme možná společný zájmy, ne?" mrkne významně.

„Vy myslíte?" zarazí se Delarigne, v očích se mu objeví plamínky, vzápětí ale pohasnou, „Bohužel asi budu dost vytíženej. Pan Leander mě dost honí."

„To nás pan Maurice taky," řekne Victor a všichni tři se rozesmějí.

DEN POTÉ

Oběd se podává v jídelně ve druhém patře až krátce po třetí hodině. První patro je ještě ve značně dezolátním stavu, byť již vyčištěné od různých zbytků. Než se ale řádně uklidí, bude potřeba velkého úsilí zdejšího služebnictva.

Do čela dlouhého stolu si sedá paní hraběnka, jako jediná má svoje pohodlné křeslo, všichni ostatní vkusné a měkké židličky. Po její levici usadí barona de Taille s Gabrielou, hned vedle paní Malletovou, za ní Coiffiera s jeho ženou Agnes-Victorií a pana de Brese s Madeline. Hned za nimi následuje rodina Merletova, pan Athanas, jeho drahá polovička Anna a jejich dvě děti Louisa a Hugues.

ANNA MERLETOVÁ

Po pravé straně stolu sedí správce Leander se svou ženou Agnes-Cristine, za nimi Maurice s chotí Nicolet a Etiene s Victorem. Za nimi následuje doktor Chapon, kapitán de Barellia, architekt Peligot a tuto řadu uzavírají pánové Caillé a Roybet.

Většina přítomných má dost strhané rysy v obličejích, jsou však již zase vzorně upravení a také navonění. Esence tak zakrývají mnohé pachy včerejší noci na jejich tělech a svádějí lítý boj se smrdutým dechem přítomných.

Původně měl být oběda účasten i Otec Leon, ovšem ten odešel ze zámku krátce po příchodu hostů ze zahrad, značně roztrpčený. Pouze vzkázal, že se necítí dobře, pravděpodobně byl však velmi rozrušený a raději volí možnost zůstat v ústraní. Pokud by přišel, jistě by se nedokázal udržet a pud sebezáchovy mu napovídá, že by způsobená scéna před dalšími hosty nebyla příliš vhodná. Zvláště když mají vliv a

vzhledem ke svým hříšným povahám by ho asi neváhali použít v jeho neprospěch. Upřímně řečeno, jeho nepřítomnosti ten, kdo ho zná, nelituje. Naopak se minimálně paní hraběnce a Leanderovi uleví.

Na žádost paní hraběnky však pronese modlitbu doktor, dává si záležet, neboť chápe dnešní oběd jako významný a oficiální.

„Vážení a milí," vezme si slovo zámecká paní, „ani nevíte, jak ráda vás tady vidím takto pospolu. Snad se nikdo nebude cítit dotčený, když si dovolím říci, že vás všechny tak trochu považuji za naše rodinné přátele," rozhlédne se, vidí spíše příjemně překvapené pohledy, než by se někdo tvářil uraženě, „Předně vám všem děkuji za včerejší den, slavnost se dle mého podařila. Za což patří poděkování všem, kteří na ní s takovým úsilím pracovali," podívá se vděčně na pravou stranu stolu.

Především Augustin a Adrien se tváří skoro pyšně, ale i architekt a doktor jsou pochvalou očividně potěšeni. Theodore zachovává neutrální výraz, byť jeho muži zajistili pořádek a snad také svou měrou přispěli k úspěchu.

„Především bych chtěla dnešní slavnostní oběd věnovala panu Leanderovi a jeho milé choti Agnes-Cristině," pokračuje Karoline a na tváři vyloudí příjemný úsměv, „Nechám sloužit mši za jejich další spokojené soužití a prosím Boha, aby jim ráčil zachovat zdraví a nadělil jim kopu dětí," dodá a naznačí, že z její strany další proslovy očekávat nelze. Co chtěla sdělit, bylo vyřčeno.

„Vaše Milosti," pochopí nutnost promluvit novomanžel, se značnou dávkou nervozity stojí a pohlíží na svou živitelku, „nejsou asi žádná slova, která by dostatečně mohla vyjádřit můj vděk. Snad jen svou další usilovnou a poctivou prací pro Jeho Excelenci a Její Milost budu moci alespoň zčásti splatit dobrodiní, které se dostalo mně a mé drahé choti," lehce si odkašle, „Děkuji také všem, kteří mně včera vyjádřili blahopřání a účastnili se pro mne a Agnes-Cristinu tak významného dne. Budu se modlit k Bohu, aby vám všem dopřál dlouhého a spokojeného života. Ještě jednou děkuji."

Paní hraběnka se usměje na svého služebníka, již chce dát pokyn okolostojícím sluhům a dalším připraveným na chodbě, aby začali servírovat jídlo, když se o slovo přihlásí také Coiffier Mallet. Je mu milostivě uděleno, s velmi přátelským úsměvem hostitelky.

„Vaše Milosti, vážení," zahájí mladý Pařížan svůj proslov, „Jménem naší rodiny, včetně mého drahého švagra pana barona de Taille, bych chtěl velmi poděkovat Vaší Milosti. Vřelost přijetí zde na zámku Godille je nebývalá. Vaše Milosti, slavnost byla velkolepá, představení úchvatná, pohoštění na vysoké úrovni a ke všemu doprovázené neskonalou srdečností. Rád bych vyjádřil obdiv všem, kteří pro nás včerejší zážitek připravili. Vaše Milosti, pánové, přijmete moji upřímnou poklonu. Pochopitelně mám velkou radost z nejdůležitějšího kroku v životě mého přítele Leandera. I já prosím Boha, aby novomanželům dopřál dlouhého spokojeného života, rodinné pohody a kopu potomků," ukloní se i směrem, kde sedí Brizeux se svou chotí, „Vaše Milosti, snad hovořím za všechny, když ještě jednou poděkuji za nevšední zážitek, který nám Vaše Milost umožnila prožít včerejšího dne."

Jeho prohlášení je vzápětí podpořeno přikyvováním i souhlasnými slovy dalších stolovníků.

„Děkuji, milý pane Coiffiere," objevuje se na tváři zámecké paní radostný výraz, „Budu velmi ráda, když se opět setkáme. Snad v zimě v Paříži, nebo pokud znovu zavítáte za svým švagrem a jeho milou paní Gabrielou. Oba považuji za naše nejbližší rodinné přátele, vídáme se zde pravidelně," rozhlédne se, nadechne se, jako by chtěla pokračovat, pak se však usměje, „Však bude dost času na další konverzaci. Pojďme již začít s obědem, nevím jak vám, ale mně docela vyhládlo. Navíc musím živit dva krky," dodá s trochu rozpustilým výrazem ve tváři.

Na její pokyn čekají sloužící, především písař Delarigne, který byl ustanoven správcem, aby dirigoval služebnictvo během oběda. Mávne rukou, na jeho pokyn vyrazí šéfkuchař Codrin v čele průvodu dívek a mladíků, nesoucích na tácech různé dobroty, které budou vzápětí servírovány na prostřený stůl. Mají je zakryté poklopy, aby nevychladly.

Hosté dostávají čeho si z nabídky vyžádají, další je uloženo na střed stolu, aby si mohli strávníci dle libosti přidat. Mládenci rozlévají víno do krásných broušených číší, opět dávají na výběr z několika druhů. Dámám dle jejich přání případně víno zředí.

Zpočátku je atmosféra trochu upjatá, poprvé se schází v této sestavě, vše je dost oficiální, včetně přítomného nastrojeného služebnictva s kamennými tvářemi, odstoupeného stranou, připraveného však kdykoli přiskočit a dle požadavků stolovníky obsloužit. Naštěstí však u stolu sedí poměrně inteligentní lidé, zvyklí na konverzaci ve společnosti. Někdy hovoří k celému stolu, časem se vytvoří dvě skupinky, blíže k hraběnce hrají prim Maurice a Coiffier, bavící svou hostitelku, na druhé straně ožívají Adrien s Augustinem a stále dost vlezlý Merlet. Tam se především probírá včerejší slavnost.

„Již jste domluveni, jak dlouho zde setrváte?“ ptá se Karoline tajemníka svého chotě.

„Více méně,“ odpovídá Tissot, „Zítra po ránu vyrazíme do Angers. Poté budeme muset bohužel nastoupit návrat do Paříže.“

„Týká se to pouze mně a Maurice,“ ozve se Coiffier, „Moje matka a sestra se svým manželem zůstanou nějaký čas na Taille, u mého švagra a druhé sestry.“

„Pak se jistě ještě uvidíme,“ obrátí se teď hraběnka na svou přítelkyni.

„Rádi vás znovu navštívíme,“ slibuje Gabriela, její manžel jen trpně přikývne, naopak paní Malletová přitakává s upřímnou radostí. Cítí velkou hrdost nejen na svého muže, ale i na svou starší dceru, teď paní baronku. Je pyšná, že má tak vzácnou přítelkyni, ona sama byla nadšena včerejší slavností, ačkoli ji po pravdě trochu zaskočila odvážnost některých výjevů.

„Až se vrátíme z Angers, setrvám ještě jeden den na Taille, pak se zde znovu zastavím,“ vysvětluje Coiffier, „Bude mi ctí vás znovu pozdravit, Milosti.“

„Rádi vás tady uvidíme,“ vkládá drobné sousto do úst Karoline, je navýsost spokojená, má ráda kolem sebe společnost, tito lidé, ačkoli pocházejí většinou z neurozeného stavu, nepostrádají svoji úroveň, jsou kultivovaní, zábavní.

Oběd má několik chodů, které jsou postupně servírovány. Protáhne se na více než hodinu, během které se atmosféra stane skutečně téměř rodinnou. Většině je nakonec skoro líto, když je ukončen a nastává loučení. Neboť rodina Merletova a barona de Taille se chystá k návratu do svých domovů. Výjimku tvoří pouze Coiffier, který zůstává, neboť ho zítra čeká již zmiňovaná pracovní cesta do Angers.

Hraběnka je po včerejší dlouhé noci unavená, proto se již společná večeře konat nebude, minimálně ne v její společnosti. Nicméně si stihne popovídat s Nicolet a také Agnes-Christinou, takový kratší podvečerní babský dýchánek.

Naopak trojice Maurice, Coiffier a Leander se sejde v jiném salónku, posadí se do křesel, dají si pohárek vína a debatují o společných zájmech. Také si upřesňují program na následující dva dny, které stráví společně v Angers.

„Vezmeš sebou svou manželku?“ zeptá se Coiffier.

„Nevím, nebudu na ni mít moc času,“ tváří se rozpačitě Leander.

„Pokud se ale zastavíme u tvýho tchána …“

„Co myslíš ty, Maurici?“ obrátí se novomanžel o radu na tajemníka.

„Já? Na tvém místě bych ji s sebou nebral. Doma to dobře zná. Jsi teď její muž, její místo je tady. Tvého tchána navštívíme, kvůli tobě, ale půjde o pracovní schůzku. Může se tady bavit s Nicolet, možná i dělat společnost paní hraběnce, jako právě teď,“ vyjádří svůj názor Tissot.

„Tak zase jen pánská jízda?“ zasměje se Mallet, „Jako před lety?“

„Pánové, jak se zdá, uniká vám jedna maličkost,“ zvedne varovně prst tajemník, „Poměry se dost změnily. Každý z nás je už ženatý a měl by se podle toho chovat.“

„Vidíš ho? Vidíš ho? Tohle je vždycky, když něco děláme společně. Jen se naskytne příležitost se zabavit, hned se ozve,“ stýská si s notnou nadsázkou Coiffier.

„Čeká nás dost obchodních schůzek, večer a cestou můžeme všechno probrat,“ nebere Tissot špičkování přítele nijak vážně, „Ale pokud si budou chtít pánové vyrazit, bránit jim nebudu. Mně bude stačit láhev vína a postel, na který si odpočinu.“

„Jsem ženatý asi čtyřiadvacet hodin,“ upozorní jemně Brizeux.

„A už necháváš svou paní samotnou," směje se Coiffier, „Ale ty jí to určitě později vynahradíš, že? Dobrá, vzdávám se, náš výjezd do Angers bude ve vší počestnosti a ryze pracovní. Budeme věrnými manžely a spořádanými kavalíry."

„Pokud nechcete za mým tchánem …," otevře pro něj velmi nepříjemnou záležitost správce.

„Leandere, rozumí se samo sebou, že se za ním zastavíme. Je teď tvoje rodina. Možná mu budeme moct dohodit nějaký kšefty," odpovídá s pochopením Mallet, „Bude asi pořádnej vykuk, ale každej dělá, co umí. Hlavně by sis s ním měl dohodnout nějakej podíl. Pro sebe."

„Podíl? Pro sebe?"

„Podívej, podle všeho ti tady nic moc neplatí. Nějaký peníze máš z věna, ale ty je nutný rozmnožovat, jinak se rozkutálej a zbude po nich jen pusto a prázdno. Já i Maurice máme svoje příjmy, taky se musíš nějak zaopatřit. Musíš si začít vydělávat sám pro sebe," vysvětluje Coiffier.

„Já jsem naprosto spokojenej."

„Chápu, máš se tu dobře. Máš tady respekt, tvoje svatba byla událost. Ačkoli oficiálně šlo o slavnost paní hraběnky. Její vstřícnost k tobě je obdivuhodná. Ale musíš taky myslet na budoucnost. Vždyť i Maurice sedí na více židličkách."

„Na více židličkách? Nerozumím."

„Pracuje pro pana hraběte. Pak pracuje pro naši společnost, kde má svůj podíl, stejně jako její další členové, včetně mého otce, i pana hraběte. Což sám dobře víš. Pak pracuje se mnou, oba děláme pro mého otce, z toho taky občas nějaký ten grošík vzejde. Nakonec provozuje vlastní živnost. Já sám jsem v poněkud jiné situaci, zastupuju především zájmy naší rodiny. Je nutný taky myslet na sebe, Leandere, na tom není nic špatnýho."

„Nevím … jak bych měl postupovat? Už teď pracuji od nevidím do nevidím, mám tolik povinností …," neskrývá rozpaky Brizeux.

„Podívej," připojí se ke kamarádovi Tissot, „Ty především zajišťuješ chod zdejšího panství. Za to máš příjem, upřímně řečeno, na to, co opravdu tady vykonáváš, dost mizivej. V tom je hrabě strašnej škrt. Když něco vyřizuješ pro nás, tak z toho ty osobně taky nic nemáš. Když něco vyděláme, tobě zbudou tak akorát voči pro pláč. Coiffier má pravdu, musíš se postarat sám vo sebe. Máš teď peníze z věna, můžeš začat přemejšlet, do čeho je vložit. Možná ve spolupráci se svým tchánem, možná sám za sebe."

„Třeba by mohl Leander mít nějakej podíl z našich obchodů tady v Anjou. Mohl by se stát naším oficiálním zástupcem. Leandere, ta svatba ti udělala dobrý jméno, my tě taky podpoříme. Jsme přeci přátelé, můžeme bejt i partnery, co říkáš?" navrhuje Mallet.

„Já vaším partnerem? Jsem přece správcem …"

„Správně. Toho si važ, ve tvým věku takový místo! Ale byl bys hlupák, kdyby ses nepokusil využít příležitosti sám pro sebe."

„Jen aby to někdo nebral jako střet mých zájmů, aby mě nezačal někdo podezírat … nikdy bych si nedovolil nic špatnýho …"

„To přece Maurice taky ne! Správce panství Godille je jedna věc, tvoje vlastní aktivity druhá."

„Leandere, budeme mít dost času všechno probrat," pozvedne číši Tissot, po včerejší noci má stále sucho v krku, „Cestou do Angers nebo i potom, večer. Až si dáme pohárek, tak si vo všem popovídáme. Budeme hledat možný východiska a příležitosti společně."

„Proč čekat? Můžeme začít už dneska, ne?" navrhuje Mallet.

„Dneska asi moc času nebude," zavrtí hlavou tajemník, „Leander se bude muset věnovat svý ženě, správně si říkal, že ji opouští dva dny po svatbě. Ačkoli jen nakrátko. Já sám jsem dost unavenej, taky tu mám manželku, nezapomínej. Docela rád si půjdu dneska dřív lehnout."

„No výborně! Takže co mám dělat já? Když jsem svou rodinu, včetně ženy, poslal na Taille? No? To tady mám popíjet sám? Nebo jen tak ležet sám na posteli a zevlovat do stropu?"

„Určitě si s tebou někdo rád pohárek vína dá. Je tady doktor, kapitán, ti dva rádoby umělci …"

„Nebo tvoji bratři."

„Ty taky. Ačkoli nevím, jestli budou mít dneska chuť, včera to zase přehnali. Jako bych je nevaroval," zachmuří se Tissot.

„Seš na ně moc přísnej. Vždyť se snažej. Taky si musej užít. Potřebujou se vybouřit. Jako já kdysi. Nebo i ty, však si vzpomeň, vždycky si nebyl spořádanej otec od rodiny!"

„Když s nima budeš chlastat, tak na ně prosím tě dohlídni," rezignuje tajemník.

„Tak na naši budoucí vzájemnou spolupráci, ne?" pozvedne Coiffier číši a všichni tři si připijí.

Victor a Etiene se rozvalují na své široké manželské posteli, leží v kalhotách a košili, další oděv a boty si sundali. Na židličce kousek stranou sedí písař Delarigne a tváří se velmi důležitě. Domlouvají se totiž na následujících dnech. Starší sourozenec bratrů zítra ráno na dva dny odjede a tím pádem taky zmizí jejich neustálý dozor.

„Mohli bysme si tady někde udělat takovou naši malou jízdu," znovu navrhuje Etiene a hned svůj nápad rozvíjí, „Určitě by se našel někde nějakej kumbál, kde bysme mohli bejt všem z vočí. Ty bys sehnal někde nějaký víno, pochopitelně taky děvky. Třeba zase ty dvě, ty byly hodně povolný."

„Nevím, nevím," přemýšlí písař, „Na zámku je tolik lidí …"

„To asi jo, ale zmizí jak Maurice tak Leander, ne? Tobě i nám se bude volnějc dýchat. Paní hraběnka je v požehnaným stavu, bude ve svejch komnatách, její nejbližší služebnictvo kolem ní. Jen neříkej, že se tady někde něco nenajde, kde nebudeme nikomu na vobtíž a navopak nás nikdo nebude votravovat. Tady nebo v tom starým křídle. Vždyť ty tady teď vlastně správce zastupuješ, ne?"

„Jo, jen co se týká práce," ušklíbne se Delarigne, „Jinak bude mít hlavní slovo asi pan kapitán."

„Jen se nedělej! Viděl jsem, jaks dirigoval služebnictvo během slavnosti, i dneska u voběda. Prostě budeš plnit příkazy správce tak, abysme měli nějakej koutek pro sebe," mluví dost přesvědčivě starší z bratrů, „Jen si to představ. Všechny pošleš spát, pak se slezeme v nějaký místnosti a začne noc plná vášně! Budeme chlastat a jebat. Copak tohle taky nechceš?"

„To zní opravdu dobře. Pokusím se, ale nic dopředu neslibuju. Taky jsem ještě nemluvil s Michelle a Claire, jak se budou tvářit …"

„Něco málo přece jen máme," zacinká mincemi ve svém poněkud splasklejším měšci Etiene, Maurice jim nic moc nedává, naštěstí vědí, jak si občas nějaký ten penízek ulít stranou, „Jak si sám viděl, vobě sou divý, když slyší cinkot peněz. Třeba bys našel ještě jednu jejich kamarádku, abysme měli každej jednu, nemuseli se střídat."

„Proč se nevystřídat? Když bude noc dlouhá a plná vášně, jak říkáš?" ozve se Victor.

„Proč ne? Romaine, sežeň aspoň ještě jednu, uděláme si pořádný orgie."

„Orgie?" má oči navrch hlavy písař.

„Jasně. Copak si nikdy vo něčem takovým neslyšel? Bude se chlastat, bude se píchat! Celou noc, dokud nepadneme," směje se starší ze sourozenců.

„Nikdy jsem nic takovýho …," začíná se zase Delarigneho zmocňovat nervozita, jeho předchozí suverenita daná ztrátou panictví je nalomena. Má stále jen nepatrné zkušenosti, nápad bratrů je jistě lákavý, ale nerad by se stal terčem posměchu. Nemá vůbec potuchu, co by zmiňované orgie měly představovat. Slyšel o nich jen jako o něčem hrozně hříšném, odsouzeníhodném. Přitom ale zároveň cítí vzrušení, z neznámého a zakázaného.

„Dneska si vodpočineme, zejtra na to budeš mít celej den, abys to nachystal," říká Etiene, už se nadechuje k dalšímu proslovu, když se ozve zaklepání. Proto napůl huby vyzve osobu za dveřmi ke vstupu. Vzápětí všichni tři mladíčci vyskočí.

„Vida, vida, tady se chystá nějaký spiknutí," tváří se potměšile Coiffier, neboť on je tím klepajícím a zároveň hledajícím společnost na pohárek vína.

„Spiknutí?" zbledne písař a hluboce se klaní.

„Přece se tady nebavíte vo počasí. Nebo snad jo?"

„Jen tady hodnotíme včerejší den," řekne pln rozpaků Etiene.

„Hm, nebo chystáte něco na zejtra, až bude Leander a Maurice pryč, co?“ zatváří se šibalsky Mallet, obličeje všech tří mládenců mu jsou dostatečnou odpovědí, „No nic,“ zasměje se, „Však já na vás nic neprozradím,“ slíbí a rozhlédne se, „Copak, není vám dobře? Besedovat tady takhle jen tak na sucho.“

„Jsme trochu unavený,“ přizná se Etiene.

„Nedivím se. Po včerejšku. Škoda, škoda,“ povzdechne si, „Když jste tak znavený …“

„Škoda? V čem jako?“

„No, Maurice i Leander šli oblažovat svý drahý polovičky, paní hraběnka si šla také lehnout. Další pánové jsou zalezlý ve svých komnatách, asi je včerejšek taky zmohl. Hledal jsem nějaký společníky, se kterýma bych si dal jeden dva pohárky.“

„Jeden dva pohárky?“ zajiskří se v očích Victora.

„Jeden, dva, možná tři,“ usmívá se Coiffier, „Vždyť se teprve stmívá, noc je ještě mladá. Sice jsem toho taky moc nenaspal, ale mám nějak vyschlo v krku. Krátký posezení s vaším bratrem a Leanderem mě příjemně navnadilo …“

„Ty nás zveš na pohárek?“ objeví se nadšení i ve tváři Etiena.

„Chtěl jsem. Ale když jste tak unavený …“

„Já nejsem vůbec unavenej,“ zvolá přesvědčivě Victor, jeho bratr taky přikyvuje. Možnost popít s mladým panem Malletem je velmi lákavá. Jednak ho obdivují, respektují jeho osobu jako velmi bohatého dědice, ale považují ho i za příjemného společníka. Nevyvyšuje se nad ně a má pro jejich potřeby pochopení. Jsou jeho nabídkou velmi poctěni.

„Pokud nejste unavený, tak bysme se mohli přesunout do salónku, co říkáte? Tam bude lepší prostředí, než vysedávat na vašich dost zvalchovaných postelích.“

„Velmi rádi,“ hledá Etiene kabátec, poté svoje boty.

„Pane,“ obrátí se Mallet na písaře, který se zase začíná klanět, „zařídíte pro nás nějakou obsluhu? Především dobrý víno, když k tomu bude něco k zakousnutí, taky jen dobře. Co říkáte?“

„Jistě, pane, hned všechno zařídím.“

„Půjdeme do salónku, kde jsme teď byli s panem správcem a tajemníkem.“

„Všechno zařídím osobně,“ dušuje se Delarigne, na nic již nečeká a vyrazí splnit přání hosta své paní a vlastně i svého šéfa.

V kuchyni si nechá připravit tác od šéfkuchaře, Theophila vyšle do sklepa pro víno. Spolu s ním pak vyrazí za svými novými kamarády a jejich asi přítelem. Jinak švagrem pana barona, synem strašně bohatého pařížského soudce. Dost důvodů, proč se před ním hluboce klanět a urychleně splnit jeho přání.

Trojici Pařížanů nalezne v salónku, rozvalených v křeslech. Rychle před ně nechá postavit tác s občerstvením, nařídí Theophilovi, aby přinesl další, který již nestačili pobrat. Sám vleče dva džbánky vína, pamatuje si, které mladý pán předchozího dne pil nejvíce. Sedící trojici nalije, pak postaví džbánek na stůl a čeká na další příkazy.

„Něco tady chybí,“ pozvedne k němu oči Mallet.

„Chybí? Theophil ještě donese jeden tác … mám přinést další víno? Nebo si pán přeje nějakou pálenku? Omlouvám se, pokud jsem špatně pochopil předchozí příkaz,“ tváří se Delarigne poplašeně, přemýšlí, kde udělal chybu.

„Chybí mi tu ještě jeden pohárek.“

„Pohárek?“ nepochopí zprvu písař, pak mu však dojde, že asi čekají ještě jednoho společníka, proto rychle odběhne do nedaleké komody, aby z ní vyňal další krásnou broušenou číši. Vzápětí ji naplní po okraj vínem a s úklonou postaví na stolek.

„Ještě jedna židle,“ nenechá ho vydechnout Coiffier.

„Jistě, pane,“ kmitá Delarigne splnit příkaz, poté znovu poodstoupí a pohledem si žádá buď potvrzení dobrého splnění úkolu či vydání dalšího příkazu.

„Pořád tu něco chybí,“ zavrtí hlavou Mallet a ukáže na prázdné křesílko.

„Chybí?“ zbledne obsluhující mladíček, zmateně se rozhlíží, co ještě opomněl.

„Chybí někdo, kdo by se tady posadil.“

„Ach tak … pane, omlouvám se … asi jsem přeslechl, nejsem si jistý, zda jste mi již řekl … prosím o sdělení, komu mám doručit pozvání k vašemu stolu,“ vyhrkne nakonec Delarigne.

„Ale já už nikoho nečekám,“ zavrtí hlavou Coiffier.

„Koho tedy …,“ rozhlíží se zmateně písař, pomoc hledá u sourozenců Tissotových, ti se ale také dívají zaraženě, nerozumí, co jejich společník chce. Oba drží číše v rukách, neováží se však napít, čekají na pokyn muže, který je dnes pozval.

„Byli jste přece v důležitý debatě, když jsem vás vyrušil. Bylo by správný, abyste ji mohli dokončit,“ usmívá se Mallet, „Mladý pane, nekoukejte jak čerstvě vyoraná myš. To křeslo a ten pohárek jsou přece připravený pro vás.“

„Pro mě?“ vyvalí oči šestnáctiletý jinoch, kterému se zdá, že se musel přeslechnout. Opravdu ho tento vzácný a nesmírně bohatý host zve ke stolu? Neodváží se však učinit další krok, stojí celý zkoprnělý.

„Pochopitelně, pro vás. Pokud tedy nepohrdnete naší společností.“

„Pohrdnout … taková čest … nevím, jestli smím …,“ blekotá písař.

„Tak se posaď, Romaine,“ houkne na něho Etiene, „Už mě bolí ruka, jak držím víno a čekám, až si ty vezmeš to svoje.“

Delarigne s velkým ostychem umístí opatrně své pozadí do křesla, vzápětí se chvějící rukou chopí číše s vínem.

„Nuže, pánové,“ podívá se Coiffier na své mladší společníky, „Není čas na hrdinství. Vína máme dost, je potřeba se pustit do práce,“ pozvedne svou číši, vzápětí se on i ostatní zhluboka napijí, „Tak a teď mi řekněte, copak chystáte na zejtra?“ zatváří se hrozně potměšile a pohlédne na písaře, v němž vidí největší slabinu trojice spiklenců. Ten neobyčejně zrudne.

„Nic, pane,“ jen hlesne.

„Nic?“ vysmívá se mu Mallet, „No, jen zapírejte, však já to z vás stejně vytáhnu,“ slibuje, „Víno vám stejně nakonec rozváže nakonec jazyk. Nezapomínejte, u mě je vaše tajemství v bezpečí. Lotrovina vám všem kouká z očí. Dozor zmizí, pánové začínají se zábavou, co?“

„Odhalils nás,“ zasměje se poněkud křečovitě Etiene.

„Nespěchám, máme dost času,“ znovu se napije Coiffier, pak upře svůj pohled na nejmladšího účastníka jejich malé společnosti, „Ani jsme se pořádně nepředstavili, pane. Jak jsem pochopil, jste písařem u pana Leandera, je tak?“

„Ano, pane,“ říká rychle Romain, oči navrch hlavy. Těch několik posledních dnů pro něho znamená neskutečné zážitky a změny. Nejprve přijde o panictví, pak se sblíží s bratry tajemníka pana hraběte a nakonec ho pozve ke stolu významný a zazobaný pařížský obchodník. Je celý nesvůj, lehce se mu chvěje ruka i hlas. Raději se pořádně napije, aby si dodal kuráže.

TŘICÁTÁ DEVÁTÁ KAPITOLA

STÍŽNOSTI OTCE LEONA

Na slavnost na zámku Godille, spojenou se svatbou tamního správce, zbývají všem již jen příjemné vzpomínky. Rovněž tak i slušný účet, který tíží svědomí pana Brizeuxe. Na druhou stranu jeho prestiž vzrostla, paní hraběnka mu prokázala velkou poctu a každý z hostů si musel jasně uvědomit, jak významné má Leander na zámku postavení. Jeho mladí přátelé, draví obchodníci z Paříže, napojení bezpochyby na nejvyšší kruhy země, také udělali dojem. I zde již dobře vědí, jakými prostředky

disponuje pan de Saint-Grevy. Ale i jistý pan Montenvido, který v poslední době až neuvěřitelně vydělává, dostává mnoho lukrativních zakázek. Další důvod, proč být se správcem ze zámku Godille zadobře.

Leander sám zažívá rozporuplné pocity. Má proč být hrdý, svatba byla jeho definitivním potvrzením příslušnosti k privilegované vrstvě, sice ne s modrou krví, ale těch, kteří mají reálnou moc. Mají v rukách peníze, rozhodují. Jeho žena je poněkud vyplašená, ale snaží se být pokornou manželkou, připravena plnit roli matky i dekorace svého muže. Dárky, které jim někteří donesli, také nejsou k zahození. Ačkoli nejsou skvosty, rozhodně mají svoji cenu. Ke všemu mu bude brzy vyplacena první splátka na věno, deset tisíc liber pro něho představuje nesmírné bohatství. Ačkoli pracuje s většími obnosy, nikdy mu taková suma ani ve snu neříkala pane.

Pro Brizeuxe a jeho manželku jsou nově vyčleněny ve druhém patře zámku tři místnosti, vzájemně průchozí. Tvoří je salónek, předpokoj a ložnice, v níž je mimo jiné nádherná postel s nebesy. Jeho už tak solidní autorita mezi služebnictvem ještě vzrostla, prostě ho berou jako pána, který má plné právo jim přikazovat a ke kterému se musí chovat s náležitou úctou.

Největší nadšení pochopitelně projevuje pan Merlet, otec nevěsty pana Leandera. Slavností byl neskutečně nadšen, každému, kdo tam nebyl, o ní na počkání vypráví. I o slavnostním obědě, kterého se zúčastnil. Vzápětí může začít přidávat i historku o pracovním obědě, kterého se spolu s ním zúčastnil jeho zeť a jeho dva přátelé z Paříže, mimo jiné syn soudce pana de Saint-Grevy a zároveň švagr barona de Taille.

Již mnoho asi nebude mluvit o obsahu, kde ho mladí Pařížané docela zpraží. Naznačí mu ochotu s ním více spolupracovat, ovšem jen za předpokladu, že jeho zeť bude mít z takových obchodů podíl. Pochopitelně mu nezbývá, než na tuto nabídku kývnout.

Maurice, Coiffier a Leander beze zbytku naplní svůj program, jednají s důležitými partnery z Angrers a okolí. Přičemž dle domluvy začnou více do svých záležitostí zasvěcovat Leandera. Možná trochu z přátelství, ale také z ryze praktických důvodů. Oni jsou většinu roku daleko a je dobře mít v provincii spolehlivého zástupce, kterému se dá věřit a také svěřit mnohá obchodní tajemství.

Dvoudenní nepřítomnosti Maurice a Leandera na zámku využívají beze zbytku Etiene, Victor a Romain, kteří uspořádají v jedné z místností starého křídla zámku erotické hrátky se značnou spotřebou alkoholu. Pokud si jich někdo povšiml, což se dá předpokládat, nechává si vše pro sebe. Vždyť i písař pana správce, ač ještě klučík, si může přisadit a naopak někdy se i přimluvit. Zvláště když jeho sebevědomí od pořádání slavnosti výrazně stouplo.

Což ovšem neujde jeho šéfovi a mladíček dostává následně pořádné kapky. Ten se jen domýšlí, zda někdo Brizeuxovi žaloval, nebo se ho ten prostě snaží sedřít z kůže z principu. Pravdou je, že ve dnech po odjezdu hostů z Paříže se skoro nezastaví, pracuje od nevidím do nevidím. Takže ani nemá příležitost uvažovat o zábavě, když se konečně dostane v pozdních nočních hodinách do postele, padne jako zabitý a je vděčný za pár hodin spánku. O krásných zážitcích, spojených s bratry Tissotovými, si může jen nechat zdát.

Leanderovi se zhorší nálada, když se objeví na zámku Otec Leon. Ten přikvačí až několik dní po slavnosti a hned na úvod své plamenné řeči mu sdělí své zděšení nad předvedenou zábavou. Hovoří dále o ohni pekelném a odchází značně roztrpčen. Nejinak se cítí i správce, který ač sám poměrně dost zbožný, má již výlevů faráře právě dost. Dá mu navíc dost práce, aby mu zabránil přednášet stížnosti i paní hraběnce a tím ji krátce před porodem rozrušovat.

Naopak hlavní autoři scének, jenž tolik zvedly mandle jezuitovi, Augustin Caillé a Adrien Roybet, nosí nos pěkně nahoru. Zámecká paní je zahrnuje chválou, kterou nešetří ani na Arnauta Peligota, jenž dobře a vkusně zařídil dekorace i celé prostředí pro jednotlivá vystoupení. K radosti správce většinou ze svých zásob a tedy vcelku levně.

Pochopitelně se o slavnosti hovoří, hosté si své zážitky pro sebe nenechávají. Oceňují příjemnou atmosféru, neobvyklé nápady i přírodní scenérii, která je uchvátila. Minimálně dobře pojedli, hodně se napili a kdo měl zájem, dosytnosti se mohl vyskotačit během tance. Srdečnost hostitelky, kdy rozhodně

nedávala nikomu najevo svou nadřazenost, nenosila nos nahoru, též hojně oceňují. Byť o některých představeních mnozí vyprávějí minimálně s rozpaky.

Paní hraběnka byla asi dva dny přepadlá, neboť se na ní únava přeci jen podepsala, nicméně k radosti doktora již opět prokazuje dobrou náladu a též i dobrý zdravotní stav. Což je podstatné, neboť porod se dá čekat doslova každým dnem.

Než se však odhodlá přijít na svět další potomek hraběte de Godille, následují během jednoho týdne za sebou jiné dva porody. Nejprve začátkem července Elke porodí syna, kterému začne říkat Augustin a poté v polovině téhož měsíce Barbora slehne a přivede na svět dceru, jíž dá jméno Augustina. Nejde o oficiální jména spojená se křtem, prostě se tak komorné hraběnky dohodly a tak svým dětem říkají. Oba novorozenci se mají čile k světu, jejich matky též vykazují dobré zvládnutí svého prvního porodu.

Pak už jen doktor Chapon vzhlíží k paní hraběnce a modlí se k Bohu, aby následovala příkladu svých prostopášných a hříšných komorných a též své slehnutí zvládla podobně hladce. Během následného týdne zažije doktor dva plané poplachy, dalšímu potomku z rodu Godille se zatím na tento dost surový a mnohdy nehostinný svět nechce. Ačkoli pokud dítě přežije porod a první roky, začne chápat, jak velké má štěstí, neboť se narodilo do privilegované vrstvy a ke všemu manželskému páru, který zažívá společenský rozkvět a rozhodně žádnými existenčními starostmi netrpí.

Začátkem druhé poloviny července panuje na zámku pohoda, vše se vrátilo do zaběhlých kolejí, architekt již zase honí své dělníky po stavbách, hádá se o finance a uvolňování lidí z panství se správcem. Toho zajímají především výnosy z půdy, ať již panské či nájemců, neboť ty představují následně příjmy. Pokud tahá stavitel silné muže a statné chlapce od jejich prvořadých povinností, pochopitelně ještě za peníze pana hraběte, stojí pak jejich vlastní práce.

Je právě dopoledne, Brizeux stojí na zápraží nového křídla zámku a spokojeně se rozhlíží po nádvoří. Všichni jsou opět v plné práci, ani je nemusí příliš honit. Právě vyexpedoval jednoho ze svých obchodních partnerů, který mu přivezl další zásoby, bohužel též předložil účet za služby minulé. Nicméně dodavatel odjížděl spokojený, neboť domluvenou částku skutečně dostal zaplacenou, což není rozhodně samozřejmostí. V mnoha domech ho čekají výmluvy, žádosti o posečkání s platbou, případně zapírání se dlužníka.

Náhle se příjemný výraz v obličeji Brizeuxe změní, jako když zářící slunce zahalí temný mrak. Do dvora totiž vchází po svých Otec Leon. Jeho asketickou postavu nelze přehlédnout. Koho potká, ten mu projevuje zaslouženou úctu, mnozí na něho hledí s obavami, vědomi si svých mnohých hříchů. Snad bude dnešní jednání klidnější, povzdechne si mladík, alespoň že má pro faráře dobrou zprávu, práce na novém kostele pokračují a v nejbližších dnech se jim hodlá mistr Peligot ještě více věnovat, na úkor své podzemní štoly, kterou je dle Leandera skoro posedlý. A jejíž přínos pro zámek on příliš nechápe.

„Otče Leone," nasadí správce pokrytecky příjemný výraz a vykročí zástupci Boha na zemi vstříc, „Mohu vás pozvat do své kanceláře? Nebo snad přicházíte za někým konkrétním?"

„Rád bych dokončil naši minulou rozmluvu," má v obličeji nepřístupný výraz jezuita.

„Jak si přejete, Otče," říká Leander a snaží se nedat na sobě znát své rozladění. Den, jenž docela dobře začal, bude mít možná nepříjemné pokračování. Určitě bude mít.

Farář odmítne jakékoli občerstvení, požádá pouze o pohár obyčejné vody. Sedí na židli v pracovně správce a přísně si mladíka před sebou prohlíží. Snaží se potlačit své emoce, které ho v poslední době ovládají. Je na nejvyšší míru pobouřen, na zámku se zavádějí praktiky, které v jeho chápání nemůže brát jinak než dílo ďábla.

„Vážený pane," zní jeho hlas temně, ba skoro výhrůžně, „před pár dny jsem vznesl mnoho stížností, bohužel jsem nezaznamenal jedinou nápravu."

„Mnoho stížností?" objeví se ve tváři Brizeuxe překvapení, „Romaine, nech nás o samotě," vyžene svého přítomného písaře, k této rozmluvě nemá zapotřebí svědka, „Otče, nevzpomínám si na žádnou konkrétní stížnost. Sdělil jste mi své rozladění nad průběhem slavnosti. Bohužel nejsem znalý umění, abych mohl posuzovat jednotlivá vystoupení."

„Znalý umění!“ zalomí teatrálně rukama duchovní, „Vydávat takové nehoráznosti za umění! Pane, předvádění téměř nahých žen, vlastně téměř nevinných dítek, tomu chcete říkat umění? Předvádět nějakou pochybnou bytost, snad lesní vílu, tomu říkáte umění? Víte vůbec, co všechno takové vyvolává? Jaké hříšné myšlenky a následně i chování takové zobrazování chtíče vyvolává? Máte vůbec tušení, jaké bezbožnosti se páší pod střechou zámku, v němž jste správcem?“

„Hříšné chování?“ snaží se o vstřícný a mírný tón Brizeux, „Nač narážíte, Otče?“

„Pane!“ zvolá jezuita rozhořčeně, „Mám vám předložit jejich dlouhý seznam? Opravdu dlouhý seznam? Považoval jsem vás vždy za muže zbožného, vychovaného v lásce k Bohu a církvi. Možná vám rychlý postup zatemnil rozum. Možná vás samotného ovládají nečisté síly, které vám brání vidět pravdivě své okolí. Jinak není možné, abyste neviděl!“

„Otče, vždy jsem byl a stále jsem pokorným služebníkem božím. Ctím všechno, v čem mě vychoval pan abbé, Otec Antoine. Důsledně podporuji zájmy církve svaté, zájmy vaší farnosti. Právě dnes jsem hovořil s panem Arnautem o posílení počtu dělníků, kteří pracují na stavbě nového kostela. Celou jeho stavbu platíme ze zdrojů pana hraběte. Copak toto nejsou dostatečné důkazy nejen mojí oddanosti zájmům církve?“

„Nelze si kupovat čisté svědomí, pane. Za stavbu nového stánku božího jsem rád, ale nemohu zavírat oči nad neřestmi, kterými je v poslední době zdejší zámek doslova prolezlý. Neřesti, které se skrze jednání jeho obyvatel šíří jak mor do celého panství. Dokonce i daleko za jeho hranice. Ďábel je lstivý a jeho svody mají mnoho podob.“

„Otče, nemohu souhlasit. Zde na zámku velmi dbáme na věci duchovní, všichni pravidelně navštěvují vaše kázání, chodí ke zpovědi, jsou slouženy mše. Paní hraběnka je velmi zbožná, tráví v modlitbách hodiny denně. Přes velké pracovní vytížení mnohých nezanedbáváme povinnosti k Bohu.“

„Pane, copak neslyšíte, jak falešně znějí vaše slova? Je váš zrak a mysl skutečně natolik zastřena, že nic nevidíte?“

„Otče, co konkrétně po mně požadujete? Z čeho konkrétně mě obviňujete?“ ptá se Brizeux, jeho hlas zní dost chladně, nicméně stále bez známky emocí. Byť mu dá dost práce překousnout dle něho nepodložené obviňování.

„Pane Leandere, dovolávám se vaší oddanosti k víře a lásce k Bohu. Dovolávám se vaší pomoci. Sejměte si klapky z očí a dívejte se, do jakého bahna se zde dítka boží boří,“ mluví farář velmi emotivně, zaníceně, rozrušeně, „Žádáte o konkrétní věci? Nuže, začněme hned tou první. Žádám vás o podporu v mé snaze přivést na správnou cestu Její Milost. Nesmí setrvávat nadále v bludech, v myšlenkách kacířů a odpadlíků!“

„Otče, jsem jen správcem, najatý panem hrabětem. Nemohu přikazovat paní hraběnce, aby konvertovala.“

„Můžete ale využívat svého vlivu! Paní hraběnka vás má ráda, jak jinak by vám dopřála takové pocty, jako u příležitosti vaší svatby! Která se bohužel z bohulibé záležitosti zvrtla v nestoudné představení, pobuřující každého Bohu oddaného člověka.“

„Otče, jsem zde proto, abych spravoval světské záležitosti panství. Snažím se, to mi snad upřít nemůžete, všemožně podporovat vaši farnost i vás osobně. Vedu své podřízené ke kázni a k dodržování všech zásad zbožných farníků.“

„Očekával bych v tomto směru větší pochopení a podporu, pane,“ dívá se zpytavě farář, pak však se rozhodne tuto obehranou písničku opustit, nicméně přejde na jí podobnou, „Narodily se zde dvě dítka, vzešlé z hříchu. Jejich matky zůstávají v blízkosti Její Milosti, místo aby byly s hanbou vyhnány!“

„Otče, Bůh nás přece učí lásce k bližnímu svému! Chcete vyhnat dvě nebohé svedené dívky v náručí s nevinnými novorozenci? Takový čin by přeci nebyl hoden opravdového křesťana!“

„Nebohé dívky?“ vzkypí jezuita, „Nebohé dívky, které s ďábelskou radostí hřeší? Opakovaně hřeší? Copak nechápete, pane, jaký hrozný příklad dáváte svému okolí? Styk muže ze ženou má být pouze v posvátném svazku manželském, za účelem zplození potomků. Co se však děje zde? Jaké hrozné normy jednání zde vytvářítе?“

„Promiňte, Otče, ale vyhnání dívek s jejich dětmi ze zámku nemohu podporovat. Co by takové dívky dělaly? Jak by se živily? Prodáváním svého těla hrubiánům za kousek žvance? Co by vyrostlo z jejích dětí, pokud by nezemřely hlady? Navíc mají otce, který není bezvýznamná osoba a může oběma dětem zajistit důstojnou budoucnost.“

„Jsou a vždy budou jen plody hříchu!“

„Dovolávám se boží milosti, soucitu s bližním,“ odpoví Brizeux hodně chladně, tuto další obehranou písničku považuje za naprostou ztrátu svého času. Nikdy by nesvolil s vyhnáním dětí Quida, a kdyby se tak stalo, učinil by vše, aby se o ně postaral. Jezuita ve své zapálenosti zapomíná na utrpení bližních.

„Já se zase dovolávám vaší pokory k Bohu,“ odsekne kněz, nicméně má mnoho dalších trumfů v záloze, získaných především při zpovědích, „Vraťme se k té vaší hrozné slavnosti. Víte vůbec, co všechno se zde děje pod rouškou temnoty? Jaké úspěchy zde slaví pokušení?“

„Máte nějaké konkrétní připomínky? Pokud někdo porušuje …“

„Porušuje!“ přeruší farář správce, „Slabé slovo, pane! Vím, co se dělo zde na zámku, zatímco se vaše společnost bavila! Vzali jste nevinná dítka ze služebnictva i z vesnic, navlékli je do jejich kostýmů. Kostýmů,“ dodá s opovržením i úšklebkem, „které však jen měly být dalším dráždidlem zvrhlých choutek vašich hostů! Nechali jste tato nebohá dítka předvádět svá téměř nahá těla! Dráždili jste i je!“

„Otče, šlo jen o umělecké představení. Ke všemu vždy dobro zvítězilo. Neznabozi byli pobiti, démoni přemoženi. Vítězila láska a …“

„Pane! Jak ubohý děj, sloužící jen jako zástěrka k předvádění téměř nahých dívek i chlapců! K jitření těch nejhorších pohnutek v myslích vašich hostů! Však dobře vím, kdo je autorem těchto nechutných scén! Dostává se jim zde podpory v jejich hříšném počínání!“

„Neumím posoudit uměleckou hodnotu představení pana Augustina a Adriena,“ pokrčí Brizeux rameny, protože mu je jasné, do koho se teď jezuita právě naváží.

„Umění! Komedianti!“ zvolá farář s nejhlubším opovržením, „Hříšníci nejhorší! A vy jim předhodíte moje nevinné farníky! Poté je necháte zpít do němoty a smilnit!“

„O čem teď mluvíte?“

„Co se dělo po skončení představení? Jakou odměnu jste poskytli dětem za to, že se producírovaly téměř nahé? Podnítili jste jejich neřestné myšlenky, dali jim víno, abyste ještě jejich choutky podpořili! Nechali jste je bez dozoru se opít a provádět hrozné věci!“

„O tomto nic nevím,“ zalže teď správce, neboť dobře tuší, odkud vítr fouká. Bohužel toto šlo mimo něj, kdyby on sám rozhodoval, určitě by amatérské a skutečně hodně mladé herce nenechal samotné s velkou zásobou alkoholu u jezírka. V tomto má farář pravdu, ale cítí povinnost celou věc zlehčit. Ačkoli s ní rovněž nesouhlasí.

„Vy tu nejste od toho, abyste nevěděl! Vy tu jste od toho, abyste věděl!“

„Otče, jsem nesmírně vytížený a ne každý má touhu se mi svěřovat.“

„Ano, ano,“ pokývá hlavou rozhořčený kněz, „stále se schováváte za své světské povinnosti. Máte ale i jiné, směrem k duším vašich podřízených. Přivedl jste si za svého písaře chlapce, kterého jste nechal zpustnout! Místo, abyste dohlížel na jeho řádný vývoj, dovolujete mu chovat se prostopášně.“

„Romain? Copak on …,“ zbledne malinko Brizeux, něco málo se k němu doneslo, něco vytušil, jeho mladý pomocník se poněkud sblížil s bratry Maurice.

„Nejen že hřeší, ale ani u zpovědi není upřímný! Naštěstí jsou zde mnozí jiní, kteří jsou pobouřeni chováním, které se bohužel zde na zámku stává normou! Nevázaný neřestný život, podpora komediantů, pochybných existencí. Přátelé, kteří nectí žádná pravidla, lačnící pouze po uspokojování svých zvrhlých choutek!“

„Máte nějaké konkrétní příklady?“

„Spousty, pane správce, spousty!“ říká vítězoslavně farář, který si dovede sehnat informace, ať již během zpovědí či od svých vybraných donašečů či donašeček, které chytře straší ohněm pekelným, „Například váš písař! Změnil se v obyčejného kuplíře!“

„Romain a kuplíř?“ zatváří se vyděšeně Leander.

„Přesně tak! Pro vaše přátele, respektive dva bratry pana tajemníka Maurice, dohazoval dívky z vašeho služebnictva, aby jim byly po vůli! Možná je získali líbivými slovy, možná jim zaplatili! Smilnili všichni tři již v noci u jezírka, před zraky pětadvaceti dalších osob!“

„Proboha, co to povídáte!“ je šokovaný Brizeux, něco takového zní téměř neuvěřitelně.

„To ale není všechno!“ veze se na vítězné vlně farář, „Když jste odjeli do Angers, vy a pánové Maurice a Coiffier, váš písař se svými přáteli pořádal přímo zde na zámku orgie! Nedaleko kaple, ve starém křídle zámku! Opíjeli se a smilnili! Zcela bezostyšně, nadělali takového hluku, že jen hluchý a slepý by se o jejich počínání nic nedozvěděl! Nechápu, jak něco takového můžete tolerovat!“

„Orgie … snad poněkud přeháníte …“

„Přeháním? Ani v nejmenším! Ale není divu, když se zde obecně vyznávají děsivé mravy! Její Milost je kacířkou, podkoní Jeho Excelence má hned několik nemanželských dětí! Jeho hříšné konkubíny jsou tolerovány. Je o ně pečováno, jako by porodily ve svatém svazku manželském! Vaše služebnictvo žije v hříchu, nikdo se nad tím nepozastavuje! Jen ještě podporujete jejich chtíč, podporujete jejich hříšné myšlenky, když předvádíte nehoráznosti, jakých jsme byli svědky v den vaší svatby! Sodoma Gomora! Sodoma Gomora!“

„Vše důkladně prověřím a pokud se vaše zjištění zakládají na pravdě, viníka potrestám!“

„Zakládají na pravdě! Pochybujete snad?“ vzkypí kněz, „Mnozí naštěstí nejsou tak zkažení a jsou upřímně zděšeni těmito poměry. Ti si přicházejí stěžovat, žádat mě o pomoc!“

„Jejich jména mi pochopitelně neřeknete.“

„Pochopitelně. Mnohé vím od zpovědí a ty podléhají zpovědnímu tajemství. Neohrozím přece pravé katolíky, aby se následně staly terčem msty zvrhlých a zkažených osob zde na zámku.“

„Otče, já nemám pochopitelně možnost získat takové poznatky jako vy. Nicméně jeden konkrétní jste mi sdělil,“ říká značně rozrušený i rozčilený Brizeux, zvedne se ze židle, zajde ke dveřím a vyzve svého písaře, aby se dostavil.

Ten zbledne, když spatří zlý pohled v očích obou mužů. Zvláště, když si uvědomí, jaké narážky měl farář při jeho poslední zpovědi a jak on tvrdošíjně zapíral.

„Romaine!“ zní hlas Leandera velmi tvrdě, „Dozvěděl jsem se o mnoha nehoráznostech, které se měly stát pod touto střechou během slavnosti a krátce po ní! Kdy jsi ty vystupoval v té nejhorší možné roli! Sehnal jsi dívky pro Etiena a Victora a následně s nimi sám hřešil?“

„Pane …,“ je bledý jak stěna mladík a slzy se mu derou do očí.

„Jestli budeš lhát, důsledky si přičti sám,“ vyhrožuje správce, z očí mu šlehají blesky.

„Pane, jen jsem se staral o naše hosty,“ spíše šeptá než říká Delarigne.

„Pochybná starost,“ ušklíbne se farář, cítí se teď na koni, „Tak mladý a tak zkažený,“ pokračuje, „Peklo ti již otevírá svou náruč, chlapče!. Lžeš, smilníš, porušuješ snad každé přikázání! Nedojdeš spasení a tvá duše projde očistcem!“

„Pane,“ podívá se vyplašeně písař na svého světského šéfa, nicméně v jeho očích čte, že se podpory či zastání nedočká. Proto se rozhodne pro nejjednodušší způsob obrany, bude prostě mlčet.

„Hřešil jsi spolu s Etienem a Victorem? Smilnili jste u jezera a později i zde na zámku? Opíjeli jste se a oddávali hříšným radovánkám? Mluv!“ říká zvýšeným hlasem Brizeux.

Delarigne stojí se sklopenou hlavou, ale nevyjde z něho ani hláska.

„Mluv, nebo bude trest horší!“ vyhrožuje dál správce, „Koho jsi jim dohodil, ty prasáku?“ ztrácí mírně nervy, cítí se trapně před sluhou božím, který naopak triumfuje.

Písař nezvedne své oči plné slz, dále má hlavu sklopenou a přerývaně dýchá. Cítí se provinile a navíc je zaplaven strachem, může přijít o vše během krátké chvilky.

„Vaše sloužící Michelle a Claire, ty jsou nejvíce zkažené,“ dokazuje jezuita velmi dobrou informovanost, má nepochybně skvělé zdroje.

„Tak ty dvě? Přiznáváš?“ dští síru Brizeux.

Plísněný hříšník svůj postoj nemění.

„Vypadni! Později si vše spolu probereme. Hluboce jsi mě zklamal a můžeš počítat s nejpřísnějším trestem!“ vyhodí správce svého písaře, který opouští kancelář šouravým krokem jak zpráskaný pes. Jen co za ním zapadnou dveře, vyhrknou mu z očí slzy. Skoro cítí, jak se pod ním otevírá zem, skoro cítí, jak ho doopravdy začínají olizovat slibované plameny pekelné.

Další půl hodiny musí čelit Brizeux nátlaku faráře, který žádá nejpřísnější potrestání Romaina, Michelle a Claire a též zásadní postoj k sochaři a malíři, které viní z dalších nepravostí. Žádá o vyčištění zámku od všech hříšnic i hříšníků. Odchází neuspokojen, přesto s vítězným úsměvem, na jeho argumenty neměl správce adekvátní odpověď.

„Ty lumpe!“ křikne vzteky bez sebe Leander na klučíka, který již zase stojí s hlavou sklopenou před ním v kanceláři. Nechal ho vyhnít snad hodinu na chodbě, po odchodu kněze, teď se ho chystá zahrnout výčitkami i výhrůžkami. Stále však neví, jak ho potrestat, je velmi šikovný, skoro rok ho zaučoval do jeho povinností, vyhodit ho by byla z racionálního hlediska hloupost. Potřebuje písaře a Romain se jeví jako velmi vhodný.

„Pane, promiňte,“ zašeptá jinoch, oči však nezvedne.

„Promiňte?! To má být všechno? Víc mi neřekneš?“

„Nevím, co mám říci,“ tečou slzy po lících Delarigneho, „Pan farář má pravdu. Jsem hříšník, jsem slabý, podlehl jsem svodům,“ sype si popel na hlavu.

„Teď se přiznáváš? Proč si to neudělal předtím?“

„Před Otcem Leonem?“ poprvé zvedne skelné oči písař, „Nezdálo se mi vhodné, pane. Myslel jsem … myslel jsem …,“ koktá, „Myslel jsem, že to tak bude lepší.“

„Lepší?“ podívá se na svého podřízeného Brizeux, není hloupý, uvědomí si, počíná si chytře. Před knězem vše zapře, jemu je ale připraven učinit upřímné doznání. Vlastně je sám skoro rád, že kluk obvinění před farářem nepotvrdil, uvědomí si, „Tak mluv, ale pravdu!“

Delarigne spustí, vyprávění občas doplní vzlyky. Stručně popíše, co se odehrávalo během slavnosti, přizná se ke ztrátě panictví, přizná i následné erotické hrátky v době nepřítomnosti správce. Vynechá detaily, nicméně plně potvrdí slova faráře.

„Darebáku,“ konstatuje jen suše Brizeux, rozčilený na nejvyšší míru, přímo soptící vztekem, ale ne ani tak nad mladým prostopášníkem, nýbrž nad skutečností, že má jezuita na zámku své donašeče, kteří ho informují dle všeho velmi dobře o všem, co se zde šustne.

„Pane, prosím o odpuštění,“ žadoní písař.

„Odpuštění? Odpuštění? Počítej s trestem! Musím si ho ale zvážit! Seš nevděčník! Vzal jsem tě sem, dostalo se ti skvělýho místa, dál se vzděláváš! Jak se mi odvděčíš? Takovými nehoráznostmi! Otec Leon má pravdu, jsi odporně zkaženej! Kolik ti je? Šestnáct? V takovým věku seš kuplířem? Dohazuješ naše služebné našim hostům? Dávaj ti podíl, ty darebáku? Mlč! Nechci nic slyšet! Zvážím, co s tebou. Musíš se připravit na nejhorší!“

„Na nejhorší?“ skoro se zastaví dech mládenci.

„Na nejhorší!“

„Vyženete mě, pane?“ ptá se plačky Delarigne.

„Vyhnání? To se rozumí samo sebou! Ale já přemýšlím o něčem jiném! Kuplířství je čin, který trestá světská spravedlnost! Zvažuji, že tě předám soudci!“

„Soudci?“ jdou mdloby na mladíka.

„Jistě, soudci! Nejsem si jistej, jakej je trest, možná veřejný zbičování, pak asi vězení, možná tě pošlou na galeje …“

„Na galeje? To ale …,“ je děs v očích provinilce.

„Všechno si promyslím,“ říká Brizeux tvrdě, rozhodnutý nechat písaře pořádně podusit ve vlastní šťávě. Rozhodně ho nepošle před soud, dokonce ho nehodlá ani vyhnat. Ale nezaškodí, když si prožije pořádně krušnou noc, zaslouží si ji, za své nehorázné chování. Nějak ho potrestat bude muset, jen ještě přesně neví jak. Ale určitě mu naloží tolik práce, že nebude vědět, kam dřív skočit. Vyžene mu z hlavy

jeho choutky. Ačkoli v jeho věku jsou pochopitelné. Navíc on sám by bez přičinění Etiena a Victora asi nic neudělal, toho si je taky vědom.

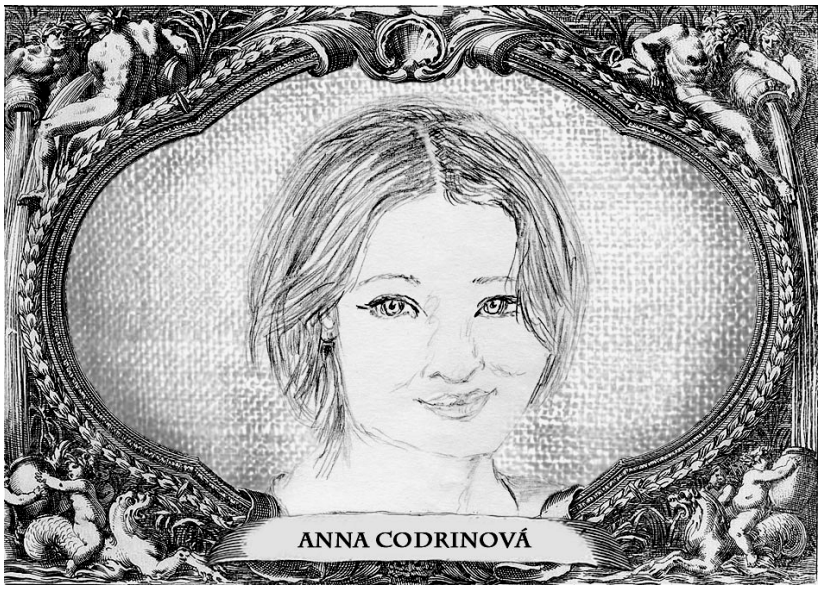
„Pane, prosím vás o smilování," klesá Delarigne na kolena, slzy mu tryskají z očí, vidí se už skomírající za vesly galéry, čekající se zbičovanými zády na milosrdnou smrt.

„Jak jsem řekl. Zítra ti sdělím rozhodnutí!" zůstává neoblomný správce, „Teď však …," chystá se mu navalit na hřbet mnoho úkolů, které bude muset dělat dlouho do noci, možná až do rána, je však přerušen zaklepáním.

Ve dveřích se objevuje značně rozrušený Theophil, oznamující s očima na vrh hlavy, že paní hraběnka začala právě rodit.

DALŠÍ POROD HRABĚNKY DE GODILLE

V ložnici paní hraběnky úřaduje doktor Chapon, dvě přizvané porodní báby z okolí, které jsou mu k ruce, dále Madeleine, chůva dětí a její dcera Anna, manželka kuchaře Codrina. Další významní obyvatelé zámku čekají v předpokoji či nervózně pochodují po chodbě. Vartuje zde kapitán de Barellia, správce Brizeux i se svým písařem, který se krčí se zarudlýma očima v koutku a čeká na případné rozkazy. Nechybí pochopitelně ani manželka správce, architekt, sochař a malíř.

Každého z nich, kromě společenské nutnosti, přivádějí i čistě osobní zájmy, všichni jsou nějak na paní hraběnce závislí. V jejich očích je možné spatřit strach, loňský porod byl obtížný a i když letos vypadá paní hraběnka dobře, jsou jejich obavy pochopitelné. Není zase tak zcela neobvyklé, když má žena hned několik porodů bezprostředně za sebou, ovšem každé slehnutí je svým způsobem rizikové. Pro dítě i pro matku.

Postávají již delší dobu, je kolem třetí hodiny odpolední a stále slyší pouze naříkání rodičky. Jak rádi by se dočkali typického řevu novorozence, naznačující úspěšnost porodu. Postávají, posedávají, občas se spolu baví o všem možném, zahánějíc nudu a chtějíc přijít na nové myšlenky.

Konečně! Křik dítěte pozná každý a obličeje suity zámecké paní se začínají rozjasňovat. Jestliže dítě řve, nepochybně se narodilo živé. Teď jen ještě, aby i jeho matka byla v pořádku. Minuty se nekonečně vlečou, než konečně vyjde na chodbu lékař.

„Další chlapec!" oznámí vítězoslavně a z jeho tváře čiší spokojenost.

„Další chlapec?" rozzáří se obličej správce, „Jak jen to Jeho Excelence dělá," usmívá se.

„Co paní hraběnka?" ptá se dychtivě Peligot.

„Porod probíhal dobře, zdá se být v pořádku," odpovídá lékař, pak jeho tvář zvážní, „Kluk je ale zase malej, dost neduživej, ačkoli byl podle všeho porod v termínu," dodává s mírnými rozpaky, „Snad ale bude následovat příkladu bratra a dokáže se udržet při životě."

„Zase malej?" zarazí se Augustin, „Měla dost velký břicho a porod je v termínu …"

„Těžko říct," pokrčí rameny Chapon, „Měl bych větší obavy, kdyby nebyl z krve hraběte de Godille. Ti mají podle všeho tuhej kořínek. Ale vyhráno nemáme."

„Hlavně že je v pořádku paní hraběnka," oddechne si Adrien, má dost dobrých důvodů se bát o zdraví své vydržovatelky.

„Dal bych si něco, mám vyschlo v krku," rozhlíží se felčar.

„Romaine!" křikne Brizeux a mladík se má čile k světu. Volá ještě za dveřmi se krčícího Theophila a začnou všem přítomným nalévat vína do pohárků.

Dalších pár minut společnost popíjí a jejich hlasy znějí očividně veseleji než před chvílí, spadly z nich předchozí obavy a snad mají nejhorší za sebou. Ačkoli pár neděl je vždy pro rodičku rizikových, pravděpodobně se bude muset činit i dítě, aby se udrželo při životě. Ale optimismus doktora je nakažlivý.

„Pane!" ozve se náhle ode dveří vyplašený hlas Madeleine.

„Co se děje?" zarazí se Chapon, výraz ve tváři chůvy nesignalizuje nic dobrého. Snad nezačala Karolína znovu krvácet?

„Ona rodí!" vyhrkne žena.

„Cože? Jak rodí? Vždyť už je přece dítě venku?" nechápe Peligot, stojící vedle felčara a nedůvěřivě si prohlížející udělovatelku podivné zprávy.

„Rodí druhý dítě!"

Rázem zůstanou všichni jako zkoprnělí. První se vzpamatuje Chapon, vrazí pohárek do ruky architekta a uhání zpátky do ložnice paní hraběnky. Ještě notnou chvíli, když za ním zaklapnou dveře, neřekne nikdo ani jediné slovo.

„Tak dvojčata? To není dobrý, to většinou není dobrý," přeruší bledý jak stěna hrozivé ticho Peligot.

„Nepřivolávejte neštěstí!" okřikne ho Augustin.

„Jak to, že nic nepoznal?" diví se kapitán.

„Někdy jdou dýl po sobě," uvažuje Caillé.

„Ale rodit dvě najednou …," mrmlá si architekt.

„Znám nějaký dvojčata …," přemýšlí nahlas Adrien.

„Moc jich ale není. Většinou to nedopadne dobře, pro děti i matku," sýčkuje dále Peligot a po jeho slovech se znovu rozhostí ticho. Nikomu není náhle do řeči, jen naslouchají dalšímu sténání rodičky. Její křik jim proniká až do morku kostí.

„Panebože!" zvedá oči k pomyslnému nebi Brizeux a tiše se modlí.

Náhle všichni zpozorní. Ke křiku prvního dítěte a matky se přidává zřetelně další! I druhé dítě podle všeho přichází na svět živé. Oči všech se upírají ke dveřím ložnice, naříkání paní hraběnky slábne, ovšem těžko říci, v jakém je stavu. Po násobném porodu.

Minuty se vlekou, nervozita přibývá, mnozí popíjejí, Romain a Theophil málem nestačí nalévat. Správce drží křečovitě za ruku svou ženu, napětí v jeho očích je obrovské. Ale to platí obecně. Co se jen děje za zavřenými dveřmi, hryže v mozcích všech přítomných.

Konečně se znovu objevuje Chapon, tentokrát je pobledlý, má zřetelně orosené čelo, límec košile propocený. Poněkud se mu chvějí ruce. Neřekne ani slovo, natáhne ruku, do kterému mu rychle vrazí pohár s vínem Romain. Zhluboka se napije, pak se rozhlédne po přítomných.

„Další chlapec," konstatuje do ticha, chvíli se odmlčí, ač cítí, jak mu všichni visí na rtech, „Oba chlapci jsou dost malí, budou muset bojovat. Ale naděje je, můžou přežít. Oba," dodává ztěžka, stále však cítí, že chtějí slyšet i další důležitou a klíčovou zprávu, „Porod se stal obtížným," pokračuje lehce se chvějícím hlasem, „Paní hraběnka ztratila dost krve. Ale podařilo se nám krvácení zastavit, snad bude v pořádku."

„Snad? Co znamená snad?" ptá se chvatně Caillé.

„Bůh je milosrdný."

„Co je to za diagnózu, pane?" chvěje se hlas nevolí Augustina, „Vyjádřete se jasně!"

„Paní hraběnka je hodně zeslabená, ale její život není přímo ohrožený. Alespoň pro tuto chvíli."

„Pro tuto chvíli!" zvolá malíř, který se pasuje do role mluvčího poděšené skupiny zdejších dvora, „Pořád jen mlžíte! Co vaše slova znamenají?"

„To co říkám!“ odsekne drsně Athanas, sám dost vynervovaný, „Porod prvního dítěte proběhl docela hladce. Ale to druhý … dalo nám práci dostat ho ven. Porod trval dlouho, paní hraběnka ztratila dost krve. Ale ne zase tolik, aby ji to přímo ohrožovalo na životě,“ dodává, pak se zhluboka nadechne, „Vážení, modleme se k Bohu, aby to tak zůstalo. Pokud nenastanou komplikace, který nikdy nejdou vyloučit, je naděje, že to všichni tři přežijou!“

„Všichni tři?“ zeptá se chvatně Peligot.

„Ano, všichni tři. Děti jsou sice slabší, ale podle všeho zdraví a v pořádku. Začali hned dýchat, jestli jsou jako jejich poslední bratříček, můžou začít rychle přibývat na váze. Dokonce jsou na tom možná líp než von … ale vyhráno pochopitelně nemají. Týdny a měsíce mít vyhráno nebudou,“ dodává pro jistotu opatrnou diagnózu, „Paní hraběnka je hodně vyčerpaná, ale i ona se zdá být v pořádku. Samozřejmě vždycky jsou rizika … proto byste se všichni měli modlit za jejich životy.“

„Takže vlastně úspěch?“ objeví se naznak radosti v očích Augustina, i u ostatních napětí trochu polevuje.

„Zatím, pánové. Ale prosím, nezapomínejte, dvojčata jsou opravdu dost malá. Mohou zemřít, toto nebezpečí tu stále je. Sice mě naději dává jejich bratr z loňska, ale to nic neznamená. Mají naději, to je vše, co teď mohu zodpovědně říci.“

„Jak velká je ta vaše naděje?“ zeptá se podrážděně Caillé, mlžení doktora do již dost irituje. Mají se tedy napít na úspěšný porod nebo se jít v tichosti modlit za životy trojice za dveřmi? Pohledy okolostojících hovoří stejně.

„Nejsem ani kouzelník ani věštec!“ zvýší hlas Chapon, cítí však, že taková odpověď není dostatečná, chtějí ji minimálně upřesnit, „Pánové,“ pokračuje a tváří se nešťastně, „opravdu teď nemohu říci víc. U dětí bych řekl, že je to tak půl na půl. Za pár dní budu vědět víc. Co se týká matky, není v tuhle chvíli bezprostředně ohrožená na životě. Ale porod byl těžkej, ztratila dost krve, je vyčerpaná.“

„Může umřít?“ vysloví nahlas Roybet otázku, která všechny děsí.

„Může, ale teď není žádný důvod. Její tělo se zdálo být před porodem silné. Dávám ji větší naději než jejím synům, ale stav všech tří je vážný, to si musíme přiznat.“

„Pane Athanasi,“ ozve se Brizeux, snaží se, aby jeho hlas zněl klidně, ale zřetelně se mu chvěje, „Co máme dělat? Jaká opatření?“

„V tuto chvíli můžeme jen čekat a modlit se. Jen čekat, pánové. Nikdo z nás teď nemůže udělat více. Budu nestále všem třem nablízku, stále budeme paní hraběnku a děti hlídat. Víc opravdu v tuto chvíli činit nelze, než se modlit a doufat.“

„Takže na oslavu to nevypadá,“ shrne vyslyšené Adrien.

„Jak se to vezme,“ pokrčí rameny Chapon, unavený porodem i dotěrnými otázkami, „Všichni tři žijí a mají naději žít i nadále, potud by snad přípitek byl na místě. Jejich stav je však vážný, potud bych spíše viděl modlení se, než bujaré oslavy.“

„Můžeme je vidět?“ zeptá se Brizeux.

„Ano, ale počkejte chvilku, než tam uklidí, teď by to nebyl hezký pohled,“ odpovídá Chapon a všechny zamrazí, „Ale jen ode dveří. Jsou všichni tak slabí, stačí mírné nachlazení a může dojít k tragédii. Proto jsem tolik opatrný ve svých soudech.“

„Pane Athanasi,“ ozve se znovu Brizeux, „musím učinit mnoho věcí, poslat zprávu do Paříže, panu hraběti, také by se slušelo na zámek Taille.“

„Pane Leandere, vydržte. Pár hodin, den či dva nikoho nespasí a my budeme moudřejší,“ odpovídá důrazně Chapon, jeho slova však vnášejí nejistotu do okolostojících. Lékař sice mluví poměrně optimisticky, ale asi si až tak jistý svými soudy není. Nechává si otevřená zadní vrátka, kdyby se něco zvrtlo, z čehož jim běhá mráz po zádech.

Dalších asi patnáct minut více méně tlachají, stále se točí v bludném kruhu, nejistí, jak se vlastně mají chovat. Projevovat radost, smutek či od obojího něco? Jak reálné jsou odhady ošetřujícího lékaře a jak velké nebezpečí smrti dětem i jejich matce hrozí?

Dveře ložnice se otevírají, nakukující obyvatele zámku Godille vítá nepříjemný vzduch a naopak utěšený pohled na matku, která svírá v náručí obě své dnes narozené syny. Uzlíčky, pravda, ale zatím živé a dle všeho i zdravé. Ona sama, s lehce vypodloženými zády, se snaží usmívat, ač její rysy jsou očividně strhané. Považuje však za svou povinnost předvést sebe i další potomky hraběte de Godille přítomným.

Tváře se rozjasňují, děti i paní hraběnka jsou očividně v pořádku, někteří si špitají o zázraku, kdy ke třem synům zámeckého pána rázem přibývají další dva. Což už je slušně početná rodinka, především co se týká budoucích vojáků Jeho Veličenstva, jak poněkud jízlivě poznamená Augustin. Doktor ale nechá brzy dveře zase zavřít, rodička potřebuje klid. Sám se odebere za ní, do večeře tam setrvá, po ní se tam pravděpodobně zase vrátí.

Informace se pochopitelně rychlostí blesku šíří po zámku, stejně tak i nejistota, zda dva malí tvorečkové a jejich zeslabená matka vůbec přežijí. Ale kupodivu panuje spíše optimistická nálada, možná vycházející z loňského těžkého porodu, kdy chlapec i Karoline vše nakonec zvládli.

Brizeux se vrátí do své kanceláře, kde se ho pokusí Delarigne znovu obměkčit prosbami a pláčem. Kosa ovšem narazí na kámen, řešit teď chlípného písaře je tím posledním, na co má správce myšlenky. Chápe zdrženlivost Chapona, ale na druhé straně cítí povinnost zpravit o porodu Tissota a pana hraběte. Rovněž tak barona de Taille a jeho rodinu, včetně té pařížské větve, jejíž část v tuto chvíli setrvává ještě v Anjou. Nervozita mu brání se soustředit, což následně vyvolává jeho podrážděnost, což odnáší z první ruky ubrečený Romain.

Ten nakonec zůstane v kanceláři sám, chvějící se sedí na své židličce, zírá vpřed prázdným pohledem a krve by se v něm nedořezal. Ještě nedávno se cítil být skoro králem, stal se mužem, získal přítele z Paříže, snad i respekt mezi sloužícími, mezi kterými samozřejmě jeho činy nezůstaly utajeny. Teď jen hořce lituje své nerozvážnosti. A lehkomyslnosti. Když už se spolu s bratry spustil, měl si dávat větší pozor. Někdo žaloval Otci Leonovi a ten vše za tepla vyklopil správci. Který ho teď nechá potrestat.

Své naděje upírá k paní hraběnce, pokud zůstanou naživu její dva synové a pokud ona sama nebude churavět, mohla by mít dobrou náladu a když se jí vrhne k nohám a bude prosit o milost … pokud ho k ní vůbec pustí. Jenže i když ho nenechají soudit, stejně se asi může s místem písaře rozloučit. Nejvýš ho zaženou mezi pacholky, možná mu dají do ruky lopatu a půjde budovat díla mistra Peligota.

Ačkoli i to by bral, snad by mohl usilovnou prací přesvědčit o své nápravě a být vzat znovu na milost. Jestli ho však vyženou ze zámku s holým zadkem … vždyť i ty hezké šaty mu zde koupili jako erár. Bude je muset vrátit a bude rád, když mu nechají nějaké odrbané hadry, aby nemusel odcházet oděn, jak ti domorodci ve hře u jezera.

„Co tady okouníš! Nemáš co na práci?“ vrátí hříšníka do reality hlas Brizeuxe, který se právě vrací do své kanceláře.

„Jak rozkazujete,“ vyskočí Delarigne, hrbí se a klopí zrak.

„Snad už jsem ti práci zadal,“ je očividně nervózní správce, „Bude ale ještě třeba napsat oznámení o narození synů pana hraběte … budeme ho rozesílat všem známým.“

„Hned pane?“

„Co jak hned?“

„Myslel jsem … zaslechl jsem … pan Athanas naznačoval, pár dní počkat …“

„Naznačoval, nenaznačoval,“ utrhne se na písaře správce, „Oznámení napíšeme, kdy ho odešleme, je jiná věc. Nejsi tu od toho …,“ nedokončí, jen mávne rukou. Další půl hodiny vydává nerudným hlasem rozkazy mládenci, který jen nábožně poslouchá a nedovolí si ani špitnout.

Do večeře, která je připravená na půl osmé, se nic nezmění. Sejdou se v jídelně v sestavě jako obvykle, nicméně místo paní hraběnky dnes zůstává neobsazené. Dorazí i doktor, jako poslední. Mlčky si sedne, Brizeux dá pokyn a jsou obslouženi. Začnou jíst, nikdo neřekne ani slovo, jen občas vrhnou pohled k lékaři, který prokazuje značný hlad i žízeň. Po chvíli pochopí, že všichni čekají na nové zprávy.

„Nic se nemění,“ řekne, nicméně okamžitě vytuší, že se s tímto strohým vyjádřením jeho spolustolovníci nespokojí, „Zatím děti i paní hraběnka setrvávají ve stejném stavu. Což je v tuto chvíli

dobře. Zlepšení nelze očekávat rychle, zotavení rodičky respektive začátek dobrého růstu chlapců bude trvat dny, možná týdny. Důležité je, aby se stav nezhoršil. Což není v tuto chvíli u nikoho zpozorováno.“

„Díkybohu,“ oddechne si Brizeux.

„Nicméně trvá, co jsem říkal odpoledne,“ zvedne varovně prst Chapon, „Stále nemáme vyhráno, je ještě příliš brzo,“ dodá znaveným hlasem.

Zábava při večeři není dvakrát spontánní, na všech jsou stále patrné obavy, aby nenastaly nějaké vážné zdravotní komplikace u dětí či jejich matky. Přičemž většina má o zdraví rodičky větší obavy. Ona nad nimi drží ochrannou ruku, dětí má i tak už ona a její choť dost a mohou si časem pořídit další. Po skončení večeře zadrží správce doktora.

„Je potřeba něco udělat? Sehnat kojné, něco zařídit?“ ptá se.

„Není třeba, Elke i Barbora mohou vypomoci, mají mléka dost, nedávno rodily. Navíc chce alespoň zpočátku paní hraběnka kojit sama,“ zavrtí hlavou lékař.

„Rád bych zítra ráno poslal zprávu alespoň na zámek Taille,“ pokračuje správce, „Jak dlouho chcete čekat, než zpravíme Maurice?“

„Vydržte dva, tři dny. Pak již budu moudřejší. Pro rodičku je sice kritická delší doba, ale paní hraběnka má již něco za sebou. Po pár dnech už budu klidnější.“

„Můžou dvojčata přežít?“

„Proč by nemohla,“ odvětí lékař, „Jak jsem již říkal, mají v sobě krev svého otce, určitě budou stejní bojovníci jako on. Upřímně,“ ztiší trochu hlas, „přeji si pochopitelně, aby oba chlapci přežili, ale moje hlavní starost se teď upírá k paní hraběnce. Porod nebyl lehký, je opravdu hodně vyčerpaná. Pan hrabě má již tři syny a i kdyby dvojčata zemřela, jistě při jeho plodnosti přijdou další děti. Ovšem paní hraběnka … však mi rozumíte.“

„Chápu vaše úvahy, pane, ale …“

„Zdám se vám cynický? Necitlivý k novorozencům? Jsem jen praktický. Tolik jsem se snažil je nabádat, aby …,“ mávne jen rezignovaně rukou Chapon, i správce dobře ví o jeho přání, aby Karoline nebyla bezprostředně po sobě počtvrté těhotná.

„Rozumím vám,“ přikývne Leander, „Všichni máme o paní hraběnku strach, pane. Celé odpoledne se modlím, aby ji Bůh ráčil dát dostatek sil,“ na chvilku se odmlčí, „Zítra pošlu zprávu jen na Taille, s dalšími posečkám. Pan baron a paní baronka jsou rodinnými přáteli, zaslouží si od nás, abysme jim dali vědět.“

„Souhlasím. Já se vrátím za paní hraběnkou. Vy si běžte lehnout.“

Brizeux dobrou radu neuposlechne, má více než dost svých starostí, běžných, které dnes poněkud zanedbal. Lépe řečeno, nebyl schopen se na ně soustředit. Kdepak, jen tak si lehnout nepůjde. Stejně tak se postará, aby si užil i Romain.

Asi kolem desáté hodiny jsou právě oba v plné práci, když se ozve zaklepání. Bez dalšího se dveře otevírají a v nich se objeví Otec Leon.

„Pane správce,“ říká poněkud vyčítavě, „doslechl jsem se o dnešní události. Bohužel ne vaši zásluhou.“

„Otče, nebyl důvod …,“ vstane káraný.

„Slyšel jsem o stavu paní hraběnky, není prý dobrý.“

„Zprávy se šíří rychle,“ pousměje se Brizeux, jistě si někdo pospíšil, aby faráři donesl informaci o porodu, „Zároveň bývají často nepřesné či neúplné. Pan Athanas nás ubezpečil, že život paní hraběnky ani dětí není ohrožen. Proto jsem nepovažoval za nutné vás ihned povolávat.“

„Není snad vaší povinností mi takovou závažnou věc nechat neprodleně sdělit?“ dívá se farář velmi nepřátelsky, vidí za opomenutím zlý úmysl.

„Omlouvám se, Otče,“ snaží se zachovat naprostý klid Leander, „Nikomu jsme nic neříkali, prvního posla vyšleme až zítra. Vzhledem k tomu, že jste sem dnes již jednou vážil cestu, domníval jsem se …,“ zarazí se, nemá cenu se dál ve věci šťourat, jezuita mu beztak neuvěří a on tak nemá důvod mu cokoli dále vysvětlovat.

„Podle vás život paní hraběnky není ohrožený?“

„Podle doktora není. Pokud nenastanou nějaké nepředvídané komplikace. Všichni se modlíme k Bohu, aby se nic takového nestalo.“

„Pokud by ale nastaly, bylo by smutné, kdyby paní hraběnka odešla z tohoto světa v bludu. Mohla by ještě na poslední chvíli učinit zásadní rozhodnutí, přijmout správnou víru a tím dojít spasení,“ řekne kněz a správce polije horko. Ano, to je pravý důvod jeho rychlé přítomnosti. Přesvědčit paní hraběnku, aby se zřekla protestantského vyznání a přijala katolické.

„Otče Leone,“ řekne snad až příliš rychle a vzrušeně, „nebylo by teď vhodné rušit Její Milost. Musí odpočívat. Nikoho z nás k ní doktor nepustil, je u ní a novorozenců sám.“

„Nemíním rušit Její Milost ze zaslouženého odpočinku,“ odpoví chladně farář, čím dál tím víc začíná správce považovat za svého nepřítele, přitom v něm původně viděl spojence, „Požádám vás pouze o ubytování, abych byl případně připravený, kdyby mě paní hraběnka potřebovala.“

„Ubytování vám pochopitelně zajistím. Taky nějaké jídlo a pití … Romaine … anebo ne, toho radši ne …,“ zarazí se Brizeux, uvědomí si, jak kněz pohlíží na jeho písaře. Bude lepší mu přidělit jiného sloužícího. Anebo se o vše raději postará osobně. Nerad by dnešní noc viděl jezuitu v blízkosti komnat zámecké paní. Otec Leon jistě není zlý, vše myslí nepochybně dobře, i teď ho na zámek žene upřímná snaha zachránit duši jedné ženy, dle něho na scestí svedené. Bohužel ve své hluboké víře, hraničící až se zaslepeností, nevnímá další realitu kolem sebe. Uznává jedinou pravdu, hlásanou katolickou církví a to ještě jejími ortodoxními představiteli.

Delarigne, který se po příchodu faráře zmenšil, jak nejvíce to bylo možné, teď zase zvedá hlavu. Brizeux vypoklonkoval sluhu božího z kanceláře a pravděpodobně sám dohlédne na jeho odpočinek. Mladík si oddychne, když spatřil nekompromisního kněze, vybavilo se mu vše zlé, co se mu dnes událo a na co částečně zapomněl v návalu práce.

„Panebože,“ zvedne svůj zrak ke stropu místnosti, začne se modlit. Porod paní hraběnky přinesl jiné starosti, ale na jeho provinění jistě správce nezapomněl. Zítra mu řekne svůj ortel. Pokud budou dnes narozené děti i zámecká paní v pořádku, snad bude milosrdnější, „Stálo ti to za to, ty hlupáku?! Hlupáku!“ pokračuje v nadávání své vlastní osobě a neváhá si dokonce uštědřit pár nepříliš silných ran rukou do své starostmi sužované hlavy.

JSOU TAK MALIČCÍ …

Delarigne, stejně jako každý jiný den, probudí pana správce velmi brzo. Přichází opět jen ve spodkách, dnes však ani nejmenší výraz radosti v jeho tváři nalézt nejde. Celou noc oka nezamhouřil, pokud se pár hodinám vyhrazeným na spánek dá říkat noc. Stále musel přemýšlet, co mu dnes sdělí jeho pán. I teď klopí oči, lehce se chvěje.

Leander vstává, začíná se chvatně oblékat, písař mu pomáhá. Přitom je v něm malá dušička, nakonec už tlak nevydrží a prostě se musí zeptat.

„Pane, co bude se mnou? Už jste se rozhodl?“ jdou z něj slova velmi ztěžka, tichým hlasem plným soužení.

„S tebou? Co myslíš?“ neuvědomí si v prvé chvíli Brizeux ,o čem mladík hovoří.

„Moje provinění, pane.“

„Ach tak. Teď není čas, Romaine, teď musím za doktorem, zjistit nové zprávy,“ odpovídá Leander na půl huby, pak se přeci jen zarazí, ještě trochu bude kluka napínat, „Později si promluvíme. Velmi vážně promluvíme, Romaine.“

„Ano, pane,“ špitne hříšník.

Běží se sám rychle ustrojit a pak dožene svého šéfa před komnatami paní hraběnky. Zatímco on zůstane stát, Brizeux vstoupí potichu do ložnice zámecké paní. Nalezne až na jednu komornou všechny

v limbu, včetně Chapona, který oddychuje zkroucený v křesle. Když felčara vzbudí, dá si ten jen prst na ústa a naznačí mu rukou směrem ke dveřím

„Díkybohu, stále vše stejné," říká šeptem lékař, když se ocitnou v předpokoji.

„Což je dobré znamení, jestli vaším slovům dobře rozumím."

„Ano, dobré znamení. Žádné komplikace, alespoň do této doby. I když, ty dítka dýchají nějak divně, skoro mám strach …"

„Umírají?"

„Nevím, jejich dech se mi zdál nepravidelný. Nechci malovat čerta na zeď … nemusí mít tolik štěstí jako jejich bratříček, který loni doslova utekl hrobníkovi z lopaty. Kdyby přežilo alespoň jedno, považoval bych to za úspěch," slevuje poněkud ze svých původně optimistických prognóz lékař.

„Jejich stav se zhoršil?"

„Nevím, snad ne. Pane Leandere, jsem jen člověk, neumím dělat zázraky, ani věštit z křišťálový koule. Nemusíte mít ale obavy, budu stále nablízku. Můžete si jít za svými povinnostmi, tady se o všechno postarám já."

Brizeux přikývne, zanechá felčara dále se svými klienty, kývne na svého písaře, který za ním cupitá jak psík.

„Romaine, sežeň jednoho vojáka z gardy," nařídí mu, „Ať se připraví na cestu, vyrazí co nejdříve na zámek Taille. Řeknu mu, co vyřídí. Prostě jednoho sežeň a přiveď ho za mnou."

„Kam, pane?"

„Co já vím? Jdu jako vždycky zkontrolovat služebnictvo. Někde mě najdi," zavrčí nevrle správce, nechá svého písaře stát a míří za dalšími povinnostmi. Je připravený zavést mezi služebnictvem ještě přísnější režim, pokud mají čas se bavit a smilnit, mají jistě taky dost sil odvádět ještě více práce a v lepší kvalitě.

Den kupodivu probíhá jako kterýkoli jiný, ačkoli se nestále mluví o narození dvojčat, ke všemu ještě dalších synů. Služebnictvo si špitá skoro o zázraku, vždyť vlastně paní hraběnka dala svému choti pět synů během čtyř let. Což je jistě snem každého otce, mít co nejvíce mužských potomků. Při takové frekvenci a plodnosti hraběcího páru navíc jistě není ještě všem dnům konec.

Otec Leon také vstává brzo, nejprve se poptá po stavu rodičky a dětí, potom odkráčí do kaple, aby se dle svých slov za všechny tři pomodlil. Později využije své přítomnosti, aby několika sloužícím poskytl zpověď. Jinak se drží stranou, k velké radosti správce.

Kolem poledního si nalezne Brizeux chvilku času na svého písaře, který po něm vrhá kradmé pohledy plné zoufalství, občas se v jeho očích objevují slzy. S velkou chutí by ho potrápil ještě více, ale mladík se v takovém rozpoložení nedokáže soustředit na práci, což se stává kontraproduktivní.

„Oceňuji, že ses mi přiznal," říká mu velmi vážným hlasem, „Vím taky, kdo tě svedl k tvému hříšnému chování. Ale za Etiena a Victora se schovávat nemůžeš. Musíš přijmout svůj díl viny, svůj díl zodpovědnosti. Taková nehoráznost, Romaine, dohazovat jim za peníze dívky ze služebnictva. A pak sám jejich služeb využívat! Však ty dvě si taky později podám, ještě se rozhodnu, zda je nevrátím jejich rodičům. S hanbou, když jsou tak zkažené. Tebe ale vyřídíme hned. Chápeš vůbec míru svého provinění?"

„Ano, pane, moc se omlouvám a slibuji …"

„Teď mi slíbíš cokoli, aby ses vyhnul zaslouženému trestu," zavrtí nesouhlasně hlavou správce, „Moc jsi mě zklamal. Hledal jsem písaře, dokonce víc než písaře. Mladého a schopného muže, na kterého se mohu spolehnout, kterému můžu důvěřovat. Ale můžu? Ano, tušíš správně. Nemůžu. Zdál ses mi šikovný, učenlivý, mohl sis vybudovat dobrou kariéru. Vždyť i já na tom byl kdysi podobně. Díky Otci Antoniovi jsem se vypracoval, dosáhl současného postu. Ale ty místo usilovné práce jen hledáš rozptýlení, zábavu a naplňování svých hříšných tužeb."

„Já se budu snažit, pane," hlesne káraný.

„Víš, Romaine, důvěra se velmi snadno ztrácí, ale velmi, velmi obtížně získává. Někdy je téměř nemožný ji vůbec znovu získat. Takhle se chovat za mými zády. Vložil jsem do tebe mnoho svého úsilí,

abych tě něco naučil, zaškolil tě. Teď abych si hledal nového písaře a všechno mu znovu vysvětloval," povzdechne si Brizeux snad až příliš teatrálně, ovšem kluk mu věří, sklopí hlavu a z očí se mu vyrojí proud slz. Ze slov chápe, že už dále písařem nebude.

„Co se mnou uděláte?" hlesne jen, v jeho hlasu je patrná rezignace a strach.

„Dlouho jsem o všem přemýšlel," lže teď Leander, ve skutečnosti na svého podřízeného skoro ani nepomyslel, bylo mnoho jiných a důležitějších věcí, „Tvoje chování je skoro zákeřné. Využívat mé dobroty a důvěry, nabízet za mými zády dívky ze služebnictva hostům za peníze. Tohle kuplířství … kdyby ses spustil s nějakou dívkou, která se ti líbí, dalo by se to pochopit. Jde i tak o hříšné chování," dodá rychle, aby si snad jeho slova kluk nevyložil jako schvalování nezávazného sexu, „Jenže tohle je něco jiného. Kuplířem v šestnácti letech! Co z tebe bude za pár let? Lupič? Vrah? Rosteš pro popraviště, Romaine!"

„Už to nikdy neudělám …"

„To jistě ne. Prodávat dívky je čin zavrženíhodný a ke všemu trestný. Mám snad mít písaře, který za mými zády provozuje kuplířství? Taková ostuda pro mě i pro celý zámek! Nejraději bych tě teď hned nechal uvrhnout do sklepení a potom tě vydal světské spravedlnosti," vyhrožuje, nicméně nemá chuť se touto záležitostí dlouho zdržovat, „Máš jediný štěstí. Kdybych to učinil, ostuda by padla nejen na tebe, ale i na celý zámek. I na mou hlavu!"

„Nepůjdu před soud?" ptá se Delarigne nejistě, neví, zda předchozí slova správně pochopil.

„Před soud určitě ne," přitaká správce a vidí, jak si mladíček oddechl, „Ale to neznamená, že bych ti prominul."

„Rozumím, pane," přitaká rychle písař, pak se rozhodne projevit pokání a vstřícnost, „Pane, prosím, nevyhánějte mě ze zámku. Vím, že už mě nechcete jako písaře. Ale mohl bych zde sloužit jinak. Je potřeba pracovat na stavbě, v zahradách, ve stájích, v kuchyni, kdekoli. Budu dělat co mi řeknete, jen když mě tady necháte."

„Ano?" ušklíbne se Brizeux, „Abys mohl pokračovat ve svým řádění? Kuplířství?"

„Nejsem kuplíř, pane," říká tiše a nesměle hoch, „Učinil jsem to jen jednou a pro naše hosty. Nikdy jindy, přísahám. Chybil jsem, podlehl jsem pokušení. Jsem připravený činit pokání …"

„Pokání … Tím, že zase nějakou obskočíš? Chápeš vůbec, do jaký situace jsi mě dostal? Před Otcem Leonem? Co když se to dozví paní hraběnka? Co si pomyslí o mně?"

„Moc se omlouvám …"

„Romaine! Na tohle jen omluvy nestačí. Tohle ti bez trestu neprojde. Promluvím s kapitánem a dostaneš v první řadě výprask. Jakým způsobem, to nechám na něm. Doufám, že ti naloží pořádně."

„Zasloužím si výprask," přijímá trest hříšník.

„Tím to nekončí," zvedne varovně prst Brizeux, „Budu si na tebe dávat obzvláště velkej pozor. Stačí jedno další malý pochybení a půjdeš pryč ze zámku."

„Můžu tady zůstat?" objeví se asi po čtyřiadvaceti hodinách první záblesk radosti ve tváři písaře.

„Jen na podmínku. Dejme tomu měsíc, dva. Když budeš sekat dobrotu, tak budeš moc zůstat," odpovídá správce, tímto způsobem chce kluka uklidnit a zároveň motivovat do další práce. Skutečně do něho dost investoval, je s ním spokojený a nemá zájem hledat si nového písaře.

„Děkuji pane. Co budu dělat?"

„Jak co budeš dělat?" nepochopí trestající.

„Jakou práci mi přidělíte. Budu dělat cokoli, třeba kopat tu štolu, stavět kostel …"

„Vždyť nic neumíš … Podívej na sebe, si houžvička. Navíc by tě byla k lopatě škoda, když umíš číst, psát a počítat."

„Co tedy …"

„Zůstaneš kde seš. Ale jen na zkoušku!"

„Budu moc být dál vaším písařem?" ptá se nevěřícně Delarigne.

„Zatím, Romaine, zatím. Pamatuj na podmínku. Jestli ji ale porušíš, už nebudu mít slitování. Nevydám tě soudci, ale nechám tě dopravit za panem hrabětem. Aby tě nechal sloužit u vojska. Budeš

tam dělat, co se ti řekne. Ale je tady možný, že tě tam zabijou. Což se dá předpokládat. Jestli mě ještě jednou zklameš, poputuješ přímo do armády," vyhrožuje Brizeux.

„Nezklamu vás, pane, přísahám," dušuje se mladík.

„To bych ti radil. Ještě dneska dostaneš výprask a běda ti, jestli ještě uděláš další podobnou hloupost. Rovnou poputuješ za panem hrabětem. Až se ten dozví z mýho dopisu, cos tady prováděl, určitě tě pošle rovnou na smrt," straší dál správce mládence, domnívajíc se, že něco takového nemůže být na škodu. Kluk musí mít motivaci dobře pracovat i velmi ošklivé vyhlídky, kdyby zase začal provádět vylomeniny. Nepovažuje ho na rozdíl od faráře za zkaženého, pouze se nechal zlákat bratry Tissotovými i svým přirozeným pudem.

„Děkuji, pane," málem začne líbat ruce svého pána Delarigne, je však hrubě odbyt a vykázán ke své práci. Následně dostane ještě další kopu pokynů, dnes také bude dlouho ponocovat. Alespoň ho přejdou roupy.

Ještě než je výčet úkolů zcela ukončen, objeví se ve dveřích Theophilus, který teď je teď takovým klukem pro všechno, roznáší vzkazy, pomáhá, kde je potřeba. Přičemž někdy pracuje i s otcem v zahradě. Teď právě ohlašuje příjezd hostů ze zámku Taille.

Správce nechá svého písaře s jeho úkoly a sám spěchá uvítat barona a jeho rodinu. Museli si pospíšit, uvědomí si, asi hned jak dorazil posel, vsedli do kočáru a přijeli. Vlastně do kočárů, neboť přijíždí nejen baron se svou ženou, ale i paní Malletová a manželé de Brese, trávící letní měsíce na zámku Taille. S nimi dorazí i abbé Furray. Obličeje všech jsou vážné, předaný vzkaz umožňoval různé výklady, rozhodně nebyl ryze optimistický.

S Brizeuxe se střetnou ve vstupní hale a doslova mu všichni visí na rtech. Snad jen mladý pan de Brese se tváří nezaujatě, cítí se v rodině beztak být jen pátým kolem u vozu, s Madeleine ho oženili jen proto, aby pan Mallet dosáhl na panství jeho otce a pro svou dceru získal urozeného manžela. Ostatní ale projevují skutečný zájem, nejvíce vyplašená je asi Gabriela, která je nejbližší přítelkyní zdejší zámecké paní.

Správce je trochu upokojí, nicméně i on je ve svých vyjádřených opatrný, přesně v duchu stanovisek ošetřujícího lékaře. Bez dalšího je vede k ložnici paní Karolíny, ačkoli upozorňuje, že nemůže zaručit, zda ji budou moci hned spatřit.

Nakonec čekají v předpokoji asi čtvrt hodiny, než se dveře ložnice otevřou a oni vidí paní hraběnku na jejím lůžku, opět držící v rukách své dva malé uzlíčky, poslední přírůstky do rodiny. Její tvář stále vykazuje stopy únavy a vysílení, nicméně vypadá rozhodně lépe než včera krátce po porodu. Doktor jim však nedovolí vstoupit dál než na zápraží. Výjimku nakonec udělí Gabriele, to již všechny ostatní odvádí správce do jídelny, neboť si je dovolil pozvat na oběd.

„Hned dva syny," sedá si na připravenou židličku Gabriela, přidržujíc si před ústy kapesník, nařízení ošetřujícího lékaře, který se bojí nákazy zesláblé pacientky i jejích novorozenců.

„Bůh nám je příznivě nakloněný," září znavené oči Karoline štěstím, je pyšná na své potomstvo i na svůj výkon, pak se ale v jejích bulvách zjeví přízrak strachu, „Jsou ale tak maličcí," pohlíží s obavami na malé tvorečky.

„Mohu, Milosti?" ptá se Madeleine, po přikývnutí odebírá novorozence od jejich matky a klade je do připravených kolébek.

„Jak ráda bych svému muži také dala syna," objeví se smutek i ve tváři Gabriely.

„Synové jistě přijdou, uvidíš."

„Nevím, snad má Bůh jiné záměry … ty už máš pět synů a já jen tři dcery, z nichž už mi jedna umřela," povzdechne si baronka.

„Také se bojím o ty naše dva poslední," přiznává své noční můry hraběnka, „Stále se modlím, aby je Bůh ráčil zachovat při životě. Pan Athanas mi sice dává naději, ale jsou tak maličcí, sotva slyším jejich dech … ačkoli umí taky už pořádně zakřičet," dodá pyšně.

„Jako jejich otec. Však určitě zesílí jako jejich bratříček. Jste s panem de Godille opravdovými oblíbenci Boha, tolik synů, teď hned dva najednou. Určitě i nad nimi Bůh bude držet ochrannou ruku."

„Mám o ně strach, možná by bylo dobré je co nejdříve pokřtít … kdyby umřeli, aby se dostali do nebe … kdyby …“

„Sama jsi říkala, že doktor dává velké naděje. Teď musíš hlavně odpočívat. Sama jsi zesláblá, však také přivést na svět hned dva syny není jen tak.“

„Uvažovala jsem o jejich jménech. Chtěla bych, aby se jmenovali Herkules a César.“

„Herkules a César? Proč zrovna tato jména?“

„Jsou sice tak maličký, ale když vyrostou … budou jako Hercules a César, znáš pověsti …“

„Něco jsem o nich slyšela,“ usměje se zlehka Gabriela, i jí se dostalo solidního vzdělání, legendy o bájném Herkulovi ji nejsou neznámé, stejně jako o legendárním římském císaři. Byť její znalosti nejsou příliš hluboké.

„Dvojčata Herkules a César. Pokud se dožijí dospělosti, určitě vykonají velké skutky.“

„Určitě se dožijí dospělosti, ač jsou teď drobní, určitě začnou brzy sílit. Mají v sobě krev svého otce, který je vyhlášený válečník.“

„Válečník …,“ objeví se úlek ve tváři Karolíny, „Chtěla bych, aby nebyli jen válečníci …“

„Máš už pět synů, ne každý musí být nutně válečníkem. Některý může být třeba knězem, jiný učencem …“

„Jako bys neznala mého muže. Ten se již vidí v útoku na nepřítele, obklopený svými syny,“ zatváří se nešťastně hraběnka.

„Teď je zbytečné se takovými starostmi trápit,“ snaží se vyplašenou matku ukonejšit její přítelkyně, „Teď musíš dbát především sama na sebe. Jsi zesláblá, potřebuješ sama nabrat nových sil.“

„Cítím se dobře, jsem šťastná,“ zavrtí hlavou nesouhlasně Karoline, „Doktor mě strašil, nechtěl, abychom měli další dítě. Jsem tak ráda, že mi Bůh umožnil další těhotenství. Jsem tak pyšná na své další syny. Jen mám o ně hrozný strach.“

„Každá matka se bojí o své děti,“ odvětí bolestně baronka, však od smrti její prvorozené dcery neuplynulo ještě tolik vody.

„Jsem tak šťastná, když mám tolik synů,“ říká hraběnka, „Ale s každým dalším se moje obavy zvětšují. Mám je ráda všechny, bojím se o všechny. Jsou stále tak maličký, i ty starší. Tak zranitelný.“

„Nesmíš se teď trápit,“ odpovídá Gabriela, „Pamatuj na slova lékaře. Musíš se snažit odpočinout, načerpat nové síly. Díkybohu tvůj porod dopadl dobře, i když jsi přivedla na svět hned dvojčata. Pan hrabě bude mít jistě velkou radost.“

„Určitě bude pyšný,“ připustí pětinásobná matka, „On v nich vidí jen válečníky a pokračovatele rodu. Pro mě jsou ale víc …“

„Každá matka má bližší vztah ke svým dětem,“ pokusí se o odlehčení baronka, „My je musíme takový čas nosit ve svém lůnu, přivést je na svět v bolestech. Muž jen zaseje své sémě, netrpí, naopak, zplození dítěte mu činí jen potěchu.“

„To je náš úděl, naše poslání, které nám přidělil Bůh.“

„Souhlasím. Bůh nám dal za úkol rodit děti, starat se o rodinný krb. Strachovat se o naše děti. Potěšit se z vnuků. Být dobrou ženou svému muži. Mám velkou radost, když tě vidím takto v pořádku. Měla bys ale odpočívat.“

„Už chceš odejít?“

„Jsi unavená, měla by ses pokusit usnout.“

„Mám ale tolik starostí. Ty dva chlapci jsou tak slabí, mohli by umřít …“

„Podle lékaře jsou zdraví. Stejně jako jejich bratříček, který se narodil loni. Také byl zpočátku slaboučký a jak se teď má čile k světu. Uvidíš, brzo začnou také přibírat na váze a rozkvétat do krásy. Budou z nich krásní chlapci.“

„Měli by je pokřtít …“

„Je-li to tvé přání, promluvím se svým mužem a správcem. Ale mnozí jsou křtění až mnohem později, až dosáhnou mnoha let věku.“

„Mohli by umřít.“

„Vůbec na takovou věc nemysli. Jen se zbytečně strachuješ. Tvůj Herkules a César budou růst jak z vody. Budou ti činit stejné potěšení jako jejich bratři," snaží se zklidnit evidentně rozrušenou přítelkyni Gabriela.

Ještě chvíli si spolu povídají, baronka převede chytře řeč jinam, začne mluvit o své matce, sestře i švagrovi, kteří teď tráví léto u nich na zámku. Vyjadřuje svou radost, tento její nápad přináší ovoce, dokonce i její muž ožívá, cvičí pana de Brese ve zbrani a ona má čas trávit dlouhé hodiny v přítomnosti své rodiny. Povídá, uklidňuje lehce pomatenou Karoline. Nakonec ji ale doktor naznačí, že je čas, aby nechala čerstvou matku odpočívat.

„Už musíš odejít? Chtěla bych ti ještě tolik říci," hovoří Karolína přerývaně, jako by nechtěla zůstat sama se svými můrami, které ji trápí. Pociťuje až panický strach o své dva chlapečky. A nejen o ně. I další její děti jsou tak zranitelní, jejich otec někde válčí, možná je právě někde v dešti střel …

„Řekneš mi to později."

„Kdy zase přijedeš? Kdy tě zase uvidím?"

„Jak si budeš přát."

„Ty mi rozumíš, nemám si s kým promluvit …"

„Jestli chceš, mohla bych tu zůstat, den, dva," zamyslí se Gabriela, přeci jen se jí zdá její přítelkyně až příliš rozrušená. Není si však jistá, zda právě takovými rozhovory k její panice více nepřispívá. Ovšem nedokáže odhadnout, na co myslí a jak se cítí, když je sama.

„Mohla bys? Ale co tvoje děti?"

„Je o ně postaráno. Jsi moje přítelkyně, nejlepší přítelkyně. Promluvím s mužem. Zůstaneme spolu nebo jen já."

„Ale tvoje dcery …"

„Je u nich služebnictvo a mohu za nimi poslat svou matku a sestru. Pokud si přeješ, zdržím se u tebe na zámku do zítra. To už budeš zase silnější, budeme mít více času si popovídat."

„Moc ti děkuji," zračí se ve tváři Karoline radost a snad i úleva.

Rozloučí se, na dálku, neboť baronka respektuje přání lékaře. Těžce oddechující hraběnka zavírá oči, její přítelkyně má pravdu, spánek je důležitý. Jen kdyby usnula, v hlavě se jí rojí tolik myšlenek, které ji nedovolují spočinout v blahodárném spánku. Způsobují zmatení, skoro až panickou hrůzu z budoucnosti, z možných nebezpečí pro její děti.

Těká očima po místnosti, kolem jsou stále sloužící, brzy jistě přijde znovu i doktor Chapon. Je tak starostlivý, celou noc u nich probděl, určitě je pěkně rozlámaný. Pohlédne směrem ke kolébkám, kde spočívají čerstvě narození chlapci z rodu de Godille, ale také jejího. V jejich tělíčkách koluje krev nejen jejich otce, ale také matky. Po dlouhé době bude mít zase velkou rodinu, jako před mnoha a mnoha lety v Německu, než ji krutá válka a její strašlivé doprovodné útrapy o ni připravily.

ODPOLEDNE NA ZÁMKU GODILLE

Oběd se toho dne posune až na půl třetí, což ale nikomu nevadí, protože se rodina barona de Taille shromáždí v jednom ze salónků a společnost jim dělá správce se svou ženou a kapitán de Barellia. Zatímco baron diskutuje u pohárku vína a drobných zákusků s bývalým žoldákem a panem de Brese, o jehož kvalitách mají oba zkušení muži dost malé mínění, jeho paní, tchýni a švagrovou baví manželé Brizeuxovi. Přičemž paní správcová je očividně zakřiknutá.

Paní baronka tlumočí přání své přítelkyně a právě probírají praktickou realizaci. Brizeux nabízí možnost ubytování všem, minimálně do zítřejšího dne.

„S takovou možností jsme přeci počítali," řekne paní Malletová, dobrosrdečná žena má upřímné obavy o zdraví zdejší zámecké paní, která se k ní chová tak mile.

„Máš pravdu, ale nevím, jestli se můj muž nebude chtít vrátit," podívá se po očku Gabriela ke trojici u druhého stolku.

„Mám s panem baronem promluvit?" nabízí se Leander, který se mezi čtveřicí žen necítí úplně nejlépe, jeho místo by logicky mělo být ve druhé skupině, ale paní baronka ho požádala o setrvání. Z důvodů právě řešených.

„Ne, ne, promluvím s ním sama. Později. Nejdříve se domluvíme mezi sebou," naznačí Gabriela, kdo bude skutečně rozhodovat o délce jejího setrvání v tomto domě.

„Mamá má pravdu," přidá se Madeleine, „Do zítra bychom mohli zůstat všichni, po zítřejším obědě bychom se domluvili. Kdyby se již paní hraběnka cítila lépe, mohla bys jí navštěvovat třeba obden. Někdy bychom mohli přijet s tebou."

Nějaký čas dcery s matkou probírají tento návrh, dle Leandera zbytečně dlouho a složitě, aby ho nakonec přijaly. Dle rozhodného hlasu dam je patrné, že ptát se pánů u vedlejšího stolu bude již jen formalita. Správce proto může směle nechat připravovat pokoje. Jen se v duchu usmívá, naštěstí jeho drahá polovička nevypadá, že by s ním takto manipulovala. Alespoň zatím je opravdu dost zakřiknutá.

Čas čekání na oběd uplyne kupodivu rychle, Brizeux je poněkud nervózní, neboť mu stojí práce. Musí se ale věnovat hostům své paní, snaží se být vtipný a zábavný, ačkoli určitě společenská konverzace nepatří k jeho nejsilnějším stránkám. Jemu spíše vyhovuje kancelář, účty, organizace chodu zámku, tam je doma, tam je jeho parketa.

U pozdního oběda se sejdou ještě s architektem, sochařem, malířem a dvěmi duchovními, Otcem Leonem a abbé Furraym. Ty posadí k sobě, aby si mohli povídat. Ač je mezi nimi značný rozdíl, především v přístupu, oba jsou respektovanými duchovními.

Jako poslední dorazí lékař. Informuje o uspokojivém stavu dětí i paní hraběnky, byť jako vždy hovoří opatrně a neurčitě. Zná své hranice a jako většina doktorů si dopředu dělá alibi, kdyby se něco zvrtlo. Čemuž se ale nelze tolik divit, soudobé znalosti a prostředky nedávají felčarům příliš velký prostor k úspěšným léčbám.

Nálada je opět dost stísněná, není zde nikdo, kdo by měl zájem udržovat konverzaci v chodu. Augustin a Adrien se snaží držet zpátky, Otec Leon tiše trpí, sedět s takovými individui u jednoho stolu mu činí značné problémy. Ale snaží se potlačit ze svého pohledu oprávněné rozhořčení, je zde za jiným účelem, ačkoli se zdá, že paní hraběnka je v pořádku.

Proto spíše tu a tam prohodí někteří něco mezi sebou, baví se ve dvojicích, trojicích, pokud se baví vůbec. Vzorné služebnictvo postupně servíruje pokrmy, poté odnáší zbytky. Mnozí se tentokráte těší, až bude společné stolování za nimi.

Baron de Taille těká pohledem po přítomných, schválil rozhodnutí své ženy se zde zdržet do zítra, nejen kvůli ní. Hraběnka je manželkou jeho dobrého přítele, cítí se mu být povinován starostí o ní a jeho syny, alespoň symbolickou, když nic jiného nezmůže.

Nedokáže však ve svých myšlenkách potlačit určitou závist, kterou cítí k majiteli tohoto zámku. Vždyť ten má již pět synů, pět potencionálních dědiců, dostatečná zásoba, kdyby se ti první v řadě nedožili dospělosti. On má jen dcery, přičemž o svou oblíbenou Gabrielu-Julii přišel. Na potřetí doufal v syna, jeho manželka asi poznala jeho zklamání. Ač se snaží být pozorný, stále svou ženu miluje, začíná být v poslední době podrážděný. Uvědomuje si své rozpoložení a trápí ho.

Náhle přistoupí k lékaři Theophile, cosi mu šeptá. Chapon očividně zbledne, neřekne ani slovo a okamžitě hocha následuje. V ten moment všichni zmlknou, dívají se na sebe navzájem, posléze většina pohledů spočine na správci. Ten se také tváří poplašeně, pochopí nutnost zjistit, co tak závažného donutilo lékaře opustit bez dalšího vysvětlení ostatní stolovníky.

„Omluvte mě," řekne pln rozpaků Brizeux, zvedne se a skoro vyběhne z jídelny. Dnes stolují v prvním patře, proto chvátá do druhého podlaží, bere schody po třech. Cítí zvláštní pocit kolem žaludku, jako by tušení čehosi zlého. Děje se snad něco s dětmi nebo jejich matkou? Spíše asi s dětmi, od porodu už uplynul celý den a paní hraběnka se zdá být v pořádku. Vzpomene si na slova doktora o dětech, jak po ránu vyjadřoval obavy o jejich nepravidelné dýchání.

V předpokoji hraběnky spatří vyděšenou paní Madeleine, dveře do ložnice jsou otevřené, proto vstoupí. Zarazí se na prahu a skoro se mu zastaví dech. Doktor se sklání nad svou pacientkou, ta leží na zádech, pokrývka odhrnutá. Látka, kterou si svírá v rozkroku je celá červená.

„Kriste pane," zašeptá Brizeux, stojí jak opařený a zírá na děsivý obraz. Vzápětí odvrací hlavu, neboť lékař odnímá zkrvavenou látku z inkriminovaného místa. Slyší tiché sténání hraběnky, oba cosi hovoří, ale nerozumí jim. Její hlas však zní spíše vyděšeně, než by v něm zaznívaly projevy bolesti. Uvědomuje si, že vyplašená zámecká paní mluví svou mateřštinou, které doktor rozumí. Strávil v německých zemích mnoho let jako vojenský lékař.

„Pane, pojďte," slyší Leander vedle sebe hlas paní Coquerelové, chůvy dětí a matky manželky šéfkuchaře.

„Co se stalo?" téměř se bojí zeptat, má problém rozpohybovat své nohy, je spíše podsaditou ženou vytlačen z ložnice.

„Nic dobrého, pane," odpovídá chůva s očima plných slz, „Paní hraběnka začala z ničeho nic krvácet."

„Jak náhle? To přeci nejde, jen tak," blekotá Brizeux.

„Ležela naprosto v klidu, pane. Já byla právě u dětí, když náhle paní hraběnka vykřikla. Sahala si ... však víte kam, ruku měla celou od krve!" chvěje se Madeleine.

„Co to znamená? Co to znamená?" opakuje správce, v očích skoro děs, neboť odpověď zná a nechce ji slyšet.

„Musíme se modlit, pane," říká kyprá žena přerývaně, „Aby pan doktor rychle krvácení zastavil. Aby nešlo o nic vážného."

„Jak je to jen možné? Tak náhle, z ničeho nic? Vždyť byla zcela v pořádku!"

„Někdy se stane … nevím, co se stalo, pane … ale mám hrozný strach."

„Musím mluvit s doktorem," chystá se Leander znovu vstoupit do ložnice.

„Teď ne, pane. Teď ne. Prosím," zastoupí mu Coquerelová cestu.

„Kriste pane! Kriste pane!" opakuje Brizeux, je jako ve snách, neví náhle co má dělat. Zírá na dveře, kde se možná schyluje k tragédii, podvědomě se začíná modlit, polohlasně.

Kolem něho proběhne paní Codrinová, nese lavór s vodou, po tvářích se jí řinou slzy, které ji matka otře, než ji pustí dovnitř. Není třeba již tak vyplašenou zámeckou paní ještě více strašit.

„Co mám dělat?" ptá se Brizeux, projevující notné zmatení.

„Modlete se, pane," odpovídá Madeleine, na chvíli se odmlčí, pak dodává, „Možná byste měl spravit hosty."

„Ano, jistě, hosty," přikyvuje správce, „Ale co jim mám říci?" ptá se, aniž očekává odpověď. Vzápětí jako ve snách míří k jídelně, bledý jak stěna. Co ale má říci, je stav paní hraběnky vážný? Určitě ano, vždyť včera ztratila hodně krve, je oslabená, další krvácení by ji mohlo zabít!

Zůstane stát na zápraží jídelny, všichni k němu zírají, on však není schopen ze sebe vypravit ani slovo. Vypadá teď jak přízrak, chvěje se. Cítí, jak se i ostatních zmocňuje panika, z jeho výrazu musí tušit něco hrozného. Cítí jejich upřené pohledy, jimiž ho vyzývají, aby se už konečně vyjádřil.

„Paní hraběnka … začala krvácet …," vysouká ze sebe.

„Panebože!" vykřikne Gabriela, čímž přeruší hrobové ticho, které se po objevení správce rozhostilo a pokračovalo ještě hrozivěji po jím vyslovených slovech.

Paní baronka na nic nečeká, vstává a chvátá směrem, kde asi bojuje její přítelkyně o život. Jejího příkladu následují i další, míjí správce, který jim částečně brání v průchodu, jak ve své zkoprnělosti zabírá část dveří.

„Měli bychom jít za nimi, drahý," bere ho za ruku jeho žena.

„Bojím se, bojím se," říká Brizeux.

„Možná nejde o nic vážného," snaží se ho uklidnit Agnes-Cristine.

„Vždyť včera ztratila tolik krve … víš, co to může znamenat?"

„Může, ale nemusí," překvapí ho manželka rázností odpovědi, „Pojď!" vyzve ho a skoro táhne tam, kam on jít vůbec nechce. Hrozí se toho, co by se mohl dozvědět.

V předpokoji jsou teď již všichni, kteří před pár minutami celkem v poklidu stolovali. Jejich obličeje vyjadřují, jak vážně obdrženou informaci berou. Svými pohledy téměř hypnotizují dveře, které však zůstávají zavřené. Nikdo přesně netuší, co se za nimi odehrává. Ten čas se zdá být věčností, nikdo nechce promluvit, většinou každý hledí do země, aby nemusel pohledem na jiného sdělovat své hrozné obavy. Minuty v děsivém tichu plynou strašně pomalu, leč plynou.

Konečně se dveře otevírají, v nich se objevuje doktor, tvář má hrozně vážnou, ruce i oblek potřísněný od krve, v každém hrkne, když ho takto spatří.

„Paní hraběnka začala znovu krvácet," říká tichým leč pevným hlasem, „Bohužel její stav je velmi vážný. Je velmi oslabená a krvácení … Její stav je velmi vážný," dodává.

„Musím za ní," dere se vpřed Otec Leon.

„Pane, vy ne," zastavuje ho hlas Chapona.

„Pane, pokud paní hraběnka umírá, musím jít za ní. Musí konvertovat, musí se spasit!" vyslovuje zároveň zarputile a zaníceně drsná slova, na některé z nichž se bojí ostatní jen pomyslet.

„Pane abbé, prosím," obrací se doktor na druhého z duchovních.

„Jistě," přikyvuje vyzvaný a vystupuje z vyděšeného davu vpřed.

„Já jsem zde farářem!" křikne zlostně Otec Leon.

„Vás ale nechce," odsekne Athanas a naznačuje druhému knězi, aby vstoupil do ložnice.

„Nemáte právo mi bránit!" dere se vpřed místní farář, ochotný snad použít i násilí, jen aby mohl přemlouvat zbloudilou ovečku k návratu do stáda.

„Já mám právo!" ozve se hrozivý hlas kapitána de Barellia, v očích má slzy, ve tváři strašný výraz. Vklíní se mezi jezuitu a doktora, tím umožní abbé Furrayovi proklouznout do místnosti.

„Okamžitě odstupte! Musím s paní hraběnkou mluvit!" prská Otec Leon, rozrušený na nejvyšší míru, „Copak nechápete?! Sloužíte teď satanovi!"

„Sloužím své paní, Otče!" odpovídá drsným hlasem bývalý žoldák, „Žádám vás po dobrém, odstupte a přestaňte!"

„Jsem sluha boží!"

„A já jsem velitel zdejší gardy!"

„Nemáte právo mi bránit! Budete exkomunikován!" vyhrožuje farář a snaží se prodrat do ložnice, přičemž dochází ke kontaktu s jejím strážcem.

„Otče!" zvolá teď Theodore, oči se mu lesknou, ale objeví se v nich teď ošklivý záblesk, „Pokud nepřestanete, vyhodím vás z okna!"

„Exkomunikuji vás! Shoříte v ohni pekelném!" křičí jezuita.

„Možná! Ale dovnitř vás nepustím!" odpoví kapitán a sevře velkou silou paže kněze, až ten lehce sykne bolestí.

Ozve se několik výkřiků, všichni se zděšením sledují celý výstup. Kdo pohlédne do tváře velitele místní gardy, je si jist, že je připraven svou hrozbu splnit. Bez ohledu na možné následky.

„Pro lásku boží, přestaňte!" vrhne se vpřed Brizeux, uvědomující si strašné následky, pokud by fanatickému knězi bylo fyzicky ublíženo.

„Pojďte, Otče," říká pan de Barellia a nekompromisně tlačí faráře dál od dveří, skoro až do kouta místnosti. Jeho sevření je pevné, nehodlá ho v nejbližší době povolit. Jezuita začíná drmolit jakousi motlitbu, jeho oči dští oheň a síru, jeho tvář je zkřivená vztekem. Tohle nikdy neodpustí, tohle nikomu neprojde, nedovolí, aby zase uplatili biskupství a to zavřelo oči nad takovou nehorázností, jako zavírá oči nad stížnostmi, které mu opakovaně na chování na zámku adresuje.

„Pane Leandere, nechte přivést další děti," obrátí se Chapon na správce, který je doslova zděšený vším, co se v posledních minutách odehrává, „Rozumíte mi?" slyší znovu hlas lékaře.

„Ano," odpovídá jako ve snu, poté i se svou ženou spěchá do vedlejší místnosti, kde se nyní nachází tři synové zámecké paní, které přivedla na svět v předchozích letech.

Brizeux bere do náručí nejstaršího chlapce, tříletého Armanda-Ernesta, jeho žena pak dvouletého Filipa-Francoise a paní Madeleine, která usedavě pláče, vytahuje z kolébky ročního Rollanda-Horného. Celé toto procesí vzápětí prochází špalírem, který vytváří zděšení přítomní v předpokoji.

Leander vstoupí jako první, spatří Athanase stát u lůžka zleva, Otce Antoineho zprava. Kousek stranou s hlavou svěšenou a odvrácenou, se zkrvaveným hadrem v ruce, pláče Anna Codrinová. Paní hraběnka leží na lůžku, je hrozně pobledlá a dýchá přerývaně. Její oči jsou vyplašené, sídlí v nich strašná únava. Teď se v nich však objeví záblesk, když pohlédne na své syny. Z nichž ten nejstarší tuší něco zlého, protože začíná natahovat, snaží se vymanit ze sevření správce, který s ním zápasí, přičemž se ho bojí více stisknout, aby mu neublížil.

Madeleine postupně předá všechny děti zámecké paní, na krátkou dobu s ní zůstávají, každému z dospělých je jasné, že se s nimi vysílená matka loučí. Pravděpodobně to dojde i prvorozenému, který se dá do usedavého pláče a křečovitě se drží ruky ženy, která ho přivedla na svět.

Brizeux se chvěje po celém těle, dojemná scéna s ním řádně cloumá, zdá se mu, že v nejbližší chvíli omdlí. Křečovitě sevře ruku své ženy, až ta sykne bolestí. Vrhne však na svého muže chápavý pohled.

Správce se svou ženou a Madeleine dostávají zpět děti, s nimi odchází i Anna, v ložnici zůstává pouze paní hraběnka, Chapon a Furray. Oba muži jsou děsně bledí, snad stejně jako žena na lůžku, jejich oči se lesknou, snaží se však překonat své rozjitřené emoce, být silnými. Doktor poodstoupí stranou, abbé hovoří se zámeckou paní o Bohu. Ta se však cítí strašně unavená, stále obtížněji udržuje víčka očí otevřené. Je si vědoma svého stavu, má strach, že jak se jí oči zavřou, ona usne a již se nikdy neprobudí. Cítí stále vlhko ve svém rozkroku, přes zoufalou snahu lékaře stále krvácí. Chápe, že tím z ní uniká život.

Athanas se chvěje, odvrací hlavu, neboť není schopen potlačit slzy, které se mu derou do očí. Učinil vše, co bylo v jeho silách, neumí zastavit krvácení uvnitř těla zámecké paní. Snad ho omezil, čímž jí dal určitý čas. Modlí se o zázrak, který by snad hrozně vysílené ženě dal naději na uzdravení. Kdyby se teď Bůh smiloval, únik krve se zcela zastavil, snad by ještě byla naděje, že se hrozně oslabený organismus jeho pacientky vzpamatuje. Pokud k tomuto nedojde, je další tragický vývoj neodvratný. Přemýšlí, kde se stala chyba, ale na žádnou nepřichází. Zažil však mnoho, zažil smutné konce lidí, u nichž si již byl skoro jistý uzdravením. Ale také situace, kdy se již naprosto odepsaný jedinec zázrakem udržel při životě.

Abbé Furray, ač katolík, se snaží vyhovět paní hraběnce, která je protestantského vyznání. Má problém s ní komunikovat, neboť ona teď do francouzštiny dost často přidává slova svého rodného jazyka, kterým on nerozumí. Snad ale dokáže vycítit význam slov.

„Otče," bojuje ze všech sil Karolína se svou otupělostí, mobilizuje své vědomí, hledá vhodná francouzská slova, již je připravená, cítí nevyhnutelné, jež přichází, chce však ještě sdělit tolik důležitého, „Prosím … vychoval jste mého muže … bděte nad mými dětmi!" vyřkne silný závazek, kterým přivádí duchovního do rozpaků.

„Milosti … nejsem zde na zámku …," bojuje sám se sebou Furray, nechce dát slib, který asi nebude schopen dodržet, jak vzhledem ke svému postavení, tak i svému věku. Je mu již padesát, cítí se hrozně znavený, těžko říci, jak dlouho mu ještě dá Bůh dostatek sil.

„Jste moudrý muž … prosím … Otče … váš slib … nemám už mnoho času!" říká hraběnka zoufalým hlasem, zdá se však v tuto chvíli být zcela při smyslech, koncentrovaná. Jakoby se vzepřela osudu, přemohla hroznou zástěnu zapomnění, která na ni padá a ona jí zoufale vzdoruje.

„Slibuji. Udělám co bude v mých silách," vyřkne abbé ztěžka slova, kterými na sebe bere těžký závazek, vyslovený v tak hroznou chvíli. O to více se jím cítí obtěžkán.

„Děkuji … ještě Gabrielu … prosím, přiveďte Gabrielu … rychle," skoro zvolá Karoline, má strach, že již nestihne sdělit své přítelkyni své přání, neboť tma se k ní tak hrozně rychle blíží.

Doktor Chapon slyší, na nic nečeká a sám chvátá splnit vyřčené přání. Během chvilky vstupuje po boku s baronkou, která se snaží být silná, ač je na pokraji svých sil. Lékař zůstane u dveří, Gabriela

poklekne u lůžka, hned vedle Furraye, který se chystá odejít, ale pevný stisk ruky Karolíny ho zastaví. Až se podiví, kde se v ní vzalo tolik síly.

„Gabrielo … jsi má jediná opravdová přítelkyně …," říká přerývaně hraběnka, „Prosím … dohlížej na moje děti … můj muž je pořád pryč … těžko se to změní … potřebují dohled …"

„Snad Bůh bude milostivý a ty se uzdravíš," odpovídá baronka slovy, kterým sama mnoho nevěří. Které vyvolají letmý úsměv na tváři ležící ženy.

„Je pozdě … Bůh mi dal úkol … já ho naplnila … přivedla jsem na svět pět synů …"

„Krásných a zdravých synů."

„Pomoz jim … s Otcem Antoinem … prosím!" řekne hraběnka poslední slovo velmi důrazně.

„Když si přeješ … pokud by si tě Bůh vzal … budu připravená podpořit tvé syny," mluví ztěžka Gabriela, přičemž vůbec nemá nejmenší tušení, jak slib naplnit. Rozhodovat bude přeci hrabě, pokud se nestane zázrak a vše se neobrátí k dobrému. Jenže na ten zázrak má už Bůh jen velmi málo času, uvědomuje si, když vidí bledost své přítelkyně a její zoufalý boj o setrvání při vědomí.

„Děkuji vám … oběma," řekne spokojeně hraběnka, jako by její děsný vnitřní neklid ustal, „Gabrielo … sbohem! Nech mě … s Otcem!"

„Karolíno!" zvolá zoufalá baronka.

„Jsem připravená. Půjdu za svými blízkými …"

„Můžu pto tebe ještě něco učinit …"

„Ne, ne. Chci ještě mluvit …s Otcem … už nemám moc času … chce se mi spát," odpovídá hraběnka, víčka jsou tak těžká a času je tak zoufale málo. Stiskne chvějící se ruku své přítelkyně, vyprovodí ji téměř láskyplným pohledem.

Baronku musí podepřít Chapon, podlamují se jí nohy, když opouští ložnici. Jakmile se za ní zavřou dveře, zhroutí se do náručí svého muže. Její stav vypovídá všem ostatním, jak vážná je situace za dveřmi, které se znovu zavřely.

„Otče …," obrací se chvatně Karoline na kněze, bytelně se soustředí, aby používala francouzská slovíčka, ač se tolik zdokonalila, teď se jí motají s těmi v mateřském jazyce, „Vychoval jste …mého muže … i Leandera … prosím, pomožte i jemu!"

„Pan Leander už mou pomoc nepotřebuje," hrkne v osloveném, na jeho bedra se valí další závazek.

„Je skvělý … ale mladý … potřebuje podporu …"

„Tu mu mohu poskytnout. Duchovní a morální podporu. Ve svém úřadě je již lepší než já," říká abbé pyšně, vždyť má svou nehynoucí zásluhu na vzdělání a výchově probíraného mladíka.

„Otče … cítím se tak slabá … můžete se modlit … se mnou?" vyslovuje své pravděpodobně poslední přání hraběnka.

„Ano, Milosti," klečí kněz u lůžka, drží ve svých rukách dlaň těžce oddychující ženy, jejíž víčka cukají, jak jsou drženy silou vůle stále ještě pootevřené.

On i ona se tiše modlí, každý v jiném jazyce, ale zde ani tak nejde o slova. Ona potřebuje oporu, neboť se chystá na dlouhou cestu. Její myšlenky se rychle střídají, objevují se v nich různé výjevy, zmatené, nesourodé, mizící však pomalu kdesi ve tmě. Již nemá sílu udržet oči otevřené, víčka se zavírají, ještě sebou dvakrát cuknou, pak již zůstávají nehybné.

„Pane Athanasi!" zvolá Furray polohlasně.

Chapon rychle přistupuje k lůžku, sklání se nad svou pacientkou, snaží se rozpoznat slabý dech. Bere ji za ruku, hledá známky života.

„Usnula, Otče," říká tichým hlasem.

„Je ještě naděje?" ptá se abbé.

„Naděje?" odhrnuje přikrývku Chapon, pozoruje krví nasáklou látku, pak zavrtí hlavou, „Její tělo už je tak slabé … každou chvíli …"

„Budu tu s ní," odpovídá Furray, z očí mu vytryskne proud slz. Myslí teď na jejího manžela, kterému vtloukal do hlavy své zásady, leč někdy ne právě úspěšně. Myslí i na pět dětí, z nich dvě možná

budou brzy následovat svou matku. Myslí i na svůj slib, který ho tak svazuje, až mu skoro bere dech. Cítí hrozivou tíži na prsou a strašnou únavu.

Běží další minuty, čas od času zjišťuje Chapon, zda ještě zůstala špetka života v tiché a nehybné ženě na lůžku. Kupodivu její tělo stále vzdoruje svému nezvratnému osudu, jako by nechtěla její duše opustit svého milovaného manžela a zbožňované syny. Doktor si je ale už jistý, že Bůh dnes úpěnlivé prosby mnohých nevyslyší, neučiní již zázrak, nevrátí paní de Godille zpátky do života.

Téměř půl hodiny trvá stav, kdy ještě doktor pozoruje nepatrné známky života. Hrobové ticho v ložnici i v předpokoji je smutnou kulisou. Pokud čekající venku propadnou pláči, taktně vycházejí na chodbu, aby se mírně zklidnění vraceli. Snad každý prosí Boha o zázrak. Vždyť před pár hodinami byla zdejší zámecká paní zcela v pořádku, a teď … raději nemyslet. Otec Leon již pochopil, že mu nebude umožněno přemlouvat zbloudilou ovečku k návratu do stáda ani ji vyprovodit z tohoto světa, proto rezignoval, opustil druhé patro a modlí se sám v kapli. Omlouvá se Bohu za své selhání, kdy neměl dost sil naplnit svůj bohulibý záměr.

Dveře ložnice se konečně otevírají. V nich se objevuje lékař a abbé. Oba mají hlavy skloněné, v očích slzy. Není třeba nic říkat, přesto Athanas cítí povinnost pronést slova, která mu jdou tak těžko a bolestně z úst.

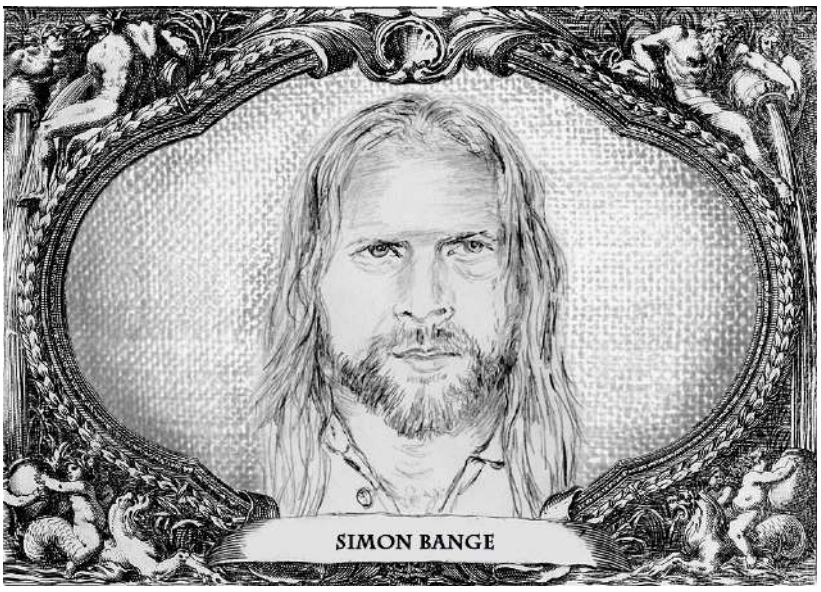
„Paní hraběnka právě zemřela.“

ŠOK

Po slovech doktora, všemi očekávanými, leč zoufale nechtěnými, se rozhostí na chvíli hrobové ticho. Již není žádná naděje na zázrak. Všechny modlitby a vroucné přání zůstaly nevyslyšeny. Následně propukají emoce, z chodby nakukující Theophil a Romain se rozbíhají po zámku a plačící všem zvěstují hroznou zprávu. Společnost v předpokoji ložnice zesnulé hraběnky se různě hroutí, do náručích jiných či sami do sebe, slzy tečou z očí mužům, ženy usedavě pláčí.

Následně všichni jako v mrákotách pomalu směřují do jídelny, kterou opustili uprostřed oběda. Na jídlo nemá nikdo ani pomyšlení, ale naopak v alkoholu mnozí hledají záchranu. Jelikož zde není žádné služebnictvo, rozlévání se ujme osobně baron de Taille a pan de Bresse, další jsou v tak velkém šoku, že jednají zmateně.

Všichni sedí jak zařezaní, pohrouženi sami do sebe. Nejprve se musí vyrovnat s nezvratným faktem. Pak se snažící domyslet, co náhlá smrt zámecké paní přinese pro ně samotné. Mnozí mají možná právem i existenční obavy, které soupeří s jejich upřímným smutkem. Všichni jsou zaskočeni rychlostí, s jakou ke všemu došlo. Před pár hodinami se radovali, že se paní Karoline již cítí lépe, pak přijde tak náhlý a rychlý zvrat.

Baron de Taille se ujímá nedobrovolně role organizátora, neboť správce Brizeux se doslova zhroutil. Sedí na své sesli, po tvářích mu stékají potoky slz, jeho žena pláče s ním. Není teď schopen racionálního uvažování a jednání. Baron sežene Romaina, který se vrátí podívat na hosty, nařídí mu

přinést něco tvrdšího, čímž hodlá další společníky a společnice povzbudit a zároveň otupit jejich bolest. Mladík reaguje bystře, spolu s Theophilem následně začnou obsluhovat společnost, byť i oni jsou ubrečení. Každý zde měl milou paní hraběnku rád.

Nářek se šíří celým zámkem. Kdekdo ze služebnictva zavítá do druhého patra, aby se snad přesvědčil, že nejde jen o fámu. Nalezne před komnatami zámecké paní pouze dva gardisty, Simona Bangeho a Matyase Rosena, kteří se zarputilými tvářemi zabrání komukoli ve vstupu do této části zámku. Výjimkou je pouze matka s dcerou, Madeleine a Anna, kteří se sami na pokraji zhroucení snaží starat o pětici dětí. Ty shromáždily v jednom pokoji. Zde v pláči čekají na další rozkazy.

Otec Leon zůstává zalezlý v zámecké kapli, již i on obdržel informaci o skonu paní hraběnky. Modlí se za duši hříšnice, kterou se mu nepovedlo přivést zpět na správnou cestu. Ač plný zloby z neurvalého jednání kapitána, ale i všech dalších, vždyť se ho nikdo nezastal, přesto prosí Boha o shovívavost s duší zesnulé. Zároveň cítí hrozné provinění, nedokázal být dostatečně silný, aby účinně zasáhl, dokud byl ještě čas.

Služebnictvo i pracující dělníci na zámku se shromažďují v přízemí a především na nádvoří, všichni si sdělují své pocity a bují mezi nimi emoce. Nemohou na zemřelou říci nic špatného, ba právě naopak. Ač cizinka, ač na rozdíl od většiny protestantka, vždy se k nim chovala laskavě. Mnozí, po vzpamatování se z prvního šoku, začínají přemýšlet, co její smrt přinese za změny pro ně. Vždyť pan hrabě je tak daleko a asi i nadále často bude. Pan správce je schopný, ale zároveň mladý a nezkušený. Dokáže svou autoritou udržet vše dlouhodobě v chodu bez přítomnosti zámeckého pána?

A jak se zachová pan hrabě, vždyť budování zámku bylo především starostí jeho manželky. Neodveze nakonec pan hrabě děti do Paříže a život na zámku, jak ho znali v poslední době, se výrazně nezmění? Pak by již nebylo třeba tolik sloužících, tolik dělníků. I na to nutně musí přicházet řeč, ačkoli převažuje šok nad nečekanou a hroznou zprávou.

Delarigne si kupodivu zachová chladnou hlavu. Když vidí zhrouceného správce, postará se nejprve o hosty, především o dostatek pití, protože jíst opravdu nechtějí. Pak sežene několik sluhů a nechá sklidit ze stolu, nařídí Codrinovi, aby připravil nějaké tácy s občerstvením, vhodným k nepochybně silnému popíjení. K tomu je občas něco zakousnout nutné. Nařídí Theophilovi a dvěma dalším sluhům, aby setrvali v jídelně či v její blízkosti, aby mohli na přání okamžitě posloužit přítomným.

Když je i s tímto hotov, pokusí se alespoň trochu zklidnit další služebnictvo. Jménem správce je požádá, aby i během truchlení dokončili nutné práce, aby nebyl chod zámku ohrožený. Kupodivu ho jako mladíčka respektují, berou ho jako prostředníka mezi nimi a panstvem, které zůstává shromážděné v prvním patře. Přesto jich mnoho zůstává na nádvoří, či se na něj vrací, když splní svůj úkol. Práce se obecně zastavují, konají se opravdu jen ty nejnutnější. Jako je například zajištění chodu kuchyně.

První minuty či spíše desítky minut v jídelně jsou ve znamení šoku a obrovského zmaru. Každý se snaží vnitřně smířit se skutečností, která ho různou měrou zasáhla. Baron de Taille má pohled zarputilý, snaží se teď především podpořit svou ženu, která usedavě pláče, byť se ji dostává podpory i od matky a sestry. On sám myslí především na svého přítele, který válčí někde v Katalánii, jak mu bude nutné doručit smutnou zprávu. Kéž by alespoň ta dvojčata zůstala naživu, nebo alespoň jedno, slevuje ze svých

požadavků. Pak by mohla být tragická zpráva alespoň částečně vyvážena pozitivní informací. Jenže i když děti v nejbližší době nezemřou, nepůjde říci nic určitého. Jsou drobní a smrt je může dostihnout kdykoli později. Je těžké dávat plané naděje.

Otec Furray sedí bez hnutí, pohled má skelný, těžce oddychuje. V ruce drží pohár s vínem a hraje si s jeho hladinou, různě s ním otáčí, naklápí ho. Jako by snad měla komíhající tekutina možnost mu dát odpověď na jeho palčivé otázky, jimiž se užírá. Smutek nad smrtí hodné a milé ženy přebíjí slib, který před chvíli učinil. V situaci, která je téměř posvátná. Slib umírající je tak závazný, cítí jeho tíhu. Přitom vůbec nemá potuchy, jak by ho mohl naplnit. Ano, má jistý vliv na správce Brizeuxe a pravděpodobně ho vyslechne i hrabě de Godille. Ale co jim ve skutečnosti může nabídnout? Vždyť tak malé děti nepotřebují jeho jako vychovatele, jeho čas by mohl přijít později, pokud v té době ještě bude mít dost sil.

Svého chráněnce Leandera podpořit může, dokonce asi bude on jeho podporu potřebovat. S mrazením v zádech si připomíná scénu s Otcem Leonem. Ač je sám hluboce věřící a oddán Bohu, má v sobě také porozumění, zatímco jeho kolega je zaslepený svou pravdou. Svým posláním. Jistě bude dělat Leanderovi problémy, s takovým jednáním se nesmíří, na to ho již poznal dobře. Brizeux je šikovný v obchodech, dobrý organizátor, ale pokud zde bude dlouho sám, bez přirozené autority zámeckého pána v zádech, mohl by mít problémy.

I v hlavě Gabriely se honí podobné myšlenky. Kromě velké bolesti nad ztrátou dobré přítelkyně, možná nejlepší, jakou kdy měla, ji také tíží vyslovený slib. Přijde si podobně bezradná jako abbé Furray. Jistě, hrabě de Godille bude muset stanovit někoho, kdo bude dohlížet na jeho syny, nejprve na jejich správný vývoj a pak výchovu. Ovšem nevidí jediný důvod, proč by měl požádat o pomoc ji. Může si najmout vhodnou osobu, asi urozeného původu a asi starší, která toto poslání dobře naplní. Cítí závazek vůči své přítelkyni a má o další důvod víc být posledními hodinami zděšená.

Doktor Chapon do sebe hází jednoho panáka kořalky za druhým. Je zkušeným lékařem, viděl smrt v různých podobách, zažil krvavá jatka bitev, viděl následky hrůzných epidemií, masakrů civilních obyvatel. Lidé mu umírali pod rukama doslova houfně. Jenže o paní hraběnku se staral výsostně několik let, vybudoval si k ní jiný vztah, než je odtažité běžné soužití pacienta a doktora. Stokrát si může opakovat, že nemohl nic víc učinit, přesto se mu bude vracet pocit viny, pocit kolosálního selhání. Smrt rodičky přitom není ničím výjimečným, on navíc před dalším těhotenstvím varoval. Ke všemu se objevila dvojčata, což porod také zkomplikovalo.

Nemůže však rezignovat, o patro výš se nachází pětice dětí, z nichž dvě přímo teď bojují o život. Je za ně stále zodpovědný, jako byl za jejich matku. Nikdo mu nic nevyčítá, získal si vysokou reputaci. On však sám sobě ano, ač z racionálního hlediska ví, že je pocit viny postaven na nepodložených základech. Znovu se napije silné kořalky, ač si dobře uvědomuje, že tento lék je z dlouhodobého hlediska neúčinný či dokonce zhoubný.

Kapitán de Barellia sedí s očima zarudlýma a kouká do země. Kromě děsného smutku je v něm i malá dušička, vždyť vztáhl ruku na představitele církve. Je si vědom svého prohřešku, zároveň si je jistý, že by se tak zachoval znovu. Hájil jen svou paní, jíž již roky věrně slouží. Je si jistý, že jeho jednání bude mít dohru, přesto převažují myšlenky na zesnulou, její děti a manžela, který kdesi válčí a o smutné události nemá ani potuchy.

Správce Brizeux je stále v šoku. Byl v častém kontaktu s hraběnkou, cítil její velkou podporu. Vzpomíná, jak zářila štěstím při nedávné slavnosti, přitom se mu řinou slzy z očí. Marně ho jeho žena utěšuje, snaží se mu být oporou, ona neměla na rozdíl od něho čas k zámecké paní přilnout. Jemu se zdá, že se jeho svět hroutí, vůbec není schopen přemýšlet o budoucnosti, kterou zde musí ze svého úřadu řešit. Cítí jen hroznou prázdnotu. Smrt je všudypřítomná, přesto ho teď zaskočila překvapivě velkou silou.

Architekt Peligot drží v třesoucí se ruce pohárek, je bledý jak stěna. Na jedné straně dojatý, na druhé schopný racionálních úvah a ty v něm vyvolávají stavy beznaděje. Cítí, jak je jeho zdejší dílo ohroženo, vždyť zemřelá byla hybnou silou změn na zámku, jeho zvelebování. Snad ho může utěšovat rozestavěný kostel, ten jistě bude chtít i pan hrabě dokončit, zvláště po dnešním incidentu s Otcem

Leonem. Jistě bude zámecký pán chtít projevit své porozumění pro potřeby církve. Ale jeho další plány jsou výrazným způsobem ohrožené.

Ještě horší pocity mají pánové Augustin a Adrien. Je zde jednoznačně vydržovala paní hraběnka, jen z pohledu jejího muže cítili, jak jimi pohrdá, za jaké příživníky je považuje. O skoro až nenávisti ze strany faráře také dobře vědí. Tuší, jak se jejich zdejší teplé místečko hroutí, snad v nich je malá naděje v souvislosti s již zmíněnou stavbou kostela. Jenže jsou si jisti, že jejich pohodlný, částečně i zahálčivý život na zámku končí. Jejich patronka je na pravdě boží a jim zvoní hrana.

Madeleine i paní Malletová jsou upřímně dojaté z celé smutné události, byť k zesnulé příliš blízko neměly. Jejich prvořadým úkolem je utěšit svou sestru a dceru Gabrielu, která je očividně hluboce zasažena. I jejich slzy jsou upřímné, vycházejí však více z celkové atmosféry, než hlubokého smutku.

Jediný, kdo zůstává poměrně klidný, je mladý pan de Brese. Právě teď se více než kdy jindy cítí jako páté kolo u vozu, jako by nikam nepatřil. Jeho otec je mrtvý, jeho nová rodina ho trpí, neboť je manželem Madeleine. Jinak k nikomu bližší vztah nenašel. Berou ho jako nutné zlo. Stojí tiše stranou, občas se lehce napije a prázdným pohledem sleduje projevy smutku kolem sebe.

Uplyne minimálně půl hodiny, než se začnou jednotlivé přítomné osoby vzpamatovávat. Mírně přiopilý doktor odloží skleničku na stůl, vstane. Roztržitě oznámí, že se jde podívat na děti, žene ho strach, aby po matce nepřišel v krátké době ještě o dvojčata. Byť je mu naprosto jasné, že má jen malou možnost ovlivnit další běh událostí, bude záležet na houževnatosti malých tvorečků, zda dokáží přežít. Mají nepochybně naději, tu však měla i jejich matka. Jedna jediná hodina však vše nenávratně změnila. Svým odchodem však rozpohybuje i společnost. Ta začíná uvažovat racionálně, je třeba učinit mnoho opatření.

„Pane Leandere," stane před zhrouceným správcem baron, „je třeba si vážně promluvit. Mohli bysme se odebrat do některého z přilehlých salónků?"

„Ano, pane," hlesne oslovený, pokusí se setřít slzy z tváří, jen je rozmaže, jeho žena mu pomáhá.

Oba muži odcházejí, vytrácí se i kapitán de Barellia, který jde zkontrolovat stav na zámku. Stále zodpovídá za jeho bezpečnost, co kdyby zmatku chtěl využít nějaký chmaták. Je zde mnoho různých dělníků, příležitost dělá zloděje. Je třeba i v tuto smutnou chvíli udržet pořádek. Navíc potřebuje něco dělat, přehlušit tok svých nepříjemných a dotěrných myšlenek.

Gabriela se svou matkou, sestrou a ženou správce se začnou vážně bavit, co vlastně bude dál s dětmi. Baronka se zmíní o přání své zesnulé přítelkyně a začnou spekulovat, jak by se mohl další vývoj událostí na zámku Godille vyvíjet. Abbé Furray zůstává pohroužený sám do sebe, pan de Bresse se uvelebí na židli a sám se ubíjí nudou. Naopak architekt, sochař a malíř se shlukují k sobě, tiše začnou hodnotit zcela novou situaci na zámku a hledat východiska, jak z ní vyjít co možná nejméně poškozeni.

„Pane Leandere, chápu váš smutek," říká pan de Taille, když se oba muži posadí ve vedlejším salónku do křesel, „Máte ale mnoho povinností a je nutné, abyste se jich ujal."

„Omlouvám se, pane," vzdychá mladík, „Jsem naprosto zdrcený. Stále tomu nemohu uvěřit. Vždyť ještě před pár hodinami Její Milost vypadala tak dobře …"

„Bohužel se něco stalo a my s tím už nic neuděláme," odpoví drsně baron, nemá pochopení pro změkčilost správce, možná ho chce strohostí vytrhnout z jeho letargie, „Vzpamatujte se! Paní hraběnka zemřela a my s tím už nic neuděláme," zopakuje, „Život jde ale dál. Je nutný se poradit, jaký kroky uděláme."

„Omlouvám se, ale nejsem nějak schopný se soustředit … moje myšlenky … jsou tak rozházený. Je tolik věcí …"

„Právě. Je tolik věcí, které je potřeba zařídit," tváří se přísně šlechtic, „Pan hrabě je mým dobrým přítelem. Pan abbé je vaším bývalým poručníkem. S naší pomocí pochopitelně v týhle těžký situaci můžete počítat, ale největší tíha bude ležet na vás."

„Jsem si toho vědomej," hluboce si povzdechne Brizeux, „Bohužel si nejsem jistej, jestli jsem schopnej ji zvládnout. Jsem asi opravdu příliš mladej, moje zkušenosti …"

„Pane!“ zvýší hlas baron, „Propadat malomyslnosti je přepych, který si vy dovolit nemůžete. Poznal jsem vás, když jste pomáhal Otci Antoinovi. Schopnej jste dost. Koukejte se rychle vzpamatovat! Máte svoje povinnosti. Až je naplníte, teprve pak si můžete dovolit truchlit!“

„Pane …,“ zvedne uslzené oči správce, v nich se zračí překvapení, tvrdost jednání pána ze sousedství ho překvapuje, „Pokusím se,“ dodá.

„Žádný pokusím. Koukejte se hned soustředit. Chod na zámku musíte udržet vy, v tom vám nikdo z nás nepomůže. V tom dalším … Pan hrabě je mým přítelem, cítím k němu jistý povinnosti. Musíme se domluvit, jaký kroky uděláme. V jakým pořadí.“

„Omluvám se, budu …“

„Přestaňte už s omluvama!“ projeví již značné podráždění baron, „Začněme s tím, komu všemu je potřeba poslat zprávu o smrti paní hraběnky.“

„Jistě, pan barone.“

„Pana hraběte si vezmu na starost osobně,“ řekne k překvapení svého společníka Horné.

„Osobně?“

„Ano. Pan hrabě válčí někde na jihu s vévodou de Condé. Jsem připravenej se za ním osobně rozjet. Říct mu o smrti jeho ženy. Kéž bych mu mohl alespoň přinést dobrý zprávy o jeho dětech.“

„Vy sám chcete cestovat? Můžeme vyslat posla … někoho z gardy …“

„Jak jsem řekl, cítím k panu hraběti jistý povinnosti,“ zavrtí nesouhlasně hlavou baron, přitom má také trochu k cestě zištné důvody, přeci jen potřebuje změnu a dlouhá jízda za přítelem mu ji může poskytnout.

„Bude třeba dát také vědět panu Mauricovi do Paříže.“

„O to se postarejte vy.“

„Také našim sousedům, na biskupství …,“ uvažuje nahlas Brizeux, tvrdým přístupem svého společníka v rozmluvě se přeci jen trochu vzpamatoval.

„Zvažte však, co jim chcete sdělit. Je otázkou, kdy se bude konat pohřeb.“

„Ano, pohřeb,“ zalesknou se znovu správci oči.

„Je léto, návrat pana hraběte nebude hned tak, nejprve ho musím najít, možná bude chvíli trvat, než ho vévoda uvolní. Může bejt také nemocnej nebo raněnej …“

„Nemocnej nebo raněnej … nebo …,“ zbledne zase Leander a v očích se mu objeví děs.

„O pana hraběte se nebojte,“ zasměje se drsně šlechtic, „Ten se o sebe umí postarat. Toho jen tak něco nezlomí a někdo nedostane. Ale můžeme se vrátit až za dlouhou dobu. Je velký teplo a tělo se začne brzy rozkládat.“

„Rozkládat …,“ zašeptá Brizeux a do očí se mu derou slzy, představa, jak pozůstatky jeho paní začínají žrát červy, ho činí nešťastným.

„Rozkládat. Musíme rozhodnout, jestli se pokusíme tělo někde uschovat, někde v chladu, nebo jestli ho uložíme do hrobky dříve. Pohřeb se může konat před mým odjezdem, nebo po něm nebo až se vrátím. Doufám, že i s panem hrabětem.“

„Kdo má ale rozhodnout?“ zatváří se zděšeně mladík.

„Nejspíš vy a já. Poradit se můžeme s panem abbé. Ale rozhodnutí bude na vás.“

„Na mně?“ skoro zakvílí Brizeux.

„Můžeme se dohodnout,“ pokrčí rameny pan de Taille, má na zmateného správce zlost, ale nechce ho ještě více deptat, mladík se musí rychle vzpamatovat a začít jednat.

„Taková velká zodpovědnost …“

„Čeká vás ještě mnohem větší,“ konstatuje suše baron, „Zámek jste řídil sám, když byl pan hrabě s chotí v Paříži, ale to jste jen konal domluvené. Jinak jste se schovával za pana hraběte nebo více za paní hraběnku. Jak znám pana de Godille, určitě tady spíše nebude než bude. Tíže rozhodování tak bude výhradně na vás. Jste sice mladej, ale schopnej. Budete si muset rychle zvyknout,“ dodá drsně.

„Taková zodpovědnost,“ začíná si uvědomovat Brizeux význam právě vyřčených slov, cítí se náhle tak maličký, tak bezmocný, tak nepřipravený.

„Přestaňte se litovat! Většina pánů na svých zámcích není. Proto mají schopný správce. Však i vám se brzy zalíbí tu bejt skutečným pánem. Na to si každej zvykne rychle," hovoří nemilosrdně Horné, „Máte na svůj věk a původ neskutečný postavení," drtí dál mladíka, „Tak se podle toho chovejte. Nemáte právo pro smutek zanedbávat svoje povinnosti. V noci se vyplačte v náručí svojí ženy, ale teď se koukejte rychle vzpamatovat a začít konat. Nebo snad má i nadále chod na zámku řídit ten kluk, ten váš písař nebo k čemu ho máte? Zachoval víc rozhodnosti než vy!" nezná slitování.

„Máte pravdu, pane," je děsně pobledlý Brizeux, zvláště poslední slova ho zasáhla, ale také vyburcovala, což bylo jejich záměrem, „Pane barone, paní hraběnku jsem měl velmi rád. Její smrt je pro mě velkou ranou. Nechci se zase omlouvat, ale její smrt mě velmi zasáhla. Pokusím se však potlačit smutek a řídit se vašimi radami."

„Paní hraběnku jsme měli rádi všichni. Nezapomínejte, že teď opatrujete to nejcennější, co po sobě zanechala. To jsou její synové a dědicové pana hraběte. Zodpovídáte za ně, za majetek svého pána, za jeho nájemníky a já nevím, za co všechno ještě. Váš smutek je upřímnej, což je vám ke cti. Ale pojďme se vrátit k našim věcem. Jakej je váš názor na pohřeb? Urychlit ho nebo vyčkávat?" přejde zase do věcného tónu pan de Taille, drsné jednání důstojníka očividně na mladíka působí.

„Máme vůbec právo pohřbít paní hraběnku bez přítomnosti jejího muže?" odpoví on otázkou.

„Máme plný právo! Znám, co udělá tlející mrtvola. Může bejt zdrojem nákazy."

„Panebože! To by nám tak ještě chybělo!"

„Kdyby byla zima, mohli bysme tělo uložit do nějakýho sklepa, nebo do tý vaší štoly, co tady hrabete. Ale v létě … mrtvola začne hnít, může se začít šířit nákaza," hovoří drsně a pragmaticky baron.

„Vzhledem k dětem … měli bysme ji asi pohřbít …"

„Také si myslím," přikývne Horné, „Pak je tu druhá otázka. Jak chcete její pohřeb pojmout."

„Pojmout pohřeb … myslíte, jestli pozvat všechny z okolí … nebo jen v tichosti, s nejbližšími," uvažuje nahlas Brizeux, „Vzhledem k tomu, že tady nebude pan hrabě, klonil bych se k tý druhý možnosti," dodá.

„I v tom jsme za jedno," znovu přikývne pan de Taille, „Navrhuju moc neotálet. Umístit tělo do hrobky co nejdříve. Když bude pan hrabě chtít, může nechat po svém návratu hrobku otevřít. Ale o tom pochybuju. Je voják, zná smrt moc dobře. Zná i, co můžou způsobit mrtvoly. Pochopí vaše jednání."

„Koho ale pozvat?"

„Koho chcete zvát? Pokud byl ještě někdo paní hraběnce blízkej … jinak bych ji uložil jen s naší přítomností. Já bych hned po jejím pohřbu vyrazil za panem hrabětem."

„Musí se ale učinit přípravy …"

„Dva dny vám musí stačit," je stále ryze pragmatický baron, „Tělo paní hraběnky bych umístil někam dál od dětí. Kde je chlad. Vytvořte třeba nějakou vhodnou místnost ve sklepení."

„Je to ale vhodné … nepůjde o zneuctění …," vysloví své obavy Brizeux.

„Jakýpak zneuctění, když tam uděláte vhodný prostředí. Musíte myslet především na živý, jsou tady stále její děti, ty dvě poslední taky mají namále. Poraďte se v tomhle s panem abbé, on bude vědět, jak důstojně vypravit paní hraběnku k Bohu."

„Vypravit k Bohu … máme tady faráře … Otce Leona."

„Tak tuhle starost vám nezávidím," odvětí s mírnou ironií v hlase baron, „Abbé vám jistě vyjde vstříc. Ovšem co pak udělá váš pan farář …," pokrčí rameny.

„Z toho bude ještě polízanice," prorokuje správce.

„Díkybohu jde o váš problém."

„Já vím, pane barone. Jenže už teď z toho mám osypky."

„Doporučuji vám diplomacii," skoro se ušklíbne pan de Taille, „Naštěstí pro vás má pan hrabě mocný přátele a ty dovedou ztratit slovo i v církevních kruzích. Zkuste udržet vašeho faráře stranou, tak vám teď problémy odpadnou. Máte svoje vazby na biskupství, ne? Poraďte se s Otcem Antoinem, je taky kněz. Ten váš fanatik asi bude kolem sebe kopat," projeví značné nepochopení pro Otce Leona. Ale jeho jednání ho namíchlo a je zcela na straně bývalého kolegy žoldáka pana de Barellia.

„Děkuji za radu, pane barone," povzdechne si Brizeux, „Její uskutečnění asi nebude jednoduchý. Otec Leon není zlej člověk, je svý věci nesmírně oddanej. Jde svým farníkům příkladem."

„Tak ať se stará o svý farníky a neplete se do záležitostí panstva," vyjádří svůj názor Horné jednoznačně, pyšný na svá privilegia.

„To se lehko řekne … ale udělám, co bude v mých silách. Zprávu panu Mauricovi ale asi pošlu hned," změní raději správce téma, otázka Otce Leona ho doslova děsí.

„Bylo by ale dobrý, kdyby tady byl, až se vrátí pan hrabě. Jenže vám nemůžu říct kdy."

„Ještě dnes napíšu panu tajemníkovi dopis. Naštěstí do Paříže je blíž než do Katalánie."

„Pane, dnes bych zůstal se svou rodinou na vašem zámku," říká pan de Taille, „Beztak jste již učinil přípravy na naše ubytování. Zítra ráno bysme odjeli, vrátíme se na pohřeb a poté bych odjel za panem hrabětem."

„Budete chtít s sebou nějakou družinu, pane barone? Nějaké lidi od pana kapitána? Kdoví, kde pan hrabě je, může tam být nebezpečno."

„Jsem zvyklej se o sebe postarat sám," oplývá sebevědomím bývalý důstojník, „Asi si s sebou vezmu svýho švagra. Je to takový knípě, potřebuje se trochu otrkat. Mám svoje lidi, s tím si starost nedělejte."

„Je ještě tolik věcí k řešení …"

„Na těch hlavních jsme se dohodli," zavrtí hlavou Horné, „Teď oznámíme naše rozhodnutí ostatním, potom byste se měl postarat o zámek. Zklidnit služebnictvo, popohnat je do práce. Připravit tělo paní hraběnky, vytvořit místo pro jeho setrvání do pohřbu. Promluvte si taky s panem abbé."

„Mohu se obrátit i na vás později o radu, pane barone?"

„Proč ne. Vždyť tady dneska zůstáváme. Můžeme si pozdějc sednout, třeba večer, vy, já a abbé, poradíme se. Určitě si napřed ale promluvte s panem abbé, než půjdete za Otcem Leonem. Nebo ho požádejte, ať vás doprovodí," dává další dobrou radu pan de Taille.

„Máte pravdu … tohle asi budu muset udělat jako první …"

„Nuže, půjdeme," zvedne se šlechtic, který právě prokázal rázné jednání vojáka.

„Kdo oznámí, na čem jsme se domluvili?"

„Vy jste tady správcem," lehce se pousměje pán ze sousedství.

Brizeux neodpoví, začíná horečně přemýšlet o slovech, která má za chvíli přednést. Než tak učiní, pošle Romaina za doktorem. Chvíli se za mládencem dívá, jeho písař dnes prokázal dobré služby, dokonce si jeho rozhodnosti všiml i pan baron. Kluk jeden ničemná, pomyslí si, ale problémy s ním mu v souvislosti s dalšími událostmi teď přijdou jako zcela nicotné.

BEZRADNOST

Všichni významní členové zdejší domácnosti a hosté ze sousedství jsou znovu shromážděni v jídelně, mezi ně se posadí zpátky i Horné. Oči všech se teď upírají na zdejšího mladého správce, kterému je na omdlení.

„Vážení," začne dost nesměle, „s panem baronem de Taille jsem se poradil, jak dál postupovat. Rozhodli jsme se neotálet s pohřbem paní hraběnky. Uložíme její tělo do hrobky rodu de Godille do dvou dnů. Jen v přítomnosti nejbližších. Poté se pan baron de Taille vypraví za panem hrabětem, aby mu sdělil tu strašnou zprávu," chvěje se mu hlas.

„Můj muž?" ujede Gabriele, tváří se hodně překvapeně.

„Pan baron byl tak laskavý … nabídl své služby," je v rozpacích Brizeux, raději rychle pokračuje, „Je nutné učinit další přípravy. S panem baronem jsme se domluvili, že do pohřbu uložíme tělo paní hraběnky do podzemí, kde je větší chlad. Co nejdále od dětí, aby … aby …," zadrhne se mu hlas, není schopen vyslovit ošklivé věci o pozůstatcích zdejší paní.

„Nebylo by lepší umístit tělo paní hraběnky do kaple?“ vysvobodí ho z rozpaků abbé Furray.

„Jde o teplo, které může způsobit … pane Arnaute,“ obrátí se rychle správce na architekta, „Mohl bych vás poprosit o pomoc? Dole ve sklepení je ta vaše jeskyně. Mohl byste tam vytvořit důstojné prostředí …,“ znovu se zadrhne, chvěje se mu hlas i ruce, stále ho zachvacují emoce, dělá mu velké problémy mluvit věcně o tak hrozných věcech.

„Mohu se pokusit … s pány Augustinem a Adrienem se toho ujmeme,“ odpoví rychle Peligot, chce být minimálně užitečný a nápomocný, vždyť bude brzy potřebovat podporu mladého správce. Jehož význam dnešním dnem velmi vzroste, toho si je vědom.

„Děkuji vám, pánové,“ odpoví Brizeux, pak se téměř s bázní obrátí na Gabrielu, „Paní baronko … mohl bych … nevím jestli smím …,“ koktá, pohled do zlobně stažené tváře manžela oslovené ho však nakopne, „Je třeba připravit tělo paní hraběnky … pochopitelně vše učiní služebnictvo … ale pokud bych směl požádat … mohla byste na to dohlédnout?“ leze z něj přání jak z chlupaté deky.

„Pochopitelně, pane Leandere,“ odpoví ztěžka vyzvaná, hlas se jí také chvěje a v očích má slzy, „S mojí matkou, sestrou a vaší ctěnou paní se ujmeme této smutné povinnosti. Nemusíte se obávat, dohlédneme na děti i na … na mojí přítelkyni,“ zlomí se jí hlas, pak se však zamyslí a pohlédne ke svému muži, „Nevím však, jak dlouho zde zůstaneme.“

„Domluvil jsem se s panem baronem, že dnes přespíte na Godille. Zítra je rozhodnut pan baron odjet na svůj zámek, nachystat se na cestu a vrátit se sem na pohřeb. Komnaty jsem již nakázal připravit. Asi práce ustaly, v tom zmatku. Vše ale urychleně zařídím,“ slibuje Brizeux.

„Požádáme vás tedy jen o služebné ze zámku,“ přikývne Gabriela.

„Všichni, koho budete potřebovat, jsou vám k službám,“ odvětí správce, pak se obrátí na svého vychovatele, „Pane abbé, mohl bych i vás poprosit? Potřeboval bych s vámi co nejdříve probrat moc důležitých věcí …,“ je zase plný rozpaků.

„Jsem vám k službám, drahý Leandere,“ odpovídá ztěžka Furray.

„Zůstaňte zde prosím, jak dlouho chcete. Bude zde stále někdo ze sloužících, můj písař Romain vyplní každé vaše přání. Já bych si teď dovolil požádat pana abbé o rozhovor …,“ obrátí znovu své smutné a ustarané oči Brizeux na svého vychovatele. Ten jen přikývne a vstane.

Oba se přemístí do vedlejšího salónku, nejprve si však Leander zavolá svého písaře. Nařídí mu dohlédnout na přípravy komnat pro hosty, rovněž plnit každé přání jejich i pana architekta, pokud budou nějaké mít. Mládenec přikyvuje, i na jeho tvářích jsou rozmazané slzy, nicméně se tváří odhodlaně. Snaží se, však má co napravovat.

„Romaine!“ zastaví ho hlas šéfa, „Zachoval ses dneska správně. Děkuju ti za to. Pozdějc ti pomohu, teď ale musím něco projednat. Postarej se, aby především paní baronka dostala všecko, co bude potřebovat. Nech někoho, aby se dál staral o hosty.“

„Vše už je již zařízeno, pane,“ odpoví Delarigne, „Když dovolíte, požádám ještě pana kapitána, aby trochu popohnal sloužící … sice jsem je vaším jménem požádal, aby dále pracovali, ale houfují se nám pořád na nádvoří …“

„Dobrej nápad. Požádej ho mým jménem,“ rozloučí se Brizeux se svým písařem, teprve pak si ztěžka dosedne do křesla, v druhém již sedí abbé, „Jsem naprosto bezradnej,“ vydechne.

„Milý synu,“ začne otcovsky Antoine, „tvá mysl je prostoupena smutkem. Ten ti zatemňuje logický úsudek. Proto se cítíš bezradný. Není třeba podléhat panice. Bolest odezní, čas otupí rány, které utrpíme na naší duši.“

„Proč, Otče? Proč? Proč si bere Bůh k sobě lidi jako byla paní hraběnka? Tak mladé? Vždyť byla tak hodná, nikomu neubližovala. Byla věrná svému muži, milovala své děti, měla vždycky laskavé slovo pro své sloužící. Proč, Otče, řekněte mi proč?“

„Není nám dovoleno soudit boží úmysly, nejsme schopni je pochopit. Musíme je přijímat s pokorou, nacházet útěchu i sílu ve víře.“

„Ale tak rychle … tak nečekaně …“

„Leandere, mnoho rodiček zemře při porodu nebo po něm. Nezbývá, než se s jejich odchodem smířit. Pokud vím, pan doktor varoval před rychle za sebou jdoucími porody. Já vím, co chceš říci. Před pár hodinami vypadala paní hraběnka dobře, teď je však po smrti. Naše tělo je složitá nádoba, mistrovské boží dílo. Jsme příliš nedokonalí, než abychom mu porozuměli. Nedávno zemřela dcera pana barona, nikdo dodnes nezjistil příčinu. Takové jsou cesty boží, Leandere a my musíme pokorně přijímat smrt, stejně jako musíme pokorně přijímat život.“

„Měl bych ještě mnoho otázek, Otče,“ přizná se Brizeux ke svým pochybám, „nicméně jsem odpovědný za zámek a vlastně celé panství Godille. Náhle cítím celu tu tíži, Otče. Hrozně se bojím, že ji nebudu schopen unést. Že zklamu všechny. Možná jsem neměl přijímat tak závažnou funkci tak mladý. Bez potřebných zkušeností.“

„Leandere, pochybovat o svých schopnostech je lidské a svým způsobem i správné. I já stále pochybuji o sobě a to již mám pět křížků na hřbetě. Ale schopnosti nemusí nutně souviset s věkem. Pravda, s léty přicházejí zkušenosti, ale ty máš mnoho jiných předností, které ti umožní tvůj úřad vykonávat dobře. Rozhlédni se okolo a řekni mi, kolik lidí zde je tak vzdělaných jako ty!“

„Vaší zásluhou, Otče.“

„Nejen mojí, také tvou pílí. Kolik lidí umí číst, psát, počítat. Kolik lidí dokáže jednat na úrovni jako ty. Patříš k privilegované vzdělané vrstvě. Nemluvím teď o stavech, neboť mnoho aristokratů i bohatých měšťanů sotva dokáže číst a psát. Anebo ani to ne! Mluvím o vrstvě vzdělanců, kteří dosáhli jistého stupně poznání. Ti jsou předurčeni vést ostatní, bez ohledu, do jakého stavu patří.“

„Pan baron mi dnes řekl krutou pravdu. Jsem sice správcem, ale pořád jsem měl v zádech podporu své paní nebo svého pána. Teď můžu být dlouhé měsíce skutečně sám. Nebudu znát názor pana hraběte, nebudu mít jeho podporu. Jak pak mám správně rozhodovat?“

„Dle svého rozumu! Jsi chytrý a vzdělaný. Nejsi hlupák. Tvoje moc a postavení teď vzroste, tím také bude váha tvých slov a činů větší. Nebojím se o tebe, synu, ty své povinnosti zvládneš,“ říká Furray a dává si záležet, aby jeho slova zněla přesvědčivě.

„Prosím, smím požádat o radu? Nejen teď, ale i později, pokud budu bezradný.“

„Moje dveře i má mysl jsou pro tebe vždy otevřené. Jsem si však jistý, že je příliš potřebovat nebudeš. Jak jsem ti říkal nedávno, stále tvoje kroky a činy sleduji. Jsem na tebe pyšný. Jsi už teď lepším správcem než já. Umíš se pohybovat v prostředí, které nikdy nezískalo moji důvěru. V prostředí obchodníků, kupců, řemeslníků. Dokážeš zhodnocovat majetek. Máš přátele v Paříži.“

„Jen jestli mě teď tady budou respektovat, když se nebudu moc opírat trvale o autoritu zámeckého pána nebo paní,“ vyjádří své hluboké obavy Brizeux.

„Již teď máš dobrou autoritu, synu. Musíš si věřit. Jsi natolik chytrý a moudrý, abys nepodléhal sebeklamu, aby tě nepohltila pýcha. Tvoje pochybnosti jsou toho nejlepším důkazem. V tvém věku mnozí vladaři řídili celé své království. Vojevůdci vedli své muže do bitev. Ne, není třeba se zbytečně znepokojovat. Nečeká tě lehká práce, ale jsi plně připravený ji zvládnout. Kdybych si tím nebyl jistý, nikdy bych tě do tohoto úřadu panu hraběti nedoporučil.“

„Vděčím vám za vše, Otče. Snad vás nezklamu.“

„Za vše vděčíš především své píli, odhodlání, pracovitosti. Zůstaň nadále skromný, buď nadále pokorný, před Bohem i před lidmi. Nepovyšuj se, ale trvej důsledně na plnění svých příkazů. Tak si získáš respekt i uznání. Mnozí tě možná nebudou mít příliš v lásce, ale to patří k věci. Když budeš po nich vyžadovat dobrou práci, budou k tobě cítit zášť. Máš teď ale i ženu, která ti poskytne jistě oporu a rodinné zázemí. Nečeká tě snadný úkol, ale ty ho zvládneš!“

„Právě, Otče. Čeká mě mnoho těžkých povinností. Přitom hned ta první mě doslova souží. Jsem zděšený z výstupu, který byl dnes s Otcem Leonem. Mám velký strach, co bude dál,“ změní téma Brizeux, rád by si povídal se svým vychovatelem, ale čas ho tlačí a další povinnosti volají. Proto musí přistoupit k řešení problému, u kterého jen pomyšlení na něj v něm vyvolává hrůzu.

„Tohle bude velmi zapeklitá věc,“ přikyvuje s velmi vážnou tváří Furray, „Otec Leon si je jistý svou pravdou a svým způsobem ji i má. Jeho snaha přivést paní hraběnku na správnou cestu byla upřímná

a opravdová. Jak ho znám, je zoufalý ze své porážky. Ne však kvůli své samolibosti, ale kvůli podstatě věci. Nezachránil duši, tak jak chtěl.“

„Otče, ale protestanti mají svá práva daná nantským ediktem. Který stále platí,“ připomene mladík.

„Světské posvěcení jejich víry je věc jedna, rozpor duchovní věc druhá. Ty i já jsme dobrými katolíky, stejně jako většina dalších. Duchovní jako Otec Leon věří, že je jeho povinností obracet zbloudilé farníky a tím jim zajistit spasení.“

„Vy jste však jiný.“

„Jiný? Jsem pouze méně zanícený, což je možná mojí chybou, ne předností.“

„V čem jsou protestanti tak jiní?“

„Synu, vždyť jsme o tom už mnohokráte mluvili,“ odpoví shovívavě abbé, „Zpochybňováním církve svaté dochází ke zpochybňování Boha. Otec Leon je příkladným farářem, vzorně se stará o své povinnosti. Žije střídmým životem, neváhá za svými farníky jít v jakémkoli počasí, pokud ho potřebují. Je připraven jim být oporou. Vyžaduje však přísně dodržování přikázání, naplňování víry a lásky v Boha. Nelze mu po této stránce nic vyčítat.“

„Co mám ale dělat? Paní hraběnka sice byla cizinkou a protestantkou, přesto si přece nezaslouží naše odsudky. Byla vždycky velmi zbožná, také milovala Boha, ačkoli možná trochu jiným způsobem, než vyžaduje Otec Leon.“

„Zbožnost paní hraběnky opravdu nelze zpochybňovat,“ zavrtí hlavou Furray, „Nesouhlasím s názory protestantů, vidím v jejich jednání nebezpečí pro skutečnou víru v Boha. Ale také ctím každého, kdo třeba pomýlen, žije příkladně dle božích zákonů. Což paní hraběnka naplňovala bez výhrad.“

„Otče, co mám ale dělat? Jak mám všecko řešit? Paní hraběnka musí být důstojně pohřbena. Hrozně se bojím, co udělá Otec Leon. V nejbližší době. Pak mám i obavy, co bude následovat. Kapitán de Barellia jistě jednal v nejlepším úmyslu, ačkoli vztáhl ruku na představitele církve svaté.“

„Šlo o velmi vypjatou situaci.“

„Ano, velmi vypjatou. Jaké ale budou její důsledky? Jistě bude následovat stížnost, Otec Leon bude žádat potrestání pana kapitána. Může chtít i potrestání mé osoby,“ stýská si Brizeux, „Otče, chtěl bych vás požádat o pomoc.“

„Očekával jsem tvou prosbu, Leadere,“ usměje se bolestně Furray, ani jeho emoce nemíjejí, „Pokusím se ti být nápomocný. Máš představu, jak by moje pomoc byla nejúčinnější?“

„Otče … nejprve je nutné promluvit s Otcem Leonem …,“ mluví s rozpaky správce, „Za nejlepší bych považoval, kdyby se Otec Leon vrátil na svou faru a nechal věci na zámku na vás. Nikdo by tím neztratil tvář. Paní hraběnka byla protestantka, Otec Leon je zaníceným katolíkem. Budu ho v jeho úsilí i nadále plně podporovat, ale v zájmu klidu …“

„Teď konáš více rozumem než srdcem,“ řekne abbé a zpytavě se na mladíka podívá, „Z pohledu své funkce jistě i správně. Neznám jediné správné řešení. Otci Leonovi rozumím, ačkoli některého jeho projevy považuji za zbrklé. Laskavým slovem lze také dosáhnout mnohé.“

„Pomůžete mi? Kdyby došlo k něčemu … až by se vrátil pan hrabě … znáte ho. Už jednou vykřikoval, že nechá Otce Leona pověsit!“ tváří se dost vyplašeně Brizeux.

„Pana hraběte znám velmi dobře,“ usměje se znovu shovívavě Furray, však se s ním tolik natrápil, „Jedná někdy poněkud zbrkle a živelně. Jeho pokora ke služebníkům božím nebyla nikdy taková, jakou bych si představoval.“

„Jenže, Otče, pan hrabě je pan hrabě. Na toho si nikdo jen tak nedovolí. Ale já jsem jen obyčejný mladý muž, jak budu čelit konfliktu, pokud se naplno rozhoří? Jak já znám pana hraběte, bude zuřit, pokud bude Otec Leon neústupný. Bojím se, že se zase dostanou do sporu.“

„Budeme mu čelit společně, Leandere,“ říká abbé slova znějící sladce jeho chráněnci, „Promluvím s Otcem Leonem, ještě dnes večer. Vlastně za ním zajdu okamžitě. Pokud už nemáš další neodkladná přání.“

„V tuto chvíli ne. Ale večer bych si dovolil požádat … domluvili s jsme se s panem baronem … na chvilku bychom se posadili a poradili se o dalším …“

„Nuže, půjdu si promluvit s Otcem Leonem. Pokusím se ho přesvědčit, aby nechal zítra sloužit mši za duši zemřelé. Zároveň ho požádám o velkou zdrženlivost,“ hovoří tichým hlasem Furray, je patrné, jak usilovně přemýšlí, „Později ti řeknu výsledek. Ty zatím dohlédni na vše ostatní. Především paní hraběnka musí mít zajištěn důstojný stánek, kde do pohřbu spočinou její ostatky.“

„Velice vám děkuji, Otče,“ říká pln vděčnosti Brizeux, je patrné, že ho však velké obavy neopouštějí. Je zdrcený nejen ze smrti své paní, ale i všeho okolo. Je vděčný za pomoc barona de Taille i abbé Furraye, ty jako by mu seslalo samo nebe, aby mu odlehčili v této jeho tíživé situaci.

Trojice Arnaut Peligot, Augustin Caillé a Adrien Roybet stojí v prostorách vchodu do podzemní štoly, v prostorách jeskyně, která tak trochu díky výzdobě připomíná vstup do pekla. Diskutují, jak prostředí upravit, aby bylo schopno přijmout tělo zámecké paní.

„Uděláme tady na tom výstupku provizorní lože,“ ukazuje architekt k místu ve středu místnosti, kde má či spíše mělo spočinout sousoší či možná ohniště.

„Jak to chcete udělat? Vždyť je ten výstupek příliš malej, máry se na něm neudrží,“ namítá Augustin.

„Není problém,“ má vše již promyšlené Arnaut, „Narychlo zbudujeme dřevěnou konstrukci, tu pokryjeme tmavým suknem. O tohle se postarám já, snad tady najdu pár zručnejch řemeslníků. Vy se postarejte o výzdobu. Tahle je dost pochmurná …,“ rozhlíží se kolem.

„Mám snad nechat těch pár soch odstranit?“ ptá se Adrien.

„To je zbytečný,“ přichází se svou troškou do mlýna Caillé, „Nechám sem dát nějaký květiny a hlavně hodně svíček. Smrt nepotřebuje okázalost, spíše komorní prostředí. Naopak, tohle místo bude důstojnost sama.“

„Mám jen obavy, aby tohle nebyla naše poslední práce pro Godille,“ rozhlédne se sochař kolem dokola, „Možná už žádnou sochu nedokončím …“

„Naše situace není nejlepší,“ přikyvuje architekt.

„Copak vaše,“ odsekne nerudně malíř, „Vy se uživíte na tom kostelu. Ten se určitě bude stavět dál. Po tom, co dnes předvedl ten fanatik … taková škoda, že ho kapitán skutečně z toho okna nevyhodil. Ruce bych mu za to zulíbal.“

„Pst, ne tak nahlas. Někdo nás uslyší a budeme v prdeli,“ varuje Roybet a nervózně se rozhlíží. Nicméně jsou ve sklepení zcela sami.

„V prdeli jsme už teď. Co si budeme namlouvat. Hrabě na nás koukal jak na příživníky, ten zasranej jezuita nás nenávidí. Správce kouká, jen co mu přinese prospěch, tedy mu vydělá peníze. Bez přízně paní hraběnky jsme tak jako tak v prdeli.“

„Netřeba spouštět kalhoty, když je brod ještě daleko,“ zvedne významně prst Peligot, „Pan Leander sice není nijak zvlášť našim uměleckým sklonům nakloněn, ale dá se s ním mluvit. Musíme dokončení některých věcí navléct jako odkaz paní hraběnky. Jako vybudování její nehynoucí památky. Pak snad svolí, aby nás dále podporoval.“

„Jste naivní. Bez podpory paní hraběnky jsme prostě v prdeli. Radši bysme si měli už hledat něco jinýho. Tedy vy ne, vy máte aspoň ten váš kostel,“ řekne s jistou závistí v hlase sochař.

„Však tam bude práce i pro vás.“

„Jéje, a kdy, mistře?“ ušklíbne se teď Caillé, „Dyť máte sotva hotový obvodový zdi. Než to vaše veledílo bude v takovým stavu, aby se tam dala dělat výzdoba, tak chcípneme hlady.“

„Vidíte, teď mě potřebujete,“ řekne důležitě Peligot, ale příliš vděčných pohledů se nedočká, „Zkusím promluvit se správcem a až se vrátí pan hrabě, tak i s ním.“

„To bude k ničemu.“

„Nemyslím si. Stavba kostela není jen tak, ani jeho výzdoba není jen tak. Musí se rozvážit, musí se udělat návrhy. Pochopitelně takový, který nebudou vzbuzovat zlost v církevních kruzích. Hodně okázalý, hodně zbožný.“

„Z toho by se jeden posral," odfrkne si malíř.

„Z toho může bejt vaše obživa," upozorní architekt, „Ale dělejte, jak uznáte za vhodný, pánové," pokrčí rameny, je si teď jistý svou převahou nad oběma mladšími kolegy, „Můžeme se spojit a pokusit se společně přesvědčit pana správce. Nebo se každej postará sám vo sebe. Mě najmul ještě pan hrabě, byl s mojí prací spokojenej. Dobře, tak tu štolu už asi nedokončím, smířil jsem se s tím. Ale kostel? Potom k němu faru? Možná další domy kolem … na tohle by mohl slyšet. Tohle není rozmařilost, naopak zvýší jeho velikost a nebude to tak drahý," vypráví o svých mírně upravených snech.

„Na tohle máme dost času," projeví racionální uvažování Adrien, „Pojďme sebou hodit, musíme to tady upravit, Nebo sem přijde správce a bude nasranej ještě dřív, než někdo z nás votevře klapačku."

„Máte pravdu," souhlasí Peligot, „Jdu si sehnat dělníky a materiál. Chcete taky někoho k ruce? Nebo si vystačíte sami?"

„Mám ty svoje dva malý budižkničemu," zavrtí nesouhlasně hlavou sochař, „S nima to tady upravíme. Ale půjdu s vámi, musíme sehnat svíčky, hromadu svíček."

Oba odejdu, Caillé zůstane sám. Rozhlíží se, přemýšlí, jak učinit prostředí co nejhezčí. S povzdechem si přehraje předchozí rozhovor, je v něm malá dušička. Tak si zvykl na zdejší pohodlí a pohoda dle všeho končí. Když spatří na prahu jeskyně pomocníky sochaře Oliviera a Valentina, zle se na ně podívá. Má chuť je zmlátit, zvláště mladší a drzejší Olivier mu už dlouho pije krev. Ale kluci poslaní svým mistrem se drží v uctivé vzdálenosti od zlého malíře, který se teď tváří jak belzebub.

Čtveřice žen ve složení paní baronka, paní Malletová, paní de Brese a paní Brizeuxová jsou s očima zarudlýma od pláče v ložnici zesnulé. K ruce mají trojici dívek z řad sloužících, které musí vykonat tu nejhorší práci. Ony pak dohlížejí nad vším ostatním. Paní hraběnka musí být důstojně oblečena, nijak výstředně, hledají obtížně v její garderobě tmavé šaty, dohadují se, které použít. Přitom se neubrání pláči, zvláště Gabriela je velmi otřesena, jí byla nebožka nejblíže.

„Je tak krásná a mladá," řekne, pohlížejíc na svlečené tělo své přítelkyně. Služby zbavily svou paní veškerého oblečení a začínají s její očistou. Není jednoduchá, neboť zemřelá je notně potřísněná od krve. Její tělo je velmi bílé, ale stále si zachovává svou důstojnost. Vlastně i krásu, nyní, ve ztuhlosti, jako by vynikala její ňadra, klín, nohy, ale i tvář. Jelikož zemřela ve spánku a bez velkých bolestí, nejsou její rysy příliš ztrhané, tvář zkroucená. Ač jsou na ni patrné známky vysílení, stále vypadá, jako by jen spala.

„Neměli bychom zavolat lazebníka? Aby ji upravil?" ptá se stísněným hlasem paní Malletová.

„Teď, když je dočista nahá? Snad až ji oblečou, ne?" nesouhlasí její druhorozená dcera Madeleine, služby právě smívají krev z těla zemřelé. Voda v nádobě se barví do červena, dívky občas vzlyknou, těžko říci, zda jsou opravdivě dojaté či se snaží chovat, jak se asi očekává.

„Kdo tady vlastně dělá lazebníka?" podívá se na paní správcovou baronka, ta zrudne, protože nezná odpověď. Pak se omluví a spěchá za svým manželem, aby se dozvěděla více.

Vrací se za pár minut, po boku s komornými paní hraběnky Elke a Barborou, které jako rodičky nemanželských dětí pana podkoního jsou raději drženy stranou. Ony však poskytovaly své paní podobné služby, jen před významnými slavnostmi přicházel na slovo vzatý odborník. Když spatří stále ještě nahé tělo své paní na lůžku, dají se do hysterického pláče.

Jejich nářek má stejně jako u většiny obyvatel zámku dvě roviny. V té prvé, úctyhodné, jde o skutečný smutek. Vždyť své paní byly po boku mnoho let. V té druhé, ryze osobní a zištné, se projevují obavy, co s nimi teď bude. Znají dobře, jak se na ně tváří Otec Leon, jsou protestantky, cizinky a ještě ke všemu poznamenané hříchem, jehož plody spočívají nedaleko v jejich soukromých komnatách. Jejich dětem se teď daří dobře, ale bojí se, co bude následovat, když už nad nimi zesnulá nebude držet ochranou ruku. Jediné, co je může utěšovat, je společný otec dětí, podkoní pana hraběte. Jenže ten se k nim před odjezdem choval jak k cizím, kdoví, jak se zachová. Možná se bude chtít jich i svých parchantů zbavit a kde pak budou hledat zastání?

S tvářemi od slz se však pustí do díla, vybírají si své nástroje a propriety, je nutné paní hraběnku nalíčit, upravit značně rozcuchané vlasy a snad i přispět k její řádné ústroji. V místnosti je teď kromě nebožky hned devět žen, které obklopují nahé bílé tělo a s rozpaky se dívají na mrtvolu. Jako by přesně

nevěděly, kde začít. Stopy krve jsou odstraněné, bělost těla, zbaveného velkého množství životadárné tekutiny, teď ještě více dominuje. Možná i proto, že se venku začíná šeřit a nikdo ještě nerozžehnul svíce.

„Vybraly jsme šaty," promluví do ticha baronka, pochopí, že ostatní čekají na její pokyny, neboť je osobou nejvýše postavenou, „Je potřeba však nejprve obléknout spodní prádlo," podívá se očima plných slz na obě komorné.

„Ano, paní," špitnou obě oslovené a jdou hledat do šatníku.

„Panebože, vypadá jako by spala," hluboce si povzdechne Gabriela.

„Máš pravdu. Tváří se tak klidně, zemřela důstojně," přikývne její matka.

„Umírala smířená s Bohem," špitne tichým hlasem Madeline, „Možná i byla spokojená. Vždyť přivedla na svět již pět synů," dodá a v jejím hlase cosi zaskřípe, následné slzy nejsou jen projevem bolesti nad odchodem zdejší zámecké paní.

„Však i ty se dočkáš," pochopí přesně rozpoložení své dcery její matka, „Jsi ještě hodně mladá, máš dost času."

„Podívej na paní hraběnku. Vždyť ta je taky ještě mladá a již si ji Bůh povolal k sobě."

„Nerouhej se a nestraš mě!" podívá se paní Malletová vyplašeně na mladší dceru, „Tvoje sestra přivedla už na svět tři dcery, bohužel žijí už jen dvě," povzdechne si, vrací se jí bolestné vzpomínky, „Brzy budeš mít děti i ty i Coiffier."

„Já i bratr se snažíme a nic," vyřkne Madeline své chmury, „Od svatby uplynulo už dost doby a ani já ani jeho žena nic. Od Coiffiera vím, že taky své manželské povinnosti nezanedbává. I já se svým mužem se činíme. Přitom vím, jak by už rád měl otec dědice," dodá smutně.

„Musíte se modlit a být trpěliví. Není důvod se strachovat, děti určitě přijdou," snaží se být přesvědčivá paní Malletová, nicméně i ona už je trochu nervózní. Trápí se tím i její manžel, začínají se oba obávat, zda některý z obou dvojic není neplodný. Pak by jejich veškeré snahy byly marné. Nicméně všichni čtyři jsou zdraví, neprodělali žádné zásadní choroby, které by mohly plodnost ohrozit. To tvrdí i rodinný doktor, když se je snaží uchlácholit.

„Mamá, teď se to nehodí," ozve se Gabriela a skoro provinile pohlédne na přítomné služky, které nemohou neslyšet.

„Máš pravdu, teď musíme připravit paní hraběnku," přikývne paní Malletová a jelikož jsou její dcery poněkud bezradné, ujme se další organizace.

Za nějaký čas si Brizeux poručí poslat do své kanceláře svého písaře, Theophil ho někde shání, on padne zdrchaný do svého křesla za pracovním stolem. Má na chvíli čas se zastavit a zamyslet se. V místnosti je temno, hoří jen jeden svícen, který hází děsuplné stíny.

Tělo paní hraběnky je již přepravené do jeskyně, výzdoba je snad důstojná. Před vchodem vartují dva členové gardy, drží čestnou stráž za mrtvou. Architekt se svými pomocníky snad odvedli dobrou práci.

Abbé Furray se dle svého vyjádření domluvil s Otcem Leonem na kompromisu, místní farář zítra i pozítří bude vést mši za zesnulou, té první se zúčastní jen farníci, té druhé všichni ze zámku, včetně hostů z Taille. Naopak abbé Furray bude řídit uložení těla hraběnky do rodinné hrobky, přítomní budou jen nejbližší. Nic okázalého, jen komorní rodinný obřad.

Svým způsobem takový stav vyhovuje i místnímu faráři, který si může připravit kázání a nebude muset váhat, jak vyprovodit paní hraběnku, která byla protestantského vyznání. Navíc se mu nechce moc setrvávat ve společenství lidí, před kterými ho kapitán tak ponížil a v jejichž očích četl, že mnozí z nich s tím vyslovují přinejmenším tichý souhlas. Ustupuje, z taktických důvodů, ale je rozhodnut učinit později důležité a důrazné kroky. Nehodlá se smířit jak se svým napadením, tak s poměry na zámku, který stále považuje za semeniště hříchu, útulek kacířů a jiných podvratných živlů.

Brizeux je však s vyjednáváním abbé Furraye spokojen, děkuje jemu i baronu de Taille za pomoc, když se střetnou na krátké poradě v salónku. Netrvá dlouho, poté se jejich kroky rozejdou. Členové místního dvora i hosté se většinou odeberou do svých komnat, tam diskutují se svými blízkými, více či méně popíjejí. Tma a ticho pohlcuje celý zámek.

Správce provede závěrečnou kontrolu, zajde se podívat i na děti zámeckého pána, u nich nalezne lehce přiopilého doktora, který s nepříliš radostným výrazem pohlíží na dvojčata. Leander se raději neptá, zdá se mu, že by další špatnou zprávu dneska již neunesl.

Vrací se do své kanceláře, za ním beze slova vstupuje písař. Ten je znavený, upocený, zničený. Odvedl dnes dobrou práci, uvědomuje si Leander, zachoval si chladnou hlavu, měl by ho pochválit, kdyby nebyla ta jeho předchozí provinění. Tak se alespoň na něj zkusí tvářit přívětivě, je-li toho dnes schopen. Spíše ale oba vypadají jak po pořádném výprasku, jak zpráskaní psi.

Mladíček referuje o své práci, celé odpoledne kmital po zámku, snažil se být co nejvíce užitečný. I on je nešťastnou událostí zasažený, ke všemu netuší, zda smrtí zámecké paní nepadají také předchozí dohody ohledně jeho setrvání ve funkci písaře.

„Pane," odkašle si na závěr, „měl bych asi něco připomenout," říká ztěžka.

„Co ještě? Vyskytl se další problém?"

„Problém … tím jsem asi já," povzdychne si Delarigne, „Musím vám připomenout, pane, že mám dneska dostat výprask. Jelikož už je skoro půlnoc …"

„Ach tak, ten výprask," uvědomí si Brizeux, na co písař naráží, „To se na něj tak těšíš?" zvedne překvapeně zrak.

„Na výprask? Kdo by se na něj těšil," odpoví smutně hříšník, „Jednak to většinou dost bolí a taky je to svým způsobem ponížení. Ale vy jste tak rozhodl, pane, a pak na to asi v tom shonu zapomněl."

„Máš pravdu, zapomněl. Je chvályhodný, že mi to připomínáš. Ale necháme to na pozdějc," mávne jen rukou Leander.

„Pane," odkašle si znovu písař, „kdybych mohl poprosit … rád bych to měl za sebou. Jde taky o součást trestu, který jste mi vyměřil …"

„Hrome, co tě žere?" zatváří se značně nepřívětivě správce, „Každej jinej by byl rád, že jsem ho potrestat zapomněl."

„Jenže já mám obavy, abyste nezapomněl i na to druhý," přiznává barvu mládenec.

„Na to druhý? Vo čem to mluvíš?"

„Na váš slib, že budu moct dál zůstat vaším písařem, pane. Podmínkou byl ten výprask a moje dobrý chování. Tak se raději připomínám …"

„Ach tak, už ti rozumím," objeví se krátký letmý úsměv na zdrchané tváři Brizeuxe, „Sám uznáš, že dnes není vhodná doba. V zámku je smutek, bylo by hloupý, kdybys ho rušil svým řevem."

„Vezmu si něco do úst, pane."

„Hm, jsi opravdu neodbytnej."

„Moc stojím o své místo, pane," sklopí hoch hlavu.

„Já zase stojím o dobrýho písaře. Dobrá, nebudeme tohle prodlužovat. Tvoje potrestání se odkládá na neurčito."

„Ale já rád trest přijmu, když si mě necháte jako písaře," mele tvrdošíjně svou Delarigne.

„Romaine, nemám dnes náladu …," projeví značnou nevrlost správce, když však spatří úlek ve tváři svého podřízeného, rozhodne se projevit velkorysost, „Poslouchej, zatím mým písařem zůstáváš. Ale všechno další platí, musíš se chovat jak se sluší a patří. Teď zvláště než kdy jindy."

„Teď?"

„Budeme mít daleko více práce i odpovědnosti, když … když …," zadrhne se Brizeuxovi hlas, zase už je na měkko, „Paní hraběnka odešla k Bohu, pan hrabě je často na cestách. Budeme tady často na všechno sami, Romaine."

„Sami, pane?" objeví se záblesk v očích písaře, není hlupák, chápe význam vyřčeného. Podle všeho se s ním i nadále počítá.

„Rozhlédni se po zámku, ty jeden malej darebáku," hudruje správce, „Kolik tady kolem vidíš kluků nebo vůbec mužů, který umí dobře psát, číst a taky počítat? Který jsou vzdělaný jako ty? No? Kolik?"

„Mnoho jich není, pane,“ má hned radostnější hlas Delarigne, „Když vynechám vás, pane, asi pan doktor, asi pánové Adrien a Augustin, pak asi pan Arnaut …“

„Ty mi snad mají dělat písaře?“

„To jistě ne, pane,“ říká rychle mladíček, „Ale ty další … asi budou horší než já.“

„Tak vidíš. Vždyť mnoho z nich číst a psát vůbec neumí! Ty už seš navíc zaškolenej, vyznáš se v mých věcech, víš co a jak. Potřebuju tě, Romaine, dnes víc než kdy jindy!“

„Pane!“ zableskne se v očích Delarigneho, „Budu vám vždycky dobře sloužit!“

„To doufám,“ povzdechne si správce, stále ho ještě neopouští bezradnost, uvědomuje si, že bude možná potřebovat nejen současného písaře, ale i dalšího člověka, který převezme některé povinnosti. Jenže kde vzít spolehlivého a vzdělaného muže, ke všemu pan hrabě jistě na další vydání slyšet nebude, „Jestli mě ale zklameš podruhý, naše spolupráce končí.“

„Nezklamu, pane. A ten vejprask, klidně si ho vyjednám u pana kapitána i sám, když mi odpustíte a necháte si mě.“

„Dej už pokoj s tím výpraskem,“ mávne rukou Brizeux, „Copak si už nepochopil, že jsem ti ho skoro prominul?“

„Skoro prominul?“

„No, skoro. Dneska ses zachoval správně. Když budeš dál poctivě pracovat, nebudeš dohazovat služky hostům a sám se s nima nebudeš bezuzdně pelešit,“ připomíná chlapci provinění, tomu se bolestně stáhne tvář, „Tak když se tak budeš chovat, tak ti ho třeba úplně prominu. Ten výprask, vo který si pořád tak tvrdošíjně říkáš.“

„Moc vám děkuji, pane,“ zase se rozzáří oči chlapce,

„Romaine, Romaine,“ vzdychá dál Leander, „Půjdeme si už oba lehnout. Zítra nás čeká moc ošklivej a těžkej den. Ale … učiníme ještě před spaním jeden dobrej skutek. Pojď se mnou,“ vstane.

„Kam jdeme, pane?“ ptá se Delarigne, když kráčí potemnělým přízemím zámku, který dnes utrpěl tak těžkou ztrátu.

„Jdeme do kaple, Romaine. Společně se pomodlíme za děti paní hraběnky. Aby alespoň je ráčil Bůh zachovat panu hraběti. Poprosíme Boha, aby nám dal dost síly, abysme zvládli svůj smutek, svoji bolest a dokázali dostát svým povinnostem. Také za duši paní hraběnky. Ale především za ty dvojčata, který právě teď bojujou o svůj život,“ hovoří správce tichým a smutným hlasem.

ČTYŘICÁTÁ KAPITOLA

DOTĚRNÝ TCHÁN

Vlastně až v dalších dnech si začnou mnozí na Godille plně uvědomovat ztrátu zámecké paní. Už se nepůjde projít do zahrad, nepůjde obhlédnout novou sochu či obraz, potěšit se z postupujících prací architekta. Na nikoho se mile neusměje, nepozve další skupinu komediantů na soukromé představení. Zůstává po ní prázdnota.

Otec Leon již druhého dne po její smrti svolá do kostela na podvečerní mši všechny, kdo mají své bydliště na panství Godille. Zvěst o smrti paní Karoline se pochopitelně šíří velmi rychle, proto je kostel naplněný k prasknutí.

První mše bez účasti lidí ze zámku je vedena více obecně, Otec Leon varuje před všemi možnými nešvary. Pochopitelně nezapomene požádat Boha o shovívavost s duší zemřelé hraběnky, přičemž mu jdou slova těžko z úst. Ale před poddanými a nájemci musí deklarovat úctu k vrchnosti.

Druhá mše následuje druhého dne v poledne, účastní se jí lidé ze zámku Godille a hosté ze zámku Taille, k tomu pár významných osob z místního panství, rychtáři vesnic, významní movitější nájemci. Kapitán de Barellia raději koná ostrahu a tím pádem chybí, což jistě kvituje i farář. Jeho výraz je sveřepý, ač se snaží působit vyrovnaným dojmem, neodpustí si několik poznámek a narážek, při nichž se baronu

de Taille stáhne zlobně tvář a správce Brizeux bledne. Asi jsou všichni rádi, když je tato bohoslužba za nimi.

Bohužel je čeká daleko bolestnější povinnost, kterou je uložení těla paní hraběnky do rodinné hrobky. Architekt osobně zajistí důstojnou rakev, má své známé a jeden z gardistů s jeho vzkazem, ještě toho večera, co zámecká paní zesnula, putoval do Angers. Krátce před pohřbem Peligot s dělníky zajistí otevření hrobky.

Celý obřad je velice komorní, rakev nesou místní gardisté, za ní kráčí pan správce s manželkou, která třímá v ruce prvorozeného syna pana de Godille, za ní baron s chotí, další hosté a místní výkvět. Sloužící se drží opodál, ale mnoho z nich si nenechá tento smutný akt ujít. Tříletý Armand-Ernest vůbec nechápe, čeho je svědkem, sice se po matce ptá, ale je zvyklý být hodně času s chůvou a tak zatím ztrátu příliš nepociťuje. Nicméně se symbolicky rozpláče, byť důvody jsou asi jiné, než stesk po matce.

Abbé Furray řídí obřad velice decentně, pohovoří především o kladných stránkách zesnulé, vzpomene její syny, její oddanost muži a v neposlední řadě velkou pokoru před Bohem. Toho žádá o přijetí duše zemřelé, které byl sice vyměřen na zemi poměrně krátký čas, ale dokázala ho naplnit vrchovatě, vždyť dala svému muži hned pět synů. Ti se zatím všichni drží při životě, i dva poslední, ačkoli v jejich případě je doktor stále spíše skeptický.

Žádná velká smuteční hostina se nekoná, jen krátké posezení, vzpomenutí, neboť baron de Taille spěchá zpět na svůj zámek. Zítra ráno v doprovodu pana de Brese a několika svých mužů vyráží hledat hraběte de Godille. Vzhledem k tomu, že má jen mlhavou představu, kde by se jeho přítel mohl nacházet, jde o značné dobrodružství. K tomu mohou narazit na nepřátele vévody de Condé a může jím být zatraceně horko. Však ho také jeho žena vyprovází se značnými obavami.

Po odjezdu hostů padne na všechny na zámku Godille splín, oči většiny jsou zarudlé, oni sami jsou zamlklí. Do toho dorazí pan Merlet, kterému se zpráva o smrti Karolíny donesla zprostředkovaně, proto se dívá na svého zetě dost vyčítavě. Ten mu vysvětlí velmi komorní pojetí pohřbu a sdělí mu také pár dalších informací. Tchán přijel sám, požádá o delší večerní rozhovor a možnost na zámku přespat. Obojí je mu nejen přislíbeno, ale i splněno.

Na rozhovor však musí Merlet čekat asi až do půl jedenácté, než vykoná jeho zeť veškeré nutné práce. Ještě instruuje svého písaře, kterého čeká tak asi dvouhodinová práce a pak zamíří za svým tchánem. Vytáhne ho z jeho komnaty a odvede do salónku v prvním patře, nedaleko jeho ložnice. Theophil přinese víno, tác s občerstvením a poté zmizí. Má pro dnešní večer padla.

Zpočátku je nucen Brizeux podrobně vylíčit smutné události minulých dní, znovu se omluví, že nedal svému tchánovi okamžitě zprávu, ale oznámení o skonu zámecké paní se budou rozesílat až následný den. Prozradí podrobnosti dohody s baronem de Taille a abbé Furraym, nakonec zmíní i své velké obavy z budoucího vývoje na zdejším zámku. Působí velmi sklesle, rysy má ztrhané, prsty se mu chvějí nervozitou. Je hrozně unavený, poslední dvě noci spal velmi málo a ještě velmi špatně.

„Jak jsem pochopil, očekáváte, že se hrabě de Godille bude na zámku zdržovat velmi málo," zeptá se Merlet a dívá se na mladého muže velmi zpytavě.

„Bohužel asi ano," přikývne zeť, „Během vojenských kampaní, což je vlastně od jara do podzimu, zde asi téměř nebude. Co v zimě nevím. Hlavně paní hraběnka vždy toužila po Paříži, její muž naopak moc návštěvám salónu neholduje. Možná zde přes zimu nějaký čas bude, ale opravdu nevím. Spíše se obávám, že tu dost často nebude."

„Je však důvod k obavám?" zeptá se obchodník a znovu se dívá dost zkoumavě, jako by se snažil uhádnout, co se honí v hlavě mladíka.

„Z mého pohledu určitě. Až teď mi dochází, jak velká zodpovědnost teď spočívá na mých bedrech. Vždyť se dlouhé měsíce nebudu pomalu mít s kým poradit."

„Na druhé straně budete mít velký pravomoci."

„Snad. Ale upřímně … přítomnost paní hraběnky po většinu roku, od jara do podzimu, mi dávala možnost se tak říkajíc schovat za její autoritu."

„Budiž, ale teď tady budete vlastně neomezeným pánem."

„Nevím, na co přesně narážíte," zatváří se kysele správce, „Pokud jde o obchody, o jednání s dodavateli, odběrateli a podobně, většinou ani paní hraběnku podrobnosti nezajímaly a pana hraběte už nezajímají vůbec."

„Pak ale nechápu, proč máte takové obavy. Význam panství Godille vzrůstá, to vám řekne každý v provincii. Řídit ho znamená velmi vysoké postavení a prestiž. Když k tomu přidám vaše obchodní přátele z Paříže, jde o výbornou výchozí pozici."

„Z vašeho pohledu. Jenže jsou tady také další věci. Na panství je potřeba uplatňovat právo, řešit spory, zajišťovat bezpečnost. Zatím je tady klid, což není divu, při pověsti pana hraběte. Ale dlouhá nepřítomnost panstva na zámku …"

„Drahý Leandere, vy jste teď panstvo," řekne důrazně Merlet, „Správce takovýho panství je nějakej pán, to vám taky řekne každej!"

„Proboha, jakej já jsem pán," vrtí nesouhlasně hlavou Brizeux, „Víte, jak se teď cejtím? Jako naprostej ztracenec! Zoufalec, kterýmu všechno padá na hlavu."

„Tím bych se netrápil, jde jen o dočasný stav. Jste plný emocí, smutku, podle všeho jste velmi nevyspalý. To vše vás dohání a máte pak zbytečně černé myšlenky. Potřeboval byste se pořádně vyspat, odpočinout si a uvidíte hned všechno v lepších barvách."

„Nevím, nevím …"

„Pane Leandere," hovoří teď se zaníceném tchán, „podívejte se na ten zámek! Jeho zahrady. Je opravený, přestavěný, rozšířený. Když zde není pan hrabě, kdo je tady nejvyšším pánem? Koho tady musí všichni poslouchat? Kdo o všem rozhoduje? Kdo je tady, a pokud máte pravdu s přítomností pana hraběte, kdo tady bude po většinu roku skutečným pánem? Takto je třeba se na věci dívat! Vy jste zde nejvyšší, nejdůležitější!"

„Rád bych vám připomenul, jsem jen obyčejnej mladej muž. V mých žilách nekoluje urozená krev, jako v žilách mnoha jiných správců."

„Nejde o krev, jde o význam a moc," zavrtí nesouhlasně hlavou Merlet, „Tupci se na nás možná koukaj skrz prsty, ale když budete mít moc a peníze, nebo peníze a moc, ono to spolu souvisí, tak zkrotnou. Navíc nám přeci nejde o to, aby vás uznávali nějaký urozený omezenci, nám jde přeci o něco jiného."

„Nám?" zvedne oči zeť, není v nich ale příliš nadšení, a to nejen díky značné únavě.

„Přeci jsme se na něčem dohodli, ne?" jiskří naopak oči tchána, na chvíli se odmlčí, hledá vhodná slova, takticky se napije a zvolna pokládá číši na stůl, „Plně respektuji podmínky, které mi přednesli pánové Maurice a Coiffier. Sice jsou pro mě trochu nevýhodné, ale na druhé straně z nich mám radost."

„Asi přesně nerozumím."

„Rád vše objasním. Pochopitelně tím, že budete mým společníkem, bude zbývat méně na mě osobně. Kompenzace věna bude delší, než jsem čekal," hovoří otevřeně Merlet, „Na druhé straně návrh zmíněných pánů o něčem svědčí. Jsou vašimi opravdovými přáteli, když takto jednají ve vašem zájmu. Což mi dává velké naděje, že nezůstane jen u slov. Už teď tady mají slušné aktivity a předpokládám, že se je budou snažit rozvíjet. Což bude velká příležitost pro nás."

„Už rozumím," usměje se bolestně Brizeux, „Bohužel už teď nevím, kde mi hlava stojí. Přitom pánové Maurice a Coiffier chtějí, abych se stal jejich zástupcem v Anjou."

„Až tak?" zvedne překvapeně oči Merlet, „Až tak?" zopakuje, oči mu svítí nadšením, „Ale to je přeci báječné! Z toho se dají vytřískat obrovský peníze!"

„Bohužel si nejsem jistej, jestli mám jejich obchodnický talent," tváří se skepticky zeť, „Snad jsem alespoň trochu dobrý správce. Snad dokážu věci zorganizovat, zajistit chod panství. Ale nemám mnoho zkušeností s obchody na úrovni, o které mluvíte."

„Správně, na úrovni. To jste řekl dobře. Už jsme o tom mluvili, proniknout do velkých obchodů není jen tak. Zajišťovat velký zakázky, dostat se k movitým lidem, to nikdy bez podpory vašich přátel z Paříže nedokážeme. Ale takto … uvědomte si. Vy jste významný správce, máte skvělý vazby a dle všeho budete mít i významnou podporu."

„Den má jen čtyřiadvacet hodin," poznamená trpce znavený mladík.

„Ovšem. Ale kdo říká, že budete na všecko sám? Vždyť přece máte novou rodinu, ne? Dle podmínky vašich přátel máme být společníky. Jsem připravený, to mi věřte. Mám dost zkušeností, něco už jsem dokázal. Ale teď vidím skutečně skvělé perspektivy."

„Je mi líto, pane, že nemohu sdílet vaše nadšení," nejásá ani teď správce, „Především pan Coiffier se pohybuje někde, kam se skoro bojím podívat. Máte pravdu, jeho otec a další jsou navázaný na ty nejvýznamnější osoby. Přes ně se dostávají k velmi lukrativním zakázkám. Ale nevidím jediný důvod, proč by se měli dělit právě s námi. Myslím tím teď na ty nejzajímavější zakázky a obchody. Oni tedy obchodujou s kde čím …"

„Ano, ano," kývá jak zběsilý hlavou Merlet, „Sice jste dost tajemný a ač jsme teď jedna rodina, moc se vám mluvit nechce," zatváří se potměšile, „Ale ani já nejsem žádný hlupák. Možná by bylo na čase, abysme k sobě byli upřímnější, nemyslíte?"

„Pane, velmi si vážím vašeho nadšení a též vašeho odhodlání mě učinit svým společníkem," hovoří opatrně Brizeux, „Ale nejsem si jistej, jestli je teď na takovej rozhovor nejpříhodnější doba. Paní hraběnku jsem měl velmi rád, jsem z její smrti opravdu zdrcenej. Máte pravdu, poslední dvě noci jsem skoro nespal a ani v předešlých dnech to nebylo o mnoho lepší," snaží se vyzout z rozhovoru, který se mu líbí čím dál tím méně.

„Bohužel nemohu souhlasit," zavrtí hlavou Merlet, „Omlouvám se, respektuji váš smutek i únavu, ale náš rozhovor považuji za zásadní. Mohli bysme ho vést zítra, ale já mám další jednání a vy budete přes den asi v jednom kole. Prosím tedy o maximálně hodinu, možná méně, kdybysme si vyjasnili pár priorit."

„Právě teď? Proč ne za týden? Za čtrnáct dní? Až …," zalesknou se oči správce, pomyšlení na nebohou paní hraběnku ho stále dojímá.

„Pokud jsem správně pochopil, dorazí sem v nejbližších dnech pan hrabě."

„Spíše týdnech. Než ho pan baron najde a přiveze … pokud vůbec dorazí."

„Domnívám se že dorazí," říká přesvědčivě Merlet, „Má tady své syny a musí zajistit dohled nad nimi. Také se to sluší."

„Budiž. I když pan hrabě ví, že mu všichni budeme opatrovat jeho syny jako oko v hlavě."

„Taky by měl přijet pan Maurice."

„Ano, již včera jsem mu napsal dopis a posel už vyrazil. Ale žádal jsem ho, aby nejezdil dříve než za čtrnáct dní. Pokud dorazí pan hrabě, chtěl bych je tu mít oba pohromadě."

„Vidíte. A tehdy se tady bude o mnohém rozhodovat."

„Pochybuji, pane," zavrtí hlavou Brizeux, „O věcech, který vás tolik zajímaj, asi hovořit nebudeme. Spíš se bude řešit starost o děti. Pak asi budeme muset dořešit některý úpravy zámku. Jim moc nakloněný pan hrabě, ale ani pan Maurice, nebyli. Vlastně se dělali jen kvůli paní hraběnce. Pan hrabě bude muset rozhodnout, jestli ponechá děti tady, nebo je bude chtít odvést do Paříže. Snad taky, do jaké míry mi svěří rozhodovací pravomoci, co budu a co nebudu mít právo rozhodovat."

„Panebože, a to se vám zdá málo?" skoro spráskne ruce tchán, „A ke všemu jste na jedno dost důležitý zapomněl! Je nutný předložit panu Mauricovi návrh na spolupráci!"

„Návrh? Spíš očekávám, že on mi řekne, co bude potřebovat."

„Vidíte. Chyba! Musíte projevit iniciativu. Jak se říká, chytit příležitost za pačesy! Měli bysme se … ne, musíme se domluvit, s čím za panem Mauricem přijdeme! V čem s nimi můžeme navázat užší spolupráci. Shánět pro ně klienty, shánět pro ně zboří, suroviny. Proto je důležité si říct, v čem máme naději uspět."

„Bohužel, já mám teď plnou hlavu starostí o chod panství."

„Zase k tomu přistupujete špatně," skoro poskakuje na křesle tchán, „Musíte za panem hrabětem přijít s hotovým. S návrhy. Být připravenej, naznačit mu, co bude nejvýhodnější. Aby vám svěřil co nejvíce rozhodovacích pravomocí, když nebude sám přítomnej. Nebo tu snad chcete nad sebou nějakého kurátora, který bude každej váš druhej krok posvěcovat?"

„Teď vám zase moc nerozumím," je dost naštvaný Brizeux, ale vzhledem ke své únavě nemá sílu se hádat, doufá, že se tchán vymluví a on si bude moc jít lehnout. Tak se těší na postel, až se natáhne a zavře oči. Chudák manželka, na tu v poslední době nemá vůbec čas a vlastně ani sil. Je tak hrozně otupělý a unavený …

„Nechcete přeci, aby třeba některý důležitý věci rozhodoval pan baron Taille, který je přítelem pana hraběte, ne? Nebo pan abbé ze stejnýho zámku, který pana hraběte vychoval."

„Jejich rady se nezříkám a dokonce by mi něco takového nebylo proti mysli."

„Ale jděte. Možná chvilku, pak by se vám to začalo zajídat. Není totiž stejný se občas poradit a muset si nechat něco někým schvalovat! Pan hrabě prostě musí mít pocit, že nemusí mít žádný obavy, když tady nebude, on a teď už ani jeho žena. Že je panství v těch nejlepších rukách."

„Snad jsem ho přesvědčil, že si svou práci dělám dobře," řekne správce dost podrážděně.

„O tom nepochybuju! Ale pan hrabě musí mít pocit, že všecko máte naprosto pod kontrolou. Že vše máte promyšlený do nejmenšího detailu. Bylo by skvělý, kdybyste mu předložil řešení všech problémů. Od zajištění starosti a dozoru nad dětmi, až po obyčejný všední záležitosti chodu zámku a panství. Aby nemusel sám vymýšlet něco, co by se vám tolik líbit nemuselo."

„Nebo vám," odsekne Brizeux a jen blázen by nepoznal v jeho hlase ironii i vztek.

„Milý Leandere, cítím, jak se na mě zlobíte. Ale věřte mi. Mám přeci jen více zkušeností a jednám i ve vašem zájmu! Ano, nezastírám, sleduji svoje zájmy. Ale vždyť jsme teď rodina. Jste mým zetěm, vlastně i společníkem v našich chystaných obchodech. Mám snad důvod vám chtít škodit, dávat špatné rady? Naopak, chci abyste byl co nejúspěšnější," říká velmi důrazně Merlet.

„Nechtěl jsem vás urazit," odpoví mladík, ale jeho slova mají ke kajícnosti daleko.

„Není důvod se urážet. Respektuju vaši špatnou náladu, není divu. Vím, že přicházím dost nevhod, ale opravdu považuji za nutný se nad vším zamyslet a dobře se připravit. Sám jsem chtěl naše záležitosti řešit pozdějc, ale tahle smutná událost jen všecko urychluje. Nic vám nevnucuju, ale minimálně se prosím nad naším dalším postupem pořádně zamyslete. Můžu o to požádat?"

„Pochopitelně."

„Mluvili jsme o správě panství. Jde jistě o velmi zodpovědnou věc, která vás velmi vytěžuje. Ale když vám zůstane velká moc, možnost si věci dělat podle sebe, bude se i vám správa vykonávat lépe. Proto by bylo dobrý panu hraběti předestřít, jak si všecko představujete. Jistě znáte jeho názory, o některých jste mluvil. V prvé řadě bych mu navrhl, jak bude postaráno o jeho děti."

„Kdybych tak věděl …"

„Máme … tedy máte čas do návratu pana hraběte. Možná zdánlivě dost, ale nakonec se nemusí dostávat. Proto tak naléhám," vysvětluje trpělivě Merlet, „Bylo by vhodný najít nějakou urozenou ženu, asi starší, která by se dětí ujala. Které se dá důvěřovat. Pochopitelně taky vhodný chůvy, služebné. Ale urozená vychovatelka, nejlépe se zkušenostmi od vlastních dětí, by byla na místě."

„Jestli je tu pan hrabě bude chtít nechat …"

„Vidíte, to také považuji za velmi důležitý. Podle všeho, co vím, tak nemá pan hrabě vlastní dům v Paříži. Pan Maurice by mu jistě mohl nějaký pronajmout, sehnat mu vychovatelku, třeba i dohlížet na jeho děti … ale nebude lepší, když tato role připadne vám?"

„Proč myslíte?"

„Váš význam bude větší. Pak bude i více dbát pan hrabě na rozvoj zámku, na jeho údržbu, když tady bude jeho dědic a jeho případní náhradníci. Uvědomte si, že se v dost blízkých dnech bude rozhodovat o poměrech na roky dopředu! Jak se teď nastaví, vydrží pravděpodobně dost dlouho. Děti jsou malý, pan hrabě bojechtivej. Jaký si teď vybudete postavení, takový si zachováte pravděpodobně dost dlouhou dobu. Proto budou následná jednání velmi důležitá."

„Když to berete takto …"

„Jak jinak. Podívejte, musíte zvážit mnoho důležitých věcí. Asi bude nutný změnit povinnosti služebnictva, možná někoho převést na jiné práce, možná někoho propustit, jiné přijmout. Aby jeho synové měli co nejlepší péči a naopak se tady nepoflakovali další sloužící, který k ničemu nebudou."

„Pan hrabě je velmi spořivej," ušklíbne se Brizeux.

„Vím, právě proto o tom mluvím. Musí mu být jasný, že myslíte na jeho výdaje, snažíte se ušetřit a naopak nešetřit na zajištění jeho dětí."

„S tím musím souhlasit. Mimochodem, o tomto už také uvažuju."

„Výborně. Pak přidejme úpravy na zámku. Dost se zde staví, zámek se stále zvelebuje. Měl byste předložit jasný plán, jak pokračovat. Ten by měl bejt takovej, jaké jsou priority pana hraběte. Možná nějaký práce zastavit, něco upozadit, jiný naopak vyzdvihnout. Třeba ten kostel, co stavíte. Nebo tu štolu, na druhý straně, i vy jste se o ní vyjadřoval s velkými výhradami."

„Máte přehled."

„Rád pozoruju a dávám si všecko do souvislostí. Patří to k mojí práci. Ptal jsem se taky různě okolo, možná by byly na prodej nějaký pozemky, něco i v Angers. Pan hrabě je z rodu meče, má vztah k půdě, třeba by ho něco takovýho potěšilo. Více než ta nora. Ale to musíte odhadnout vy, vy ho znáte lépe."

„Tak v tomhle si jistej nejsem … to je spíš věc Maurice, ten drží hlavní pokladnu pana hraběte. Já jen udržuji panství a hospodařím tady. Dotace na stavby či podobný nákupy jsou věcí Maurice."

„V pořádku, ale proč i zde nebýt více iniciativní? Sám pan Maurice si onehdá stýskal, že má tolik povinností. Třeba by vám rád některý věci přenechal. Mohl byste bejt pro pana hraběte ještě více důležitej, nemyslíte?"

„Mám se snad snažit Maurice vystrnadit?" zatváří se překvapeně Brizeux.

„Vystrnadit? Vždyť pan Maurice vede obchody, jak jsem pochopil, tak také některé v zastoupení pana hraběte. Přece ho nepřipravujete o vliv, když byste si vzal větší díl zodpovědnosti za hospodaření pana hraběte, nejen zde na Godille."

„Máte se mnou opravdu smělý plány," zavrtí nevěřícně hlavou mladík.

„Jen vám dávám na zvážení i tuhle možnost. Vy o ní jen přemýšlejte."

„To vám můžu slíbit."

„Když už pořád mluvíme o panu Mauricovi, i jemu bysme měli předložit naše jasný návrhy. Teď říkám měli, protože i on mluvil o našem partnerství. Vy víte lépe než já, s čím vším obchodují, kde by se jim mohli naše služby hodit. Kam bysme mohli proniknout. Pochopitelně by se mi lépe uvažovalo, kdybych znal lépe vazby mezi mnohými zainteresovanými osobami. Například panem hrabětem, panem Mauricem, panem de Saint-Grevy a také panem Juanem. Jehož některé zboží tady vy i pan Maurice prodáváte."

„Bohužel, v tom vám mnoho neřeknu, i kdybych chtěl. Nemusíte mi věřit, ale já o těchto vazbách opravdu mnoho nevím. Určitě vámi vyjmenovaní pánové spolupracují, ale jaký mají mezi sebou dohody, tak to opravdu nevím."

„Opravdu ani netušíte? Nechci být dotěrnej, ale lépe bysme se mohli připravit na jednání s panem Mauricem, kdybych věděl víc podrobností."

„Tyhle věci vždycky šly mimo mě," pokrčí rameny Brizeux, „Já jen vím, že pan hrabě má uschovanou nějakou hotovost z věna a že má nějaký další příjmy, ze kterých se hradí v poslední době opravy a úpravy na zámku. A také vydržujou jeho dvůr či jeho pobyt v Paříži. Ovšem odkud přesně peníze pocházej, to opravdu nevím."

„To není tak těžký uhodnout," usměje se Merlet, „Je to běžnej způsob mnohých urozených. Ti se nešpiní a vlastně ani nesmí špinit s obyčejným obchodem. Tak ho za ně vedou nastrčení prostředníci. Jako například jeho tajemník, možná také pan Juan."

„Možný to je."

„Jsem si tím jistej," říká velmi přesvědčivě tchán, „Jen mi není jasný, jak přesně se dostávají k těm nejlepším zakázkám a jaký z nich mají podíl. Určitě vydělávaj i na zakázkách pro armádu. Ty jsou vůbec nejlepší. Podle všeho má pan Juan licence na vše, co vás napadne. Tedy smí obchodovat skoro se vším, jestli mi rozumíte."

„Rozumím, ale víc opravdu nevím. Snad jen, že pan de Saint-Grevy má dobrý vztahy s kardinálem Mazarinem, prý pro něho něco nedávno sháněli, Maurice a Coiffier, teď nevím zda nějaký obraz nebo nějakou starožitnost …“

„Vidíte, přeci jen něco víte,“ zatváří se spokojeně Merlet, „Dáte mi ještě dvacet minut?“ žadoní.

„Ano, ale pak bych si šel rád lehnout. Jsem opravdu hodně unavenej.“

„Jen dvacet minut. Pokusím se ptát na některý důležitý věci a vy si zkuste vzpomenout. Co říkal pan hrabě, co říkal pan Maurice. Třeba z toho zjistíme víc. Abysme se mohli připravit na jednání s panem Mauricem.“

„Předpokládám, že se k tomu sejdeme později.“

„Ano. Nepochybně. Já si všechno znovu promyslím, připravím svoje návrhy a vy zase své. Pak je dáme dohromady. A pane Leandere, pokud budete chtít znát můj názor na cokoli, třeba i kolem panství, rád s vámi jakoukoli záležitost proberu. Jsme teď jedna rodina,“ připomene důrazně Merlet, přejde ne právě přívětivý výraz v očích svého zetě a nadechne se k dalším otázkám. Dovede být důsledný, dokáže být přesvědčivý. Jeho zeť je ještě nezkušený, nechápe, že si doslova šlape po štěstí. Ale on ho už bude formovat, ať se mu to líbí nebo ne.

LEANDEROVA VYJEDNÁVÁNÍ

Čas dokáže dělat divy. Lidé na zámku Godille si začínají zvykat na prázdnotu, která zůstala po paní hraběnce. Postupně se však nový stav stane normou, prostě tu jen není, jako kdyby odjela do Paříže. Každodenní shon, starosti na polnostech, zajištění prací na zámku i kostele, to vše se dostává do klasického stereotypu. Sice dost často mnozí s dojetím na paní Karoline vzpomenou, ale zároveň se začínají vnitřně smiřovat a vyrovnávat s její smrtí.

Doktor Chapon úpěnlivě stráží děti pana hraběte, byť má i další povinnosti, i jiní lidé stonají, zraní se při práci a podobně. Jeho zájem směřuje především k udržení dvojčat při životě, neboť jejich bratři jsou díkybohu v pořádku. Shánění se po matce se občas u starších sourozenců projeví, ale chůvy jsou jim dost blízké, navíc s nimi nyní více času tráví i Elke a Barbora. I děti si zvyknou na hodné paní okolo sebe, jsou stále středem pozornosti a to jim jistě musí dělat dobře.

Hercule a César, jak dvojčatům všichni na přání jejich zesnulé matky říkají, svůj boj o místo na slunci nevzdávají, ač zdaleka vyhráno nemají. Jeden den se lékař raduje z pokroku, dalšího dne vypadají na umření. Jejich život doslova visí na vlásku. Nicméně přijímají potravu, kojí je Elke a Barbora, což je v tuto chvíli nejdůležitější. Zabít je ale může i sebemenší choroba. Nebo jejich slaboučký organismus může nakonec zkolabovat.

Architekt Peligot spolu s umělci Roybett a Caillé dorážejí na správce, aby jim sdělil své úmysly ohledně jejich další práce. Ten je však velmi zdrženlivý a odvolává se na další jednání, které chce vést s panem hrabětem a panem Mauricem. Do té doby mají pokračovat v rozdělané práci, žádnou další nezahajovat. Stavitele požádá, aby svou pozornost upřel výhradně ke stavbě kostela.

Sám Brizeux často přemýšlí o rozhovoru se svým tchánem. Má z jeho jednání nepříjemný pocit, přijde mu jako parazit, který se na něho prostřednictvím své dcery přisál. Jenže také musí uznat, že Merlet má v mnohém pravdu. Až dorazí hrabě, musí zdejší správce vykazovat rozhodnost a připravenost. K čemuž má v tuto chvíli rozhodně daleko. Musí být schopen předložit návrhy řešení a snažit se, aby byly pro zámeckého pána akceptovatelné. Jeho tchán má pravdu, jak si kdo ustele, tak si lehne. Význam zdejšího správce může v dalších letech vzrůst, pokud mu bude pan hrabě důvěřovat. Nebo také může působit jen jako výkonná figurka, ale rozhodovat bude někdo jiný. Nějaký pověřený poručník.

Jako na zavolanou se objeví postarší šlechtična ze sousedství, paní de La Chauvet, kmotra třetího syna hraběte de Godille. Hned jak ji správce spatří vystupovat z kočáru na nádvoří, přeběhne mu mráz po

zádech. Vzpomene i na slova tchána o nutnosti někoho sehnat k dětem a náhle se mu tato žena v letech jeví jako ideální.

Paní Isabela Julie de La Chauvet, rozená de Barbes oslavila v únoru již devětačtyřicáté narozeniny. Šest let je vdovou, její jediný syn Francois padl stejně jako její muž pro čest svého krále. Z pěti dětí, které porodila, žije již jen její dcera Marion, provdaná za nepříliš významného šlechtice z Poitiers. S tou se vlastně skoro nevídá, se zetěm nemá právě ideální vztah, ví jen, že má vnuka a vnučku.

Její panství, které zdědila po svém muži, je poměrně malé a leží ve vzdálenějším sousedství zámku Godille. Ona ho udržuje pro svou dceru či její potomky a svým způsobem tam dožívá. Přišla o muže, čtyři děti, je sama se svými nejbližšími a nepočetnými sloužícími. Spřátelila se však s hraběnkou de Godille, která ji čas od času zvala na svůj zámek a dokonce byla požádána, aby šla za kmotru třetímu synovi hraběte de Godille, Rolandu Hornému.

Je menší podsadité postavy, mírně vrásčité tváře, která snad v mládí asi byla i hezká. Vystupuje velmi přátelsky, ale umí být i rozhodná, když je potřeba. Jejím kladem je klidná povaha, vstřícnost a nenáročnost. A také dobrosrdečnost, která oslovila Karolínu a pro níž se stala její přítelkyní.

Brizeux se jí okamžitě věnuje, zavede ji do salónku, kde ji bohatě pohostí. Bohužel je nucen oprášit nedávné bolestné vzpomínky a vylíčit sousedce skon zdejší zámecké paní. Paní de Chauvet je evidentně dojatá, hned se ptá po dětech. Ani zde nejsou zprávy právě nejradostnější, osud dvojčat všem leží na srdci a vzbuzuje v nich velké obavy.

Bodrá žena setře slzy a zamíří se podívat na hraběcí potomky. Dvojčata jsou v oddělené ložnici, v jakési karanténě, kterou vyhlásil doktor Chapon. Vlastně k nim smí pouze on a Elke s Barborou, které mají na stejném místě uloženy i své novorozence. Leander se zapotí, než vysvětlí přítomnost dalších dvou dětí, sousedka jen pozdvihne obočí, zdrží se však jakýchkoli komentářů. Do místnosti nahlížejí jen od vchodu, dále pro jistotu nejdou. Respektují obavy lékaře z nákazy jeho maličkých pacientů.

Naopak v druhé místnosti je živo, za pár dní tříletý Armand-Ernest stále něco žvatlá a hraje si s manželkou kuchaře, Filip-Francois, slavící v těchto dnech druhé narozeniny si hraje s paní Coquerelovou. Nejmenší Roland-Horné, kterému bude v září rok, také již kypí zdravím, teď přes hluk způsobovaný bratry spí a nad ním bdí další dvě služky v místnosti. Ani stopa památky, že se narodil velmi neduživý a jeho přežití doktor označil za boží zázrak.

„Tak krásné děti, které zde milá Karolína zanechala," povzdechne si dojatým hlasem paní de Chauvet, „Máte již představu, kdo se o ně bude starat?" nahraje svým dotazem správci na smeč.

„Rád bych panu hraběti něco navrhl," odkašle si významně Brizeux, ale dále svou myšlenku nerozvíjí, nechá návštěvu, aby si zašvitořila s Armandem Ernestem, který si hraje s dřevěnými panáčky a něco ji zmateně, leč velmi usilovně vykládá.

Šlechtična se zdrží skoro půl hodiny, popovídá si se služebnými, žvatlá cosi s oběma bratry. Celou dobu Leander trpělivě čeká a přemýšlí, jak zaonačit vyslovení návrhu, který se mu již rýsuje v hlavě. Jako by mu sousedku seslalo samo nebe, myslí si. Možná jde opravdu o boží prozřetelnost. Požádá ji proto o další rozhovor a vrátí se s ní zpátky do salónku. Působí dost nervózně, což ona přijímá s lehkým překvapením.

Jeho řeč působí opravdu dost zmateně, mele páté přes deváté, chodí stále kolem dokola, jako by se bál, aby jeho návrh nebyl hned z kraje stroze odmítnut. Nicméně nakonec svými náznaky dospěje k cíli, poměrně velké překvapení ve tváři ženy svědčí, že pochopila, co se jí už notnou dobu velkou oklikou snaží sdělit.

„Navrhujete mi, abych se stala vychovatelkou dětí pana hraběte?“ zeptá se ona pro jistotu, zda zmatenému projevu správce dobře porozuměla.

„Ano, paní,“ přiznává barvu mladík.

„Ale pane Leandere, to je moc velká zodpovědnost,“ říká ona rozvážně, je vidět, jak usilovně přemýšlí, její život by mohl dostat nový smysl, „Jsem přeci jen již v letech, jsem sice kmotrou Rollanda Horného, ale s rodinou pana hraběte nemám mnoho společného.“

„Máte mnoho zkušeností, nemáte příliš závazků …“

„Nemám žádné závazky,“ usměje se ona bolestně, „Vlastně již jen čekám, až si mě Bůh povolá k sobě. Zbyla mi už jen jedna dcera, se vzdálenějšími příbuznými se nestýkám. Bohužel s mým zetěm nemám právě nejlepší vztahy a svou dceru, vnuka i vnučku skoro nevídám,“ přiznává po pravdě.

„Váš zámek není daleko, nebyl by tak velký problém ho spravovat i odsud,“ kuje on železo, dokud je žhavé.

„Mému sídlu jen stěží můžeme říkat zámek, jde jen o usedlost a trochu polností,“ znovu se ona usměje, „Jeho spravování není nijak těžké.“

„I tak, mohl bych vám nabídnout svoji pomoc, dohlédnout na jeho správu, pokud byste si přála. Paní,“ říká on velmi naléhavě, „nežádám vás o odpověď dnes, pouze vás snažně prosím, abyste o mém návrhu uvažovala.“

„Vždyť vůbec nevíte, jaký názor bude mít pan hrabě,“ upozorní ona.

„Opravdu, nevím. Ale rád bych mu navrhl tuto možnost. Jste zdravá, při síle, s výchovou dětí máte zkušenosti. Nebyl by pro vás takový problém se přestěhovat sem na Godille a na své panství občas dojíždět. Já sám bych vám byl všemožně nápomocný, aby váš majetek nestrádal.“

„Musím se přiznat, milý pane Leandere, velmi jste mě překvapil. Dokonce musím říci příjemně překvapil,“ povídá ona k radosti správce, „Pochopitelně si všechno musím promyslet. Paní Karolinu jsem měla ráda, pomoci jejím dětem a jejímu muži by mi bylo velkou ctí. Nicméně jde o velký závazek, který bych tím na sebe vzala,“ doplní své vnitřní obavy, přeci jen si již zvykla na velmi poklidný život a starost o tři a možná až o pět dětí, pokud dvojčata přežijí, může být pořádný zápřah. Byť jistě bude mít k ruce sloužících, kolik si naporoučí.

Brizeux do sousedky hučí další dobrou půlhodinu, domluví se na návštěvě správce na její usedlosti za tři dny, které si vyžádá ona na přemýšlení. Mladík termín dodrží, v doprovodu dvou gardistů vystoupí v dohodnutou dobu ze svého kočáru na malém leč spořádaném panství. Obydlí paní de La Chauvet je něco mezi větším domem a tvrzí, obehnanou kamennou zdí.

K obrovské radosti správce vyjádří padesátiletá žena ochotu se role vychovatelky ujmout, pochopitelně za předpokladu, že bude pan hrabě souhlasit. Aby lépe poznala poměry na Godille, je dokonce ochotna druhého dne se tam dostavit. Sama, bez jakéhokoli služebnictva. Požádá jen Brizeuxe, aby ji připravil jeden třeba i malý pokoj nedaleko dětí a poslal pro ni druhého dne kočár. Ten svůj zanechá místnímu služebnictvu pro jeho potřeby.

Leander nedokáže skrýt radost, znovu zopakuje ochotu být v čemkoli nápomocný při správě jejího majetku. Druhého dne navečer bodrou sousedku osobně kapitán de Barellia dopraví na zámek Godille, kde zůstane ona do příjezdu pana hraběte v roli pozorovatelky, přičemž bude čas od času se staršími dětmi.

Nápad se líbí i baronce de Taille, která se přijede podívat na děti své zesnulé přítelkyně, paní de La Chauvet zná a váží si ji pro její solidnost. Obě ženy spolu dlouze hovoří, obě skončí značně uslzené. Námětem není jen osud nešťastné hraběnky, ale i jejich vlastní, v němž si smrt také vybírala svou daň. Starší šlechtična přišla o muže a čtyři děti, mladší nedávno o dceru. Obě pak před necelými dvěma týdny o dobrou přítelkyni.

Spokojený s vývojem situace je i pan Merlet, který se sejde se svým zetěm v Angers, kam on je nucen zavítat pracovně. Dva dny stráví Brizeux v tomto městě, přičemž se schůzka s tchánem uskuteční v domě pana de Godille. V němž jsou sice trvalí nájemci, ale také několik místností, které slouží pro pana správce a jeho doprovod jako záchytný bod, pokud je nucen pár dní setrvat v Angers.

Merlet velmi pozorně u pohárku vína naslouchá opatřením, které jeho zeť již učinil, je z nich očividně potěšený, protože jdou dle jeho názoru správným směrem. Diskutují každý možný detail, tchán klade záměrně záludné otázky a nutí mladíka, aby na ně dokázal seriózně a přesvědčivě odpovědět. Probírají nejprve správu hrabství, zajištění zámku a pochopitelně starost o děti.

„Nechcete se zbavit toho malíře a sochaře?“ ptá se ke konci tchán, „Dle všeho je asi pan hrabě moc rád neuvidí.“

„Přemýšlel jsem o tom,“ přikývne mladík, „Ale pak jsem se rozhodl jinak. Zadal jsem jim práci, možná bude jejich poslední, uvidíme, jak dokáží oslovit pana hraběte.“

„Čím by mohli oslovit vojáka, který očividně umění považuje za zbytečné? Leda by se naučili zacházet se zbraněmi a vstoupili do jeho pluku.“

„Hm,“ usměje se Brizeux, „to by se museli hodně snažit a ke všemu v anjounském pluku slouží výhradně urozenci. Ne potomci měšťanů. Ale zadal jsem jim, aby zhotovili portrét respektive sochu paní hraběnky. Jako památku … Pokud je s tím pan hrabě vyhodí, budou se muset sbalit. Pokud je vezme na milost, mám již představu, jak jich využít.“

„Využívat? Pozor, aby vás pan hrabě neobvinil z rozhazovačnosti!“

„Vždyť nás stojí jen pár drobných, pracují hlavně za jídlo, tedy především za pití,“ usměje se mladík, „Ve vínu hledají své múzy. Bude třeba umělců pro kostel, možná i další práce. Budu ale velmi obezřetný, abych pana hraběte nerozzlobil.“

„Už by se pomalu měl objevit.“

„Pan hrabě? Obávám se, že si budu muset ještě pár dní počkat. Spíše očekávám Maurice, po poslovi vzkázal, že si vše zařídí tak, aby mohl do čtrnácti dní na nějaký čas odjet. Očekává, že možná bude muset pár dní na pana hraběte počkat. Možná dokonce více dní,“ dodá Brizeux.

„Což nahrává naším zájmům,“ přejde k druhému tématu Merlet.

„Prosím o zdrženlivost,“ řekne mladík naléhavě, „Nerad bych, abysme se na Mauriceho sesypali, hned jak dorazí.“

„Ovšemže. Domluvíte schůzku, já za vámi přijedu. Nebo vy sem, pokud bude pan Maurice chtít navštívit Angers a jednat zde se svými obchodními partnery.“

„Máte již připravené, s čím ho chcete oslovit?“ zeptá se spíše pro formu Leander, neboť si je téměř jistý, že jeho tchán nezahálí ani minutu.

Nemýlí se, skoro další tři hodiny probírají ze všech stran možné zapojení do obchodů, které představují Maurice a Coiffier. Merlet se rozloučí až pozdě v noci, odchází však do svého bydliště spokojený. Jeho zeť dle všeho začíná uvažovat racionálně, dokonce projevuje více iniciativy, něž v jakou sám doufal.

Po návratu na zámek čeká správce hora úkolů, řeší všední starosti ale i bohužel velmi ošemetné. Spolu s abbé Furraym se vypraví na faru za Otcem Leonem. Ten se zatím chová zdrženlivě, je však na něm znát velké roztrpčení, asi i zklamání. Dobrou náladou rozhodně nehýří. Přijme oba hosty v prostinké světničce, nabídne jim toliko polotvrdé pečivo a čistou vodu. Což jim ale vadí ze všeho nejméně.

„Byl jste se podívat, jak pokračuje stavba kostela?“ zeptá se po úvodních formálních větách Brizeux, tím jediným snad může faráře potěšit.

„Ano,“ odpovídá strojeně Otec Leon, „Vážím si vašeho bohulibého záměru, ale jak jsem vám již naznačil, nelze se tím vykoupit ze svých hříchů.“

„Hříchů?“ protáhne významně Furray, „Znám Leandera velmi dlouho a mohu jednoznačně prohlásit, že ho neshledávám vážným hříšníkem. Jistě, kdo z nás občas nezhřeší, třeba jen nemístním zaklením, nepatřičnou myšlenkou. Ale Leander žije spořádaně, je oddaný naší víře a Bohu.“

„Nemohu s vámi souhlasit,“ ohradí se jezuita, „Možná nemá pan správce tolik vlastních hříchů, ale kdo kryje či přehlíží hříchy svých podřízených, dopouští se jich vlastně také. Mnohokráte jsem žádal o nápravu a nedostalo se mi sluchu. Hodlám přednést panu hraběti velmi ostrou stížnost, jen co dorazí na svůj zámek. Nehodlám se nechat odbýt, to váš ujišťuji,“ dodá a Brizeux vrhne významný pohled na svého vychovatele. Neboť právě toho se velmi obává.

„Nevím, zda je nejvhodnější právě teď žádat pana hraběte o tak zásadní rozhovor,“ mluví velmi obezřetně abbé, „Přijede znavený po dlouhé cestě, jistě bude mít v srdci a duši bolest nad ztrátou své choti. Hlavu bude mít plnou starostí, jak zabezpečit výchovu svých synů. Navíc ty dva nejmladší jsou stále v ohrožení života.“

„Pan hrabě je zodpovědný za stav svého panství. Hodlám vznést ostrý protest v mnoha kauzách. Jednání velitele jeho gardy, jednání jeho správce. Chování některých jeho sloužících, kteří hřeší, smilní. Nectí boží zákony. Hodlám vznést protest proti přítomnosti mnoha osob na zámku, které ho přímo znesvěcují! Jak mohou být děti pana hraběte vychovávány ve zbožnosti, když v jejich okolí bude bujet naprostá bezbožnost?“

„Rád bych vám nabídl pomoc,“ říká klidným hlasem Furray, „Také s mnohým nesouhlasím. Dobře znám pana hraběte, však jsem ho léta vychovával. Pokud za ním přijdete v této rozjitřené době, budete hovořit razantně, svého rozhodně nedosáhnete. Ba právě naopak. Pan hrabě je voják, zvyklý jednat rázně, obávám se pouze eskalace napětí. Což není rozhodně ve vašem zájmu.“

„Pokud se nemýlím, vaší farností je Taille. Zde nesu zodpovědnost já!“ odpoví velmi důrazně jezuita.

„Nijak vám nechci zasahovat do vašich pravomocí. Naopak. Poslouchejte, Otče. Já sám i pan Leander máme k Bohu blízko. Ani panu Leanderovi se nelíbí vše, co se na zámku děje. Ale pokud způsobíte ještě větší napětí, jen obtížně dosáhnete svého. Pan hrabě je prchlivý, zatvrdí se a možná bude jednat z principu proti vaším zájmům. Nemylte se, jeho moc je velká. Naslouchají mu mnozí mocní tohoto světa, kteří dokáží ovlivnit i rozhodování vysokých církevních hodnostářů.“

„To má být výhrůžka?“

„V žádném případě. Pochopte, Otče, my jsme na vaší straně. Příkladně se staráte o své farníky, vaše kroky jsou vedeny toliko vaší vírou. Není za nimi žádný skrytý osobní prospěch. Ale pokud chcete dosáhnout svého, nelze jít hlavou proti zdi. Vašemu řádu přece není cizí, kromě vysokého odhodlání věrně a vytrvale sloužit Bohu, ani taktické počínání. Vhodnou volbou metody se dá dosáhnout více než pouhým přímým atakem.“

„Nechci se vás dotknout, Otče, ale mám o vašich slovech pochybnosti. Mnohokráte jsem žádal pana správce o nápravu, ale jako bych mluvil k hluchému! Nemohu přijmout vaši tezi, že máme stejné záměry. Pan správce hájí pouze materiální prospěch, já myslím především na duše všech, které trpí nehoráznými poměry na zámku. Jejichž důsledky se přenáší i za jeho hradby. Způsobují rozklad morálky, způsobují šíření hrozných mravů. Bezbožné chování je dáváno za vzor. Jak něco takového může skončit?“

„Proti tak příkrému odsudku se musím ohradit,“ ozve se Brizeux, nicméně vzápětí tak trochu podlézá, „Na druhé straně přiznávám, Otče, v mnohém máte pravdu. Například s mým písařem. Již jsem ho potrestal a má podmínku. Pokud by znovu zhřešil, bude vyhozen. To samé platí i pro ty dvě služky. Osobně dohlédnu, aby se mravy zlepšily, to vám slibuji. Budu na služebnictvo přísnější.“

„Služebnictvo jen kopíruje své vzory,“ odvětí farář s neskrývanou ironií, „Copak neschováváte pod střechou zámku dvě bezbožnice, i s jejich plody hříchu?“

„Ty plody jsou také plody pana de Rigault, šlechtice a podkoního pana hraběte. Ten by nikdy nedovolil, aby se jim činilo příkoří,“ odpovídá opatrně leč důrazně správce.

„Vidíte! Panstvo samo šíří hrozné mravy! Budou tyto děti vychovávány společně s řádnými dětmi pana hraběte? Dokonce snad budou obě hříšnice v jejich blízkosti?“

„To bohužel nemohu vyloučit. Ale to neovlivním ani já ani vy.“

„Vy se s tím možná smíříte, já však ne!“

„Budu dohlížet, aby se nic takového již neopakovalo.“

„Ano? A jak prosím?“ táže se výsměšně jezuita, „Až se pan de Rigault vrátí, vlezou mu obě ženštiny pochybných mravů jistě zase do postele! Bohužel i pan podkoní je velmi problematická osobnost, v Paříži prý dokonce zavraždil nějaké dítě!“

„Odkud o tomto víte?“ zarazí se Brizeux.

„Však i k mým sluchům dolehne mnohé,“ říká farář vítězoslavně.

„Pan de Rigault zabil dva muže v souboji, čestném souboji,“ upozorní Brizeux.

„Já slyšel něco jiného. Byl na něj vydán zatykač.“

„Dle všeho se nijak neskrývá, veřejně bojuje po boku svého pána a vévody de Condé. S ochotou ho zatknout to tedy není právě dvakrát vážné.“

„Díky přímluvě dalších hříšníků. Těmi je Paříž prolezlá! Teď se nám jimi zapleveluje i Godille. Ale nejde jen o Elke a Barboru a jejich parchanty. Třeba ti dva pochybní bezbožníci, co si říkají umělci. Však víte, koho mám na mysli. Ti, co předváděli zdejší děti nahé a poté je nechali opít a smilnit mezi sebou. Ti jsou také morem pro morálku na zámku.“

„Pan Augustin a Adrien jistě pochybili. Ani já, ani pan abbé, jsme nebyli tím představením potěšeni. Ačkoli nešlo jistě o zlý úmysl, předvádělo se na něm skutečně až příliš. Pokud budou chtít oba zůstat na Godille, budou muset změnit svůj způsob života.“

„Ti dva? Ti spíše zkazí všechny další! U kterých se jim to doposud nepovedlo! Tací jsou jak mor, šíří kolem sebe nákazu. Je třeba je vymítit ohněm a mečem!“ zvolá jezuita bojovně.

„Nebo změnit jejich zvyky. Donutit je sloužit bohulibým záměrům,“ odporuje zlehka správce, „Otče, ti dva ani mně k srdci nepřirostli. Pokud nebudou splňovat mé podmínky, neučiní pokání, jsem připraven je okamžitě vyhnat ze zámku.“

„Pokání? V čem by mělo spočívat?“

„Ve výzdobě nového kostela …“

„Panebože!“ spráskne ruce jezuita, „Vždyť by tím svatostánek znesvětili! S tím nemohu nikdy souhlasit!“

„Téměř všichni umělci, co vytvořili nádherná a zbožná díla v kostelech a chrámech po celém světě, byli trochu podivíni. Přitom dokázali zhotovit krásné a zbožné obrazy a sochy.“

„Ale ti dva ...,“ zaúpí farář.

„Otče,“ vezme si zase slovo raději Furray, „poslyšte návrh můj a pana Leandera. Nevyhrocujte teď ještě více spor, které panuje mezi vaší farou a zámkem. Pokud budete teď zdrženlivější, oba dva budeme usilovat o nápravu mnoha vámi vytčených nepravostí. Já sám v tomto budu na pana Leandera naléhat.“

„Co vy s tím máte společného?“ zeptá se dost nezdvořile farář.

„Stále se ještě cítím být poručníkem pana Leandera. On sám mě chodí občas žádat o radu, spolu rozjímáme s Bohem. Naslouchá mi stále i pan hrabě de Godille. Mám na něho jistý vliv, který hodlám uplatnit, pokud mi dáte příležitost. Pokud svým rázným vystoupením nezpůsobíte pravý opak. Znám pana hraběte dobře, je sám zbožný, spravedlivý a rozumný, ale bohužel také prchlivý a jako každý aristokrat také ješitný a pyšný. Pokud nabude pocitu, že ho nedej bože káráte, zatvrdí se.“

„Co mi radíte?“ zeptá se Otec Leon, není hloupý a cítí, že má jeho kolega ze sousedství pravdu. Nicméně jeho rozhořčení je stále velké.

„Snažte se panu hraběti vyhýbat a pokud s ním budete mluvit, volte takticky svá slova. Pan hrabě zde asi často nebude. Pak společně budeme činit nátlak na pana Leandera, aby změnil některé špatné návyky na zámku. Aby v ještě větší míře zavládla pokora v Boha. Pan Leander pak osobně dohlédne, aby se slovo boží zámkem šířilo jako hojivá mast na některé nepravosti,“ říká Furray velmi přesvědčivě, pak se na chvíli odmlčí, „Jde též o velmi nezanedbatelnou otázku výchovy synů pana hraběte. Měl byste v tomto podporovat právě pana Leandera.“

„Podporovat? V čem podporovat?“ nechápe zcela svou roli farář.

„Pan správce bude usilovat, aby děti nechal pan hrabě na zdejším zámku. Už má pro ně i vhodnou vychovatelku. Pokud však se pan hrabě rozzlobí, třeba nebude chtít nechat své potomky zde a my všichni na ně ztratíme svůj vliv.“

„My všichni?“ protáhne jezuita.

„Ano, my všichni. Pan správce jistě bude dohlížet na jejich zdravou výchovu již z pozice svého úřadu. Paní hraběnka mě na smrtelné posteli požádala, abych se výchovy jejích synů ujal. Nevím, zda mi k tomu dá Bůh dost sil a dopřeje dostatek času. Ale mohu se pokusit. Pokud ale děti zůstanou zde, vy jako zdejší farář a jejich zpovědník, budete mít možnost je ovlivňovat. Vtloukat jim do hlav lásku v Boha. Pokud by je však pan hrabě odvezl do Paříže …“

„Do Paříže? Proč zrovna do Paříže?“

„Má tam mnoho přátel, je tam i jeho tajemník pan Maurice, kterému pan hrabě velmi důvěřuje,“ naplňuje svou předem promyšlenou strategii Furray, „Pokud pan hrabě usoudí, že zde nejsou vhodné podmínky pro výchovu jeho dětí, může je odvést právě tam. Pan Maurice jim jistě zajistí vychovatelku, později učitele. Ovšem v jakém prostředí budou vyrůstat? Vy i já si neděláme přeci o Paříži žádné iluze. Hřích tam jistě kvete na každém rohu, jen co vím z doslechu.“

„Proč by však měl pan hrabě děti odvážet? Vždyť tady má přestavěný zámek, zahrady …“

„Třeba proto, že ztratí důvěru v pana správce. Pokud ho před ním budete osočovat, pokud pan hrabě vycítí, že zde nejsou nejlepší podmínky pro výchovu jeho dětí, odveze je pryč. Bohužel pak my všichni ztratíme možnost jejich výchovu ovlivňovat.“

„Vy je ale chcete vychovávat sám. Můj vliv na ně pak nebude veliký,“ dívá se jezuita zkoumavě na svého kolegu.

„Naopak. Vy jste v nejlepším věku, já již cítím na svých bedrech stáří. Mohu jim poskytovat některé obecné znalosti, dohlížet později nad jejich učiteli, pokud si bude pan hrabě přát,“ vysvětluje své záměry abbé, „Ale věci duchovní, věci víry, budou zcela na vás. Budete mít možnost ovlivňovat budoucího pána na Godille, podílet se na výchově chlapce v jeho zbožnosti. Což je nesmírně důležitý úkol.“

„Vy mě jen chcete umlčet,“ tváří se podezřívavě farář.

„Nesoudíte mě spravedlivě,“ zavrtí hlavou Antoine, „Já nejsem váš nepřítel. Naopak. Já jsem na vaší straně. Vážím si vás, vážím si vaší činnosti na tomto panství. Jste vzorem pro nás ostatní. Ale pro svou pevnou víru, pro své pevné postoje, jste také trnem v oku mnohým. Otče, nenechte se zmýlit. Pokud se pan hrabě rozhodne, že vás nechá odvolat a dosadit sem jiného faráře, má velkou naději uspět. Věřte mi, pokud se tak rozhodne, on toho dosáhne. Přes pana kardinála jeho vliv sahá až ke královně. Má i jiné mocné přímluvce. Od dvora půjde tlak na biskupství a nebude lehké mu odolat. Ve hře budou i další zájmy. Považoval bych za špatné, pokud byste byl přeložen na nějaký nevýznamný post.“

„Já také stojím o vaši přítomnost na Godille,“ přidá se Brizeux, „Mohu vám slíbit, Otče, jsem připravený daleko více s vámi spolupracovat. Podporovat vás nejen materiálně, dokončit nejen nový kostel a faru, ale být vám nápomocný i v péči o duše vašich farníků. Byl jsem vychováván v pokoře k Bohu i k zájmům církve a hodlám být více aktivnější,“ slibuje téměř kajícně.

„Pro svou věc jsem ochoten se utkat s každým!“ odpoví jezuita bojovně.

„Není lepší někdy ustoupit, když taktickým ústupem můžeme získat daleko výhodnější pozice? Přemýšlejte prosím o tom,“ žádá Furray naléhavě.

Trojice diskutuje téměř další dvě hodiny, znovu a znovu probírají jednotlivé kausy ze zámku, vztah světské moci k protestantům, vztah koruny k církvi svaté i papežskému stolci. Brizeux se chová velmi pokorně a projeví i značné znalosti, čímž faráře poněkud překvapí. Těží však z přísné výchovy pana abbé, který ho jeden čas chtěl nasměrovat na dráhu kněze. Vlastně váhal až do doby, kdy ho potřeboval k ruce pro své správcovské povinnosti, pak odhalil ve svém svěřenci organizační talent a nabídl ho dalšímu svému bývalému chráněnci hraběti de Godille.

„Myslíte, že bude jednat rozumně?“ zeptá se Brizeux, když se svým poručníkem odjíždějí z fary zpět na zámek.

„Pevně doufám. Otec Leon je zaníceným bojovníkem za pravdu boží, ale není hloupý. Jistě bude o všem přemýšlet. Pokud si vše rozváží, jistě přijde k uspokojivému výsledku.“

„Kéž byste měl pravdu! Jestli totiž přejede na zámek a začne panu hraběti kázat, bude opravdu hodně zle! Pak nám pomáhej Bůh.“

ČEKÁNÍ NA HRABĚTE

Tři dny uplynou od návštěvy abbé Furraye a správce Brizeuxe na faře u Otce Leona. Na zámku Godille se koná oběd, kterého se zúčastní i hosté ze zámku Taille. Paní Gabriela, paní Malletová, paní de Bresse a abbé Furray. S nimi u stolu sedí správce Brizeux se svou chotí, paní de La Chauvet, kapitán de Barellia, doktor Chapon, pánové Peligot, Roybett a Caillé. Místo v čele stolu v jídelně v prvním patře zůstává prázdné, nálada není stále nijak veselá. Ač čas trochu otupil trpké vzpomínky, stále zde obchází smrt, stav obou dvojčat je nadále vážný. Drží se sice při životě, ale už párkrát si byl doktor jistý, že je dozajista ztratí.

Paní Gabriela je poněkud nervózní, neboť musí také myslet na svého muže, který odjel vyhledat svého přítele do velmi nebezpečných krajin. Naopak její sestra po svém manželovi nijak neteskní. Mladý pan de Brese ji k srdci nijak nepřirostl. Jejich vztah je nadále bez významnějších vzájemných citů. Spočívá v urputné snaze zplodit dítě, v posteli snad nacházejí vzájemnou potěchu, ale jinak si téměř nemají co říci. Mládenec je dost zádumčivý, nepříliš vzdělaný a jakoby bez zájmu.

Konverzace probíhá, ale spíše se řeší obecná témata, do níž patří počasí, poměry u dvora, politika, rozpor dvora a pařížského parlamentu. Všichni se střeží otevírat ještě nezahojené rány. Obloukem se vyhýbají vzpomínce na hraběnku. Brizeux vypráví o některých opatřeních v souvislosti s prácemi na pozemcích, rozebírají také stavbu kostela. Což je parketa pro architekta, který přítomným líčí své plány. Je pyšný na rychle pokračující práce a vyjadřuje odhodlání být do zimy hotový s hrubou stavbou, včetně základní střešní konstrukce. Což je dost vysoký závazek vzhledem k velikosti díla. Ale když jsou lidi a peníze, dají se snad konat i zázraky.

Okolostojící služebnictvo stojí jak vytesané z kamene, krom chvil, kdy se od nich naopak rychlý a přesný pohyb vyžaduje. Oběd je v plném proudu, když se na prahu objeví Delarigne, snaží se upoutat pozornost svého šéfa a naznačuje mu nutnost s ním promluvit. Ten ho pokynem vyzve, aby se přiblížil a po vyslechnutí tiše pronesených slov se omluví s tím, že přijeli dva obchodníci a on je musí urychleně odbavit. Což ostatní respektují. Zakrátko zase jejich nepříliš živá konverzace pokračuje.

Je však rychle přerušena, když se objeví Brizeux zpátky a spolu s ním vchází dva velmi elegantně ustrojení pařížští šviháci. Není jimi nikdo jiný než Maurice Tissot a Coiffier Mallet, kteří právě dorazili v doprovodu pěti ozbrojenců. Za normálních okolností by se mnohé obličeje rozzářili radostí, jelikož se však nacházejí v zámku, který zahaluje smutek, objeví se pouhý náznak radosti u příbuzných Coiffiera. Toho zde rozhodně nikdo nečekal, s příjezdem Maurice naopak počítali všichni.

Oba Pařížané jsou vzápětí usazeni k prostřené tabuli, odmítnou jakékoli přesuny stolovníků a přijmou místa až na konci od pomyslného čela stolu. V němž stále spočívá křeslo, na němž sedala paní Karoline. Po obsloužení nových strávníků se ti stanou středem pozornosti. Nejprve vylíčí nezáživný průběh cesty, poté přidají pár obecných drbů ze sídelního města království. I oni se však mají na pozoru, aby se nedotkli bolestného tématu.

Po obědě navrhne Brizeux, aby se všichni přemístili do zahrady, kde mohou trávit siestu procházkami či posezením v altánku u jezírka. Občerstvení dostane za úkol zajistit Theophile. Výjimku tvoří správce, tajemník a jeho přítel Coiffier, kteří se naopak odeberou do jednoho z přilehlých salónků. U tácu se zákusky a džbánem vína se dají do řeči. Po pár obecných frázích musí nutně dojít na neblahé události na zdejším zámku.

„Je to tu teď zlé? Co děti?“ zeptá se Tissot.

„Panuje tu značný smutek," odpovídá Brizeux, „Bohužel ani dvojčata nejsou z nejhoršího venku, podle doktora mohou zemřít každým dnem. Nějak se nemůžou vzpamatovat. Strašně se bojím, že po paní hraběnce ztratíme i je," dodá moc stísněným hlasem.

„Jak velká je naděje?" skoro se bojí zeptat Mallet.

„Podle doktora tak dvacet, třicet procent. Podle něj, když přežije alespoň jedno, půjde o zázrak, pokud by snad přežili oba chlapci, byl by to prostě obrovskej zázrak."

„Ale to třetí dítě taky mělo na míle," připomene Tissot.

„Ano, taky zázrak."

„Jak vidíš, zázraky se někdy dějou," snaží se být pozitivní Coiffier.

„Bůh již učinil pro pana hraběte opravdu hodně," říká nejistým hlasem Leander, „Provedl ho tolika bitvami, dal mu tři zdravé dědice. Nelze čekat další zázraky."

„Díkybohu za tři zdravé syny. Co se vlastně stalo s paní hraběnkou?" zeptá se Maurice.

Správce si povzdechne, napije se zhluboka a spustí. Musí bohužel znovu zaplout do nepříjemných vzpomínek a vylíčit události okolo skonu zámecké paní. Zmíní se i o incidentu s farářem, což oba mladíci kvitují zlobně staženým obočím. Vylíčí pohřeb i domluvu s baronem de Taille a abbé Furrayem.

„Chudák paní hraběnka," povzdechne si Mallet, „Byla tak šťastná, při tvojí svatbě."

„Alespoň tak. Zemřela tak rychle a nečekaně, když už jsme si mysleli, že je z nejhoršího venku a porod dvojčat zvládla. Stále tomu nějak nemůžu uvěřit. Pořád čekám, že se zase objeví ve dveřích, milá, usměvavá," zalijí se oči slzami Leandera, i jeho společníci jsou očividně dojatí.

„Kdy čekáš pana hraběte?" změní raději téma Tissot.

„Bohužel vůbec netuším. Jak dlouho se můžeš zdržet?" odpoví otázkou správce.

„Jak bude potřeba. Učinili jsme opatření, abysme mohli být načas pryč z Paříže. Připravili jsme se i na další jednání tady."

„Jsem rád, žes přijel. Tebe jsem ale opravdu nečekal."

„Mám víc důvodů," odpovídá Mallet, „Jednak jsem měl paní hraběnku taky rád. Za druhé jsou mezi panem hrabětem a naší rodinou významný obchodní vazby, cítil jsem povinnost přijet a tlumočit hluboký zármutek i za svého otce. Pak chci tady s Mauricem zařídit taky některý naše vlastní věci. A taky jsou tady moje sestry a matka."

„Celá tvoje rodina mi velmi pomáhá. Jsem jim hrozně moc vděčnej."

„Moje sestra Gabriela a paní hraběnka byly moc dobrý přítelkyně. Chudák Gabriela, přišla nedávno o dceru a teď i o svou nejlepší přítelkyni."

„Máš už představu, co navrhneš panu hraběti, až se tady objeví?" vrátí rozhovor zpátky do racionální roviny Tissot.

„Nějaké představy mám. Rád je s vámi proberu," přikývne Brizeux a spustí. Hovoří velmi otevřeně, o své snaze zajistit tady dětem dobré podmínky k růstu a jejich výchově, ve spolupráci s paní de La Chauvet i abbé Furraym. Naznačí i pokus pozměnit zde poměry, přehodnotit náplň práce jednotlivých sloužících, přehodnotit budovatelské úsilí pana Peligota.

„Na to by mohl pan hrabě slyšet," souhlasí Tissot.

„Podpoříš mě?" položí zásadní otázku správce.

„Pochopitelně," odpovídá rozhodně tajemník, „Už z několika důvodů. Kdybych tě nepodpořil, mohlo by pana hraběte napadnout odvést děti do Paříže, třeba do paláce pana barona. Což by znamenalo další starosti i pro mě. Za další, máme tady s Coiffierem v Anjou velký plány a počítáme s tebou."

„Velký plány?" zeptá se s lehkým mrazením v zádech Leander.

„Ano. V poslední době jsem navázal jistý vztahy s některými členy rodiny Fouquetů. Její další členové a jejich přátelé mají mnoho svých aktivit právě i v okolí Angers, ale také v Bretani. Tam je blíž z Angers či Godille než z Paříže, nemyslíš?"

„To jistě, ale přesně nechápu …"

„Nejde jen o rodinu Foquetů, máme i další želízka v ohni," doplní přítele Coiffier, „Prostě potřebujeme další styčný bod pro své obchody. Angers je důležitý místo, odkud můžeme natáhnout další nitky svých vlivů. Třeba právě do Nantes. Ale i jinam. Potřebujeme spolehlivýho partnera."

„Obávám se … je tady ještě můj tchán," povzdechne si správce.

„No právě," usměje se Mallet, „Ten tvůj tchán je dost ambiciózní."

„Až příliš."

„Proč ne, takový potřebujeme. Ty na něj dohlídneš, aby nás nepodrazil a on ti určitě velmi ochotně pomůže. Máme s sebou mnoho návrhů, který s vámi oběma chceme probrat."

„S námi oběma … to se povedlo," objeví se poprvé na tváři Brizeuxe mírný úsměv, pak pochopí nutnost svá předchozí slova vysvětlit, „Před pár dny jsme hodiny s mým tchánem probírali, co bychom mohli nabídnout my vám. Přiznávám, iniciativa vychází především od něj."

„O tom nepochybuju," ušklíbne se Tissot, „Ale budiž. Ty jsi pro nás důležitej, Leandere. Jsi důležitej v našich plánech."

„Koho jsou ty plány? Vás dvou?" dívá se teď pátravě na své společníky správce.

„Nejen nás dvou. Ale v tomhle případě hlavně nás dvou," odpovídá významně Mallet, „Zastupujeme několik zájmů. Což ti asi neuniklo. Řekneme ti mnohem víc. Ale obecně, je tady pan Juan, který pracuje pro sebe i pro nás, konkrétně pro Maurice, pana hraběte, mého otce a ještě jednoho pána z Paříže. Pak jsou tady soukromé zájmy mého otce. Který jsou taky zájmy moje a Maurice. Já jsem z rodiny, Maurice má určitý podíl, když jsou naše obchody ziskový."

„Ty vazby jsou asi složitý."

„Jsou i nejsou. Pro tebe ale může bejt jedno, když budeš spolupracovat. Pokud budeme mít zisk, budeš z toho mít svoji provizi. Nebo ty společně se svým vykutáleným tchánem. Nic ve zlým. Beru jeho snahu se prosadit, vsadil na tebe a udělal dobře," říká sebevědomě Coiffier.

„Co můj tchán?"

„Bude tvým společníkem. Pro nás seš důležitej ty. Ale pravdou taky je, že máš mnoho starostí se správou panství a tvůj tchán se v obchodech vyzná lépe. Má taky již vybudovaný vazby a ve zdejším prostředí se vyzná. Spolupráce může bejt oboustranně výhodná, pokud se dohodneme a budeme tyhle dohody dodržovat," vysvětluje Mallet.

„Mám strach, abych to všechno zvládnul," přiznává se ke své nejistotě Brizeux, „Starost o panství, k tomu závazek k dětem pana hraběte. Teď vaše nabídka. Občas jsem vám pomáhal, ale jak jsem pochopil, čekáte mnohem víc."

„Máš pravdu, čekáme," svítí teď oči Tissota, „Taky nevím, kam dřív skočit," pokračuje, „Ale spolupráce s Coiffierem mě nejen baví, ale i obohacuje. V tomto případě jde význam tohoto slova vykládat dvojsmyslně. Jednak mi přináší peníze, ale taky mnoho zkušeností. Zpočátku jsme byli dost rozpačitý, ale teď nás naše věci doslova pohlcujou."

„Na vině je tak trochu můj otec," přidává se Mallet, „Má teď dost starostí se svým úřadem soudce pařížského parlamentu. Nechává si jen ty nejvýznamnější zakázky a mnohý nechává na nás. Asi jsme se osvědčili," usměje se, „Tím ale já i Maurice dostáváme větší prostor. Zpočátku jsem byl dost pasivní, ale v poslední době mě naše práce začíná bavit. Máme dobrou výchozí pozici."

„Dobrou výchozí pozici?"

„Můj otec je známej, což mi nebo tedy nám otevírá mnohý dveře. Pan Juan získal mnoho koncesí, všichni dobře vědí, jak se dostává k zakázkám. Který nejde z různých důvodů spojovat s naším jménem přímo, nebo se jménem pana hraběte. Máme svý podporovatele na nejvyšších místech, který nás sice stojí dost na úplatcích, ale vyplatí se nám i tak. Chceme co nejvíc týhle příznivý situace využít. Máme velký možnosti zprostředkovat mnohý, proto je dobře, když se budeme rozšiřovat. Ale o tom si můžeme promluvit podrobně, když budeš chtít."

„Co ale řekneme mému tchánovi? Pořád vyzvídá. Já toho naštěstí vím málo, takže mu ani omylem mnoho říct nemůžu …," tváří se rozpačitě správce.

„Tomu řekneme, na čem se uradíme," odpovídá opatrně Tissot, „Nemusí vědět všechno, ačkoli si jistě mnohý domyslí."

„Jak chcete postupovat?"

„Chceme čekání na pana hraběte vyplnit co možná nejúčelněji. Coiffier chtěl odjet původně na Taille, když se však tady setkal se svou rodinou, dohodli jsme se jinak. Chceme vyrazit hned zítra do Angers. Navštívíme i tvýho tchána, promluvíme si s ním. Zůstali bysme tam tak dva, tři dny," vysvětluje Tissot.

„To je dlouhá doba, tak dlouho bejt pryč si asi nemůžu dovolit …"

„Nemusíš s náma jezdit. Ubytujeme se v domě pana hraběte a budeme jednat i bez tebe. Na konečný jednání naopak pozveme tvýho tchána sem na zámek."

Pokračují v debatě, mají si mnoho co říci. Až do chvíle, kdy se vrátí hosté z procházky. Domluví se, že dnes přespí na Godille, na svůj zámek se vrátí až zítra. Tím pádem budou mít celý večer čas pro sebe, probrat si osobní záležitosti. Naopak Maurice může zase jednat se svým přítelem Leanderem. Sejdou se po večeři u pohárku s vínem, znovu probírají mnohé podrobnosti skonu paní hraběnky, ale též detaily z předpokládaného dalšího vývoje zde na zámku.

„Mám ještě jednu nepříjemnost," odkašle si Brizeux, nechce se mu moc pouštět do osobních věcí, ale prostě musí.

„Nepříjemnost?" zpozorní Tissot.

„Týká se tvých bratrů," povzdechne si správce a spustí. Hovoří rychle a stručně, chce mít žalování co nejdříve za sebou.

„Ty lumpové!" uleví si tajemník,, „Snažím se je držet zkrátka, ale už jim bohužel začíná poroučet jejich penis. Dozvěděl jsem se, že se už před časem zbavili panictví a párkrát si zaplatili děvku v Paříži. Nebo prostě oblbli nějakou holku, zacinkání mincemi, oblečení, jméno … vše jim nahrává do karet. Ale tohle! Využít takhle sprostě tvýho písaře, zprnit dvě služky."

„Ty dvě služky jsou pěkný kvítka," říká Leander, „Podobný služby už tady poskytly kde komu. K tomu se mi přiznal Romain."

„Omlouvám se za ně."

„Já jim snad i rozumím," snaží se být nad věcí správce, „Jsou ve věku, kdy hlas těla prostě nelze neslyšet. Ale bohužel se o jejich orgiích dozvěděl farář a ten toho hned využívá."

„Pochopil jsem. Škoda, že nejsou na blízku, hned bych jim dal co proto. Ale až se vrátím do Paříže, pořádně si je podám," zuří Tissot, „Já jim platím učitele, snažím se je postupně zatahovat do našich obchodů, vychovat z nich dobrý mladíky a taky dobrý partie na ženění. A voni mi takhle voplácej! Však si je podám, to mi můžeš věřit."

„Není třeba nic přehánět," mírní zlobu svého přítele Brizeux, „Jen jsem ti o tom musel říct, aby ses to nedozvěděl náhodou oklikou od jiných. Už jsem to nějak urovnal, aspoň doufám," dodá a vypráví o jednání se svým písařem, oběma povětrnicemi a také Otcem Leonem. Zde se zdrží déle, podrobně popíše rozmluvu s farářem za přítomnosti abbé Furraye.

„Toho jezuity nám byl čert dlužnej," poznamená Tissot, když jeho přítel skončí.

„On není špatnej. Naopak. Jako farář by mohl bejt všem příkladem. Jeho chování, střídmost, skutečná oddanost víře. Bohužel má dar nasírat lidi. Což se mu už párkrát povedlo i u pana hraběte."

„Snad poslechne vaše dobrý rady, jinak bude peklo," konstatuje suše tajemník, „Jak znám pana hraběte, jestli ho začne otravovat, bude zuřit. Což nakonec můžu paradoxně zase odskákat já," dodá.

„Ty? To spíš já, ne?"

„Pan hrabě už uvažoval, že si bude na Otce Leona stěžovat. Že požádá o jeho výměnu. Pokud se tak rozhodne, bude chtít po mně, abych to zařídil."

„Zařídil? Ty?" vyvalí oči Brizeux.

„Mám nějaký cestičky," odpoví neurčitě Tissot, zalituje, že toto téma otevřel, „Jednám mnohdy jeho jménem s některými úředníky," snaží se mlžit.

„Nebudu vyzvídat," pochopí Brizeux neochotu přítele být v tomto sdílnější.

„Vraťme se k tobě. Podíváme se ještě dneska na hospodaření? Kdyby se objevil pan hrabě během naší cesty do Angers, nebudeme už mít čas se na něho připravit," navrhne Tissot a správce souhlasí.

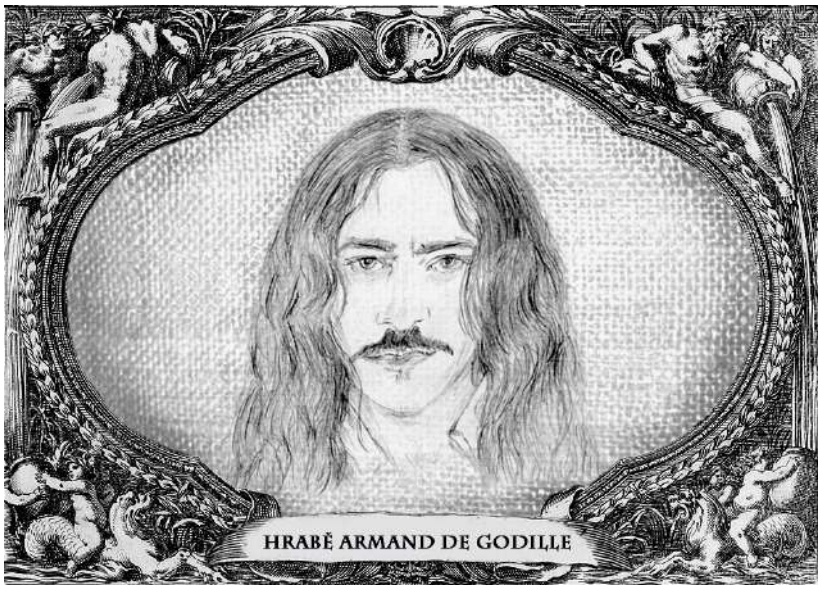
Přesunou se do kanceláře v přízemí, nejprve jim asistuje i písař Delarigne, na kterého vrhá tajemník ošklivé pohledy. Mládenci hned dojde, že se dnes žalovalo a snaží se být bezchybný. Nakonec ho pošlou oba pánové spát a sami setrvají nad účty až do pozdních nočních hodin. Baví se totiž nejen o stavu financí, ale i dalších plánech s rozvojem panství.

NÁVRAT PANA HRABĚTE

Pánové Tissot a Mallet stráví v Angers skutečně tři dny, čtvrtého se vrátí na zámek. Zde referují o některých svých setkáních příteli Leanderovi. Především o dvou schůzkách s jeho tchánem. Zde projeví uspokojení, dokonce je Merlet mile překvapil. Byl na jednání totiž výborně připravený a dostali se tak ke konkrétním možnostem spolupráce. Líbilo se jim i jeho nadšení, ačkoli už méně jeho vlezlost. Nicméně celkový dojem učinil rozhodně příznivý.

Coiffier odjede ještě téhož odpoledne na zámek Taille, pro Leandera a Maurice nastává čekání na pana hraběte. Které po další tři dny tráví užitečnou prací, shlédnou společně úspěšně pokračující stavbu kostela, jednají velmi podrobně s architektem. Také si popovídají s paní de La Chauvet, která se již začíná na zámku orientovat. A má připravené některé nápady, jak zabezpečit děti zdejšího pána.

Všichni si oddychnou, když navečer vjíždí na nádvoří evidentně vyčerpaná skupina jezdců, na čele s hrabětem de Godille. Jeho přítel baron de Taille se od ní i se svým švagrem a svými ozbrojenci odpoutal již dříve a zamířil rovnou na svůj zámek. Proto z koní kromě zámeckého pána seskakuje jeho podkoní Archibald de Rigault, jeho pobočník Filip de Aboa, jeho podkoní pan de Verdoyer, sluha Sylvian a trojice kyrysníků se svými osobními sluhy. Tato malá družina má za sebou namáhavou a chmurnou cestu, neboť všichni vědí o smrti paní hraběnky i nejistém osudu dvojčat jejich plukovníka.

Obvyklé radostné vítání je tentokrát nepřípustné, pán se setkává se sklopenými hlavami a soucitnými pohledy. On sám se již se zprávou vyrovnal. Karoline měl rád, byť ji nikdy skutečně a vášnivě nemiloval. Vážil si ji pro její plodnost a pro schopnost rodit mu samé syny. Jeho největší starostí je nyní osud dvojčat, neboť pokud přežijí, roste počet jeho nástupců a tím pádem se zvyšuje naděje, že se dožijí dospělého věku a některý z nich se ujme majetku, zplodí sám syny a dá rodu dalšího přímého dědice.

Jako vždy Armand uvažuje výrazně pragmaticky. Je ještě mladý, může si časem najít další manželku. U té však nelze zaručit, že bude tak plodná jako Karoline a navíc mu může zase pro změnu rodit jenom dcery. Proto považuje své právě skončené manželství za zdařilé, minimálně má tři zdravé syny a když Bůh dá, možná alespoň jedno z dvojčátek přežije. Proto doslova visí pohledem na rtech Leandera a Maurice, kteří ho se zakormoucenými obličeji decentně vítají.

„Oba chlapci zatím žijí,“ vycítí přesně Tissot, co chce slyšet jeho pán a po jeho slovech se tvář šlechtice přeci jen trochu rozjasní.

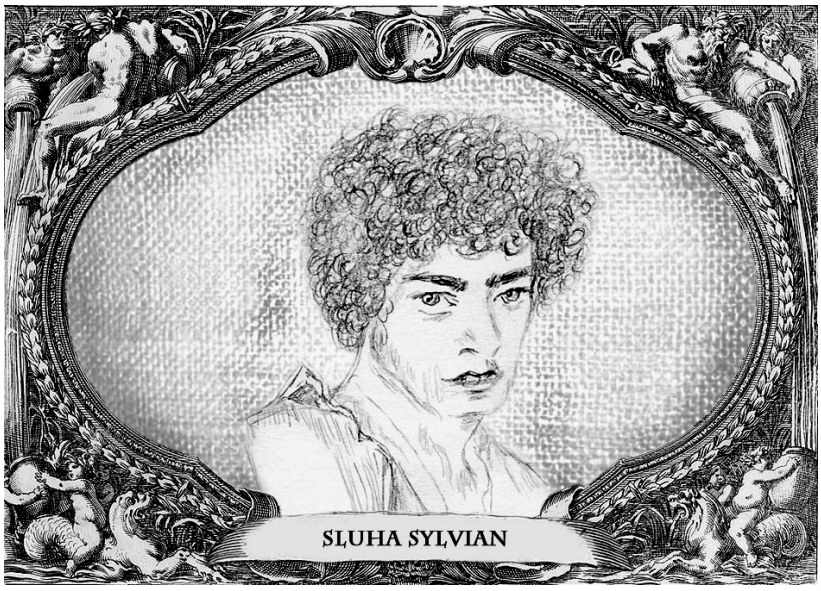
Radost mají i správce a tajemník, neboť pan hrabě i jeho podkoní jsou zdraví, není na nich patrné žádné evidentní zranění. Ač jsou unavení, zaprášení, páchnoucí, nepřišli v letošní vojenské kampani zatím k žádné úhoně. Což je potěšitelné.

Pan de Godille na nic nečeká, nechá svůj doprovod jeho osudu a v doprovodu svých nejbližších úředníků chvátá za svými potomky. O vojáky, podkoního, pobočníka, sluhy i jejich koně se začínají starat sloužící, na pokyn písaře Delarigneho. Ten následně chvátá do kuchyně, aby dohlédl na přípravu občerstvení a večeře. Šéfkuchař Codrin je připravený, čekají zámeckého pána už několik dní a tak může bezmála hned servírovat.

Na prahu prvního pokoje se potká hrabě s doktorem Chaponem a také se svou sousedkou paní de La Chauvet. Což ho trochu překvapí, ale neřekne ani slovo. Postoupí dále a dívá se na tři chlapce, které svým nenadálým příchodem tak trochu vyděsí. Vypadá velmi neurvale a i ten nejstarší hoch téměř zapomněl, jak vypadá jeho otec. Nakonec ho snad pozná, ale strach v jeho očích je patrný.

Zploditeli minimálně rezervovaný postoj prvorozeného tolik nevadí, důležitý je pouze jeho zdravotní stav a ten se zdá být dobrý, jak u něho, tak i u jeho bratří. Proto se shání po dalších dvou potomcích, kde již spokojený být nemůže. Vypadají stále jak slepá štěňata, maličcí, neduživí, bilancující na hranici života a smrti. Doktor se snaží udržet špinavého otce co nejdále od nich. Ten naopak zlobně šlehne zrakem po Elke a Barboře i jejich dětech, obě při tom pohledu málem omdlí.

„Nechci dneska žádnou společnou večeři,“ říká hrabě stroze, jen co vyjde na chodbu, „Postarejte se o můj doprovod. Teď mi pošlete Sylviana, jen co se převlíknu, sejdeme se společně v nějakým salónku. Přineste tam pro mě i sebe něco k jídlu a hlavně hodně vína,“ mluví teď ke svému správci a tajemníkovi.

„Jak si přejete, Excelence,“ klaní se Brizeux, hlas jeho pána v něm vzbuzuje mrazení a vyvolává malou dušičku. Dle všeho je dost nazlobený, možná bude všem zde dávat za vinu smrt svojí paní.

„Jen my dva?“ zeptá se naopak klidným hlasem Tissot.

„Jen vy dva,“ potvrdí obhroublým tónem svoje rozhodnutí zámecký pán, na nic už nečeká a míří sám do svých komnat, kde kromě jiného má také šatník. Chvíli poté už za ním chvátá zmožený sluha Sylvian, aby mu posloužil.

Tissot a Brizeux se rychle přivítají s Quidem, uctivě pozdraví pana de Aboa. Správce nařídí, aby pro všechny urozené pány z doprovodu hraběte byla uspořádána společná večeře. Což dá na starosti svému písaři. Sám pak chvátá do salónku, kam pod jeho dohledem Theophilus a další dva sloužící přinášejí víno a jídlo. Pak všechny vyžene, postarají se o pána i sebe sami.

„Hlavně zachovej klid, mluv stručně a jasně,“ radí Tissot, když vidí sklíčenost svého přítele.

„Vypadá tak … hrozně … drsně,“ hledá vhodná slova Brizeux.

„Jako voják, kterej každej den velí soldatesce vrahů,“ usměje se mírně tajemník.

„Proboha … takový slova … soldateska vrahů …“

„No a co jsou jinýho? Vždyť jen zabíjej," ušklíbne se Maurice, na rozdíl od svého kolegy je sebejistý. Vždyť on nemůže teď už nic ztratit, tajemníka a strážce pokladny hraběte dělá zdarma a kdyby ho již nechtěl, vytvořil si už dostatečné zázemí. Naopak, jen by se mu ulevilo.

„Prosím … už takhle jsem úplně zničenej … spoléhám na tvoji podporu," říká správce a vrhne pohled na kamaráda, jeho oči patří vyplašenému mladému muži, který cítí vinu za něco, co nezpůsobil a nijak nemohl ovlivnit.

Hrabě mu naštěstí nedá mnoho času se vnitřně trápit, rozrazí dveře jak velká voda, sedne si, velkopansky pokyne rukou oběma svým úředníkům, aby i oni nechali spočinout své pozadí do křesel. Potom se chvatně chopí pohárku s vínem, který na jeden zátah vypije. Maurice mu s chápavým pohledem dolije další, ujal se této role, protože se kamarádovi zřetelně třesou ruce.

„Tak spusť," houkne šlechtic na správce, který zalapá po dechu, naštěstí spatří povzbudivý pohled pana tajemníka.

A tak se dá Brizeux do vyprávění. Vylíčí, co se odehrálo, snaží se být stručný a věcný, jak mu radil Maurice. Přitom má snahu vše podávat tak, aby bylo jasné, že nikdo nic nezavinil, nezanedbal a vše byla jen vůle boží. Zmíní se i o pohřbu, který vedl abbé Furray, zamotá se do důvodů, proč tak spěchali. Pak toho nechá, tohle mu jistě již řekl jeho přítel baron.

„Tohle všechno už vím," zpraží správce pan de Godille, „Copak si myslíš, že jsme neměli dost času si všechno říct?" dívá se skoro nevraživě.

„Jistě, pane hrabě, Excelence … myslel jsem …"

„Pan baron mi všechno vyprávěl. Ale nechal jsem tě mluvit, abych si všechno připomněl," mávne jen rukou šlechtic, „Jakou naději mají ti dva kluci?" vybafne.

„Podle doktora … je větší pravděpodobnost, že zemřou, než že přežijí," sotva jdou slova z úst Brizeuxe, snaží se zůstat silný, ale je očividně rozhozený.

„Dokud nevydechnou naposled, pořád je naděje. Proudí jim totiž v žilách moje krev," řekne se začnou arogancí Armand, pak se znovu přísně podívá na správce, „Tak už konečně spusť a mluv skutečně k věci," nařídí.

„K věci … co si ráčí Jeho Excelence přát slyšet …"

„Co asi! Moje žena je mrtvá, já mám svoje povinnosti u vojska. Co tak asi můžu chtít slyšet?" odpoví hrabě tentokrát spíše znaveným než útočně laděným tónem.

„Pan hrabě chce slyšet, jak si představuješ další chod zámku a jak se mu tady postaráte o jeho děti, dědice," povzbuzuje slovy i pohledem svého kamaráda Tissot.

„Ano, jistě," trochu se vzpamatuje Brizeux a začne mluvit. Kolikrát si už tuhle řeč v duchu i nahlas vyzkoušel, jenže teď je dost rozhozený. Naštěstí časem začne nabývat na jistotě, když líčí svůj nápad s paní de La Chauvet, domluvou s abbé Furraym, některými nápady na změnu povinností sloužících. Pán ho sleduje tentokrát velmi pozorně.

„Tohle je z tvý hlavy?" zeptá se nakonec a oba mladíky zkoumavě pozoruje.

„Ano, pane hrabě," hlesne oslovený.

„Můžu potvrdit, Leander o všem pořád přemejšlí," podpoří ho kamarád.

„Docela se mi tvůj nápad líbí," řekne suše pan de Godille a tvář správce se rozjasní.

„Děkuji, Excelence."

„Tu paní de La Chauvet znám … podle všeho docela rozumná ženská," pokračuje plukovník, „Tohle by mohlo vyjít. K tomu abbé, tomu taky věřím. Co říkáš, Maurici?"

„Souhlasím, pane hrabě. Vaše děti tu budou v dobrých rukách."

„Kurva, pánové, tohle je smutnej návrat," vezme si hrabě pohárek a pořádně si přihne, „Karolína mi přirostla k srdci, chudák, dala mi tolik synů a umřela tak mladá. Jaká škoda."

„To se někdy stává, pane hrabě," řekne tiše tajemník.

„Já vím, ale stejně. Maurici, pamatuješ, jak jsem si jí přivezl z Německa?"

„Jak bych mohl zapomenout, vždyť jste tam všichni málem zahynuli."

„Vidíš, ze všeho tam jsme vyvázli, ona mi dala tolik synů a teď je v pánu. Hrome, jsem sice voják, smrt je kolem mě pořád, ale jsem teď docela naměkko.“

„Máte plné právo truchlit.“

„Truchlit? Co tím změním, Maurici. Můžu tak akorát naplnit její odkaz, když naši synové vyrostou v muže a stanou se statečnými šlechtici. Bůh se rozhodl a svůj názor už nezmění. Kéž by ti dva poslední taky přežili. Ale vypadaj vopravdu prachbídně.“

„Někdy se stane zázrak.“

„Určitě budou bojovat, do posledního dechu,“ přemítá pan de Godille nahlas, „Nedaj se zadarmo. Tím jsem si jistej. Ale jsou opravdu hrozně malý a vypadaj na umření.“

„Nezbývá, než se modlit, pane hrabě.“

„To uděláme potom,“ zvedne svůj znavený zrak Armand, „Nechtěl jsem dneska společnou večeři, nesnáším ty soucitný pohledy. Bůh mi vzal prostě ženu k sobě a já už s tím nic nenadělám. Ale dobře, že jsme tu takhle sami, aspoň si můžeme v klidu popovídat.“

„Jsme vám zcela k službám.“

„To já přece vím. Taky oceňuju, žes hned přijel z Paříže.“

„Dokonce i s Coiffierem, synem pana de Saint-Grevy. Chce vám vyjádřit soustrast i jménem svého otce. Zdržíme se, jak bude potřeba. Jak si budete přát.“

„Hm, nemíním se tady flákat dlouho,“ vyjádří svůj názor plukovník, „Jednak jsem tu k ničemu a za druhý, čeká mě můj pluk. Letos se nám právě dvakrát nedaří,“ dodá zklamaně.

„Třeba ještě vítězství přijdou.“

„Třeba,“ usměje se spíše rezignovaně šlechtic, „Nu, pánové, popojedeme. Smutek je nejlepší přepít. Napijeme se na památku mojí ženy a na moje syny. Aby jim všem dal Bůh dost sil udržet se při životě.“

Oba mladíci poslechnou, Brizeux se již zřetelně uklidnil, hrabě vše bere až s překvapivým klidem a hlavně nikoho z ničeho neobviňuje.

„Zdržím se tu tak tejden,“ mluví dál pan de Godille, „Během tý doby si promluvíme vo všem. Taky si prohlídnu, co ste tady zase postavili. Leandere, prej ses voženil a byla u toho velká sláva,“ upře svůj zrak na správce, který znovu zbledne.

„Ano, Excelence. Vaše paní, nechť jí dá Bůh lehkého spočinutí, uspořádala slavnost. Moje svatba se svezla tak nějak s ní.“

„Ty pokrytče!“ zasměje se drsně plukovník, „Jen se nedělej. Za moje peníze sis uspořádal velkolepou veselku! Sezvali ste prej kde koho! Pořádali jste představení, víno teklo proudem jako moje zlaťáky! Žranice byla, co?“

„Nechtěl jsem … paní hraběnka …,“ koktá správce, opět bílý jak stěna.

„Slavnost se opravdu zdařila, ale to vám jistě řekl už pan baron,“ vloží se do rozpravy Tissot, „Paní hraběnka vytvořila přípravný výbor slavnosti, kterému sama předsedala. Byl jsem zde také, jak jistě víte. Jsem rád, že jsem mohl paní hraběnku vidět tak šťastnou.“

„Pan obhájce,“ ušklíbne se plukovník, „Vlastně ty jsi advokát, máš na to zkoušky, pokud se nemejlím. Jenže na to já ti seru! Tady žádný advokáty nepotřebujeme!“

„Máte pravdu, nač advokát tam, kde se nic nestalo,“ odpoví s úsměvem Tissot, na rozdíl od svého přítele chápe, že hrabě jen hledá rozptýlení, není nijak zvlášť rozzlobený. Baví se trápením Leandera, těší se z jeho rozpaků.

„Nestalo? Když si můj správce vystrojí veselku jako princ? Větší než jsem měl já sám, když jsem si bral nešťastnou Karolínu?“

„Doba se mění, pane hrabě,“ odpovídá s pokrčením ramen tajemník, „Ušli jsme nějakej kus cesty. Vaše panství už zase něco znamená. Leander není jen tak někdo, tady v týhle provincii. Což paní hraběnka dobře pochopila a velmi dobře navlékla. Uspořádala svoji slavnost a přitom pozdvihla význam správce vašeho panství. Což je důležitý pro další jeho rozvoj. Každej pozvanej byl rád, že sem může přijít.“

„Proto mám podporovat rozhazování mých peněz?“ durdí se naoko pan de Godille.

„Zase tak moc se nerozhazovalo, na to, jaká paráda nakonec vznikla. Navíc, vždyť se tady moc neutrácí, rozmařilost tady nemá moc prostoru.“

„Kolik to stálo?“

„Není to jedno?“ usměje se Tissot, „Vždyť vás podrobnosti nikdy nezajímaly. Důležitý je, že jsme stále ve zisku. Díkybohu se nám daří, pořád. Mazarina má sice rád tak akorát jeho vlastní odraz v zrcadle, ale stále se drží a zase nám něco za tučnou provizi přihrál. S Coiffierem a vlastně i Leanderem tady chceme rozjet další obchody. K tomu se nám slavnost hodila.“

„Daří se nám?“ zpozorní hrabě.

„Daří. Až skončíte s plísněním pana správce, rád vás s výsledky seznámím.“

„Maurici! Už seš zase drzej!“

„Jako vždy, Excelence,“ usmívá se Tissot, zatímco Brizeux je stále pobledlý.

„Když tě poslouchám, tak vlastně nevím, kdo je tady pán a kdo kmán.“

„Kmán?“ rozhlíží se provokativně tajemník, „Já tady vidím jenom pány.“

„Ty lumpe!“

„Lumpe? Copak tajemník nebo sekretář, jedno jak mému úřadu chcete říkat, copak tajemník Jeho Excelence může bejt nějakej nýmand? Nebo správce panství Godille může bejt nýmand? Já i Leander jsme už taky pány. S tím už nic nenaděláte.“

„Nenadělám?“ zakoulí hrozivě očima Armand a Brizeux má ve tváři vyděšený výraz, zdá se mu, že se snad přítel opil či blábolí z hladu.

„Nu, leda byste chtěl popřít svůj vlastní vzestup. Když jste přišel do Paříže a já se stal vaším osobním sluhou, tehdy jste byl takovej malej pán a já jen nýmand. Jenže za ty roky jste se stal boháčem, vítězem od Rocroi, Nordlingenu, Dunkerque a co já vím kde ještě. Přátelíte se s princi, máte tajnou dohodu s prvním ministrem. Takže váš tajemník, na kterýho jsem povýšil, je taky pán. A to už pomíjím, že jsem si koupil váš bejvalej dům, mám podíl z našich obchodů, vlastním pekařství a jsem úspěšnej a ctihodnej měšťan. Nemám sice rodokmen jako vy, ale už jsem taky pán.“

„Hrome, tohle mi říct můj voják, tak ho nechám pověsit!“

„Jenže já nejsem voják, ale starám se o vaši pokladnu. Ta vypadá teď jinak, než když jsme se poprvé setkali, Excelence. Tehdy jste měl tak říkajíc holej zadek, pane hrabě. Vaše sídlo se rozpadalo, měl jste sotva pár liber,“ pokračuje v rozverném duchu Tissot, Brizeux zírá s vytřeštěnýma očima a i hrabě je poněkud zaskočený.

„Maurici …“

„Vaše Excelence …,“ ukloní se v sedě provokatér, „víte, Excelence, dost často si říkám, jaký jsme my děti štěstěny. Zní to teď možná nevhodně, když zemřela paní hraběnka, ale sám jste říkal, že nemá smysl se zabývat tím, co nemůžeme změnit. Měl jsem hrozný štěstí, nebo to byla boží prozřetelnost, že jsem vás potkal, pane hrabě. Sice jsem zpočátku byl jen obyčejným sluhou … vzpomínáte, jak jste mi jednou dal výprask plochým mečem?“

„Vzpomínám a teď si říkám, že asi málo.“

„Díky tomu, čeho jste dosáhl, jsem se i já stal pánem. Ušli jsme dlouhej kus cesty, pane hrabě, přitom za tak krátkou dobu. Pět, šest let? Bůh k nám byl tolik milostivej, nezbejvá, než mu stále děkovat. Dal nám děti, pane hrabě. Vám nadělil hned pět synů, i kdyby ti dva poslední nepřežili, stále máte ještě tři zdravý syny. To je obrovskej dar. Navíc jste stále mladej a při síle a pokud se nenecháte někde hloupě zabít, tak si časem najdete další vhodnou ženu a přijdou i další děti.“

„Nezdá se ti, že tvoje drzost dneska přeci jenom už přesahuje určitý meze?“ tváří se zarputile pan de Godille.

„Meze? Vždycky jsem byl přece trochu přidrzlej, ale i proto mě přece máte rád, pane hrabě.“

„Mám rád? Tebe? Jaks na to přišel?“

„Máte mě rád, protože jsem sice přidrzlej, ale vždy vím, kde je moje místo. I když jsem teď taky pánem, tak vím, že Vaše Excelence stojí úplně někde jinde. Starám se dobře o vaše zlaťáky, pomáhám je

rozmnožovat. Ačkoli nejsem z urozený krve, dobře víte, že se na mě můžete spolehnout. Že i kdyby jste se náhodou nechal zabít, budu stejně věrně sloužit i vaším synům, předám jim váš majetek. Cítím se vám nadosmrti zavázán a vy ve mně máte oddanýho a spolehlivýho úředníka. Ke všemu, pane hrabě, ač jste teď velkým pánem, stýkáte se s princi, ministry, pořád pro mě máte slabost. Ba ne, taky mě máte rád, jako já mám rád Vaši Excelenci.“

„Hrome. Maurici, tohle je teda řeč! Tady nejsi na nároží a nemluvíš k davu, kterej chceš voblbnout, jako náš společnej přítel pan de Gondi!“

„Já vím, pane hrabě,“ pokývá hlavou Tissot, „Mluvím k muži, který pochází z výborné rodiny, z významnýho rodu meče, kterej si svou pílí a statečností vydobyl uznání u mocných tohodle světa. Ale taky mluvím k muži, který se tak trochu vymyká zvyklostem. K muži, který oceňuje schopný, i když nemají právě hezkej a dlouhej rodokmen. K muži, kterej je možná trochu prchlivej, možná někdy neomalenej, ale spravedlivej. Který by nikdy neporušil daný slovo, i kdyby ho to mělo stát vlastní život.“

„Takhle o mně smýšlíš?“

„Ano, pane hrabě. Pro tohle všechno vás mám upřímně rád,“ říká teď Tissot a oba spolustolovníci mu jeho slova plně věří, „Jsem taky moc smutnej, že si Bůh k sobě vzal paní Karolínu. Jednak byla velmi hodná a milá, jednak vám byla věrnou a oddanou manželkou. Kromě toho vám dala dědice. Bůh ji nechal na světě jen krátce, ale umožnil jí, aby přinesla radost jiným. Ona si již bohužel nebude moci užít radosti, aby viděla své děti růst, ale možná se na vás i na ně dívá teď z nebe. A bude mít vždycky radost, když se vrátíte zdravej a živej k vašim dětem. Měl jsem moc rád paní hraběnku, ale naprosto souhlasím s vaším přístupem. Jsme povinný uctít její památku, ale především jako oko v hlavě opatrovat její odkaz. Totiž její a vaše děti, pane hrabě. Ale tak trochu i tenhle zámek, protože i ten je jejím odkazem. Budovala ho s láskou, budovala ho jako domov pro sebe, pro vás a vaše děti.“

„Hrome, Maurici, já už jsem z těch tvejch keců skoro naměkko!“

„Pane hrabě, nemá smyslu dlouho truchlit, je nutný přijmout i tak smutnou událost a smířit se s ní. Není ale ostudou, i u toho nejstatečnějšího vojáka, uronit slzu při vzpomínce na bytost, která nás opustila a kterou jsme měli rádi. Který jsme si vážili. Pak je třeba slzu zatlačit a vydat se na další cestu,“ říká procítěným hlasem tajemník a oči všech tří mužů v místnosti se povážlivě lesknou.

„Nalej mi,“ zachrčí hrabě, pak si s oběma mladíky připije, „Maurici, ty seš někdy vopravdu na zabití a někdy bych tě skoro i vobjal, kdybys mi byl aspoň trochu rovnej.“

„Tolik nežádám, pane hrabě,“ usměje se poněkud bolestně Tissot, „Stačí, když mi občas prominete nějakou tu drzost.“

„K čertu s tebou, ty nevděčníku. Spoléháš na mou dobrosrdečnost. Ale jednou se přepočítáš, já sáhnu po meči a bude po tobě veta.“

„Ale fuj, pane hrabě. Takhle se snížit a propíchnout vobyčejnýho příslušníka třetího stavu! Mně můžete napráskat, ale píchnout mě mečem? To přeci nejde!“

„Už zase začínáš?“

„Nevím, záleží na vás, pane hrabě,“ podívá se teď zkoumavě tajemník na plukovníka, „Cítil jsem povinnost vás trochu rozptýlit. Ale pokud chcete mluvit vážně, jsem taky připravenej. Zdál jste se mi přeci jen trochu přepadlej, pane hrabě.“

„Čteš mi snad myšlenky?“

„To ani ne, ale trochu už vás znám. Dovedu odhadnout vaše rozpoložení, pane hrabě.“

„Vopravdu? Tak co vidíš?“

„Vidím muže, který za slupkou drsnýho vojáka skrývá velký dojetí. Muže, který nechtěl dnes společnou večeři, aby na něm nebylo poznat, jak se ho smrt jeho ženy i boj o život jeho dvou dětí dotýkaj. Ač jste voják, vidíte kolem sebe pořád smrt, jste taky jen člověk. Víte dobře, že se nedalo a nedá nic dělat, osud nebo boží úmysly my smrtelníci nezměníme. Ale truchlíme a bojíme se. Své manželky jste si minimálně vážil a já si dokonce myslím, že jste ji měl nakonec i rád.“

„Maurici …,“ řekne stísněným hlasem plukovník, „Ty seš nebezpečnej člověk!“ odmlčí se, aby po chvíli ticho znovu přerušil, „Bohužel máš pravdu. Smířil jsem se s osudem, cestou sem. Ale když jsem

vstoupil do zámku … nějak to na mě padlo. Přišlo mi i líto dětí, že nikdy neuvidí svou matku," zaleskne se mu v očích.

„Poznal jsem to na vás, pane hrabě," přikyvuje Tissot, „Chtěl jsem vás trochu rozptýlit. Ale pane hrabě, jsme tady sami, není nutné se stydět za slzy, který máte na krajíčku."

„Maurici …," polkne ztěžka Armand, „A ty, Leandere, ty teď neposlouchej," obrátí se na druhého mladíka, který sedí tiše jak pěna, ani nedutá a sleduje podivný vztah mezi pánem a jeho tajemníkem, „Máš úplnou pravdu. Nečekal jsem, že mě to takhle vezme. Mám chuť se pořádně vožrat. Mám vztek a zároveň cítím smutek. Cítím prázdnotu. Nejradši bych se pořádně vožral."

„Co vám brání, pane hrabě?"

„No, to bych si spíš měl zavolat Quida," zasměje se křečovitě plukovník, „Ne takový dva slušňáky. Ale k čertu se vším," mávne jen rukou a dopije pohár do dna, „Maurici, já měl Karolínu skutečně rád. Ne, nemiloval jsem ji, aspoň ne nijak vášnivě. Vlastně jsem v životě doopravdy miloval jen jednu ženu. Však ty víš kterou. Ale Karolínu jsem měl taky rád. Přitom chudák, co ze mě měla? Měsíce jsem byl pryč, pak jsem přijel, udělal jí dítě a zase zmizel. Měl jsem ji jen jako samici, která slouží k rození dětí!"

„Teď jste k sobě nespravedlivý, pane hrabě," zavrtí nesouhlasně hlavou tajemník, „K paní Karolíně jste se vždy choval dobře a ona to také dobře cítila. Možná v tom nebyla vášeň, ale určitě mezi vámi vzniklo citový pouto, pane hrabě. Možná jste nedokázal vzplanout spalující vášní, ale dal jste své ženě mnohem víc. Učinil jste ji šťastnou. Ona vás mohla milovat, těšit se z nového domova, ze svých dětí. Poznal jsem to na ní, pane hrabě. Ona byla opravdu šťastná. I z toho, že vám může dát děti. I když ji nakonec poslední porod zahubil."

„Hrome, doktor nás varoval. Ale ona si nedala říct …"

„Paní Karolína cítila svou povinnost vám dát co nejvíce dětí. Ačkoli odešla mladá, svůj odkaz zde zanechala. Kus z ní je ve vašich synech a navždy bude. Když dá Bůh, tak také potom ve vašich vnucích a vnučkách."

„Jsou ale ještě tak malý a zranitelný, Maurici. Bude ještě trvat, než z nich budou vojáci. Kdoví, jestli se toho vůbec dožijou."

„To je i moje noční můra, pane hrabě, vždyť i já mám dvě děti a chceme i další, pokud nám bude Bůh příznivě nakloněný. Také se bojím, aby moje děti nepostihla nějaká choroba … v poslední době … můj přítel Coiffier se snaží a nemohou s manželkou dítě počít. Panu de Taille zemřela dcera, paní markýza de Almare potratila …"

„Co to říkáš? Paní markýza …"

„Ano, v Římě, tuším někdy v červnu. Doslechl jsem se to teprve nedávno. Teď zemřela vaše paní. Smrt je stále kolem nás, pane hrabě, nejen na bojištích."

„Tak chudák přítel markýz … zůstává pořád v Římě?"

„Snad by se měl vrátit," hovoří teď trochu rozpačitě Tissot, má totiž i jiné informace, nakonec se rozhodne mluvit, bez ohledu na přítomnost Brizeuxe, který není zasvěcený, „Pan markýz měl jisté problémy, tam v Itálii. Pokusili se ho tam zavraždit."

„Zavraždit? Proboha kdo? Nějaký lapkové? A je v pořádku?"

„Neznám podrobnosti, pane hrabě. Ale v jistých kruzích jsme spekulovali, kdo si zabijáky najal. Podle všeho jim unikl, snad je zabil, ale ještě jsem s ním nemluvil. Spíše jsme se snažili přijít na to, kdo si je mohl najmout. Ale pan markýz tam řešil jedno tajný poslání, možná odtud vítr fouká. Bohužel ale víc podrobností nevím."

„Nejsem tedy sám, kdo musí truchlit," povzdechne si pan de Godille.

„Jistě ne, Excelence. Zvažte však, zda raději nechcete bejt sám. Rádi tady s vámi budeme, pokud si budete přát. Ale někdy je lepší, když je člověk sám …"

„To právě nechci, Maurici. Ani se producírovat před dalšími. Mohl bych chlastat s Quidem a Filipem, nebo i se svými kyrysníky … ale … však mi rozumíš."

„Rozumím, Excelence. Můžeme se bavit o vážnejch věcech, můžeme se zase špičkovat, jako před chvílí. Nebo jen tak kecat a u toho popíjet …“

„Jen tak kecat a popíjet,“ odpoví pan de Godille, „Co tak koukáš, Leandere. Vem si příklad z Maurice. Ten mě zná jako svý boty. Musíš se ještě hodně učit!“

„Budu se snažit, Excelence,“ promluví po dlouhé době Brizeux, očividně zaskočený důvěrnostmi mezi Tissotem a hrabětem. Včetně informací o markýzi de Almare. Jak se k nim jeho přítel dostal?

„Hrome, tak už nebuď tak upjatej, Leandere! Na tu tvoji rozmařilou veselku ti kašlu. Zvlášť, když na ní byla paní Karolína asi naposledy pořádně šťastná a bavila se. Koukej taky chlastat, ať se trochu uvolníš!“

„Jak si přejete, Excelence.“

„Hrome, přeju! Maurici, koukej pořádně nalejvat a vzpomeň si na starý časy, vo kterjejch si mluvil. Však ses dokázal taky pořádně vodvázat, hlavně s Augustem, než sis začal hrát na slušnýho pána! Jo, to jsme tehdá řádili, co? Chlast, děvky … co tak koukáš, Leandere, to se ti asi Maurice nepochlubil, co? Byl taky někdy jak utrženej ze řetězu. Jestli pak si mu říkal, jak sis začal se svou ženou?“

„Nějak se to nehodilo,“ usměje se Tissot.

„Pokrytče! Vzal jsem ho na svatbu přítele, hraběte de Prieu. A víš co tam dělal? Vopíchal tam komornou nevěsty a vyrobil si první dítě! Představ si, Leandere, sám hrabě de Prieu pak přijel do Paříže, aby Mauricovi domluvil svatbu. Tak jsme se vo něj starali a von si na mě takhle vyskakuje!“

„Vod tý doby jsem už Nicolet věrnej,“ upozorní probíraný bývalý svůdník.

„Tím se chlubíš nebo toho lituješ?“ zasměje se plukovník.

„Chlubím, pane hrabě.“

„Hm, jak jsem říkal, je z tebe slušňák,“ mávne jen rukou plukovník, „A copak ty, Leandere, tys nikdy nehřešil?“

„Já?“ zrudne pro změnu správce, „No, tak trochu,“ špitne.

„Tak trochu? Tak se pochlup, chlape!“

„No, párkrát v Angers. Měl jsem taky jednu vdovu, ze sousedství, sem tam jsem za ní jezdil.“

„Ale, ale. Tichá voda břehy mele! No, hned mi přijdeš přijatelnější, Leandere!“

„Přijatelnější, Excelence?“

„No, seš vždycky tak upjatej. Prostě jako bys nebyl ani člověk … Život se má užívat, pánové. Bůh nám dává jen určitej čas, kterej je třeba využít. Podívejte na Karolínu. Chudák. Nejdřív jí pomordovali všechny příbuzný, teď už je v pánu i vona. Snad si taky trochu užila, ačkoli jsem ji asi dost zanedbával.“

„Paní Karolína byla šťastná, v posledních letech. Tím jsem si jistej,“ řekne Tissot důrazně.

„Kéž bys měl pravdu. Byla tak mladá … ale dost už vo smrti,“ řekne drsně pan de Godille, aby zakryl dojetí, které ho pohlcuje, „Poslouchej, Leandere, ty dvě poběhlice, nijak moc se mi nelíbí, že maj ty svý parchanty spolu s mejma dětma!“

„Elke a Barbora?“ zase pobledne Brizeux.

„No a kdo jinej!“

„Nezapomínejte, jsou to taky děti vašeho podkoního,“ připomene Tissot.

„Až to budou jeho legitimní děti, tak budiž, ale tohle jsou jen parchanti, zplozený s vobyčejnejma služkama. Sice si ty dvě říkaj komorný, ale jsou vobyčejný služky.“

„Ony kojí vaše děti, pane,“ odpovídá v rozpacích správce, „Pan doktor chtěl, aby k nim nikdo moc nechodil, aby tam nezavlekl nějakou nákazu. Proto si tam vzaly i svoje děti, ty taky musej kojit, Excelence.“

„No jo, tohle jsem si neuvědomil. Snad sou zdravý, aby mi ty moje kluky malý ještě nezabily.“

„Doktor by k nim nepustil nikoho nemocnýho, pane hrabě.“

„Snad ne. Hrome, tolik starostí. Tak, Leandere, koukej se pořádně napít, ať z tebe neleze každý slovo jak z chlupatý deky! Ale začni ty, Maurici, co je novýho v Paříži? Stará se tam ještě někdo vo mýho Quida?“

„Na jeho provinění tam už nikdo ani nevzdychne.“

„Bylo by dobrý to úplně smazat. Měl by ses vo to postarat. Abysme se mohli v zimě podívat bez strachu do Paříže. Rozumíš?“ říká důrazně hrabě.

„Pokusím se, pane,“ slibuje Tissot a Brizeux zase valí oči. Jak má jeho přítel zařídit, aby byl zrušen příkaz královny k zatčení Quida a Filipa?

„Co jinýho?“

„Je spousta jinejch věcí. Jeho Výsost odjela i s Mazarinem k vojsku, aby král poznal armádu zblízka. Parlament dál kuje pikle, lidi se bouřej proti všemu, nejvíc daním. Chcete slyšet víc podrobností?“

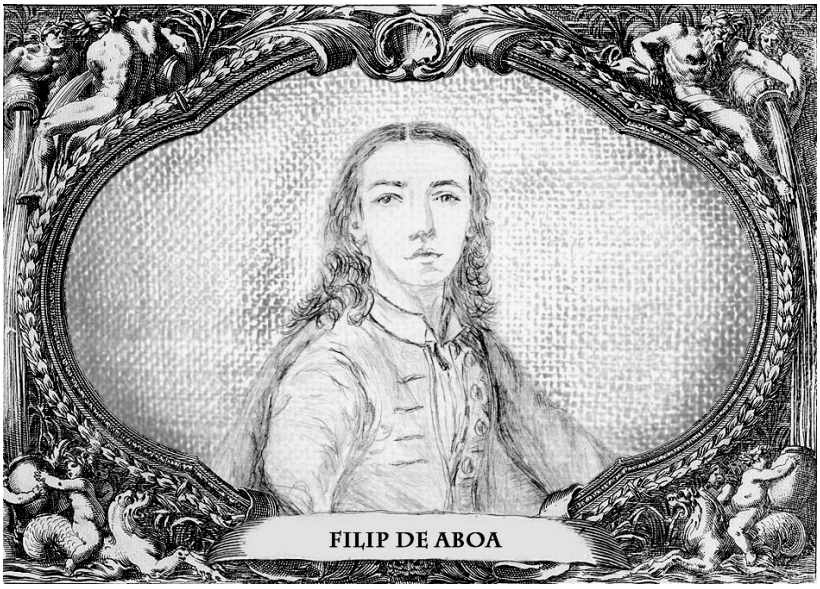
„To se ví. Když přidáš nějakou pikantnost, tak jen dobře,“ vyprázdní znovu pohárek de Godille a hned natáhne ruku, aby si nechal dát novou dávku lektvaru zapomnění.

Tissot pochopí, co se od něho žádá. Má vyplnit čas, než se pan hrabě opije. Nebo než sám bude mít chuť se zapojit do konverzace. Brizeux mu asi moc nepomůže, je stále velmi nervózní, nevyzná se v náladách pána a každou jeho uštěpačnou poznámku bere až moc vážně. Taky se zhluboka napije a spustí. Má věru co vyprávět, neboť má informace tak říkajíc z první ruky.

PAN PODKONÍ A JEHO PARCHANTI

V jídelně v prvním patře se dnes večer sejde netradiční společnost, tři mladí kyrysníci urozeného původu, pan de Rigault a pan de Aboa, kteří přicestovali se zámeckým pánem. Další osazenstvo zámku se musí spokojit s večeří v soukromí. Pětice vojáků se láduje, po cestě jim vyhládlo, nešetří se ani v konzumaci vína. Okolo nich se točí tři sloužící, kteří jim dolévají a dohlížejí, zda je na stole stále dostatek potravy. Případně donesou další chod.

„Proč není hrabě s náma?“ ptá se Filip svého přítele s plnou pusou pečínky, „To jednání se správcem a tajemníkem nemohlo počkat do zejtra?“

„Je to jeho rozhodnutí,“ pokrčí rameny Quido.

„Je to divný. Zavře se někde v salónku se dvěma svejma úředníkama. Co tam takovou dobu dělaj?“

„Podle mě pořádně chlastaj.“

„Chlastaj? Pan hrabě a ti dva neurozenci?“ diví se pobočník.

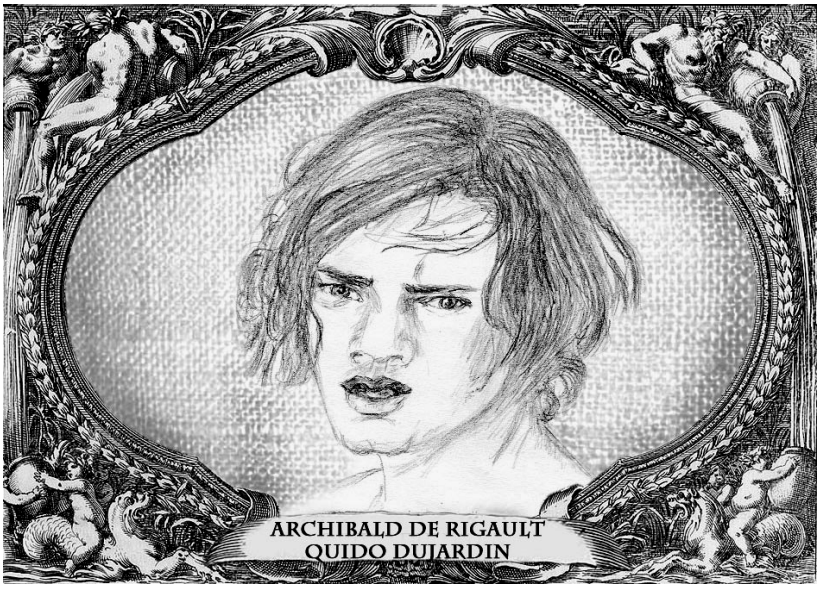
„Maurice a Leander mají pro pana hraběte zvláštní význam,“ říká podkoní, „Maurice se stará o peníze a Leander o zdejší panství. A taky asi o děti. Sice nejsou urozený, ale jsou dost chytrý a spolehlivý. Pan hrabě si jich váží.“

„Jenže jsou pořád jenom vobyčejný,“ řekne dost pohrdavě Filip a jeho příteli zatrne, vždyť on je stejného původu, jen díky pomoci markýze de Almare si může neprávem užívat privilegií prvního stavu.

„Pan hrabě ví, co dělá,“ pokrčí jen rameny, přičemž lhostejnost předstírá.

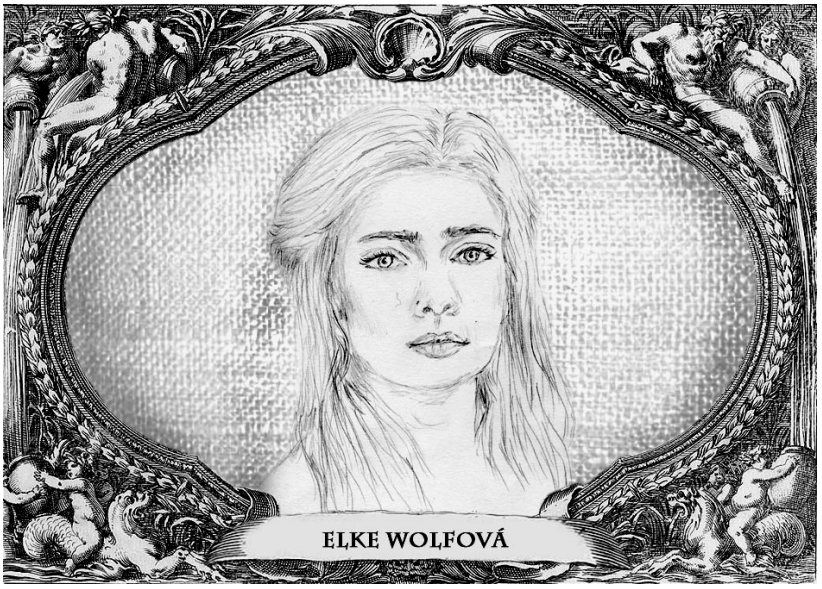
„Vlastně je to jedno,“ napije se zhluboka pan de Aboa, „Máme tady dost jídla a hlavně pití. Jak to vypadá s těma dvojčatama, zjistils něco?“

„Nic moc, mají taky na kahánku," odpovídá smutně Quido a raději se zhluboka napije. Nemá právě moc chuti na konverzaci, prostupuje jím smutek. Ale také jisté vzrušení, když se vítal s Leanderem, ten mu stačil říci, že jeho syn a dcera se narodili zdraví. Naopak Markéta potratila. Už dlouho přemítá o tom, že když ho zabijí, nic po něm nezůstane. Teď má dle všeho hned dvě děti a k tomu další čeká Marie. Ale i kdyby se tam porod nezdařil, i tak alespoň zůstanou naživu jeho syn a dcera.

Baví se s Filipem dnes na půl huby, není dobrým společníkem. Je velmi rád, když se do konverzace zapojí další kyrysníci, kteří si užívají pohostinnosti zdejšího zámku. Ti mladíci jsou bezprostřední, neznají dne ani hodiny, kdy je dostihne smrt, která u anjounského pluku mívá tak často bohaté žně. Nakonec využije příležitosti, omluví se a zmizí.

Na chodbě odchytne písaře, který se snaží zastoupit svého šéfa a dohlížet, aby nikdo nemohl být nespokojený. Je v něm také malá dušička, pan Maurice se na něj pořád tváří dost ošklivě, pan správce mu jistě vyklopil, co se odehrálo na zámku a jak se spustil s jeho bratry. Hrozivý výraz pana hraběte mu nahnal strach, kdykoli ho odsud mohou vyhodit a on se stane bezprizorním sirotkem. Sice něco umí, snad si najde jinou službu, třeba v Angers, ale kdo ví. Pokud ho pomluví …

„Víš, kde je pan hrabě?" ptá se podkoní.

„Zavřel se s pány Mauricem a Leanderem v jednom salónku," říká Delarigne přeuctivě, „Nikdo tam nesmí. Jen si nechali přinést další víno," dodá.

„Víš kde je Elke a Barbora?" ztiší Quido podvědomě hlas.

„Ano, pane," kývne klučina, na chvilku se mu objeví v očích malé šibalské plamínky, ale rychle nastaví naprosto lhostejnou tvář. Moc dobře ví, kvůli čemu se pan podkoní ptá. Je dobře informován.

„A jejich děti?"

„Pane, pojďme kousek stranou," navrhne Delarigne a jeho návrh je kvitován s povděkem.

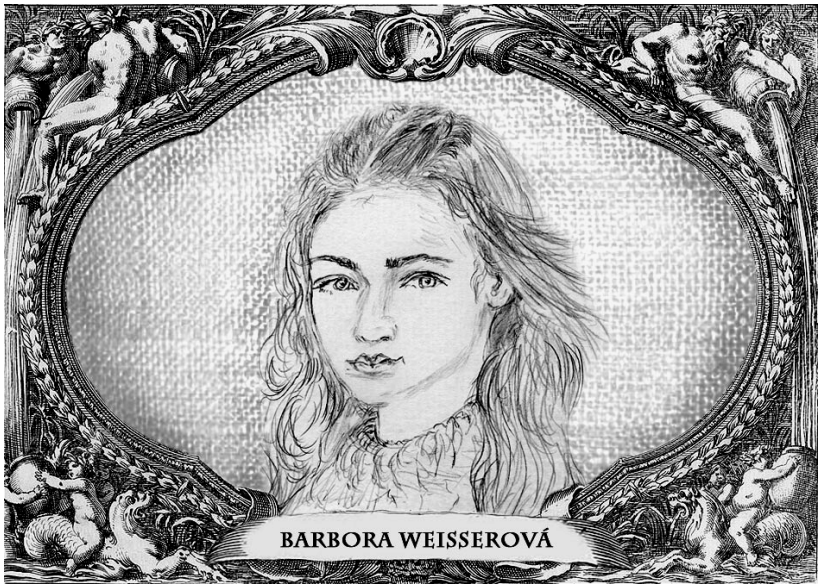
Písař vede podkoního do druhého patra, skoro až na konec chodby, kde je poměrně tma a nikdo je zde asi poslouchat nebude. Jsou na druhé straně, než jsou prostory zámeckého pána a kde se také nacházejí hraběcí potomci.

„Pane, Elke a Barbora jsou v místnosti, kde jsou ale také ty dvojčata, co to s nimi není moc dobrý," vysvětluje písař, „Jsou tam s nimi i vaše děti," dodá.

„Moje děti … všichni na zámku to věděj?"

„Ano, pane,“ odpovídá po pravdě mladíček, „Nikdo o tom moc nemluví, ale všichni to moc dobře věděj.“

„Jak se jim daří? Matkám i dětem?“

„Daří se jim dobře, pokud se ptáte na zdraví, pane.“

„Jak to myslíš?“ zarazí se Quido.

„Pane,“ ztiší teď ještě víc hlas Delarigne, „Otec Leon se moc zlobí, že zůstávaj na zámku, když … když …,“ zadrhne se.

„Když přivedly na svět děti počaté v hříchu?“ doplní ho Dujardin.

„Ano, pane. Paní hraběnka nad nimi držela ochranou ruku, pane. I pan Leander, pane. Ale když teď paní hraběnka už není, nevím … rozumíte. Otec Leon umí bejt moc neodbytnej, pane.“

„To vím. Máš s ním snad taky nějaký osobní zkušenosti?“ přeběhne letmý úsměv po tváři podkoního.

„Bohužel mám. Ale o tom bych nerad mluvil, pane,“ dostane se do rozpaků Romain.

„Podobnej problém jako já?“

„Tak trochu, pane. Naštěstí nevím o následcích …,“ zbledne teď písař, polije ho hrůza, kdyby snad Michelle nebo Claire otěhotněly, bude sám patřit k podezřelým. Ač by otců mohlo být mnoho.

„Poslouchej, chtěl bych s Elke a Barborou nenápadně mluvit.“

„Pane,“ zatváří se hrozně nešťastně Delarigne, „Rád bych vám vyhověl … mohu jim říci a někam je přivést … ale mám strach. Pane, něco podobného jsem učinil pro Etiena a … pro dva pány a pak jsem kvůli tomu málem přišel o místo.“

„Co to blábolíš?“ diví se Quido, „Cos sháněl pro hosty … ten Etiene, nebyl to náhodou bratr pana Maurice?“

„Pane, prosím,“ říká skoro plačtivě písař, „Slíbil jsem panu Leanderovi … i když jste pán, nevím, jak by se na to tvářil … Elke a Barbora nesmějí nikam chodit. Ani vykonat potřebu. Pan doktor je tam všechny zavřel. Kdyby se někdo dozvěděl, že jsem vám je pomohl dostat pryč, do vaší postele …“

„Ty mi vůbec nerozumíš,“ zasměje se křečovitě Dujardin, „Nechci ani Elke ani Barboru do postele. Chci jen vidět svoje děti, rozumíš? Ale taky nechci způsobit žádnej problém dětem pana hraběte. Proto se s tebou chci poradit, co mám udělat. Ty se tu podle všeho dost vyznáš, ne?“

„To ano, pane,“ oddychne si mladší z hříšníků, „Já myslel … omlouvám se. Pane, asi byste se měl poradit s doktorem. Kdybyste tam tajně šel a pak třeba ty děti umřely, třeba jen náhodou …“

„Máš úplnou pravdu. Jak se jmenuješ?“

„Romain, pane.“

„Už jsem zapomněl. Tak Romaine, prokaž mi službu. Já tady počkám a ty někde sežeň doktora. Řekni mu, že ho žádám o rozhovor, rozumíš? Ale nenápadně, nechci dělat rozruch.“

„Chápu, pane,“ přikývne Delarigne, na nic již nečeká a zmizí.

Quido se opře o parapet okna, vedoucího na nádvoří. Prostupuje ho zvláštní pocit. Za nedalekými dveřmi se nachází dle všeho dva tvorečkové, kteří jsou na tomto krutém světě jen díky němu. Dívka a chlapec vniklí z jeho semene, jsou jeho krví, ačkoli je asi nečeká nic hezkého, když budou mít navždy cejch parchantů. On sám ale už zabil mnoho mužů, i mladíků, teď naopak někomu také život dal. Ač nechtěně, tak díky jeho hříšnému chování žijí dvě děti.

Rozjímá a trpně čeká, schován ve tmě. V těchto prostorách se nacházejí pouze komnaty Leandera a jeho manželky. Ta již odpočívá na lůžku, zatímco její muž se opíjí do němoty se svým pánem. Jinak setkání dopadnout nemůže, poznal na hraběti, jak je přepadlý, jistě zvolí jediný lék na smutek, který zná. Utopit ho ve víně. Zpozorní, blíží se k němu písař a lékař.

„Chtěl jste se mnou mluvit?“ zeptá se Chapon vcelku zbytečně, moc dobře ví, co po něm bude mladík žádat.

„Ano, pane. Chtěl bych vidět svoje děti,“ odvětí tázaný.

„Pane, musím ale trvat na tom, abyste zachoval jistý opatření,“ hovoří naléhavě doktor, „Vaše děti jsou dobře vyvinuté a daří se jim dobře. Ale dvojčata pana hraběte jsou na tom moc špatně. Stačí velmi málo, nepatrná nemoc a půjdou za svou matkou. Nechci ztratit i je. Dokud je naděje, že mohou přežít, rozumíte?“

„Chápu, pane. Pokud by moje žádost ohrozila děti pana hraběte, vezmu ji zpět.“

„Můžete je vidět,“ řekne k radosti otce Athanas, „Ale jen z prahu místnosti. Ukážou vám je na několik metrů. Nebudete chodit dál, nebudete se nikoho a ničeho dotýkat. Jste po cestě, můžete mít něco zhoubného na sobě. Něco, co normální člověk třeba ani nepocítí, ale ty dvojčata by to hned zabilo.“

„Raději se svého přání vzdám. Nechtěl bych způsobit další tragédii.“

„Když dodržíte moje pokyny, nikoho neohrozíte. Chápu, ač jsou nelegitimní, tak jsou přece vaše. Vaše krev. První potomci. Máte právo je vidět,“ říká doktor, pak se na chvíli odmlčí, než pokračuje, „Dokonce jsem rád, že je chcete vidět. Jsou také božími tvory, ačkoli byli zplozený ve hříchu. Jsem rád, že se o ně zajímáte. Pokud budou žít, dožijí se dětství a dospělosti, nebudou mít lehkej život. Zvláště, pokud je zavrhnete, nebudete se k nim hlásit.“

„Beru svůj díl zodpovědnosti,“ odpoví Quido.

„Tomu jsem rád,“ řekne Chapon a pokyne rukou. Kráčí až ke dveřím, za nimiž se skrývají cenné poklady zdejšího zámku. Z pohledu minimálně dvou otců. Čtyři novorozenci a s nimi dvě ženy, hříšné ženy, na jejichž mléce však život všech čtyř drobátek závisí.

Lékař vstoupí, ale taky jen na okraj místnosti, jež je zahalena ve tmě. Neučinil své tradiční očistná opatření, sám by mohl být příčinou nákazy. Elke a Barbora na jeho příkaz rozžehnou dva svícny, postaví je poblíž vchodu, aby vrhaly dostatečné světlo. Potom si každá vezme do náručí svoje dítě a vstoupí s ním do odlesků světla.

Na prahu se objeví Quido a jeho zrak těká z matek na jejich děti. Vidí jen malé uzlíčky, v nich cosi živého, vlastně dost ošklivého, nebo to způsobuje jen hra stínů? V každém případě ale může Bůh umožnit, aby z těch malých nic začas vyrostli chlapec a dívka. A pokud je bude i nadále šanovat, pak také muž a žena. Jeho syn a dcera. Jenže který je on a která ona? Přijdou mu obě děti stejné.

„Tvoje dcera,“ pozvedne uzlíček Barbora.

„Tvůj syn,“ opičí se po kolegyni Elke.

„Říkám jí Augustina.“

„Já mu říkám Augustin.“

„Proč tyhle jména?“ ujede otci dětí, ač chtěl říci původně něco jiného, oduševnělého.

„Přišly nám hezké … nelíbí se ti … vám, pane?“ opraví se Elke.

„Pro mě za mně,“ pokrčí Dujardin rameny.

„Jsou vám podobné, pane,“ znovu zvedá svého potomka Barbora. Vzdálenost minimálně tří metrů si nedovolí nikdo z rodičů porušit.

„Opravdu?“ zatváří se otec velmi nedůvěřivě. Což si ale dívky vysvětlí po svém.

„Jsou opravdu vaše, pane!“ řekne důrazně Barbora, ale zároveň je v jejích očích patrný strach. Pokud mladík otcovství popře, co si počnou? On je teď urozeného původu, uznávaný válečník. Ony jen obyčejné služky, teď poznamenané cejchem nechtěného přívažku.

„Elke, Barboro, co je s váma,“ je očividně nervózní Quido, „Známe se tak dlouho … je tady jen pan Athanas a Romain, nemusíte mi říkat pane a už vůbec vám nerozumím. Přišel jsem se podívat na svoje děti. Copak tohle vám nestačí?“

„Přišel, pane," pokračuje v oficiálním tónu Elke, „Ale v noci a tajně. Co s náma teď bude, když paní hraběnka umřela? Ta nás chránila, copak to nechápeš … nechápete? Vy jste pořád pryč, pane, ale my tu zůstaneme. Otec Leon pořád žádá, aby nás ze zámku vyhnali. Když tu teď už nebude paní hraběnka, co bude teď? Vyženou nás? To nás radši rovnou zabijte, pane, nás i děti …"

„Kristepane, co to tu blábolíte?" zvýší hlas podkoní, na varovný pokyn doktora, položený prst na ústa, se okamžitě zklidní a pokračuje zase polohlasně, „Leander mi slíbil, že se o vás postará. Nedovolím, aby vás někdo vyhnal. Aby moje děti a jejich matky skončily někde na ulici."

„Slibujete, pane?" ptá se Elke, „Když jste se dozvěděl o tom, že jsme v požehnaném stavu, ani jste se nerozloučil a odjel. Teď přicházíte v noci, pochybujete, zda jsou děti vaše. Co si máme myslet?"

„Copak jsem řekl, že pochybuju? Jen jsem zapochyboval, že jsou mi podobný. Copak takový škvrně může bejt vůbec někomu podobný? Takový kecy nejsou zapotřebí. Spal jsem s vámi, uznávám, že ty děti jsou moje. Proto jsem se na ně taky přišel podívat," říká rozrušeným hlasem Dujardin, „Kdybych směl, pochoval bych si je. V jejich žilách proudí taky moje krev."

„Máme strach, pane," pokračuje Elke, „Teď nás potřebují, když jsou tady malý děti pana hraběte. Máme strach. Kdyby umřely, mohou říci, že je to naše vina."

„Nikdo nic takového neřekne," vloží se do debaty Chapon, „Jestli děti zemřou, bude to boží vůle a ani já ani vy na tom nic nezměníme. Ale vinu za to také nikdo neponese. Narodily se slabé, je svým způsobem zázrak, že pořád ještě žijí. Mají tuhý kořínek, ale obávám se, že to tentokrát stačit nebude. Starejte se o ně jako o vlastní a nebojte se."

„Co ale bude potom? Ať už děti pana hraběte budou žít nebo umřou? Co bude s námi a našimi dětmi?" ptá se velmi naléhavě Barbora.

„Máte slovo pana de Rigault, to vám nestačí? Slovo šlechtice je posvátné a pan de Rigault je statečný a čestný muž. Jistě nedovolí, aby vám i jeho dětem bylo činěno příkoří," snaží se doktor vyplašené dívky uklidnit.

„Pan de Rigault je stále na bojištích. Mohou ho tam zabít," řekne dost necitlivě Elke.

„Máš pravdu, můžou mě zabít. Dokonce jsem si téměř jistej, že svoje děti neuvidím vyrůstat," odpovídá klidným hlasem podkoní, předchozí poznámka se ho nijak nedotkla, sám uvažuje často podobně, „Právě proto jsem domluvený s panem Leanderem. I kdybyste musely z nějakejch důvodů ze zámku odejít, bude o vás postaráno. Tak, abyste měly kde hlavu složit a abyste nestrádaly."

„Budeme muset schůzku ukončit," promluví znovu Athanas, „Viděl jste syna a dceru, vy jste mluvily s otcem svých dětí. Teď ale je důležité věnovat maximální péči dětem pana hraběte. Ty vaše jsou zdravé a pokud nechytí nějakou vážnou nemoc, není důvod, proč by neměly dál žít. Dvojčata však potřebují klid a naši maximální péči. Možná to stačit nebude, ale budeme všichni vědět, že jsme udělali všechno, aby přežily," dodá.

„Máte pravdu, pane," přikývne Quido, „Vy dvě se laskavě uklidněte. Nezapírám svoje otcovství. Nevím v tuhle chvíli co si můžu nebo nemůžu dovolit, ale udělám všecko proto, abyste nestrádaly. Přijdu se na vás i na děti ještě podívat, než zase s panem hrabětem odjedeme k armádě," přidá další slib.

Doktor ještě dává nějaké pokyny Elke a Barboře, Dujardin odtáhne písaře znovu na druhý konec chodby, kde je tma a soukromí.

„Romaine, o tom, cos slyšel, pomlčíš, ano?"

„Pochopitelně, pane."

„Poslouchej, daří se jim tady snad špatně? Myslím tím Elke a Barboře," položí dotaz Quido a velmi pozorně si písaře prohlíží, ač jeho obličej zůstává ve tmě, snaží se poznat z jeho tváře, zda lže či mluví pravdu.

„Nikdo jim příkoří nečiní. Pan Leander i paní hraběnka se je snažili držet stranou, aby nebyly tak na očích, to ano. Ale nikdo jim určitě neubližuje, pane," říká Delarigne důrazně.

„Nejde jen o ubližování, myslím tělesný. Ale jak se k nim lidi chovaj? Jak se na ně dívaj?"

„Elke a Barbora se s lidma moc nestýkaly, pane. Jak jsem říkal, paní hraběnka i pan správce je drželi hodně stranou. Až teď pomáhají dětem pana hraběte, jinak by byly dál zalezlý."

„Co se ale říká?“

„Říká? Kdo říká? O kom říká?“

„Romaine!“ zvýší hlas podkoní, „Nedělej ze sebe hlupáka. Dobře víš, na co se ptám! Nadávaj jim? Do děvek? Mluví o mejch dětech jako vo parchantech?“

„Většinou ne, pane,“ kroutí se jako had Delarigne, „Někdo občas něco plácne, znáte to, pane. Jenom Otec Leon je … prostě … nevím jak to říct. Prostě je asi nemá rád.“

„Musím už jít za svými společníky,“ řekne bez dalšího Dujardin, „Ty si nech všechno pro sebe. S panem Leanderem si promluvím sám. Ale jedno bys mohl ty osobně tady všem na zámku naznačit, Romaine.“

„Naznačit? Co pane?“

„Znáš mě? Víš kdo sem?“

„Samozřejmě, pane. Jste pan de Rigault, podkoní pana hraběte.“

„Máš pravdu. Ale taky jsem voják. Víš, kolik lidí jsem už zabil?“

„Zabil? Jak bych mohl …,“ zbledne písař, uniká mu smysl otázky, ale cítí z ní nevyřčenou hrozbu.

„Bylo jich opravdu hodně,“ mluví klidným tichým hlasem Dujardin, „Určitě už tak dva tucty, možná i víc. Některý jsem zastřelil, jiný probodl mečem, mnoho zabil dýkou. Probodl je nebo jim podřízl krk. Ty dvě děti jsou moje. Moje krev. Kdybych zjistil, že jim někdo ze služebnictva ubližuje … rozumíš, co chci říci? Rozumíš?“

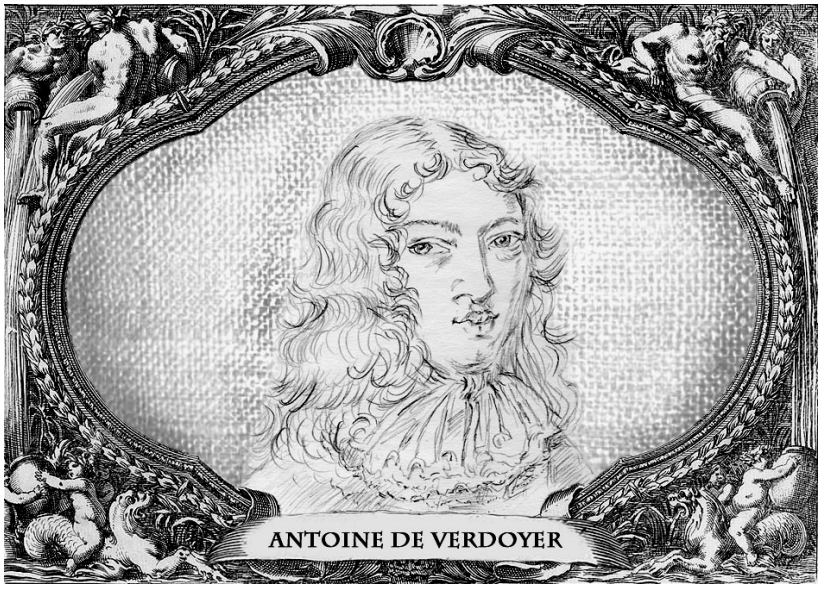
„Ano, pane,“ hlesne Delarigne a krve by se v něm nedořezal.

„Kdybys viděl nějaký nepravosti, tak takovýho zmetka na moje slova upozorni. Jedno zda muže nebo ženu,“ vyhrožuje podkoní, ač si není jistý, zda volí právě nejlepší řešení pro ochranu svých dětí. Ale cítil něco zvláštního, když se na ně díval, cítil, že jsou kus něho a nedovolí, aby se jim činilo příkoří. Dokud bude dýchat. Vzpomíná si moc dobře, jak bylo jemu, když nebyl ničím jiným než ubohou onucí, o kterou si kdokoli mohl kdykoli otřít boty.

„Jak si přejete, pane,“ slibuje Delarigne.

„Ale jen kdyby se něco dělo. Jinak si všechno nech pro sebe.“

Písař přikyvuje, ale Dujardin mu už nevěnuje pozornost. Vrací se za svými společníky do jídelny. Tam se přeci jen trochu atmosféra odlehčila, víno dělá své. Podkonímu se zkrabatí čelo, když shlédne na uvolněnější konverzaci.

„Jsme v domě smutku, pánové,“ pronese vážným hlasem, „Nechcete přece urazit pana hraběte,“ dodá a v jídelně se rozhostí hrobové ticho. Tři kyrysníci i pan de Verdoyer zblednou, zarazí se i Filip. Rozzlobit pana de Godille je poslední, co by si kdokoli z nich přál.

„Kdes byl?“ zeptá se de Aboa, zatímco čtyři další mladíci klopí zraky.

„Něco jsem si musel zařídit,“ odpoví Quido, „Pánové, mám návrh. Pojďme se přesunout do starého křídla zámku. Je tam pěkná hodovní síň, dost daleko od pana hraběte. Tam trochu hluku vadit nebude.“

„Dobrej nápad. Zůstaneš s náma?“ zvedá se pobočník.

„Zůstanu. Taky se rád napiju. Pojďme, venku čeká sluha, řeknu mu, kam nám mají donýst jídlo a pití,“ otočí se Dujardin a aniž by čekal na reakci ostatních, vykročí zpátky na chodbu.

Následné dvě hodiny probíhá intenzivní konzumace vína ve velkém hodovním sále staré lodi, kam jim Romain zajistí přísun proviantu. Mohou si prohlédnout i předky pana hraběte, ale i obraz jeho rodiny, kde je se svou ženou a třemi dětmi. To si musí vzít svícen, jediný, kterým je velká místnost osvětlována. Tma jim ale vadí ze všeho nejméně. Filip, jeho podkoní i trojice vojáků pije bez kontroly, Quido se přeci jen trochu drží zpátky. Kolem půlnoci opustí společnost, nikomu nic neřekne, mohou si myslet, že šel pouze vykonat svou potřebu.

On však kráčí potemnělým zámkem zpátky do prvního patra, do míst, kde se nachází salónek, ve kterém popíjí zámecký pán se svým tajemníkem a správcem. Pomalu otevře dveře, nakoukne dovnitř. Hrabě se rozvaluje v křesle, pohled skelný, ale tváře nesou stopy po slzách. Přeci jen ho dojetí přemohlo, když se opil. Značně znaveni jsou i Leander s Mauricem, byť krok držet nedokázali. Ale na druhé straně pít museli, lépe řečeno, byli k tomu stále povzbuzováni a nuceni.

„Quido!“ zvolá pan de Godille, „Quido! Do prdele! Pojď k nám, ty starej brachu,“ blekotá, jazyk se mu plete, sotva artikuluje, oči se mu zavírají, „Musíš se napít s náma. Na památku Karolíny.“

„Rád pane hrabě, pokud neruším …“

„Ty? Ty přece nikdy nerušíš … seš skoro jako můj bratr … jsme pořád spolu …,“ mektá opilý Armand, „Maurici! Nalej kamarádovi!“ přikazuje a máchá přitom rukou, až málem svůj pohár vylije.

Dujardin se posadí, trvá další hodinu, než je plukovník v takovém stavu, že přestává vnímat okolí. Ale podroušení jsou i všichni tři jeho podřízení.

„Co s ním?“ ukazuje Tissot na trosku pána, těžce oddychujícího na křesle. Alkohol a únava ho zmohla a on usnul.

„Nechal bych ho tady. Ať se z toho vyspí,“ navrhuje Quido.

„Tady? Vždyť je to nepohodlný. Musíme ho dopravit na lůžko,“ vstane Brizeux, ale vzápětí sám dopadne zpět do křesla, jeho nohy tíži těla podcenily, stejně jako nutnost udržet stabilitu.

„Když s ním začnete hejbat, tak se možná probudí a naleje do sebe další láhev,“ konstatuje suše podkoní, „Leandere, máš tady někde nějakýho sluhu?“

„Měl by bejt venku … zavolám ho …“

„Dojdu pro něj,“ zvedne se Dujardin, ten je zvyklý hodně pít a má proto nejjistější krok. Vrátí se za pár minut s vyplašeným zahradníkovým synem, který v poslední době dělá spíše v domě sluhu než by pomáhal na zahradě.

„Theophile …,“ podívá se na hocha kalným zrakem Maurice, „Zůstaneš tady!“ přikazuje, „Celou noc, nebo dokud se pan hrabě neprobudí!“

„Ano, pane,“ přikyvuje hoch, tváří se však dost vyděšeně, zámecký pán vypadá opravdu hrozně, jde z něj strach.

„Kdyby se vzbudil, tak pro nás dojdeš, jasný?“ nařizuje dál Tissot.

„Dojít? Kam?“

„Do vedlejšího salónku, ty moulo,“ ušklíbne se tajemník.

„Do vedlejšího salónku?“ nepochopí ani Brizeux.

„Jo. Tam se totiž přesuneme,“ začne se zvedat Tissot, Quido mu trochu pomůže a sklidí za to vděčný pohled.

„Theophile, přines nám do vedlejšího salónku džbánek, naše pohárky a tady ten tác,“ rozkazuje pro změnu Dujardin, „Pak se sem vrátíš a celou noc se vodsut nehneš.“

„Ano, pane.“

„A ne abys usnul! Kdyby se pan hrabě probudil a něco chtěl, a tys spal … když je opilej, má moc těžkou ruku,“ straší hocha podkoní, „Taky by tě mohl přizabít.“

„Nezamhouřím ani oko!“ slibuje kluk a tváří se nešťastně. Služba na zámku je na jednu stranu lepší, než se rýpat v zemi a být permanentně sekýrovaný otcem, ale teď skoro lituje, že tuto nabídku přijal. Pánové jsou opilí jak zákon káže a pan hrabě asi v bezvědomí.

Trojice kamarádů se přesune do vedlejšího salónku, Quido za nimi zavře dveře, jen co usadí své přátele do křesel. Mají toho evidentně dost.

„Kdes nechal svýho namyšlenýho přítele?“ zeptá se Tissot.

„Myslíš Filipa? Chlastá s vojákama a svým podkoním, už maj taky dost, asi si dneska ustelou v hodovní síni. Těm chybět nebudu, maj tam chlast a žrádlo.“

„Žrádlo … panebože, mně je špatně, asi se pobleju,“ tváří se Brizeux, jako by svou hrozbu chtěl v následujícím okamžiku naplnit.

„Ale hovno, to musíš přepít,“ nalije oběma přátelům Dujardin, je z nich v nejlepším stavu.

„Kristepane … ještě ty začínej …,“ vzdychá správce.

„Přišel jsem si popovídat,“ kecne si do křesla podkoní, „Dos ho to vzalo, co?“

„Myslíš hraběte?“ pozvedne svůj matný zrak Tissot, „Jo, vzalo. Došlo i na slzy, ačkoli se snažil dělat drsnýho.“

„Divíte se?“ hovoří přerývaně Brizeux, jazyk se mu začíná plést, „Umřela mu žena, kousek vodtud mu umíraj dva synové … koho by to do prdele nevzalo!“

„To, že se vožral, mu pomůže,“ pozvedne pohárek Quido, „Pánové, napijeme se. Život stojí někdy vopravdu za hovno!“

„Chceš pít na to, že stojí život za hovno?“ zašmátrá po své číši Tissot.

„Třeba na hovno,“ mávne jen rukou Dujardin, „Nebo třeba na naše děti,“ změní názor.

„Děti … já žádný nemám …,“ snaží se uchopit pohár Brizeux, což se mu nakonec povede.

„Třeba máš a nevíš vo tom,“ zasměje se drsně podkoní.

„Tak to vím jistě …,“ řekne správce zarputile.

„To je jedno. Tak na děti moje a Maurice,“ ťukne si s oběma přáteli Dujardin a zhluboka se napije, Tissot si dá větší lok a Brizeux si sotva lízne. Cítí žaludek až v krku, je mu špatně, ale nechce přátele opustit. Možná bude ještě jejich pomoc potřebovat.

„Bylo to zase letos drsný?“ položí otázku tajemník.

„Drsný? To je vždycky … Jenže nám se moc nedaří,“ povzdechne si podkoní a začne vyprávět.

Všichni tři sedí a popíjejí ještě dobrou hodinu, pak usne Brizeux a není k probuzení. Nakonec začne v křesle klimbat i Tissot. Dujardin jen zavrtí hlavou, taky nic nevydrží. Vstoupí do vedlejšího salónku, v křesle sedící Theophilus vystřelí jak z praku, klopí provinile hlavu. Podkoní jen mávne rukou, podruhé nad svým pánem a vyjde na chodbu.

Zvažuje, kam se vydat. Zda za Filipem, tam možná ještě popíjejí. Nakonec zamíří do komnaty, která mu byla ve druhém patře přidělena. Dopotácí se až k posteli, začne si stahovat boty, pak kalhoty. Což se mu moc nevede. Pak zjistí, že se mu chce močit, se značným úsilím najde nádobu pod postelí a tak napůl se do ní trefí. Jen v napůl rozepnuté košili, smrdící vším možným, se svalí na jemně vonící lůžko. Usne dříve, než se mu udělá špatně.

ČTYŘICÁTÁ PRVNÍ KAPITOLA

PAN MAURICE A PAN BASILE

Poté, co se čerstvý vdovec pan de Godille vzpamatuje z prvních dojemných setkání se svými dětmi a spadne z něj tíže smutných vzpomínek, začne jednat vysoce racionálně. Ve společnosti Maurice a Leandera vykoná několik inspekčních cest po všech svých pozemcích, navštívil všechny své vesnice, v nichž se setkává s chápavým soucitným přijetím. Spatří i dynamicky se rozvíjející stavbu kostela.

Sám od sebe navštíví i Otce Leona, faráře, se kterým ho pojí nepříliš přátelský vztah. Nicméně při jednání se chovají oba velmi rezervovaně. Zámecký pán potvrdí ochotu podporovat nadále věci katolické církve, pokračovat ve financování stavby kostela a s ním spojené nové fary. Stejně jako podpořit svým vlastním příspěvkem nedostatečné provozní náklady farnosti.

Několik hodin stráví s abbé Furrayem, když se zastaví na zámku Taille. Svému bývalému vychovateli poděkuje za již poskytnuté služby a více méně projeví přání, aby i nadále aktivně působil v jeho rodině. V tuto chvíli jako poradce Brizeuxe a později, až začnou jeho synové mít rozum, zajistil svými silami, či za pomocí jím vhodně vybraných osob, jejich správnou výchovu. Upozorní přitom, že se ale nesmí kromě starosti o ducha zapomínat ani na jejich tělesnou schránku, chlapci musí být odmalička připravováni na dráhu vojáků. Což přijímá abbé jen tichým rezignovaným povzdechem.

Paní de La Chauvet pověří pro tuto chvíli rolí guvernantky svých dětí. Ona bude v součinnosti se správcem mít nad nimi veškerou pravomoc, včetně výběru služebnictva, které se bude pohybovat v jejich blízkosti. Domluví se, že později tuto spolupráci vyhodnotí a buď ji potvrdí, nebo se jejich cesty rozejdou. Ale s rozumnými nápady své sousedky je hrabě spokojený.

Skoro celý půlden stráví s architektem, přítomni jsou, ostatně jako téměř u všech jednáních, i správce a tajemník. K velkému překvapení Peligota projeví zámecký pán nebývalou vstřícnost. Posvětí nejen pokračování stavby kostela, ale také k překvapení všech dá souhlas s dokončením podzemní chodby. Změnu svého dříve dost odmítavého stanoviska zdůvodní vytvořením památky na jeho zesnulou choť, které naopak tato podivná stavba přirostla k srdci.

Ještě více překvapí všechny, když se zachová velmi vstřícně k pánům Roybettovi a Caillému. Převezme od nich bustu a obrázek své zesnulé paní, svůj názor na tyto umělecké skvosty sice nesdělí, ale prohlásí, že ponechává zcela na panu správci a panu architektovi, zda je pověří i dalšími pracemi v souvislosti s dokončením podzemní chodby, zahrady a kostela.

Skoro celý poslední den před odjezdem stráví ve společnosti Brizeuxe a Tissota a velmi podrobně s nimi probírá vše, co se týká správy panství, majetku i obchodů, do nichž je jejich prostřednictvím zapojený. Potvrdí vysoké pravomoci správce, kterého ale vyzve minimálně k občasným konzultacím s abbé Furraym a minimálně formou korespondence i s Mauricem. Na druhé straně mu stvrdí svým podpisem právo rozhodovat v jeho zastoupení v situacích, které na panství podléhají pravomocem lenního pána.

Dotknou se pochopitelně i oblastí financí, Maurice předloží vcelku pozitivní čísla o hotovosti na účtech pana hraběte i předpokládaných dalších ziscích. Brizeux se pochlubí solidním hospodařením na panství a s jistým strachem předloží i vyúčtování slavnosti, konané u příležitosti jeho svatby. Pán však jen pozdvihne obočí, zdrží se ale dalšího komentáře.

Pak otevře Maurice otázku dalších investic. Upozorní na řadu problémů, které se týkají mnohých urozených rodů v provincii. Mnozí jsou značně zadluženi a věřitelé na ně dotírají. Tím jsou mnozí nuceni odprodávat své majetky, ať již část polností, lesů, ale také celých vesnic nebo pozemků a domů v městech, jako je i Angers. Jelikož jsou v nevýhodné pozici, dají se některé nemovitosti získat za rozumnou cenu.

Maurice radí o něčem podobném uvažovat, protože mu přijde takové investice jako výhodná, pokud vybudou prostředky k takovým nákupům. A ty by dle všeho měly být, zvláště když režie hraběcí rodiny je ve srovnání s jinými významnými šlechtickými domy velmi nízká. Panství Godille si na sebe vydělá a i přes zajištění peněz na stavby na zámku a jeho okolí ještě nějaký ten zlaťák zbývá. Hrabě dá svému tajemníkovi právo v takovém případě jednat jeho jménem o nákupu nemovitostí, pokud by se jevila příležitost jako obzvláště výhodná, v jiném případě vše zmapovat, předjednat a předložit mu k posouzení po jeho návratu od armády.

Po velmi vážném rozhovoru s Quidem vydá též příkaz, že má být postaráno o Elke a Barboru a především pak o děti jeho podkoního. Nenařídí, jaké role mají obě ženy zaujímat ve služebnictvu, ale mají právo zůstat i s dětmi na zámku, nesmí jim být činěno příkoří a nesmí ani materiálně strádat.

Co se týká incidentu mezi farářem a kapitánem de Barellia, který mu po pár dnech Tissot šetrně sdělí, požádá Leandera, aby se pokusil situaci vyřešit dohodou. Kdyby bylo nejhůř, vloží se do celé věci sám, až se znovu na zámek vrátí. Což doprovodí takovým výrazem, který pro nikoho, komu je určen, nevěstí nic dobrého.

Ještě navečer téhož dne, kdy po ránu hrabě se svým malým doprovodem opustí své sídlo, se koná schůzka Coiffiera, Maurice, Leandera a pana Merleta. Uskuteční se v salónku na zámku a nese se ve velmi konstruktivním duchu. Především Leander je dost zaskočený, když poslouchá velmi jasné a otevřené probírání jedné záležitosti za druhou. Minimálně si poopraví svůj názor na svého tchána, je možná vlezlý, ambiciózní, ale pravděpodobně i schopný. Připravený je velmi dobře a každý jeho příspěvek má vždy hlavu a patu.

Následně skoro až do svítání sedí tajemník se správcem v jeho kanceláři, debatují nad problematikou dalšího financování panství, všech různých staveb, ale hovoří i o vytipování možných investic pro pana hraběte. Čas od času zabrousí i do svých vlastních obchodů, ačkoli ve většině z nich má jejich pán také svůj podíl.

Návrat do Paříže se pro Maurice a Coiffiera změní v jednu dlouhou pracovní schůzku. Debatují vlastně permanentně, v kočáře, na zastávkách v krčmách i před spánkem. Po návratu domů ho hned ve vchodu čeká radostná zpráva, kuchařka Marie porodila zdravého silného kluka, kterému okamžitě začala říkat Quido. Což malinko Mauricovi vadí, neboť se tím zbytečně připomíná minulost pana de Rigault. Ale snad tyto informace neproniknou z tohoto domu na veřejnost, alespoň všechny o diskrétnost požádá.

Pochopitelně třítýdenní nepřítomnost v Paříži pro Tissota znamená velké starosti a především nahrnutí značného množství úkolů. Sotva se stačí potěšit s manželkou a svými dětmi a již je plně uchvácen vírem povinností, jednání, vyřizování a zařizování. Ačkoli de facto nepřerušil práce ani v Anjou, vždyť s Coiffierem absolvovali obchodní schůzky i dlouhé diskuse, hned se vrhne do řešení nahromaděných problémů. Však mu také předali jeho bratři desítky vzkazů, žádostí o jednání.

Co se týká Etienna a Victora, poněkud vychladl, nicméně i tak jim ztropí dost emotivní scénu. K jeho nelibosti oni vše berou na lehkou váhu, neuvědomují si, jak poškodili jejich dobré jméno svými kousky na Godille. Proto se zapřísahá, že nad nimi ještě zpřísní dohled. Bohužel již neumí říci jak, neboť na jeho soukromé věci mu zbývá tak hrozně málo času.

Ke všemu to vypadá, že bude muset s Coiffierem zase brzo cestovat. Abbé Basile Fouquet jim domluvil návštěvu u svého bratra, který byl v květnu jmenován vrchním intendantem armády v Pikardii. Jako jistou protislužbu pro Maurice za jeho pomoc při budování tajných služeb, požádal Basile svého bratra, aby vyšel jeho přátelům vstříc, pokud to bude jen trochu možné.

Tissot však musí řešit rovněž své osobní záležitosti. Již je zcela dokončena přestavba domu, včetně vybavení jednotlivých místností. Což přináší rázem všem úlevu, neboť se již nemusí tolik tísnit. V souvislosti s tím dochází k jistým přesunům.

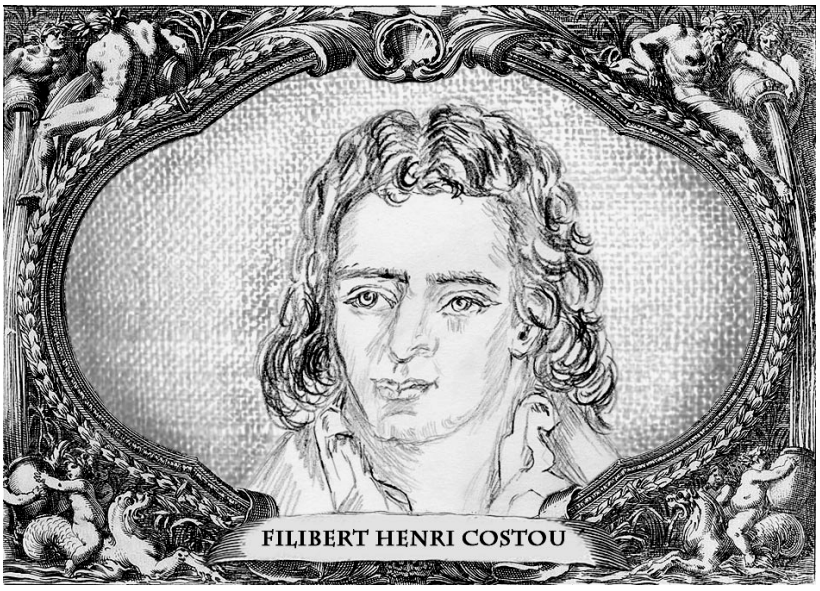
V přízemí zůstává kuchyně, stáje, komůrky pro služebnictvo. Na tom se nic nemění. Celá levá část prvního patra slouží nadále Mauricovi, jeho manželce a jejich dětem. Pravá část pravého patra patří teď jeho bratrům a bratranci Jeanovi, ale vznikla tam i společenská místnost a studovna, včetně malé knihovny. Nové druhé patro má obyvatele v podobě rodičů Maurice a Nicolet. Nově vzniklý půdní prostor skýtá možnost zde mít komůrky pro služebnictvo, kamrlík zde získal Simon a také písař otce majitele domu Francois Viaud a chůva dětí Anna-Marie Maqunlesová. Ač Francois někdy přespává v pekárně a Anne-Marie přímo u dětí.

Ke všem tak zvaně všedním starostem pro Mauriceho přibývají další, neboť se znovu o slovo hlásí Basile Fouquet. Nyní již všechny informace předává Tissot výhradně přes něho, s panem de Jeure či jinými Mazarinovými služebníky již nejedná. Což ovšem neznamená, že by si tím polepšil, neboť Basile je velmi ambiciózní a chce svému chlebodárci poskytovat co nejlepší služby. Další schůzka je naplánována na zítřejší večer a nelze se z ní vyvléknout, zvláště když mají zájem navázat spolupráci s Basilovým bratrem Nicolasem, již zmíněným intendantem armády v Pikardii. Ten je také dle všeho podnikavým, bohatým a schopným obchodníkem.

Proto si již na dnešní večer Tissot povolal pana Louventa Daudeta, aby od něho vyzískal suchý seznam různých zjištění, zpráv, pomluv, klepů, ale též zajímavých informací. Týkající se nejen členů pařížského parlamentu, které dvůr zajímají, ale taky mnohých osob, které se v Paříži pohybují a u nichž je předpoklad, že by mohly pracovat pro cizí mocnosti. Či u nichž se o jejich záškodnické činnosti dobře ví a je potřeba zjistit, s kým se tyto osoby setkávají, kdo je navštěvuje, aby z takových indicií bylo možné vyvozovat závěry o jejich možná nevinných, ale také možná nebezpečných aktivitách.

Druhého dne sedí v pozdním odpoledni ve své pracovně, okolo něj se hromadí různé dokumenty, on si však v tuto chvíli bere chvíli na oddech. Zakloní se ve svém křesle, lokne si ředěného vína a přemýšlí.

Zaklepání ho vytrhne z přemítání, nezbývá mu než vyzvat narušitele klidu ke vstupu. Ve dveřích se objevuje mladík, který do zdejšího domu dochází se železnou pravidelností. Jde o studenta Clermontské jezuitské koleje, kterého Maurice najal pro výuku svých bratrů a bratrance. Tento vysoký a hubený jednadvacetiletý mládenec vystupuje vůči svému zaměstnavateli velmi úslužně, naopak na své klienty vyvíjí dost velký nátlak a je vysloveně pedantský.

„Přicházím, jak jste mi poručil, pane," uctivě se klaní a hraje si nervózně s prsty svých rukou.

„Správně, pane Filiberte," přikyvuje Tissot, „Chtěl bych slyšet, jak si vedou moji bratři a bratranec. V poslední době s nimi mám samé starosti. Až příliš je lákají světské radovánky."

„Snaží se, pane."

„Snaha nestačí, důležité jsou výsledky. Jsou viditelné pokroky?"

„Pokud mohu posoudit, tak ano," přešlapuje nejistě Costou, na chvíli se odmlčí, ale je patrné, že chce pokračovat, jen si není jistý, jaká slova volit, „Vše by asi bylo snadnější a přinášelo lepší výsledky, kdyby existovala naprostá pravidelnost. Delší výpadky mezi jednotlivými hodinami …"

„Vím, na co narážíte," přikývne chápavě Maurice, „Bohužel mnohdy musí moji bratři i bratranec plnit své povinnosti zde v domě. Mohl bych je poslat na řádné studium, ale mám k tomu velké výhrady. Obávám se, že by lehce mohli zapadnout do skupin, které se více než studiu věnují jiným zájmům, především popíjení, flámování či prostopášnosti."

„Ne každý student je takový," řekne s lehkou výčitkou domácí učitel.

„Ano, ne každý. Ale moji bratři prokazují zřetelné sklony k takovému chování. Lehce si navykli na dobré zabezpečení, mají dobré ošacení, máme i relativně dost peněz. Tahání se s kumpány po hospodách, vyhledávání lehkých žen a nevázané popíjení jim určitě není cizí. Lehce by k tomu zlákali i mého bratrance, pokud se tak již nestalo. Proto nad nimi chci mít dohled a proto k nám docházíte vy, abyste je vzdělával pod mým dohledem."

„Za tuto práci jsem velmi rád a vážím si ji, pane," řekne rychle Filibert Henri, „Jen jsem považoval za nutné se zmínit o výhodnosti větší pravidelnosti."

„Zdá se vám počet hodin malý?"

„Nejde tak o počet hodin, pane, ale o jejich pravidelné rozložení. Například jeden týden se s nimi nevidím, potom následuje další, kdy nad učením trávíme dlouhé hodiny. Pokud bych se mohl přimlouvat, větší pravidelnost by dle mého přinášela lepší výsledky," vysvětluje velmi uctivě učitel.

„Bohužel, nejsem schopen něco takového zaručit," zamýšlí se Tissot, „Kromě toho, že se bratři a bratranec s vámi učí, mají i jiné povinnosti. Tak říkajíc praktickou výuku, kdy plní drobnější úkoly, kterými je pověřuji. Krom toho je potřebuji k vyřizování mnohých vzkazů a podobně."

„Rozumím, pane. Jen jsem považoval za správné vám sdělit svůj názor."

„Za ten vám děkuji. Zkusím se nad ním zamyslet, ale nic neslibuji. Spíše mám obavy, že jeho realizace nepůjde uskutečnit," říká zaměstnavatel, pak požádá mladého studenta Clermontu, aby mu sdělil podrobnosti o probírané výuce a seznámil ho s konkrétními výsledky. Je spokojený tak napůl.

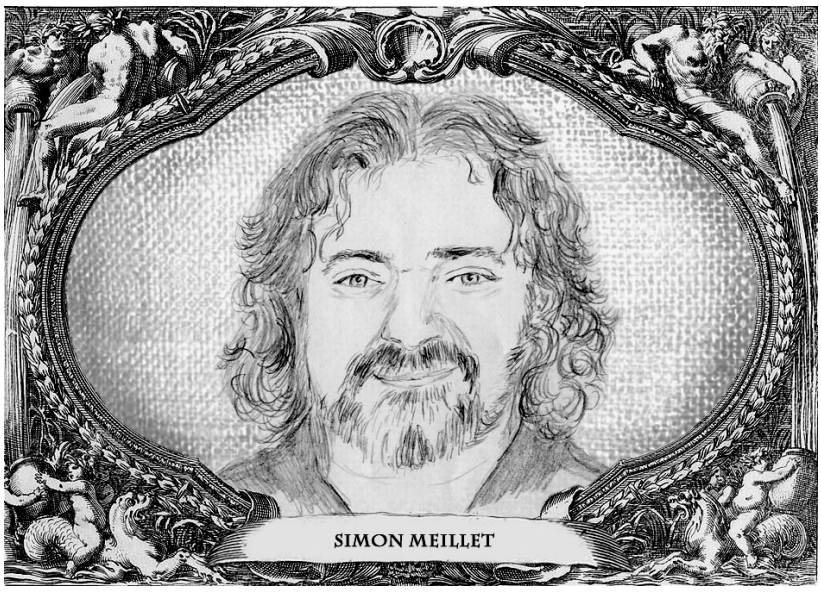
Návštěva domácího učitele ho svým způsobem nakopne, odpočinul si od svých lejster a teď se do nich znovu vrhne s plnou vervou. Nikdo ho neruší, všichni jsou instruováni, že do jeho pracovny mají

vstupovat jen ve velmi naléhavých záležitostech. On sám se nezúčastní ani večeře, neboť bude pravděpodobně jíst s Basile Foquetem v nedaleké krčmě, v níž si dali schůzku. Což se mu moc nelíbí, dával by přednost daleko intimnějšímu prostředí, nicméně se podvoluje požadavku svého partnera. A vlastně možná i nadřízeného, pokud se týká tak zvaných tajných služeb. Z této spolupráce má osypky, kdykoli na ni vzpomene.

Začíná se stmívat a nastává čas vyrazit. Opustí svou pracovnu, zajde se podívat na svou manželku a děti, nalezne tam jen chůvu Annu-Marii, Nicolet je ve společnosti jeho a svých rodičů ve druhém patře. Vlastně s výjimkou jeho otce, ten se ještě z pekárny nevrátil. Možná by měl taky nalézt nějakou práci pro otce Nicolet, aby se tu jen tak nepoflakoval. Jenže co on vlastně umí? Teď není čas, zkusí se taktně poptat své manželky.

Ve vestibulu ho již čeká Simon Meillet, třicetiletý hromotluk, kterého bere téměř na všechny večerní a noční schůzky. Jeho obrovitá postava mu dává daleko větší pocit bezpečí než dýka, kterou si sám připíná pod svůj oblek. A se kterou zacházet moc neumí. Nůž nosí i jeho osobní ochránce, jen v ojedinělých případech sebou berou i pistoli. Má pocit, že by se s ní spíše zranili navzájem, než by byli nebezpeční případným útočníkům.

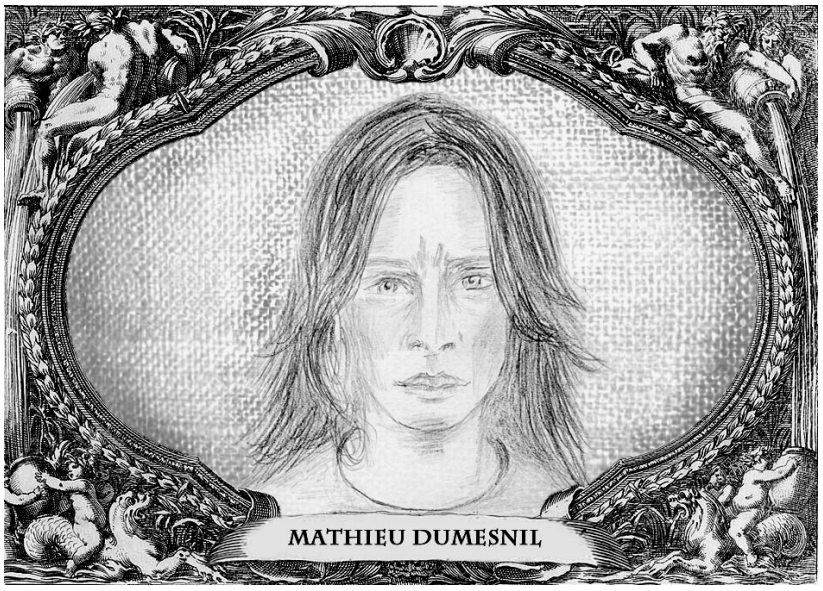
Možná by si měl najmout skutečného vojáka, svého osobního ochránce, který se umí ohánět zbraněmi. Jistě by mu doporučili někoho dobrého, spolehlivého. Ale nechce na sebe zbytečně upozorňovat a zatím mu alespoň podle všech žádné konkrétní nebezpečí nehrozí. Nejvýš náhodné přepadení a k tomu by měl Simon se svou muskulaturou stačit.

Venku je již čeká kočár a na jeho kozlíku mlčenlivý a uzavřený Mathieu Dumesnil. Elegantní obchodník i jeho solidně ustrojený osobní strážce si sednou do kočáru, který se dá do pohybu. Dle pokynů zastaví kočí o dva bloky před místem schůzky, umožní pánovi vystoupit a bude na něho trpělivě čekat. Stejně tak jako Simon, který bude vartovat nedaleko bočního vchodu do hospody. Alespoň že nemusí jít přes hlavní lokál, aby se dostal do komůrky, kterou si pro sebe v tomto zařízení vyhradil Foquet pro tuto tajnou schůzku.

Basile se tváří jako vždy sebevědomě a potměšile. Ve svých pětadvaceti letech před sebou vidí zářivou kariéru, která může naplnit jeho ambice. Jak ho již Maurice stačil poznat, je rozený konspirátor. Dokáže z malých indicií vyvozovat dalekosáhlé závěry, dokáže přemýšlet, jak získat potřebné informace. Podle všeho již stačil o svých schopnostech přesvědčit i Mazarina a ten mu čím dál tím více důvěřuje.

Tissot si nedělá iluze, jeho dnešní společník má jistě mnoho podobných spolupracovníků, jakého pro něj představuje on. Již si pomalu zvyká, že je součástí nově budovaného systému, že se po něm chtějí nejen získat informace, ale také nad nimi s Basilem přemítat. Vyhodnocovat je.

Sejdou se v místnosti, kde je pouze stůl a pár židlí, jedno malé okno směřující do dvora. Na stole svítí dvouramenný svícen, však se už venku rozpíná tma. Nechybí zde ale dostatek jídla a pití, vcelku kvalitní víno, krásně vonící pečínka a kusy dozlatova vypečeného kuřátka. Fouquet je již na místě, chová se bezprostředně, sám už hoduje, teď k tabuli vyzve i svého hosta. Maurice se nemůže zbavit dojmu, že se takto potají scházejí především kvůli němu, ale je rád alespoň za tuto konspiraci. Stále má obavy, že se zaplétá do pavučin, které ho jednak již nikdy ze svých spárů nepustí a za druhé mu mohou přinést záhubu.

Po krátkých frázích se zajímá Fouquet o cestu do Anjou. Tissot mu v kostce vylíčí, co postihlo pana hraběte a když už o něm mluví, zmíní se také o svém příteli Quidovi, alias panu de Rigault. Pochopitelně naznačí vhodnost nějakým způsobem zlikvidovat stále ještě platný zatykač na něho a na Filipa.

„Věru nepříjemná situace," pokyvuje hlavou abbé, „Váš přítel svým soubojem vzbudil velmi ošklivé vášně. K jeho štěstí, i ke štěstí jeho přítele pana de Aboa, není žádný zájem tyto bojechtivé mladíky postihnout. Ale nelze očekávat, že by královna odvolala svůj rozkaz, alespoň ne v tuto dobu."

„Co to však znamená?"

„Rozkaz platí, ale jeho vykonáním se nikdo již nezabývá. Podle všeho pan de Comminges, který ho měl provést, má již jiné starosti."

„Chápu. Ovšem co by se stalo, kdyby někdo, lhostejno kdo, tento rozkaz oprášil? Nebo prostě oznámil, že se ti dva pánové nacházejí třeba zpátky v Paříži?" vyzvídá Tissot.

„Tak to v tuto chvíli nevím. Asi by záleželo, ke komu by se udání dostalo. K městským biřicům? K panu de Comminges? Nebo snad přímo ke královně? Pan de Rigault je podkoním pana de Godille, který je chráněncem pana kardinála, ale také vévody de Condé. Vždyť váš přítel nyní bojuje zcela veřejně v jeho vojsku, přes tento platný zatykač. Nikdo za ním nikoho neposlal."

„To vím, ale nerad bych riskoval, pokud by se pan de Rigault vrátil na zimu do Paříže. Pan de Godille poskytl Jeho Eminenci cenné služby."

„Však já vím a jsem si jistý, že bychom se včas dozvěděli, kdyby někdo něco proti vašemu příteli chystal. Ale stejně tak by se to dozvěděl pan hrabě de Aboa, který je, tak říkajíc, na druhé straně barikády. Alespoň z našeho pohledu," usměje se potměšile Fouquet.

„Vévoda d´Orleans s tím dle všeho nechtěl mít nic společného."

„Tomu se přeci nedivíme, ne?" znovu se šibalsky usmívá abbé, „Vždyť králův strýc je teď hodný jak beránek. Ačkoli v rouše beránčím sídlí vlk, schopný kdykoli odhodit svůj převlek. Monsieur zvolil vyčkávací taktiku, hraje si na hodného strýčka a švagra. Ale jemu nelze nikdy věřit."

„S tím souhlasím. Nicméně jsem dostal příkaz od pana de Godille učinit opatření, aby nedošlo k zatčení jeho podkoního. Velmi těžce by něco takového nesl. Přitom má s Jeho Eminencí jisté dohody."

„Rozumím, pane. Pro všechny by zatčení těch dvou mladíků bylo velmi nepříjemné, protože by začaly přímluvy, protesty a ty by už tak dost rozjitřenou atmosféru a zdánlivý smír mohly narušit. Proto si myslím, že se obávat nemusí. Nicméně se pokusím něco zjistit a snad i něco v té smutné záležitosti udělat. Přinejhorším by se naši dva bojovní kohoutci letos na zimu Paříži vyhýbali obloukem," znovu se usměje Foquet.

„To ovšem není právě to, oč pan hrabě žádá," upozorní poměrně důrazně Tissot, pak ve vážném duchu pokračuje, „Na panu de Rigault záleží i mně osobně. Byl bych nerad, kdyby naši rozvíjející se spolupráci narušilo třeba jeho zatčení."

„Oba víme, jak to zde chodí," mávne jen rukou abbé, „Slova se mluví a voda teče dál. Kde není zájem, tam nejsou ani činy. Však oba dva byli na jaře varováni hned z několika míst a jak jste sám říkal, ani pan de Comminges se právě nepřetrhl, aby je hledal. Ale slibuji, budu na jejich případ myslet a pokusím se zjistit, jestli by celou věc nešlo jednou provždy ukončit."

Tajemník pochopí, že víc dnes nezíská a tak plynule přejde ke svým zprávám. Nemá důvod se zde zdržovat déle, než je nutné, ačkoli musí uznat, že jeho dnešní společník má něco do sebe. Není žádný suchar, určitě je inteligentní a má logické uvažování. Povídání s ním o čemkoli je přínosné, neboť se tak dostává k dalším citlivým informacím. Jenže Maurice si není jist, že je chce znát.

Skoro hodinu probírají jednotlivé úkoly. Abbé se tváří spokojeně nejen ze zpráv, ale také ze závěrů, které z nich jeho společník vyvozuje. Nakonec skončí tak jak začali, tedy osobními záležitostmi. Maurice se zeptá na markýze de Almare. Basile není hloupý a již dávno pochopil, že i mezi jeho dnešním spolustolovníkem a tajným emisarem dvora existují jisté osobní vazby. Naštěstí je pan markýz je na jejich straně, jeho sestra je dvorní dámou Jejího Veličenstva a jeho synovec se začíná také vyskytovat u dvora v roli jednoho z králových společníků na hry.

„Zatím nikdo nepřišel na nic, co by vysvětlovalo nečekaný útok na pana markýze. Od té doby se naštěstí nic nestalo. Což možná víte sám, pokud udržujete s panem markýzem osobní korespondenci," podívá se teď Fouquet pátravě na kolegu agenta.

„Žádnou korespondenci neudržuji," zavrtí hlavou Tissot, pak se usměje, „Což mi věřit nemusíte, protože kdyby tomu tak bylo a netýkalo se to našich společných věcí, ale osobních věcí pana markýze, stejně bych vám o ni neřekl."

„S vámi je radost spolupracovat," rozesměje se Basile, „Ale máte pravdu, do vašich osobních věcí mi nic není, pokud tedy nejsou propojeny s našimi společnými zájmy. Co já vím, pan markýz by se měl brzy vrátit. Povstání v Neapoli pokračuje, jak jsme se o něm bavili minule. Zatím tam situace vypadá nadějně, myslím tím pro zájmy naší koruny."

„Pak gratuluji," odpoví lhostejně Maurice.

„Gratulujete? Máme přeci společné zájmy, nezapomínejte. Zato v Anglii se nevyvíjí vše nejlépe, parlament dle všeho schramstne svého krále. Učiní z něj loutku. Podle všeho Karel prohrál a bude se muset podvolit parlamentu. Proto je důležité velmi pozorně sledovat osoby spojené s královnou Jindřiškou. Tedy nadále platí zadání, které jsme již probrali na našich předchozích schůzkách. Jeho Eminenci by nebylo milé, kdyby byl nařčen, že se Francie vměšuje do vnitřních záležitostí Albionu."

„Pokyny jsem předal a i dle mých zpráv můžete usoudit, že se snažíme," říká Tissot opět lhostejně, osobně je mu nějaký Karel naprosto ukradený. On má spíše obavy z pnutí ve Francii, které nevěstí nic dobrého.

Fouquet přidá ještě pár doporučení jak postupovat v některých kausách, doplní své předchozí přání či rozkazy. Nakonec se zase zatváří šibalsky.

„Můj bratr mi napsal. Očekává vaši návštěvu," prohodí jakoby mimochodem.

„Pak mi nezbývá, než poděkovat za zprostředkování," nasadí co nejmilejší výraz ve tváři Tissot.

„Rádo se stalo. Jak jsem již říkal dnes několikrát, jsme na stejné lodi a proto je nanejvýše vhodné si navzájem pomáhat. Zvláště když z toho mohou plynout výhody jak pro mou rodinu, tak pro vás a vaše přátele. Docela vás obdivuji, já nikdy podobným zálibám na chuť nepřišel."

„Míníte obchody?" zatváří se teď rozverně Tissot, „Svým způsobem jde o něco podobného, co je předmětem našich schůzek. Získat dobrou zakázku, vydělat peníze, to je také svým způsobem velké dobrodružství a potřebujete znát a dobře vyhodnotit mnoho informací."

„Nepochybuji. Ale tajné služby, vyzvídání, sledování, vyhodnocování, vyjednávání … to je pro mě daleko zajímavější. Ale to neříkám ve zlém, jsem si vědom vašich významných úspěchů v posledních letech," usmívá se Fouquet, pak se chvilku odmlčí, ale rozhodne se být sdílnější, „Po problémech, které měl bratr Nicolas před třemi roky v Grenoblu a provincii Dauphine, začíná jeho hvězda zase stoupat," tváří se teď velmi familiárně, „Možná si můžeme být vzájemně užiteční. Můj bratr má mnoho obchodních aktivit, které by vás mohli zajímat a teď získal i vliv v Pikardii. Na druhé straně má i on vyšší cíle, směřující pochopitelně sem do Paříže. Někteří z vašich přátel se také mohou při vhodné příležitosti přimluvit. Tím podpoří moji snahu pomoci bratrovi k dalším úřadům."

„Chápu a pokud bude cokoli možné učinit, rád vykonám roli prostředníka," odpovídá Maurice, přičemž si vůbec neumí představit, jak by mohl pomoci svému společníkovi v protěžování jeho bratra, „Zároveň musím poděkovat, některé kontakty a doporučení, které jste mi dal, jsem za svého pobytu v Anjou využil. Sice je ještě brzo činit nějaké závěry, ale i tak děkuji."

„Rád vám znovu vyjdu vstříc. Cítím tak nějak v kostech, že si ještě budeme vzájemně velmi užiteční. Bohužel nám stále hrozí problémy, pokud se události zvrtnou a situace se stane méně stabilní. Jmenování pana d´Emeryho do funkce hlavního správce financí mnohé nepotěšilo, co víc, mnohé pobouřilo. Chystají se další daně na dovezené zboží, ale o tom jistě víte."

„Bohužel, takové daně výrazně zasahují i naše zájmy," odpovídá smutně Tissot, „Ani si nedovedete představit, jakou část ceny zboží nakonec vytvoří různé daně a poplatky."

„Nebo úplatky," zašklebí se abbé a napije se vína.

„Říkejme raději provize. Ale ty daně a poplatky … zabývám se účetnictvím, jak dobře víte, proto mám vše hned z první ruky."

„Podle všeho vás a vaše přátele zrovna neruinují. Promluvte si s bratrem, s tím v tomto jistě naleznete společnou řeč. Možná i společné zájmy. Které se časem možná rozrostou ke vzájemné spokojenosti," říká Fouquet a pak se znovu zašklebí, „Nechci být špatným prorokem, pane Maurici, ale zase cítím ve svých kostech, že i naše vzájemná spolupráce bude nabývat na intenzitě."

„Podobný pocit mám i já, ale usuzuji tak především z dost nepříjemného mrazení mezi lopatkami," zasměje se poněkud křečovitě Tissot, „Dobře víte, jaké nálady panují nejen v Paříži. Nadávají všichni všude, však jsem měl možnost slyšet mnohé i v Anjou. Vědět mnozí, co tady my dva děláme a pro koho, roztrhají nás na kusy!" dodá prorocky.

Ještě dobrou hodinu oba mladí ambiciózní muži klábosí, teď spíše nezávazně a v přátelském duchu. Své pracovní i osobní záležitosti vyřídili, mají čas si vyměňovat své názory na kde co a tím se vlastně lépe poznávat. Z jejich chování lze usuzovat na dvě základní věci. Vzájemně se respektují a stále se ještě mají před sebou na pozoru. Již mezi nimi panuje jistý soulad, ale oba se pohybují v prostředí, kdy přehnaná důvěra může mít nedozírné následky.

RODINNÉ PROBLÉMY PANA MAURICE

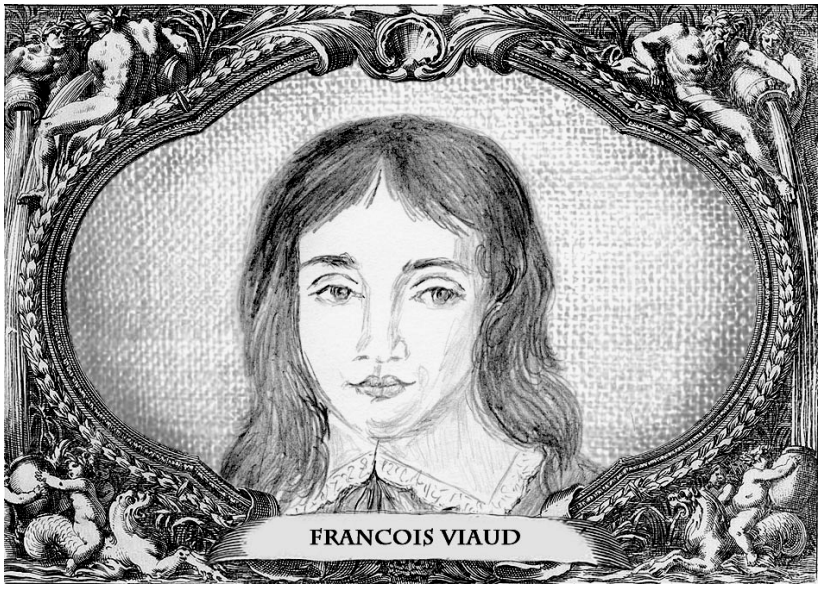
Maurice se probouzí do dalšího dne a tváří se vcelku spokojeně, ač toho ani této noci mnoho nenaspal. Po náročném dni se dostal i k plnění svých manželských povinností, ovšem záhy po svém vyvrcholení usnul jak špalek. Jako vždy vstává velmi brzo, dodržuje stálý a dost náročný denní režim.

Celý dům je na nohou, s výjimkou dětí a druhého patra, kde spějí rodiče pána a paní domu. Maurice políbí svou manželku, která se na něho rozespale usmívá a začíná se oblékat. Činí tak sám, zatím se nasouká jen do domácího oděvu. Sejde po schodech do kuchyně, aby se na vlastní oči přesvědčil o řádném fungování domácnosti.

Nalezne tam Marii, která doslova září štěstím. Ač je krátce po porodu, již je zase v jednom kole. Odmítla nabídku přijmout přechodně pomocnou sílu, příchod syna jejího miláčka na svět ji nabil energií. Skoro násilím dotáhne svého šéfa do své komůrky, kterou přes nabídku větší místnosti odmítá opustit a ukazuje mu malého Quida. Klučina, stár jen pár dní, spokojeně oddechuje, vypadá zdravě. Tissot si vzpomene na neduživá dvojčata pana hraběte a přejede mu mráz po zádech. Jestlipak ještě žijí. Obává se, že brzy dorazí z Godille znovu posel s další smutnou zprávou.

Dnes má k ruce Marie i Jeana a Francoise, kteří vzápětí odnášejí snídani do prvního patra, do jeho levé části. Projdou přes malý vestibul s křesílky, jakousi čekárnou pro návštěvy a vstoupí do společenské místnosti, za níž se ještě nachází pracovna pána domu. Ve větší místnosti se stolem a čalouněnými židlemi složí svůj náklad. Vzápětí se zde shromáždí zajímavá společnost, která se brzy rozběhne plnit si své pracovní záležitosti.

V čele stolu sedí Maurice mladší, přes jeho snahu přepustit toto čestné místo otci, tuto výsadu jeho zploditel odmítl. Neboť skutečným pánem domu je syn, nikoli otec. Pochopitelně snídani též přítomný. Dále zde zasednou bratři Etiene a Victor, bratranec Jean a písař z pekárny Francois. Obsluhují se sami, berou si z přinesených táců. Zprvu jsou

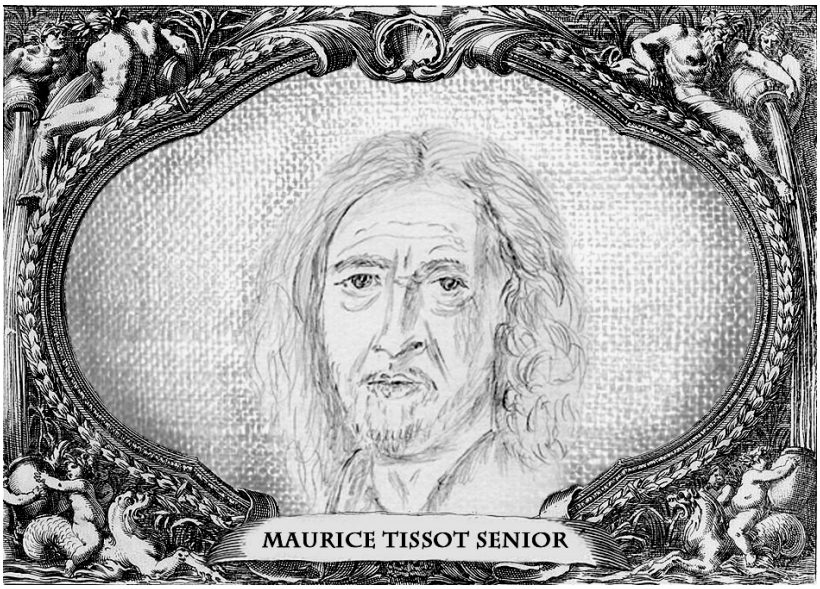
trochu malátní, rozespalí, ale po chvíli se rozproudí živá debata. Tu nakonec utne Maurice mladší, když začne pracovat.

První se zvedne otec bratrů Tissotů spolu s Francoisem a chystají se k odchodu do pekárny, kde dnes již jistě běží provoz bez nich. Někdy si dopřejí výsady, že mohou chodit později, někdy naopak v místě výrobny i přespí.

„Měl bych prosbu," zastaví svého otce Maurice.

„Oč se jedná?"

„Nenašlo by se nějaké vhodné místo pro mého tchána?" táže se mladík tichým hlasem, Viaud taktně odstoupí a čeká na svého mistra.

„Chápu tě," zatváří se rozpačitě otec, „Nejsem si ale jistej …"

„Nijak to nespěchá. Vlastně jsem o tom ještě s nikým nemluvil …"

„Zkusím zapřemýšlet … ale totéž udělej i ty. Jsou přece i jiný možnosti. Pan Anibal dělal celý život sluhu, to není právě doporučení do naší pekárny …"

„Nemůžu mu nabídnout místo sluhy."

„To jistě ne. Ale co bych mu měl dát za práci já?"

„Tak mě napadlo … třeba starost o prodejnu. Nebo o zásoby … Sám přesně nevím. Jen tě prosím, zkus se zamyslet."

„To ti slíbit můžu," netváří se otec právě nadšeně a raději rychle i se svým písařem zmizí.

Maurice mladší se vrátí zpátky ke svým bratrům a bratranci, kteří se ládují jak o život. Stále jsou ale ve vývinu, na jejich postavách není místo pro zbytečné tuky, mohou si bohatší jídelníček dovolit. Teď zmlknou a poslouchají, protože obdrží pokyny pro dnešní den. Který k jejich nelibosti obsahuje i dlouhé odpoledne strávené s jejich domácím učitelem.

„Nezapomeň se zastavit u našeho švagra," připomíná Etiene.

„Nezapomenu," odpovídá Maurice a pokračuje v rozdělování úkolů. Jedná se však převážně o vyřizování vzkazů a roznášku různých dopisů či objednávek, „Nezapomeňte si uklidit svoje pokoje a než odejdete, chci vás vidět v knihovně se učit," dodá na závěr. Za což sklidí ošklivé pohledy svých bratří.

„Mohu, pane?" zastaví ho Jean na prahu kanceláře.

„Něco ti není jasný?" zeptá se Tissot.

„Měl bych něco soukromého," cítí se poněkud nesvůj Foudras.

„Tak pojď dál," vyzve svého bratrance pán domu, sám se záhy posadí do křesla a jeho nechá stát. Přitom si ho pozorně prohlíží. V květnu bylo mládenci již sedmnáct let, dost zmužněl, ač se ve tváři objevují ještě jisté dětské rysy. Ale ty postupně mizí. Již není rozhodně tím vyžletem jako ve chvíli, kdy přišel sloužit hraběti de Godille i se svým bratrem Emilem. Kterého nakonec zabila zbloudilá kulka před čtyřmi roky na cestě do Rotweilu. Jean se s jeho smrtí dlouho obtížně vyrovnával. Ale čas hojí všechny rány, i takového charakteru.

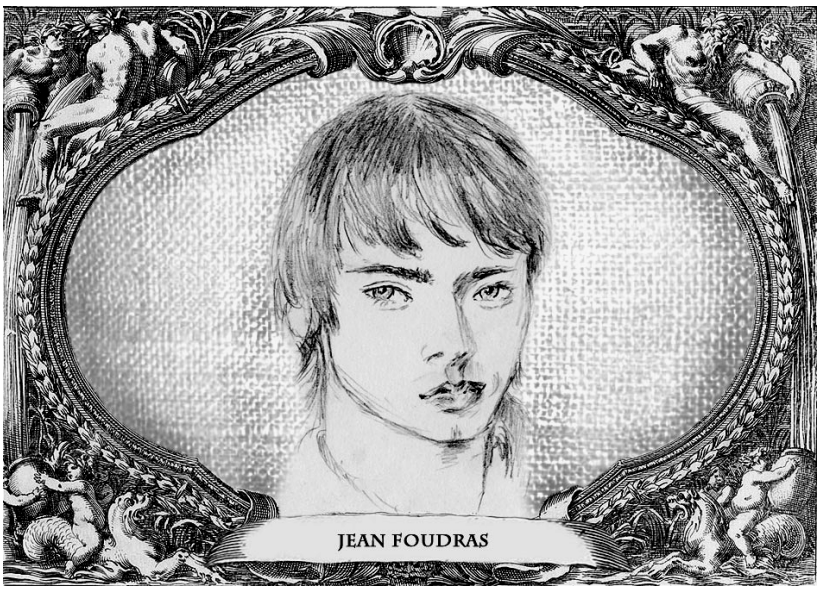
„Mohu, pane?" zeptá se Foudras, stále svému bratranci vyká, chová se uctivě.

„Jistě. Tak mluv, o co ti jde?"

„Jde o moje rodiče. V poslední době jsou dost nemocný," říká smutně.

„Slyšel jsem. Mluvil jsem s nimi, dokonce jsem k nim poslal i lékaře."

„Těžko můžou pracovat,“ pokračuje se sklopenou hlavou Jean, „Hodí se nám každé sou. Tak mě napadlo …“

„Vždyť ti občas dávám nějaký peníze …,“ dostává se do rozpaků i Tissot, snaží se pomáhat, ale jejich příbuzenstvo je dost rozvětvené, nemůže se starat o všechny, „Ale mohl bych ti dávat trochu víc, za tvoje služby … ačkoli ti platím vzdělávání, šatím tě, živím, poskytuju střechu nad hlavou …“

„Všechny peníze dávám rodičům,“ hovoří tichým hlasem Jean, je patrné, jak je mu rozmluva nepříjemná, „Mám ale ještě dva sourozence, mladší …“

„Znám je přece,“ připomene Tissot, i on se necítí nejlépe, nechce být nelidou, ale také nemůže rozdávat těžce vydělané peníze hrstmi kolem sebe, „Posaď se,“ pokyne bratranci a počká, než ten tak učiní, „Mluvil jsem s doktorem,“ pokračuje poněkud stísněným hlasem, „Bohužel mi neřekl dvakrát povzbudivý věci,“ je nucen připustit.

„Já vím,“ povzdechne si mladíček, „Nejsem hlupák, pane. Otec i matka chřadnou, jsou na tom pořád hůř a hůř. Oba stále mluví o tom, že se už příští zimy nedožijou.“

„Tak hrozné to s nimi asi není.“

„Možná ano, možná ne,“ znovu vzdychá Jean, v očích se mu zatřpytí zadržované slzy, „V každém případě nám chybí peníze … nemluví se mi o tom dobře, pane. Vím, jak se o mě staráte. Bez vás bych byl ničím a ani bych nemohl podporovat svoje rodiče a sourozence. Nechci ale nic tak úplně zadarmo.“

„Zadarmo? O čem teď mluvíš? Chceš víc pracovat? Je potřeba, aby ses vzdělával,“ hovoří teď zaníceně Maurice, „Mám s tebou velký plány, stejně jako se svými bratry. Ale když chceš něčeho dosáhnout, nesmíš být hlupák, nevzdělanec. Takových jsou tisíce, těch chytrých abys pohledal.“

„Já vím. Nemluvil jsem o sobě. Sestře Clémence je teprve dvanáct, ale bratrovi Blaisovi už bylo v březnu čtrnáct. Tak mě napadlo …“

„Už je mu čtrnáct?“ uklouzne Tissotovi, jak jen ten čas letí.

„Ano. Přemýšlel jsem …“

„Tak se vymáčni. Přece ti hlavu neutrhnu!“

„Napadlo mě … dřív jsem hodně pomáhal Marii v kuchyni. Teď už moc ne. Když má navíc syna … myslel jsem, jestli by se tam nehodil Blaise.“

„Do kuchyně? Vždyť tam teď pomáhá moje tchýně …“

„Mohl by třeba i uklízet, co já vím,“ pokrčí rameny Jean, cítí se trapně, žadoníc o pomoc.

„Poslouchej,“ pochopí Tissot rozpoložení bratrance, „Mojí tety i strýce je mi líto a určitě je na holičkách nenechám. To ti slibuju. Stejně jako tebe a tvý sourozence. Budu o tvým nápadu přemýšlet. Potřebuješ teď nějaké peníze?“

„Něco málo, musíme zaplatit nájem …,“ říká tiše se sklopenou hlavou Foudras.

„Dobře,“ přikývne Tissot, sáhne do svého stolu a vytáhne váček s penězi, „Tady máš sto liber, teď hned. Stačí?“

„Ano, pane, to je mnohem víc, než teď potřebuji,“ děkuje pohledem žebrající.

„O tvém nápadu si ještě promluvíme. Když už je bratrovi čtrnáct … měl by už začít pracovat. A vlastně se taky vzdělávat,“ dodává Maurice a v duchu přemýšlí o dalším závazku, který na sebe bere. Ale

rodinná pouta jsou významná, jemu se teď daří dobře a určitě se čeká, že podpoří své příbuzné, kteří se dle všeho ocitají ve velmi obtížné situaci.

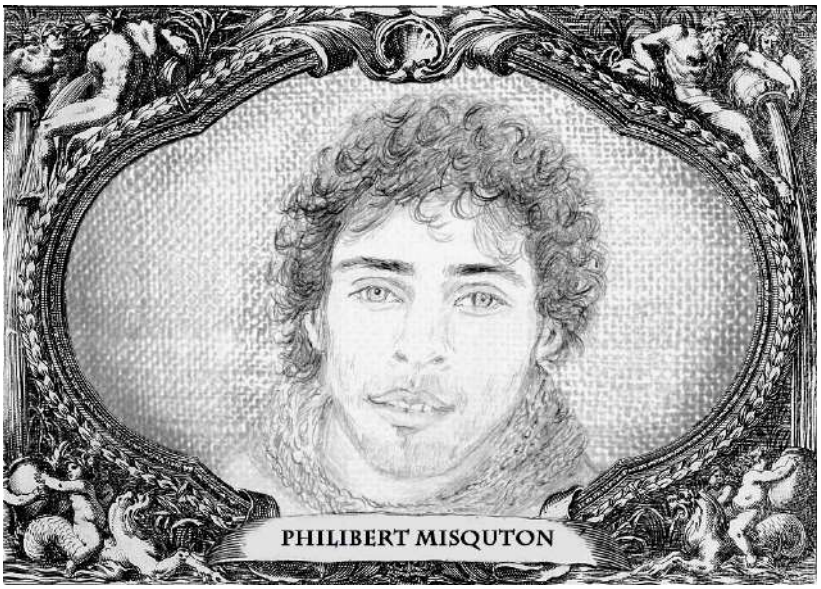
„Jsem moc vděčný," třpytí se v očích Foudrasovi.

„Další vyřešíme později. Musím teď už začít pracovat," říká Tissot s omluvným pohledem.

„Děkuji, pane," zvedá se ztěžka Jean, dnešní den pro něho nezačíná dobře. Je ponižující prosit o pomoc, bohužel jemu nic jiného nezbývá, když má nemohoucí rodiče a mladší sourozence. Pomalu začíná být skutečnou hlavou své rodiny a není z toho nijak odvázaný.

Rozhovor s bratrancem Maurice poněkud rozhodí. Začíná si uvědomovat tíhu zodpovědnosti, která na něm leží. Jeho rodina a další příbuzní doposud patřili ke skupině obyvatel, která žila velmi skromným životem, nicméně se dokázala uživit prací. Sloužili v domech pánů, poskytovali drobné služby, pracovali jako námezdní dělníci. Nepatřili k lůze, mnozí dokonce umí alespoň trochu číst a psát, ale dost často trpěli i hlady. On z tohoto světa vystoupil, dostal se na zcela jinou úroveň. Je tedy logické, že k jeho vycházející hvězdě vzhlíží i jeho příbuzenstvo.

Cítí k nim závazek, rád by vybudoval solidně zajištěný rodinný klan, kde najde pro většinu svých příbuzných uplatnění. Najde jim roli v rodinném obchodě. Pekárna a spojení s hospodským Misquotonem je teprve první krok. Jenže musí myslet i na druhou stránku, teď se mu daří více než dobře, mohou však přijít hubenější roky či dokonce je může postihnout kolaps. Jakkoli se teď zhroucení dobře rozběhnutých obchodů zdá téměř nemožné, stačí změna poměrů, ztráta přízně mocných, podobná rebelie jako v Anglii a vše se může rázem sesypat jak domeček z karet.

Pravda, mají své investice pojištěné na více místech, nejsou odkázáni pouze na moc prvního ministra, jejich podnikání nestojí jenom na jediném produktu, ale stav hospodářství země se jeví před kolapsem. Utrácí se peníze, které vlastně nejsou, žije se na dluh. Všichni si půjčují. Je s podivem, že stále vůbec hospodářství funguje. Díky své nepříjemné práci pro tajnou službu Mazarina ví daleko víc, než před pár lety. A z mnohých zjištění mu vstávají vlasy hrůzou na hlavě.

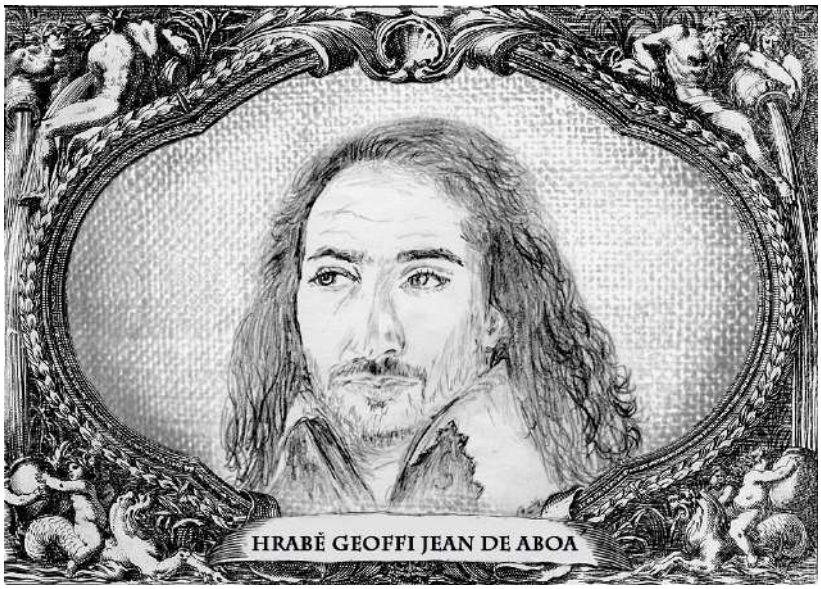
Pokusí se přestat myslet na svou rodinu a příbuzenstvo a začne se zabývat svou prací. Která se stále hromadí a která ho ždímá. Kdyby tak všichni věděli, jak moc úsilí ho stojí získat relativní bohatství. Protože oproti poměrům ze kterých vyšel, je teď opravdu bohatým měšťanem.

Myšlenky na rodinu se však zakrátko znovu připomenou, to když se krátce před polednem začne oblékat do svých krásných vycházkových šatů. Slíbil navštívit svou sestru a její novou rodinu, která se nachází v hostinci U Bílé růže, který si od hraběte de Aboa pronajímá její tchán Misquton.

Vzhledem k času, kdy se návštěva koná, si sedá do kočáru sám, doprovází ho jen vozka Mathieu. Navíc nejede zase tak daleko a vyhne se všem problémovým čtvrtím. Bezpečnost nikdy nepodceňuje, ale pěkný letní den ho uklidňuje a sluníčko mu vlévá do žil novou energii.

Jenže než se může setkat se svou sestrou, je hned před hospodou odchycen bratrem svého švagra Philibertem. Šestadvacetiletý švagr jeho sestry mu šeptem oznamuje, že s ním chce kdosi mluvit a žádá ho, aby ho následoval. Slibuje, že o kočár i kočího bude postaráno a že později ho čeká rodinný oběd. Maurice tuší, odkud vítr fouká, proto jen přikývne a nyní již také příbuzného následuje.

Je veden přes malý dvorek zadem do prostor domu, které obývá hrabě de Aboa. Philibert ho zavede až do salónku, ve kterém ho již čeká dvořan vévody d´Orleans, velmi schopný třiatřicetiletý intrikán, bratr rozjíveného Filipa, který způsobil svým chováním velké nepříjemnosti jeho příteli Quidovi.

„Pojďte dál, pane Maurici, přijměte místo," vítá ho šlechtic, zatímco Philibert oběma nalije do pohárku víno a pak se decentně vzdálí. Oba muži zůstávají sami v útulném salónku, který již přivítal nejednoho spiklence, kde se vedly rozhovory, o jejichž obsahu je lepší nevědět. A které například při spiknutí markýze de Cinq-Mars mohly aktéry i připravit o hlavu, kdyby se jejich obsah donesl přímo ke špehům kardinála de Richelieu.

„Děkuji za pozvání, Excelence," řekne Tissot, nicméně se bez okolků posadí, zvykl si již na jednání s urozenými osobami, takže netrpí přehnaným ostychem před jejich tituly. I když zde nepříjemné mrazení má, hrabě je členem dvora ještě horšího intrikána, než je on sám, strýce současného krále. O kterém se velmi nelichotivě nedávno bavil s Basile Fouquetem.

„Pane Maurici, prý jste se právě vrátil z Godille," zlehka pokyne číší s vínem pan de Aboa, ustrojený do domácích šatů, tváří se velmi vstřícně a familiérně, jako by mezi oběma přítomnými diskutéry nezela propast jako hrom. Starší pochází z prastarého rodu meče, může dokladovat své urozené předky mnoho pokolení nazad, mladší je rychlý zbohatlík, vycházející z nuzných poměrů a v současnosti příslušník dravého, avšak druhým stavem dost opovrhovaného měšťanstva.

„Ano, Excelence," přikývne tázaný, „Bohužel jsem tam musel jet za zvláště smutných okolností."

„Vím o smrti paní hraběnky, vlastně od vaší sestry," tváří se teď posmutněle šlechtic, „Nicméně chci využít vaší přítomnosti v tomto domě, abych se dozvěděl víc."

„Především vám musím sdělit, že váš bratr je v pořádku," řekne na úvod mladík a pak už bez dlouhých cavyků začne líčit vše, co ví o událostech na Godille. Ale též co se dozvěděl o poněkud váznoucí kampani vévody de Condé, jehož je mladší z bratrů de Aboa účastníkem. Snaží se o maximální stručnost, neboť nemá z tohoto místa nejlepší pocit. Vlastně má ze svého dnešního společníka strach, protože ten dle všeho ví dost o jeho tajných aktivitách.

„Chudák přítel Armand," povzdechne si mírně teatrálně pan domácí, „Snad Bůh alespoň ochrání jeho syny. Stejně jako jeho, mého bratra i jeho přítele, tam kdesi v nehostinné a nepřátelské Katalánii."

„Také se modlím, Excelence."

„Doufám, že můj bratr dostává od mého přítele co proto."

„Pokud vím, je pan de Godille dost přísný velitel."

„Vlastně jsem vám ani nepoděkoval, jak jste je oba tehdy vyexpedoval z Paříže," přejde nenásilně hrabě na jiné téma, „Máte nějaké zprávy, jak si stojí jejich kauza?"

„Zprávy?" zpozorní teď Tissot, zabředají totiž do nebezpečných vod.

„Nějaké od dvora, zda už někdo neníní ten nesmyslný zatykač nechat zmizet v propadlišti dějin."

„Vaše Excelence, vy jste přeci stále u dvora," upozorní jemně Maurice.

„Máte pravdu, pane," objeví se na tváři šlechtice mírný úsměv, „Ovšem jsou i jiné cesty, jak se dozvědět, co se odehrává tak říkajíc v kuchyni současné vládnoucí kliky. Jistě mi dobře rozumíte, pane."

„Naopak, nerozumím vám vůbec. Jak by mohl obyčejný měšťan znát, o čem uvažují u dvora?“ táže se Tissot a snaží se nasadit tu nejnevinnější tvář. Jedná však s osobou, která je protřelá a kterou nelze jen tak obalamutit.

„Víte o mém přátelství s panem de Godille,“ hovoří skoro shovívavě Geoffi, „Vás znám také už nějaký ten pátek. Přítel mého bratra je i vaším přítelem. Jsme tady sami, nikdo nás neposlouchá, není nutné si mezi námi na nic hrát. Nic předstírat.“

„Předstírat?“ diví se naoko mladík a vyhodnocuje, jak moc může být sdílný k muži, který je pečený vařený u vévody d´Orleans, který rozhodně není příznivcem Jeho Eminence, pro kterou pro změnu pracuje on.

„Vyřizoval jste pro mého přítele Armanda mnohé věci, pane Maurici. Rozumím vaší ostražitosti,“ tváří se hostitel chápavě, „Ale vaše tajemství, tedy vašeho pána i vaše, jsou u mě v bezpečí. Konec konců na sebe ledasco víme,“ dodá významně.

„Jsem jen pouhý zprostředkovatel,“ připustí Tissot jisté zapojení do naznačovaných věcí, „Pokud se týká případu pana Archibalda a pana Filipa, tlumočil jsem jistým lidem přání pana de Godille, aby se pokusili ten zatykač nějak zrušit.“

„Znáte nějakou odpověď?“

„Bohužel, Excelence. Jednak uplynulo málo času a pak se mi těžko někdo bude zpovídat. Uvidím, zda získám nějakou odezvu, nějakou dobrou zprávu pro pana hraběte.“

„Zůstáváte stále jeho tajemníkem a jeho tak říkajíc pravou rukou?“

„Tajemníkem ano, Excelence. Pravou rukou? Pochybuji, že bych jí kdy byl. Jsem jen obyčejný služebník, který se stará Jeho Excelenci o peníze. Občas vyřídí nějaké vzkazy. Jinak jsem jen obyčejným měšťanem,“ snaží se snížit svoji hodnotu mladík.

„Jste až příliš skromný,“ rozesměje se srdečně pan de Aboa, „Oba dobře víme, jak se věci mají. Musím se vám přiznat, pane, velmi jste mě překvapil. Udělat tak velkou kariéru … vždyť jste před pár roky byl jen obyčejným osobním sluhou u pana hraběte a nyní? Patří vám dům, dáváte věno své sestře, vlastníte pekárnu, pokud vím. Ale především, jste společníkem mnoha významných obchodníků. Ne, ne, pane, tady není skromnost na místě. Opravdu rychlá a zářná kariéra. Komu čest, tomu čest,“ dodá a pozvedne číši s vínem.

„Tak krásná slova se opravdu dobře poslouchají,“ neztrácí ostražitost Tissot, také se zlehka napije, než pokračuje, „Děkuji Bohu za příležitost, které se mi dostalo. Kdybych chtěl použít jiný obrat, Excelence, řekl bych, že jsem byl ve správnou chvíli na správném místě. Dostal jsem možnost sloužit zájmům mnohých mocných a díky tomu jsem získal i nějaké osobní peníze.“

„Pokud vím, máte již dost slušný majetek.“

„Mám dům a pekárnu, Excelence, ovšem obojí musím splácet,“ odpovídá opatrně měšťan.

„Nejde jen o majetek, který vám už teď říká pane,“ zavrtí hlavou dvořan, „Důležité je, jaké máte své příznivce. Kdo vás podporuje. Pan de Godille si vás jistě váží a nedokáže si bez vás správu svého majetku představit. Stejně jste si dle všeho získal respekt a možná i přízeň pana de Saint-Grevy, který ke svému velmi úspěšnému hromadění majetku přidal v poslední době i politické ambice. Je dost aktivní v parlamentu, získává si tam vliv.“

„O tom nic nevím,“ snaží se lhát s nevinou tváří tajemník jmenovaného soudce, „Já se pouze zabývám se synem pana de Saint-Grevy některými menšími obchody. Jsem jen jedním z mnoha, kteří pro tuto rodinu pracují.“

„Opravdu? Nuže, pak jste kouzelník, pane Maurici,“ znovu se srdečně zasměje Geoffi, „Získat takový majetek za tak krátkou dobu jen tím, že jste obyčejným tajemníkem dvou pánů, to je asi opravdový zázrak,“ podívá se významně, pak se znovu zasměje, „Vidím, jak je vám toto mnou zvolené téma nepříjemné. Nemíním vás dále trápit. Jen jsem chtěl vědět podrobnosti o smrti manželky mého dobrého přítele, kterému jsem svěřil do převýchovy i svého bratra. Rozhodně jsem vás nepozval na pohárek vína, abych na vás vyzvídal. Moc dobře vím, že mi nemůžete nic říci.“

„Ono také není moc co říkat, Excelence.“

„Ovšem,“ má ve tváři hostitel pobavený výraz, „Vaše opatrnost je na místě. Tu vám schvaluji. Úspěch se neodpouští, pamatujte si. S každým krůčkem, který učiníte vzhůru, získáváte hromadu závistivců a nepřátel. Zatím skrytých, připravených však udeřit, jakmile se jim naskytne vhodná příležitost.“

„Varujete mě obecně či má vaše varování nějaké konkrétní opodstatnění?“ zeptá se teď poněkud stísněným hlasem host.

„Naprosto obecně, pane Maurici. Ale asi zbytečně. Jste opravdu velmi schopný mladý muž, který jistě nepodceňuje žádné nebezpečí. V kuloárech se o vás a vašich přátelích mluví, už i u dvora. Mnohým jste trnem v oku, mnozí vám závidí. Hodně vám přeje co nejtvrdší pád.“

„Nám?“ protáhne Tissot.

„V Paříži se mluví o skupině obchodníků, kteří i za velmi neutěšené situace, s prázdnou státní kasou, velmi rychle bohatnou. Dostávají se k velmi lukrativním zakázkám. Jsou napojeni na bankéře, zásobují armády, pronikají do těch nejurozenějších domů,“ prokazuje k malé libosti hosta hrabě velmi dobrou informovanost, „Mimochodem, pane, odkud pak si myslíte, že je víno, které pijeme?“ položí otázku s potměšilým výrazem ve tváři.

„Jeho chuť se mi zdála podvědomá,“ poprvé se usměje mladík, na svého hostitele nemá, nesmí mu sice nic říci, ale je zbytečné si před ním hrát na neviňátko.

„Stejně tak mám podezření, že pečivo, které je mi předkládáno, také nepochází z místní kuchyně.“

„Máte k jeho kvalitě snad výhrady, Excelence?“

„Nikoli, pane Maurici,“ tváří se rozverně šlechtic, „Je pochopitelně logické, že váš švagr, respektive jeho otec, odebírá zboží od vás. Ale to je jistě jen kapkou v moři.“

„Ano i ne. Pochopitelně nás nad vodou drží zakázky pro významné domy, nezabýváme se jen pečivem, ale také i různými delikatesami z oblasti cukrářství. Takové zakázky mi umožňují splácet pořizovací hodnotu pekárny.“

„Nemíním vás zpovídat z detailů o vaší živnosti, pane Maurici. Mě by spíše zajímala vaše jiná činnost, ale na tu se neptám, neboť je mi jasné, že zde se odpovědi nedočkám. Minimálně odpovědi otevřené.“

„Sice nevím, o čem teď Vaše Excelence mluví, ale asi má Vaše Excelence pravdu.“

„Jste mi velmi sympatický, pane Maurici,“ maže med kolem huby hostitel svému hostu, „Vstoupil jste spolu se svým pánem na velmi tenký led. Mně můžete věřit, pohybuji se na něm už drahnou řádku let. Přes vaši obezřetnost a nepochybně vaši chytrost, jde o velmi nebezpečnou cestu.“

„Mluvíme stále o mé živnosti a dalších obchodech, Excelence?“ zeptá se s nevinnou tváří Tissot.

„Oba víme dobře, o čem mluvíme. Vlastně o čem otevřeně mluvit nemůžeme,“ mele si stále svou hrabě, „Časy se však mění. Jsem dvořanem Monsieura, jak dobře víte. Ten býval kdysi trochu neklidným, občas měl spory se svým bratrem. Ale věk dělá svoje, nyní je již oddaným služebníkem svého synovce.“

„O tom nelze pochybovat,“ odpoví Maurice a přes tvář mu mimoděk přelétne úsměv, který ovšem bedlivému oku jeho společníka nezůstane nezaregistrován.

„Dávejte si pozor, pane Maurici. Vsázet jen na jednu kartu může být velmi ošidné,“ řekne skoro otcovsky.

„Děkuji za upozornění, Excelence.“

„Minulé léto jsem často hovořil se svým přítelem Armandem, vaším pánem. Jistě se vám o našich rozhovorech zmínil.“

„Nepamatuji se, Excelence. Pan de Godille se mnou neprobírá své osobní rozhovory.“

„Sice o tom pochybuji, ale budiž. Měl jsem pro pana de Godille různé návrhy, jak si ještě lépe pojistit svou kariéru. Jeho statečnosti si povšiml i Monsieur.“

„O tom se mi tuším jen tak letmo zmínil.“

„Totéž platí pro vás, pane Maurici. Je dobré mít v záloze dalšího příznivce, ochránce, kdyby se například poměry u dvora změnily.“

„Mluvíme o něčem konkrétním, Excelence?“ snaží se zachovat lhostejnost v hlase i výraze Tissot, ač je v něm malá dušička. Po panu de Gondim jde o další dost jasnou nabídku ke spolupráci. Leč naprosto nepřijatelnou, z pohledu toho, kým byla učiněna.

„Bavíme se jen jako přátelé,“ řekne šlechtic, ač je patrné, že přátelství mezi dvěma muži, pocházejícími z tak odlišných poměrů, je téměř nemožné. Spolupráce budiž, ale přátelství stěží.

„Jsem Vaší Excelenci vděčný za takovou vstřícnost.“

„Přemýšlejte o mých slovech, pane Maurici,“ říká teď důrazně pan de Aboa, „Máte mnoho důvodů čas od času zavítat do hostince U Bílé růže. Kvůli svým obchodům, kvůli své sestře. Dost často zde také bývám. Rád si popovídám s chytrými lidmi. Jen tak, nezávazně. Z takových rozhovorů mohou získat obě strany mnoho nových poznatků, nemyslíte?“

„Vaše Excelence má jistě velmi dobrý přístup k mnoha novinkám,“ odpovídá s ustrnulým výrazem mladík, „Což se o mně říci nedá. Pochybuji, že by Vaši Excelenci zajímaly poznatky o cenách komodit v mé živnosti.“

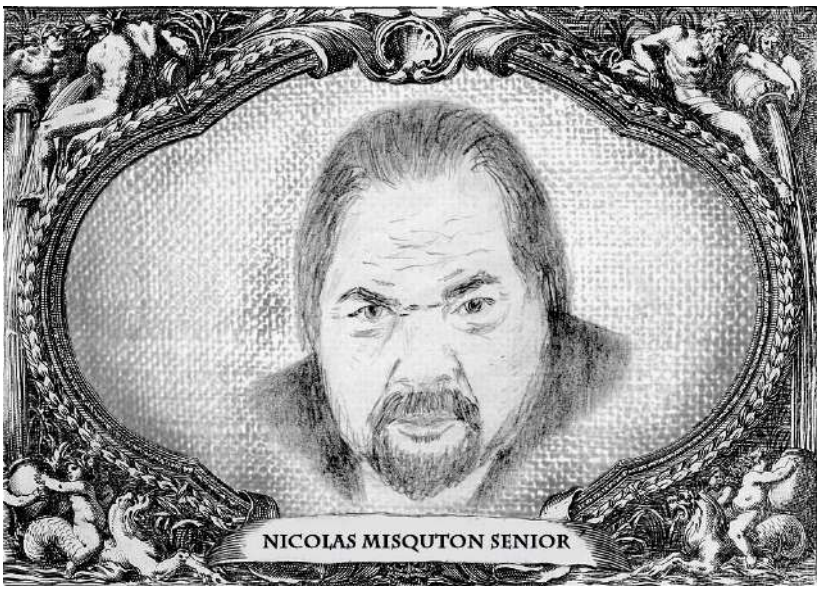
„Jen přemýšlejte, pane Maurici. O nic víc vás nežádám. Chytří a schopní lidé se vždy hodí, pokud jsou také prozíraví a umí správně vyhodnotit situaci.“

„Budu přemýšlet, Vaše Excelence. Také chci poděkovat za upřímná slova Vaší Excelence.“

„Vaše sestra vás již asi čeká,“ povstane hostitel, čímž dá najevo, že je dnešní audience u konce.

Tissot si oddychne, rozmluva se začala ubírat směrem, který ho vůbec netěší. Není pochyb, hrabě de Aboa minimálně tuší o jeho skrytých aktivitách. Ovšem pokud o nich ví on, pravděpodobně neunikly ani dalším pozorovatelům. Vždyť pařížský koadjutor se choval stejně. Byť každý sleduje diametrálně odlišné cíle, oba mají stejný zájem, tahat z něj rozumy a dostat se k poznatkům, které shromažďují lidé pana Daudeta a Gauviona. O nichž snad ani jeden nemá přesné informace, jen tuší, že nějaká síť špehů zase již v Paříži pro vládnoucí kliku pracuje.

Trochu rozhozený Maurice je pozván ke stolu svých nových příbuzných, ovšem zatím ještě bez dámské společnosti. Jen u pohárku s vínem ho očekávají otec a synové Misqutonovi. Tváří se docela vážně, ač se snaží působit přátelsky. Všichni tři mají ke svému hostu značný respekt, hraničící až s ostychem. I situace, kdy si ho pozval dle všeho na přátelský rozhovor majitel zdejšího domu pan de Aboa, je ve výjimečnosti mladíka utvrzuje. Jen obtížně si dovedou představit, že by si hrabě s někým z nich sedl ke stolu a popíjel víno.

Začne nejstarší z přítomných, dvaapadesátiletý hostinský, na kterém již léta dřiny začínají být znát. Mluví obecně o dodávkách, o těžké situaci, nutnosti splácet nájem, potíže s klientelou, stále se zvyšujícími daněmi. Maurice začíná být opět velmi ostražitý a začíná mít strach, kam bude tento rozhovor směřovat. Obává se vcelku domyslitelného konce, minimálně žádosti o podporu, pozdržení platby za dodané zboží, v horším případě žádosti o rodinnou půjčku či výpomoc.

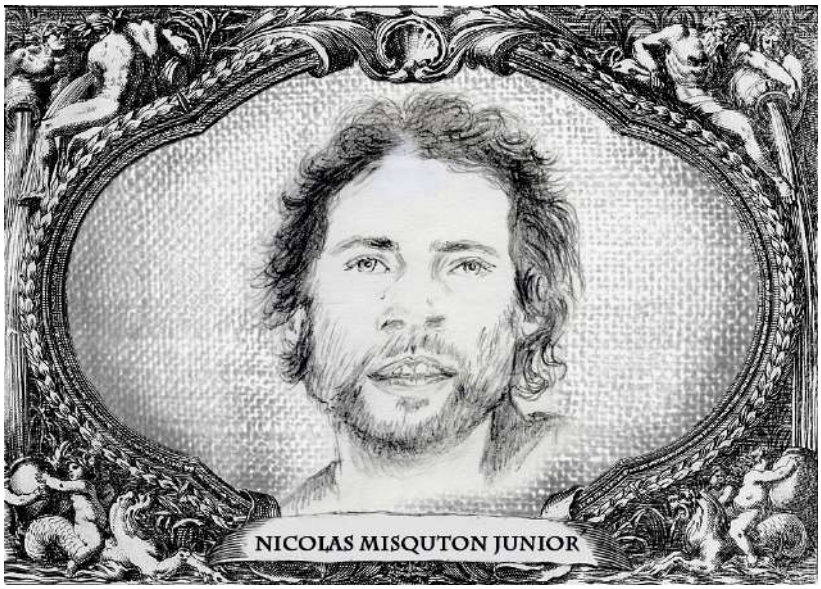
Dnešní den mu přijde obzvláště nešťastným, a to je teprve poledne a večer ho čeká významná schůzka v domě pana Malleta. Nejprve prosba o pomoc od bratrance Jeana, potom nepříjemné narážky intrikána hraběte de Aboa a teď se rýsuje další problém. Snaží se však zachovat chápavou tvář, aby nedal najevo, jak je mu naznačované téma nepříjemné.

„Ubývá vám hostů?“ zeptá se opatrně, když hostinský skončí.

„To snad ani ne,“ odpoví švagr, osmadvacetiletý Nicolas, „Ovšem vydělat si na všechny ty splátky, daně, je čím dál tím těžší.“

„Poměry jsou všeobecně těžké a já se dokonce obávám jejich dalšího zhoršování. Nejen zvyšováním daní, ale i další neschopností lidí mít dostatečnou hotovost. Zimy jsou těžké, však je také kde kdo nepřežije. Úroda je všelijaká, ceny pšenice i dalších věcí stoupají. Nutnost platit stále víc za základní potraviny, v zimě za topivo, vyčerpává i vaše klienty.“

„Nejen naše klienty, ale i nás,“ upozorní Nicolas mladší, pak se trochu pátravě zadívá na svého švagra, „Zdá se ale, že někteří na tom vydělávají.“

„Ano i ne,“ snaží se zachovat lhostejný výraz Tissot, ačkoli cítí jasnou výčitku, „Cena třeba té pšenice a otopu roste ne proto, že by se zvyšoval zisk obchodníkům s nimi, ale protože rostou náklady na ně. Ti, co je jako první prodávají, chtějí vyšší ceny. Zvyšuje se cena jejich dopravy, zvyšují se různé poplatky, cla. Ale i daně. Takže zisk obchodníků zůstává stejný, někdy možná je i trochu menší, ale cena těchto komodit roste,“ hovoří opatrně a ne zcela pravdivě Maurice.

„Tohle ale není až tak podstatný,“ vloží se do rozhovoru poprvé Philibert, je ze všech nejpřímější, asi také nejhovornější, „Snažili jsme se jen naznačit, že se mnozí dostávají do výrazných ztrát.“

„Jak vysoké jsou vaše ztráty?“ skoro se bojí zeptat host.

„Naše ztráty nejsou vlastně nijak vysoké,“ ozve se rychle hostinský, „Když nepočítám pochopitelně výdaje spojené se zařízením bydlení pro Nicolase a jeho manželku, vaši sestru.“

„To opravdu nelze do ztrát počítat,“ snaží se zachovat klid Maurice, „K tomu ostatně má sloužit věno,“ připomene, přičemž se snaží, aby jeho hlas zněl stále co možná nejvstřícněji.

„Nejedná se tady vůbec o tuhle hospodu,“ pochopí rodící se nedorozumění Philibert.

„Nejedná?“ pozvedne host s mírným překvapením zrak.

„Abys mi rozuměl,“ pokračuje nejmladší z rodu Misqutonů, „Můj bratr by měl jednou zdědit tuhle živnost,“ hovoří bez obalu, ale otec se nijak nepohoršuje, takové diskuse patří k rodinným pracovním schůzkám, „Zůstane jeho rodině, s panem hrabětem máme dlouhodobou smlouvu, což však dobře víš. Sám sis ji prohlížel. Jde o mě.“

„O tebe? Chceš snad koupit nějakou volnou živnost?“

„Koupit?“ protáhne Philibert, „Já nebo naše rodina asi těžko bude mít na to, aby si koupila živnost. Ale mám dost zkušeností a mohl bych takovou živnost provozovat. Pro jejího majitele.“

„Chceš si tedy pronajmout hostinec a provozovat ho? Žádáš mě o radu? Musím se přiznat, zcela nechápu, oč se jedná. Můžeš mi všechno vysvětlit?“

„Velmi rád,“ pokračuje mladší ze synů hospodského, „Doslechl jsem se o takový menší hospodě. Je na prodej. Majitel domu ho chce prodat, spolu s ním i tu hospodu. Ten, co jí provozoval, je už starej a těžce nemocnej. Ovšem ten majitel se chce domu zbavit. Já můžu dostat koncesi na provozování hospody, nebo aspoň si to myslím.“

„Hledáš tedy někoho, kdo by koupil ten dům i s hospodou, ty bys ji provozoval a platil mu nájem? Rozumím tomu dobře?“

„Ano, přesně tak to je.“

„Znáš alespoň přibližnou cenu, za kterou je ten dům na prodej? A kde se vůbec nachází?“ začíná Tissot tušit, odkud vítr fouká. Což ho částečně uklidňuje, investice do majetku je něco jiného než prosba o podporu rozpočtu nové rodiny jeho sestry.

„Nachází se v Latinský čtvrti. Není to bůhvíco, dům je už starší, trochu zanedbanej. Jsou v něm i komůrky, bydlí v nich většinou nějaký studenti, snad taky jeden profesůrek. Pár pokojů je volných pro hosty. Krčma je spíš menší. Je tam i malý dvorek, stáj ….“

„Už si jednal s majitelem?“ podívá se teď pátravě host na svého příbuzného, dychtícího se dle všeho trhnout od rodiny a osamostatnit se.

„No …,“ kroutí se jak had Philibert, „Tak trochu. Byl jsem se tam podívat. Vlastně jsem s ním i trochu mluvil. Teda jsem s ním domluvenej, je ochotnej počkat asi měsíc … dýl ne, pak bude hledat dál,“ lezou z něho podrobnosti jak z chlupaté deky.

„Jaká je nabízená cena?“

„Tedy přesně … bavili jsme se tak obecně … asi tak kolem deseti tisíc liber.“

„Deset tisíc liber?“ pozvedne zrak Tissot, „To ovšem nic neznamená, pokud není zkontrolován stav domu, jeho zdi, základy. Ale taky vybavení. Podle všeho by taky bylo třeba dát další peníze do oprav, nebo ne?“

„Snad by ani nebylo …,“ je dost nervózní Philibert, „Možná časem. Teď by to šlo provozovat hned. Je to teda taková špeluňka, schází se tam všelijaký lidi … nejvíc teda studenti. Tomu taky vodpovídaj ceny, kuchyně je dost prostá, nic jako tady …“

„Jestli tomu dobře rozumím, hledáš někoho, kdo by byl schopnej koupit ten dům, dát do něho další peníze, aby ho opravil a pak ti ho pronajímal, abys tam mohl provozovat pohostinství a taky pronájem pokojů. Rozumím tomu dobře?“

„Ano,“ přikývne nejmladší z Misqutonů, rád, že již má přednesení žádosti za sebou.

„Jelikož o tom mluvíš se mnou, předpokládáš moji pomoc?“

„Kdysi jsi o něčem takovém mluvil …“

„Ano, mluvil. Ale v jistým časovém horizontu. Já sám jsem kupoval dům od pana hraběte, vdával svoji sestru, koupil si pekárnu. V tuhle chvíli jsou moje možnosti vyčerpaný.“

„To je škoda,“ pohasnou oči Philiberta.

„Jak dlouho má ten prodávající čekat?“

„Měsíc. Ale asi za ním zajdu a zruším to. Nemá smysl, abych si dával čas, když není žádná naděje,“ hovoří mladší z bratrů Misqutonů značně zklamaným hlasem.

„S tím rušením ještě počkej,“ řekne ku překvapení všech host, „Neříkám přeci, že by se něco nedalo udělat. Musel bych se ale na ten dům podívat, vzít tam nějakýho architekta. Abysme nekupovali zajíce v pytli.“

„Nekupovali? Ty vo tom uvažuješ?“ ujede Nicolasovi mladšímu, nějak mu poslední věty s předchozím vyjádřením nejdou dohromady.

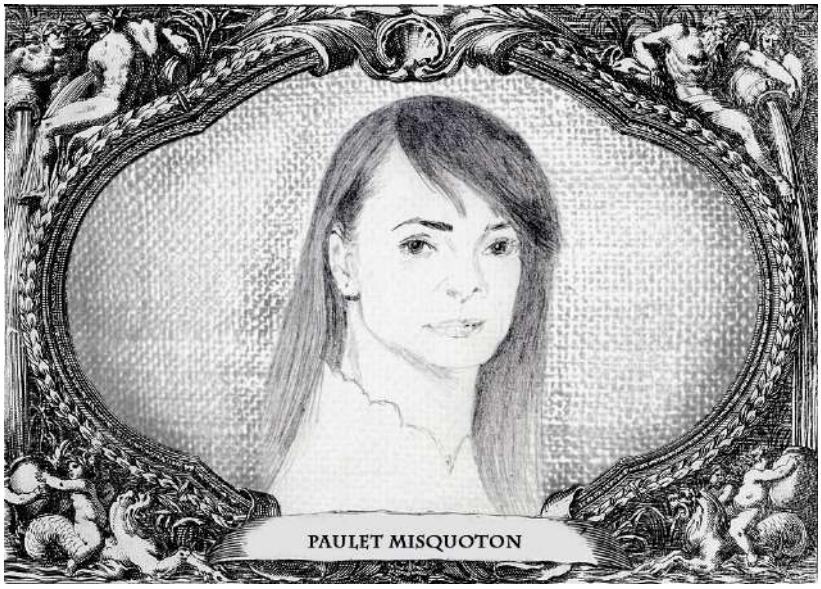
„Jen tu možnost dopředu nezavrhuji,“ opraví ho Tissot, „Aby však k něčemu došlo, muselo by být splněno víc podmínek. Za prvé by musela mít ta nemovitost cenu, za kterou je prodávána. Za druhé by se muselo spočítat, jestli je schopná si ta hospoda na sebe vydělat. Za třetí bych musel někoho najít, kdo by mi půjčil, pokud možno, na co nejnižší úrok. V tom by zase takový problém být nemusel, kdybych za půjčku ručil tím domem,“ vysvětluje tok svých myšlenek.

„Není to teda ztracený?“ ožije Philibert.

„Nic takového jsem nikdy neřekl. Ale také ne, že k takovému obchodu dojde. Ten nápad není špatnej, ovšem jen za podmínek, o kterejch jsem mluvil. Také bych pochopitelně chtěl slyšet tvoji představu, jak takovou živnost provozovat. Jsi schopnej udělat rozbor, jaký budou náklady, jaký budou výnosy, kolik by mohl být zisk? Jestli bys byl schopnej vůbec platit nájem …“

„No … nejsem zrovna dobrej počtář,“ zrudne teď mladší z bratrů Misqutonových.

„Alespoň nějakou představu máš, ne?“ dívá se pátravě Maurice, čímž ovšem dostane žadatele o pomoc do ještě větších rozpaků.

Ještě asi půl hodiny diskutují na přednesené téma, přičemž Tissot poslouchá tak na půl ucha. Zájemce o koncesi na hostinec má dle všeho jen mlhavé představy, jak takový podnik vést, vůbec nemá potuchu, kolik platí stálí nájemci pokojů, jaký je v současnosti obrat hospody. Vůbec už nedokáže popsat, v jakém stavu je dům.

Možný investor však bloudí myšlenkami jinde. Mluvil pravdu, v současnosti si pochopitelně nemůže dovolit koupit zmiňovaný dům. Ale má několik možností, jak to zařídit. V první řadě by takovou investici mohl učinit pro pana hraběte, ten má k dispozici mnohem větší hotovost, než je nabízená cena. Určitě by byl schopen mu obchod zdůvodnit. Což však považuje za nejméně vhodné. Spíše by mohl promluvit s Coiffierem či Juanem, ti by mu mohli zase půjčit, na slušný úrok či bezúročně. Vlastnit dům s hostincem a pokoji mu totiž přijde z dlouhodobého hlediska jako dobrá investice. Pokud bude cena dobrá vzhledem ke kvalitě. Což může být, pokud se dostal majitel do úzkých a musí prodat.

Částečně pracují i u oběda, kde se k nim přidají paní Paulet a Margareta. Maurice je ke své lítosti nucen vyprávět o své cestě na zámek Godille, o smrti paní hraběnky i boji dvojčátek o právo zůstat na tomto světě. Během svého vyprávění pozoruje svou sestru, která mu přijde poněkud mimo, nesoustředěná, občas se bezdůvodně usmívá, pak zvedne nervózně zrak. Zeptá se jí nenápadně na zdraví.

„Musím ti něco říct,“ rozzáří se Margaretě oči, „Už je to jistý. Jsem v požehnaným stavu,“ hlásí hrdě.

„Opravdu? Tak to blahopřeju, tobě i svému švagrovi,“ projeví nefalšovanou radost bratr, „Ovšem taková zpráva si zaslouží přípitek, co říkáte?“

OBCHODNÍ ZÁLEŽITOSTI

Maurice nakonec odchází z hostince U Bílé růže v dobré náladě. Na nepříjemný rozhovor s hrabětem de Aboa už zapomněl, má radostnou zprávu i pro svoje rodiče a bratry, neboť již začaly

panovat obavy, zda není někdo z dvojice Nicolas a Margareta neplodný. Vždyť od svatby uplynulo už dost času a těhotenství se nedostavovalo.

V hlavě mu vrtá nápad Philiberta, rozmnožit svůj majetek ho láká, na druhé straně si uvědomuje nutnost postupovat uvážlivě. Aby si neukousl příliš velké sousto, které by nakonec nebyl schopen strávit. Ačkoli pekárna vynáší velmi dobře, díky lukrativním zakázkám, ačkoli podíly z tajné společnosti jsou též skvělé, ačkoli má i další příjmy z kšeftíků s Coiffierem, nemá doposud splacený dům, splacené věno Margaretě a ani náklady na pekárnu, respektive bezúročnou půjčku od svých přátel, kterou především umořil dluhy předchozího majitele.

O těhotenství Margarety řekne své matce, což stačí, neboť ta si tuto informaci jistě nenechá pro sebe. Zkontroluje své bratry a bratrance, kteří se potí pod dohledem soukromého učitele a zavře se do své kanceláře, jelikož se musí připravit na večerní jednání. Které se koná v domě pana Malleta.

Předtím však absolvuje naopak schůzku ve svém domě, na kterou dorazí Coiffier. Oba mladíci nechtějí nechat nic náhodě a na jednání s daleko protřelejšími společníky chtějí být velmi dobře připraveni. Domlouvají se, jak budou prezentovat svoje počiny v Anjou, ale také na chystané cestě za Nicolasem Fouquetem. Zatímco mladý Mallet se vysloveně těší, Maurice má přesně opačné pocity. Nechávat svoji rodinu zase kdovíjak dlouho bez své přítomnosti, mu způsobuje vrásky na čele.

Těsně před odchodem z domu se zmíní svému příteli o své odpolední rozmluvě se svým švagrem, respektive jeho bratrem a o jeho nápadu s hostincem. Vlastně svého přítele požádá o radu, ač za jeho jednáním jsou skryté úmysly.

„V čem je problém?“ je se vším hned hotový Coiffier.

„Těch je,“ povzdechne si Maurice, „Především jde o peníze. Pak taky pochopitelně o zjištění, v jakým stavu je ten objekt a jestli vůbec může taková živnost vynášet.“

„Já žádnej problém nevidím,“ stojí si na svém Mallet, „Můžeme se na ten dům podívat spolu, vezmeme si k ruce i nějakýho architekta. Jestli to bude vynášet, to si určitě lehce spočítáš, na čísla si přece moc dobrej. No a peníze, jestli jde jen o sumu, kterou si naznačoval …“

„Nemám takovou hotovost k dispozici.“

„Ale příteli! Ty možná ne, ale je dost jinejch, který ji můžou hravě postrádat.“

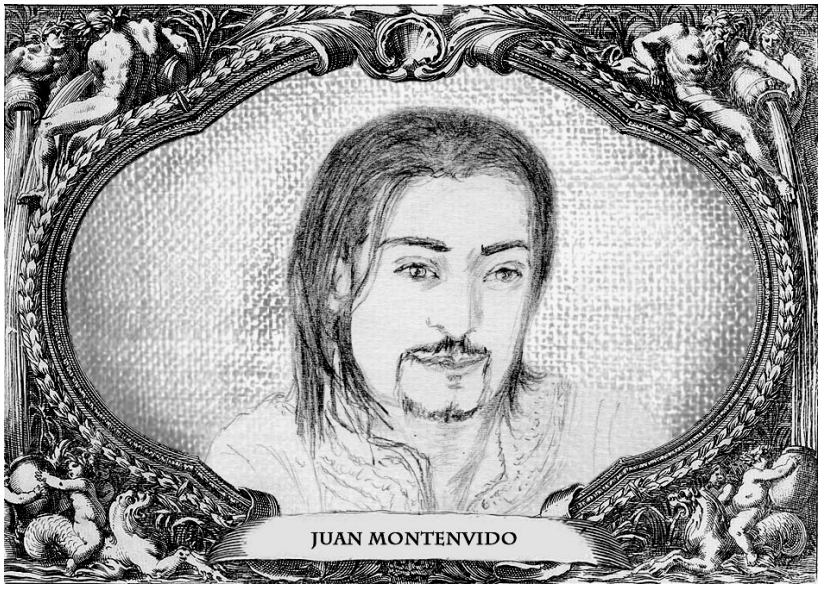
„Nerad bych se zamotal do půjček, to může bejt velmi ošidný.“

„Jo, pokud dlužíš bankéřům či lichvářům. Ale přátelům? Který maj pochopení?“ usmívá se shovívavě Coiffier, „Ke všemu, když nám půjdou obchody tak jako doposud, ani pro tebe nebude problém takovou částku uhradit. I přes tvoje další závazky.“

„Nevím. Budu si to ještě muset promyslet.“

„Pusť to teď z hlavy,“ mávne rukou Mallet, „Podíváme se na ten dům společně a pak se rozhodneme.“

V poloprázdném domě pana soudce de Saint-Grevy je čeká především služebnictvo a manželka Coiffiera, neboť část rodiny stále ještě zůstává na zámku Taille, tak říkajíc na letním bytě. Maurice se srdečně pozdraví s Agnes-Viktorií, pak se oba mladíci odeberou do pracovny pána domu, která zatím zeje prázdnotou. Ne však na dlouho, protože je ohlášen příjezd pana Montenvida.

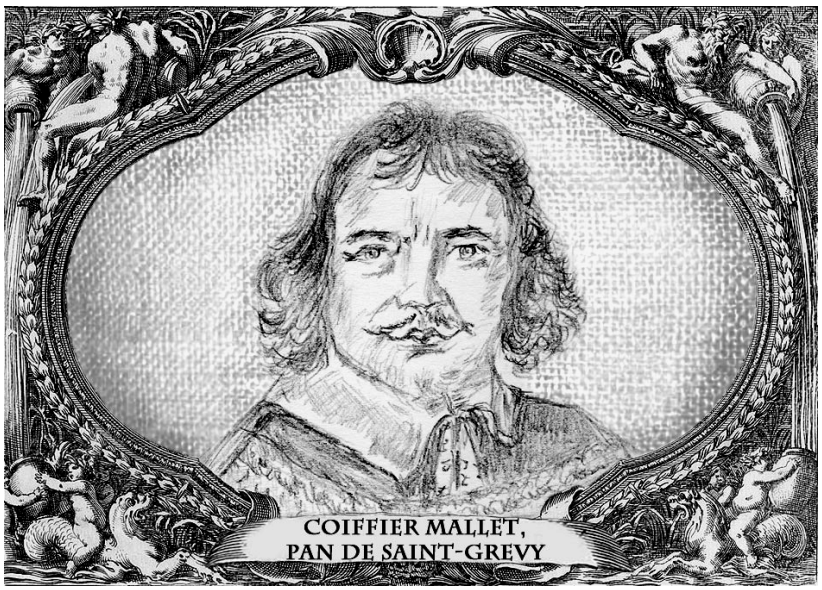
Tento bývalý agent kardinála Richelieua, a v současnosti veleúspěšný podnikatel, vstoupí vystrojený jak ze škatulky, na sobě šaty nejnovějšího střihu z nejkvalitnější látky. Přichází také sám, bez své ženy, protože jde o pracovní schůzku. V poslední době září štěstím, neboť se mu začátkem června narodil syn. Jeho první potomek v jeho sedmatřiceti letech. Nebo alespoň první potomek, o kterém ví, jak někdy v žertu poznamená.

„Otec ještě nedorazil," říká Coiffier omluvně.

„Nevadí, tedy za předpokladu, že mě nenecháte umřít žízní. Nějak se mi cesta ze Saint-Germain protáhla," usmívá se nový host.

„Ovšem že ne," říká syn hostitele a hned nechá zařídit občerstvení. Pro všechny.

Během klábosení pochopitelně dojde na události na zámku Godille, neboť Juan má jen kusé informace. Maurice již snad posté je nucen hovořit o tragických událostech. Teď je ale obzvláště stručný. K jeho radosti je v samém závěru přerušen příchodem pana de Saint-Grevy, což znamená, že nedojde na doplňující otázky.

Dva zralí muži a dva mladíci se posadí ke stolku s drobným občerstvením a skvělým vínem a pustí se do práce. Až na syna majitele tohoto domu jsou zvyklí jednat stručně, věcně a rázně, neboť si uvědomují hodnotu svého času. Nejprve proberou svoje obecné aktivity, zmíní se o problémech, které musí společně vyřešit. Montenvido přidá pár informací od Gauviona, Tissot naopak od Daudeta, jde o zjištění citlivých údajů o dvou konkurentech a jednom potenciálním klientovi. Se zjištěními panuje spokojenost.

Tissot si pak vezme asi na půl hodiny slovo a mluví o číslech, výhradně se týkají tajné společnosti, kterou oficiálně představuje právě Juan a v které mají ještě podíl pan Mallet, hrabě de Godille, Achile Gauvioa a on sám. Čísla korespondují s pocity všech přítomných a tak je možné spatřit na jejich tvářích spokojenost. Ta však záhy zmizí, když se ujme slova Montenvido.

„Bohužel mám velmi špatný zprávy od bankéřů," začne a pokračuje popisem nepříliš lichotivého stavu. Svým způsobem varuje před zhroucením mnoha doposud zdánlivě neotřesitelných institucí, před značnými problémy některých bankovních domů i konkrétních bankéřů.

„Co naše vlastní aktivity?" ptá se s vážnou tváří Mallet starší.

„Dělám všechno proto, aby případný krach měl na nás co nejmenší dopad," hovoří Juan, „Pochopitelně je vždycky nějaká provázanost. Naše půjčky nejsou zase tak rizikový a i kdyby se všechno zhroutilo, jistě nás to nepoloží. Navíc značnou část ztrát ponesou naši partneři z Lyonu."

„Je situace až tak vážná?" zeptá se stísněným hlasem Tissot. Objevuje se temný mrak na doposud blankytně modrém nebi jejich podnikání.

„Už několik let je situace vážná. Ale to začíná od samotnýho státu. O tom nemusím dlouze mluvit, všichni víme, jak se tady hospodaří. Svým způsobem státní dluhopisy jsou v takový výši, že pokrývaj několik státních rozpočtů dopředu. Je vlastně div, že se všechno ještě nezhroutilo. Když se krade ve velkým, žije se na dluh," pokrčí rameny tázaný.

„Tohle tady nevyřešíme," utne další debatu soudce, „Navíc nejde o nic aktuálního, jsou činěna opatření, aby se podobnému otřesu předešlo. Ačkoli uznávám, nelze ho vyloučit a musíme se na něj dopředu připravit."

„Může nás vážně ohrozit?" ptá se poněkud poplašený Maurice.

„Vše má vždy rub a líc," usměje se pan de Saint-Grevy, „Z každé situace vyjdou vítězové a poražení. Pokud se na ni dobře připravíme, tak nakonec nám ještě může i prospět. Možná utrpíme nějaké ztráty, ale v budoucnu se můžeme dvojnásobně zahojit. Rozhodující bude, abychom o všem věděli včas a mohli se podle toho zařídit."

„Souhlasím. Proto je nutný vývoj velmi pozorně sledovat. Ke krachu nedojde v řádu týdnů nebo měsíců, pokud k němu vůbec dojde. Ale zmínil jsem tuhle výbušnou situaci, abysme na ni byli připravený, pokud přijde," přikyvuje Montenvido, „Jenom proto o tom mluvím, nepřišel jsem sem strašit naše mladé přátele a společníky."

„Děkuji za vysvětlení," řekne trochu kysele Tissot a také mladý Coiffier si neodpustí podobný výraz. Tohle mají oba rádi, když je jím předhazována jejich nezkušenost, nebo když je dokonce vysmíváno jejich mládí.

„Pojďme dál," žene jednání vpřed soudce, „Co jste vyjednali v Anjou?" obrátí se na svého syna.

Coiffier se ujme slova, Maurice mu rád přenechá možnost poreferovat o výsledcích jejich cesty. V porovnání s předchozími lukrativními obchody, respektive státními zakázkami, jde pochopitelně jen o přívažek. Nicméně mladý Mallet hovoří velmi vážně a zaníceně. Montenvido teď zachovává vážnou tvář, ať si již myslí cokoli a otec sleduje svého syna řečníka s láskyplným pohledem. Konečně se dočkal, jeho potomek se zapojuje do jeho podnikatelských aktivit, určitě si nevede špatně. Ale hlavně ho dle všeho tato činnost začíná bavit. Teď ještě aby zplodil vnuka, nebo lépe dva až tři, a spokojenost otce nabude vrcholu.

„Co ten Leander, co je ten zač? Trochu ho znám, ale ne zase tak moc dobře," ozve se Montenvido, když mladík skončí.

„Dle mýho názoru dost schopnej," odpoví ten vzápětí.

„O panství pana de Godille se stará velmi dobře. Je vzdělaný, chytrý," cítí Maurice povinnost svého kamaráda podpořit.

„Nemám důvod jejich úsudku nevěřit," podívá se pátravě soudce na svého zkušeného společníka.

„Ani já ne," usmívá se Juan, který netrpí otcovskou láskou k žádnému z mladíků, „Ale potřebujeme se nutně dostat k moři. Potřebujeme si vybudovat do budoucna svoji základnu. Proto jejich snahu v Anjou považuji za velmi významnou."

„V tom se shodneme," rozjasní se tvář hostitele, přeci jen mu přišlo, že Montenvido mladíky poněkud shazuje, což mu vadilo, protože jednoho z nich zplodil a pro druhého má slabost. Není třeba jejich očividný elán tlumit.

„Nantes je určitě zajímavý místo," pokračuje Juan, jako by si mírné otcovské nesoudnosti svého společníka nepovšiml, „Pro naše obchodní vazby na Španělsko a Portugalsko dokonce velmi významné. Z Angers je tam podstatně blíž než z Paříže. Tento záměr plně schvaluju."

„Náš přítel Leander a jeho velmi ambiciózní tchán by nám mohli tuhle otevřít cestu," ozve se znovu Coiffier, „Zvláště ten tchán. Určitě má zkušenosti, není žádnej hlupák. Bude nutný ho kontrolovat, ale to může obstarat právě Leander. To je slušnej chlap."

„Co znamená slušnej chlap?" usměje se mírně Montenvido, „Větší peníze zkazej kde koho. Považujete správce panství Godille za přítele, ale buďte opatrný. S jídlem roste chuť."

„Zatím nám vždycky účinně pomáhal," upozorní Maurice.

„Zatím nešlo o významný peníze," oponuje oficiální představitel jejich společnosti, „V každém případě vaše kroky vítám, považuji je za velmi přínosný. Pokuste se proniknout do Nantes, nechte třeba toho tchána vašeho přítele, ať tam pořádně zmapuje situaci. Nalezne zajímavý partnery. Třeba tam jednou vybudujeme svoji flotilu," zasměje se.

„Flotilu?" podiví se Tissot.

„Nu, nebylo by pár lodí pěknej počin? Který by nám dovážely zboží, nejen ze Španělska a Portugalska, ale třeba i za zámoří nebo východu? Na tom se dají vydělat ohromný peníze."

„Pokud ale vím, tak taky jde o dost vysoký riziko," ozve se Coiffier, „Stačí trochu větší větřík … a to už nemluvím o pirátech."

„Máte pravdu. Právě proto jde o tak výnosnej obchod. Dovezete jednu loď koření a ta vám splatí kde jakou ztrátu. Ovšem to jsme odbočili, tak daleko zatím nejsme."

„Zatím?" stále si není jist Maurice, nakolik Juan myslí své řeči vážně a nakolik hovoří s nadsázkou.

„Zatím. Musíme uvažovat s velkým výhledem … ale pojďme se věnovat další věci, jak jste pochodil s tím intendantem v Pikardii?"

„Máme s ním domluvenou schůzku," odpoví tajemník.

„Máme? Kdo by za ním měl jet?"

„Předpokládám sebe a Coiffiera," je trochu zaskočený Tissot.

„Něco jsem si o tom Nicolasovi nechal zjistit," pokračuje Montenvido v žoviálním tónu, „Dle všeho jde o dost schopnou rodinu. Především mě zaujalo jeho zapojení ve Východoindické společnosti. Podle všeho je jejím významným akcionářem."

„Máte pravdu, trochu je znám, kdysi jsem párkrát jednal s jeho otcem," promluví po delší době pan de Saint-Grevy, „Jeho rodina má své zájmy v zámoří, Nové Francii, ale i v Karibiku nebo Senegalu. Kdoví, co by mohlo z naší budoucí spolupráce vzniknout."

„V každém případě musím panu Mauricovi poblahopřát. Jeho spolupráce s jeho bratrem nám k němu otevírá dveře. Můžete nám k tomu říct o něco víc?" obrátí se Montenvido na zmíněného mladíka.

Tissot se pokusí naznačit, jak se dostal k této rodině, aniž by musel příliš prozradit ze svých tajných aktivit. Označí Basile Fouqueta za svého přítele, se kterým se nedávno seznámil a který mu navrhl vzájemnou podporu. Jeho bratr Nicolas touží získat vliv v Paříži a k tomu by zase mohl přispět pan de Saint-Grévy se svými známostmi. Či ho podpořit u kardinála Mazarina, se kterým dle všeho navázal užší vztahy, založené minimálně ve dvou rovinách. Obchodní i politické.

„Mohli bysme se pokusit získat nějakou zakázku, jako armádní intendant v Pikardii má asi pan Nicolas možnost ledasco ovlivnit," zakončí svou řeč Tissot.

„Snad," tváří se trochu pochybovačně Montenvido, „naštěstí nám vycházej vstříc osoby výše postavené," usměje se, „Ovšem každá známost je vhodná. Nikdy nemůžeme vědět, kdy se nám bude hodit. Dobrá práce, pane Maurici. Ovšem jednejte velmi delikátně, spíše se ho pokuste oťuknout.," navrhuje.

„S tím plně souhlasím," připojí se soudce.

Diskutují další hodinu k dříve probíraným tématům. Tissot musí ocenit, že jednání má hlavu a patu, netočí se v kruhu, naopak. Jak pan Mallet, tak pan Montenvido jsou bystří obchodníci, dokáží vystihnout podstatu, pojmenovat problém a hledat jeho nejlepší řešení. Když je oba poslouchá, běhá mu mráz po zádech. Uvědomuje si, jaké nic je zatím proti nim. Oni se pohybují ve zcela jiné úrovni. Děkuje Bohu, že má vůbec možnost se takové schůzky zúčastnit.

„Coiffiere,“ obrátí se soudce ke svému synovi, „potřebuji si ještě promluvit s panem Juanem, vezmi svého přítele a rokujte spolu o vaší cestě,“ přidá návrh.

Oba mladíci nejsou hloupí, aby nepochopili. Jejich dnešní o generaci starší společníci si chtějí popovídat o samotě, o věcech, které asi zatím nemají dojít k jejich mladým uším. Což ale lze pochopit. Proto se oba způsobně zvednou. Pak se však mladý Mallet zarazí.

„Mám ještě jednu věc,“ otočí se zpátky ke svému zploditeli, „Jde tak trochu o soukromou věc mého přítele Maurice. Mohu vás ještě chvíli zdržet?“

„Ale jistě,“ přikývne tázaný, zatímco na Tissota jdou mdloby. Na ničem nebyli s přítelem domluveni, mluvit tady teď o nějaké obyčejné hospodě mu přijde velmi trapné.

„Maurice má možnost získat nějakej hostinec, s nějakýma ubytovacíma prostorama. Nejde o nic velkýho, cena by měla být kolem deseti tisíc liber. Jen se chci zeptat … chceme se na ten dům zajít podívat. Kdyby se nám líbil, bylo by asi potřeba Maurice trochu podpořit,“ říká Coiffier, zatímco jeho kamarád se topí v rozpacích a je rudý jak rak.

„Zajímavá nabídka?“ obrátí se soudce na svého tajemníka, tváří se však vstřícně a chápavě.

„Vlastně ještě ani nevím … jde spíš jen o takový nápad …,“ koktá Tissot.

„Tak tu nemovitost s Coiffierem prověřte,“ hovoří Mallet starší přívětivě, „Pokud usoudíte, že by vám mohla v budoucnu vydělávat, nebude s penězi problém.“

„Děkuji, pane.“

„Kolik potřebujete?“ zeptá se teď Montenvido, snaží se zachovat vážnost, byť mu rozpaky mladého podnikatele vhánějí do tváře úsměv.

„Musím si všechno promyslet …,“ opakuje jak kolovrátek tajemník.

„Deset, patnáct tisíc liber není žádný problém,“ mávne jen rukou pan de Saint-Grevy.

„Ovšemže,“ připojí se Juan, „můžeme to udělat jako s tím pekařstvím. Dáme našemu mladému příteli úvěr, bezúročný, když je naším společníkem. Bude nám ručit tím domem. Pokud by neměl na splácení, připadne dům naší společnosti. Pokud se ale bude otáčet jako ta zmíněná pekárna, jistě půjčku brzy splatí.“

„Vyřízeno,“ přikývne Mallet starší a pohledem omladině naznačí, že je třeba změnit lokál. Maurice i Coiffier zamíří ke dveřím.

Oba starší muži si sami dolijí víno, chvíli počkají, až se dveře opravdu zavřou.

„Snaživí mládenci,“ usměje se Juan.

„Pravda. Mám ze svého syna radost,“ zablýskne se v očích pyšného otce, „Jeden čas už jsem měl starosti, aby neskončil jako ti mnozí hejskové, co rozhazují peníze svých otců. Díkybohu se oženil a začal se zajímat o naše obchody.“

„Jistě má talent po vás.“

„Pevně doufám. Ale za jeho proměnu vděčím Mauricovi. Má na mého syna doslova blahodárný vliv. Děkuji Bohu, že se s ním Coiffier spřátelil.“

„Zajímavý mladík, ten Maurice.“

„Nepochybně. Může mít velkou budoucnost. Sice je trochu změkčilý, ale neobyčejně bystrý a také pracovitý,“ chválí svého tajemníka soudce.

„Má pro nás hned dvojí cenu,“ připomene Montenvido, „V účetnictví je skutečně precizní, všechna čest. Ale větší význam má jeho napojení na toho Basila. Tušíte asi, oč se jedná.“

„Nikdy se ho neptám, nechci ho přivádět do rozpaků,“ usměje se Mallet, „Vím o co jde. Však občas s Mazarinem hovořím. Probíráme politiku, jednání různých komor parlamentu. Kromě našich obchodů, pochopitelně,“ dodá s potměšilým výrazem.

„Teče mu pěkně do bot, té naší Eminenci,“ ušklíbne se Montenvido, „Ten nápad s tím Particellim, to taky nepovažuji za právě chytrej tah. Ten na mnohý působí jako rudý hadr na býka!“

„Možná tak má působit,“ pokrčí rameny soudce, „Alespoň se trochu tý nenávisti přenese i na někoho jiného, než na prvního ministra. Když už mluvíme o financích, není třeba před našimi mládenci říkat všechno,“ dodá trochu káravě.

„Myslíte moji zmíňku o problémech s bankéři?“

„Ano. Ne všechno ještě dokáží pochopit a je zbytečné je strašit. Oba se velmi snaží, to jim musíme přiznat. Ale aby dohlédli na konec v tak ošidné věci, to po nich zatím chtít nemůžeme. Ostatně právě o tom s vámi chci mluvit.“

„Budiž, příště si dám pozor,“ pokrčí rameny Montenvido, pak se zamyslí, „Ale nesdílím tak zcela váš názor. Coiffier je váš syn, vaše krev. Maurice je kromě jiného náš účetní, váš tajemník a vidí i do mnohých vašich osobních obchodů. Možná bude pomalu čas, aby se zase o kousek posunuli.“

„Mají ještě čas. Teď bych jim nechal toho Fouqueta a taky záležitosti v Anjou. Respektive v Angers a možná i v Nantes. Krom toho je pověřuji drobnějšími úkoly. Před nimi to neřeknu, aby nám nezpychli, ale jsem s nimi velmi spokojený.“

„Takovej pohled taky sdílím. Moc šikovní mládenci,“ přikývne Montenvido, cítí, jak svými slovy právě udělal radost otci jednoho z chválených.

„Pojďme k našim věcem,“ rozhodne se Mallet ukončit probírání svého syna a jeho přítele. Ačkoli cítí velké uspokojení a chvála potomka ho nevýslovně těší. Ještě kdyby tak už konečně zplodil syna, pokračovatele rodu, aby přímá linie rodu zůstala zachována. Ale je mu teprve dvacet, má život před sebou. Jen aby jim Bůh dal oběma plodnost, modlí se nejen teď, ale každou chvíli. V tomto mu chybí jeho trpělivost, jakou se vyznačuje v obchodních záležitostech.

Maurice a Coiffier spolu stráví dost dlouhou dobu, než se Tissot odebere domů. Ten sice děkuje svému příteli za pomoc v otázce případného financování koupě dalšího domu, ale je ve velkých rozpacích. Připadal si velmi hloupě, když jeho kamarád tuto věc otevřel bez domluvy před svým otcem a Juanem. Po tak závažných debatách o daleko významnějších obchodech.

Coiffier si však s tím žádnou hlavu nedělá, naopak. Navrhne, že se druhého dne odpoledne půjdou na nemovitost podívat. Proto by se měl jeho přítel pokusit zařídit, aby se tam objevil současný majitel. S tím se de facto rozejdou, protože na cestě do Amiensu, kde by se měl Foquet nacházet, jsou domluveni. Pozítří po ránu by měli nasednout do kočáru a v doprovodu ozbrojených strážců vyrazit.

Maurice sice přiveze kočár i ochranka Coiffiera domů až pozdě v noci, přesto sežene svého ochránce Simona a ve svém kočáře za jeho doprovodu se vydá do hostince U Bílé růže. Svou přítomností překvapí celou rodinu Misqutonových a ještě více, když de facto nařídí Philibertovi, aby na zítra odpoledne zajistil přítomnost majitele domu s hostincem a aby za ním sám kolem druhé hodiny přišel. Mladší ze synů Misqutona je doslova šokován, po předchozích vyjádřeních Tissota si již nedělal naděje a teď taková rychlost. Zrychlí se mu tep, kdyby jeho plán vyšel, stal by se pánem ve vlastní hospodě, byť by dům patřil bratrovi jeho švagrové. Ale to je vlastně v rodině.

Philibert se dostaví natěšený a poněkud nervózní v domluvenou dobu. Z jeho jednání je patrný respekt k Mauricovi, kterého zažil ještě jako sobě rovného, když byl osobním sluhou hraběte de Godille. Ale poměry se změnily, ačkoli se Tissot chová velmi srdečně a nijak se nepovyšuje. Rychlost, s jakou se pustil do jednání o případné koupi domu s hostincem, vyrazila Misqutonovi dech. Jeho obdiv ke kontaktům a možnostem Maurice zase vzrostl. I když pochopitelně jde dnes jen o předběžné zjištění stavu. Třeba se mu dům vůbec líbit nebude, možná z celé transakce sejde.

„Bude majitel přítomný?“ zeptá se Maurice, když posadí Misqutona do křesla ve své pracovně.

„Ano, můžeme klidně vyrazit.“

„Ještě ne,“ usměje se hostitel, „Čekám ještě na jednoho přítele, půjde se s námi na dům podívat,“ dodá a další čas vyplní vyptáváním. Chce po Philibertovi vědět, jak by si vůbec představoval provozování živnosti. S odpověďmi dvakrát nadšený není. Případný nový hostinský se sice dobře vyzná v chodu zařízení, ale vůbec už ne v jeho financování. Nemá představu, jak si alespoň rámcově spočítat, zda má naději vydělat, jaké ceny by měl dávat, aby mu přinášely alespoň takový zisk, aby z něho mohl splácet nájem a ještě sám vyžil.

„Už jsem tady,“ ozve se ve dveřích, Coiffier se uvede sám, je zde pečený vařený, odmítl se nechat ohlásit a zde jeho přání všichni plně respektují.

„Tohle je Philibert,“ povstane Tissot, „Je to …“

„Vždyť my se přeci už známe,“ usmívá se Mallet, „Přeci ze svatby tvojí sestry. Bratr ženicha, nemýlím se?“

„Nemýlíte,“ říká Misquton s očima navrch hlavy, vůbec netušil, kdo je má dneska doprovázet a přítomnost syna soudce a známého pařížského boháče mu způsobuje další šok.

Trojice mladých lidí nasedne do kočáru, kterým dorazil Coiffier a nasměrují ho do Latinské čtvrti. Ta se nachází na druhém břehu Seiny, než jsou nyní oni. Poměrně náročná cesta díky rumraji na ulicích a provozu se protáhne, čas si krátí Maurice a Coiffier obecnou konverzací. Především mladý Mallet je v dobré náladě a chová se zcela bezprostředně.

Jelikož dojet kočárem až před hostinec, který se nachází v jedné užší uličce, by bylo velmi náročné, ne-li přímo nemožné, musí poslední díl cesty absolvovat pěšky. Jako stíny se za nimi plíží dva lokajové z domu pařížského soudce, kteří mají dávat především pozor na bezpečnost dědice úspěšného bohatého obchodníka. Ale nikdo je neohrožuje, ačkoli oblečení dvou mladíků je opravdu úchvatné a minimálně vyvolává občasné závistivé pohledy. Které se pranic nelíbí Tissotovi, jeho přítele však nechávají klidným.

Misquton je přivede před dvoupatrový dům střední velikosti, který již evidentně něco pamatuje. Z ulice má dva vchody, jeden menší vedoucí do lokálu a druhý tvoří vlastně brána, jíž se dá projít i projet do dvora. Ovšem místa zde je opravdu velmi málo, vjezd je spíše pro koně či nějaký menší povoz než luxusní kočár.

Vrata mají i vlastní dveře, kterými může do chodby vedoucí na menší dvorek vstoupit pěší osoba. Na pravé straně průjezdu jsou další dveře, kterými se vstupuje do malé chodbičky. Z té vedou dveře do lokálu a do kuchyně a také užší schody, napojující se v prvním patře na hlavní schodiště. Do prvního a druhého patra, kde jsou ložnice, vede dřevěné schodiště přímo z lokálu.

Hostinec má vývěsní štít, který je tak ošuntělý, že vlastně ani není možné rozpoznat, co na něm kdysi nějaký umělec nevalné úrovně vytvořil. Hospodu její provozovatel zavřel, současní nájemníci ložnic procházejí dvířky ve vratech. Ty jsou zamčené na klíč, stejně jako dveře do nálevny, na které nyní Philibert zaklepá.

Uvítá je velmi sešlý a mírně shrbený padesátník, s podivnou postavou, neboť nohy i ruce má spíše kostlivé, ale na jeho zkřiveném trupu se rýsuje bříško. Představí se jako Alexander Bancel a prohlašuje se za majitele domu. Což na požádání Tissota dokladuje i příslušnými úředními listinami.

Současný pán domu je evidentně zaskočený, když spatří párek elegantních mladíků a ještě více, když jim je Misquton představí. Mauriceho jméno mu nic neříká, ale před mladým Malletem se div nezačne klanět. Což vyvolá na Coiffierově tváři drobný úsměšek, spojující pobavení i pohrdání.

Bancel je provede domem, což způsobí chmury na tváři Tissota. Dům je velmi zašlý, stejně jako hostinské pokoje, které jsou prázdné. Do těch čtyř obsazených trvalými nájemníky nenahlížejí, neboť jsou zamčené. Ale dívat se i do nich není třeba, všichni si dovedou učinit představu, jak asi vypadají.

Nakonec skončí v lokále u stolu, kde jim nalije do ošoupaných plechových pohárků snad sedmdesátiletý stařec třesoucí se rukou dost nechutné víno. Však si návštěvníci jen srknou, ze zdvořilosti. Nastává čas, kdy si mohou vyjasnit vzájemná stanoviska prodávajícího a potencionálního kupce.

„Mám zájem dům prodat, chci se odstěhovat na venkov,“ vysvětluje skřehotavým hlasem majitel, „Mám tam takovou menší usedlost, s pozemkem. Tam chci dožít svůj život,“ dodává.

„Respektuji vaše rozhodnutí,“ hovoří klidným a téměř lhostejným hlasem Tissot, „Bratr mého švagra mi o možnosti koupit tento dům i s živností řekl. Přišli jsme se na něj podívat, zatím jen předběžně.“

„Je už trochu postarší,“ připouští Bancel.

„Pokud budeme věci nazývat pravými jmény, je to doslova barabizna,“ ujme se slova Coiffier, „Dům je zašlý, dřevo prožrané, nábytek téměř před rozpadnutím. Určitě bude nutné požádat nějakého architekta, aby se na něj podíval. Aby řekl, jestli je možné ho vůbec opravit, nebo bude méně nákladné ho rovnou strhnout a postavit nový.“

„Dům má dobré základy, stěny jsou pevné,“ oponuje dost nejistě prodávající.

„Toť otázka pro odborníka," pokrčí rameny Mallet, „Zájemce je můj dobrý přítel, já mu jen mohu poradit," pokračuje ve shazování hodnoty nemovitosti, „Poloha také není nic moc. Přístupnost velmi malá, s větším povozem se sem vůbec nedostanete. Podle toho asi taky vypadá klientela hostince. Pravděpodobně chudí studenti, nějací nuzní návštěvníci. Nevím, jestli je naděje na tom něco změnit. I kdyby se to tady opravilo, těžko se sem přiláká někdo movitější."

„Dům není zase tak malý, má dobré základy, které vydrží desetiletí," brání se majitel, „Má i dvorek, v zadní části stáje. Má taky dvoupodlažní sklepení, napojené na další chodby pod zemí. Ale ty jsou zazděné. Je tam dost místa na skladování zásob."

„Já svůj názor řekl," pokrčí jen lhostejně rameny Coiffier.

„Jste jistě zvyklý na jinou úroveň," snaží se tvářit až podlézavě Bancel, „Ale svého času zde bývalo dost živo. Čtvrť je hustě obydlená, je zde mnoho studentů, profesorů. A ne všichni jsou chudí, pane. Dá se zde dobře provozovat živnost. Hostinec byl vždycky doslova natřískaný."

„Bohužel musím spíše souhlasit se svým přítelem," povzdechne si teatrálně Tissot, „Jsem stavem domu také dost zklamaný. Bude nutné ho zcela opravit, což bude stát velké peníze. Nájmy z ložnic a tržby z hostince nebudou dvakrát vysoké, s tím se v této lokalitě musí počítat."

Philibert mlčí, oči má sklopené a již se v duchu loučí s nadějí zde provozovat živnost. Dům je sice dle něho zanedbaný, ale dal by se opravit a asi i bez větších přestaveb. Neodvažuje se však ani ceknout, respektuje vyjednávání svého příbuzného a jeho přítele. Není si však jistý, nakolik svoje slova míní vážně a nakolik jde jen o vyjednávací taktiku.

„Přiveďte si pana architekta, jistě moje slova potvrdí," hájí své prodávající.

„To bysme jistě udělali, kdybych začal o koupi vážně uvažovat," rozhlíží se kolem Maurice, záměrně se odmlčí, jako by přemýšlel, „Bude asi záležet na ceně, kterou budete požadovat."

„Naznačoval jsem již panu Philibertovi …"

„Mluvil jste o deseti tisících liber?" zašklebí se teď Coiffier.

„Tak nějak, pane."

„Jste filuta, pane Alexandře," směje se Mallet, „Ale my určitě nejsme ti, co jen tak někomu sednou na lep."

„Nejde jen o dům, ale i pozemek, na kterém stojí."

„Pozemek?" udělá udivené oči syn soudce, „Vážený pane, víte kolik volných pozemků se nabízí na jiných místech? S možností u domů mít velké dvory, zahrady. Tam se teď stavějí krásné domy, tam se teď rozrůstá Paříž. Tam bydlí ti, kteří mají peníze. Tady může plesat tak srdce obdivovatele historie. Ale to jistě není případ tohodle domu. Nemá téměř žádnou hodnotu. Taková částka je velmi přemrštěná."

„I já mám jistá srovnání," hájí svou nabídku Bancel.

„Nu, jsem zvědav, jak pochodíte. Možná se domluvíte s někým, který vám kývne na vaši cenu, ovšem bude požadovat splátky. Na rozdíl od mého přítele, který může vysázet peníze na stůl, kdykoli, do posledního sou. Byl by ale blázen, kdyby přistoupil na takovou cenu. Za tu si může postavit nový dům v lepší čtvrti, zřídit tam hostinec pro bohatší lidi. Ty budou platit za služby víc," hovoří hodně pohrdavě Mallet.

„Když vezmu rozlehlost domu, pozemky …"

„Můj přítel má pravdu," řekne Maurice a pak se podívá na Misqutona, „Philiberte, nemusíš bejt smutnej. Tohle není jedinej dům v Paříži, který je na prodej. Jsem rozhodnutej tvůj záměr podpořit. Koupit nějakej dům, ve kterým budeš provozovat hostinec."

„Opravdu?" znovu se rozjasní oči snad budoucího hospodského.

„Pochopitelně. Přece bych tady jinak nebyl. Dokonce s mým přítelem. Už z toho můžeš usuzovat, že můj zájem je opravdovej. Ale na druhé straně nebudu vyhazovat peníze za něco, co nemá zdaleka takovou hodnotu."

„Rozumím," kývá Misquton.

„My teď s mým přítelem musíme odjet obchodně z Paříže," pokračuje Tissot, jako by vedle nich vůbec neseděl prodávající, toho záměrně zcela ignoruje, „Máš čas se dál poptávat, zjišťovat nabídky.

Možná i v jiných čtvrtích. Možná by ses mohl zeptat i na nové pozemky. Coiffier má pravdu, někdy je levnější postavit novej dům, než opravovat starej.“

„Opravdu mám hledat?“ tváří se trochu rozpačitě Philibert.

„Samozřejmě. Jsi přeci bratr manžela mé sestry. Ctím rodinu. Můžu dát nějaký peníze v hotovosti do koupi nebo stavby domu. Ty v něm můžeš provozovat zájezdní hostinec, budeš mi platit nájem. Do něj započítáme jak tržby z hostince tak pronájmy z pokojů.“

„Můžu se poptat i já,“ přidá se Mallet, „Mám jistý známosti, stejně jako můj otec. Maurice je naším rodinným přítelem a rádi mu pomůžeme,“ říká, aby před majitelem zdejší nemovitosti zvýšil význam svého kamaráda.

„Pánové, pánové,“ ozve se Bancel, „ještě jsme přeci naše jednání neuzavřeli.“

„Obávám se, že asi ano,“ obrátí se k němu Tissot, „Pokud trváte na naznačené ceně. Deset tisíc liber je pro mnohý hotový jmění. Situace je vážná, jsem zvědavej, kdo vám na vaši nabídku přistoupí. Navíc kdo bude ochoten a schopen vám domluvenou cenu vysázet na stůl v hotovosti. Ale mluvil jste o svém odjezdu na venkov. Pravděpodobně s prodejem nijak nespěcháte, můžete si počkat na zajímavou nabídku. Třeba časem přijde.“

„Cena na současné poměry není přemrštěná …“

„Vážený pane,“ říká s velmi výsměšným výrazem Coiffier, „já i můj přítel Maurice jsme obchodníci a vyznáme se i v nemovitostech. I kdyby architekt potvrdil vaše slova o dobrých základech domu, vše další jeho kladné stanovisko nezmění. Nevhodná poloha, špatný přístup, málo bohatá klientela v okolí, zašlost celého stavení. To všechno se musí promítnout do ceny.“

„Vaše argumenty uznávám, ale ne zcela …“

„Pravděpodobně máte i jiný nabídky,“ pokrčí rameny Mallet, „Tak jich využijte a pak si užívejte života na venkově. Pánové, asi bysme se měli zvednout. Čekají nás mnohem důležitější schůzky, na kterých půjde o zcela jiný peníze, než o jakých se zde bavíme,“ dodá se značnou dávkou arogance.

„Máš pravdu. Děkujeme za prohlídku, pane,“ přikývne Tissot a zvedne se, což učiní i jeho dva společníci.

„Tady jsme teda skončili?“ zeptá se Philibert a snaží se nedat najevo zklamání.

„Jistě. Vždyť jsme přeci domluveni,“ odpoví mu jeho bohatý příbuzný.

„Pánové,“ rychle se zvedne i majitel, „není třeba dělat tak ukvapené soudy,“ snaží se zachránit situaci, nepochybuje vůbec o tom, že ti dva šviháci mají plné kapsy peněz a jsou schopni mu skutečně celou částku uhradit naráz.

„Vaše nabídka je bohužel nepřijatelná,“ pokrčí rameny Maurice.

„O všem se přeci dá jednat,“ chytá se stébla Bancel, ví, jak v současné době bude těžké najít kupce pro takovou nemovitost, navíc takového, který má skutečně hotové peníze.

„Jednat se jistě dá o všem,“ řekne výsměšně Coiffier, využívá jména svého otce a předvádí naprosto nepříjemného arogantního floutka, „Jde o to, jestli má smysl v našem jednání pokračovat,“ zatváří se teď najednou skoro familiérně, natočí se k prodávajícímu, „Můj přítel nutně kupovat nic nemusí. Chce ale podpořit bratra svého švagra. Což je jistě chvályhodné a Bůh mu to jednou přičte k dobru. Ale pan Philibert má taky čas, nikam spěchat nemusí. Když mu dal můj přítel Maurice slovo, může být klidný,“ dodává a pak se ještě více nakloní k Bancelovi, jakoby mu snad říkal důvěrnou informaci, „Dát pro mého přítele deset tisíc liber není žádný problém. Může klidně zaplatit i patnáct, dvacet tisíc, když bude taková koupě výhodná. Ale asi bysme nechodili takhle oblíkaný a neměli svoje váčky naplněné zlaťáky, kdybysme dělali nevýhodný obchody. To jistě pochopíte.“

„Jistě, chápu …,“ tváří se velmi zaraženě majitel, řeč bohatého mladíka na něj učinila dojem, věří mu každé slovo, konec konců, kdo by neznal pana de Saint-Grevy, jeho otce a jednoho z nejbohatších měšťanů. Ti mladí hejskové si určitě můžou koupit celou tuhle ulici, když budou chtít.

„Nuže, pane, chcete ještě něco?“ zeptá se lhostejně Tissot, naznačuje, jak už ho celá dnešní schůzka začíná nudit.

„Mnou vyřčená cena nemusí být nutně závazná," říká s těžkým srdcem prodávající, „Mohl bych mladým pánům něco navrhnout?"

„Prosím, posloucháme," odpovídá na půl huby Maurice a pokukuje po dveřích.

„Pošlete sem nějakého architekta, který by pro vás dům prověřil. Jsem si jistý, že potvrdí má slova. Pak mi vy sami můžete učinit nabídku, říci svou cenu. Nejsem sice nucen prodávat za každou cenu, ale na druhé straně bych už celou věc rád uzavřel a odjel z Paříže," říká Bancel, ale jeho poslední slova neznějí právě přesvědčivě. Spíše se zdá, že je minimálně ve finanční tísni a potřebuje se zdejší nemovitosti rychle zbavit a získat hotovost.

„Tím nic nezkazíme," řekne teď s pokrčením ramen Coiffier, „Než se vrátíme z naší cesty, může sem zajít Philibert s námi vybraným architektem. Až se vrátíme, tak se rozhodneš," navrhuje svému příteli.

„Tvoje rada?" zeptá se ten a tváří se nerozhodně.

„Ty chceš něco koupit," znovu pokrčí rameny Mallet, „Ale jestli si to tady už uzavřel, tak nic."

„Snad bych mohl … sice ten architekt bude něco stát, ale těch pár drobnejch," mávne jen rukou Tissot, jako by mohl rozhazovat zlaťáky hrstmi, obrátí se na majitele, „Dobrá, dám na radu svého přítele. Philibert se s vámi domluví a dům nechám prohlídnout odborníkem. Pak vám řeknu svoji nabídku. Ale už teď vás ujišťuji, že bude nižší, než jakou jste řekl vy."

„Počkám na vaši nabídku, zatím s nikým jednat nebudu … kdy se asi tak ozvete?" ptá se teď poněkud nervózně Bancel, asi ho opravdu tlačí čas, možná také věřitelé či výběrčí daní.

„Nejpozději do tří týdnů, možná dokonce do čtrnácti dnů," odpoví Tissot, „Jsme slušní a poctiví obchodníci, pane, nebudeme nic zbytečně protahovat."

Všichni tři mladí mužové i jejich dva stíny jdou mlčky až ke kočáru, který na ně čeká. Jsou domluveni i na následném programu, Coiffier odveze svého přítele zpátky domů, ještě spolu proberou pár detailů zítřejšího odjezdu a domluví se na vhodném architektovi, jehož služeb využijí.

„Můžu se na něco zeptat?" osmělí se po chvíli v kočáře Phillibert.

„Pochopitelně," dá svolení bohatší příbuzný.

„Je nějaká naděje ten dům koupit?" položí Misquton pro něj klíčovou otázku.

„Podle mýho dost velká," odpoví za přítele Coiffier, „Ten chlap má očividně zájem to prodat co nejdřív a bude chtít peníze na ruku. Kdoví, kdo mu jde po krku. Určitě bude mít zájem dost slevit a ten dům je sice zašlej, ale dle mýho docela bytelnej. Jde jen o to srazit cenu co nejníž to půjde. A v tomhle případě vidím, že se nám podaří ho přimět jít hodně dolů," vysvětluje, a je už zase tím mladým příjemným mužem s usměvavou tváří a bez nějakých velkopanských projevů.

JEDNÁNÍ V AMIENS

Coiffier si výletu do Amiensu očividně užívá, jeho přítel Maurice je přeci jen zamlklejší, neboť je často myšlenkami u své rodiny, manželky, dětí, sourozenců. Podléhá však dobré náladě svého kamaráda a na zastávkách a při nocování se uvolňuje. Ani jeden se neshání po žádných společnicích, byť zvláště Coiffier se nebrání pohledům na pěknou ženu, spíše však zvesela a dost nevázaně popíjejí a debatují o všem možném.

Oba k sobě našli vztah, založeném na vzájemném respektu i podobných zájmech. Těší se z úspěchů, kterými se mohou pochlubit, využívají svého postavení i peněz, které mají k dispozici. Což jim umožňuje užívat si luxusu, vézt se v nádherném kočáře obklopeném houfem ozbrojených jezdců, s úsměvem přijímat poklonkování obsluhy a objednávat si nejlepší vína a delikatesy ve vybraných hostincích. Být bohatý je příjemné, být mladý, bohatý, zdravý a úspěšný pak dvojnásob.

Zvláště Maurice je na vrcholu blaha. Nikdy by se mu nesnilo, že pronikne do společnosti, ve které se točí velké peníze. Přátelství se synem boháče a muže, jehož význam stále vzrůstá, mu přijde skoro

neskutečné. Přitom nejde o nějaké předstírané kamarádství, s Coiffierem si rozumí opravdu dobře. Nejdou si nijak zvlášť na nervy, i když v poslední době spolu tráví hodně času. Ba právě naopak, vzájemně se podporují, učí se praxí, získávají bohaté zkušenosti i známosti.

Poté co dorazí do Amiens, se ubytují v jednom z nejlepších hostinců. Již téhož večera se začnou shánět po panu Foquetovi. Adresu mají, poskytl ji Basile, bratr muže, za kterým přijeli. Proběhne výměna informací přes jednoho z ochránců a oba obdrží pozvánku na zítřejší oběd, který se bude konat v jednu hodinu. Což jim dává dostatek času si odpočinout po cestě i se domluvit na taktice, s jakou vyrukují do zítřejšího jednání. Přeci jen cítí jistou nervozitu, muž, se kterým se setkají, není žádný nýmand, naopak, patří pravděpodobně k významným úředníkům a obchodníkům.

Večer posedí nejprve přímo v lokále a bohatě povečeří, poté pokračují v diskusi a popíjení vína přímo v ložnici. Ač má každý svoji, velmi pěkně zařízenou, teď se slezli na jedné z nich. Probírají zprvu skutečně zítřejší jednání, nakonec sklouznou ke svým osobním problémům. Dotknou se i citlivých témat. Zvláště Coiffier, již značně ovíněný, se rozpovídá.

„Cítím, jak už je můj otec netrpělivej," říká smutně, mimochodem ne poprvé před svým přítelem toto téma otevírá, „Pořád chce dědice. Moje sestra Gabriela má tři dcery, vlastně teď už jen dvě. Madeleine i ten přiblblík pan de Brese pořád nic. A já s Agnes-Viktorií taky nic. Jsme už víc než rok a půl spolu a pořád nic."

„Určitě se všechno časem změní …"

„Tobě se to mluví, ty už máš syna," vzdychá Mallet, „Ale co já? Ty ještě ke všemu Nicolet miluješ, my s Agnes jsme spolu jen z rozumu. Jediným důvodem našeho svazku maj bejt právě děti, spojení našich rodin a přivedení na svět dědice, pokračovatele rodu. Už se začínám obávat nejhoršího."

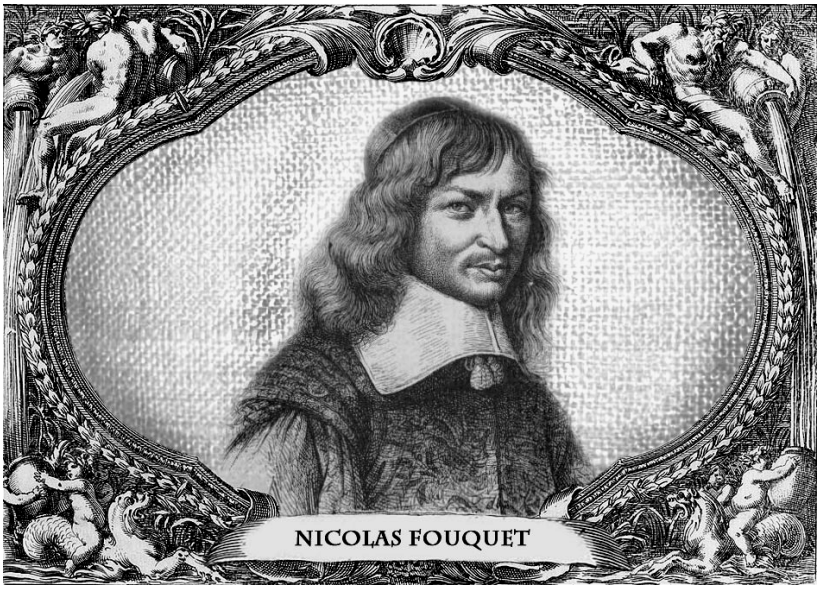
„Určitě děti přijdou. Slyšel jsem, že když se někdo moc snaží … možná bys měl nechat věcem volnější průběh."

„Volnější průběh? Ty už máš dvě děti, ale hlavně, víš, že ty i tvoje žena jste plodný. Určitě si pořídíte další děti, když můžete. Ale co já a Agnes? Jsme oba v pořádku?"

„Proč byste nebyli?"

„Co já vím! Některý páry se snaží a nic, jinýmu se rodí děti jedno za druhým. Jako panu hraběti de Godille, promiň, to nebylo vhodný, když paní hraběnka umřela … Ale já a Agnes … už rok a půl na dítěti poctivě pracujeme. Svoje povinnosti manžela rozhodně nezanedbávám. Výsledek? Nic a zase nic," říká Coiffier zahořkle a raději se zhluboka napije.

Maurice podobnou debatu nezažívá poprvé, znovu se situuje do trpné vrby i laskavého přítele, který se snaží svého kamaráda povzbuzovat. Leč ne právě dvakrát úspěšně. Naštěstí je Coiffier unavený a značná konzumace vína ho zmůže, proto ho brzy skolí spánek. Který se protáhne až dlouho do příštího dopoledne.

Dům, ve kterém se schůzka koná, má pravděpodobně vrchní intendant armády v Pikardii pronajatý. Je patrné, že si potrpí na luxus a již od počátku na Maurice a Coiffiera tento způsob života dýchne. Naopak jsou velmi mile překvapeni, když jim v ústrety vyjde příjemný a usměvavý dvaatřicetiletý skvěle ustrojený muž. Žádný nevrlý suchar, žádný arogantní úředník, žádný nepříjemný společník. Přesně naopak.

Všichni tři se vzájemně

prohlížejí, ani mládenci z Paříže se stydět nemusí, i oni jsou elegáni a zkušený hostitel hned pozná, že jejich šaty jsou ze skvělých látek a jistě i od skvělého krejčího. Přes svou snahu nedokáže tak zcela skrýt překvapení, když vidí jejich mladistvé tváře. Má informace od svého bratra, mluvil o mladém a schopném měšťanovi z Paříže, ale čekal přeci jen někoho o pár let staršího.

Stejně jako si otec Coiffiera zajistil šlechtický titul, ač pochází z třetího stavu, tak i rodina Fouquetů je původu měšťanského, byť již mají také šlechtický titul opatřen. Nicolas je třetím z tuctu dětí, které z patnácti sourozenců přežilo dětství. Jeho rodina je velmi zbožná a všech jeho šest sester má předpovězeno být jeptiškami. A i mnozí chlapci mají předurčenu církevní kariéru.

Nicolas však mezi ně rozhodně nepatří, on chce učinit výraznou světskou kariéru. Co je pro Maurice a Coiffiera také podstatné, předkové Fouqueta pocházejí z okolí Angers, mají stále vazby na kupce z Nantes a mnozí zbohatli obchody se zámořím. Jistě jedno z vhodných témat k budoucí diskusi.

Otec i matka Nicolase pocházejí z právnických rodin, patří k tak zvané noblese de robe, tedy úřednické šlechtě. Jemu samotnému se dostalo jezuitského právnického vzdělání v Clermontu. Složil advokátský slib před pařížským parlamentem, pak vykonal i profesní zkoušku a dostalo se mu cti být představen kardinálu de Richelieu. Ten nezapomněl, že otec Nicolase vzorně plnil zadání ve zmanipulovaném soudním procesu s nešťastným markýzem de Chalais, jehož intriky vévodkyně de Chevruse přivedly na popraviště, kde byla jeho mladá poblouzněná hlava oddělena od těla.

Richelieu Nicolasovi svěřil již v jeho osmnácti letech místo soudního rady při novém suverénním dvoru v Métách, pro které mu udělil zvláštní dispens, neboť byl na něj příliš mladý. Další funkce mu byla zakoupena jen o dva roky později. Začal ale také pracovat v námořních a koloniálních podnicích svého otce, který zemřel ve čtyřicátém roce, tedy před sedmi roky. Téhož roku se pětadvacetiletý Nicolas přiženil do bretaňské rodiny smírčího soudce.

Jeho manželka, Louisa Fourchéová, zemřela již následného roku, když svému choti zanechala šestiměsíční dítě. Ale také značný finanční obnos, mluví se až o téměř půl milionu liber v souvislosti s tímto prvním manželstvím a zároveň dědictvím po zesnulém otci. Pravdou také je, že část z této možné sumy si zajistil svými vlastními aktivitami. Ať tak nebo tak, chudobou rozhodně již v té době netrpí.

Pro mladého Malleta může být jistě zajímavé, že v jednačtyřicátém roce, kdy Nicolas ztratil svou manželku, koupil dost zpustlé panství ve Vaux-le-Vicomte, ležícím na půli cesty mezi Paříží a Fontainebleau, ale které též není příliš vzdáleno od panství Saint-Grevy, které naopak získal jeho otec. Nicolas však přikoupil i půlku hrabství du Melun, na němž závisí zámek Vaux. Podstatné také je, že touto koupí získal titul seguier, což znamená, že se stal doživotním šlechticem a svým způsobem se vetřel do pozemkové aristokracie. Opět osud velmi podobný jako u pana Malleta.

Nicolasovy zájmy jsou však různorodé, už delší dobu podniká a stal se již ve dvaačtyřicátém roce významným akcionářem proslulé Compaigne des Indes orientales, neboli Východoindické společnosti. Zároveň přebíral postupně po otci jeho bývalé aktivity v zámoří, Karibiku, Senegalu i Nové Francii, o kterých na nedávné schůzce mluvil pan de Saint-Grévy. Své zájmy díky svým ziskům podporuje půjčkami koruně, částky jdou údajně do desetitisíců liber. Těžko však soudit, zda tyto půjčky někdy očekává získat zpět či je odepisuje jako svým způsobem poskytnutý úplatek.

Před třemi roky, ve čtyřiačtyřicátém, získal úřad policejního, finančního a soudního intendanta v Grenoblu i celém kraji Dauphine, ve svých devětadvaceti letech. Ovšem tady se jeho kariéra poněkud zasekla, neboť v této provincii jsou poněkud odstředivé tendence jejích obyvatel, které ve zmíněném roce vyvrcholily protifrancouzským povstáním. Což mu vyneslo nepřízeň dvora. Na čas byl dokonce ze služeb koruny propuštěn, když mu mimo jiné byla přičtena k tíži i jeho kritika vysoké míry zdanění.

Naštěstí pro Nicolase nemilost netrvala dlouho, pomohl mu i jeho aktivní přístup při hašení povstání ve Valence a již v loňském roce ho Anna Rakouská jmenovala do funkce intendanta severní armády. Téhož roku v srpnu využil věna své dcery, které jí zanechala její zesnulá matka a koupil nemovitosti, panství i další titul seguier v bretaňském Kerraoulu.

Zkoumavé pohledy nemohou trvat dlouho, vzápětí všichni tři prokazují značnou míru společenského vychování. Přátelské a milé přijetí hostitele je vyváženo zdvořilostmi a na mládí nevídanou pokorou jeho hostů. Nicolas a Coiffier znají svou cenu, Maurice ji postupně zjišťuje.

Zasednou k prostřené tabuli jen ve třech, vždyť se jedná o pracovní schůzku, nicméně vše je vyvedeno do noblesní podoby, prostírání z nádherného porcelánu, broušené číše i karafy. Vzorně upravené služebnictvo je samozřejmostí. Pochopitelně je nutné dostát jistým konvencím a tak se rozhovor rozbíhá v tradičních formách. Sice kultivované, leč naprosto bezvýznamné plkání, trvá téměř půl hodiny. Dotýkají se naprosto obecných témat, cestování, úroda, problémy se zásobováním armád, dlouhotrvající válka, tíživý dopad vysokých daní.

„Musím se přiznat, pane Maurici," hovoří Fouquet a nelze mu upřít osobní šarm, „Představoval jsem si vás přeci jen o něco staršího. Dle slov mého bratra, jeho chvály na vaši osobu."

„Váš pan bratr, pan Basile, jistě trochu přeháněl, ze zdvořilosti, pane vrchní intendante," usmívá se Tissot, „Snad není náš věk překážkou pro naše jednání."

„V žádném případě, naopak," vrtí hlavou hostitel, „Cením si dravého mládí, schopných mladých mužů, kteří na rozdíl od mnoha svých vrstevníků si jdou za svým. Však i já jsem začínal poměrně mladý," dodá vcelku zbytečně, všichni o sobě navzájem vědí dost, mají své cestičky, jak si zajistit informace.

„Jsme velmi rádi, že jste se nás uvolil přijmout tak brzo po našem příjezdu," ozve se Mallet.

„Je mi potěšením poznat syna tak významného muže, jakým je bezpochyby pan de Saint-Grevy. Jistě jste již jistě zjistili, že jsme tak trochu i sousedi," usměje se intendant.

„Narážíte asi na panství, které můj otec zakoupil," pochopí Coiffier.

„Ano, není tak vzdáleného od mého," přikývne Nicolas, „Vlastně máme mnoho společného, já s vaším otcem. Oba si zajišťujeme dostatečné prostředky svými obchody, ale oba máme i jiné cíle, kterými je získání vlivných postů ve státní správě. Jsem přesvědčený, že brzo bude váš otec nejen soudcem pařížského parlamentu, ale také jeho radou."

„Můj otec není ve funkci zase tak dlouho."

„Ovšem šikovní a schopní lidé se dokáží prosadit rychle. Velmi si vašeho otce vážím," pokračuje ve velmi přátelském duchu hostitel, „Stejně jako vás, pánové. Slyšel jsem o vás nejen od svého bratra Basila, který si dovolil nazvat vás, pane Maurici, svým přítelem. Ale slýchám o vás i od jiných lidí, kteří s vámi měli tu čest uzavírat obchody. Jdete zářně ve šlépějích svého otce, pane Coiffiere. Jste neobyčejně pracovitý, pane Maurici, zvládnout tolik funkcí není jistě jen tak," usměje se mírně.

„Snažím se toho moc nepokazit," zasměje se Tissot, cítí se uvolněně, což je atmosférou, kterou intendant vytváří.

„Vzácná skromnost, pane," protáhne se Fouquetova tvář do širokého úsměvu, „Nebo velmi povedený vtip. Chápu, proč o vaše služby tolik stojí pan de Godille i pan de Saint-Grevy. Ale nejsou jistě sami, komu poskytujete znamenité služby," podívá se teď významně na mladíka.

„Pak jsem toho pravděpodobně tolik nezkazil, pane vikomte," odpoví se šibalským úsměvem tajemník dvou jmenovaných pánů.

„Určitě ne. Můj bratr Basile mi vás vřele doporučoval. Nejen přijmout a vyslechnout, ale též získat za svého spojence. Za kterého bych měl pochopitelně také rád vás, pane Coiffiere i vašeho otce," obrátí se teď hostitel na druhého z mládenců.

„Naše záměry jsou asi obdobné," odpovídá Mallet s jistou zdrženlivostí nad přívalem lichotek, „Jen bych rád uvedl jednu věc na pravou míru, pane vrchní intendante. Maurice je nejen tajemníkem mého otce, ale též mým nejlepším přítelem a naším rodinným přítelem. Jsme více společníci, než by pan Maurice pro nás konal nějaké služby," rozhodne se zvýšit cenu svého kamaráda.

„Snad jsem se jen neobratně vyjádřil, pane Maurici," obrátí se Fouquet na Tissota s odzbrojujícím úsměvem, „Velmi dobře vím, s kým dnes hovořím, pánové. Beru vás za vyslance velmi významné skupiny pařížských obchodníků, kteří zvláště v poslední době jsou na výsluní. Vaše úspěchy mi nejsou neznámé a musím vám vyjádřit svou úctu. Dokázali jste velmi dobře využít nové situace u dvora a získat

si mocné spojence. Stojí tak za vámi vlivní lidé a také značné peníze. Obojí dohromady vám pak přináší další úspěchy.“

„Je nutné kompliment vrátit, pane,“ říká Tissot, „Vy sám jste velmi úspěšný a bohatý obchodník a také vaše úspěchy si zasluhují obdiv. Souhlasím plně s vaším bratrem panem Basilem, který se zmínil o možnosti si být navzájem prospěšní. Podle všeho si ani až tolik nekonkurujeme.“

„Jsem stejného názoru,“ přikývne intendant, „Máme více společného, než co by mezi nás stavělo pomyslnou zeď. Také zbytečná skromnost není na místě, podařilo se nám dosáhnout slušného jmění, solidního postavení. Ale naše cíle jsou jistě vyšší, pánové. Moje či mé rodiny i vás a vašich přátel. Vzájemná podpora je potom logickým vyústěním.“

„Vaše slova mě velmi těší,“ ozve se Mallet, „Mohu i za svého otce přislíbit podporu vaším zájmům, pokud bude v jeho silách jim napomoci.“

„Nepochybně bude. Úřad vrchního intendanta severní armády je sice zajímavý, ale upřímně, mé kroky směřují do Paříže,“ vysvětluje hostitel, „Hodlám jít směrem, jakým se již vydal váš otec, pane. Pařížský parlament se mi zdá do budoucna vhodným prostředím. Rád bych získal stálé místo v Paříži, neboť tam je teprve možno v plné míře uplatňovat zkušenosti a vytvářet si větší vliv. Můj bratr Basile v tomto směru činí jisté kroky a nepochybně každá další podpora bude velmi vítána. Zvláště pokud váš otec má velmi dobré vztahy s prvním ministrem.“

„Situace v Paříži a vztah mezi parlamentem a Jeho Eminencí není právě ideální,“ připomene Tissot.

„Jak krásně a vybraně řečeno,“ usmívá se Foquet, „Moc dobře si uvědomuji složitost situace. Ale právě bouřlivá doba přeje připraveným a odhodlaným. Což je dle mého případ vás i můj. Mohu vás ujistit, že i já velmi rád podpořím vaše zájmy, snad mohu být v některých směrech nápomocný. Slyšel jsem o vašem snažení v oblasti Angers, také mi něco naznačil můj bratr o Nantes. Znám pár vhodných lidí, na které bych vám mohl dát své doporučení.“

„Za takovou pomoc bychom vám byli velmi vděční, pane,“ vezme si znovu slovo Mallet, „Zvláště já a můj přítel Maurice. Vámi zmíněná oblast tak říkajíc spadá do naší jurisdikce. Pochopitelně nezastupujeme jen svoje zájmy.“

„Pochopitelně. Dost se hovoří nejen o vašem otci, ale i o jistém panu Juanovi, který snad měl kdysi blízko i k vévodovi de Richelieu. Je vhodné spojit své síly a vzájemně hledat cesty, jak se podporovat. Musím uznat, záběr vašich obchodů je neobyčejně pestrý a široký. Některé vaše aktivity vzbuzují i můj osobní zájem. Neviděl bych nic špatného, kdybych je mohl nejen podpořit, ale do některých se i zapojit. Na oplátku mám zase možnost nabídnout jiné oblasti, které by vás mohli zajímat a ve kterých se ještě tolik neangažujete. Alespoň pokud je mi známo,“ hovoří vcelku otevřeně Foquet.

„Mluvíte teď o něčem konkrétním či pouze obecně?“ zeptá se Tissot a pátravě se na zkušenějšího a protřelejšího spolustolovníka podívá.

„Více méně hovořím teď obecně, ale není problém mnohé konkretizovat,“ má stále usměvavou a přátelskou tvář intendant, „Zaujalo mě například vaše spojení s bankéři, obchodujete se Španělskem a Portugalskem. Já mám vliv ve společnosti Compaigne des Indes orientales, což nepochybně dobře víte. Vlastním dost akcií této společnosti a mé slovo něco znamená. Možná bych mohl nabídnout oplátkou pomoc v tomto směru. Nebo v obchodování s Novou Francií. Zde je stále prostor navýšit investice a tím zvýšit i obrat. Spolupracovat se silnou finanční skupinou může být oboustranně výhodné. Pro vás, vaše přátele i pro mou osobu.“

„Velmi zajímavá nabídka,“ tváří se spokojeně Tissot, dokonce se musí snažit nedat najevo překvapení, takto otevřené a konkrétní jednání ani neočekával.

„Naše vzájemná podpora může být ve dvou základních rovinách, pánové,“ pokračuje ve vstřícnosti Foquet, „Tou první jsou obchodní záležitosti, vy i já patříme do skupiny, která na tomto vydělává a navyšuje svůj majetek. Druhou jsou pak naše řekněme politické ambice. Což ale následně znamená podporu i obchodních zájmů, protože čím více vlivu máte, tím lepší je vaše výchozí pozice. Což ale zrovna vám vysvětlovat nemusím,“ usměje se téměř až šibalsky, „Vy z politického vlivu těžíte. Ať již

u prvního ministra, ve vedení Paříže, ale též u mnohých velitelů armád, což je takový stát ve státě. Vaše schopnost si domluvit lukrativní zakázky či se na nich nějakým významným způsobem podílet, je hodná obdivu."

„Podpora mocných je ale velmi ošidná," nadhodí problém Maurice.

„O tom vím své, pánové," přikývne hostitel, „Však jsem jeden čas upadl do značné nemilosti dvora a dle mého názoru bez jakéhokoli vlastního zavinění. Nepříjemnosti v Dauphiné nebyly způsobeny jen rebelujícími obyvateli, ale též intrikami závistivců a nepřátel."

„Já měl spíše na mysli změnu poměrů. Stabilita mocenských vlivů není zase tak velká, jak by se třeba mohlo zdát."

„O čemž asi víte nejvíce z nás všech," usměje se chápavě Fouquet a dá tím Mauricovi najevo, že má minimálně povědomí, čím se zabývá na schůzkách s jeho bratrem Basilem, „Znalost poměrů, schopnost se včas orientovat, se nedá mnohdy penězi zaplatit. Respektive může vaše peníze ochránit či znamenat jejich výrazný nárůst. Proto je nanejvýše vhodné tyto znalosti mít a též se moci opřít i o vlastní postavení. Na čemž vy i já velmi usilovně pracujeme."

„Plně s vámi souhlasím, pane," kývá hlavou Tissot, „Je výhodné mít konexe na více místech, pro případ, že by některá vysoce postavená osoba ztratila svůj vliv. Stejně tak považuji za správné se vzájemně podporovat s lidmi, kteří mají shodné zájmy i dostatečnou sílu je prosazovat. Pak se lépe překonají otřesy, občasné neúspěchy, ztráty."

Pokračuji v diskusi, probírají problémy mezi Mazarinem a parlamentem, jak Nicolas tak Maurice prokazují, že jsou v této oblasti velmi dobře informováni a Coiffier jejich výměnu názorů sleduje s mírným překvapením. Jeho přítel prokazuje vysokou úroveň znalostí i schopností je využít a správně pojmenovat.

Čas plyne a hlavní chod je za nimi. Služebnictvo sklidí ze stolu a na oplátku přinese různé dezerty, vyrobené nejen z nejlepších ingrediencí a podle skvělých receptů, ale také v krásné a přitažlivé úpravě. Lahodí zraku i čichu a sliny se jen sbíhají. Až je téměř líto mladíkům se do některých zakousnout.

„Nuže, pánové," vrátí se zpátky ke konkrétním problémům Foquet, „Pojďme si při zákuscích promluvit o Angers a Nantes. Pokusím se zvážit, jak bych vám mohl být nápomocný," dodá k radosti svých společníků.

„Velmi rádi, pane," odpovídá Tissot, nicméně začíná být maximálně ostražitý. Sice obě strany deklarovaly zájem o spolupráci, nicméně v některých věcech mohou být i konkurenty. Snaží se proto prozradit jen co je bezpodmínečně nutné, aby měla následná debata smysl.

Vrchní intendant dělá, že si opatrnosti Maurice nevšiml, prokáže solidní znalost tamních poměrů a vysloví i pár jmen osob, na které by mohl dát doporučení. Vzápětí se rozhovoří o problematice obchodu se zámořím, bouře, piráti, nemoci na lodích, ale i možnost zničení nákladu vlhkostí a z nich pramenících různých plísní. Také nejde do podrobností, jen znovu prokáže velký přehled.

Coiffier i Maurice cítí, že se jejich dnešní jednání blíží k závěru, jsou však velmi spokojeni. Dosáhli více, než od první schůzky očekávali. Stejně tak kvitují, když Fouquet sám od sebe naznačí, jak by jejich vzájemná komunikace mohla dále pokračovat. Logickým a vhodným prostředníkem může být jeho bratr Basile, považuje však za nutné se znovu setkat z očí do očí. Nejlépe přímo s panem de Saint-Grevy, mluví o své cestě do Paříže.

„Ocenil bych, kdybych si mohl domluvit schůzku s vaším otcem, pane Coiffiere," říká, pak se obrátí na druhého z mladíků, „Mohl bych o zprostředkování požádat vás, pane Maurici? Přes svého bratra, s nímž jste přátelé?"

„Velmi rád schůzku zprostředkuji," přikyvuje oslovený.

„Mám ještě jednu záležitost, pánové. Když už jste vážili tak dlouhou cestu, abyste neodjížděli tak zcela z prázdnou. Mám tady jednu dodávku, pro vojsko, která musí být v krátké době vyřízena. Nejde o žádnou velkou zakázku, ale přeci jen nám nějaký zisk může přinést," říká Foquet a kvituje příjemné překvapení v obličejích obou svých spolustolovníků.

„Velmi rádi se na jejím zajištění budeme podílet, pane vrchní intendante," snaží se nedat najevo svou radost Maurice.

„Předpokládám takový malý obchod, jen mezi námi třemi," usmívá se dál Nicolas, „Navrhuji si zisk rozdělit na třetiny. Pokud souhlasíte, probereme podrobnosti. Mohl bych věc samozřejmě vyřídit jinak, ale chci učinit vstřícné gesto, jako první krok k naší vzájemné spolupráci. Zjistilo se, že nám schází některé součásti výstroje a výzbroje, kdoví, kde se ztratily. Nebo byly objednány v nedostatečném množství. Při vašich kontaktech jste jistě schopni potřebné věci dodat v brzké době."

„Pevně věřím, že jsme schopni tuto dodávku zajistit," je patrný žár v očích Coiffiera.

„Mám tady seznam potřebných součástí," vytáhne popsaný list papíru intendant.

Nejde opravdu o dodávku velkého rozsahu ani významu, pokud však vhodně našponují cenu, celkový zisk může být v řádech tisíců liber. Pokud ho vydělí třemi, nepůjde o žádný zvlášť výnosný obchod, jak dost často u armádních zakázek bývá. Ačkoli pro Maurice je určitě i takový příjem nezanedbatelný.

Domlouvají se na termínech, formě a místě, kam má být zboží dopraveno. Oba mladící chápou, že se jedná především o malou pozornost, neboť jistě by si byl pan vrchní intendant schopen věci opravdu zajistit jinak a možná i s větším ziskem pro sebe. Leč asi chce skutečně ukázat dobrou vůli a postavit základ budoucí spolupráce. Také dobře vědí, že o skutečných velkých dodávkách pro armádu se rozhoduje jinde a zisky jsou daleko vyšší pro zainteresované osoby. Však pár takových dodávek jim výrazným způsobem vylepšilo bilanci jejich tajné společnosti.

Nakonec se mládencům dostane ještě pozvánky na malou společenskou akci, kterou hodlá pan intendant uspořádat do dvou dnů pro své přátele a významné hosty z města a jeho okolí. Moc dobře si je vědom, jak je důležité udržovat přátelské vztahy a jak navazovat nové. Při své schopnosti být velmi dobrým a vtipným společníkem, nenásilně ukazovat na význam svého postavení i bohatství, nemá o hosty nouzi. Ani o tak zvané přátele.

„Podle mýho jsme dosáhli víc, než jsme čekali," zkonstatuje suše výsledek odpolední schůzky Coiffier, když se sejdou s přítelem na ložnici u skleničky vína.

„Můj pocit je stejnej," přikývne Maurice, ale vzápětí dodává, „Musíme si uvědomit, že na nás byl perfektně připravenej. Ten ví, co dělá a určitě to dotáhne hodně daleko. Příjemnej, šarmantní, uhlazenej a přitom asi i nebezpečnej. Pokud by byl teda náš nepřítel nebo konkurent."

„O důvod víc s ním spolupracovat. Ještě že se tak dobře znáš s jeho bratrem," hodí okem po kamarádovi Mallet, ten však z pochopitelných důvodů narážku přejde.

„Hlavně teď musíme zajistit tu zakázku, nejde sice vo nic velkýho, ale přece. Všechno musí být v dobrý kvalitě a včas," řekne.

„Vo to se nebojím, máme přece takovejch dodavatelů …"

„My?" protáhne Tissot, „Spíš tvůj otec a Juan."

„Tohle se jich ale přece netýká," podívá se zkoumavě Coiffier na přítele.

„Asi ne."

„Jak asi ne …"

„Musíme jim o tom říct," konstatuje důrazně Tissot, „Zároveň ale i to, co řekl pan Nicolas o našem vzájemném obchodě a dělení případného zisku. Jsem přesvědčenej, že nebudou nic namítat, když se o věc postaráme sami," dodá, pak pokrčí rameny, „Kdyby nakonec chtěli, aby i tahle zakázka byla součástí obchodů naší společnosti, tak na to mají právo. Nejednali jsme tady sami za sebe."

„To sice ne, ale Nicolas jasně řekl, že je to jen pro nás tři."

„My ale máme svoje závazky, Coiffiere," znovu hovoří velmi důrazně Tissot, „Tvůj otec i Juan nám důvěřujou. Máme jasný dohody, co jsou obchody společnosti, co tvýho otce a co si můžeme nechat jako svoje, pokud se nám zadaří."

„Máš pochopitelně pravdu," usměje se Mallet, „Nechtěl jsem to před nima tajit. Ani by to vlastně nešlo. Ale jen říkám, že nám to asi nechaj a pak se budeme muset o dodávku postarat sami. Ale když bude potřeba, tak požádám otce, ten mi dá doporučení na vhodný dodavatele."

„Byl bych radši, kdyby to šlo bez toho.“

„Jak bez toho?“ podívá se teď pro změnu na kamaráda pátravě Coiffier.

„Nemůžeme se napořád za někoho schovávat, na někoho odvolávat. Především jméno tvého otce nám otevírá všemožný dveře. Ale pokud chceme pokročit … rozumíš mi?“

„Naprosto. Mluvíš mi totiž z duše,“ přitakává Mallet, „Sice nás chválej, to jo, ale stejně, když jde vo něco většího, tak si to domlouvaj stejně sami. Juan s bankéři a dalšíma, otec s Mazarinem a tak. My děláme takový lepší poskoky, to je mi jasný.“

„Tak hrozný to zase není,“ usměje se Maurice, „Vzhledem k tomu, kolik je nám let a především, jak málo zatím máme voba zkušeností, máme jejich důvěry víc než dost.“

„Ty seš prostě skoro svatej,“ zachechtá se Coiffier, „Bohužel máš asi zase pravdu, jako skoro vždycky,“ zakření se a chopí se pohárku s vínem, „Tak na naše obchody, Maurici,“ pozvedne ho.

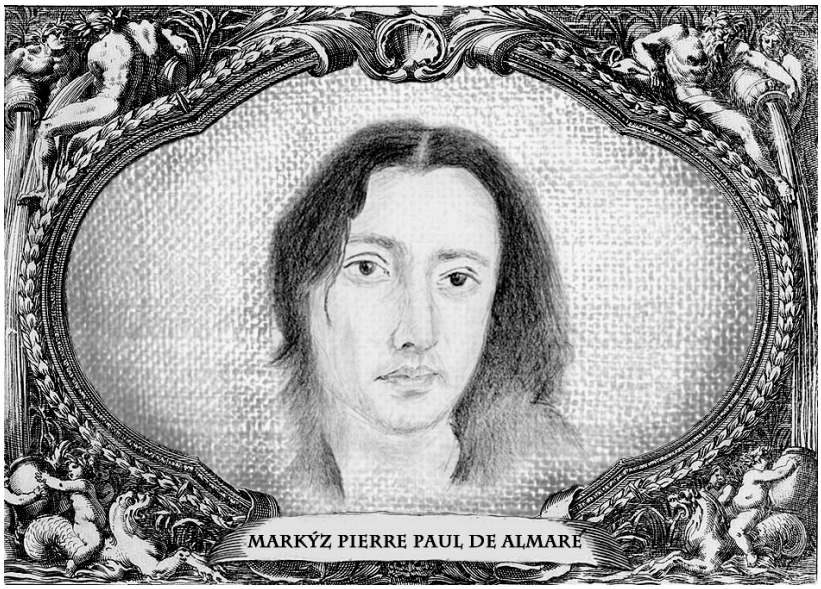
ČTYŘICÁTÁ DRUHÁ KAPITOLA

MARKÝZ DE ALMARE VYZVÍDÁ

Po vražedném útoku v přístavu Formia je mladý diplomat markýz de Almare stažen ze všech jednání ohledně francouzských zájmů v Neapoli, kde skutečně sedmého července vypuká proti španělské povstání. Což nahrává zájmům Mazarina a země, jejímž je tento Ital prvním ministrem.

K radosti pana de Almare již k dalšímu pokusu o zákeřný útok na jeho život nedochází, byť jsou on, kapitán Roth i jeho osobní sluha Dorlan ostražití. Oč však tehdy šlo dodnes neví, což mu občas přináší mrazení v zádech. Není dobrý pocit vědět, že si někdo objednal vaši vraždu, ale vůbec netušit kdo a proč. A hlavně, zda na svůj záměr dotyčný již rezignoval, nebo jestli jen vyčkává, až ostražitost poleví, aby se pokusil s jiným týmem najatých zabijáků o reparát. Nebo i způsobem ještě více zákeřnějším, například za pomoci podplaceného služebníka a jedu.

Pan de Almare dorazí zpátky do Paříže na konci srpna. Ačkoli dostal od Mazarina souhlas opustit Řím již dříve, vyčkával s odjezdem, až bude jeho choť zcela v pořádku. Naštěstí se její zdravotní stav zlepšoval velmi rychle, ovšem jen co se týká těla, duševní strádání pokračuje vlastně doposud, ačkoli i zde je čas dobrým lékařem. Pierre se snaží být co nejvíce pozorný a svou usouženou manželku povzbuzovat.

MARKÝZ PIERRE PAUL DE ALMARE

Hned po svém návratu do Paříže se začíná markýz zajímat, co se všechno odehrálo v době jeho nepřítomnosti v rodné zemi. Byl vlastně na cestách s krátkým přerušením skoro rok a půl, vyrazil brzy po své svatbě na počátku jara roku šestačtyřicet a vrací se na sklonku léta roku sedmačtyřicátého. Ačkoli pochopitelně dostával informace, ne vše mohlo být v tajných dopisech vylíčeno. Navíc se snažil držet co nejdál od oficiálních zástupců Francie v Římě, aby na sebe nepoutal zbytečnou pozornost.

Nejdříve se přivítá se svou sestrou a nachází ji velmi spokojenou. Ta si získává postupně důvěru Anny Rakouské, jako by nepřátelství mezi panovnicí a její matkou bylo navždy zapomenuto. Její prvorozený syn Henri, markýz de Cavarlene, se stal součástí dětského souboru, který slouží k rozptýlení Ludvíka XIV.

MARKÝZA DE ALMARE
CHARLOTTE OF CLAPPERTON

Sedmiletý Henri vše bere nesmírně vážně, chová se velmi hrdě a skvěle dodržuje všechna pravidla protokolu. Na druhé straně ho jeho komorná našla párkrát s očima zarudlýma od pláče, kdy své pokoření či pocit nespravedlnosti léčil vyplakáním se doma do polštáře. Ludvík umí být někdy velmi nepříjemný, bohužel Henri asi zdědil po otci horší smysl pro humor, pokud vůbec nějaký má. Ale možnost být v blízkosti vladaře bere jako velkou čest, je na svoje nové postavení nesmírně pyšný.

Jeho matka si roli dvorní dámy i života u dvora opravdu užívá. Ukazuje více než dvě tváře, jednu velmi zbožnou a spořádanou v přítomnosti Anny Rakouské, druhou rozvernou a zábavnou, mezi dvorními dámami a svými přáteli a třetí vášnivou, když se ocitá sama ve svém soukromí se svým synovcem Raulem, který ji doposud neomrzel. Neboť je pokorný a velmi dobrý milenec.

Svému bratrovi markýza referuje o společných známých či příbuzných, například o princi de Marcillac, který získal funkci v Poitiers, o bratranci vévodovi de Condé, který je se svým vojskem a mnoha významnými šlechtici v Katalánii, o vévodkyni de Longueville, která se na jaře vrátila z Müsteru, aby porodila již druhou dcerku. Ovšem ta první ji po roce zemřela, takže Anna-Genevieva má teď syna a dcerku. Andrea pokračuje dalšími zaručenými informacemi ode dvora, kterým však její bratr věří tak napůl. Ví, co dokáží klevety.

V dalších dnech si se sestrou slibují, že si naleznou chvíli, aby si vážně popovídali o rodinných problémech, místo toho jsou oba dost rozlítaní a téměř se nevidí. Přesto stihne Andrea povzbudit alespoň

slovy zasmušilou švagrovou Charlottu, snaží se její potrat zlehčit poukázáním, kolika jiným se něco podobného též přihodilo a nakonec měli či mají ranec zdravých dětí.

Charlotta nakonec odjede po domluvě s manželem na pár dní za královnou Jindřiškou Marií, manželkou ranami osudu pronásledovaného anglického krále. Mezitím její muž vykonává řadu především pracovních schůzek, spojených s jeho prací. Musí se znovu ukázat u dvora, vydobýt si zpět své postavení. Byl dlouho pryč a přízeň mocných je vrtkavá.

K jeho radosti ale nejde o jeho případ, přeci jen se na něj tak zcela nezapomnělo. Anna Rakouská mu poskytne formální setkání s příslibem pozdější delší a soukromé audience. Krátce se setká s Mazarinem, který mu slíbí to samé. On posléze využívá svých známostí ve státním aparátu a snaží se vyzvědět co nejvíce podrobností, aby byl v co nejširším obraze.

Nejpřínosnější je pro něj delší rozhovor s panem Huguesem de Lionne, který je státním radou a od minulého roku tajemníkem samotné Anny Rakouské. Ovšem dobře se vyzná v mezinárodní politice a je tedy markýzovým kolegou diplomatem. Za největší svůj úspěch, kdy před několika lety vyjednával smíření papeže Urbana VIII. s vévodou z Parmy, získal nejen uznání, ale i zmíněné posty. Jelikož strávil též dost času v Itálii i Římě, mají si oba věru o čem povídat.

Proberou situaci v Neapoli, kde hodlá Francie instalovat do funkce vládce s největší pravděpodobností vévodu de Guise, ačkoli se také uvažuje o královu bratrovi, Malém Monsieurovi, vévodovi z Anjou. Dokonce padl i návrh, aby tamní stolec připadl vévodovi de Condé. Probírají v největší tajnosti tyto varianty a tajemník je mile potěšen přehledem o deset let mladšího kolegy. Hovoří s ním otevřeně, neboť zná jeho tajné poslání i jaké důvěře se mu dostává jak od Mazarina tak od královny.

Hovoří též o Toskánsku, kam směřuje francouzský výsadek, aby Francie získala kontrolu nad státečky, bezprostředně sousedící s tím papežským. Zároveň se zmiňuje o snaze upevnit si spojenectví s Tureckem a Polskem, ve kterém má Francie značný vliv a významného přímluvce díky polské královně z rodu de Gonzague, kterou kdysi tak obletoval nešťastný markýz de Cinq-Mars.

Podle získaných informací se vévodovi de Condé v Katalánii příliš nedaří, pokud přímo neprohrává, naopak výbornou zprávou je vítězství maršála de Turenne v bitvě u Sommerhausenu, což dává další trumfy do rukou francouzským vyjednávačům v Münsteru.

Pan de Lionne hovoří i o domácích problémech. Zmíní se o jmenování pana Michela Particelliho d´Emery hlavním správcem financí, což mnozí nepřijímají právě s velkým nadšením. Referuje o velkém napětí mezi dvorem a pařížským parlamentem, které má podobu mnohdy různých obstrukcí, jenž v podání soudců způsobují ve svém důsledku značné problémy při vykonávání faktické vlády nad zemí. Taktně naznačí, že se očekávají v brzké době další problémy, neboť se chystá vstoupit v platnost výrazně zvýšená daň na dovezené zboží do Paříže, schválená sice již před rokem, ale až teď by měla být aplikována. Parlament opakovaně a marně žádá, aby se vztahovala jen na nejbohatší obchodníky.

Naopak velmi zdrženlivý je tajemník královny, když markýz zabrousí do oblasti dvora. Jen velmi obecně hovoří o výchově krále, více se věnuje jen jeho výletu k armádě, kdy Ludvík doprovázel svou matku a prvního ministra do Pikardie, kde hrozila porážka u Artentieres. Král tam snad až příliš riskoval a prokázal velkou osobní statečnost, když kolem prolétlo při obléhání Etampes pár dělových koulí. Snad až v příliš nebezpečné blízkosti, ale on nehnul ani brvou. Pochválí i Mazarina, jak mu slušel šarlatový oblek opatřený kyrysem.

Daleko méně radostné zprávy se dozví o událostech v Anglii při návštěvě barona Jermyna, tajemníka anglické královny, o nichž má kusé informace z dopisů svého tchána. Lituje především vydání krále Karla Skoty parlamentu v lednu tohoto roku. Dle všeho si však panovník stále neuvědomuje, v jak nevýhodné je situaci. Určitě tajně doufá na pomoc z pevniny, která však nepřichází a ani přijít nemůže. Všichni mají dost svých starostí, než aby riskovali válku se stále sílící New model army, kterou si zřídil a vydržuje anglický parlament. Její oddíly navíc byly povolány na pomoc do Irska, ani odtud tedy další vojáky Karel taky čekat nemůže. Dle všeho se tak jeho naděje nejvíce upínají stále do Skotska.

Nicméně situace se ještě zkomplikovala, když na začátku června přijel na zámek Holmby kornet Joyce v doprovodu pěti set vojáků a svým způsobem krále unesl. Není přesně jasné, zda jednal opravdu spontánně, jak se oficiálně říká, či na popud z vyšších míst armády, jak se spekuluje. Dle všeho však generál Oliver Cromwell, jehož moc značně sílí, minimálně nebyl proti.

Dle posledních zpráv sice vypukly v červenci v Londýně nepokoje proti vládě parlamentu, nicméně se zdá, že jeho moc je stabilní. Nebo lépe řečeno, moc, kterou ve svých rukách drží velitelé armády. Jedinou nadějí krále jsou spory uvnitř jeho opozice. Mnozí umírněnější poslanci se dle všeho

obávají rostoucího vlivu armády či spíše jejich velitelů a rádi by tuto moc upozadili. Jenže jednou vypuštěný tygr z klece se jen špatně přesvědčuje, aby se do ní vrátil.

Nakonec lord Fairfax se svými muži vstoupil do Londýna a podle posledních zpráv je po nepokojích veta. Ovšem tím, že jsou jeho jednotky v hlavním městě, má naopak teď všechny trumfy v ruce on, spolu se svými generály, z nichž tím nejvíce razantním je asi právě již zmíněný Cromwell.

„Král Karel tedy definitivně prohrál? Bude muset přijmout nedůstojné podmínky a stát se loutkou v rukách parlamentu?“ táže se markýz, poté co skončí obšírný výklad Jermyna.

„Můj osobní názor je, že není již naděje, aby svou porážku odvrátil. Ačkoli vím, že se snaží vyjednávat se Skoty a také, že spoléhá na rozkol mezi svými protivníky,“ hovoří s povzdechem tajemník, „Ale i kdyby mu snad vyšli vstříc, musel by přistoupit na jejich podmínky, které by se možná nemusely příliš lišit od těch, co mu může nabídnout parlamentní opozice. A za druhé, nejsem přesvědčený, že by Skotové mohli postavit tak silné vojsko, aby dokázalo porazit Fairfaxovu armádu.“

„Máte tušení, v jaké pozici se nachází můj tchán?“

„Ten je natolik chytrý, aby se nacházel v dobré pozici,“ objeví se letmý úsměv na tváři Angličana, „Nezapletl se ani s jednou stranou, ač jistě jsou mu bližší roajalisté než parlamentaristé. V jednáních, kterých se zúčastnil, se snažil vždy zastávat neutrální pozici. Což mu dává velké naděje, aby si udržel své postavení i vliv, ať již zvítězí v tomto nešťastném sporu kterákoli ze stran.“

„Královna Jindřiška tedy žádnou opravdovou pomoc nesehnala,“ spíše konstatuje než se ptá markýz.

„Žádnou, která by stála za řeč. Na pevnině není nikdo, kdo by byl ochotný postavit tak silné vojsko, aby mohl průběh války na ostrovech změnit,“ povzdechne si baron.

O stejné situaci hovoří později markýz i s prvním ministrem, ten mu slova tajemníka anglické královny potvrdí.

KARDINÁL JULES MAZARIN

„Jednání v Münsteru i Ostenbröcku vypadají nadějně,“ říká Mazarin, „Každý se ale snaží si ještě vylepšit své pozice. Všichni však tuší, že jsou všechny mocnosti již natolik vyčerpány, že by další neúměrné protahování bojů mohlo přivést většinu zemí ke krachu. Což by ve svých důsledcích mohlo otřást s mocenským postavením vládnoucích rodů. Střed Evropy je v troskách, města a vesnice vydrancovaná, polovina obyvatel mrtvá, buď vyvražděná nebo padla za oběť epidemiím či hladomorům.“

„Válka by tedy mohla skončit?“ dívá se trochu nedůvěřivě mladík, „Když jsem byl já v Münsteru, spíše se mi zdálo, že se jednotlivé delegace předhánějí v okázalostech, než by se jednání blížily ke svému zdárnému vyvrcholení.“

„Neříkám, že k dohodě dojde v nejbližších měsících. Ale můj odhad je, že mír by mohl být uzavřen do dvou let,“ prognózuje Jules.

„To jsem už slyšel vícekrát,“ upozorní pan de Almare, pak si povzdechne, „Ale i kdyby jste měl pravdu, další dva roky vraždění a drancování …“

„Války tady vždy byly, jsou a vždy budou. Možnost získat větší vliv, území a moc silou, je příliš lákavá. Muži jsou od Boha předurčeni k válčení, alespoň si to většina z nich myslí. Nebo většina těch, kteří o válkách rozhodují,“ trochu se opraví kardinál, „Pravdou je, že tento konflikt se táhne už hodně

dlouho a nezdá se, že by někdo byl schopen druhého zcela rozdrtit. Spíše se všichni vyčerpávají navzájem. Některým však dlouhá léta bojů vyhovují, vojevůdcům, kteří si vydobyli uznání, tituly, majetek. Armádním dodavatelům, kteří nesmírně zbohatli, zatímco jejich země nesmírně zchudly.“

„Můj názor znáte,“ pokrčí rameny Pierre, „Válka je selháním nás, diplomatů.“

„Jste až příliš příkrý a naopak přeceňujete možnosti vyjednavačů,“ zasměje se Mazarin, pak jeho tvář zvážní, „Slyšel jsem o jistých problémech, které jste měl v Římě. Nemyslím teď na vaši manželku, ale útok, který byl na vás veden.“

„Dodnes tomu nerozumím,“ pokrčí rameny mladík, zdánlivě lhostejně, leč mráz mu přeběhne po zádech. Následně velmi působivě vypráví o situaci, které byl nucen čelit s mečem a dýkou v ruce. Stejně tak i o marném pátrání, kdo na něj vlastně zabijáky poslal.

„Neuvěřitelné,“ vrtí hlavou snad až příliš teatrálně první ministr, byť se teď dívá i s trochou obdivem na svého podřízeného diplomata, „Taková chladnokrevnost a statečnost z vaší strany … Ovšem byl jste vystaven obrovskému nebezpečí.“

„Díkybohu se žádný útok již neopakoval, Eminence. Ovšem po něm jsem se přestal zcela angažovat, zbytek mého pobytu se nesl výhradně v duchu studia a občasných návštěv u několika přátel,“ vysvětluje markýz a v kostce popíše poslední své měsíce v Římě.

Diskutují, probírají zájmy Francie i jiných mocností v souvislosti s papežským stolcem, zde přidá mladík pár postřehů ze svého krátkého setkání s papežem. Nakonec se znovu vrátí na začátek, k rodinným problémům.

„Snad vaše paní bude brzo zcela v pořádku,“ dotkne se černé můry mladíka kardinál.

„Modlím se k Bohu, aby se tak stalo. Aby tentokrát plod donosila. Stále mám před sebou smutný obrázek zakrvaveného uzlíčku, ve kterém se nacházelo cosi, co mělo být naším synem …,“ zjihne markýz při nepříjemných vzpomínkách.

„Nejde o nic neobvyklého, určitě vám další pokus vyjde.“

„Kéž by, Eminence. Už jen kvůli Charlottě. Je teď pár dní u královny Jindřišky a jejího malého dvora, zítra si jí tam vyzvednu. Modlím se, aby přišla na jiné myšlenky.“

„Hodně jí ta událost poznamenala?“ dívá se Mazarin zkoumavě do tváře markýze.

„Více než bych si dokázal představit,“ říká smutně manžel probírané osoby, „Vždy byla tak živá, veselá, teď je občas jak tělo bez duše. Někdy ji najdu se zarudlýma očima. Snažím se jí povzbuzovat, ale marně. Dává si vše za vinu, cítí se provinilá sama před sebou, přede mnou i svým otcem. Potrat bere jako svou chybu a své selhání.“

„Nejlepším lékem by bylo další těhotenství.“

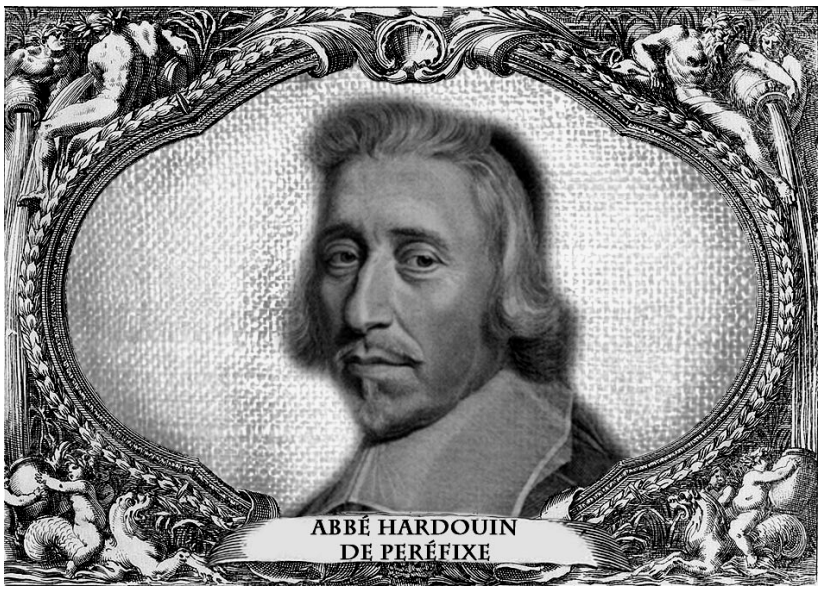
„To vím také, ovšem jen Bůh rozhodne, zda k němu v brzké době dojde,“ trochu se odmlčí pan de Almare, ale nakonec pokračuje ve svěřování, „Trvalo nějaký čas, než jsme zase začali plnit naše manželské povinnosti. Pochopitelně jsem nijak nenaléhal. Ačkoli již byla dle doktora zcela zdravá a měla chuť, to jsem poznal, něco ji bránilo se mně oddat.“

„Rozumím a chápu. Lidské tělo je nesmírně složité, ale lidská duše je ještě složitější. Nejlepším lékem na neduhy duše je ale čas. Ten otupí všechny i ty nejstrašnější vzpomínky. Chce to však dostatek trpělivosti i vysokého taktu.“

„Vše, o čem mluvíte, Eminence, se jí snažím poskytovat. Díkybohu již zase žijeme manželským životem, ačkoli možná … možná je teď méně živější, je v ní o něco méně vášně …“

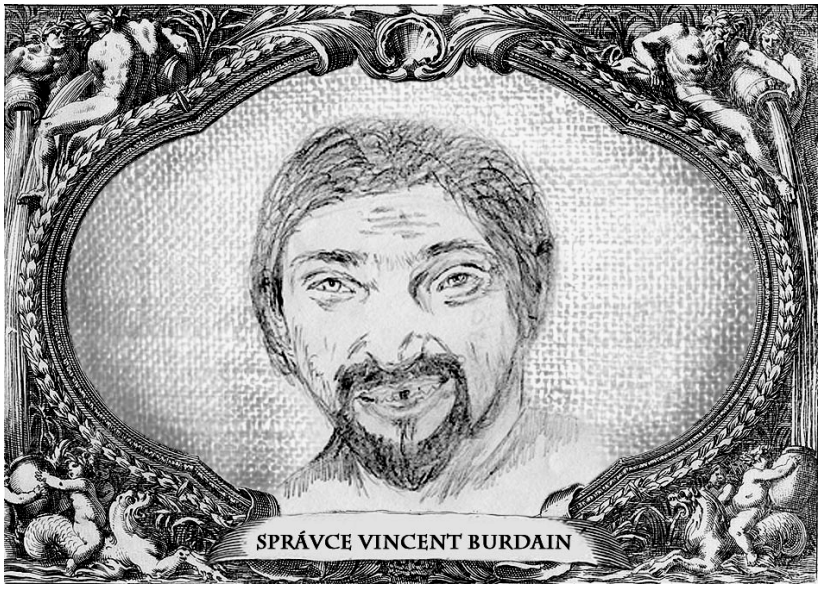
S prvním ministrem se mladý diplomat rozloučí se velmi přátelsky, nepochybně se nyní budou vídat častěji, neboť Pierre se má opět ujmout svých běžných povinností u královského dvora i v oblasti státní správy.

Markýz naplněn mnoha významnými poznatky pokračuje v dalším kolotoči návštěv a jednání. Přitom se snaží vše, co se dozví, dávat do souvislostí, aby si vytvořil co možná pravdě nejbližší obraz o dění na mezinárodní i vnitrostátní scéně. Z obrazu, který umě skládá dohromady, je mu docela úzko. Zvláště když si dokáže představit i osudy tisíců a tisíců lidí, kteří již dlouhá léta nesmírně trpí a dle všeho

není velké naděje, že by se jejich těžký život změnil výrazně k lepšímu. Spíše přibudou další a další tisíce mrtvých a zmrzačených.

Významnou je pro něho schůzka s abbé de Peréfixe, hlavním vychovatelem krále. Domluví si setkání přímo v královském paláci, markýz ho nalezne ve společnosti několika dalších učitelů, pana Le Blé, jenž se snaží krále zdokonalit v písmu, pana Le Camuse, jenž chce Jeho Výsost zasvětit do tajemství počtů a panem Davirem, učitelem kreslení. Chvíli zůstanou pospolu, přičemž zmiňovaní pánové se dívají na krásného mladíka se značnou dávkou nedůvěry. Sami sebe považují za skutečné vychovatele, markýze však jen za kariéristu, ač o jeho vzdělání se dá jen stěží pochybovat.

Oficiality zmizí alespoň částečně, když pan de Almare zůstane s vrchním vychovatelem o samotě. Jelikož oba mají blízko k dějinám, brzo se začnou bavit o historii Říma, odkud se mladý krasavec vrátil. Jeho poutavé vyprávění pana de Peréfixe zaujme, oba zapomenou na krále a pustí se do vášnivé diskuse. Ve které se opět střetnou v otázce, nakolik je vhodné řešit konflikty silou. Abbé si dává za cíl vzbuzovat v Ludvíkovi obdiv k válečnickému dobyvatelství, považovat ho téměř za ctnost a královo poslání. Což nutně musí narazit u částečného pacifisty, jímž markýz stále zůstává. Minimálně ze soudobého pohledu na řešení mezinárodních konfliktů.

Oba mají dost argumentů, vzájemně se trumfují příklady, kdy rozhodla rozvážnost a kdy naopak sázka na řešení konfliktu bitvou či sérií bitev. Ale jako vždy se jejich spor neocitne v osobní rovině, oba mají svou úroveň a jsou si i vědomi významu toho druhého. Oba si váží i svého místa u dvora a rozhodně by neriskovali oslabení svých pozic vzájemnou nevraživostí.

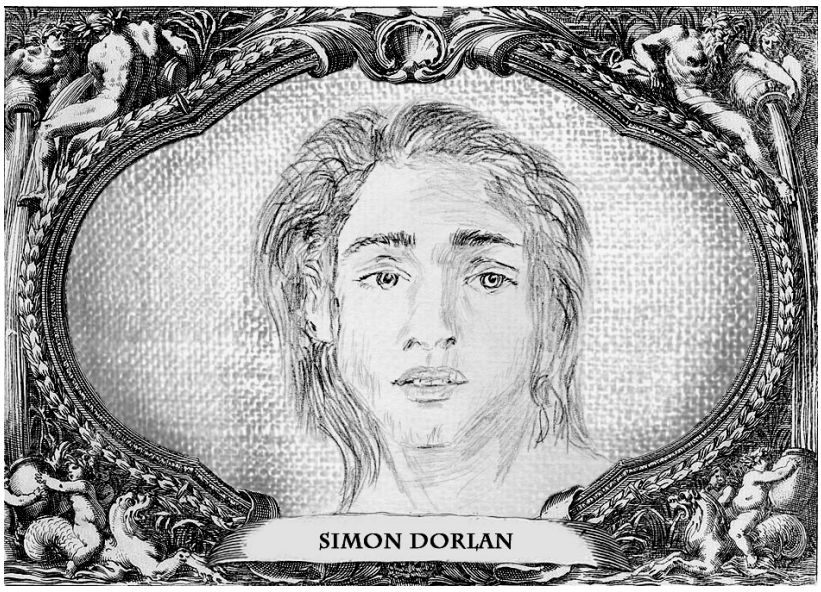
Po návratu do svého paláce si markýz zavolá správce Burdaina a řeší s ním běžné záležitosti. Mimo jiné se i vyptává na svého sluhu Dorlana, o němž se dozvěděl podrobnosti během vážných událostí v Římě. Další je schopen mu sdělit správce, který se ho částečně ujal.

Poslední rozhovor věnuje kapitánu Rothovi, se kterým probere program na druhý den. Jako vždy velmi bohatý.

NEVĚSTA

Markýz de Almare vstává jako obvykle dost brzo, kromě sluhy Simona Dorlana se zde motá i další služebnictvo, včetně palácového lazebníka. Vzhledem k přítomnosti markýzi je zde jeden stálý i se svým mladičkým učněm či pomocníkem.

„Simone, dneska mě budeš doprovázet," řekne markýz směrem ke svému osobnímu sluhovi, což u něho vzbudí menší překvapení. Jelikož se jeho pán účastní pracovních schůzek, jeho doprovod tvoří výhradně švýcarská garda a jako dekorace slouží lokajové, ověšení kolem skvostného kočáru.

„Jak si přejete, Milosti," ukloní se uctivě oslovený mladík.

„Řádně se ustroj, abys mi nedělal ostudu."

„Snažím se vždy být řádně upravený, Milosti," řekne Dorlan, snad i s malou výčitkou v hlase, nicméně pokora z něho přímo čiší.

„Tak si dej dnes obzvláště záležet," usměje se jeho pán a již se mu dále nevěnuje. Absolvuje úpravu svého zevnějšku, ještě v domácím oděvu zasedne ke snídani. K ní si dnes pozval svého synovce Henriho, markýze de Cavarlene. Jeho matka Andrea ještě vyspává, stejně jako bratříček Pierre. Každý však z jiného důvodu. Markýza se vrátila pozdě a dohání, co v noci zameškala. Kolem poledního musí být i se starším synem zase u dvora a dle všeho tam stráví několik dní.

„Slyšel jsem, jak dobře si vedete v družině Jeho Výsosti," řekne strýc a mile se usmívá na sedmiletého chlapce s velmi vážným výrazem ve tváři.

„Snažím se, pane," odpoví hoch strojeně.

„Našel jste si již mezi královými šlechtice nějakého přítele?"

„Přítele?" pozvedne svůj zrak chlapec, jako by snad toto slovo pro něj bylo bez významu. Je spíše samotářský, uzavřený, velice škrobený. Což může být i důsledek velmi přísné výchovy na zámku Cavarlene.

„Myslím nějakého vám věkově odpovídajícího mladého šlechtice, se kterým byste si dobře rozuměl. Se kterým byste si mohl povídat."

„Pak asi nemám přítele," odpoví Henri lhostejným hlasem, jako by ho tato okolnost nijak netrápila.

„Co Jeho Výsost?"

„Jeho Výsost je panovník."

„Nepochybně. Ale jak se vám líbí?“

„Je to král,“ odpovídá chlapec stále unylým hlasem, bere si drobné sousta do úst, důkladně je rozžvýkává a zapíjí malými doušky teplého mléka.

Strýc se ale nevzdává, zapřádá hovor, snaží se do jeho osidel chytit i svého málomluvného synovce. Který přeci jen nakonec trochu ožívá a sem tam něco řekne. Jeho ostych je ale patrný. Přesto z něj Pierre vytáhne pár podrobností o jeho působení u dvora. Přitom postřehne, jak v při některých otázkách chlapec zaváhá či se mu bolestně stáhne obočí. Asi není se vším spokojený.

„V tomto paláci se cítíte dobře?“ vyzvídá dále strýc.

„Ano, pane.“

„Měl bych nyní zůstat nějaký čas v Paříži, rád bych se častěji vídal s vámi i vaší matkou. Máme si mnoho co říci,“ pokračuje pán domu, „Je vám již sedm let, nejvyšší čas, abyste začal s výukou. Vzdělání je velmi důležité.“

„Musím být ve společnosti Jeho Výsosti.“

„Nepochybně. Ale i Jeho Výsost se vzdělává. Sám jistě pozorujete, kolik učitelů je kolem něho.“

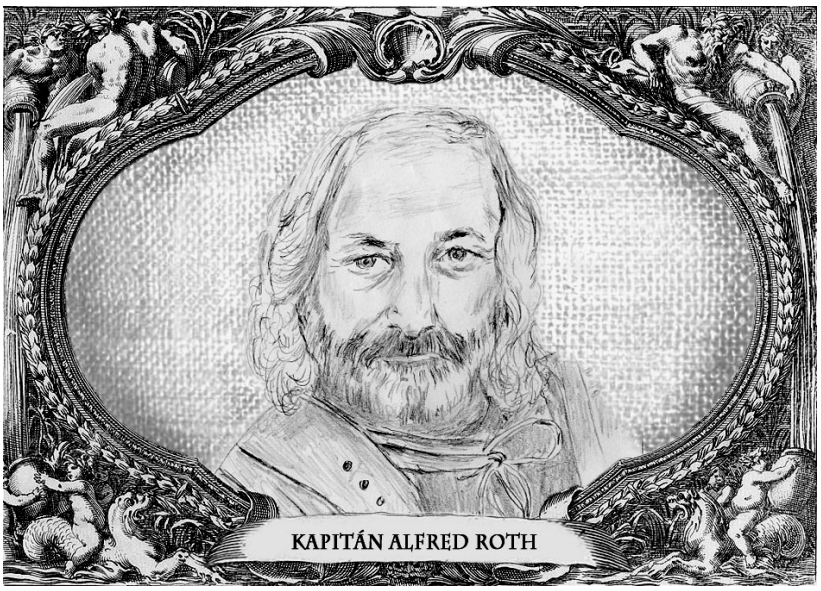
„Včetně vás, pane?“ podívá se chlapec pátravě na svého staršího příbuzného.

„Včetně mě, ačkoli já teď byl dlouhou dobu pryč. Pevně věřím, že nyní již budu daleko častěji vídat vás i Jeho Výsost. Získal jsem v Římě mnoho poznatků, mohl bych i vám vyprávět o věčném městě. Dokonce jsem měl možnost se osobně setkat i se Svatým Otcem.“

„Se Svatým Otcem? Jaký je, pane?“ ožije očividně Henri, byl vychován ve velmi přísné katolické víře a k papeži vzhlíží jako k osobě nadpřirozené, možná až s bázní.

„Svatý Otec je zástupcem Boha na zemi,“ říká strýc a hledá vhodná slova, jak popsat strašlivě ošklivého muže, který dle něho není ani zvláště silný ve své funkci. Dítěti může vyjevit jen to, co je schopno pochopit a co by nepoškodilo obraz papeže v jeho očích. Což není právě jednoduché.

Snídaně se protáhne skoro na hodinu, k jejímu konci se Henri začne přeci jen chovat trochu uvolněněji, ačkoli zasmušilost v něm nadále přetrvává. Pierre se však střeží dotknout otázky jeho otce a odjezdu ze zámku Cavarlene, neboť obojí hocha velmi citově poznamenalo. Díkybohu svou přítomností u dvora přichází snad na jiné myšlenky. Ačkoli si není strýc jist, zda chlapec vnitřně netrpí některými arogantními projevy krále či nějakou jeho nešťastně vyslovenou neomaleností. Členové jeho dětské družiny pravděpodobně umí také říkat uštěpačné poznámky.

KAPITÁN ALFRED ROTH

Pan de Almare musí po snídani podstoupit nudnou leč nutnou proceduru, kdy se na něm vyřádí garderobiéři. Dorlan je také přítomen, ale v tuto chvíli bez práce. Upravit markýze tak, aby mohl mezi lidi, patří zde v Paříži k povinnostem jiných. On sám je spíše určený ke službě v intimnějších chvílích, kdy pán setrvává v soukromí či se svou chotí. Tam naopak nemá většinou přístup jiné služebnictvo.

Kapitán Roth již čeká venku s kočárem, který bude doprovázet osobně spolu se šesti urostlými Švýcary. Jsou vystrojeni jak ze škatulky, každý prýmek či knoflík se blyští. I když je sluníčko schováno z větší částí za mraky. Na stupátkách je hned čtveřice lokajů, dva jedou vzadu a dva jsou u dvířek. Jejich přítomnost je zbytečná z pohledu funkčnosti, důležitá z důvodů prezentace jejich pána.

Ten se zastaví krátce u kočího, něco mu říká a odpovědí je mu kývnutí hlavou. Poté nastoupí a usadí se do měkkých sedaček, nasaje libou vůni, před cestou v tomto prostoru rozprášenou.

„Simone!“ houkne na svého sluhu, který zpočátku váhá a pak nesměle vleze k pánovi do kočáru. Skoro s bázní se usadí proti šlechtici, již vícekrát takto cestoval, ale stále v něm přetrvává značný ostych.

Pán i kmán mlčí, oba se zaobírají svými myšlenkami, jen občas vyhlédnou z okna, když se ozve hluk či se kočár zřetelně zpomalí nebo zastaví, jak se mu do cesty dostala překážka. Simon je mírně udivený, protože si povšimne, že jedou dost nezvyklým směrem. Ale cíl cesty nezná, proto se nijak neznepokojuje. Zpozorní až ve chvíli, kdy se dopravní prostředek zcela zastaví Zde to přeci zná!

„Vaše Milosti, budeme asi muset jít pěšky,“ objeví se u dvířek kočáru kapitán Roth, „Kočí tvrdí, že vjet do té uličky nejde.“

„Co se dá dělat,“ začne se soukat šlechtic z kočáru, čímž ovšem vzbudí pozornost okolí. Kočár obklopený nastrojenými a výhružně vyhlížejícími Švýcary se ve zdejších končinách málokdy vyskytuje, pokud vůbec někdy něco nebo někoho takového zde mohli spatřit.

„Doprovodím vás, Milosti, já a dva vojáci, taky dva lokajové,“ říká Roth.

„Simone,“ nakloní se pán do kočáru a vyzve svého sluhu k vystoupení.

„Kam jdeme, pane?“ dívá se zřetelně rozhozený mladík.

„Simone, Simone. Už jsi zapomněl na náš rozhovor v Římě? Na můj slib, pokud se vrátíme v pořádku do Paříže?“ usmívá se pan de Almare.

„Slib … Milosti … vy myslíte …,“ koktá Dorlan a pohlíží do ústí uličky, jímž prošel snad tisíckrát, spíše však ještě mnohem vícekrát.

„Pokud nás kočí dovezl správně,“ pokrčí rameny zdánlivě lhostejně šlechtic, má dobrý pocit a dobrou náladu, neboť jde vykonat dobrý skutek.

„Dovezl správně? Kam, Milosti?“ nemůže se vzpamatovat sluha, nechce se mu věřit, že to, na co myslí, může být skutečností.

„Simone, snad nechceš, abych si na tebe změnil názor,“ zatváří se káravě markýz, vzápětí má zase jeho tvář příjemný a milý výraz, „Jelikož nemáš žádného příbuzného, rozhodl jsem se je zastoupit. Dojdeme požádat otce tvojí Amandiny o jeho souhlas, aby ti svou dceru dal za manželku.“

„Milosti …,“ objeví se v očích mládence slzy, vzápětí se chystá vrhnout k nohám svého pána, je však zastaven gestem, ustrne v podivném předklonu a skoro pokleku, pomalu se narovnává, v jeho tváři se objeví úlek, „Milosti, já ještě nemám všechny peníze ušetřené.“

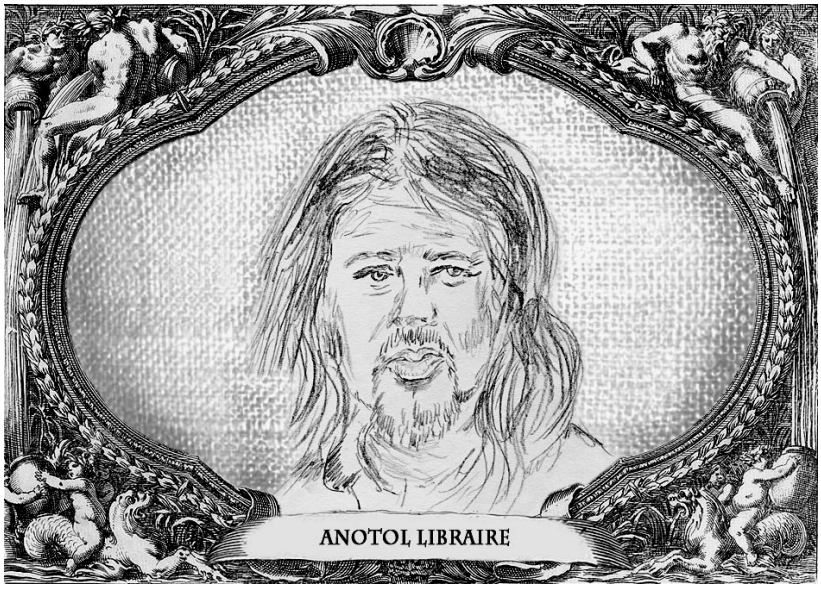
„Ale máš, Simone,“ zasměje se markýz, „Pan kapitán má u sebe potřebnou částku, pro tvého budoucího tchána. Svoje slovo dodržíš a on peníze dostane.“

„Vaše Milosti,“ jsou oči Dorlana plné slz, ale také nesmírného štěstí, dýchá vzrušeně, jeho sen se asi brzy stane skutečností.

„Nuže, pojďme, čeká nás dnes ještě dost jiných cest,“ dá šlechtic pokyn své malé suitě a směle vykročí do malé, špinavé a páchnoucí uličky, s domky nuznými, ošuntělými. Nedaleko nich se houfují lidé, které zaskočila návštěva krásného elegantního urozence a jeho stejně vyšňořeného doprovodu. Stojí však dost daleko a nepředstavují hrozbu, jen pár uličníků se opováží přiblížit blíže. Stačí ale jeden zlý pohled vojáka z doprovodu a ve svém pohybu ustrnou.

Dorlan vejde do malého krámku, v němž je i podobně nuzná kovodělná dílnička, obojí patří panu Anotolu Librairеovi. Simon zde strávil kus svého mládí, ale dnes přichází z docela jinou náladou. Jeho budoucí tchán je díkybohu přítomný, když spatří Dorlana, jen se mu stáhne zlostně obočí, jakmile však uzří jeho doprovod, jdou na něj mdloby. Začne se šlechtici klanět, div nebije hlavou o zem. Větší představení podlézavosti snad ani nelze předvést.

„Simone, představíš nás?“ drží teď hodně vysoko nos markýz, nemá pro jednání živnostníčka žádné pochopení, po tom, co o něm slyšel, je mu odporný a jeho chování tento pocit ještě znásobuje.

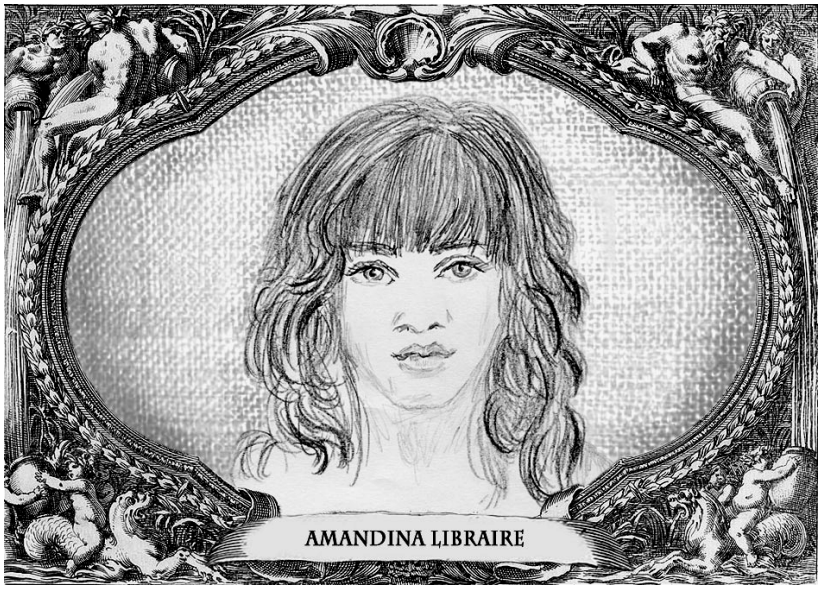

„Ano, Vaše Milosti,“ snaží se zachovat klid Dorlan, ačkoli mu srdce buší, málem se mu rozskočí. Představí pochopitelně nejprve svého pána, potom i majitele tohoto mírně zapáchajícího příbytku.

„Vaše Milosti, Vaše Milosti! Taková čest pro můj dům!“ plazí se obrazně u nohou návštěvy Libraire, „Čím mohu posloužit?“ pitvoří se.

„Čím můžete posloužit?“ ptá se arogantně pan de Almare, dívá se na človíčka tuze pohrdavě, „Tím nejcennějším, co zdejší dům může poskytnout. Právě proto jsem si dnes přišel.“

„Nejcennějším? Nerozumím, Vaše Milosti,“ bledne třiapadesátiletý sešlý muž, vůbec nemůže pochopit, co sem tak vzácnou návštěvu přiválo.

„Nemíním se zde dlouho zdržovat,“ rozhlédne se opovržlivě kolem markýz, „Proto hned zavolejte svou dceru, nařiďte ji, aby se oblékla, vzala si všechny svoje věci. Pojede s námi!“

„Pojede s námi?“ nevěří svým uším Dorlan.

„Pojede s vámi?“ je na tom stejně její otec.

„Vyjádřil jsem se snad nejasně?“ zamračí se pan de Almare a to samé vzápětí udělá jeho doprovod, v malém krámku není skoro k hnutí, díky rozložitým postavám vojáků i lokajů.

„Milosti … nerozumím …,“ koktá Libraire.

„Kapitáne!“ obrátí se šlechtic na velitele své gardy, „Dejte mu, co mu náleží,“ nařídí, pak se obrátí znovu k ubožákovi, bledému jak stěna, „Tímto je vyrovnána vaše dohoda s mým osobním sluhou Simonem,“ říká hodně přísně, „Dnešním dnem od vás vaše dcera Amandina odchází, bude nadále bydlet v komnatě v mém paláci. Jak se tak dívám, velmi si polepší. Hned ji sem přiveďte!“ nařídí způsobem, jemuž nelze odporovat, zvláště když je v místnosti tolik urostlých ozbrojených mužů.

Anatol se vzdaluje jak v mátohách, v třesoucích se rukách svírá váček s penězi. Zmizí ve dveřích, ty za ním zaklapnou.

„Milosti, my ji odvezeme?“ má oči navrch hlavy Dorlan.

„My?“ protáhne pan de Almare, „Ty si ji odvezeš. Snad bude můj kočár dostatečně důstojný pro tvou vyvolenou. Jestli tě tedy stále ještě chce.“

„Chce! Určitě chce!“

„Pak je všechno v pořádku. Snad jí nebude příprava dlouho trvat …,“ nedokončí větu šlechtic, protože se ve dveřích do zákulisí krámku objeví jeho majitel a spolu s ním rozrušená osmnáctiletá dívka.

Je střední postavy, spíše drobnější, nemá ani nijak výraznou tvář, ale docela slušnou postavu. Klopí teď zrak, byť se jí hruď zdvíhá přerývaným dýcháním.

„Vážená slečno," nenechá ji vzpamatovat markýz, „V zastoupení Simona jsem požádal vašeho otce o vaši ruku. Jelikož byly naplněny dohody mezi ním a Simonem, nic nebrání tomu, abyste svého nastávajícího muže následovala. Od dnešního dne vám bude patřit jedna komnata v mém paláci, po svatbě budete vy i váš manžel mít komnaty společné. Nuže, slečno, máte stále ještě zájem stát se ženou Simona?"

„Ano, Vaše Milosti!" vyhrkne dívka, oči se jí zalijí slzami, ovšem od radosti.

„Pak vás žádám, abyste se co nejrychleji oblékla a následovala nás. Pokud máte nějakou cennost, nějakou věc, ke které máte citové pouto, vezměte si ji s sebou. Jinak si nic brát nemusíte, v paláci dostanete vše, co budete potřebovat. Vybavení, šaty, co budete chtít," říká markýz a tváří se tentokrát mile.

„Vaše Milosti, tak narychlo …," ozve se otec vyvolené, zatímco ta na nic nečeká a už zase mizí za dveřmi.

„Je snad něco v nepořádku? Nebyla snad dohoda naplněna?" změní se výraz ve tváři šlechtice, až znovu živnostník zbledne.

„Ne, ne … já jen … takto před svatbou …," blekotá Libraire.

„Simon i vaše dcera na sebe vydrželi čekat hodně dlouho, jak jsem pochopil," říká důrazně pan de Almare, „O vaši dceru bude dobře postaráno. Určitě lépe, než byste byl kdy schopen učinit vy. Chcete se mi snad protivit? Chcete se proti mně stavět?"

„Nikoli, Milosti, nikoli," mektá vyděšený muž.

„To jsem sám rád," řekne markýz tónem, který nepřipouští již další diskusi. Proto se v místnosti rozhostí ticho, které trvá asi další dvě minuty, než se objeví Amandina. Trochu se upravila, v ruce křečovitě svírá uzlíček, v němž má svoji bibli, krucifix a nějaké vzpomínky na minulost. Kráčí jako ve snách, stále nemůže pochopit, co se právě udává. Asi ani její otec, který stojí bez hnutí jak opařený a zírá, jak jeho hosté vycházejí na ulici i s jeho dcerou. Včetně nadšeného Simona.

Když se dveře zavřou, musí se Libraire štípnout, aby se ujistil, že se nenachází ve snu. Vůbec nemůže pochopit, že si někdo tak mocný, bohatý a urozený jako markýz de Almare, přišel do jeho domu pro jeho dceru. Určenou jeho obyčejnému sluhovi. To přeci nedává žádný smysl. Třesoucí se rukou otevře těžký váček a začne se hrabat v mincích. Ale nemá důvod nevěřit, že je tam celá domluvená částka. Hrome, proč jen nechtěl víc, napadne ho.

Markýz sedí na své sedačce, Amandina a Simon proti němu, kousek od sebe, oba zřetelně rozrušení, ale také obrovsky rozpačití. Zvláště ona ještě nikdy v takovém kočáře neseděla, skoro se jí zastavuje dech nad tou nádherou, kterou ještě dovršuje majitel dopravního prostředku. Ten se dá znovu do pohybu.

„Jste trochu překvapení, zdá se mi," usmívá se šlechtic na dvojici na protější sedačce.

„Vaše Milosti, stále tomu nemohu uvěřit," říká přerývaným hlasem Simon.

„Jen zasloužená odměna za tvoje dobré a věrné služby."

„Ale takto … vy sám … ještě jste mi přidal peníze …"

„Přidal peníze?" usměje se markýz, „Ne tak docela, Simone. Tvoje peníze jsou stále uloženy u pana správce."

„Uloženy … nerozumím … vždyť jste dal …"

„Uhradil jsem částku, na které jsi se dohodl s otcem tvé milé nevěsty. Ale to, co jsi tak dlouho a s takovým odříkáním šetřil, zůstává tobě a tvé ženě. Do začátku vašeho společného života."

„Milosti …," zašeptá jen Simon, není schopen slova.

„Drahá slečno," podívá se Pierre na zkoprnělou a vyplašenou dívku, „Simon je hodný mladý muž a jistě vám bude i dobrým manželem. Jsem dojatý jeho věrností nejen k mé osobě, ale i k vám. Ode dnešního dne vám bude patřit jedna komnata v mém paláci. Stejně jako Simonovi. Ale je již také připravena jedna větší, která je určena pro vás oba. Je jen na vás, dokdy zůstanete ve svých oddělených

ložnicích a kdy společně vstoupíte do té společné. Myslím si, že svatbu není nutné odkládat. Pan správce už dostal pokyny, bude vám vystrojena na náklady paláce," dodává zcela prostě, jako by šlo o zcela běžnou věc, ale oba mladí lidé nevěří svým uším.

„Vaše Milosti," neudrží se už Dorlan, chytne svého pána za ruku, padne na kolena na podlážku kočáru a vtiskne polibek na paži svého dobrodince. Z očí se mu řinou slzy.

„Simone, posaď se," nadzvedne svého sluhu markýz, „Svou vděčnost mi budeš moci prokázat jinak, svou službou. Ale překvapil jsem tě a zaskočil, co?" objeví se mu plaménky v očích, má velmi dobrý pocit, když vidí štěstí dvou lidí, v době, kdy naopak smutek, bída a neštěstí obchází kde koho.

„Vaše Milosti, stále tomu nemohu uvěřit. Vaše Milost osobně … vezu si domů svoji nevěstu, v kočáře Vaší Milosti …"

„No, přímo domů ještě nejedeme," opraví ho šlechtic a když spatří udivený výraz obou, přidá vysvětlení, „Musím ještě vykonat návštěvu u Jejího Veličenstva královny Anglie," šokuje své spolucestující, „Také si tam vyzvednout svoji choť. Ale delší cesta nám alespoň dá příležitost se lépe poznat. Také si promluvit o vaší svatbě," dorazí je.

„Vaše Milosti, Vaše Milosti," nedostane ze sebe více Amandina, rozpláče se. Dorlan ji uchopí nesměle za ruku, oběma projede záchvěv, až se otřesou. Oba neudrží své slzy, v mlze upírají svůj zrak střídavě na sebe a pln vděčnosti i na svého dobrodince.

Markýz je nechá chvíli vydechnout, poté zapřede pomalu rozhovor, během kterého se seznámí s budoucí manželkou svého sluhy. Zvláště Amandina vůbec nedokáže pochopit, že cestuje v tak nádherném kočáře a baví se s mužem, který běžně navštěvuje královny, který je vychovatelem krále a kterému patří nádherný palác Almare. Děkuje Bohu za zázrak, který ji vyrval z nepříliš láskyplného náručí nevraživého otce a posouvá ji do náruče mladíka, který ji miluje a který na ni tolik let čeká.

Návštěva u královny Jindřišky je vysoce oficiální, plná frází a jen náznaků. Anglická královna nedokáže skrývat roztrpčení, jak se k jejímu muži všechny panovnické rodiny obracejí zády a nechávají ho napospas chátře a zrádcům z řad urozenců, kteří se nelegitimním způsobem zmocnili vlády nad Anglií. Ovšem pro mladého šlechtice má slabost, jemu rozhodně nic nevyčítá. Také ho trochu lituje, vždyť před nedávnem přišel spolu se svou chotí Charlottou o syna.

Jak se dozví Pierre cestou ke kočáru od své manželky, chce se s ním královna sejít znovu, ovšem již neoficiálně. Možná se pokusí využít i jeho, aby podpořil její žádosti o pomoc u francouzského dvora pro krále Karla. Zbytečný pokus, což si je asi vědoma, ale chytá se každého stébla.

Charlotta je přeci jen trochu veselejší, než při příjezdu do Paříže, královna Jindřiška s ní dlouho hovořila, probírala s ní její současné bolestné údobí.

„Simon?" zarazí se markýza, když spatří ve svém kočáře sluhu i s neznámou dívkou.

„Simon, drahá," usmívá se její manžel, „Se svou nevěstou Amandinou. Vyzvedli jsme ji cestou za vámi a teď si ji také odváží do našeho paláce."

„Drahý, vy jste změnil své postavení? Stal se z vás přepravce nevěst?" rozesměje se šlechtična při pohledu na vyplašenou dvojici v kočáře, která vůbec netuší, co má dělat, vstává a nějak se hrbí nad sedačkou.

„O tom jsem neuvažoval," je potěšený veselou reakcí své choti pan de Almare, „Ale zamyslím se. Vlastně jsme si pěkně popovídali, cestou sem."

Manželé se nasoukají do kočáru, posadí se naproti vynervované dvojice snoubenců. Ti kopí zrak a nejraději by byli vně dopravního prostředku.

„Mám pro vás jednu novinku, drahá," říká své choti markýz, jen co ta dosedne a zavřou se dvířka kočáru, „Oba nás očekává Její Veličenstvo královna Anna. Přijme nás na soukromé audienci za přítomnosti Jeho Výsosti Ludvíka. Přesný termín domluvím pozítří, až se vrátíme oba do Saint-Germain-en-Laye," dodává, neboť tento královský zámek právě opouštějí. Dvůr se nachází právě v tomto zámku, jakémsi letním sídle královské rodiny.

„Budeme zde spolu?"

„Ano, od pozítří nám nachystají společnou komnatu, na pár dní. Proběhne oslava Ludvíkových narozenin. Dostal jsem nějaké drobné úkoly ve spojitosti s její přípravou. Proto zůstaneme v zámku, abychom nemuseli dojíždět z Paříže. To samé platí pro moji sestru a mého synovce. Strávíme pár dní u dvora, pak se zase vrátíme do našeho paláce," vysvětluje manžel své choti domluvený program na nejbližší období. Oba jejich mladí spolucestující je sledují s otevřenou pusou, zvláště Amandina je šokovaná, až teď si uvědomuje, jak důležitou osobou je pán jejího snoubence.

„Ráda se s královnou Annou setkám," poněkud posmutní Charlotta, přeci jen se jí v souvislosti s manželem vybaví vzpomínky na nešťastnou událost v Římě. Rozhodne se je zaplašit, proto se obrátí na své spolucestující, „Simone, představíš mi svoji nevěstu? Už máte naplánovanou svatbu?"

SAINT-GERMAIN-EN-LAYE

Markýz de Almare, jeho sestra i synovec tráví u dvora hodně času. Každý však ve zcela rozlišných rolích. Pierre buď vede vážné rozhovory s představiteli státní správy nebo pronáší vtipným způsobem svá moudra a je obdivovaným dvořanem. Andrea se snaží hrát roli úctyhodné dvorní dámy, ačkoli v jejích žilách proudí vášnivá krev. Henri přijímá roli hračky pro svého panovníka, snaží se chovat za každé situace důstojně, což ne vždy je možné a dost často vyvolává úšklebky dalších dětí.

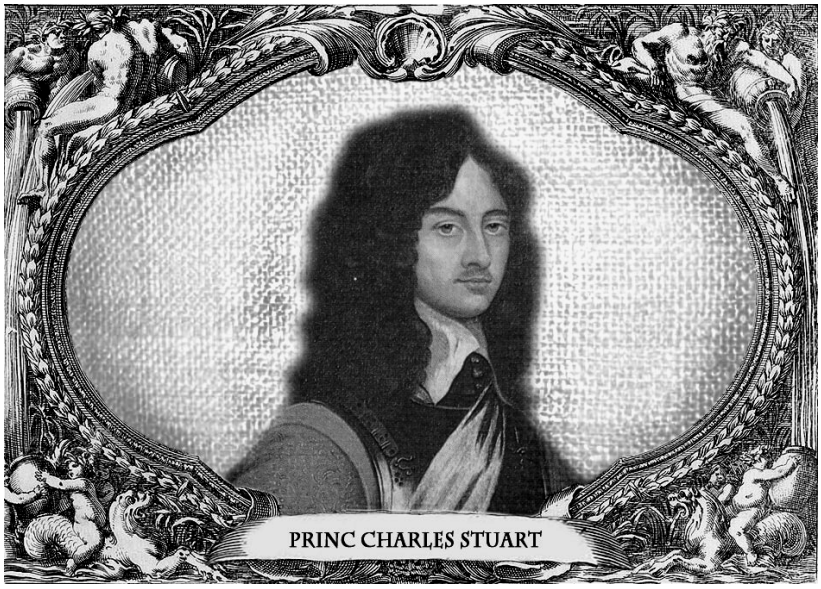
Královský dvůr se i po oslavě králových devátých narozenin nachází v Saint-Germain-en-Laye, pročež někteří dvořané zůstávají v místě, jiní dojíždějí ze svých domovů. Někteří si pronajímají ubytování v okolí královského zámku. Sourozencům z rodu de Almare je umožněno bydlet přímo v sídle královské rodiny, leč ve velmi stísněných podmínkách. Proto, jak je jen možné, se vrací do svého honosného paláce v Paříži, byť takové počínání znamená každodenní cestování. Na druhou stranu chápou privilegia, kterého se jim poskytnutím noclehu dostává.

Saint-Germain-en-Laye je starobylý zámek, tyčí se vysoko nad klikatícími se břehy Seiny, vzduch je zde průzračný, bez pachu odpadků a hniloby velkoměsta. Krásné zahrady v italském stylu sestupují k řece, v níž si dvořané, muži i ženy, v příhodném počasí rádi zaplavou. V nedalekých lesích je dostatek zvěře a jsou tak jak stvořené pro lov.

I tohoto dne po poledni, začátkem září, je královská rodina v těchto zahradách, Ludvík si spolu se svým bratrem a svou dětskou družinou hraje na vojáčky, pod dohledem zdrženlivých leč ostražitých sloužících. Její Veličenstvo i její dvorní dámy se buď procházejí či posedávají na pečlivě připravených sedačkách. Panuje zde spokojená atmosféra, daná dnešním příjemným počasím doznívajícího léta. Přímo idyla, jako by nebylo žádných velkých problémů.

Přítomno je rovněž několik kavalírů, kteří nejsou zaměstnáni válčením, nýbrž vykonávají své povinnosti u dvora, patří ke státnímu aparátu či jen slouží pro pobavení dam. Pravdou však také je, že zde mnoho význačných šlechticů a velmožů chybí, neboť jarní, letní a podzimní měsíce jsou tak vhodné pro zabíjení.

Charlotta se nachází rovněž na zámku, ovšem v okruhu malého dvora královny Jindřišky. Což je také dosti pádným důvodem, aby se u něho objevoval i její manžel. Tak se může blíže seznámit se sedmnáctiletým princem z Walesu, následníkem trůnu Karlem, pokud Bůh dá, tak jednou druhým v pořadí toho jména. Poté, co ho otec z bezpečnostních důvodů odeslal z Anglie, tráví svůj čas ve Francii. Bohužel nepříliš vřelé pohostinství je jediné, co se jemu a jeho matce u francouzského dvora dostává. Díky politice nenáviděného Mazarina zůstávají jakékoli žádosti o poskytnutí pomoci anglickému králi neoslyšeny.

PRINC CHARLES STUART

Markýz však dokáže zaujmout i tohoto kralevice, který se tváří jinak dost povýšeně. Hrdost a pýchu má v krvi, o to více se musí cítit ponížen, když přijímá exil v rodné zemi matky, zatímco jeho otec je zle trápen a vězněn svými vzbouřenými poddanými. Sám princ Karel také do bojů zasáhl, ačkoli spíše symbolicky. Ač mu bylo před dvěma roky otcem oficiálně svěřeno velení Západní armádě, jeho autorita byla dost pochybná a ocital se v častém sporu se Sirem Grenwillem.

Vojenská mise prince Karla nebyla dvakrát úspěšná, nakonec musel prchat před slídícími oddíly armády lorda Fairfaxe. Poté co opustil Cornwall, nalezl útočiště na ostrovech Scilly. Když k souostroví připlula flotila admirála Warwicka, měl z pekla štěstí, neboť se strhla bouře a než se parlamentní vojáci stačili vylodit, princ nastoupil na svou loď a odplul na ostrovy Jersey. Nakonec zakotvil u své tedy Anny Rakouské a svého bratrance Ludvíka XIV. ve Francii.

Markýz de Almare může utěšovat prince i jeho matku, poskytovat jim planou naději v jejich nepříjemném postavení, ale to je také to jediné, co pro ně může udělat. Velmi dobře zná politickou situaci i linii, kterou razí Mazarin. Ač se mu jako šlechtici a zastánci roajalistického uspořádání světa právě nelíbí, z pohledu diplomacie musí uznat její oprávněnost. Dostat se do války kromě krále španělského a císaře ještě s nevyzpytatelnou armádou anglického parlamentu není nic, co by Francii prospělo.

Alespoň má Pierre možnost poznat blíže budoucího krále Anglie, pokud mu bude Bůh nakloněný a nechá do dožít věku a času, kdy nastoupí na vratký trůn svého otce. V mladíkovi postřehne bojovnost, nezbytnou dávku arogance, ale i jisté smyslnosti. Dokonce se přistihne, jak se mu pranic nelíbí pohled, který vrhne Karel po jeho choti. Ten pohled dobře zná a rozumí mu. V sedmnácti letech není neobvyklý, naopak přirozený. Nicméně není nadšený z náklonnosti, kterou Karel věnuje Charlottě. Ačkoli pochopí, že se znají již z dřívější doby, kdy byli oba o hodně mladší a kdy ještě v Anglii panoval relativní klid.

Toho dne se nachází markýz ve společnosti Anny Rakouské, několika dalších šviháků a především dvorních dam, z nichž některé na něho vrhají pohledy, jímž také dobře rozumí. Konec konců tyto dámy dobře zná, občas s nimi flirtuje, oslňuje je svým šarmem i vtipností. Jeho sestra mu nezůstává mnoho dlužná a on postřehne, jak se nad jejich duchaplností spokojeně usmívá i Její Veličenstvo. Na své sestře pozoruje, jak z ní sálá spokojenost, je v družině panovnice, po boku s bratrem, její syn Henri skotačí nedaleko s králem. Andrea si užívá nové svobody a plnohodnotného života, který se jí vrátil po smrti jejího podivínského manžela.

Kupodivu se shodou náhod právě v zahradách královského zámku dostanou oba sourozenci k tomu, aby si mohli v klidu a nikým nerušeni promluvit o svých rodinných problémech. Podaří se jim

vymanévrovat ze společnosti, trochu zaostat a nakonec se zcela oddělit od ostatních. Pak se již procházejí bok po boku nádhernými zahradami a od běžné konverzace přejdou k závažnějším tématům.

„Mluvila jsem párkrát s Charlottou," spustí Andrea, „Pořád je poněkud přepadlá. Do tý rozpustilý divoženky, která k nám připlula z Albionu, má hodně daleko."

„To už se docela vzpamatovala. Kdybys ji viděla v Římě, pár dní potom, co potratila … oči měla zarudlé, už ani nemohla plakat …"

„Tak se snaž jí udělat další dítě."

„To se lehce řekne. Ne že bych se nesnažil, už zase žijeme dost intenzivně jako manželé … ačkoli po návratu do Paříže už je času méně …"

„Pokud bys nebyl spokojenej … všimla sem si, jak si tě prohlížej ty zdejší kurvičky … docela by mě zajímalo, který ses už podíval pod sukně," zatváří se sestra rozpustile.

„Možná mi nebudeš věřit, ale od svatby s Charlottou jsem s jinou ženou nespal. Bůh je mi svědkem."

„Ani v Římě? Když byla těhotná a potom co … ani pak sis neulevil? Slyšela jsem o Římě dost, prý tam vládne prostopášnost, včetně papežského stolce."

„Totéž se říká o nás Pařížanech," zasměje se bratr, „Jsem své ženě věrný a ona mně. Tím jsem si jistý."

„Copak jí se nedivím. Obdělává ji jeden z nejhezčích kavalírů u dvora, o jehož umění uspokojit ženu se vykládají legendy. No, no, jen zase nezačínej se svou skromností a pokrytectvím. Ale ty … vona je taková vyhublá, teď i zasmušilá … neláká tě některá z dam? Jejich krásný tvary …"

„Panebože, snad ses nestala dohazovačkou pro některou z nich."

„Ani náhodou. Jen tě chci trochu pozlobit," zubí se ona, „Důležitý je, že se na tebe nezapomnělo. Přeci jen si byl dlouho pryč."

„Stačí pár slov, pár gest, pár duchaplných frází," pokrčí rameny on, jako by udržení vlivu a postavení u dvora byla samozřejmost, „Ale i já rád vidím, jak ses tady zabydlela ty. Jsi spokojená? Naplnilo se tvoje očekávání?"

„Navýsost, drahý bratříčku."

„To rád slyším. Když už jsem pro tvé místo dvorní dámy přinesl tak velkou osobní oběť."

„Oběť? Ty?"

„Snad si nezapomněla, kdo mě donutil se oženit."

„Jen se nedělej, ve hře byla především tvoje kariéra. Jsi snad nešťastnej? Lituješ hodně, že ses oženil?"

„Teď už ne. Dokonce jsem i rád. Jen kdyby přišlo dítě, legitimní dědic. Nejen kvůli Charlottě, ale taky kvůli mně. Přál bych si mít syna …," svěřuje se bratr.

„Časem přijde. Tohle se stává, mnohým."

„Tobě se to mluví, ty máš dva syny …"

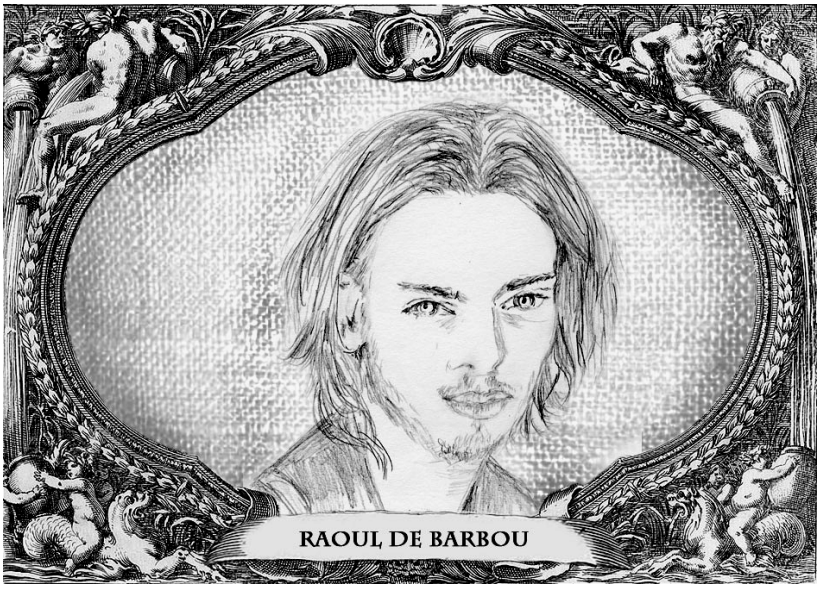
„Díkybohu. Modlím se k Bohu o jejich zdraví."

„Už uplynulo dost času od smrti tvého muže. Nebylo by vhodné začít přemýšlet o vhodném ženichovi? Nejsi partie k zahození, kdybychom se zmínili před královnou, mohla by svou autoritou přispět k nalezení manžela …"

„Pierre, nezačínej zase," zvážní sestra, v jejích očích se objeví i náznak strachu, „Víš, co jsem si v manželství užila. Chtít si pověsit na krk dalšího Horného … Bože, jen to ne. Naopak přemýšlím o tom, že bych už zůstala navždy vdovou."

„Andreo, vždyť je ti teprve osmadvacet let. Ještě máš věk, kdy bys mohla přivést na svět další děti. Najít si vhodného muže. Mohli bychom si kandidáty dobře prověřit, aby se nepříjemnosti neopakovaly."

„Pierre, co za tvýma slovama vězí? Máš snad se mnou nějaký tajný plány?" objeví se zřetelný úlek v její tváři.

„Andreo, co tě napadá? Jde mi jen o tvoje dobro. O tvoji pověst a o tvoje postavení. Nemám žádný skrytý zájem, s nikým jsem o ničem nejednal. Nikdy bych neudělal nic proti tvojí vůli. Jen tě mám rád a chci, aby ses cítila šťastná a spokojená."

„Tak nech věci bejt tak, jak jsou," řekne ona velmi důrazně.

„Jak si přeješ," pokrčí on rameny, pak nicméně dodá, „Dlouhodobě podle mě tahle situace není udržitelná. Zatím se neprovalil tvůj románek se synovcem, díkybohu. Nechci ti mluvit do života, ale na to zůstat do konce života vdovou po markýzi de Cavarlene, na to jsi ještě příliš mladá."

„Pierre," uchopí ona svého bratra za předloktí, pevně ho stiskne, „prosím, tě, nikde o tom nemluv. Kdoví, kdo by se toho mohl chytnout. Já už vdaná byla. Teď si užívej manželství ty. Slibuješ?"

„Slibuji, drahá sestřičko. Já tě nezradím. Na mě se můžeš vždy spolehnout," hovoří on takovým tónem, že mu nelze nevěřit, což doplňuje jeho upřímný pohled.

„Já ti můžu slíbit to samý, Pierre," nastaví mu i ona své oči ke zkoumavému pohledu, „Pierre, jsme tak blízko u cíle. Získali jsme oba postavení u dvora, teď je ho třeba upevnit. Je tolik závistivců a intrikánů."

„Máš snad nějaký poznatky, kdy by někdo něco proti nám …"

„Ne, ne. Ale něco o dvoru vím, ostatně ty taky. Intriky, pomluvy …"

„Právě proto si dávej pozor s Raulem. Tvůj vztah se synovcem by mohl někdo ošklivě zneužít. Víš jak je Anna Rakouská pobožná."

„To sice je, ale kolem ní je tolik neřesti …"

„Ano, ví se o ní a nemluví se o ní. Ale vzpomeň na aféru s dopisy, kterou se odstartovaly před léty ošklivé události kolem naší sestřenky Anny-Genevieve. Které nakonec stály život chudáka Maurice de Coligny. Různí darebáci píší různé pamflety … jen se snažím být opatrný."

„To já jsem taky," odpoví sestra důrazně, raději se rozhlédne, ale v okolí není nikdo a dvojice zahradníků je dostatečně vzdálená, než aby k nim lehlý větřík donesl nějaká slova, „Raoul je mi zcela oddanej, o našem vztahu ví jen pár mně nejbližších. Ty, Auguste, Angelika."

„Když už mluvíš o Angelice, jak dopadla její mise na zámku Cavarlene?" podívá se teď bratr na sestru pátravě.

„Velmi dobře. Nastolila na něm nového správce, přesvědčila bývalého správce i majordoma, aby mu šli na ruku. Podle mého si nemůže vést hůř než ten starej. Dokonce má nějaké vazby na obchodníky

z Paříže a mohl by mi přinést větší peníze. Mám jich dostatek," řekne rychle, „I díky tvému pohostinství v paláci. Ale hospodaření potřebovalo oživit."

„V tom s tebou souhlasím. Jen doufám, že Angelika nepoužila nějaké drastické metody k přesvědčování," vrhne na sestru další pátravý pohled.

„Dostala jasný pokyn, jak se má chovat. Byla důrazná, ale nedošlo k žádnému vyostření. Vše se obešlo bez skandálu. Věc vyřídila velmi dobře. Je velmi schopná."

„O jejích schopnostech nepochybuji. Však má moc dobrou školu," řekne bratr s neskrývanou ironií.

„Pierre," podívá se ona na něho káravě, „naše matka už je ve vyhnanství čtyři roky. Když předtím připočítám její exil v Anglii, už šest let je vzdálena ode dvora. Není už trest dostatečnej?"

„Dostatečný? Andreo, chápu tvůj vztah k naší matce, ale chápej taky ty mě. I kdybych připustil její teorii, že mě odložením do angerského kláštera chtěla ochránit, proč se o mě nezajímala později? Co přiměje ženu, aby odložila svého syna a nehlásila se k němu? Navíc legitimního syna, vzešlého z řádného manželství. Budiž, její druhý manžel, hrabě de Besiere, mohl mít zájem, abych zmizel ze světa. Kvůli majetku našeho otce. Ale proč tedy nic neučinila po jeho smrti? Nemohu jí toto odpustit, přestože uplynulo už tolik let. Nemluvě už o tom, že pravděpodobně uvažovala o mém odstranění, když vyšla pravda najevo."

„Ctím tvoje trápení, tvoje smutný dětství. I já byla ochuzena, mohli jsme se znát dříve, vyrůstat spolu. Ale seš vychován ve víře, není správné odpouštět hříšníkům?"

„Je odpuštění a odpuštění. Naše matka si žije spokojeně na svém zámku, dle všeho si užívá s mladými hřebečky, určitě si najde i jinou zábavu. Při její povaze, při jejím intrikánství, je jen dobře, že je tak daleko. Být tady, mohla by nám oběma uškodit. Ale mluvíme o ní zbytečně, jak jsem pochopil, Anna Rakouská má dost důvodů ji nenávidět a určitě by nikdy nesvolila k jejímu návratu z exilu."

„Asi máš pravdu. Ale přeci, je naše matka."

„Pro tebe matka, pro mě krkavčí matka. Ale nechme toho, pokud mohu poprosit. Jaké máš plány s obyvateli tvého domu na Palais-Royale?"

„Plány? Jaké plány?"

„Vydržuješ tam Angeliku, Raoula a další. Nebo se něco změnilo?"

„Pierre, vadí ti na nich něco?" zarazí se sestra.

„Vadí? Spíš z nich mám obavy, aby ti nějak neublížili. Nevěřil jsem jim a pořád jim nevěřím. Možná ti Angelika teď pomáhá, ale rodina jejího manžela má velmi temnou minulost, alespoň podle pověstí. Ke všemu by možná nebylo od věci zajistit jim nějakou náplň života. Myslím teď barona de La Solignac, jeho bratra, Raoula."

„Náplň života?" zase se zarazí sestra, zase se snaží pronikavým pohledem dozvědět více.

„Raoul by měl buď znovu začít studovat nebo bychom mu měli najít nějaký úřad. U dvora, v nějakém dobrém domě. Aby ti mohl být nablízku, ale jen se tak nepoflakoval. Baron by mohl vstoupit do armády, divoký je na to dost. Jeho sestru už jsi přijala za svou komornou …"

„Pierre, vadilo by ti moc, kdybych tě poprosila, abys tyhle věci nechal na mě?"

„Vůbec ne. Jen ti nabízím pomoc. Jsou to ale tvoji přátelé," pokrčí lhostejně rameny bratr, ačkoli by radši slyšel a říkal něco jiného. Obyvatelstvo domu jeho sestry považuje za potencionální hrozbu.

„Právě, Pierre. Nechci být s tebou ve sporu. Angelika mi dobře posloužila a není důvod jí nevěřit. Je velmi chytrá, než aby se zachovala jinak. Mnoho peněz mě nestojí, chovají se dobře. Pokud ti ale tolik vadí, můžeme si o nich vážně promluvit.“

„Vůbec mi nevadí, jsou mi lhostejní. Já jen kvůli jejich minulosti. Záleží mi na tobě, Andreo, nechci, aby ti ublížili. Pokud jim ale věříš, pokud jsou loajální, už o nich nebudu mluvit. Jen kdybys ty sama potřebovala s něčím pomoc.“

„Jsem ti vděčná, Pierre. Jsem moc ráda za náš vzájemnej vztah. Máš taky dobrej vliv na Henriho, kterej je tak často zasmušilej. Až mám strach, aby nebyl po otci … rozumíš … taky takovej nějakej divnej.“

„Proč by měl být. Záleží, jak ho vychováš. Hodně v něm zůstává ze zámku Cavarlene, ta jeho zatuchlina zanesla smutek do jeho duše. Stěhování do Paříže, smrt otce. Vše na něm zanechalo stopy. Ale není hloupý a dá se tvářet. Mluvil jsem s ním docela dlouho, nedávno. Měl by dostat svoje učitele, možná by šlo se domluvit i s některými od krále. Nebo najmout vlastní.“

„Máš pravdu. Ale v tom budeš mít lepší přehled ty.“

„Velmi rád budu nápomocný. Henri je možná zakřiknutý, ale nic nenasvědčuje tomu, že by byl omezený. Ba právě naopak. Pokud si mluvila o tom druhém, jestli se bude zajímat více o ženy nebo o muže, na to je teď ještě brzo. Podle mě se i to dá vhodnou výchovou ovlivnit. Ačkoli prostředí u dvora asi není ideální.“

„Modlím se k Bohu, aby v tomhle byl jinej než jeho otec.“

„Budu velmi rád nápomocný s výchovou Henriho. Snad si spolu začínáme trochu rozumět. Popřemýšlím o jeho výuce, zaslouží si tu nejlepší. Co Pierre? Je taky po otci?“

„Pierre je určitě živější, ačkoli mu budou za měsíc teprve čtyři roky, už je to možný pozorovat. U něho bych se vůbec nezlobila, kdyby zdědil vlastnosti po svém otci,“ řekne sestra.

„Slyšela jsi, co Armanda potkalo?“ zeptá se bratr, přitom se tázavě dívá, zda je jeho sestra ochotná v tomto tématu pokračovat či zda jí je také nepříjemné.

„Něco málo jsem zaslechla. Ty víš něco bližšího?“

„Jen zprostředkovaně. Ještě jsem si nestačil promluvit s jeho sekretářem, Mauricem, toho znáš. Ale od pana Vincenta něco vím.“

„Mně o tom řekl Auguste. Nějak se ošíval, ničema jeden. Ale má za ušima, věděl, že mě to bude zajímat. Prý zemřela jeho manželka, potom, co porodila dvojčata. Ta snad už taky umřela.“

„Paní hraběnka umřela určitě. Po těžkém porodu. Ty dvojčata, slyšel jsem, že asi taky umřou, ale jestli se tak už stalo, to nevím. I třetí syn Armanda měl na krajíčku a vylízal se z toho. Ještě pořád k němu něco cítíš?“ zeptá se bratr.

„Všechno skončilo toho hroznýho dne, kdy … nerada na to vzpomínám.“

„Možná bys občas měla, včetně souvislostí. Koho sloužící přivedli markýze do vašeho hnízdečka lásky a které osoby v tom měly prsty.“

„Šlo o souhru nešťastných náhod,“ zavrtí hlavou sestra, „Narážíš nepochybně na Angeliku, která byla ve službách naší matky. Ale více méně šlo tehdy o iniciativu pana d´Holfene.“

„Možná. Možná máš pravdu a je lepší nechat minulost spát. Ptal jsem se ale na něco jiného.“

„Vím, na Armanda. A já ti odpovídala. Čtyři roky jsem s ním vlastně nebyla nikdy o samotě, nikdy jsme si vážně nepromluvili. Párkrát jsme se potkali, jako když mě naše drahá sestřenka Anne-Genevieva vmanévrovala do role kmotry druhého Armandova syna. Měla jsem sice takovej divnej pocit, snad i on, ale jinak nic,“ říká ona a v jejím hlase jsou patrné stopy smutku.

„Neuvažuješ mu říci teď pravdu o Pierrovi?“

„Pravdu o Pierrovi? Co si myslíš ty?“ podívá se tázavě sestra na bratra.

„Já bych nechal i v tomto případě vše už spát. Armand je můj přítel, ty jsi má sestra. On je zvláštní muž. Neobyčejně statečný, zvyklý dodržet slovo. Ale v poslední době je posedlý službou v armádě. Vyžívá se ve vraždění lidí. Chudák hraběnka. Vždyť ji měl jen jako samici, na rození dětí.“

„Samici," usměje se ona, „Měla jsem možnost ji vidět a mluvit s ní. Ona si jako samice na rození dětí rozhodně nepřipadala. Ona byla šťastná, jsem žena a poznám to. Byla šťastná, že má Armanda a že mu může rodit děti. Ke všemu syny. Přivedla jich na svět dost, za tak krátkou dobu."

„Však i on je plodný. S tvým Pierrem zplodil už šest kluků. Co já bych dal za jednoho, za dva," povzdechne si bratr.

„Však už jsi jednoho zplodil. Není tvojí vinou, že ti ho Charlotta nebyla schopná donosit. Už si jednoho mohl mít."

„Andreo, prosím, tohle snad před ní neříkáš," zděsí se on nad upřímností předchozího vyjádření.

„Nejsem hloupá a mám takt. Ale pravda to je. Když už se ti to povedlo jednou, je to dobrý znamení. Ty i vona jste plodný, teď jen, aby naše křehulka dokázala vrhnout ve správnej čas. Ale třeba se poučí, bude víc sedět doma na prdeli a hledět si svýho břicha. Její cestování považuju za nerozumný. Možná právě to bylo příčinou potratu."

„Není důvod k takovým domněnkám," zavrtí on hlavou, „V době těhotenství byla v pohodlí v Římě, měla dobrou péči a nijak zvlášť se nenamáhala."

„Pak se modli k Bohu, aby nebyla vážně poškozená."

„Vážně poškozená! Andreo, Charlotta přeci není žádná věc," řekne bratr s patrnou výčitkou.

„Pierre, nebuď takovej netykavka. Vždyť já se k tvojí ženě chovám dobře. Dokonce ji chodím povzbuzovat. Ale mezi náma můžeme mluvit otevřeně. Nechci tě strašit … bohužel jsem slyšela o ženách, který nebyly žádnej plod schopný donosit. Něco v nich bylo prostě špatně."

„Andreo, tohle snad ani neříkej! Já jsem muž a každý muž chce mít syna. Pokračovatele rodu. I další děti."

„Přinejhorším si budeš muset udělat nějaký levobočky," zasměje se ona, když vidí stažené obočí bratra, vezme ho za rameno, „Já jen žertuji, Pierre, abych všechno zlehčila. Samozřejmě tobě i Charlottě přeju kopec dětí. Je jí teprve dvacet, bude plodná dalších patnáct let, minimálně. Nevěš hlavu po prvním nezdaru," utěšuje ho.

„Tohle všechno si taky říkám, ale znáš to, červ pochybností mi vrtá v hlavě. Ke všemu ten tvůj černý humor, ten mi taky nepřidá."

„Jsi daleko silnější, než by vypovídala tvoje postava," ukáže mu ona svoje zuby, „Ty mi pomůžeš s výchovou Henriho a později Pierra, já zase přivedu tvoji ženu na lepší myšlenky."

„Za pomoc ti budu vděčný. Mám teď tak málo času se jí věnovat, jsem rád, že je u královny Jindřišky. Tam snad najde rozptýlení."

„Jen aby si tam nenašla milence," zvedne ona varovně prst.

„Nemaluj čerta na zeď," odsekne on, vzpomene si na chlípný pohled prince z Walesu, kterému se jistě v jeho sedmnácti letech začíná vařit krev v těle, to si žádá uvolnění.

„Zbytečně moc pracuješ. Víc se bav, víc se věnuj svý ženě. Případně i klidně jinejm, když budeš dostatečně šikovnej, aby si Charlotta ničeho nevšimla. Mladej si jenom jednou, užívej si života," nabádá ona svého bratra, „Já ztratila tři roky, díky svýmu podivnýmu manželovi. Jak se ukázalo později, když přišel na zámek Cavarlene Raoul, tak příčin bylo víc. Ale ta hlavní byla, že ho víc přitahovaly chlapecký prdýlky, než moje mušlička. Právě proto se bojím, aby nebyl Henri po něm."

„Dohlédnu na Henriho. Má ještě čas, ale až bude připravený na ženu, dám mu rady, kterých se kdysi dostalo mně. Dohlédnu, aby se i po této stránce vyvíjel dobře."

„Podle mýho tomu zabránit nejde. Když bude na kluky, i když mu budeš cpát do postele sebelepší ženský, bude za tím utíkat," povzdechne si ona.

„Teď nemá smyslu se trápit. Vždyť je mu teprve sedm let."

„Máš pravdu, já o svejch pochybách taky nikomu jinýmu neřekla, jen s tebou to probírám. Jsme bratr a sestra, známe svoje tajemství. Jsme nejlepší a nejbližší spojenci."

„Nejbližší spojenci," řekne i on spokojeně, chce pokračovat, ale zarazí se. Ozve se hluk, který postupně sílí, jeho zdroj není těžké odhalit.

Po cestičce pochoduje šik dětských vojáčků Ludvíka XIV., mezi nimi i Malý Monseieur a také Henri. Podél nich pobíhá Ludvík, sekýruje je, cepuje je. Vytýká jim chyby, jak odpozoroval při skutečných nácvicích. Však už velí i skutečným vojákům. Teď využívá příležitosti, aby se zdokonalil na svých živých hračkách.

KRÁL LUDVÍK XIV.

Král zpozoruje sourozeneckou dvojici, na chvíli zaváhá, pak nechá své malé vojsko pokračovat v pochodu. Z povzdálí vše sleduje nejbližší služebnictvo panovníka, udržuje takový odstup, aby Ludvíka svou přítomností nerušilo, ale aby bylo kdokoli připraveno přiskočit, kdyby měl malý panovník nějaké přání či kdyby došlo k nějaké nečekané situaci. Stále jsou to děti, ač první z nich pomazaný, další z moc dobrých rodů. Uličnictví však je společné všem vrstvám a při některých klukovinách může hrozit nebezpečí úrazu.

„Pane markýzi, paní markýzo," řekne Ludvík, jen co zastaví své pochodující přátele.

„Vaše Výsosti," odpovídají sourozenci a každý svým protokolem předepsaným způsobem pozdraví svého vladaře.

„Sledujete naše cvičení, pane markýzi?"

„Povšimli jsme si, Výsosti," ukloní se zlehka pan de Almare, „Bohužel asi příliš pozdě, neboť jsem byl zabrán do rozhovoru se svou sestrou."

„Vy také cvičíte, pane markýzi? Také velíte vojákům?"

„Nikoli, Vaše Výsosti."

„Vás nezajímá vojenské řemeslo, pane markýzi?"

„Naopak, Vaše Výsosti," usmívá se šlechtic, „Velmi se zajímám o historii. Četl jsem o mnoha bitvách a studoval taktiku vítězů i poražených. Také se často cvičím v šermu, ve střelbě z pistole. Ale sloužím Vaší Výsosti na poli diplomacie. Snažíme se odvrátit nutnost použít armádu Vaší Výsosti."

„Není to zbytečné, pane markýzi? Není lepší, když rozhodnou naši stateční vojáci?"

„I pokud zvítězí stateční vojáci Vaší Výsosti, jsou nutné domluvit podmínky kapitulace nepřátel Vaší Výsosti. Je nutné vytěžit co nejvíce z vítězství vojáků, domluvit co nejlepší smlouvy. Ale někdy stačí jen postrašit silou, nepřítele přesvědčit, že nemá naději na vítězství. Pak zůstanou vojáci Vaší Výsosti ušetřeni nutnosti prolévat krev."

„Vojáci jsou určeni aby bojovali, pane markýzi. Byl jsem přítomen bojům, pane markýzi."

„Byl jsem zpraven, Vaše Výsosti. Stejně tak o statečnosti Vašeho Veličenstva. Okolo vás prolétly dělové koule a Vaše Výsost se ani nepohnula. Byla spokojena Vaše Výsost se svými vojáky?"

„Velmi, velmi spokojen. Jednou dobudu sám velkých vítězství, pane markýzi."

„O tom nepochybuji, Výsosti. Vaše Výsost je zrozena k velkým vítězstvím. Na válečném poli i na poli diplomacie. Velkých vítězství se dá dosáhnout nejen na bojišti. Lze uzavřít i výhodnou smlouvu, která ještě zvýší moc Vaši Výsosti. Mít silnou a mocnou armádu je velmi důležité. Stejně jako skvělé vojevůdce, skvělé důstojníky i vojáky. Aby se dokázali postavit jakémukoli nepříteli. Ale stejně tak Vaše Výsost potřebuje dobré diplomaty, kteří zúročí výsledky skvělých vojevůdců," vysvětluje markýz, jeho vyjádření slyší nejen Ludvík, ale také jeho družina. Konec konců i jim jsou slova vzdělaného šlechtice určena.

„Vy nám budete takové smlouvy vyjednávat, pane markýzi?“ ptá se dál Ludvík, po chvilce poněkud trapné odmlky, kterou někteří mládežníci za zády svého panovníka oceňují významnými pohledy.

„Bude mi ctí, Vaše Výsosti. Vaše Výsost má mnoho skvělých vojevůdců a mnoho skvělých diplomatů. Velmi rád bych v budoucnu patřil mezi ně.“

„Mezi koho, pane markýzi?“

„Mezi diplomaty, Výsosti. Vojsko do bitvy bude jistě vést Vaše Výsost a skvělí vojevůdci Vaší Výsosti,“ uklání se pan de Almare.

Král se zarazí, nic neříká, pak lehce pokyne svému vazalovi, který ho následně i se sestrou odzdraví. Po krátké odmlce se přísně podívá na svou kumpanii a začne se jí znovu věnovat.

„Není trochu nebezpečné odmítat před králem roli vojáka?“ podívá se markýza na svého bratra, když je mladý vladař z doslechu.

„Nemyslím si. Potřebuje slyšet i jiné názory, než mu všichni vtloukají do hlavy. Jednou, když dá Bůh, bude vládnout sám a na jeho rozhodnutí budou záviset životy tisíců a desetitisíců lidí. Měl by mít co nejširší úhel pohledu.“

„Je mu teprve devět let. Nemůžeš s ním jednat jako s dospělým. Nemůže tě pochopit, mohl by na tebe zanevřít.“

„Nemyslím si. Právě naopak. Všichni mu buď podlézají nebo mu vůbec nenaslouchají. Dokonce ho považují za mírně malomyslného. Jednou se budou všichni divit,“ vyřkne svou prognózu přesvědčivým hlasem bratr.

Sourozenci nezůstanou dlouho sami, blíží se k nim skupinka dvorních dam, předvoj samotné královny na procházce v zahradách.

„Kampak jste se nám ztratili? Snad tady někde neintrikujete,“ hlaholí paní de Beauvais.

„Jen jsme řešili nějaké rodinné záležitosti,“ usmívá se markýz.

„Jste moc krásná dvojice, opravdu. Ozdoba naší společnosti,“ poznamená markýza de Sénecey.

PRVNÍ MINISTR A NADĚJNÝ DIPLOMAT

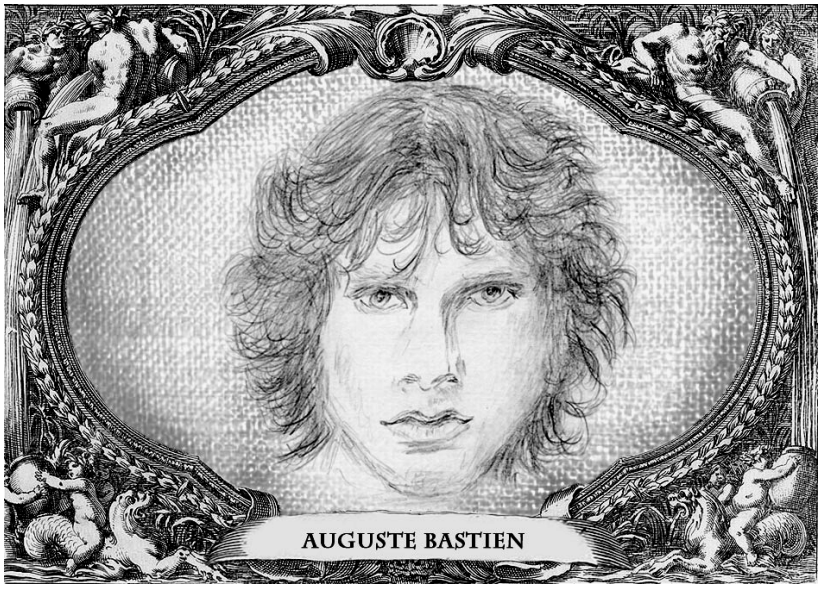
Ta zpráva přijde jako blesk z nebe! Idyla na zámku Saint-Germain-en-Laye je tvrdě narušena, když Malý Monseieur, bratr Ludvíka, náhle těžce onemocní. Příznaky jsou bohužel velmi rychle patrné a vysoce znepokojivé. Jedná se o spalničky, nazývané malé neštovice, které jsou pro děti velmi nebezpečné a často končí smrtí nemocného.

Pochopitelně taková událost může mít nedozírné následky. Zatím stůně pouze králův sedmiletý bratr, ovšem hrozba visí i nad devítiletým panovníkem. Pochopitelně i nad dalšími dětmi, které s pacientem přišly do styku. Jejich rodiče jsou samozřejmě poplašeni a nejinak tomu je i u markýzi de Cavarlene, jejíž syn Henri byl v častém kontaktu s Malým Monsieurem.

Malý markýz de Cavarlene je pochopitelně ihned odvezen do paláce Almare, sám izolován od svého

čtyřletého bratra Pierra a je k němu povolán lékař, který ho průběžně a neustále sleduje. Žádné náznaky zatím nejsou pozorovány, ovšem to ještě nic nemusí znamenat. Nemoc může již být v těle hocha a hrozí kdykoli vypuknout svou ničivou silou.

Markýza de Cavarlene doprovodí svého syna do Paříže a svěří ho do péče Augusta Bastiena, který se téměř rozklepe, při uvědomění si své zodpovědnosti. Poplašená matka zajistí zmíněnou izolaci, promluví s lékařem, znovu sdělí pokyny vynervovanému majordomovi a druhého dne již sama spěchá do Saint-Germain-en-Laye. Tam pochopitelně zůstává i její bratr se svou chotí. Královna Jindřiška s chápavým úsměvem zajistila komnatu pro manželský pár v prostorách, které jí jsou na zámku přiděleny.

Pochopitelně vážná nemoc Malého Monsieura vyvolává vrásky na čele jedněch a vzbuzuje naděje u jiných, bez ohledu na nelidskost takových přání. Případná smrt následníka trůnu může znamenat, že se na jeho místo posune další v pořadí. Tím není nikdo jiný než vévoda d´Orleans, strýc současného krále. Ludvík je zatím zdravý, lékaři nepozorují žádné příznaky nemoci, byť se snaží vyjadřovat velmi zdrženlivě. Ovšem pro devětatřicetiletého vévodu, v tuto chvíli zdrženlivě podporujícího svého synovce i švagrovou, vysvitne znovu naděje splnit si svůj dávný sen a stanou v čele Francie.

Ač je jistě hrozné se radovat ze smrti sedmiletého chlapce, někteří přívrženci vévody d´Orleans vidí příležitost na zviditelnění jejich dobrodince a ochránce. Strýc krále si žije spokojeně ve svém Lucemburském paláci, který nechala postavit jeho matka a který po ní zdědil. Udržuje si tam svůj vlastní dvůr, plný veselí, zve si tam i finančně podporuje malíře i básníky.

Jelikož po sobě zanechal Ludvík XIII. dva syny, je pochopitelně za Ludvíka XIV. připravený i jeho náhradník. Historie zná mnoho případů, kdy se vladařem nakonec nestává prvorozený, ale některý z jeho mladších bratrů, kterým dopřál Bůh privilegium se dožít dospělosti. Ale ve chvíli, kdy by zůstal Ludvík sám, nástupcem by nebyl jeho sedmiletý bratříček, ale jeho intrikánský strýc. Což samozřejmě vyvolává velké obavy, zvláště když je Malý Monsieur tak křehký a Gaston d´Orleans tak prohnaný intrikán.

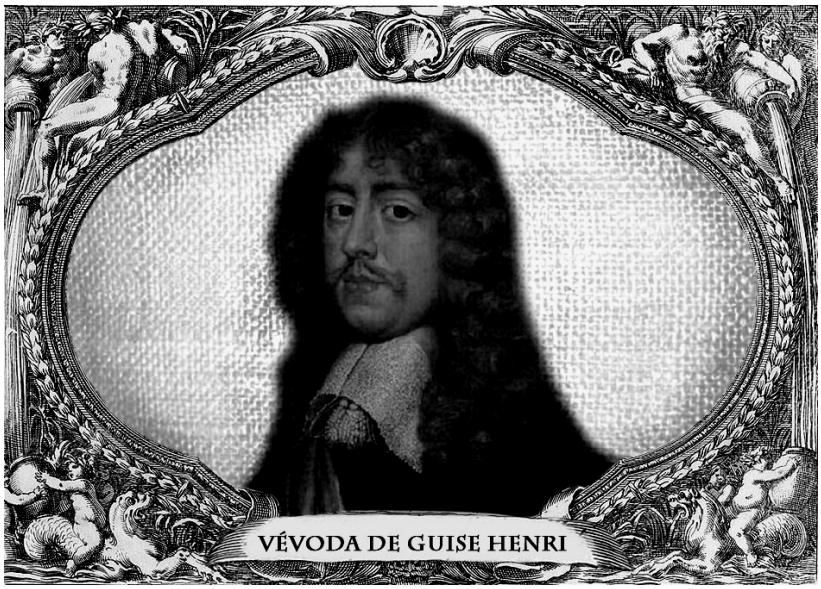
Anna Rakouská všechny překvapí. Doposud vždy upřednostňovala Ludvíka, k druhorozenému se chová skoro jako by byl dívkou, dokonce mu někdy říká moje holčička. Možná z obav, aby mezi bratry nenastal takový nevraživý vztah, jako se vykrystalizoval mezi jejím manželem a jeho bratrem Gastonem. Nyní ale u Anny slaví vítězství královna matka nad královnou regentkou a tak bez ohledu na nebezpečí nákazy objímá svého nemocného syna, se snahou vyrvat ho z pařátů smrti, které ho již zle svírají.

Vynervovaný je pochopitelně i Mazarin a další vysocí státní úředníci, jejichž kariéra je úzce spjata se současnou vládnoucí klikou. Uvědomují si, jak by mohla smrt Malého Monsieura narušit křehkou rovnováhu mezi královskou rodinou, mocnými rody i vévodou d´Orleans. První ministr se snaží zachovat klidný výraz, ale kdo ho lépe zná, cítí i z něho značnou nervozitu. Mezi ně patří i markýz de Almare, kterého si pozve Mazarin k soukromé rozmluvě. Stane se tak v hlubokých nočních hodinách, kdy je mladý šlechtic vpuštěn do soukromých prostor kardinála.

Ačkoli se první ministr pídí po názorech svého hosta na situaci v Neapoli, k níž svou troškou také přispěl, nemoc trvající již druhý den nad oběma muži visí jako černý mrak. Zůstávají zcela sami, i bez

nejbližšího služebnictva prvního ministra. Sedí u stolku, před sebou naplněné poháry s vínem, kabinet je osvětlován jen dvěma svícny, pročež je prostor plný stínů.

Velmi krátce proberou otázku nominace vévody de Guise na panovnický stolec v Neapoli, Mazarina zajímá názor mladšího kolegy diplomata, především s ohledem na jeho vzdáleného bratrance vévodu de Condé, který byl také ve hře. Stejně jako v současnosti v horečkách trpící sedmiletý vévoda de Anjou.

„Dle mého nebude pan de Condé nijak zvlášť protestovat," vysloví svůj názor pan de Almare, „Jeho zájmy jsou dle mého jiné a směřují více do Francie," dodá, což může brát kardinál skoro jako skrytou výhrůžku.

„Vévoda de Condé je v tuto chvíli na čtvrtém místě v pořadí adeptů na královskou korunu," říká s jistou hořkostí v hlase Mazarin, „Modlím se úpěnlivě k Bohu, aby dal Malému Monsieurovi dostatek sil vzdorovat zákeřné chorobě. Jeho smrt by mohla předznamenat katastrofu."

„Rozumím, Vaše Eminence," má velmi vážnou tvář Pierre, „Moje modlitby jsou stejně vroucí jako Vaší Eminence. Dokud má Ludvík bratra, je otázka jeho následníka upozaděna. Ovšem kdyby hned za ním následovala dvojice vévoda d´Orleans a vévoda de Condé, situace by se mohla dramaticky změnit. Možná i včetně požadavků na změnu regentství, možná by vypukla otevřená válka mezi oběma vévody," spekuluje.

„Nevidím do hlav obou pánů," pokusí se o potměšilý úsměv prelát, ale jeho tvář spíše vyjadřuje smutek, bolest a obavy, „Nakonec jsem za to Bohu rád. Nevěřím ani jednomu z nich. Gaston je nevyzpytatelný a nenapravitelný intrikán, čekající v současnosti na svou příležitost. Jeho současné pokoře nevěřím ani trošičku. Co se týká pana de Condé, neznám snad v současnosti ambicióznějšího a bohužel i arogantnějšího velmože."

„Máte zprávy o stavu krále a jeho bratra?" skoro se bojí zeptat markýz.

„Ludvík je zatím zcela zdravý. Možná by nebylo špatné, kdybyste ho navštívil. Má vás rád, důvěřuje vám," zamyslí se kardinál, „Její Veličenstvo teď věnuje veškerou svou pozornost jeho bratrovi," dodá zdánlivě lhostejně, ačkoli mu takové jednání regentky není dvakrát příjemné.

„Velmi rád s králem promluvím, pokud mi bude přístup k němu umožněn," odpoví pan de Almare a ani se nesnaží skrýt radost nad vysloveným návrhem.

„O to se postarám," řekne Mazarin, pak se zamyslí a teprve po chvilce pokračuje, „Pane markýzi," znějí jeho slova naléhavě i úlisně, „jsem obklopen nepřáteli, kteří se neštítí jakékoli ničemnosti a věrolomnosti. Intrikují proti mně všude, v parlamentu, ale bohužel i u dvora. Vykreslují mě téměř jako hrozivé monstrum, chystající se vysát poslední kapičku krve z Jeho Výsosti. Přitom mojí jedinou snahou je být pokorným služebníkem a oporou Jeho Výsosti a Jejímu Veličenstvu," vzdychá, až by málem druhého rozplakal.

„Znám postoje Vaší Eminence," odpoví mladý diplomat, má teď naprosto kamennou tvář, aby snad nešlo zpozorovat určité pochybnosti, vyvolané předchozím prohlášením. Pravdou je, že první ministr hájí zájmy krále i královny, na druhé straně minimálně stejně usilovně hájí zájmy své vlastní.

„Mnozí mě pomlouvají u Ludvíka," vzdychá znovu Mazarin, je dobrý herec, ovšem jeho současný posluchač je vysoce inteligentní i velmi dobře obeznámený se zákulisím dvora, „Vykreslují mě jako arciďábla. Bohužel i lidé z nejbližšího okolí krále."

„V tom musím dát Vaší Eminenci za pravdu," přikyvuje Pierre a snaží se působit posmutněle, „Sám Ludvík mi naznačil, že jsem prý byl odeslán do Říma, a předtím do Anglie a Německa, aby on se mnou nemohl rozmlouvat."

„Opravdu? O tom s vámi mluvil?" evidentně zpozorní kardinál.

„Něco mi spíše naznačil," začíná mlžit šlechtic, „Znáte moje schopnosti vycítit názory druhého. Ale pochopil jsem, že v tomto směru někdo Jeho Výsosti cosi nepěkného našeptává."

„Opravdu? Víte snad od koho takové pomluvy přicházejí?"

„Bohužel, Eminence, v tomto směru sloužit nemohu. Vaše Eminence jistě dobře ví, které osoby v blízkosti krále jí nejsou právě přátelsky nakloněny."

„Těch je bohužel víc," zase si teatrálně povzdechne prelát a zlehka smočí rty ve víně, „Sdělil vám Ludvík, kdo je tím zlým, kdo vás odhání ode dvora a tím také od něho?"

„Někdo mu namluvil, že za vším stojí Vaše Eminence."

„Můj ty Bože!" předstírá Mazarin nejhlubší pohoršení, „Vidíte, drahý pane markýzi, vidíte!" pokračuje úmyslně emotivně, „Moji nepřátelé jsou doslova všude!"

„Vaše Eminence má velkou moc, zastává nejvýznamnější státní úřad v zemi, má tedy také velké množství nepřátel," odpovídá pokorně mladý muž, snažící se nedat najevo, jak nevěří předstíranému pobouření svého nočního společníka. Ten ví jistě více než dobře, odkud vítr fouká.

„Moji nepřátelé se nezastaví opravdu před ničím," vzdychá dále kardinál, „Ani před tou nejodpornější pomluvou. Snaží se vrazit za každou cenu klín mezi mě, Jeho Výsost a Její Veličenstvo. Využívají k tomu nevyzrálou dětskou mysl, kterou se snaží svými pomluvami zamořit. Bohužel se jim to daří, pane markýzi. Ludvík mě začíná také nenávidět, ačkoli vše dělám výhradně v jeho nejbytostnějším zájmu."

„Možná je teď král ovlivněný, ale brzy prohlédne pomluvy."

„Snad, pane markýzi, snad. Jen aby již ale nebylo pozdě. Snažím se být štítem mezi ním a jeho matkou a všemi těmi proradnými mocichtivými darebáky. Ničemy, jinak je nazvat opravdu nemohu," soptí Mazarin, „Představte si, co by se stalo, kdybych zde nestál! Jak by se všichni sesypali na Její Veličenstvo."

„V tomto vám musím dát naprosto za pravdu."

„Alespoň někdo mi zůstává věrný," vrhne kardinál psí pohled na svého chráněnce.

„Nejsem jistě sám, na koho se může Vaše Eminence spolehnout. I když zajisté je daleko více těch, kteří jsou nepřátelsky naladěni."

„O tom si nemusíme povídat," usměje se teď potměšile prelát, znovu se zlehka napije, než pokračuje, „Čeká nás velký a těžký boj, drahý pane markýzi. Na mnoha frontách, bohužel. Strávil jste teď dlouhou dobu mimo dvůr. Nastává čas vás opět daleko více zapojit do vnitřních záležitostí země."

„Vaše Eminence má se mnou konkrétní plány?" zeptá se pan de Almare, který chápe, že teď teprve přichází pravý důvod jeho dnešní noční soukromé návštěvy u prvního ministra. Pod rouškou hluboké tmy, za zavřenými zdmi, v dobře střeženém soukromí.

„Pane markýzi," říká kardinál úlisně, „vždy jsem měl a stále mám smělé plány s vaší kariérou. Váš pobyt v Londýně, Münsteru i Římě lze považovat především za studijní cestu. Ačkoli vaše postřehy jsou pro diplomacii přínosné. Vycházím z vašeho deklarovaného zájmu být ve středu významných událostí, ale nijak zvlášť nebažící po nejvyšších úřadech."

„V tom se moje priority nemění, Vaše Eminence."

„Jste velmi chytrý, pane markýzi," usměje se znovu poťouchle Mazarin, „Mnohé úřady znamenají více pozlátko než skutečnou moc. Pochopitelně vám časem zajistíme stálý a významný příjem," slibuje, „Post, ze kterého budete získávat prostředky, ale který vás nebude časově rozptylovat. Nezapomněl jsem ani na guvernérství v Angers. Ačkoli pro to stále nedozrála doba," dodá omluvně.

„O tento post jsem nijak zvlášť nestál.“

„Vzpomínám si, usiloval ho pro vás získat zesnulý kníže de Condé. Asi se svými skrytými úmysly,“ konstatuje kardinál a jeho mladému spolusedícímu přejede mráz po zádech, neboť stále má obavy ze spojení se svými mocnými příbuznými ze zmíněného rodu, „V každém případě vás budeme držet nějaký čas dále od Říma, dokud nepřijdeme na to, kdo stál za útokem na váš život. Možná šlo jen o souhru nešťastných náhod a čin nějakého příliš aktivního přívržence španělské nadvlády nad Neapolí.“

„Snažil jsem se zjistit, oč šlo, bohužel bezvýsledně.“

„Ano, ten bezprecedentní útok zatím stále zůstává velkou neznámou. Ale co se týká zahraničí, měl byste se zaměřit výhradně na Anglii, ke které vás vážou rodinná pouta, přes vaši choť. Je mi velmi líto, co vás potkalo,“ zatváří se nešťastně prelát.

„Snad nám Bůh dopřeje další dítě,“ povzdechne si tentokrát mladší z diskutujících.

„Budu se i za vás modlit, pane,“ slibuje Mazarin, „Když už jsem zmínil Anglii, náš cíl je jednoznačný. Potřebujeme zachovat mír s představiteli moci v Anglii. Karel svůj boj dle všeho prohrál, ačkoli si možná ještě dělá plané naděje. Netěší mě přítomnost jeho následníka u našeho dvora, ale musím ji trpět, už kvůli jeho spřízněním s Jeho Výsostí.“

„Je mi líto královny Jindřišky i jejích dětí. Ale souhlasím s Vaší Eminencí, otevřená podpora zájmů krále Karla by mohla v budoucnu uškodit zájmům Francie,“ říká s těžkým srdcem pan de Almare.

„Bohužel někdy musíme jednat jinak, než bychom si přáli,“ zase si pokrytecky povzdechne první ministr, „Neočekávám vaší brzkou cestu do Anglie,“ pokračuje, „Nyní je třeba se zaměřit na naše vnitřní záležitosti. Pokud se Malý Monseiur nevyzdraví, vše se ještě více zhorší a zdramatizuje. Ale i pokud bude Bůh milosrdný a ponechá ho při životě, není naše postavení právě růžové.“

„Jsem kdykoli k službám Vaší Eminence, pochopitelně Jeho Výsosti a Jejího Veličenstva,“ dodá raději markýz.

„Zájmy Jeho Výsosti i Jejího Veličenstva mi leží výhradně na srdci, jednám vždy v jejich zájmu,“ říká Mazarin pevně a přesvědčivě, „Bohužel proti nám stojí mocný šik nepřátel. Je jen velmi obtížné jim stále čelit. Ačkoli se mnozí zatím chovají zdrženlivě, nelze jim věřit, ani co by se za nehet vešlo.“

„Vaše Eminence vyslovila i moje přesvědčení.“

„Ovšem jak bojovat s takovou přesilou, drahý pane? Jak s ní bojovat?“ položí kardinál otázku a pronikavě se zadívá na svého společníka.

„Způsobů může být více,“ odpovídá opatrně šlechtic, který dotaz bere jako určitý druh zkoušky, zda dokáže správně odpovědět, „Vaše Eminence má pravdu. Nepřátel je mnoho. Ale tím také existuje velmi mnoho zájmů, často velmi protikladných. Nejhorší scénář, který by mohl nastat, by postavil do jednoho šiku všechny nepřátele koruny i Vaší Eminence. Takovému scénáři je potřeba za každou cenu zabránit. Nedovolit nepřátelům se sjednotit.“

„Velmi správně,“ kývá hlavou spokojeně Mazarin, „Jaký postup byste navrhoval?“

„Stejný, jaký již Vaše Eminence delší čas používá,“ pousměje se teď Pierre, „Snažit se vrážet mezi jednotlivé klany klíny, snažit se je navzájem znepřátelit. Způsobů může být mnoho, včetně různých prebend, na něž tak toužebně čekají. Díkybohu jsou mnozí velmi nadutí, zaslepení svou důležitostí, někteří možná i omezení. Tím ale nejsou méně nebezpeční.“

„Mluvíte mi z duše, pane markýzi,“ je očividně spokojený kardinál, „Právě v tomto velmi počítám i s vaší osobou. Patříte svým způsobem k rodu de Condé, jste mnohými respektovaný a především, převyšujete je intelektem i schopnostmi. Již jste působil jako tajný emisar dvora po smrti krále Ludvíka, tuto roli bych vám rád přidělil i nyní. Svými schopnostmi jste přímo předurčen pro zákulisní jednání.“

„Děkuji za důvěru Vaší Eminence.“

„Zaslouženou důvěru, pane markýzi. Její Veličenstvo má pro vás slabost, Jeho Výsost vám očividně důvěřuje. Máte respekt u velmožů, dokážete velmi dobře mluvit, získat si na svou stranu významné osoby. Svou pílí a svými schopnostmi jste si zajistil velmi dobrou výchozí pozici, ze které můžete těžit. Sňatek s lady Charlottou vám též zajistil i přístup k anglické aristokracii, díky obratné

politice vašeho tchána je ten zadobře s oběma stranami sporu. Což je zase pro vás velmi dobré pro případné pověření tajnými jednáními na ostrovech.“

„Má Vaše Eminence pro mě nějaké konkrétní úkoly?“ podívá se teď pátravě mladší diplomat na staršího a protřelejšího kolegu.

„Mám pro vás hned dva, pane markýzi. Oba jsou nesmírně závažné a nesmírně delikátní,“ říká teď až snad s přílišnou dramatičností první ministr, pak po doušku vína pokračuje, „Nejprve úkol velmi citlivý, předpokládající váš nesmírný takt. Jedná se o Jeho Výsost.“

„O Jeho Výsost?“ zvedne teď poněkud překvapeně obočí pan de Almare.

„Ano. O Ludvíka. Jsem mnohými pomlouván, mnohými, kterým Ludvík naslouchá. Potřebuji trochu stav vyvážit. Potřebuji, aby se mu dostávalo i jiných podnětů. Ve kterých by se dozvídal pravdu o jiných osobách a ve kterých bych nevystupoval jako ten nejhorší zloduch.“

„Mluvíme teď o ovlivňování názoru Ludvíka?“

„Ano. Lépe řečeno o formování správného názoru Ludvíka.“

„Vaše Eminence, to je nesmírně citlivá záležitost!“

„Nepochybně, pane markýzi. Předpokládá vysoký takt a vysoký intelekt. Nelze mluvit otevřeně, lehce byste mohl důvěru krále pozbýt. Naopak, je nutné tuto jeho důvěru posilovat, pak vám bude i nadále důvěřovat a ještě více dbát na vaše rady, doporučení. Přemýšlet o vašich názorech. Není to otázka krátkodobá. Vyžaduje trpělivost a správné načasování. Je nutné, aby se Ludvík dozvídal správné věci ve správný čas. Pochopitelně způsobem, který je schopný ve svém věku pochopit.“

„Což ale znamená, že bych s ním musel trávit daleko více času.“

„Dostane se vám častějšího přístupu ke králi i k jeho bratru, pokud bude Bůh milostiv a ponechá ho naživu.“

„Hrozba malých neštovic je strašná. Bohužel visí i nad Ludvíkem,“ vysloví hroznou myšlenku šlechtic.

„Bohužel máte i nyní pravdu a něčeho takového se hrozím! Tato nemoc je vysoce nakažlivá a Ludvík byl se svým bratrem tak často v největší blízkosti. Sice je teď izolován, ale choroba v něm již může dřímat. Pokud by si Bůh vzal k sobě oba syny královny Anny, pak buď Bůh milostiv nám všem i celé zemi,“ pokřižuje se kardinál.

„Sdílím obavy Vaší Eminence,“ učiní stejný pohyb rukou i Pierre, „Kdyby se stal králem vévoda d´Orleans … raději opravdu nedomýšlet. Nejen kvůli jeho nestálosti, ale též všemu, co by taková situace přinesla. Ludvík i Malý Monsieur jsou nezpochybnitelnými dědici, přímá linie, ovšem jsou tu i jiní synové Jindřicha IV. než jen vévoda d´Orleans, k tomu ambice vévody de Condé. Bůh pak ochraňuj nás všechny,“ znovu se pokřižuje.

„Díkybohu je Ludvík zatím zdravý a jeho bratr houževnatě bojuje o svůj život,“ hovoří stísněným hlasem prelát, „Zítra půjdete za Ludvíkem, povzbudíte ho. Má určitě starosti, možná je také zmatený a může se cítit i odstrčený, když se jeho matka teď tak usilovně věnuje jeho bratru.“

„Bohužel kolem krále je pořád tolik cizích osob …“

„Však vy si poradíte,“ usměje se teď potměšile kardinál, „Nebude to poprvé, co s ním budete hovořit mezi čtyřma očima,“ podívá se pronikavě na svého mladšího společníka.

„Pokusím se,“ odpoví s kamennou tváří pan de Almare, ne, u dvora se nic neutají, své zvědy tady má každý, Mazarin, královna, určitě i vévoda d´Orleans, rod de Condé a další.

„Jste oficiálně vychovatelem Jeho Výsosti. Vaším úkolem je seznamovat Ludvíka s otázkami diplomacie, mezinárodních vtahů. Dost všeobecné zadání, abyste si mohl říkat, co sám uznáte za vhodné.“

„Budu o všem přemýšlet, zkusím najít vhodný způsob, jak na krále zapůsobit. Nebude to ale nikterak jednoduché a budu se pohybovat na ostří hrany. I já mohu být v jeho očích shozen, pomluven. Mohu lehce jeho důvěry pozbýt.“

„Váš úkol je velmi delikátní a pro mnohé by byl nesplnitelný. Vy máte dar, pane markýzi, schopnost hovořit s lidmi. Být přesvědčivý. Získat si je. Vy máte naději mysl krále ovlivnit, i když vše

může trvat velmi dlouho. Nejdůležitější je trpělivost. Nenásilnost. Tu vhodná poznámka, která Ludvíkovi utkví v paměti. Jindy vyprávění, které má podtext.“

„Její Veličenstvo ví o mém úkolu?“ podívá se teď pátravě markýz na prvního ministra.

„Její Veličenstvo ví o vašich schopnostech a proto jste byl jmenován vychovatelem krále,“ odpovídá neurčitě Mazarin, „Nebude mít nic proti tomu, když budete s Ludvíkem trávit více času. Další je jen naše domluva, ovšem vaše pověření je i v zájmu královny,“ vyjeví pravdu.

„Rozumím, Eminence,“ přikývne prostě Pierre a vysloužil si spokojený výraz ve tváři svého mocného spolusedícího.

„Druhý úkol, jímž vás hodlám pověřit, není o nic jednodušší a stejně tak i delikátní. Ovšem opět nesmírně důležitý, jak z hlediska krátkodobého, tak dlouhodobého,“ pootočí list kardinál, potlačí nutkání zívnout, přemůže únavou se klížící oči a pokračuje, „Dostáváme ke dvoru mnoho zpráv, mnoho zjištění, mnoho různých informací. Jejich správné pochopení je nesmírně důležité. Většinou jde o věci opět nesmírně delikátní, jedná se o nejvyšší státní zájmy.“

„Mluvíme teď o zprávách, které zasílají oficiální představitelé státního aparátu, velvyslanci, vojenští velitelé, intendanti?“ zeptá se pan de Almare a podívá se zpříma na preláta.

„Také,“ zlehka se ten pousměje, „Pane markýzi, již z prvního úkolu jste jistě pochopil, jak moc vám důvěřuji a jak moc ve vás věřím. Je opravdu velmi málo osob, se kterými hovořím takto důvěrně a kteří mají přístup k těm nejcitlivějším informacím. Neboť jejich znalost by při jejich nesprávné interpretaci či dokonce zneužití mohla mít až katastrofální následky pro zájmy dvora i celé země. Dozvíte se mnohé, co většině i vysoce postavených úředníků zůstává utajeno. Či je jim sdělována jen malá část.“

„Nezbývá mi než poděkovat za tak velkou důvěru, Vaše Eminence.“

„V tomto případě by nebylo na místě říkat obligátní zdvořilé není zač. Pane markýzi, hodlám využívat vaše nesporné schopnosti v těch nejcitlivějších záležitostech. Přitom vás hodlám držet více v ústraní. Využívám vaší povahy, kdy netoužíte po pozlátku úřadů ani požitků z nich plynoucích. Budete patřit k několika málo osobám v království, které budou znát taje diplomatické kuchyně. Směřující do zahraničí i dovnitř státu. Což vám bude dávat do rukou trumfy, které byste mohl lehce využít či zneužít ve svůj vlastní prospěch či proti těm, kteří vám tyto delikátní informace svěřili. Proto je tak důležitá vaše seriózност a moje důvěra ve vás.“

„Vaše Eminence, nečekal jsem tak zásadní rozhovor,“ přizná se mladý muž, je přeci jen lehce vyveden z míry, ačkoli navenek zachovává chladnu tvář.

„Bylo na čase, pane markýzi. Nemoc Malého Monsieura moje rozhodnutí jen urychlila. Pokud Bůh rozhodne si vzít chlapce k sobě, situace se rázem zdramatizuje. Nedej Bože, kdyby choroba zachvátila i Ludvíka. Snad Bůh vyslyší naše modlitby,“ znovu se pokřižuje Mazarin a pohlédne směrem ke stropu, nad nímž tuší nebe, „Státní zájmy potřebují ty nejlepší informace. Potřebují ovšem ověřené zprávy od našich špehů a špiónů. Ale i poté jsou jen nesourodými zprávami, které je třeba vyhodnotit, přisoudit jim míru pravdivosti, důležitosti. Vyvodit z nich závěry. Pracoval jsem nějaký čas pro vévodu de Richelieu, ten byl na každé jednání výborně připravený.“

„Slyšel jsem, Vaše Eminence. Díky své síti špehů.“

„Díky své síti špehů i nám okolo, kteří jsme mu pomáhali vyvodit z obdržených zpráv správné závěry. Síť, kterou vybudoval kardinál de Richelieu, se sice částečně rozpadla, ale je dávána postupně dohromady. O některých jejích částech víte i vy sám osobně, ale teď se snažíme vybudovat vše znovu, důkladně. Získávat zprávy co možná nejčerstvější, z důvěryhodných zdrojů. Nejen o vnitřních nepřátelích koruny, ale i z jiných dvorů. Jste částečně již s tímto systémem obeznámen.“

„Částečně, Vaše Eminence. Vím o pár lidech v Paříži, něco jsem zjistil o anglické cestě, něco málo odtušil. Získal jsem povědomí o šifře, od pánů Rossignolových,“ říká Pierre velmi uvážlivě, „Ale to jsou jen střípky.“

„Máte pravdu. Poznal jsem muže, který je ve vašem věku a dle všeho velmi schopný. Také ambiciózní, se schopností konspirace i dedukce. Je jím jistý pan abbé Foquet.“

„Pan Basile Foquet?“ pozvedne své obočí pan de Almare.

„Ano. Znáte se s ním osobně?“

„Nikoli, Vaše Eminence. Pouze z vyprávění jedné osoby … vlastně i vám známé. Jde o sekretáře pana hraběte de Godille, pana Maurice.“

„Ano, velmi schopný mladík,“ přikývne Mazarin, „Spolupracuje již s panem Basilem. Ovšem přeci jen má značně omezené znalosti. Vztahující se většinou k osobám, jejichž pohyb a jednání je podrobeno sledování v Paříži. Znáte se s ním dobře?“

„Mohu říci velmi dobře,“ přizná se šlechtic, „Znám ho už déle než šest let a jeho služby jsem sám využil. V době, kdy byl především sloužícím u pana de Godille. Teď se dle všeho postavil na vlastní nohy.“

„Ano, je šikovný a umí se o sebe postarat. Ovšem nechci mluvit o tomto mladíkovi, ale panu Basilovi. Snaží se obnovit bývalou síť, kterou využíval můj předchůdce vévoda de Richelieu. Zacelit mezery, najít nové zdroje. Byl bych velmi rád, kdybyste s ním spolupracoval. Máte dar posuzovat věci, vyvozovat z nich logické závěry. Pravda, chybí vám zatím zkušenosti, ale nějaké jste již získal. Chci, abyste zůstával ve stínu, ale přesto se významně podílel na důležitých rozhodnutích. Nemusím zdůrazňovat, že tento rozhovor je naprosto důvěrný a víme o jeho obsahu pouze my dva.“

„Chápu, Vaše Eminence. Ale ne už tak zcela roli, kterou po mně žádáte vykonávat.“

„Vaši roli není jednoduché pojmenovat. Můžeme jí například říkat poradce. Můj osobní. Pan Basile shromažďuje různé zprávy, spolu se svými lidmi již předběžně vyhodnotí jejich důvěryhodnost. Ale považuji za nutné znát i další názory a pohledy. Pochopitelně ne na vše,“ usměje se Mazarin, „Pouze v těch nejzávažnějších případech. Týkající se nejbytostnějších zájmů koruny.“

„Vaše Eminence, rád přispěji, pokud na to budou mé síly a schopnosti stačit. Velmi si vážím důvěry Vaší Eminence. Jsem připravený podporovat zájmy Vaší Eminence u krále, být tajným emisarem dvora v delikátních jednáních. Na mou loajalitu se Vaše Eminence, Jeho Výsost i Její Veličenstvo může spolehnout. Ale velmi nerad bych byl sám špehem, který by měl sledovat své přátele, příbuzné,“ říká velmi opatrně, leč též naléhavě mladý diplomat.

„Pane markýzi,“ odpovídá velmi vážným hlasem Mazarin, „nikdy bych si nedovolil vás ponížit či urazit takovým přáním či úkolem. Špehování patří jiným. Je však třeba významně rozlišit, co je špehování. Kdy se někomu vtíráme do přízně, stavíme se jako jeho přítel a pak donášíme jeho nepřátelům. Na rozdíl od taktického vyjednávání, kdy se snažíme svého soka přechytračit, odhalit jeho tajné myšlenky, jeho slabiny, abychom jich mohli využít. To není špehování, ale každodenní práce diplomata. Stejně postupuje i váš protivník, někdy i spojenec, který chce vyzískat pro sebe co největší výhody.“

„Tomu rozumím, Vaše Eminence. Taková jednání nepovažuji za nečestná, pod úrovní. Naopak, taková jednání mě uspokojují, vzbuzují můj zájem, tříbím si na nich svou mysl. Chci být k Vaší Eminenci naprosto upřímný.“

„Což je naprosto správné a já váš postoj oceňuji. Podobnou debatu jsme tuším již vedli, než jsem vás poslal do Münsteru. Tehdy jste měl stejné obavy. Přitom mně šlo o vaše postřehy, které se ukázaly být velmi přínosné. Nejde mi z vaší strany o odporné špehování, ale o taktické vyjednávání. Někdy i vyhodnocování pozorování špehů, to nepopírám.“

„Vaše Eminence, jsem velmi poctěn důvěrou, které se mi dostává. Učiním vše, abych ji nezklamal. Bohužel situace je velmi nepřehledná.“

„Je více než nepřehledná, je výrazně dramatická,“ kývá hlavou kardinál, „Stojíme na více frontách proti vnějšímu nepříteli, bohužel to samé platí i pro domácí poměry. Obstrukce pařížského parlamentu jsou velmi nepříjemné, to samé činí i mnohé provinční parlamenty. My oba víme, jak proradní jsou někteří velmoži, strýcem krále počínaje. Bohužel ani vévoda de Condé nemá nejčistší myšlenky, ačkoli toho pohání především jeho neukojitelná ctižádost. Rod de Vendome, o tom raději nemluvit,“ mávne rukou, „Břitký jazýček pana de Marcillac také znáte. Naneštěstí máme nepřátele tak říkajíc přímo v domě. Například pan de La Porte, ten mě nemůže vystát. Je jedním, který králi našeptává ošklivá slova. Paní de

Moteville mě v lásce též nemá, o paní de Hauteford ani nemluvě. Tak bych mohl bohužel pokračovat velmi dlouho," povzdychne si.

„Vaše Eminence se může jen stěží divit," objeví se drobný úsměv na tváři mladého diplomata, „Mnozí si po smrti Ludvíka třináctého vykreslovali svůj vliv na Její Veličenstvo v nereálných konturách. Pevný postoj Vaší Eminence i přízeň Jejího Veličenstva vaší osobě mnohé zaskočila. Stejně jako uvážlivé jednání královny. Vzpomeňte jen na vévodkyni de Chevruse, jak byla zaskočena, když jí Její Veličenstvo nechtělo naslouchat."

„Díkybohu, pane markýzi, díkybohu."

„Ano, díky Bohu, ale také díky zásluhám Vaší Eminence. Je vaším velkým úspěchem, jaký význam královna přikládá státnickým záležitostem. Což mnozí jen stěží čekali. Mnoho z nich si dělalo plané naděje, jak se stane královna loutkou v jejich rukách. Včetně nešťastného a pomateného vévody de Beaufort."

„Správný postřeh, pane markýzi. Beru tento úděl, který na mě Bůh naložil," říká hodně pokrytecky kardinál, „Pane markýzi, slyšel jsem na vás chválu i od mých příbuzných, mých sester. Mám k vám v této záležitosti i jednu osobní prosbu. Učinil jste dobrý dojem i na mého synovce a mé neteře, z nichž někteří brzo zaujmou své místo u tohoto dvora. Umíte jednat s dětmi, povšiml jsem si. Utvářet je nenásilnou formou. Nebylo by vám zatěžko část svého umění využít i na ně?"

„Bude mi potěšením, zvláště když jsem je tak trochu vypravoval do Francie."

„Ano, vím. Zvláště Paolo, můj synovec z rodu Mancini, s tím mám velké plány," zajiskří se teď v očích Mazarina, „Sám potomky nemám a tohoto mladíka beru jako svého dědice. Je mu teprve deset let, ovšem to je již čas na získání dobrých návyků a vychování."

„Velmi bystrý chlapec, setkal jsem se s ním," přikývne pan de Almare k radosti strýce probíraného hocha.

„Paolo má před sebou velkou budoucnost, věřím v něj," pokračuje kardinál, „Měl by brzo zaujmout místo v blízkosti Ludvíka, stejně jako mé tři neteře. Dostalo se jim sice základů základních znalostí, potřebných pro pobyt u dvora, u paní de Venel v Lyonu. Ovšem zde budou kromě nového prostředí čelit též nenávisti, která sice bude patřit mé osobě, pravděpodobně se však přenese i na ta nevinná dítka."

„Máte pravdu, Vaše Eminence. Zášť je velmi mocná a zlá čarodějka, bohužel ve své zaslepenosti si mohou někteří svou zlobu vylévat i na nevinných bytostech, včetně dětí. Bude mi potěšením je povzbudit, pomoci jim radou. Dokázat jim, že ne každý je neomalený, zaslepený a naplňován hořkostí i nenávistí," říká Pierre odhodlaně a dostane se mu za to vděčného pohledu Mazarina.

Zároveň je nastoleno další téma, kterým se mohou zaobírat. Ač čas neúprosně plyne, ač jsou oba značně unaveni fyzicky i psychicky, pokračují v debatě dobrou další půlhodinu. Jejich rozhovor nepostrádá šmrnc, přes zmíněný handicap. Oba jsou vzdělaní, dobří řečníci, mistři přetvářky. Uznávají se navzájem.

Následně Mazarin zamíří ještě za Annou Rakouskou, chce se poptat na stav Malého Monsieura. Markýz čeká trpělivě, dokud se první ministr nevrací. Bohužel mu nemůže dát příliš radostné zprávy, choroba propukla v plné síle a poněkud křehký králův bratr s ní zatím houževnatě zápasí. Ovšem boj může nabrat kdykoli tragický směr.

Proto odchází markýz do komnat své a Charlotty v rozporuplné náladě. Rozhovor s Mazarinem ho potěšil, vždyť se začínají naplňovat jeho sny. Dostane možnost být součástí té nejvyšší diplomacie. Nestojí o pozlátko, slávu, dokonce ani ne o moc s tím spojenou. Jeho láká dobrodružství, delikátní vyjednávání, rozhovory na hraně, taktické tahy ve snaze přechytračit své protivníky. Chmury na čele mu však vyvolává informace o vážném až skoro kritickém stavu krále bratra. Moc dobře zná útlého chlapce, někdy skutečně připomínající spíše drobounké děvčátko. Cestou potemnělými chodbami zámku Saint-Germain-en-Laye se v duchu modlí za jeho život a prosí Boha o smilování.

ROZHOVORY V KRÁLOVSKÝCH ZAHRADÁCH

Markýz de Almare té noci mnoho nenaspí. Po návratu od prvního ministra na něho v menší komnatě již čeká jeho drahá choť Charlotta, se kterou nejprve rozmlouvá, pak se spolu pomilují, aby znovu žvatlali o svých starostech. Právě ty vyženou mladého šlechtice krátce po svítání z postele. Zavolá si Simona, který ho upraví, oholí a oblékne. Řádně navoněný spěchá se zamyšleným výrazem ve tváři do části zámku vyhrazené královské rodině. Stráže i komorníci ho dobře znají, proto může proniknout až do nejbližších prostor sousedících s místností, kde leží nemocný bratr krále.

I brzo ráno je zde již živo, objevují se nejen sloužící, ale i zástupci mocných rodů, některé dvorní dámy. Když nic jiného, chtějí dát najevo svůj zájem. Markýz se s mnohými pozdraví, nakonec se mu podaří odchytit doktora Francoise Vaultiera, ze kterého začne tahat rozumy.

„Stav je nadále velmi vážný," odpovídá jak kolovrátek králův lékař, jelikož však uznává kvality tázajícího se šlechtice, ví o jeho funkci vychovatele krále i jeho přízni u Jejího Veličenstva, je tentokráte o něco více sdílnější. Ovšem střeží se vyslovit nějakou zásadní prognózu, spíše popíše neradostný stav dítěte a ocení i významnou roli jeho matky, která je mu v těchto těžkých chvílích nesmírnou oporou. Potěšitelný je naopak dobrý stav Ludvíka, u kterého se zatím žádné příznaky nemoci neprojevují.

Slova svého kolegy potvrdí i Pardoux Gondinet, osobní lékař Anny Rakouské, nicméně i on má ze všeho těžkou hlavu. Jsou zde pochopitelně i další doktoři, jejich možnosti jsou však značně omezené. Bojují se zákeřnou chorobou, nevýhodou je i drobné tělíčko pacienta. Každou chvíli pohlížejí k nebi a svolávají na pomoc všechny svaté.

Markýz nakonec skončí v rozhovoru s markýzou de Sénecey, přítelkyní královny, vychovatelkou Ludvíka, ke které cítí dětský vladař možná více než sympatie, stejně jako ona ke kapitánovi de Guitaut. Šlechtična je sestřenicí pana de Marcillac, pro jeho ostrovtip a nepříjemně ostrý jazýček mnohými oblíbeného a mnohými nenáviděného. Dnes jsou na ní patrné velké obavy i únava, je velmi roztřesená. V rozhovoru se snaží oba sebe navzájem uklidnit, na rozdíl od mnohých přítomných mají ke královským dětem skutečný vztah, záleží jim na nich i jako na lidských bytostech.

Pierre se vrátí zpátky za svou ženou, Simon jim mezitím sehnal snídani, takže se mohou posilnit. Charlotta spočívá v posteli, její manžel si sedne na její okraj, decentně pojídají donesené jídlo a on se svěřuje se svými velkými starostmi.

„Budu se muset vrátit do královských komnat," říká on, „ale určitě se zde během dne zastavím. Minimálně bychom se mohli projít v královských zahradách," nabízí rozptýlení pro oba.

„Co náš synovec, ten je v pořádku?" ptá se ustaraná markýza.

„Henri? Nemám nejčerstvější zprávy, ačkoli byl dán pokyn, aby nám každé ráno Auguste poslal zprávu. Je ještě brzy. Ale snad bude v pořádku, jinak má posel přijet v kteroukoli noční či denní hodinu. Mám velký strach o Malého Monsieura a také o jeho bratra Ludvíka. Toho musím dnes navštívit."

„Pustí tě za ním? Slyšela jsem, že je v přísné izolaci."

„Mazarin mi přístup zařídí, slíbil mi to v noci, při naší rozmluvě. O té jsem ti přece říkal," připomene on, ovšem už neuvede, jak povrchně ji o svém důležitém rozhovoru s prvním ministrem informoval. Zamlčel vlastně vše podstatné. Ani své ženě nesmí vyjevit tajné ujednání mezi ním a kardinálem.

„Odpoledne si chce vyjít královna Jindřiška do zahrad, spolu se svým synem. Naznačila mi, jak ráda by spatřila tebe a případně i tvou sestru," říká ona a tázavě se na manžela podívá.

„Pravděpodobně by tomu nic bránit nemělo … jak dobře se znáš s princem z Walesu?" oplatí ji on zkoumavý pohled.

„S Charlesem? Známe se, ještě když byl menší … setkávali jsme se, proč se ptáš?"

„Zdá se mi, že si rozumíte."

„Nijak zvlášť," odpovídá ona a objevuje se u ní náhle nervozita, což jemu neujde.

„Skoro bych řekl, že se k sobě chováte jak staří dobří přátelé."

„Charles je velmi smutný, osamělý. Je zdrcený z toho, co se děje v království jeho otce. Také ho hněte bezmoc, nemožnost účinně otci pomoc. Snažím se ho jen povzbudit, rozptýlit.“

„Jen jestli to také tak chápe i on,“ mračí se ustaraný manžel.

„Drahý, děje se něco?“ ptá se ona, snaží se zachovat na tváři úsměv, ale nedokáže skrýt svoji nejistotu.

„Charlotto, tvůj Charles je sedmnáctiletý mladík. Vůbec se mi nelíbí pohledy, které na tebe vrhá. Jsem tvým manželem a musím proto vyslovit své obavy.“

„Ty na Charlese žárlíš?“ předstírá ona údiv, ačkoli ji tento stav je už nějakou dobu znám.

„Mám snad důvod?“ upře na ni znovu zkoumavý pohled.

„V žádném případě!“ pronese ona velmi důrazně.

„Charles má určitě svoje kouzlo, bude jednou anglickým králem …,“ říká on zdánlivě lhostejným hlasem.

„Charles je jen smutný a já se ho snažím rozptýlit. Nic víc v tom není.“

„Charlotto, jsem muž a poznám ten pohled. I tobě musí být jasné, jak se dívá sedmnáctiletý jinoch na krásnou ženu ve své blízkosti,“ trvá on na svém.

„Pierre,“ pokusí se ona o úsměv, ale vyjde z toho spíše bolestný škleb, „princ je mladík, už vlastně muž. Ale od pohledů k činům je velmi daleko. Ty mi snad nedůvěřuješ?“

„Princové mají svou přitažlivost … nejen tělesnou …,“ říká teď on s rozpaky, „Charlotto, já ti důvěřuji. Dělat ti žárlivé scény je tím posledním, co bych chtěl. Ale je tak snadné se dostat do řečí, i třeba zcela nepravdivých. Prosím tě o opatrnost.“

„Pierre, jsem tvá žena a miluji tě. Ačkoli náš sňatek domlouvali mocní a může se zdát sňatkem z rozumu, já tě opravdu miluji. Nechci jiného muže kromě tebe. Chci ti být dobrou ženou. Chci být i dobrou matkou, když Bůh dá a …,“ nedokončí větu a oči se jí zalijí slzami.

„Charlotto, omluvám se,“ uchopí ji on rychle za ruku, uvědomí si svou necitlivost, ovšem zbavit špatného pocitu se nedokáže. Princ je smutný, možná zoufalý, v ní stále přežívají nepříjemné a tíživé vzpomínky na potrat. On, její muž, je většinu času pryč. Velmi příhodná příležitost, aby se princ a jeho žena začali utěšovat navzájem. Zvláště když se znají a s mladíkem z královského rodu cloumají jeho nedávno probuzené pudy.

Ona neodpovídá, raději se přivine ke svému choti. Odvrací zrak, aby se jejich pohledy nemusely potkat a v její hlavě propuká zmatek. Na jednu stranu ji těší, že její muž žárlí, na druhé straně si není jistá, co je pravou příčinou. Začíná k ní cítit něco víc než náklonnost, tělesnou žádostivost, nebo ho vedou obavy, aby se nestal terčem posměchu? Aby mu někdo nepředhazoval, že je paroháčem? Uvědomí si náhle, jak nebezpečné mohou být i zcela neopodstatnělé pomluvy.

Udobření proběhne ještě u snídaně a je následně stvrzeno návratem manžela do rozestlané postele. Když Simon nakoukne škvírou ve dveřích, aby zjistil, zda panstvo něco nepotřebuje, spatří oba v milostných hrátkách na jejich lůžku. Usměje se, rychle zase dveře potichounku zavře a hlídá soukromí souložících manželů.

Přitom jím samotným prostupuje pocit vzrušení, neboť se blíží chvíle, kdy vstoupí do svazku manželského se svou Amandinou a pak … doposud totiž dodržují oba svou čistotu a ačkoli spolu tráví v paláci Almare hodně času, k jejich tělesnému spojení zatím nedošlo. Chtějí tak učinit až po svatbě, jejich první noc po tomto obřadu má být pro oba také prvními zkušenostmi s tělesným stykem. Ve stejnou chvíli přijde ona o panenství a on o panictví. Jak se ale tato chvíle blíží, sílí jeho vzrušení.

Ještě během dopoledne se dostane markýzi de Almare té cti, aby mohl navštívit Ludvíka v jeho komnatě, kam byl teď vladař zavřen. Je držen o samotě jen s několika nejbližšími sloužícími, kteří se snaží nepřicházet příliš do jeho blízkosti a konat jen úkony nezbytné s protokolem. Neboť ten je sám o sobě velmi složitý a náročný i pro krále dítě a nelze se jen tak z něho vyvléknout.

Zrak malého panovníka se na chvíli rozjasní, když spatří markýze, vzápětí ale nasadí opět lhostejný výraz. Chlapec si již od útlého věku zvyká na přetvářku a dát najevo svou radost by se nemuselo

vyplatit. Podle všeho mu mnozí dělají naschvály a mohli by pana markýze zase na dlouhou dobu někam odvelet.

Host a svým způsobem externí vychovatel krále se musí propracovat přes několik sloužících, všichni jsou vyplašení a mají oči navrch hlavy. V době vysoké dětské úmrtnosti se ale není čemu divit. V jejích očích čte markýz strach, strach o jejich milovaného krále i jeho bratra. Ať se již jedná o pana de Lestoumiere, slečnu de Lasalle či slečnu Dufourovou.

Markýz začne oficiálně, oznámí, že přichází z pověření královny matky, aby s Jeho Výsostí probral věci týkající se jeho pověření učitele a vychovatele, dnes s ním pohovořil na téma důležitosti diplomacie. Nicméně se jeho pohled krátce střetne se zrakem dítěte a Ludvík pochopí, že to s výukou dnes nebude zase až tak horké. V očích hocha naopak čte markýz značnou nejistotu, možná i strach, v každém případě je chlapec rozhozený a nespokojený.

Vychovatel začne o něčem hovořit, král ho poslouchá tak na půl ucha, jedním jdou slova dovnitř, druhým ven. Spíše poslouchá zvuk hlasu než jeho obsah a zaobírá se svými myšlenkami. Občas něco prohodí, dost často úplně mimo mísu. Markýz se dívá po sloužících, kteří jsou ve značné vzdálenosti. I on se snaží být kus od krále, aby snad nebyl sám přenašečem choroby, jedno zda té, co sklátila Malého Monsieura či jiné. Nakonec oba skončí u okna, co nejdále od sloužících. Ti se sice tváří nezaujatě, určitě však napínají své slechy. Rozumět však mohou jen stěží.

„Drží nás tu jak ve vězení, pane," postěžuje si chlapec.

„Jde o důležité a zodpovědné rozhodnutí, Sire," odpovídá vtíravým tónem hlasu Pierre, „Taková se dělají vždy, když se objevuje nakažlivá choroba."

„Proč bych nemohl do zahrad," dívá se z okna smutně Ludvík.

„Nejde jen o malé neštovice, které zachvátily vašeho bratra," vysvětluje trpělivě pan de Almare, „Ale také o jakékoli onemocnění. Pokud by Vaší Výsosti hrozila stejná choroba, je nutné, aby tělo Vaší Výsosti nebylo oslabené žádnou jinou nemocí, ani obyčejným prochlazením."

„Rád stávám u otevřeného okna. Není mi zima," odpoví zarputile malý vladař.

„Vaše Výsosti, prosím Vaší Výsost o trpělivost. Ta je výsadou moudrých mužů. Až nebezpečí nákazy pomine, ještě si Vaše Výsost zahrad užije."

„Nikdo tu není, jen oni …," pohlédne ke sloužícím král.

„Vaše matka je u bratra Vaší Výsosti," pochopí markýz, co chlapce trápí, „Bratr Vaší Výsosti je vážně nemocný, proto je její místo pro tuto chvíli u něho. Jakmile mu bude lépe, matka jistě přijde za vámi, Sire."

„Nikdo mi nic neřekne," dává najevo své znechucení panovník.

„Vaše Výsosti, všichni jsou velmi rozčilení," hovoří klidným a mírným hlasem šlechtic, „Všichni mají strach o bratra Vaší Výsosti, ale také o Vaši Výsost. Taková nemoc je velmi vážná a z toho pramení strach vašich oddaných služebníků i tato opatření. Ten strach jsem viděl i teď, když jsem pohlédl do očí zde přítomných. Mají vás rádi, Výsosti, bojí se o vás."

„Co jsou ty plané neštovice?"

„Bohužel nakažlivá choroba," odpovídá markýz a snaží se vysvětlit, čím se projevuje zmiňovaná nemoc, tak, aby dítě příliš nepostrašil, ale aby pochopilo závažnost situace. Přitom se párkrát střetnou jejich pohledy a zarudlé oči chlapce vyjadřují velkou nejistotu. Asi i strach, ačkoli se snaží hrát na drsného krále. Ale je vyplašený, jeho bratr je těžce nemocný, matka je stále u něho a on, prvorozený a vladař, je odstrčený a držený v ústraní. To u něho jistě musí vyvolávat flustraci.

„Můj bratr umře, pane?" podívá se na svého vychovatele upřeným pohledem, z jeho hlasu je ale poznat strach. Má Malého Monsieura svým způsobem rád, ač mu mnohdy dává snad až příliš najevo, kdo je zde v paláci pánem. Vyžaduje od něho vůči své osobě pokoru a neváhá ho i ztrestat, pokud se mu zdá nedostatečná. Ale nepostrádá základní city a ty mu způsobují smutek. Brání se usilovně, aby se v jeho očích neobjevily slzy, nechce ukázat svou slabost.

„Všichni se modlíme k Bohu, aby se bratr Vaší Výsosti uzdravil. Slouží se za jeho uzdravení mše. Musíme pokorně prosit Boha, aby mu dal dost síly zlé nemoci vzdorovat."

„Nepřejeme si, aby umřel," řekne Ludvík bezbarvým hlasem.

„Nikdo si to nepřeje, Výsosti."

„Nikdo, pane markýzi? Ani naši nepřátelé?" podívá se teď pátravě chlapec na svého vychovatele.

„Nikdo, kdo má v těle kouska srdce, Výsosti. Váš bratr není jen bratr krále, je také chlapec a jen zlý a bezbožný člověk by si mohl přát smrt dítěte."

„Někdo by mohl být rád, kdybychom oba zemřeli," znovu se pátravě podívá malý panovník na svého učitele.

„Vaše Výsosti, lidé jsou dobří i zlí. Těch dobrých je většina a ti se teď usilovně modlí za uzdravení vašeho bratra a také, aby Vaše Výsost zůstala této choroby ušetřena. Ti zlí … Bůh vidí konání všech a jistě se jim u posledního soudu dostane zaslouženého potrestání."

„Nepustí mě za mým bratrem."

„V zájmu Vaší Výsosti. Malé neštovice jsou vysoce nakažlivé, jak jsem již říkal Vaší Výsosti. Vaše Výsost není jen bratrem, ale také králem. Váš život je příliš důležitý, než aby mohl být vystavován takovému nebezpečí. Takový je úděl vladařů," mluví vemlouvavým tónem pan de Almare.

„Přijdete zase, pane markýzi?"

„Velice rád, Vaše Výsosti. Je mi ctí být u Vaší Výsosti v těchto těžkých časech. Snad mohu trochu rozptýlit Vaší Výsost svým vyprávěním. Viděl jsem mnohé ve Svatém městě, krásné stavby, setkal se s mnoha zajímavými a učenými lidmi. Mohu o tom Vaší Výsosti vyprávět, pokud si bude přát."

„Odjedete zase brzy pryč, pane?"

„Nechystám se v nejbližší době na cesty, Výsosti."

„Pokud vás zase někam nepošlou," objeví se v očích panovníka záblesk nenávisti.

„Budu teď určitě delší dobu u dvora Vaší Výsosti," odpoví markýz pevně a přesvědčivě.

Král už neodpoví, chvíli se mlčky dívá z okna do zahrady, kam by se tak rád rozběhl. Nudí se a to je nejhorší, co ho může potkat. Pomalu se přemístí ke své sesli, do které se uvelebí. Přikáže svému vychovateli, aby se také posadil, což je velká pocta. Ale jsou zde vlastně sami, jen pár sloužících a on očekává vyprávění. Nechce se dívat vzhůru, až bude naslouchat lahodně znějícím slovům mladého šlechtice.

Markýz odchází se smíšenými pocity, snažil se Ludvíka upokojit, ale není si jistý, nakolik se mu jeho záměr podařil. Snad ho alespoň na chvíli zabavil. Neunikly mu však žárlivé pohledy některých sloužících přímo v místnosti i předpokoji. Hořce se v duchu usměje, i v této vážné situaci mnozí myslí především na svůj osobní prospěch. Bojí se o své místo na slunci, mají strach z každého, kdo může jejich post oslabit.

Po odchodu od krále se vydá markýz hledat svou sestru, jíž by rád přemluvil, aby ho doprovodila ke královně Jindřišce, kam byli snad pozváni, pokud slova anglické panovnice jeho choť správně pochopila. Ale je docela příhodné počasí k procházce k zahradám, pobyt mezi krásnými a pečlivě upravenými keři a květinami může přinést zklidnění do rozbolavělé duše. Jemu i nešťastné tetě Ludvíka, také jeho ženě. Svou sestru nalezne v družném rozhovoru s paní de Choisy, vychovatelkou Malého Monsieura a matkou tříletého syna, kterého už také občas zahlédl se u dvora batolit.

„Pierre," spatří ho sestra a pokyne mu, aby se k nim připojil. V místnosti je více osob, jsou v různých hloučcích a náruživě debatují. Výrazy všech jsou však strnulé, nikdo se neodvažuje dát najevo ani náznak veselí, radosti. Vše vypadá hrozně ponuře a depresivně.

„Pane markýzi," pozdraví ho paní de Choisy, v očích má slzy, ruce se jí chvějí, pan de Almare přemýšlí, jak opravdu má Malého Monsieura ráda a nakolik se bojí o funkci vychovatelky, o kterou by jeho smrtí přišla. Sám sebe pokárá, je až příliš nedůvěřivý, podezíravý, ta žena se zdá být skutečně rozrušena a proč by neměla mít strach o dítě, o které se stará.

„Vracím se právě od Jeho Výsosti," řekne tichým hlasem, není důvod, aby před dalšími vyzdvihoval své privilegium, už tak má jistě dost nepřátel.

„Je v pořádku?" zeptá se jeho sestra.

„Ano. Je smutný, má strach o bratra," odpoví mladý dvořan, „Jak se mu daří? Nějaké nové zprávy?"

„Stále žádné zlepšení," odpovídá zkroušeným hlasem paní de Choisy, „Bůh snad musí mít soucit s tím roztomilým chlapcem," nedokáže potlačit chvění hlasu ani těla.

Baví se v dosti pošmourné náladě, téma však je samo o sobě depresivní, naštěstí se brzo podaří markýzi svou sestru vymanévrovat, aby s ní mohl hovořit o samotě. Odvede jí kousek stranou a sdělí jí pozvání na odpoledne. Což je vlastně už za chvíli, neboť dvanáctá hodina je již dávno pryč.

„Něco se děje, Pierre? Nejsi ve svý kůži," podívá se na něj ona zpytavě.

„Je toho víc," povzdechne si, „Mám strach o bratra krále, rozhovor s Ludvíkem mě také vyčerpal, mnoho jsem dnes nenaspal … pojďme někam stranou, kde bychom měli soukromí," navrhne a rozhlédne se kolem, je zde živo, ač se mnozí pohybují jak mátohy, dávajíc najevo svůj smutek snad až moc ostentativně. Snad alespoň někteří nemusí příliš přehrávat, napadne ho.

Přesunou se sami do zahrad, je docela teplo, ačkoli se na obloze objevují varovné mraky. Nezdají se však být rizikově dešťové, spíše si daly za úkol schovat sluneční paprsky sluníčka, na rozhraní léta a podzimu, jako předzvěst další tuhé a dlouhé zimy. Jak je již v mnoha posledních letech tradicí.

„Co tě trápí? Opravdu jenom stav bratra krále?"

„Těch starostí je víc," povzdechne si, „Včera v noci jsem měl delší rozhovor s panem Julesem," pokračuje a když uvidí zvídavý pohled sestry, musí přidat vysvětlení, „Týkal se mé touhy stát se diplomatem. Jak se zdá, vše je na dobré cestě. Naštěstí ale snad nebudu muset v nejbližší době cestovat," doplní rychle.

„Díkybohu, já se už zase ulekla, že odjedeš někam do Tramtárie …"

„Co Henri? Dobré zprávy?"

„Zatím je v pořádku, alespoň ráno byl," objeví se teď v její tváři nervozita, pochopitelná u matky strachující se o svého syna.

„Alespoň tak. Kéž Bůh dá a nebude nakaženo moc osob," říká on a snaží se, aby jeho slova zněla přesvědčivě, ačkoli ve skutečnosti má o jejich pravdivosti značné obavy.

„Také se modlím k Bohu," odpoví ona, pak raději rychle změní téma, toto v ní vyvolává pocity úzkosti, „Tebe pustili ke králi? V tenhle čas?"

„Víceméně domluva s panem kardinálem, chtěl, abych ho nějak rozptýlil. Měl pravdu, Ludvík je odtržený od bratra i matky, určitě ho zachvacuje úzkost. Nevím, jak jsem uspěl, ale strávil jsem s ním více než hodinu."

„Mohu jen gratulovat. S prvním ministrem kuješ pikle v noci, přes den tě posílají rozptýlit krále. Teď jsi zván ke královně Jindřišce. Tvoje hvězda stoupá."

„Není třeba dávat toto mnoha lidem najevo," upozorní on a de facto požádá svou sestru o mlčenlivost, „Už takto se na mě mnozí dívají s nenávistí. Bude lépe, když na sebe budu co nejméně upozorňovat. I s ohledem na svou kariéru v diplomacii."

„Zase role tajného emisara?"

„Možná, v budoucnu. Teď bych měl pomáhat s běžnou agendou."

„Stejně se mi zdá, že tě ještě něco trápí. S Charlottou je všechno v pořádku? Pracuješ na dítěti?"

„Snažím se," pokusí se o úsměv, ale moc úspěšný není, „Ještě v noci, po svém návratu od pana Julese, jsem vykonal své manželské povinnosti, podruhé dnes ráno. Přes veškerou únavu a vypětí se snažím, jak vidíš."

„Snad tvoje semeno padne na úrodnou půdu."

„Modlím se k Bohu za nové početí. Ale …," zarazí se, pak vyklopí, o čem se ráno se ženou bavil. O svých obavách, spojený s pohledy prince z Walesu. Docela věrně popíše jak reagoval a naznačí i svůj strach, aby se nestali on a jeho žena terčem pomluv. Ke kterým u dvora stačí mnohem méně.

„Sedmnáctiletej kluk na nic jinýho nemyslí," řekne sestra, čímž ho rozhodně neuklidní, „Teda pokud není jako jeho otec na jiný mladíčky, pak si bude hledat nějakýho svýho vévodu z Buckinghamu."

„Vévodu z Buckinghamu jeho otec Karel zdědil, po svém otci a dědečkovi našeho prince. Pan George Villers byl milencem krále Jakuba," upozorní on.

„Děkuju za lekci z historie," ukáže mu ona své zuby, „V tom s tebou soupeřit nemohu. No tak dobrá, ten Buckingam byl teda milencem jeho dědečka. A velký ctitel naší drahé Anny," dodá a raději se rozhlédne, aby snad její impertinentní poznámku zmíněné královně regentce někdo v příhodný čas nedonesl, jsou však sami, „Ať už je na kluky po dědovi, nebo po otci, který snad dává přednost ženám, tak mu to v sedmnácti určitě stříká i ušima. Určitě je nadrženej," nebere si servítek.

„Mluvíš jak nějaká děvečka od krav," pokárá ji on, ale oba vědí, že jde o jejich tradiční škorpení, jakým si zpříjemňují společné chvilky.

„Omlouvám se, pane vychovateli. Já zapomněla, s kým mám tu čest. Chtěla jsem říci, že mladý muž, jakým je bezpochyby v sedmnácti princ z Walesu, je sužován potřebami svého těla. Tyto potřeby mu způsobují návaly krve do hlavy a tím on jednostranně zaměřuje své myšlenky k objektům, které mohou tyto jeho potřeby uspokojit," říká ona vážným a noblesním způsobem, „Tak správně?" ptá se a když vidí přikývnutí, pokračuje, „Ráda bych dodala, vážený pane vychovateli, vycházejíc z mých zkušeností, že tyto návaly krve směřují taky do jeho penisu, takže jak nadrženej bejk pokukuje po kundičce svý služebný, pokud je po otci, nebo po prdeli svého panoše, pokud je po dědovi."

„Hanebné výrazivo," dělá on pohoršeného, ale pak zvážní, „Podle pohledů prince, kterých jsem nemohl nepostřehnout, určitě není po dědovi. Určitě nekouká po panoších, ale mám takový nepříjemný pocit, že po mé ženě. Což se mi pranic nelíbí. Nechci být označován za paroháče, ať již oprávněně či neoprávněně."

„Co s tím chceš dělat?"

„Já? Já s tím moc nenadělám, když jsme se shodli, že neholduje italskému hříchu. Ale docela se mi hodí pozvánka pro tebe, od královny Jindřišky."

„Pro mě?" hrají teď v obličeji sestry všechny svaly, „Ty jeden intrikáne! Učíš se rychle, jen co je pravda! Mě kárej za výrazy! Já možná mluvila jak děvka, ale ty jednáš jak nejhorší pasák. Nějakej floutek se ti podívá po ženě a ty mu hned strkáš do postele svou sestru. Panebože! Kam jsme to dopracovali. Kde zůstala bratrská láska?" lomí rukama.

„Strkat tebe do jeho postele? To jen svědčí o tom, na co ty pořád myslíš," kontruje on, „Flirtovat s mladíkem, který má s opravdivýma ženami asi mizivé zkušenosti, nejspíš to dělal zatím potajmu s nějakými komornými, co umluvil nebo mu je nastrčili, aby byl klidnější. Nebo aby ověřili jeho mužnost. Flirtovat s mladíkem není to samé, jako mu lézt do postele. Zaujmout prince neznamená ho svést."

„Kdyby nás tak někdo slyšel," zasměje se ona decentně, rozhlíží se provokativně kolem, ale žalovat mohou jen záhony květin, vybrali si správné místo, mají přehled, není zde prostor, aby se někdo schovával za keřem či truhlíkem a špehoval. Ona má také plnou hlavu starostí, především se bojí sobecky o Henriho, jenž byl tak blízko nákazy, ale pošťuchování s bratrem ji dává zapomenout, „Kdyby někdo slyšel, co vymýšlí vždy uhlazený a noblesní markýz de Almare, k jakým nemravnostem vybízí svou sestru."

„Možná by se spíše pozastavil nad slovníkem vznešené dvorní dámy, markýzi de Cavarlene," nenechá se on zahanbit, „Ale vážně, Andreo. Potřeboval bych tvou pomoc. Charlottě věřím, ale nechci, aby se dostala do řečí. Tráví v blízkosti královny Jindřišky hodně času, bohužel teď je tady také princ z Walesu. Jeho chlípný pohled se mi pranic nelíbí a mohli by si jich povšimnout jiní a sama si domyslíš, jak by si to dokázali přibarvit. Z ničeho udělat aféru."

„Jen jestli prachobyčejně nežárlíš. Sám jsi sváděl kdysi vdaný paničky a teď máš strach, aby ti jeden bujnej hřebeček nezačal obdělávat tvoje pole," usmívá se sestra.

„Nejsem bezhlavě zamilovaný, ačkoli mám svou ženu rád," zvážní tvář bratra, „V každém případě nehodlám pozorovat, jak se jí dvoří ta hlava pomazaná. Stuartovci obecně byli a jsou zvrhlíky. Mladý princ asi nebude jiný."

„Žárlíš a to velmi," konstatuje suše ona, pak také nasadí vážnější tvář, „Co vlastně chceš? Mám se snad do pomluv dostat já, dvorní dáma Anny Rakouské, úctyhodná vdova?"

„Nic takového po tobě nežádám, a už vůbec ne, aby ses ocitla v posteli toho mládenečka. Ačkoli nevypadá špatně, ke všemu jednou bude asi králem Anglie. Jen bych chtěl, abys trochu upoutala jeho pozornost, aby přestal šilhat po mé ženě.“

„Šilhat po tvé ženě,“ zavrtí ona hlavou a zatváří se pohoršeně, „Kdyby tě tak slyšela jeho matka, která si tě podle všeho oblíbila a má tě za noblesního kavalíra. Třeba si mě princ ani nepovšimne, pokud je zakoukaný do svý dávný přítelkyně z dětství.“

„Přehlédnout tebe? To by opravdu musel dávat přednost chlapcům. Ba ne, tebe nelze přehlédnout, jsi zkušená žena a dokážeš upoutat pozornost mužů. Nebude pro tebe problém zaujmout jednoho mladíka, jemuž dle tvých slov jeho semeno tlačí na mozek. Jen upoutat jeho pozornost, třeba se ti dostane dalšího pozvání. Doufám, že princ brzo náš dvůr opustí a bude klid. Ale do té doby by nezaškodilo, kdyby více pozornosti věnoval jiné ženě, než je má Charlotta.“

„Vždyť neumím ani slovo anglicky.“

„Trochu se před ním zavrtět, k tomu nepotřebuješ znát anglicky.“

„Zavrtět! Nechceš, abych se zavrtěla rovnou na jeho ztopořeným vocase?“

„Navíc on je schopen porozumět francouzsky. Určitě natolik, kolik je potřeba k pár lichotkám,“ říká on, pak pokrčí rameny, „Možná můj nápad nevyjde, ale proč nezkusit ho trochu nasměrovat jinam. Pokud neuspěješ, budu si muset s Charlottou promluvit. Dokud princ neodjede, asi bude muset omezit své návštěvy u královny Jindřišky a už vůbec tam nebude zůstávat přes noc.“

„Z tebe bude nakonec manžel tyran,“ zasměje se ona.

„Lepší manžel tyran než vysmívaný hlupák,“ znovu zvážní jeho tvář, „Andreo, daří se mi naplnit moje předsevzetí. Pan Jules se mnou počítá ve službách v diplomacii, chce mi svěřovat důležitá poslání. Královna Anna mi věří, mám přístup ke králi, který mi snad také důvěřuje. Nemohu si dovolit skandál, jedno zda na podloženém či nepodloženém základě.“

Ještě chvíli probírají otázku Charlotty a pohledů prince z Walesu, které se pranic nelíbí jejímu muži. Potom ještě krátce diskutují nemoc Malého Monsieura, oba výrazně zvážní, uvědomují si nepříjemnost situace, která jim ani jednomu nehraje do karet. Začínají si budovat své postavení a nepotřebují, aby se události okolo dvora zdramatizovaly. Nejsou necitelní, není jim ani lhostejná hrozba smrti malého chlapce.

Domluví se na schůzce, kdy bratr vyzvedne sestru a oba půjdou znovu do zahrad, kam by se měla vydat i anglická královna se svým synem a dalším doprovodem. Mnoho času jim nezbývá, oba potřebují ještě zařídit několik drobnějších věcí, přitom jsou od rána na nohou, od snídaně nic neměli v ústech a trápí je kromě únavy i žízeň.

Není obtížné najít malý dvůr královny Jindřišky, zvláště když Charlotta sdělila, kdy a kde by se měl v zahradách nacházet. Sloužící tvoří velmi jednoduché a prosté zázemí, daleko střídmější, než když se do zahrad odebere její švagrová Anna Rakouská. Na dvou menších stolech je občerstvení, džbánky s vodou a vínem, pár sluhů, několik mužů a žen. Jednou z nich je i Charlotta.

Bratr a sestra z rodu de Almare připlují na scénu velmi působivým způsobem, jsou oba krásní, dokáží se chovat vybraně, jejich pohyby jsou ladné. Andrea patří jistě k nejatraktivnějším dámám u francouzského dvora, ve svých osmadvaceti letech se rozvinula do téměř ideální ženské krásy. On má pěknou tvář, skvěle padnoucí oblek na útlé postavě, pohyby dokonalé. Oba dokáží přidat šarm a vtip, což je činí velmi zajímavými.

Nutné oficiality jsou odbyty s velkou elegancí. Sama Jindřiška nabídne, aby se sourozenci napřed trochu posilnili, poté ji doprovodili k menší procházce. K té si přibere také svého syna Karla, následníka trůnu. Král a královna Anglie zplodili celkem devět dětí, prvorozený syn a dcera jako sedmé dítě v pořadí zemřeli v den porodu. Pouhých tří let se dožila Anna, takže nyní je naživu šest jejich potomků. Z nich je princ Karel nejstarší a naopak nejmladší tříletá Henrietta, která je také přítomná u francouzského dvora. Princ má v tuto chvíli celkem pět mladších sourozenců, dva bratry a tři sestry.

Andrea, Pierre a Charlotta doprovázejí královnu a jejího syna, všichni další, co za nimi kráčí, udržují dostatečný odstup. Rozmluvu vede výhradně Jindřiška s markýzem, hovoří anglicky. Jelikož

markýza de Cavarlene nerozumí ani slovo, pokukuje po mladém princi, velmi decentně, jen aby vzbudila jeho pozornost, ale přitom se chová velmi zdrženlivě, skoro až stydlivě.

„Vy nám asi nerozumíte, drahá paní markýzo," uvědomí si královna jazykovou bariéru a obrací se na dvorní dámu své švagrové, přičemž použije teď svůj mateřský jazyk.

„Bohužel, Vaše Veličenstvo, nemám nadání pro řeči jako můj bratr," odpoví s drobným úsměvem oslovená.

„Mluvili jsme o nemoci Ludvíkova bratra."

„Hrozná událost, Výsosti. Všichni se modlíme za jeho brzké uzdravení," zatváří se Andrea sklíčeně, „Mně přibyla ještě starost o syna, který v poslední době často bývá ve společnosti Jejich královských Výsostí."

„Chápu starost matky," přikyvuje královna, „Snad se můj synovec vyzdraví a druhý synovec bude té hrozné nemoci ušetřen," vyslovuje své přání, „Život někdy umí být krutý, přináší nám těžké zkoušky a rány," povzdechne si.

„Bohužel, Vaše Veličenstvo. Před nedávnem zemřel můj manžel, zůstali mi po něm dva synové," říká markýza, „Byla jsem šťastná, když můj prvorozený syn Henri, markýz de Cavarlene, byl povolán ke dvoru a ocitl se v blízkosti Jeho Výsosti. Teď však trnu hrůzou, zda také nebyl nakažený. Ale mluvím o svých starostech a Vaše Veličenstvo má jistě dost těch svých. Omluvám se."

„Omluva se přijímá," usměje se Jindřiška, „Vaše švagrová mi často dělá společnost, znám ji vlastně od narození, její otec býval často u našeho dvora," přelétnou jí přes tvář chmury, hezké vzpomínky kalí ty čerstvé, kdy se moc jejího muže hroutí jak domeček z karet a pomoc je v nedohlednu, „Váš bratr, pan markýz, je okouzlující společník. Což ale asi máte v rodině, má drahá paní markýzo," znovu se usměje, „Proto jsou i vaše starosti částečně mými, ačkoli vám jen stěží mohu jakkoli pomoci."

„Vaše Veličenstvo je příliš laskavé."

„Jsem vděčná za každou milou návštěvu," postěžuje si nepřímo královna na samotu a odstup svých francouzských příbuzných, „Všichni občas potřebujeme rozptýlení, všichni máme mnoho starostí," podívá se na svého syna i Charlottu.

„Můj bratr mi často vypráví o tom, co se děje v Anglii. Jsem smutná z neštěstí, které postihlo rodinu Vašeho Veličenstva. Je odporné, jak se rebelové chovají ke svému králi."

„Kéž by váš názor sdíleli i jiní, má drahá. Bohužel jsme zde sice trpěni, ale pomoci se dožadujeme marně," ohřeje si svou polívčičku Jindřiška.

„Bůh jistě všechno vidí a nakonec zasáhne. Král je jím vyvolený, nikdo nemá právo se ke královskému majestátu chovat s neúctou."

„Zlatá slova, paní markýzo, zlatá slova," přikyvuje královna, „Musíte občas doprovodit svého bratra a svou švagrovou, velmi ráda vás znovu uvidím."

„Bude mi ctí, Veličenstvo."

Pokračují v debatě, nakonec se skupinka rozdělí na dvě, princ Karel a markýz se ocitnou jakoby náhodou kousek stranou, naopak trojice žen pokračuje v debatě. Na přetřes dojde i smutná událost, kdy Charlotta přišla o dítě, královna ji utěšuje, uvádějíc své vlastní zkušenosti a šest žijících a zdravých dětí. Vždyť i její první dítě zemřelo v den porodu, šlo také o syna.

Princ z Walesu a francouzský dvořan probírají situaci na ostrovech, mladík je překvapený znalostmi markýze. Hovoří teď spolu anglicky, což již nečiní francouzskému šlechtici žádné problémy. Princ připojí pár podrobností o svém dramatickém úniku ze své země, přitom ale hledí do země, stydí se za nutnost zachránit se před potupným zajetím stejně potupným útěkem.

„Hodlám sestavit vojsko, se kterým již v brzké době přijdu otci na pomoc," prohlásí rezolutně kralevic.

„Kéž Bůh vyslyší vaše přání," řekne pan de Almare, „Bohužel situace na pevnině není právě nejlepší. Všichni jsou zaměstnáni svými vlastními válkami."

„Výmluvy, pane markýzi. Nic než výmluvy," odpoví nakvašeně Karel, „Jsem překvapený, jak liknavě se staví francouzský dvůr k naší žádosti o pomoc. Přitom můj otec je strýcem Ludvíka, který je

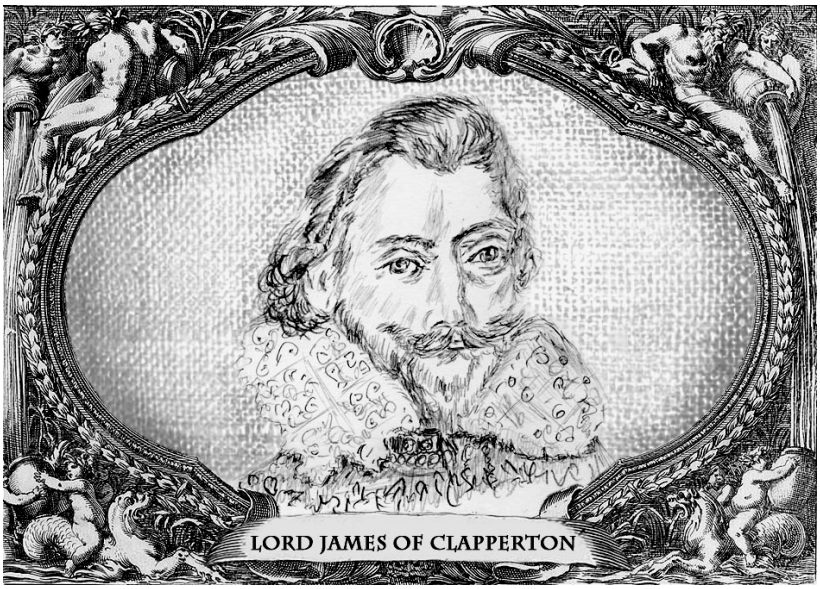
můj bratranec. Události v mé zemi by měly být varováním i pro další dvory. Jak vše může skončit, když se lůza spojí se zrádci," zle se mu zableskne v očích.

„Máte pravdu, Výsosti," přikývne teď markýz, „Obávám se podobných událostí i v jiných zemích. Včetně Francie. Velké i menší státy jsou vyčerpány desítkami let ničivých válek. Panuje bída a hlad, zimy jsou kruté a dlouhé, státní pokladny prázdné. Množí se rebelie. Bohužel těch využívají zrádci z řad aristokracie, aby dosáhli svých mnohdy nestoudných požadavků. Mohou tím zažehnout plamen, jako se stalo ve vaší zemi. Takový plamen je pak těžké uhasit. K moci se dostávají lidé proradní, ale také vyslovení fanatici, bourající staré zvyklosti. Hrozím se takového vývoje, Výsosti."

„Mému otci by měla být poskytnuta pomoc, aby mohl vzpouru rozmetat. Ale dostává se nám všude velmi chladného přijetí," řekne princ s neskrývanou výčitkou. Vlastně se tváří velmi roztrpčeně.

„Není jednoduché postavit velkou a silnou armádu," říká pan de Almare posmutnělým hlasem, snaží se naznačit soucítění s trápením mladého prince, přitom mu vysvětlit, jak těžké bude pro něho naplnit své odhodlání přispěchat otci na pomoc v čele silného vojska, „Armáda parlamentu, kterou nazývají New model army, je teď velmi silná. Pro úspěšnou invazi z pevniny by bylo nutné postavit vojsko o síle minimálně dvaceti tisíc mužů, dobře vyzbrojených a vycvičených. Zajistit a zaplatit zkušené rekruty, dát jim potřebnou výstroj a výzbroj, je nad možnosti většiny zemí."

„Nic není nemožné, pane, pokud je dobrá vůle."

„Jistě, Výsosti, nic není nemožné. Ale velmi, velmi obtížné. Francie vydržuje několik armád a mohu říci, že s vypětím všech svých sil. Probíhají mírová jednání, v německém Münsteru. Každý chce dosáhnout co nejlepších pozic. Vévoda de Condé bojuje v Katalánii, maršál de Turenne v Německu, maršál de Gassion ve Flandrech. Další posádky musí být udržovány i na jiných místech, kde jsou ohroženy zájmy Francie. Jak za těchto tíživých podmínek postavit silnou armádu, vyzbrojit ji, přepravit přes kanál a dále ji vydržovat?"

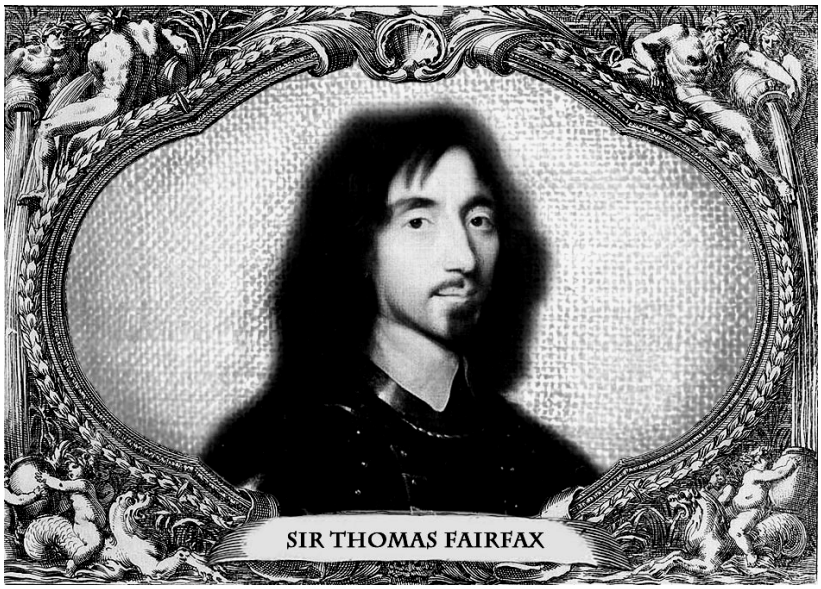
„Hovoříte upřímně, pane markýzi?" zastaví se princ a velmi pátravě se podívá na svého společníka při procházce, ten snese skoro až hypnotizující pohled bez pohnutí brvou, „Zdáte se mi být slušný člověk, pane markýzi. Moje matka o vás hovoří velmi dobře. Jste manželem Charlotty, kterou znám od dětství. Ačkoli jejímu otci vyčítám, že se nepostavil jednoznačně na stranu mého otce."

„Výsosti, mluvím naprosto upřímně. Co se týká mého tchána, lorda of Clapperton, on je především diplomatem. Domnívám se, že tak může být vašemu otci daleko prospěšnější. Znám jeho názory, nejsou totožné s názory rebelů."

„Není sám, kdo vyčkává," říká pohoršeně Karel, „Alespoň že nestojí v šiku s těmi zrádci, které vede Sir Thomas Fairfax."

„Výsosti, máte plné právo pochybovat o mých slovech," pokračuje v masáži mladíka pan de Almare, „Chápu roztrpčení, které Vaše Výsost i Její Veličenstvo, vaše matka, pociťujete. Zdá se vám, že se k vám vaši vlastní příbuzní obracejí zády. Ale jejich počínání nepochází ze zlého úmyslu. Pochází z nemožnosti účinně pomoci. Francie, dle mých znalostí poměrů se státní pokladnou, nemůže postavit silnou armádu a vyslat jí pod vaším velením do Anglie. Také zde je silná nevraživost pařížského

parlamentu vůči dvoru, soudci se snaží využívat všech těžkostí, aby si přisvojili více vlivu, více moci. Nejsou prostředky k vytvoření silného vojenského sboru.“

„Za koho teď mluvíte, pane?“ ptá se lehce pobledlý princ.

„Jen za sebe, Výsosti. Velmi si vážím Jejího Veličenstva, vaší matky. Jsem dojat a nešťastný z vašeho osudu, Výsosti. Jak rád bych vám říkal jiná slova. Nikdo mě ničím nepověřil, hovořím jako přítel, pokud mohu být tak opovážlivý a takové slovo vyslovit, neboť nejsem Vaší Výsosti roven.“

„Přítel? Jak rád bych takovému slovu věřil, pane,“ řekne velmi smutným hlasem mladík.

„Věřte mi, Výsosti, jsem hluboce dojat osudem vaší rodiny. S nikým jsem však tento rozhovor nekonzultoval, ačkoli pracuji v diplomatickém sboru Francie. Moje slova jsou ryze soukromá, prosím tedy Vaši Výsost, aby je udržela v tajnosti. Jinak bych mohl sám mít problémy,“ lže teď minimálně částečně pan de Almare, neboť svým způsobem tlumočí oficiální stanovisko své země. Respektive jejích oficiálních představitelů.

„Beru náš rozhovor jako čistě soukromý,“ odpoví Karel, který se stává poněkud roztržitý, otevřená slova bez snahy mazat mu med kolem úst ho minimálně zaskočila.

„Podle mého názoru nazrává čas na vyjednávání.“

„Na vyjednávání?!“ zvýší hlas princ, nesnaží se skrýt své rozhořčení, „Na vyjednávání se zrádci?! S lumpy, kteří prolévají krev nejlepších synů Anglie? Kteří zburcovali tu nejhorší spodinu, vyzbrojili ji a útočí na samotný majestát královské moci?!“

„Podle mého si již mnozí vaši odpůrci uvědomili svou chybu. Chytrým vyjednáváním by se snad dalo dosáhnout jejich převahy nad radikálními nepřáteli královské koruny. Ale berte má slova jen jako opravdu teoretická, nemám žádné právo komukoli cokoli radit. Jde jen o moje pocity, které jsem získal z krátkého pobytu ve vaší zemi a z kusých zpráv, které se ke mně dostávají.“

„Jste alespoň upřímný, pane,“ je znatelně rozrušený princ z Walesu, „Ale vaše slova jsou jako dýky, které se mi zarývají do těla. Zbavujete mě jimi nadějí, jimiž se utěšuji ve svém nedobrovolném exilu.“

„Není mým cílem brát Vaší Výsosti naděje,“ zatváří se provinile Pierre, „Jen se snažím ze svého soukromého pohledu popsat pravdivě stav věci. Někdy je velmi potřebné znát reálné možnosti, aby se na nich daly stavět reálné plány,“ neodpustí si další radu či poučku.

„Jste blízko prvnímu ministrovi, panu Mazarinimu,“ vysloví mladík jméno kardinála s citelnou nenávistí v hlase a pátravě se na svého společníka v procházce podívá.

„Jsem jedním z mnoha diplomatů Francie, určitě nepatřím k těm nejvýznamnějším,“ pokusí se markýz svou pozici zlehčit, „Jsem ale také vychovatelem krále, moje sestra je dvorní dámou Anny Rakouské. Tím pádem mám přístup k některým i důvěrnějším zdrojům. Ale jen okrajově. Nemluvím teď za nikoho jiného než výhradně sám za sebe,“ zopakuje pro jistotu.

„Ano, ano,“ kýve hlavou Karel, „Jste význačná rodina, vzal jste si za ženu dívku z významné rodiny mojí země. Jste spřízněn s rodem de Condé a tím také vlastně s královským rodem. Vlastně přes moji matku jsme také tak trochu spřízněni. Krom toho jste teď přes Charlottu příbuzný i s rodem hrabat z Manchesteru. Bohužel současný hrabě of Manchester se přidal na stranu zrádců,“ objeví se na jeho tváři bolestný výraz.

„Se všemi zmíněnými Vaší Výsostí, jsem spřízněn ovšem velmi, velmi okrajově a vzdáleně," pousměje se teď předchozí dedukci francouzský diplomat.

„Pane markýzi, považoval bych za přínosné si s vámi podrobněji pohovořit," dívá se teď zpytavě na dvořana princ, „Vaše názory mi sice způsobují bolest v srdci, ale zdáte se mi upřímný. Máte možnost zjistit, jaké jsou skutečné zájmy pana Mazarina?"

„Nevím, Výsosti," uvědomí si pan de Almare příležitost, která se mu naskýtá, mohl by vést duální a tajné rozhovory s princem a sdělovat mu, co nelze říci oficiální cestou. S tím by mohl být srozuměný i Mazarin, pokud ho bude informovat, „Velmi rád s vámi vše podrobně proberu a sdělím vám naprosto upřímně a otevřeně svoje názory. Mohu se i pokusit vyzvědět, jaké úmysly má pan kardinál, ale nemohu ručit za seriózност mých zjištění."

„Jsem vděčný za každou pomoc, pane markýzi," tváří se teď znovu hodně nazlobeně Karel, „Slýchám dle všeho neupřímná slova. Těmi se nás snaží upokojit, ale za nimi nepřicházejí žádné konkrétní činy. Cítím se zde více jak nechtěný host než jako bratranec, který přišel za svým v tuto chvíli šťastnějším příbuzným."

„Možná se snaží najít způsob, jak vám pomoci," opět vědomě lže Pierre, „Možná se je stydí otevřeně přiznat, že prostě nejsou schopni účinnou pomoc poskytnout."

„Jste zajímavý muž, pane markýzi. Stejně jako vaše sestra," podívá se princ ke skupince dam.

„Moje sestra je dvorní dámou vaší tety, Anny Rakouské."

„Vím, vím. Prý je vdovou."

„Bohužel, Výsosti. Její muž, markýz de Cavarlene, zemřel náhle před dvěma roky. Nějaká nemoc, na kterou lékaři nenašli lék."

„Pane markýzi, přijdete za námi znovu?" podívá se teď zkoumavě mladík na dvořana.

„Velmi rád, Výsosti. Velmi si vážím přízně, kterou projevuje Její Veličenstvo, vaše matka, mně i mojí ženě," odpovídá pan de Almare, přičemž na slova moje žena dá významný důraz, „Pokusím se poptat, nenápadně, jaké jsou úmysly ohledně pomoci Vaší Výsosti. Ale nic neslibuji."

„I tak vám budu vděčný, pane," řekne Karel zamyšleně, „Přiveďte i svoji sestru, rádi ji zase tady uvidíme," dodá zdánlivě lhostejně, ale v jeho očích spatří markýz zřetelný zájem. Ostatně se jen těžko divit, vzezření Andrei je velmi působivé.

Pierre se svou ženou i sestrou zůstanou v přítomnosti prince a jeho matky další dobrou hodinu, ovšem diskuse se změní spíše na nezávazné tlachání. Markýz vypráví velmi zajímavě o svém pobytu v Římě, jeho sestra spíše mlčí, ale občas pronese vtipnou glosu. Charlotta je poněkud zádumčivá. Karel se drží zpátky, byť bedlivě naslouchá. Otázkou je, nakolik přesně rozumí francouzštině, jenž je teď používána. Jindřiška nakonec zavzpomíná na své dětství, na svého otce Jindřicha IV., jehož však vlastně nepoznala, neboť ho nůž Ravalliaca skolil ve chvíli, kdy jí byl pouze jeden rok. Svými znalostmi ji znovu překvapí markýz, má historii opravdu v malíčku.

ČTYŘICÁTÁ TŘETÍ KAPITOLA

ZÁZRAČNÉ UZDRAVENÍ

Strach o život Malého Monsieura vystřídá u jeho nejbližších obrovská úleva. Tak náhle, jako onemocněl, se uzdraví! Jeho útlé a křehké tělo se úspěšně popasovalo se zákeřnou chorobou a jeho stav se velmi rychle zlepšuje. Šťastná královna matka si může konečně odpočinout a oddechnout. Zvláště když její druhý syn Ludvík se zdá být zdravý a tedy nezasažený nákazou.

Jiné pocity jistě panují v rodinách velmožů. Již viděli naději na změnu poměrů, kdyby náhradník Ludvíka zemřel. Ale sedmiletý hoch se ukázal jako houževnatý bojovník. Nezbývá jim než jen skřípět zuby, i s ohledem na dobrý zdravotní stav samotného krále.

Naproti tomu si oddychnou lidé, jejichž zájmy jsou úzce svázány s královskou rodinou. Mezi ně patří také markýz de Almare a markýza de Cavarlene. Její syn Henri ji sice vystraší, když se u něho projeví zvýšená teplota a jistá malátnost, ale naštěstí jeho povážlivý zdravotní stav vrací zpátky do normálu, možná šlo jen výkyv nervového původu. Ocitl se na čas v přísné izolaci a začal si uvědomovat, že jeho život může být ohrožený. Strach možná způsobil zakolísání jeho organismu, ale poplach se díkybohu ukázal jako planý.

Stejně jako velmi pobožná Anna Rakouská, tak i méně víře oddaná markýza nechává sloužit mši, jako poděkování Bohu, že od jejího syna odvrátil nebezpečí smrtelné choroby. Sice ještě zůstávají poměry u dvora nestandardní, tedy i Henri setrvává v paláci Almare.

Majitel zmíněného paláce si nachází čas, aby si o své rozmluvě s princem z Walesu promluvil s Mazarinem. Kardinál souhlasí, aby mladý diplomat udržoval dobré vztahy s následníkem anglického trůnu. Poradí mu, jaké informace předávat, jakým směrem se snažit kralevice manévrovat. Ale cíl je jasný, Karel musí pochopit, že přes velkou snahu jeho rodině pomoci, se nedostává prostředků, jak takovou účinnou pomoc zrealizovat. Podáváno pochopitelně mírnou formou a s ponecháním určité naděje. Kdyby, třeba, možná.

Markýz požádá svou sestru, aby se občas ukázala u královny Jindřišky, může tam doprovodit svou švagrovou, která u dvora anglické královny nejprve žije a potom tam často přijíždí z Paříže, to když se francouzský královský dvůr vrací do Paříže a naopak ten malý anglický zůstává v Saint-Germain-en-Laye. Jindy ji přiveze její bratr.

Andrea dokáže upoutat pozornost mladého Karla, který vůbec není ošklivý, má urostlou postavu a jeho temnější pleť mu dává skoro až démonický nádech. Pěkné tělo, zajímavá tvář, mládí a budoucí předpokládané postavení, vynikající kombinace, aby o prince ženy projevovaly zájem. Líbí se i markýze, proto ji není vůbec proti mysli s ním flirtovat. Zatím však bez jakýchkoli projevů důvěrnosti.

Měsíc říjen již dává tušit, jak nepříjemná bude zima. Markýz de Almare pokračuje ve své pracovní činnosti, zapojuje se do běžných jednání a navíc se dostává i k informacím, které mu doposud byly utajeny. Má jediný úkol, dobře si je prostudovat a sdělit svůj názor. Jinými povinnostmi zatím není zatěžován. Vlastně ano, Mazarin si přeje, aby se osobně setkal s abbé Foquetem.

Pan de Almare se proto rozhodne povolat k sobě do paláce Maurice Tissota, s nímž se mu nepodařilo díky všem událostem ještě hovořit od svého návratu ze Říma. Již vícekrát uvažoval o schůzce, ale byl natolik rozlítaný, že nenašel vhodnou příležitost. Proto za ním pošle svého sluhu Simona Dorlana, který je již pár týdnů ženatý a se svou chotí obývá konečně společné prostory. Podle jeho pyšného a spokojeného výrazu jeho pán okamžitě poznal, že se stal již mužem a naopak svou manželku učinil ženou. S letmým úsměvem si také vyslechne mnohonásobné díky věrného sluhy.

Jako obvykle je Tissot pozván na velmi pozdní hodinu, přijede do paláce Almare svým kočárem a pořádně nabalený, konec října vůbec nevybízí k příjemným toulkám nočním velkoměstem. Teplota se povážlivě blíží k nule, mnozí s velkými obavami vzhlížejí k temnému nebi, které hrozí zasypat zemi sněhovým přívalem. Horečně se doplňují zásoby topiva, což jedněm přináší zisk a u většiny způsobuje vrásky na čele. Nebo následné klepání se zimou, pokud rozpočet neumožňuje kvalitně zatopit. V každém případě léto i krátký podzim končí a přichází pravděpodobně další třeskutá zima. Která asi bude dlouhá jako ty předešlé. Někteří mluví i o božím trestu, za všechny ty války, neřestnosti a hříchy.

Mladý měšťan je ve svém skvělém obleku zaveden do pracovny pana markýze jeho sluhou Dorlanem, sám hostitel mu nabídne židli a vyzve ho k usazení. Prostor osvětluje jediný víceramenný svícen mimo pracovní stůl, tím pádem zůstávají oba sedící v částečném stínu. Simon oběma nalije do pohárku víno, občerstvení na tácu přinesl již před chvílí. Naloží do krbu, chvíli s uspokojením pozoruje praskající dřevo, pak si uvědomí, jak je jeho přítomnost nežádoucí a pod tíhou dvou významných pohledů spěchá z místnosti pryč.

„Pane Maurici, dlouhou dobu jsme se neviděli," zahájí rozhovor pan de Almare, oba mladí muži jsou unaveni, vždyť do půlnoci mnoho času nezbývá, ale stále v jejich očích zůstává jiskra.

„Bude tomu skoro rok, Milosti," odpoví host.

„Rok, máte pravdu. Tak rychle utekl, přitom se stalo tolik významných věcí. Mnohdy velmi smutných," dodá hostitel.

„Moc smutných, Milosti," povzdechne si měšťan, „Je mi velmi líto vašeho dítěte, Milosti. Stejně jako smrti hraběnky de Godille. Taková hodná madam, nezasloužila si zemřít tak mladá," nedokáže skrýt pohnutí, „Vlastně asi byla poslední z rodu de Hameschäller, už je se svými blízkými."

„Co její děti, dvojčata, při jejichž porodu zemřela," skoro se bojí zeptat šlechtic, když vidí zdrchaného hosta.

„Zatím se zázračně drží při životě, Milosti. Před pár dny jsem dostal dopis od Leandera, správce z Godille. Oba chlapci jsou stále naživu, ačkoli prý už je párkrát málem pohřbili. Ale pokaždé se ze všeho vylízali. Asi jde o zázrak, nebo má krev jejich otce opravdu nějakou magickou moc."

„Alespoň nějaká dobrá zpráva."

„Bohužel, Milosti, zatím nemají vyhráno. Doktor říkal, že pokud přežijí tuto zimu, pak teprve začne věřit tomu zázraku. Díkybohu další děti pana hraběte jsou zdravé."

„Co můj přítel?"

„Ten je taky zdráv, i jeho podkoní pan de Rigault. Poslední zprávy jsou tak týden staré, ovšem vzhledem k tomu, jakou cestu předtím musely urazit …"

„Obléhání u Leridy by mělo brzo skončit," řekne Pierre, „Bohužel jinak, než si můj bratránek vévoda de Condé představoval. Letos se žádný velký úspěch nekoná."

„Hlavně aby se pan de Godille a Quido … vlastně pan de Rigault, vrátili zdraví," říká Tissot, pak se rozhodne využít příležitosti a začne povídat. Nejprve o třech dětech Dujardina, které mu porodily postupně Barbora, Elke a Marie, což u obou přinese jízlivé úsměvy, pak však zvážní a hovoří o souboji a doposud neodvolaném zatykači na Quida i pana Filipa.

„O tom jsem vůbec nevěděl," říká překvapený markýz.

„Bohužel stále oběma hrozí zatčení."

„Ovšem, jak jsem pochopil, jen pokud by se objevili v Paříži a někdo tu starou historku vytáhl."

„Což se ale nedá vyloučit. Pan hrabě de Godille i hrabě de Aboa nemají jen samé přátele," upozorní Tissot.

„Bohužel, v tuto chvíli nevím, jak bych mohl pomoci," zachmuří se tvář šlechtice, „Při vší úctě, není teď nejvhodnější doba. Možná je dokonce lepší, když se tato událost nebude připomínat. Než se na vše úplně zapomene, pokud ovšem příbuzní mrtvých nebudou trvat na potrestání."

„Mluvil jsem o tom s panem de Aboa," přizná se host, „Ti pánové de Creaux určitě nechtějí žádné zatčení, zákaz soubojů neuznávají. Spíše se budou chtít pomstít jinak, možná někdo v budoucnu pány vyzve k dalšímu duelu," sděluje své obavy.

„Bohužel, taková reakce se dá předpokládat. Staré křivdy se napravují novými. Mezi námi, řešení věcí souboji považuji za velmi nešťastné."

„Jak rád taková slova slyším z úst tak významného představitele aristokracie."

„Ovšem veřejně bych je neříkal," povzdechne si markýz, „Mohli by mě považovat za zbabělce. Proto se stále zdokonaluji v šermu, ve střelbě z pistole i boji s dalšími zbraněmi. Ale vyřizovat si účty kordem či pistolí, to je věru nešťastné řešení. Zvláště, když se k tomu přidává dovětek, že tím Bůh zvěstuje, na čí straně byla pravda. Ve skutečnosti jde jen o to, kdo je šikovnější, zručnější, nebo má větší štěstí. Tahat do soubojů Boha považuji za pokrytectví," dodá, pak se pousměje, „Doufám, pane Maurici, ve vaši diskrétnost. Nerad bych taková slova komukoli vysvětloval."

„Vaše Milosti, nikdy bych nic z našich setkání nikomu neřekl," odpovídá rychle host.

„Však já vím, šlo více méně o žert. Nepozval jsem vás, abych s vámi rozebíral problém soubojů. Hlavním účelem je, abych se dozvěděl něco o panu abbé Fouquetovi."

„Abbé Foquetovi?" podívá se mírně překvapeně Tissot.

„Už jste mi o něm kdysi říkal. Také jste si ho nechal prověřit. Dle všeho s ním spolupracujete."

„Kdo vám o naší spolupráci říkal?" zatváří se teď nejistě měšťan.

„To byste asi neuhádl," usměje se dvořan, „Proto vás ani hádat nenechám. Zmínil se mi o vaší spolupráci sám pan Jules."

„Mazarin?" vyvalí oči Tissot, „On si na mě pamatuje?"

„Asi ano. Nevzpomínám si přesně na jeho slova, ale na obsah velmi dobře. Jeho Eminence konstatovala, že jste velmi šikovný mladý muž, velmi schopný, který se umí o sebe postarat."

„Milosti, teď také zajisté žertujete," tváří se nedůvěřivě host.

„V žádném případě, pane Maurici. Naopak, naší schůzku beru velmi vážně. S Jeho Eminencí jsem o vás hovořil na velmi soukromé audienci, jedné noci na zámku Saint-Germain-en-Laye. Obsah vám pochopitelně prozradit nemohu, nebo jen jeho velmi okrajovou část. Ta se týká informací, které poskytují různí agenti a špehové. Ty potřebují i diplomatické služby."

„Už rozumím, Milosti. Vaše Milost se zaobírá tajnými jednáními, proto potřebuje zprávy od takových špehů. Tím pádem musí spolupracovat i s panem abbé Fouquetem."

„Svým způsobem jste vystihl podstatu věci, pane Maurici," pochválí svého hosta markýz, „Pochopitelně mě zajímá, jak důvěryhodný je pan abbé. Vás dobře znám, proto jsem vás požádal o názor. Není vám zatěžko mi ho sdělit?"

„Není, Milosti. Díkybohu patříte k okruhu zasvěcených. Mám však obavy … kdo všechno o mé činnosti ví … pan Basile stále přichází s novými nápady. Místo okrajové činnosti jsem jím významně zatěžován. Chce po mně nejen zprostředkování služeb, ale také vyhodnocování výsledků," vzdychá Tissot, jako vždy, když o těchto věcech mluví, „Musím ale uznat, pan Basile je určitě chytrý a vzdělaný mladý muž, vyzná se."

„Co o něm dále víte?"

„Má velké plány a upřímně, kdysi jsem je považoval za spíše úsměvné. Ale dnes …"

„Dnes?"

„Dnes pomalu začínám věřit v možnost jejich uskutečnění," podvědomě ztiší Tissot hlas, „Pan Basile hodlá obnovit či vybudovat rozsáhlou síť špiónů, která bude nejen ve Francii, ale na všech významných dvorech. Chce poskytovat služby pro pana kardinála Mazarina, stejně jako kdysi je poskytovali jiní jeho předchůdci. Zprvu jsem pana Basila považoval tak trochu za mluvku, ale teď už se na jeho počínání dívám jinak."

„Začínáte mu věřit?"

„Věřit?" protáhne měšťan, „Nevěřit nikomu je asi nejlepší, jak z celé té nepříjemnosti vyváznout se zdravou kůží. Ačkoli i o tom stále více pochybuji. Zůstávám stále stejným zbabělcem, Milosti, jako jsem byl před rokem. Nenávidím tuhle činnost, ale nemám na výběr. Tak se jen modlím a klepu strachy."

„Nic se nejí tak horké, jak se uvaří," usmívá se pan de Almare, tyto nářky mladíka v jeho pracovně dobře zná, bere je už jako kolorit, „Z vašich slov ale vyplývá, že na vás pan Basile učinil dobrý dojem."

„Ano, takto formulovaná slova mohu podepsat, Milosti," přikývne host.

„Pane Maurici," přemýšlí Pierre, nakolik má být sdílný, „činnost, o které hovoříme, je velmi důležitá nejen pro diplomacii, ale vlastně pro chod celé státní správy. Vědět co nejvíce je klíčové pro správné rozhodování. Jak jste již možná pochopil z mého zájmu, budu se těmito věcmi nyní také více zabývat. Tím pádem budu muset více či úžeji spolupracovat s vámi i panem Basilem."

„Já jsem vám kdykoli k službám, Milosti."

„Nejde teď o služby pro mou osobu, kterých jste mi také poskytl požehnaně a ještě o nich chci s vámi dnes hovořit. Mluvíme teď o službách ve prospěch státní správy, jíž jsme teď oba svým způsobem součástí. Nemohu vám sdělovat vše, pane Maurici, ale něco vám naznačit mohu," hovoří teď hostitel velmi vážným tónem, „V diplomacii existují oficiální jednání, jsou pověření a jmenovaní velvyslanci, vyjednavači, o kterých každý ví. Kromě toho ale existují i jednání, o nichž se většinou nikdo nezúčastněný nikdy nedozví. Ty jsou mnohdy významnější a zásadní pro konečný výsledek. Já se snažím být součástí té tajné diplomacie, pane Maurici. Mám i určitou důvěru pana Julese. Proto budu také teď

více než dříve zkoumat zprávy špehů a špiónů. Mužů, které svým způsobem řídíte zde v Paříži a které řídí ve větším rozsahu pan Basile.“

„Chápu, Vaše Milosti. Budete mi také dávat úkoly?“ zeptá se s neskrývanými obavami Tissot.

„Možná, spíše však budu občas potřebovat znát váš názor,“ pokračuje ve vysvětlování markýz, „Vaši lidé něco zjistí, k vám se dostane více informací. Vy máte za úkol, jak jsem pochopil, je posoudit, shrnout a předat dál. K tomu připojuje další i pan Basile. Pak se dostávají k nám, kteří se jich snažíme využívat pro svá jednání a konání. Tedy i my je musíme dále posuzovat. Nepřesné vyhodnocení či omyl může mít nedozírné následky. Nejde ale o nic nového, převratného, pane Maurici. Tak se postupuje od nepaměti, vždy existovali špehové, každý vladař chtěl vědět co nejvíce o svých nepřátelích. Zprávy zvědů rozhodují nejen bitvy, ale také mnohá vyjednání.“

„Svým způsobem jde o velkou zodpovědnost.“

„Velkou zodpovědnost pro toho, kdo na jejich základě přijme nějaké zásadní rozhodnutí, které může znamenat třeba i katastrofu. Vévoda de Richelieu byl natolik úspěšný i proto, že byl vždy na každé jednání skvěle připravený. Měl tím výhodu nad svými protivníky. Proto se pohybují po Paříži zvědové jiných dvorů, proto tu jsou zvědové papežského stolce, určitě i každé významnější evropské vládnoucí rodiny. A naopak, státní správa Francie usiluje o to samé. Svým způsobem jde o velmi lákavé a zajímavé dobrodružství.“

„Lákavé dobrodružství?“ podívá se teď zpytavě Tissot na svého o mnoho významnějšího společníka, „Jak pro koho, Milosti.“

„Vy mi asi nerozumíte,“ objevuje se jiskra v oku šlechtice, „Mluvím teď o taktické bitvě, kdy se snažíte svého protivníka přechytračit. O boji intelektu, ne o válce zbraní. Odhalit špeha, předat mu mylné informace, naopak sám zjistit pravdivé. Být krok před protivníkem, vnutit mu vaši hru. Využívat vyjednávání k získávání dalších poznatků, neříci mnoho a vypozorovat hodně. Vytěžit maximum ze zpráv špehů. Jde o souboj důvtipu a ducha, pane Maurici. O tom mluvím.“

„Z vašeho pohledu jistě, Milosti,“ odpovídá Tissot s daleko menším nadšením, pokud je tedy vůbec nějaké, „Bohužel si možná Vaše Milost neuvědomuje, že nejeden špeh skončil s oprátkou na krku. Nejeden zvěd s dýkou v zádech či prořízntutým hrdlem v nějaké stoce. Pro Vaši Milost jde o hru, pro obyčejné pěšáky o dost vážný boj o život.“

„Děkuji za lekci, pane Maurici,“ odvětí šlechtic a když uvidí úlek ve tváři svého hosta, zastaví proud jeho omluv gestem ruky, „Máte asi pravdu, ale jen částečnou. Alespoň co se týká nás dvou. Naším úkolem není slídit někde ve tmách, vtírat se do domácnosti či družiny významného velmože. Naším úkolem je se zprávami pracovat. Pravděpodobnost, že by se nás někdo rozhodl zbavit, je tedy velmi nízká,“ tvrdí, a přitom mu přeběhne mráz po zádech, neboť se mu nutně musí vyjevit atentát na jeho osobu v přístavu Formia. Ten pochopitelně nezmiňuje, aby vystrašeného mládence ještě více nerozhodil. Byť ten o něm pochopitelně také ví.

„Vaše Milosti … omlouvám se, stále se opakuji. Milosti, vám jsem kdykoli k službám.“

„Tak mi vyprávějte o panu Basilovi, rád bych o něm něco věděl blíže, než se s ním setkám,“ požádá hostitel.

Mladý měšťan se pokusí vystihnout co nejlépe abbé Foqueta, přitom se zmíní i o jeho rodině a nakonec naznačí i jisté vztahy, které s ním navázali.

„Vaše obchody mě nezajímají, pane Maurici. Nicméně vám je přeji,“ přeruší jeho vyprávění markýz, „Ale když už jste s tím začal, zeptám se na záležitost mé sestry.“

„Míníte změnu správce na zámku Cavarlene?“

„Ano. Proběhlo všechno v pořádku?“

„Zdá se, Milosti,“ pokývá hlavou Tissot, „Upřímně, tím se zabývala paní baronka de La Solignac. Nemám z té ženy dobrý pocit, Milosti.“

„V tom jsme zajedno. Bohužel má sestra jí důvěřuje.“

„Možná právem, Milosti. Možná je ta žena věrná tomu, komu slouží. Já bohužel mám na ni i jiné vzpomínky. Ale změnu správce na zámku Cavarlene zvládla dobře, ačkoli raději nechci nic vědět o jejích

metodách. Nový správce se tam zabydluje. Staří sloužící, kteří byli dosazeni, mu jdou na ruku. Ovšem jsou dost vyplašení.“

„Důležité je, aby nevznikl žádný skandál,“ konstatuje trochu sobecky i pokrytecky markýz, „Bude nový správce mé sestře k něčemu dobrý?“

„Možná, Milosti. Mluvil jsem o možnostech zlepšit tamní hospodaření i s panem Vincentem. Vše však potřebuje svůj čas.“

„Jsem vám vděčný za pomoc i dohled v době, kdy jsem byl mimo Francii.“

„Díkybohu se nic nepřihodilo, Milosti,“ zatváří se spokojeně Tissot, „Alespoň co se týká vaší rodiny. Nechal jsem si zjistit pár věcí o nájemnících domu vaší sestry. Chovají se velmi zdrženlivě … až na jednu možná nepříjemnou maličkost.“

„Nepříjemnou maličkost? Mám se obávat?“

„Nevím, Milosti,“ tváří se rozpačitě host, „Podle všeho mají asi co dočinění s jedním nově otevřeným hostincem. Jsou velmi opatrní a oficiálně je tam nastrčená figurka … Ale domnívám se, respektive lidé, které jsem pověřil sledováním, došli k závěrům, že z toho mají asi prospěch.“

„Co je to za hostinec?“

„Klasický hostinec, na první pohled. Ale zákazníkům se tam dostává i jiných služeb, než jen stravy a ubytování. Jestli mi rozumíte. Jsou tam asi lázně a obsluha … mladé dívky i chlapci, co podle všeho nemají problém splnit zákazníkovi každé přání.“

„Nevěstinec?“ pozvedne obočí pan de Almare.

„Bohužel, Milosti. Podobnou živnost dle všeho provozují i v Dijonu. Dle vašeho příkazu stále sledujeme vaší paní matku. Ta zůstává na svém zámku a nic nenasvědčuje tomu, že by se nějak domlouvala s bývalými spiklenci. Ale je u ní stále bratr pana barona de La Solignac a její nový milenec. Vlastně už tak nový není. Nevím, Milosti …,“ dostane se do rozpaků měšťan.

„Mluvte, pane Maurici.“

„Podle všeho o tom všem ví i vaše matka. Ale jsou velmi opatrní, hostinec i lázně v Dijonu, stejně jako hostinec v Paříži, má svého nájemce či provozovatele a tedy nemůže být s panem baronem de La Solignac a jeho rodinou spojován. Avšak mnohé podezřelé indicie tomu napovídají. Ačkoli skutečné důkazy nejsou, ale nikdo neměl za úkol je shromažďovat. Máme se tím dále zabývat?“

„Nikoli, pane Maurici. Moje sestra asi o ničem neví,“ skoro se bojí zeptat markýz.

„Určitě ne, Milosti. S paní baronkou de La Solignac se sice vídá často, ovšem jistě za jiným účelem. Domnívám se, že rodina pana barona de La Solignac hledá zdroje své obživy a asi si zvolila způsob ne právě společensky přijatelný. Tedy pro tak urozené panstvo. Pravděpodobně ale takové místa vynášejí.“

„Nevěstince zde byly od nepaměti, dívky i chlapci prodávali svá těla vždy. Je ale ostudné, když se k něčemu takovému sníží příslušníci našeho stavu,“ povzdychne si šlechtic, „Pane Maurici, je nutné vše udržet v naprosté tajnosti. Ví o tom hodně lidí?“

„Mnoho ne. Naši zvědové budou mlčet, dostávají slušně zaplaceno a hlavně dostávají i další práci. Je na Vaší Milosti, jak s tím naloží.“

„Nijak, pane Maurici,“ zavrtí hlavou pan de Almare, „Rodina pana barona de La Solignac mě nezajímá, pokud neohrožuje zájmy mé sestry nebo moje. Což se snad neděje. Pochopitelně z toho, co jste mi právě řekl, radost nemám, ale nebudu dělat nic. Jen kdyby hrozilo, že by mohla vzniknout aféra, která by se dotkla mé rodiny,“ uvažuje teď nahlas, „Angelika je naše vzdálená příbuzná, jsme s tou její novou rodinou přeci jen spojeni …“

„Máme pokračovat ve sledování? Možná jsem projevil více iniciativy, než jste původně zamýšlel,“ zatváří se teď rozpačitě Tissot.

„Učinil jste správně, pane Maurici,“ pochválí svého hosta markýz, „Udržujte řekněme stálý dohled nad rodinou Angeliky, z povzdálí, aby nepojali podezření. Pochopitelně výlohy spojené s tímto sledováním zařídím. Máte představu o jejich výši?“

„Vaše Milosti, není třeba …“

„Naopak, je třeba účty vyrovnat. Domluvte se s panem Vincentem. Dám mu pokyn, aby vám vyplatil částku, jakou mu vy sám sdělíte.“

„Nechcete znát její výši?“

„Věřím vám a sumu znát nepotřebuji. Vaše služby beztak nejdou penězi vyvážit. Velmi jste mi pomohl v mých rodinných problémech. Bohužel nemohu vyloučit, že ještě vaše služby budu potřebovat. Postarejte se prosím o to, aby se o všem kolen Angeliky pomlčelo,“ požádá hostitel, pak se však zamyslí a pokračuje, „Pane Maurici, pokud by snad hrozilo, že by mohl vypuknout skandál nebo se chystala nějaká nepravost vůči mé sestře či mé osobě, přijďte v kteroukoli denní či noční hodinu, řečeno obrazně. Urychleně vás přijmu, pokud byste něco závažného zjistil.“

„Platí i dohled nad vaší matkou, paní hraběnkou de Besiere?“

„Ano, vyplatí se vědět, kdo za ní na zámek dojíždí. Jste si svými lidmi jistý?“

„Já je neznám, Milosti. Ale osoby, které je tam vyslaly, se mi za ně zaručily. Nemám důvod jim nevěřit, zatím nezklamaly.“

„Jsou to ty samé osoby, co pro nás pracují i ve státním zájmu, předpokládám.“

„Ano, ti co kdysi pracovali pro kardinála de Richelieu a teď pracují pro jeho nástupce. Vlastně teď pro pana Basila a tím pádem tak trochu i pro vás, Milosti.“

„Pane Maurici, důrazně prosím odlišujte mé osobní zájmy a zájmy státní. O těch mých doufám pan Basile nic neví,“ podívá se teď pátravě šlechtic na svého hosta.

„Všechny zprávy mu předávám já, pochopitelně jsem mu nikdy nic o vaší rodině neřekl. Co jsme zjistili pro vás sděluji jen a výhradně vám,“ odpovídá Tissot velmi důrazně.

„Pane Maurici, vaše služby jsou pro mě velmi důležité,“ napije se zlehka pan de Almare a přiměje svého nočního společníka ke stejnému úkonu, „Ač je pozdní hodina, pana Maurici, mám ještě poslední žádost. Můžete mi nastínit, jaké je teď situace v Paříži? Něco o osobách, které se nacházejí v zájmu vašich lidí?“

„To není na krátké povídání, Milosti …“

„Chápu. Ale pro mě je moc důležité vyznat se v poměrech, které zde panují. Spěcháte, pane Maurici?“

„Milosti, jsem vám plně k službám, třeba až do rána, pokud si Vaše Milost bude přát.“

„Snad to zvládneme i dříve, než se rozední,“ usměje se hostitel, pak se zavrtí a uvelebí se pohodlně v křesle. Tím dává Tissotovi pokyn, aby spustil.

„Vezmu to odzadu, Milosti. Mám trochu znepokojivé zprávy z Lucemburského paláce, kde má svůj dvůr vévoda d´Orleans. Podle všeho se v době nemoci královy bratra opět nechovali někteří jeho dvořané právě zdrženlivě. Jejich vyjádření byla minimálně problematická, neřkuli velmi bezbožná, pokud uvážím, oč se jednalo. Doufat ve smrt dítěte je dle mého ten nejohavnější hřích, Milosti,“ začne Maurice a pokračuje dobré další dvě hodiny.

DOTAZ PRINCE Z WALESU

Auguste Bastien se rozvalí v křesle v salónku, protáhne nohy a sáhne po sklenici s vínem. Je pozdní večer, vlastně už noc a on má všeho plné zuby. Může jen s nostalgií vzpomínat na chvíle služby u markýze de Almare, kdy většinu času proflákal, kdy měl dostatek prostoru poohlížet se po mladých a atraktivních služebných v paláci či vyrážet na alkoholové a sexuální orgie do Domu tajemství, kterému již nějaký ten pátek šéfuje jeho mladší bratr.

Služba pro paní markýzu mu významným způsobem pozvedla nejen plat, ale také prestiž. Samotná šlechtična se k němu chová přátelsky, vždyť je konec konců jejím důvěrníkem a zná její intimní tajemství. Organizace jejích milostných schůzek s jejím synovcem ho ale vysiluje, teď ještě musí dohlížet na zdraví obou dětí, o něž se jejich matka v poslední době obává.

V paláci existují svým způsobem dvě na sobě víceméně nezávislá centra, jedno tvoří markýz a služebnictvo výhradně pod patronací komořího Merileho, druhou pak markýza a její sloužící, na něž dohlíží právě on. Ač kdysi komořího Jeana nenáviděl pro jeho preciznost a přísnost, dnes si počíná vůči svým podřízeným podobně, mnohé možná i podvědomě okoukal.

Prostředky čerpá hned ze dvou zdrojů, sama paní markýza má své, proudící z jejího panství v Cavarlene, další dodává správce Burdain, který se stará o veškerý majetek markýze. Kuchyně a ostraha paláce je pochopitelně společná, ale oddělené prostory bratra a sestry spravují skupiny na sobě nezávislých sluhů a služebných.

On se musí postarat o různé sedánky, které jeho paní s oblibou organizuje, zajistit její návštěvy na jiných sešlostech či oslavách. Starost o její garderobiéru mu také mnohdy nedává spát, je určitě náročnější než její bratr.

Ke všemu má na krku i dům paní markýzi na Place Royale, kde stále sídlí jemu ne dvakrát příjemní nájemníci, byť mu oni nijak zvlášť život neztrpčují. Ovšem dům je potřeba zásobovat, dohlížet na jeho chod a být ve spojení s paní baronkou de La Solignac, která je pravou a nefalšovanou hlavou své rodiny. Díkybohu právě ona zajistila, že ho ta sebranka v domě bere velmi vážně a chová se k němu téměř jak k urozené osobě. Ačkoli v jejich očích čte skryté pohrdání.

Přemýšlí sám o sobě. Zároveň se srovnává se svým přítelem Maurice Tissotem, který se vyšvihl daleko více než on sám. Nedávno mu bylo pětadvacet let, ale na rozdíl od zmíněného mladšího přítele si připadá zcela opuštěný. Má krásné osobní prostory, ložnici, předpokoj a salónek pro svá služební jednání. Jenže když do udržovaných a dobře vytápěných místností přichází, nikdo ho zde nevítá.

Pochopitelně si najde čas, aby upustil páru, většinou mu nějakou ženu obstará bratr a on si užije v Domě tajemství, když čeká na svou paní, která se tou dobou peleší ve vyšším patře se svým hřebečkem. Ale není v tom žádný cit, pouze tělesný prožitek. Služebných v paláci si všímá čím dál tím méně, začínat si s některou ze služek své paní je nevhodné, neb jim šéfuje a tak si jen párkrát užil s dívkou ze skupiny sloužících pana markýze.

Jeho paní, markýza de Cavarlene, je bohužel velmi činorodá, aktivní, ta si věru na nudu stěžovat nemůže. Velmi dobře se zabydluje u královského dvora, díky svým vlastním schopnostem i svému půvabu získává pevnější půdu pod nohama a s příjezdem bratra začínají vytvářet silný tandem. Přítomnost jejího syna Henriho v králově družině o mnohém vypovídá. Po uzdravení Malého Monsieura cítí velkou úlevu a tu největší, kdy se nevolnost jejího prvorozeného ukáže být jen banalitou. Sama byla překvapená, jak silné mateřské city se u ní objevily, strach o syna ji velmi poznamenal a dal připomenout, jak silné pouto ji váže k jejím dětem.

Daleko více se sbližuje se svou švagrovou, kterou občas doprovází k malému dvoru královny Jindřišky, kde neváhá dle přání svého bratra házet očkem na prince z Walesu. Tomu chuť po tělesních prožitcích se ženou kouká z očí, chová se však velmi zdrženlivě, spíše než ostych je však důvodem obava, aby svým případným hříšným chováním nepopudil svou zbožnou tetu Annu Rakouskou. U té je v azylu a pořád ještě v koutku duše doufá i v její účinnou pomoc.

Markýza svým způsobem žije ve dvou společenských úrovních. Je teď již bez diskusí součástí královského dvora a stýká se s osobami na té nejvyšší úrovni. Ve svém paláci pak udržuje v chodu své pravidelné dýchánky s přítelkyněmi, které přináleží jak ke královskému dvoru, tak spíše ke druhé kategorii, tedy významné společenské smetánce Paříže. Patří sem různé šlechtičny a kavalíři, mnohdy také umělci. Ona sama se neopomíná ukazovat v paláci Rambouillet, ačkoli jeho věhlas se zdá slábnout.

Má i své velmi pečlivě udržované tajemství a tím je její synovec Raoul. Povinnosti i časové vypětí i k její malé radosti neumožňují pravidelné schůzky a někdy je mezi nimi značná prodleva. Proto vždy usiluje o co největší prožitky a plně se oddává tělesným radovánkám se svým vydržovaným milencem. Ten je naštěstí velmi schopný a zručný, připravený splnit každé její přání.

Nutnost tento románek utajovat však přináší velké komplikace. Není jednoduché dostat nepozorovaně obě osoby na stejné místo, většinou do Domu tajemství. Však také Auguste má z toho mnohdy velmi těžkou hlavu. Nutnost čekat na vhodnou chvíli, podstoupit cestování a mít vymezený čas,

kdy bude se svým milencem, nepřináší markýze plné uspokojení. Či ho alespoň mírně znehodnocuje. Marně však ona i její majordomus přemýšlí, jak vše zjednodušit.

Andrea se dost často vrací až v pozdních hodinách, má svůj kočár, lokaje i doprovázející Švýcary z početné ostrahy paláce. Jenže ona si pak může většinou přispat, zatímco Auguste má od rána své povinnosti. Přesto na ni musí čekat až do pozdních hodin, aby si vyslechl rozkazy a její přání. Nejinak je tomu i tohoto dne, paní je kdesi v trapu a on ubíjí čas decentním popíjením vína ve svém salónku. Jít se bavit nemůže, neboť nezná hodiny, kdy se markýza objeví.

Se znechucením uslyší zvony odbíjející půlnoc, oči se mu klíží od únavy. Čert mu byl dlužen zranění, přejede si rukou po pravém boku, hned pod žebry, kde jeho tělo již čtyři roky zdobí jizva jako vzpomínka dramatických událostí u Rotweillu. Díky téhle ráně, kterou málem ani nepřežil, zaujal jeho místo Simon Dorlan.

Při vzpomínce na současného osobního sluhu pana markýze se neubrání zlostnému stažení obočí. Ten kluk se má, většinu času nic nedělá a teď si sem ještě přivedl manželku. Jak se mu pochlubil, naivně, vykoupil mu ji sám jeho pán a ještě mu přidal něco do začátku. Jelikož je markýz dost často pryč, vyvaluje se Simon dlouhé hodiny v posteli se svou chotí. Jeho starostí je pouze, jak si pořádně zapíchat.

Konečně se objeví jeden ze sluhů, který oznamuje příjezd paní markýzi. Auguste vstane, předstoupí před zrcadlo, opraví drobné nedostatky na oblečení. Přitom se snaží nabýt jistoty, přeci jen vypil dost vína a nohy jsou malinko vratké. Díkybohu hlavu má jasnou, pít umí.

Jak se dalo čekat, markýza s ním chce hovořit o samotě. Což není nijak neobvyklé, často probírají návštěvy v Domě tajemství, ale i běžné starosti o chod domácnosti. Ovšem dnes večer musí i on vyřídit naléhavý vzkaz, neboť s jeho paní chce hovořit její bratr a švagrová, kteří jsou již v paláci a čekají na ni.

Markýza je v rozverné náladě, taky asi něco vypila. Je však nádherně nastrojená a působí impozantně, ač se v její tváři zrací značná únava. Majordomus ji v rychlosti sdělí vše nutné, především informuje o dobrém stavu obou jejích synů. Pak vyřídí vzkaz od pána domu.

„Chtějí se mnou mluvit ještě dnes v noci?“ pozvedne s mírným překvapením šlechtična své pěstěné obočí.

„Ano, Milosti. Váš pan bratr i jeho choť na vás čekají. Prý vás mám doprovodit do jejich prostor. Mohu tak učinit či se chce Vaše Milost napřed odstrojit?“

„Ne, půjdu hned, jsem unavená,“ říká spíše pro sebe než ke sloužícímu krásná dvorní dáma, přičemž přemýšlí, co se tak významného událo. Vždyť se s bratrem vídá v královském paláci, pravda, dost často při oficiálních setkáních. Dnes se sice nestřetli, ovšem co je tak neodkladné, že s ní chtějí hovořit ještě teď v noci?

Následuje svého sluhu, ona sama má vyčleněnu v paláci celou pravou část druhého patra, zatímco její sourozenec levou. Mají tedy k sobě dost blízko. Auguste ví, kam má markýzu doprovodit, poté sám zaklepe na správné dveře. Jedná se o předpokoj ložnice markýze a jeho manželky. Otevřít přijde Dorlan.

Vzápětí je všechno služebnictvo vyhnáno a urozená trojice zůstane sama u stolku s vínem a likéry. Pan a paní de Almare jsou již v domácím ustrojení, paní de Cavarlene se skví v celé své nádheře. S chutí si však lokne z nabízeného destilátu, který naučila mít ráda i svou švagrovou. Ta se zdá poněkud rozpačitá, zatímco její bratr je očividně v rozverné náladě. Ne, vlastně se dívá poněkud potměšile, bazilišek jeden. Co ji jen mohou chtít?

„Omlouvám se,“ začne vcelku zbytečně markýz, „je už pozdější hodina. Ale potřeboval jsem s tebou mluvit, vlastně spíše Charlotta. Jde o takovou, jak bych to řekl nejlépe,“ poťouchle se usměje, „o takovou dost delikátní záležitost.“

„Soudě podle tvého výrazu, nejedná se o nic závažného,“ zkoumá tvář svého sourozence sestra, „Nesnažíš se ani zastírat své pobavení, ačkoli umíš mistrně ovládat své emoce. Jsem snad všeho příčinou já?“

„Tak trochu. Vlastně hodně. Máš pravdu, doma nemám důvod nic předstírat, přetvářky si užívám za celé dny více než dost. Ale v tomto nejužším rodinném kruhu je zbytečná. Moje drahá Charlotta přinesla vzkaz, nebo možná přání, žádost, nevím, jaký nejsprávnější termín použít. Vzkaz mě docela

pobavil, ovšem nejsem si jistý, zda budeš soudit stejně," odpovídá v rozverném duchu mladý pán a vzápětí se dva pohledy upřou k údajné nositelce poselství.

„Pierre má pravdu," je v očividných rozpacích paní de Almare, „Ovšem jsem ze všeho poněkud nejistá. Jak dobře oba víte, znám se s princem z Walesu už dlouhou dobu, kdy jsme oba byli ještě dětmi. Ačkoli já jsem o tři roky starší. Svým způsobem mi projevuje jistou náklonnost i nyní."

„Což se pranic nelíbí mému drahému bratříčkovi," pousměje se Andrea, „Ani se mu nedivím. Princ se tváří jak nadrženej kozel. Spíš koníček, vypadá docela k světu."

„Mezi námi jde jen o přátelství," řekne rychle Charlotta.

„V to doufám, drahá švagrová, s parohama by se můj bratr u dvora moc nevyjímal … nezlob se, drahá, jde jen o žert."

„O něčem není dobré žertovat," tváří se upjatě markýza de Almare.

„Jen mezi námi … před cizími bych si nedovolila," dušuje se Andrea, „Ale začala jsi drahá zajímavě, co je s tím anglickým býčkem?"

„Jde o podivnou službu, o kterou mě požádal," nedokáže se stále zbavit rozpaků Charlotta, „Prostě Karel je zvyklý jednat zpříma, možná trochu neurvale. Mluvili jsme o tobě, drahá," podívá se na svou švagrovou, tak trochu provinile, „Princ tě velmi vychvaloval."

„Ještě aby ne," zasměje se markýz.

„Prostě mě požádal, abych se zeptala, zda by u tebe měl nějakou naději."

„Měl naději?" hrají teď všechny svaly ve tváři prostopášné vdovy, „Chceš říci, že se máš přímo zeptat, jestli bych byla ochotná si s ním zašukat?"

„Takhle přímo svou otázku nevyslovil," zardí se Charlotta.

„Ale myslel, co?" směje se teď Andrea.

„Nevím, je mladý, v plné síle …"

„Určitě už má zkušenosti se ženami …"

„Asi ano, něco v tom duchu naznačil," nesnaží se Charlotta skrývat, jak jí je přisouzená role nepříjemná. Ale oba sourozenci se dle všeho velmi dobře baví.

„Princ z Walesu bude jednou anglickým králem," předpovídá bratr.

„Pokud ho někde nesrazí z koně, podle všeho chce jít na pomoc svému otci," ušklíbne se Andrea.

„Cesty boží jsou nevyzpytatelné. V současné době je následníkem trůnu. Trůnu, který se pod jeho otcem sice chvěje a ten bude nejspíš nucen si nechat řádně omezit své privilegia od rebelujícího parlamentu. Ale jeho syn stejného jména je silný, zdravý a měl by otce přežít."

„Co naznačuješ?" ptá se zdánlivě lhostejně sestra, ačkoli ji žádost pobavila a jak má lehce upito, spíše jí vše připadá komické než nepřístojné.

„Mít ve své sbírce tak urozenou osobu by jednou nemuselo být k zahození. Zvláště, když já mám za manželku dceru významného lorda a pracuji v diplomatických službách. Jsi vdova, již několik let bez manžela, proč si trochu nepovyrazit."

„Ty pokrytče," zatváří se markýza de Cavarlene naoko pohoršeně, „Sleduješ jen svoje zištný cíle. Pro svou kariéru jsi schopen svou nebohou sestřičku strčit do kdejaký postele!"

„Ta postel patří pomazané hlavě," připomene káraný sourozenec, „Navíc Karel je mladík velmi pohledný, minimálně zajímavý. Vypadá i zdravě, asi nemá mnoho milostných dobrodružství za sebou, jen stěží bude čímsi nakažený."

„Hrůza! Slyšíš, drahá Charlotto, co mi můj vlastní bratr navrhuje?"

„Jistě vše míní jako humor," špitne vyzvaná.

„Jako humor? V žádném případě. Patříš ke dvoru francouzského krále, syn krále anglického je naším hostem, je tvojí povinností učinit mu dobře, když je tak zoufalý," hovoří s vážnou tváří markýz.

„Darebáku! Ještě se o tom dozví některá z královen a bude oheň na střeše."

„Mám nápad, jak zařídit setkání tebe a prince, aniž by kdokoli na něco přišel. Netvař se tak upjatě, drahá sestřičko, nemáš žádné závazky, jsi vdovou, princ je pohledný mladík. Bude vám dobře oběma a možná se tvůj vztah jednou bude hodit mé kariéře. Bylo by od tebe sobecké, nevděčné a nezodpovědné

nevyužít takovou příležitost. Uspokojit budoucího krále Anglie, pomoci mu od jeho trápení, soužení. Je to vlastně tvoje povinnost!“ zvýší bratr hlas.

„Povinnost?“ nevěří svým uším jeho manželka.

„Povinnost?“ načepýří se jeho sestra, „Jsi bezcitný a bezcharakterní muž, Pierre. Hrozně jsi mě zklamal. Jak jen můžeš pro svou kariéru žádat od své sestry takovou oběť! Navrhovat mi hříšné chování, jedno s kým. Koho do mé postele pošleš příště? Nějakého seschlýho prince, se kterým budeš vyjednávat? Na to si najdi děvku, vokolo chrámu Notre-Damme jich najdeš tucty. Nebo si zajdi za některou jinou, Maroin de Lorme, Ninon de Lanclas, však je určitě dobře znáš,“ sekne po něm jedovatým výpadem.

„Možná kdysi,“ tváří se i on rozzlobeně, „Pro blaho Francie je tvojí povinností uspokojit prince z Walesu. Ale i kvůli mně! Já jsem teď hlava rodiny a ty musíš poslouchat. Máš velké štěstí, že je Karel sedmnáctiletý urostlý mladík. Mohl by být opravdu šedesátiletým sádelníkem, páchnoucím močí, kterou už dávno neudrží!“

„Proboha! Slyšíš ho, Charlotto? Vidíš, koho sis vzala za muže? Bezcitnýho prospěcháře! Ten má vychovávat nebohýho Ludvíka! Dej si pozor! Ještě by ho mohlo napadnout využívat tebe!“

„V žádném případě,“ odpoví prudce markýz, „Charlotta je moje žena a kdybych ji poslal princi do postele, stal bych se sám paroháčem. Proto něco takového nepřipadá v úvahu. Když se s ním spustíš ty, i kdyby z toho byl skandál, veřejně tvoje jednání odsoudím a pohorším se nad chováním své prostopášné sestry.“

„Pierre, proboha …,“ tváří se vyjeveně jeho manželka a těká pohledem střídavě z bratra na sestru, kteří vypadají, jako by si v nejbližší době chtěli vjet do vlasů. Když však spatří úlek ve tváři anglické šlechtičny, změní se jejich výraz a oni se srdečně rozesmějí.

„Charlotto, vždyť my si jen hrajeme,“ má plamínky v očích Andrea.

„Jen se špičkujeme, jako obvykle,“ přitakává pan de Almare, „Nejsem takový bezcitný zvrhlík, abych využíval svou sestru jako svého vyzvědače v něčí posteli,“ říká, pak malinko zvážní, „Je už hodně hodin, musíme se domluvit, co našemu šoustání chtivému princi odpovíme.“

„Neřekl to tak přímo,“ je poněkud neklidná markýza de Almare, zábava sourozenců ji přijde minimálně nemístná a téma až příliš vážné. Vždyť jde skutečně o budoucího krále Anglie a jeho zájem není právě nejlepším projevem kavalírství, alespoň z jejího pohledu.

„Podstatný je, co myslel,“ mávne jen rukou Andrea, „O jaký jiný naději by mluvil. Učená konverzace nepřipadá v úvahu,“ zasměje se, „Charlotto, nebuď tak zbytečně upjatá,“ podává se shovívavě na svou švagrovou, „Pierre má pravdu, já teď nemám žádné závazky a je jen na mojí libovůli, jestli vůbec budu o přání prince přemýšlet.“

„Jde ale o hříšný návrh …,“ oponuje švagrová.

„Hříšný? Nejsem jeptiška, Charlotto, stejně jako ty muže potřebuju. Ty máš mého bratra a svého manžela. Jak se mi přiznal, nedávno,“ hodí po sourozenci očkem, „je ti věrným manželem, což není v těchto končinách zvykem,“ řekne a když vidí výraz úleku ve tváři švagrové, rychle pokračuje, „Pierre není takovej, na jakýho si před chvílí hrál. Velmi mu na tobě záleží a k tvé potěše mohu také konstatovat, že zcela jednoznačně na našeho prince žárlí. Jak se zdá, má proč.“

„Já bych nikdy …,“ zbledne ještě víc markýza de Almare.

„O tom nepochybuji, drahá,“ vmísí se do rozmluvy její manžel, „Jen jsem nechtěl, abys musela čelit podobným atakům Karla. Je mladík v plné síle a není tedy divu, když se dívá po krásných ženách. Jelikož má výsadní postavení, pravděpodobně mu nechybí ani velké sebevědomí. Tací mohou být i nepříjemní. Jsem velmi rád, že teď usiluje o mou sestru. Ta se musí rozhodnout, zda bude v této hře dále pokračovat nebo našeho mládenečka velmi slušným, zdvořilým leč důrazným způsobem usadí. On si moc vyskakovat nemůže, je tady hostem, navíc hostem ne právě vítaným. Hostem, který prosí svého bratrance, respektive svou tetu o pomoc. Bude muset být hodný a řešit své libido jiným způsobem.“

„Pierre, nikdy bych ti nebyla nevěrná, ani mě taková myšlenka nenapadla,“ je hlas Charlotty plný emocí.

„Naprosto ti věřím.“

„Karla mi je ale líto. Vyhnali ho ze země, všichni se k němu točí zády. Jeho otec je v zajetí svých nepřátel, kdo to kdy viděl, aby taková chátra vztahovala ruku na krále!“

„Bohužel časy se mění, drahá,“ povzdychne si markýz, „I já mám soucit s královnou Jindřiškou, jejím manželem i synem. Bohužel situace je pro ně více než nepříznivá. Ani se nezlobím na prince, když byl okouzlený mou sestrou, jen málokterý muž, který neholduje italskému hříchu, by se zachoval jinak. Tobě důvěřuje, považuje tě za přítelkyni, proto tě požádal o delikátní službu. Jen se zeptal, jestli náhodou má sestra k němu také nepociťuje jisté sympatie. On je opuštěný, ona je vdovou. Mohli by se nezávazně vzájemně potěšit. Oba dobře vědí, že o nic jiného nejde.“

„Nepřijde mi to správné,“ trvá na svém Charlotta, „Mohl by z toho být skandál, kdyby se všechno odhalilo. Mám z toho strach.“

„Záleží jen na mé sestře,“ přihřívá si teď vážně svou polívčičku markýz, „Pokud bude mít zájem si s princem povyrazit, jistě najdeme způsob, jak zajistit diskrétnost takové schůzky. Karel bude v budoucnu anglickým králem a pokud s ním budeme mít více než dobré vztahy, rozhodně to pro nás pro všechny nebude na škodu. Ale nikdy bych svou sestru nenutil k ničemu, co by ona sama nechtěla.“

„Přijde mi to divné, takhle o tom všem mluvit,“ je očividně hodně zaražená markýza de Almare.

„Charlotto, jde o mimořádnou situaci,“ říká naléhavým hlasem její muž, „Moje sestra je vdova a tak nemá žádné závazky.“

„Ale jde o dvorní dámu, princ Karel je následník trůnu …“

„Jsem taky žena a ten princ je docela pohlednej mladík,“ má na tváři pobavený výraz Andrea, „Způsob, jakým se mi vlastně dvoří, je možná poněkud nezvyklý a možná i trochu skandální, ale nevidím v něm nic špatnýho.“

„Jak myslíte,“ rezignuje anglická lady.

„Chceš se tím vůbec zabývat?“ položí markýz zásadní otázku.

„Proč ne?“ zatváří se potměšile jeho sestra, „Proč si neužít, ne? Jenom se mi také všechno zdá poněkud divoký. Princ není obyčejný šlechtic, to v první řadě. Možná je svým způsobem také pod dohledem.“

„Pod dohledem?“ zarazí se teď Charlotta.

„Moje sestra asi míní, že je princ moc důležitá osoba a mnozí chtějí vědět, s kým se stýká, s kým hovoří, kdo ho navštěvuje,“ vysvětluje Pierre, „Něco pravdy na tom bude. Není jednoduché, aby někdo za princem přišel nepozorován či aby naopak on za někým odešel. Aby s někým zůstal delší dobu o samotě.“

„Nejde tedy naše setkání uskutečnit?“ ptá se trochu zklamaným hlasem jeho sestra.

„To jsem neřekl,“ usměje se bratr, „Znám trochu zámek Saint-Germain-en-Laye. Kdysi jsem se tam setkával s nebohým markýzem de Cinq-Mars. Odcházel pomocí podzemí a odjížděl do Paříže za svými avantýrami.“

„Byl bys ho schopnej nenápadně ze zámku odvést a zase tam vrátit?“

„Nevím, možná. Dvůr Anny Rakouské už je v Paříži, zatímco královna Jindřiška a princ jsou zatím na zámku. Ačkoli se již uvažuje o odjezdu prince pryč z Francie, to musím také říci. Karel chce hledat pomoc i jinde a po pravdě francouzskému dvoru se takové řešení docela zamlouvá. Princ je přítěží, protože nikdo nechce být nařčený z vměšování se do vnitřních událostí v Anglii.“

„To abych si pospíšila, pokud chci poznat, jaké je to sdílet lůžko s pomazanou hlavou,“ zasměje se markýza de Cavarlene.

„Pomazaná hlava bude pravděpodobně na jiných místech vybavena jako jiní muži,“ neodpustí si poznámku markýz, „Je otázkou, jak vážně princ svůj dotaz myslel. Což se pozná, až mu Charlotta vyřídí tvoji odpověď. Podle toho se zařídíme.“

„Mám být i nadále prostředníkem?“ zatváří se ne právě dvakrát nadšeně markýza de Almare.

„Drahá, nejde o žádný velký hřích,“ říká s laskavým úsměvem Andrea, „Jen vyřídíš princi moji odpověď. Jsem připravená se s ním setkat o samotě, pokud bude jeho zájem trvat.“

„Ale jak? Nelze jen tak přijít …“

„Můj bratr něco naznačoval …“

„Pokud by měl princ zájem se setkat s mou sestrou, můžeme ho tajně odvézt ze zámku do Paříže. Zde může strávit noc a k ránu ho zase dopravíme zpět. Zajistíme mu diskrétnost a bezpečnost," říká markýz, „Ale nejprve nech vyjádřit Karla, zda vůbec o takové setkání stojí. Naznačil sice zájem, ovšem od zájmu k činům je ještě daleko. Musí být jeho vůle svým způsobem riskovat."

„Riskovat? Říkal si …"

„Princ nám bude muset velmi důvěřovat. Je následníkem trůnu, snaží se pro svého otce zajistit pomoc. Někdo by mohl mít zájem mu jeho plány překazit."

„Proboha! Hrozí mu nebezpečí?"

„Neřekl bych, za normálních okolností. Ale pokud se bude toulat po nocích," pokrčí rameny manžel, „Pochopitelně mu osobně zaručím bezpečnost, o všechno se postarám."

„Udělám co říkáte," souhlasí Charlotta, ale nadšení v jejím hlasu není, což se rozhodne otevřeně vyjádřit, „Nelíbí se mi takové způsoby. On je princ, Andrea je velmi urozená dáma. Nehodí se takto … vždyť to spíše vypadá jako …," hledá marně vhodná slova.

„Chovám se jako děvka?" zasměje se markýza de Cavarlene.

„Něco takového bych si nedovolila …"

„Ale myslíš si to, drahá," neztrácí dobrou náladu Andrea, „Jak jsem už řekla, nejsem žádná jeptiška. Život je krátkej a já si ho hodlám užít. Souložit s budoucím králem Anglie, není to hezký dobrodružství? Zvláště když je mladoučkej, urostlej, hezkej."

„Pokud se na vše díváš takto …"

„Jak jinak? Odsuzuješ moje jednání? Mám bejt víc upejpavá? Charlotto, dlouho jsem byla bez muže, teď také žádná sláva. Jsem jen žena, potřebuji muže stejně jako ty."

„Nechtěla jsem tě urazit."

„Ale vždyť já se neurážím. Spíše se dobře bavím," zasměje se markýza de Cavarlene a podívá se na svého bratra, „Pierre, pokud bude mít princ zájem, nejsem proti. Nechám na tobě, jestli se ti podaří ho nějak dostat ze zámku nebo mě do zámku."

„Přikláním se k variantě, aby princ přijel za tebou. Pokud by tebe načapali v zámku, mohlo by se to donést Anně a ta by na vše nemusela mít právě příznivý názor. Pokud princ přijede na neznámé místo za neznámou urozenou dámou …," pokrčí rameny bratr.

„Kam bys ho chtěl odvézt?"

„Však to místo dobře znáš, slouží tam bratr tvého majordoma."

„Ach tak," zamyslí se sestra, „Není však taková cesta pro prince opravdu nebezpečná?"

„Pokud nenápadně proklouzne ze zámku, jak jsem mu schopný poradit … Jsem připravený na něho počkat a přivézt ho za tebou. O jeho bezpečnost se postarám, mohu mu ji zaručit. Pokud mi tedy bude důvěřovat."

„Bude se muset rozhodnout," zasměje se Andrea, „Ale jak znám muže, ke všemu mladý sebevědomý muže, nebude váhat. Pokud opravdu stojí o setkání se mnou."

„Snad ze všeho nebude problém," tváří se zachmuřeně Charlotta, „Královna Jindřiška je ke mně tak laskavá. Taková věc … všem by nám mohla způsobit mnoho potíží, kdyby se prozradila."

„Děláš si zbytečné starosti, drahá," zavrtí hlavou Andrea, „Kdo by si dovolil princi něco vyčítat? Vyřiď princi moji odpověď a uvidíš, jestli netratí kuráž."

„Jste poněkud … lehkovážní."

„Drahá Charlotto, netrap se tím víc, než je nutný," říká skoro až soucitně paní de Cavarlene, „Vždyť jde jen o lechtivý dobrodružství. Vo nic jinýho. Když si bude chtít princ užít, ráda ho přivítám ve svý posteli. Pokud se zalekne a couvne, tak jen jeho chyba."

„Drahá, pokud ti činí problém být prostředníkem, promluvím s princem sám," navrhne markýz a tázavě se podívá na svou manželku.

„Pokud se vám jeho přání nezdá nevhodné … učiním, jak si přejete," odpovídá Charlotta, nicméně jen hlupák by nepoznal, jak je jí přisouzená role proti srsti.

Trojice probírá celou věc stále dokola, formulují přesnou odpověď pro následníka anglického trůnu, připravují pokračování dle reakce prince. Zapomenou na únavu a ke konci se i markýza de Almare zklidní, byla přeci varována, mravy u francouzského dvora jsou přeci jen daleko volnější než v její vlasti. Ačkoli, když si vzpomene, co všechno už zažil anglický dvůr …

NOČNÍ VÝLET

Markýz de Almare je určitě zaujat přáním prince z Walesu setkat se s jeho sestrou a napjatě čeká na jeho reakci. Cítí odpor své manželky k její nedobrovolné roli prostředníka, ale snaží se ji uklidnit. Z historie dobře zná, jaký význam může mít pro budoucnost, pokud jeho vlastní sestra pozná intimněji snad budoucího krále Anglie. Ano, jedná vypočítavě, využívá nastalé situace, ale černé svědomí ho netíží. Jeho sestra má zájem si užívat života a princ je minimálně mladý pohledný muž.

Podle první reakce je asi Karel zaskočený otevřeností a tak nechá odpověď bez odezvy. Až o pár dní později se znovu na Charlottu obrátí a dost otevřeným způsobem projeví zájem o setkání s markýzou de Cavarlene v soukromí. Je přitom ochoten poslechnout jejího bratra a manžela své přítelkyně z dětství, je ochoten riskovat skandál i možné nebezpečí. Ale je mu sedmnáct let, cítí se silný, je sebevědomý. Možná se i nudí a plánované noční dobrodružství mu, kromě očekávaného tělesného prožitku s nádhernou dvorní dámou jeho tety, zvyšuje i adrenalin z tajného a nebezpečného výletu, který bude muset podstoupit.

Dalšího se již ujme osobně markýz de Almare. Využije dřívějšího pozvání a navštíví královnu Jindřišku v Saint-Germain-en-Laye a spolu s princem se postarají, aby mohli hovořit nerušeně o samotě. Přitom mu velmi dobře popíše cestu do podzemí zámku, kterým se dá projít až k Seině a odtud nepozorovaně odjet do Paříže.

„Cením si vašich služeb, pane," řekne s rozpaky Karel a po očku se dívá na francouzského šlechtice.

„Výsosti, rád pomohu touze dvou bytostí, které k sobě pociťují náklonnost," odpovídá markýz, „Zajistím Vaší Výsosti maximální možnou míru bezpečnosti. Jsem velmi potěšený důvěrou, kterou v moji osobu Vaše Výsost vkládá."

„Věřím vám, pane. Již jen proto, že jste manželem mé dlouholeté přítelkyně Charlotty. Považuji vás za muže čestného a plně vám důvěřuji. Neobávám se z vaší strany úkladu ani zneužití našeho malého tajemství v budoucnosti."

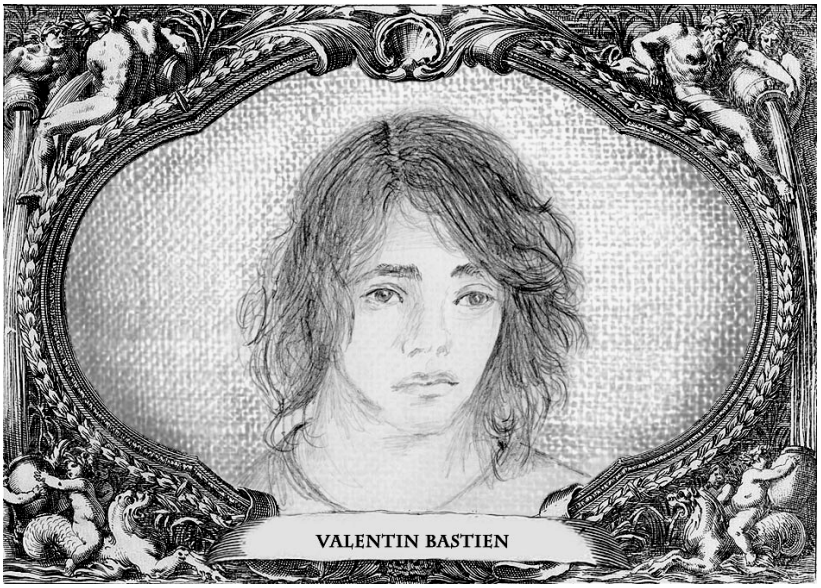
„Výsosti, pak mi dovolte, abych vám nastínit svůj plán," ukloní se zdvořile francouzský dvořan a započne s vysvětlováním.

Není jednoduché propašovat kohokoli ze zámku, aniž by se o jeho nepřítomnosti nedozvědělo jeho osazenstvo i lidé, kteří pravděpodobně mají objekt pod dohledem. Minimálně zvědové anglického parlamentu, o jejichž přítomnosti markýz nepochybuje, mají oči na stopkách a slechy napnuté. Královna Jindřiška i její syn se snaží získat ve Francii pomoc pro svého manžela respektive otce, což by mohlo zamíchat kartami v občanské válce na ostrovech. Ale určitě i zvědové kardinála Mazarina touží vědět, s kým se královna stýká.

Plán markýze není složitý na provedení, pokud se mu vhodně napomůže. Jelikož má vliv a pod záminkou politických jednání získá od prvního ministra výsadu neomezeného vstupu do objektu, může zajistit, aby byla cesta do podzemí zámku volná. S tou se seznámil už před mnoha lety, když se přátelil s tehdejším oblíbencem Ludvíka XIII. markýzem de Cinq-Mars. Ten využíval jeskyně k nenápadnému odchodu za svými milenkami do Paříže, aby se stejnou cestou vracel zpět.

Bude pochopitelně záležet, zda si princ Karel vše na poslední chvíli nerozmyslí, ale on bude připraven. Se svým doprovodem dorazí k Seině, přepluje na lodi na druhou stranu, projde podzemím a

mladíka si vyzvedne. Po celou dobu ho bude doprovázet, starat se o jeho ochranu. Až přeplují řeku, na druhé straně bude čekat markýzova garda, která je doprovodí do Paříže.

Pochopitelně je nutné dát úkoly i dalším osobám. Především musí být připraven Dům tajemství na vzácnou návštěvu. Což je úkol, který musí splnit Auguste Bastien. Tentokráte je však nabádán, aby si dal obzvláště záležet.

„Kdo bude hostem se pravděpodobně nedozvím," zkonstatuje sluha.

„Velmi správně uvažuješ," přikývne Pierre, „Jde však o velmi významnou osobu, která se v Domě tajemství setká s mojí sestrou. Postaráš se, aby nikdo nic nevyzradil, aby bylo vše připraveno s obzvláště velkou pečlivostí."

„Přeje si Vaše Milost nějaké speciální pohoštění?"

„Nechám pohoštění na tobě, ale dejte si záležet. Hlavně vše nenápadně. Neupozornit na sebe. Pohoštění bude pro dvě osoby, pro mou sestru a onoho neznámého kavalíra."

„Tím asi nebude pan Raoul," neodpustí se drobný úšklebek Bastien.

„Nebude a také se o této noční události nikdy nedozví," podívá se markýz velmi přísně na majordoma své sestry, až tomu ztuhne úsměv na rtech.

„Vše bude zařízené ke spokojenosti Vaší Milosti."

„V to doufám, Auguste. Toho kavalíra doprovodí pár mých mužů, včetně mě osobně. Pro nás nachystáš také pohoštění, pro mé vojáky v té dolní místnosti, kde se občas s bratrem pelešíte … nekoukej tak překvapeně, snad si nemyslíš, že o vašich dobrodružstvích nevím."

„Kolik bude osob, Milosti?" zeptá se raději rychle Bastien.

„Počítej tak s deseti, doprovod mé sestry, já a moji Švýcaři."

„Pro Vaši Milost připravíme zvláštní místnost, kde bude mít Vaše Milost soukromí. Vaše vojáky umístíme dolů. Ten kavalír, bude mít vlastní doprovod?"

„Nikoli, budou tam jen lidé z paláce Almare."

Auguste je schopný chápat velmi rychle a dokáže věci dobře připravit. Učiní hned následného dne návštěvu u svého bratra, přijde brzo ráno a vlastně ho vytáhne z postele. Ve které neleží sám, ale s jednou svou známou, jak se vyjádří. Nad tím starší sourozenec jen mávne rukou a odvede bratra do místnosti, kde zůstanou sami. Tam ho informuje o chystané návštěvě a o nutnosti být tentokrát obzvláště diskrétní.

„Neřekl jsi mi to nejpodstatnější," ozve se nakonec Valentin, „Totiž kdy ten kavalír dorazí."

„Tohle neví nikdo, dokonce se ještě může schůzka i zrušit. Ale pořádně ukliďte a hlavně, před naším drahým Raoulem ani slovo!"

„Chápu. Paní markýza tu přece bude s jiným."

„Správně. Půjde asi o nějakou významnou osobu. Takže pokud budete obsluhovat, tak na nikoho nezírat, navopak, hlavy hodně pokorně sklopený!"

„Nikdy na nikoho nezíráme a nikdy jsme nic nevykecali," odpoví poněkud dotčeně mladší bratr.

„Což je vám ke cti. Nezapomeňte připravit místnost pro Jeho Milost. Až nastane čas, přijdu vám osobně říct a raději sám všechno zkontroluju."

„Snad nám nevěříš?"

„Věřím, ale asi půjde o hodně. Ostatně, budu tady taky, postarám se o hosta i paní markýzu osobně. Ale vy také musíte být nachystaný," nabádá vcelku zbytečně Auguste.

Uplyne pár dní, než se Karel rozhoupe a vzkáže přes Charlottu. Ta již trpně přijala nedůstojnou roli, z jejího pohledu, a pomáhá svému muži i jeho sestře nachystat dobrodružnou noční výpravu následníka anglického trůnu za povyražením do Paříže. Přitom se modlí, aby se o ničem nedozvěděla královna Jindřiška a když už, aby nepraskla její role v tomto lechtivém příběhu.

Charlotta je poněkud zaskočena lehkomyslností, s jakou k celé věci přistupují sourozenci de Almare. Uspokojení choutek kralevice berou spíše jako zajímavost, než by se zabývali možným dopadem. Andrea, její švagrová, přijala svou úlohu až snad příliš rychle. Prosím, je vdovou, ale její počínání je spíše na bázi prominentní kurtizány než dvorní dámy Anny Rakouské a šlechtičny z velmi váženého rodu. Ačkoli milostných dobrodružství, jak již pochopila, si užívají v Paříži téměř všichni, jedno zda jde o prince, princezny, vévody či vévodkyně. Mnohdy jsou i veřejným tajemstvím a ona se modlí, aby tentokrát vše zůstalo skryto pod rouškou noci.

Markýz de Almare si s sebou vezme kapitána Rotha a dalších pět Švýcarů, což považuje za dostatečné k osobní ochraně. Všichni jsou vyzbrojeni pistolemi a upozorněni, že i za cenu vlastního života musí za každou cenu ochránit především neznámého muže, kterého budou v noci doprovázet.

Francouzský šlechtic se svým kapitánem a jedním vojákem přeplují Seinu, pak čekající dvojici Švýcarů jejich pán na dlouhou dobu zmizí z očí. Což se Rothovi pranic nelíbí, markýz jde sám do nějaké jeskyně a kdyby si tam na něho někdo počíhal, Bůh mu buď nápomocný. Musí však mlčet, pouze se domýšlí, kdo by mohl být muž, kterého budou doprovázet. Není hloupý, pána doprovází skoro na každém kroku a tak si dovede vydedukovat, kdo je nyní v Saint-Germain-en-Laye přítomný.

Markýz si počíná velmi opatrně, ač si cestu dobře promyslel a připravil. Ke své radosti zjistí, že i Karel svoji část domluvy dodržel, nalezne ho zahaleného v plášti na předem dojednaném místě. Vlastně ho málem přešel, tak princ splynul s tmou, kterou teď rozhání světlo z pochodně v rukách francouzského šlechtice.

„Vaše Výsosti, jsem vám k službám," říká anglicky a šeptem pan de Almare, ukloní se.

„Já jsem také připravený, pane."

„Vaše Výsosti, ještě se můžete rozmyslet."

„Rozmyslet? Pane, poslední dny na nic jiného nemyslím," odpovídá vzrušeným hlasem mladík, „Nemohu se dočkat, až spatřím vaši okouzlující sestru. Je tak nádherná a jistě i velmi zkušená," dodá a podívá se pátravě na svého společníka pro noční toulky.

„Výsosti, moje sestra byla dlouhé roky provdána a nikdy neměla o ctitele nouzi," usměje se lehce markýz a pohybem ruky vyzve prince, aby se dali na pochod. Sám kráčí v čele, svítí jim na cestu a jeho oči těkají z místa na místo. Přeci jen na sebe vzal velkou zodpovědnost, kdyby se o jeho akci dozvěděli nepřátelé prince z Walesu, mohli by se pokusit této příležitosti využít. Kdyby Karla unesli nebo nedej bože zavraždili, veškerá zodpovědnost by padla na jeho hlavu. Ač asi po smrti, neboť jen tak by jim dovolil takovou věc provést.

„Pane, mohu mít otázku?" je také trochu nervózní princ, ovšem z jiného důvodu.

„Jistě, Výsosti."

„Pane markýzi," trochu si mladík odkašle, „mám trochu obavy … snad se vám jako muži mohu svěřit, když jsem teď zcela vydán do vašich rukou."

„Velice si vážím vaší důvěry, Výsosti. Vzhledem k tomu, kolik máte nepřátel, je velmi statečné podstoupit takové noční dobrodružství."

„Co bychom neudělali my muži pro ty, které ovládají naše srdce," odvětí princ, ale z úst sedmnáctiletého mladíka znějí tato slova poněkud úsměvně. Nicméně jeho doprovod zachová kamennou tvář.

„Učinil jsem všechna nutná opatření, Výsosti, aby byla Vaše Výsost v bezpečí a zůstala nepoznána."

„Nemám strach, pane," mávne jen rukou kralevic, sebedůvěra mu rozhodně nechybí, nicméně se podvědomě dotkne jílce svého kordu, „Přesto jsem trochu nejistý, pane."

„Pokud mohu být nápomocný …," řekne Pierre, ačkoli začíná tušit, co prince trápí.

„Vaše sestra je nádherná žena, pane markýzi," odkašle si sexu chtivý mladík, „Je také velmi urozená a noblesní dáma. Nevyznám se přesně ve vašich zvyklostech. Vaše sestra souhlasila s naším setkáním, ale …," odmlčí se, hledá vhodná slova, „Nevím přesně, co mohu od naší schůzky očekávat."

„Vaše Výsosti," odpovídá s vážnou tváří noční průvodce prince, „moje sestra byla unešená Vaší Výsostí. Od dnešní schůzky lze očekávat vše, co bude přáním Vaší Výsosti a mojí sestry. Jelikož jsou vzájemné sympatie jednoznačné, nepochybně je možné očekávat naplnění vašich vzájemných přání."

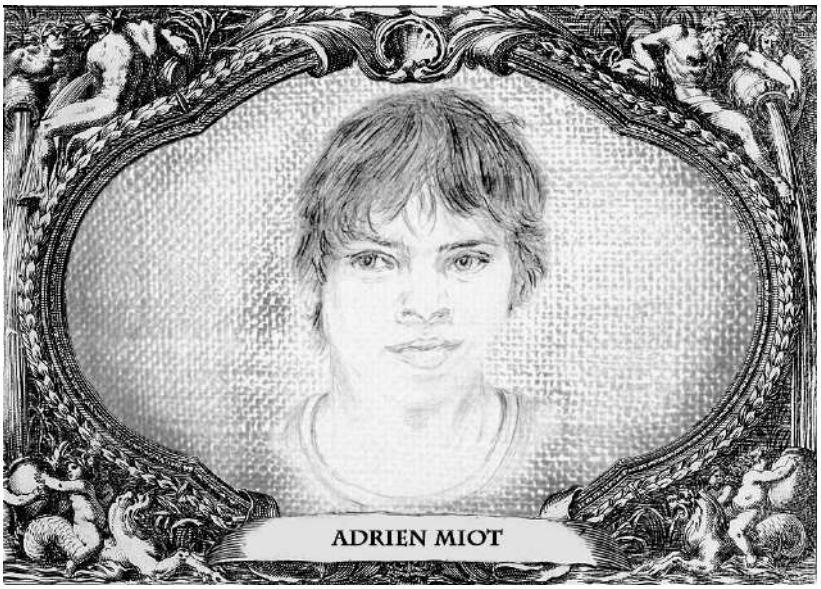
„Setkáme se o samotě poprvé …"

„Výsosti, moje sestra je zvyklá poměrně otevřeně hovořit i o intimních záležitostech. Ale někdy jsou slova zbytečná, Výsosti. Stačí pohled, který vyjádří přání."

„Nerad bych se dopustil nějakého nevhodného chování."

„Vaše Výsost může být bez obav," říká velmi přesvědčivě markýz, „Moje sestra je okouzlena Vaší Výsostí, je vdovou, jistě ji muž chybí. Netřeba si dělat zbytečné obavy, Výsosti, jistě vše vyplyne zcela přirozeně ze situace."

Princ se odmlčí, jeho průvodce odvrátí tvář, aby nebyl vidět letmý úsměv, který se mu na ni rozhostí. Mladík je trochu vyjukaný, určitě má velkou chuť na soulož, ale není si jistý, zda bude druhá strana naladěna na stejnou notu. Jinými slovy, netuší, zda bude dnes v noci probíhat pouze dvoření a drobné intimnosti, nebo zda půjdou rovnou na věc. Markýz však nemá obavy o zdárný průběh schůzky, jeho sestra je opravdu zkušená a jistě si s mladíkem, v těchto věcech daleko méně prověřeným, poradí s dostatečným nadhledem.

Karel se již k tomuto tématu nevrací, naopak se začne vyptávat na všeobecné věci, některé související s politikou. Ne však dlouho, neboť dorazí ke kapitánu Rothovi a jeho Švýcarovi, načež se princ zahalí do pláště, klobouk stáhne hluboko do čela, aby zůstala jeho totožnost utajena. Vlastně mlčí po celou cestu, aby se nijak neprozradil.

Všichni popohánějí své koně tmou, až má markýz strach, aby nedošlo k nehodě a princ nepřišel k úhoně. Naštěstí bez problémů dorazí k bráně Paříže a poté již volnějším tempem směřují k Domu tajemství.

Auguste Bastien je na místě již dobré dvě hodiny, stejně jako jeho paní, kterou sem přivezl kočárem bez znaků. Což již mají dobře odzkoušené, když sem markýza přichází na schůzky se svým vydržovaným milencem Raoulem de Barbou. Dnes ji Auguste doprovodil do připraveného salónku, ten i vedlejší ložnice jsou příjemně vytopené a provoněné, jak různými esencemi, tak připraveným jídlem. Valentin i jeho přítel Adrien Miot si opravdu dali záležet.

Andrea zůstává již delší čas sama, čehož využije, aby si promluvila se svým majordomem. Neprozradí mu, koho dnes čekají, ale probírají záležitosti týkající se jejich domácnosti a také pana de Barbou.

„Tohle neustálý dojíždění do Domu tajemství mě už unavuje," postěžuje si.

„Milosti, nevím jak bych mohl věc lépe nastrojit. Schůzky v paláci snad ani nepřipadají v úvahu, je tam tolik sloužících a také vojáků. Chodit do vašeho domu by bylo možné, existuje tam již tajné schodiště, zezadu domu …“

„Což se ale neliší od návštěv taky, nemyslíš, Auguste?“

„Pravda, Milosti. Pokud se ale Vaše Milost nemá dostat do řečí … opravdu nevím. Kdyby se pan de Barbou přestěhoval zpátky do paláce, vše by bylo jednodušší, ale také nebezpečnější.“

„Také jsem o tom přemýšlela, ale žádný důvod k jeho návratu mě nenapadá.“

„Já bych o jednom věděl, ale …,“ zarazí se Bastien, když je vyzván posunkem, pokračuje, „Ovšem musel by s tím souhlasit váš pan bratr.“

„Můj bratr?“

„Ano, váš bratr. Pan de Barbou nemůže být ve vaší blízkosti, aniž by se objevily pomluvy. Ovšem kdyby vstoupil do služeb vašeho pana bratra …“

„Vstoupil do jeho služeb?“ zarazí se Andrea.

„Ano. Třeba jako jeho podkoní. Ty urození pánové mají, pokud vím,“ vysvětluje svůj nápad majordomus, „Pak by bylo pochopitelné, že bude pan de Barbou bydlet v paláci. Mohl bych se potom postarat, aby vás mohl navštěvovat … nebo bychom našli nějakou místnost, kde by se s ním Vaše Milost mohla scházet. Pochopitelně se zvýší nebezpečí prozrazení.“

„Bohužel se obávám, že s tím můj bratr nebude souhlasit. Nemá Raoula moc v lásce a určitě byl rád, když se z paláce odstěhoval.“

„V tom již Vaší Milosti nepomohu,“ pokrčí rameny sluha, „Vaše Milost by však mohla … váš bratr má Vaši Milost rád a kdyby Vaše Milost udělala smutný voči …,“ zatváří se potměšile.

„K čemu mě jen nabádáš,“ zatváří se naoko markýza pohoršeně, ale vzápětí se i u ní objeví lstivý výraz, „Budu o tvém nápadu přemýšlet. Ale zatím nikomu ani slovo,“ dodá vcelku zbytečně.

Když už mluví o Raoulovi, proberou osazenstvo jejího domu a majordomus je podrobně vyzpovídán z jeho udržování. Využije příležitosti a navrhne pár drobných úprav, které nebudou příliš nákladné, ale zlepší tamní prostředí. Pak už jen tak plácají, Auguste pochopí, že má za úkol svou paní zabavit, než dorazí tajemný ctitel. Umí docela hezky kecat, takže vypráví různé pikantní historky z ulice, něco i ze svého dřívějšího života, další, co se doslechl a k tomu cosi přibájí. Ale účel je splněn, čas alespoň lépe utíká.

Markýza se rozvaluje na sedačce, Auguste pokorně postává před stolkem s občerstvením, dvakrát zkontroluje ložnici a přiloží do krbu. Bolí ho už nohy od stání, nicméně sednout si mu není povoleno a ani se to v tomto prostředí nehodí. Konečně se ozve nesmělé zaklepání, jeho bratr Valentin ohlašuje příjezd pana markýze a jeho tajemného hosta.

Auguste se ukloní a se svolením své paní chvátá vstříc svému bývalému pánovi. Nalezne ho pod schodištěm, obklopeného kapitánem Rothem a dvěma Švýcary. Přimáčknut u zdi stojí další muž, obličej si ve světle na chodbě zakrývá cípem pozvednutého pláště, klobouk zaražený hluboko do čela. Valentin a Adrien se podle dohody ztratili, doprovod paní markýzi je již dávno ve sklepní místnosti a debužíruje.

„Auguste, postarej se o mé gardisty,“ nařídí markýz, „Moje sestra je již tady, předpokládám.“

„Ano, Milosti, očekává vás … však víte,“ odpoví majordomus.

„Až se postaráš o vojáky, počkej na mě o patro níž,“ nařídí pan de Almare, postojí chvíli, než všichni kromě prince zmizí a pak ho beze slov vyzve k následování. Doprovází ho po schodišti do druhého patra, kde kdysi měla vybudované své hnízdečko lásky jeho matka, poté ho začal využívat on sám a teď slouží jeho sestře.

„Výsosti,“ říká markýz na schodišti mezi prvním a druhým patrem, „pokud se chceme vrátit do svítání, což považuji za nutné, máte tak tři hodiny.“

„Což není mnoho času,“ odpoví smutným hlasem Karel.

„Ale ani málo, za tři hodiny se dá stihnout mnohé.“

„Ano, mnohé, máte pravdu,“ zamumlá kralevic, odhalí svou tvář a rozhlíží se kolem. Ale cesta je umetená, nikdo na ní není.

Hostitel dovede mladíka až ke dveřím, sám je otevře a vstoupí jako první, aby dal najevo, že žádné nebezpečí nehrozí. Před stolkem s karafami s několika druhy vín, tácy s pochoutkami, stojí již jeho sestra a očekává svého kavalíra.

„Výsosti," řekne pan de Almare, „Auguste, který je zcela spolehlivý, bude čekat na schodišti. Kdyby bylo třeba, je možné ho zavolat. V domluvený čas přijdu Vaši Výsost vyzvednout."

„Výsosti," vzdá úctu pomazané hlavě Andrea, přitom cudně klopí oči, ve kterých ji ale svítí plaménky. Karel je docela pohledný mladík a ona dost nadržená. Netrpí malou sebedůvěrou, je si jista, že si prince dokáže dobře připravit a poté i dostatečně uspokojit. Jen doufá, že ani on nebude dřevo a ona sama si dostatečně užije.

„Paní markýzo," slyší její bratr říkat Karla, poté již zavře dveře a začne sestupovat po schodech do prvního patra. Na chodbách nikdo není, ale u vchodových dveří nechal hlídat jednoho ze Švýcarů, další dva jsou nedaleko domu s koňmi a pozorují vchod. O bezpečnost je postaráno dostatečně.

„Milosti," uslyší hlas svého bývalého osobního sluhy.

„Auguste, mám docela žízeň a jsem dost rozlámaný a prochladlý," postěžuje si.

„Milosti, prosím," otevře Bastien dveře do velké místnosti v prvním patře, kde na stole stojí karafy s vínem a na příchozí dýchne teplo, „Račte se posadit, Milosti, osobně přinesu něco na zub."

„Auguste, slíbil jsem, že budeš připravený na schodišti, před salónkem. Nechci nikoho jiného."

„Milosti, budu tam, jak si přejete. Ale … dobře, pošlu vám sem Valentina, teď už může vylézt z kuchyně a obsloužit Vaši Milost."

„O moji gardu je postaráno?"

„Ano, jistě jim nic chybět nebude. Máme něco zanést mužům venku …"

„O ty se postará pan kapitán … pošli mi sem svého bratra a jdi hlídat. Jde o důležitou osobu a nechci, abys nebyl na místě, kdyby bylo něco třeba."

„Jak si přejete, Milosti," ukloní se Bastien zdvořile a s milým úsměvem, který mu však zmizí z tváře, ledva se otočí. Představa mnoha hodin, kdy se bude choulit v chladu na schodišti, v něm dobrou nálady rozhodně nevyvolává. Bude muset požádat bratra nebo Adriena, aby mu přinesli svařené víno, na posílení a na zahřátí. Taky asi plášť, dům je sice nadstandardně vytopen, nicméně chodby jsou studené. Čert mu byl dlužný toho tajemného ctitele jeho paní. Kdo to tak jen může být? Určitě alespoň nějaký vévoda, podle opatření. Ale jak ho spatřil se pohybovat, jen pár kroků, přišel mu určitě dost mladý.

NEMOC KRÁLE

Šok! Jak jinak nazvat náhlé onemocnění Ludvíka spalničkami. Jeho bratr je už uzdravený a všichni začali věřit, že se choroba králi vyhne. Dokonce už i napětí polevilo, jak ubíhal čas od nemoci Malého Monsieura. Jenže desátého listopadu léta páně šestnáctistého čtyřicátého sedmého začne Ludvík projevovat náznaky malátnosti a v Královském paláci nastane boží dopuštění.

Královna Anna neváhá a stejně jako v případě Malého Monsieura se usídlí v pokoji svého staršího syna. Horečka chlapce stoupá, rozpaluje jeho urostlé tělo, na kůži se začínají vytvářet puchýřky. Lékaři se shodují, král je zasažen malými neštovicemi. Jeho zoufalá matka pronáší přísahu, pokud se hoch uzdraví, odejde do ústraní kláštera Val-de-Grace, který se z jejího příkazu buduje již několik let.

Zpráva o onemocnění Jeho Veličenstva se šíří jako divoká voda a nenechává snad nikoho klidným. Ovšem reakce jsou velmi různé, podle toho, co by případná smrt chlapce mohla znamenat pro změnu poměrů. Pokud mohlo úmrtí Malého Monsieura výrazně posílit vliv jeho strýce vévody d´Orleans, pokud by zemřel sám Ludvík, mělo by to ještě výraznější efekt. Pochopitelně nejen pro tohoto starého intrikána, vždyť v záloze zůstávají další princové, kteří by si mohli také nárokovat právo na trůn, nebo minimálně na výrazné posílení svého vlivu.

Na druhé straně je skupina osob, u kterých by taková změna poměrů výrazně oslabila vliv na vládu nad zemí, omezila jejich moc a pochopitelně také značně snížila jejich příjmy. Ti se úpěnlivě modlí za uzdravení krále, mnohdy však ne z vroucí lásky k panovníkovi či soucitu s devítiletým chlapcem, nýbrž z ryze zištných důvodů.

Kardinál Mazarin skrývá svou vysokou nervozitu s vysokým sebezapřením a musí uplatnit svou velkou schopnost přetvářky. Ti, co jsou dobří pozorovatelé a kteří mají tu čest ho dobře poznat, však vidí jeho vysoké napětí, které se projevuje únavou v jeho jindy velmi jiskrných očí. Musí však zůstat soustředěný, je nutné řídit chod státu, spravovat jeho vnitřní i vnější záležitosti.

Markýz de Almare sdílí velké obavy svého ochránce. Je však lidsky zdrcen ohrožením života Ludvíka, kterého poznal blíže a má ho rád. Pociťuje sice také strach o osud země, pokud se začnou do popředí drát královi bratranci či doposud hodný strýček, kdoví, co z toho vzejde. Ale v prvé řadě se obává o život dítěte, které již více než čtyři roky musí hrát svou roli panovníka dle velmi přísných protokolů.

Zpráva o onemocnění krále se dostane mezi prostý lid, který trne hrůzou a modlí se, aby chlapec nemoc zvládnul. Ačkoli povětšinou lid trpí bídou, svého hezkého malého krále miluje. Nenávidí jeho prvního ministra, kterému dává za vinu všechna svá utrpení, pak i další úředníky, jako například správce financí pana d´Emery. Ale král přece za nic nemůže, toho jim seslal sám Bůh. Vkládají do něho přehnané naděje, až dospěje a stane se mužem, vypráská všechny ty zlodějské ministry a bude dobře. Ovšem teď po něm sahá smrt.

Pochopitelně pohotovost mají všichni špehové a po pravdě, na obou stranách. Je velmi důležité znát čerstvé informace. Každému je jasné, že i pokud Ludvík zemře, stále je zde druhý syn Ludvíka XIII., který má v prvé řadě nárok na trůn. Ten sice nedávno úspěšně přestál stejnou nemoc, jaká zachvátila nyní jeho bratra, ale tyto dramatické události ukazují, že k dospělosti královských synů je ještě hodně daleko a může se stát cokoli. Pokud by Ludvík zemřel, opět stoupnou naděje všech dalších v pořadí. Smrt krále by také nepochybně otřásla celou politickou scénou, padly by dohody, učiněné krátce po smrti jeho otce.

Anna Rakouská se nechce vzdálit od svého syna, je velmi vyčerpaná a také vyděšená. Umí si představit, jaké důsledky může mít smrt jejího prvorozeného syna na události v zemi. Ovšem ona je v první řadě matkou a tak má jedinou starost, kterou je udržet své dítě při životě. Nakonec se lékařům podaří ji přemluvit, aby si odešla alespoň na chvíli odpočinout, více ji však přesvědčí skutečná únava než argumenty felčarů.

Předtím, než se královna vrátí k synovi, rozhodne se zúčastnit osobně prosebných bohoslužeb za jeho uzdravení v chrámu Notre-Damme. Ovšem právě ve chvíli, kdy je na mši, upadne Ludvík do bezvědomí, které trvá téměř celou hodinu. Neštovice, které vyrazily na jeho těle, sice mizí, ale horečka stoupá. Lékaři odvracejí oči od zoufalého pohledu jeho matky, vzdávají se již veškeré naděje. Děs je možné spatřit v mnoha očích v okolí Jeho Veličenstva, bez ohledu na urozenost a postavení, mnozí jen stěží potlačují slzy a další bez okolků pláčou. Zároveň úpěnlivě prosí Boha o zázrak, kterým by rozvrátil hrozné prognózy lékařů a ponechal Ludvíka při životě.

Markýz de Almare stojí v předpokoji u okna, zírá do tmavé zahrady Královského paláce, křečovitě svírá ruce v pěsti a po jeho tvářích stékají slzy. Blíží se půlnoc a on před chvílí osobně mluvil s jedním z ošetřujících doktorů. Ten ani nemusel nic říkat, při pohledu na něj se srdce mladého šlechtice málem zastavilo. Dle vyjádření felčara nemůže tak vysoké horečky tělo krále dlouho vydržet a není vůbec jisté, zda se dožije svítání.

Pierre zavírá uslzené oči, přestává vnímat šum okolí, štkaní jiných osob či zuřivý šepot vyplašeného služebnictva a dvořanstva. Soustředí se jen sám na sebe, modlí se a prosí Boha o slitování s hochem, který již v necelých pěti letech přišel o dětství a teď možná přijde i o život. Nemyslí na velké problémy, které asi nastanou po smrti Ludvíka, je svými myšlenkami s chlapcem, kterému bylo souzeno stát se králem.

„Vypadáš strašně," uslyší zašeptání nedaleko sebe. Chvíli mu trvá, než zareaguje, otevře své skelné oči a pohlédne zle na tu, jenž ho vyrušila z rozjímání. Vzápětí se jeho tvář zklidní.

„Je mi strašně," odpoví své sestře, která sama je značně rozhozená, vždyť má také syna a ten byl často v blízkosti obou královských dětí. Možná i v jeho těle dřímá zárodek nebezpečné nemoci a může kdykoli propuknout.

„Jedl si vůbec něco? Pil si?" ptá se bratra Andrea.

„Ani na jedno nemám pomyšlení … možná trochu vína by nezaškodilo, skoro nemůžu mluvit," říká zoufalým hlasem Pierre, přitom mu po tváři stékají slzy, ani se je nesnaží otřít.

„Je to opravdu tak zlé? Lékaři někdy přehánějí, aby se dopředu jistili …."

„Bohužel, je to velmi zlé. Horečku se nedaří srazit, může Ludvíka zahubit …"

„Anna vypadá taky strašně," šeptá markýza, dává si záležet, aby ji nikdo neslyšel, ale zdá se, že všichni kolem jsou hrozně rozčilení a to poslední, nač myslí, je odposlouchávat cizí rozhovory, „Mám strach o její zdraví."

„Těžko se divit, vždyť na děti čekala více než dvacet let. Kolik jen potratů předcházelo. Před dvěma měsíci málem přišla o mladšího, teď jí umírá prvorozený …"

„Chápu, co prožívá …," přikývne Andrea a v jejích očích čte její bratr hrozný strach. Chápe i proč.

„I královna je jen žena … matka," odpovídá zamyšleně, pak zvedne k sestře své uslzené oči, „Andreo, promiň, chci být chvíli sám …," žadoní slovy i prosebným pohledem.

„Jak chceš. Ale budu nablízku, kdybys snad …," přikývne markýza, pak se otočí a rozhlédne. Ona naopak potřebuje společnost, aby zaplašila své obavy o vlastní dítě, které může být také nakažené.

Díkybohu je tělo malého krále silnější, než se jeho ošetřujícím lékařům zdá. Pacient bojuje o svůj život a slaví úspěch. Kolem půlnoci se jeho stav stabilizuje, nicméně stále ještě nemá vyhráno. Horečka začíná klesat jen velmi pomalu, situace je nadále kritická. Ráno jsou však již názory lékařů mírně optimistické.

Bůh vyslyší modlitby zoufalé matky i upřímné přání tisíců poddaných a vazalů. Obličej krále působí hrozně, je odulý, jeho tělo zubožené, jeho předchozí tělesná svěžest je ta tam. Později sice dojde ke zlepšení, ale král už nikdy nebude takový, jako před touto nemocí.

Anna Rakouská po oznámení dobrých zpráv pocítí nejprve velkou úlevu, ale nakonec se sama zhroutí. Je vyčerpána fyzicky i psychicky, vždyť během pár měsíců prožila hrozný strach o oba své syny. Lékaři se musí přesunout k jejímu lůžku a jejich tváře se znovu krabatí obavami.

Zvědové kardinála Mazarina nelení, včetně těch, které svým způsobem řídí Maurice Tissot. Zprávy o reakcích ve významných domech jsou velmi znepokojivé, neboť tam určitě nepřevládal strach o život dítěte. Nemoc jim naopak dávala naději na změnu poměrů a oni byli ochotni se příležitosti chopit. Mnozí svou radost dávali snad až nešikovně najevo, v domnění, že tak činí v soukromí. Ale mohou si být skutečně jisti všemi svými sloužícími?

Princové a vévodové mají mnoho důvodů, proč by uvítali výraznou změnu poměrů. Od dob, kdy Ludvík XIII. a jeho rádce kardinál de Richelieu výrazně omezili moc velmožů, ti čekají na vhodnou příležitost nabýt zpátky svého významu. Smrt malého Ludvíka by jim mohla dát potřebný impulz. Mohli by vydírat královnu Annu, požadovat větší pravomoci, zasednout v řádně pozměněné Královské radě, být loutkáři nebohého Malého Monsieura, jenž by se rázem stal králem.

Nejvíce šokující informace přicházejí z Lucemburského paláce, kde sídlí dvůr králova strýce Gastona d´Orleans. Když upadá Ludvík do bezvědomí, připilí patolízalové připíjejí na krále Gastona I. Jako by zapomněli na Malého Monsieura. Později s vekou nevolí reagují na zprávy, že se hoch začíná uzdravovat a pravděpodobně je z nejhoršího venku.

Tyto informace přinášejí lidé pana Daudeta, nasazení či získaní v domě vévody d´Orleans. Přes abbé Foqueta již o nich ví i Mazarin. Není tím nijak překvapený, Lucemburský palác považuje za doupě hadů a vůbec nevěří pokoře Gastona. Stejně tak se má na pozoru i před bratránky malého krále. Děkuje Bohu za ušetření Ludvíkova života a pravděpodobně tím i jeho pozice prvního ministra.

Markýz de Almare si z hloubi duše oddychne, když se doslechne povzbudivé zprávy od královských lékařů. Ačkoli nemůže nic dělat, tráví dlouhé hodiny v blízkosti králova pokoje, hltá

informace felčarů a v duchu se modlí za královo skutečné uzdravení. Občas si promluví se svou sestrou, vede i rozhovory s dalšími přítomnými dvořany. Do svého paláce se vrátí až ve chvíli, kdy je jasné, že Ludvík spalničky přežije. Zúčastní se mše sloužené jako poděkování za lepšící se stav krále, zároveň i prosebné, aby chlapci dodal Bůh dostatek síly, aby se zcela uzdravil.

Jelikož markýz zaslechne jisté zvěsti, že zdaleka ne každý kvituje příznivé zprávy o stavu panovníka, pozve si do svého paláce v nočních hodinách Maurice, který mu ochotně sděluje vše, co jeho zvědové vypátrali. Zároveň spolu probírají i další nepříjemné zprávy, které se týkají velké nespokojenosti mezi lidem a v parlamentu, které možná králova nemoc mohla na chvíli upozadit, nikoli však zcela utlumit.

„Milosti, mám čím dál tím větší strach," svěřuje se v závěru unavený Tissot, „Sice se zdá být klid, ale bojím se, že jde o klid před bouří. Pokud se všichni nepřátelé spojí, Bůh nám buď milostiv."

„Díkybohu mají nepřátelé koruny, respektive pana Julese, velmi rozdílné požadavky. Což jim bude dělat velké obtíže, aby mluvili jednotným hlasem."

„Možná, Milosti. Ale napětí v Paříži, mezi lidmi, je čím dál tím větší. Jsme tu jako na sudu s prachem, stačí jen zapálit doutnák," varuje host.

„A že by se jistě našlo dost takových, kteří by se takového úkolu rádi ujali," usměje se bolestně hostitel, pak se pozorně na mladého měšťana zadívá, „Trápí vás ještě něco, pane Maurici?"

„Milosti … jde jen o takové moje pocity, možná nějaká předtucha …"

„Předtucha? Neřekl jste mi snad všechno? Víte ještě něco, co ve vás vyvolává vaše nepříjemné pocity?" zadívá se pátravě markýz na Tissota.

„Ne, ne, Milosti," zavrtí hlavou tajemník, „Mám jen takové nepříjemné pocity. Zatím se nám všechno tak dobře dařilo … alespoň se mi zdálo. Ale v poslední době … paní hraběnka zemřela, můj přítel Quido nesmí do Paříže. Teď nemoc krále. Bojím se, že jde jen o začátek ještě horších časů …"

„Smrt paní hraběnky de Godille mě také velmi mrzí," odpovídá mírným hlasem pan de Almare, cítí u svého hosta značné napětí, „Na prohřešek vašeho přítele pana de Rigault se brzo zapomene a král se začíná zotavovat."

„Asi máte pravdu Milosti, ale mám takový nepříjemný pocit, kterého se nemohu zbavit. Ale možná jen jsou moje stavy způsobeny obavami o mou rodinu, když je má paní znovu v požehnaném stavu."

„V požehnaném stavu? Vy již dvě děti máte, pokud vím, pane Maurici."

„Ano, chlapce a dívku. Jsem na ně pyšný, mám je rád a pořád se o ně strachuji. Jednou jsme s panem de Saint-Grevy probírali, kolik dětí se dožije dospělosti. Nedošli jsme k radostným číslům a ten rozhovor mně pořád leží v hlavě. Zase jsem si ho plně vybavil, když onemocněl králův bratr a teď znovu, když plané neštovice zasáhly i Jeho Výsost," mluví otevřeně Tissot, pak se však zarazí a zbledne, „Milosti, promiňte. Vůbec jsem si neuvědomil … jsem hlupák, začít o dětech …"

„Drahý pane Maurici," usměje se bolestně markýz, „Není vaší chybou, že jsme s ženou přišli o našeho syna. Nemáte důvod se omlouvat. Naopak, vaše obavy plně chápu. Rozumím i vaším pocitům určité beznaděje či velkého strachu z budoucnosti. Přes vás chodí mnohé zprávy z Paříže, určené panu kardinálovi. Vzhledem k tomu, co všechno musíte vyslechnout, jsou vaše starosti a obavy na místě. Sdílím je také, pouze si nemyslím, že by se jednalo o začátek nějakých osobních tragédií. Spíše nás čekají nepěkné časy, neboť opravdu situace v zemi je neradostná a mnozí by ji rádi využili," dodá k malé radosti hosta.

O pár dnů později si pana de Almare pozve naopak do svého paláce Mazarin. Setkání je naplánováno na brzkou ranní hodinu, ještě než kardinál projde ze sousedního objektu brankou ve zdi přes zahradu v Královském paláci do své pracovny v blízkosti osobních prostor vládnoucího rodu. Je zimavé počasí, že by ani psa nevyhnal, jak se říká, sotva se rozednívá. První ministr, přestože chodí spát pozdě, vstává za svítání. Markýz si dokonce není jistý, zda v tomto svém paláci strávil noc, možná sem přišel na otočku ze sídla krále, jak se šuška mezi dvořany.

Mazarin má však zcela jiné starosti, než se snažit intimně utěšovat vyčerpanou královnu, pokud kdy k něčemu takovému vůbec dochází. Šlechtic si není jistý, zda takové pomluvy, a mnohdy hodně vulgární a oplzlé pamflety šířené po Paříži, mají reálný základ. Na to se mu Anna Rakouská zdá až moc vznešená a pyšná, než aby si začala s italským prelátem, byť šaramantním, leč dost pochybného původu. Ovšem také rozumí řeči těla a síle sympatií, pokud nemluvíme přímo o lásce.

Je uveden komořím Bernoullinem do menšího salónku, kde ho kardinál pozve k poměrně prosté snídani. Sice je servírována na skvělém nádobí, ale určitě není jejím účelem obžerství, nýbrž doplnění živin, které předchozího dne, a možná i při práci v noci, tělo hojně odčerpalo. Mladý dvořan se pokouší o projevy úcty, je však zastaven a prelát mu pokyne, aby se posadil. Poté propustí i svého komořího, budou mluvit zcela o samotě, jako obvykle.

„Děkuji Bohu za uspokojivý stav Jeho Výsosti," řekne kardinál a pokyne rukou, aby se jeho host nežinýroval a také si nabídl. I ten je zvyklý se stravovat střídmě, stále má velmi štíhlou postavu, byť častým cvičením s kapitánem nabral i trochu svalové hmoty. Aniž by však přišel o svou lehkost, ladnost a nevídanou pružnost.

„Modlil jsem se za Jeho Výsost velmi usilovně a vroucně, Eminence," odpovídá pan de Almare, „Nejen pro jeho postavení krále, ale jako za lidskou bytost, za dítě, které mi přirostlo velmi k srdci."

„Ano, ano," kývá hostitel hlavou, „povšiml jsem si oddanosti, s jakou na Ludvíka pohlížíte. Vy v něm vidíte především chlapce, teprve potom až vladaře."

„Svým způsobem ano. Obdivuji ho, co všechno musí vydržet, aby naplnil přísné protokoly a dvorní etiketu. Přijímá svůj úděl velmi dobře."

„Bůh zkoušel víru nás všech a také podrobil tělesné schrány obou bratrů velké a těžké zkoušce," hovoří tichým hlasem Mazarin, je na něm patrná únava a přestálé vypětí, poslední roky ve funkci prvního ministra mu ubírají alespoň dvojnásobně let vyměřených stvořitelem pro jeho pozemské bytí. Nachází se v permanentním stresu, nenáviděn téměř všemi, obávající se intrik ze všech stran. Pokladna je prázdná, vrcholí mírová jednání v Münsteru a Ostenbröcku, parlament se staví na zadní, neklid mezi lidem stoupá. Teď krátce za sebou vážná nemoc obou královských dětí, to je věru pořádný nápor na nervy.

„Bůh však oba bratry ráčil nechat uzdravit. Ačkoli Jeho Výsost ještě není zdaleka v pořádku, podle lékařů nebezpečí ohrožení jeho života již pominulo. Snad se brzo zotaví i Její Veličenstvo," vysloví své přání markýz.

„Anna je silná žena," říká zamyšleně Mazarin, jako by hledal správná slova, jak navodit téma, kvůli kterému svého chráněnce dnes po ránu pozval, „Pane, my oba se vroucně modlili za uzdravení krále, bohužel ne všichni měli tak čisté myšlenky," konstatuje.

„Bohužel, Vaše Eminence, také se mi donesly velmi znepokojivé zvěsti."

„Možná od stejných zdrojů," pozvedne trochu pátravě zrak prelát.

„Možná, Eminence. Snažím se být tak říkajíc v obraze, vlastně přímo na váš pokyn."

„Činíte správně, pane markýzi. Vědět o skutcích, přáních i myšlenkách našich nepřátel je naše výhoda, jedna z mála, kterou proti nim snad máme. Ačkoli nepochybuji, že i oni mají své zvědy a špehy. Nešťastné onemocnění krále i jeho bratra nám však umožnilo poznat skutečná přání mnohých. Slyšel jste o radosti, s jakou přijali zprávu o nemoci krále u dvora jeho strýce?"

„Ano, bohužel slyšel. Musím vyjádřit své velké opovržení. Připíjet na krále Gastona, když skutečný král bojuje o svůj život se zákeřnou nemocí, je krajně odpudivé a nehodné šlechticů. O to více, že král je ještě dítě. Přát si smrt kohokoli je bezbožné a odporné. Přát si smrt nevinného dítěte dvojnásob," nesnaží se skrýt své rozhořčení Pierre.

„Sdílím vaše rozladění, pane markýzi. Takové jednání je opravdu odpudivé. Bohužel pan vévoda d´Orleans předstírá navenek velkou pokoru, lásku a oddanost ke svému synovci, ovšem jeho skutečné myšlenky a přání jsou černé jak noc."

„Nejde o nic překvapivého, vždyť se stejně odpudivě choval i ke svému bratrovi. Takový člověk, intrikán, se nemůže změnit."

„Vévoda d´Orleans ale není jediný, kdo si, řečeno velmi decentně, nepřál brzké uzdravení Ludvíka. Možná jste i vy zaznamenal i další projevy ne zrovna křesťanské lásky ke svému bližnímu, když už pominu oddanost ke svému vladaři.“

„Bohužel zaznamenal, Eminence,“ povzdechne si pan de Almare, „K mé malé radosti příliš netruchlili ani v paláci rodu de Condé, což je mi velmi líto.“

„Za své příbuzné nemůžete a nenesete za ně žádnou odpovědnost. Váš bratránek, kníže de Condé, neměl právě nejlepší rok. Po předchozích úspěších se mu dvakrát v Katalánii nedařilo,“ říká s kamennou tváří Mazarin, nicméně jeho host si je vědom, že z takového stavu má první ministr radost.

„Chcete ho snad zbavit velení armády?“ zvedne zrak a zatváří se poděšeně.

„V žádném případě,“ usměje se lišácky kardinál, „Právě naopak. Bude nutné prince zaměstnat, dát mu další příležitost vyniknout. Je zbytečné přihazovat polínka do ohně, už tak dost plápolajícího.“

„Moudré rozhodnutí.“

„Nezbytné rozhodnutí,“ odpoví Mazarin, „Dejme princi hračku, kterou pro vévodu de Condé je jeho armáda, s níž může dobývat dalších skvělých vítězství. Bohužel s nimi roste jeho neskutečná arogance a sílí jeho pocit výjimečnosti. Proto mluvím o nezbytném rozhodnutí, nikoli ideálním. Ovšem nepozval jsem vás, pane markýzi, abychom rozmlouvali o vašem bratránkovi, který se již brzy vrátí do Paříže. Chtěl jsem s vámi mluvit o králi.“

„O králi?“

„Ano. Ludvík se pomalu zotavuje, ale je stále ještě zesláblý. Bylo by dobré ho povzbudit, potěšit vlídným slovem. Podle všeho má pro vás slabost.“

„Slabost?“ podívá se zkoumavě host na svého hostitele.

„Nebo řekněme, že vám Ludvík důvěřuje,“ oplatí pohled Mazarin.

„Takové tvrzení je příliš silné, Eminence.“

„Silné? Možná. Chci vás však požádat o službu. Víte jak hovořit s králem, jaká slova zvolit, aby vám naslouchal. Na rozdíl od mnohých, kteří se chovají upjatě, mentorují nebo podlézají.“

„Snažím se volit slova, kterým může Jeho Výsost porozumět. Raději než ho poučovat, tak se snažit, aby o věcech začal přemýšlet. Nejsem si ale jistý, nakolik je má taktika úspěšná.“

„Máte dar přesvědčit lidi, pane markýzi. Dokážete se do nich vcítit, zvolit vhodná slova, získat si jejich důvěru. Máte také štěstí, že proti vám zatím snad nikdo krále nepoňouká. Nepomlouvá vás před ním, nenasazuje vám psí hlavu.“

„Nejsem naivní, Eminence. Mnohým jsem jistě trnem v oku.“

„Jistě, ale ne tak velkým, jako třeba já,“ povzdechne si teatrálně prelát, „Právě proto vás chci požádat o jistou službu. Vykonanou ve vhodnou chvíli.“

„Směrem k Jeho Výsosti?“

„Ano. Je nezbytné, aby se Ludvík dozvěděl, co se dělo v Lucemburském paláci, jak smýšlejí jeho bratránci.“

„Je vhodné takové věci říkat dítěti?“

„Je vhodné takové věci sdělit králi,“ odvětí důrazně kardinál, „Jistě naleznete nějakou šetrnou formu, ale nesnižujte význam a odpudivost takového jednání.“

„Rozumím, Jeho Výsost si musí uvědomit, kdo s ním smýšlí dobře a kdo naopak oddanost k němu jen předstírá.“

„Jako vždy chápete zcela dobře, pane markýzi.“

„Takový úkol je však velmi ošemetný a může se obrátit i proti mně,“ uvažuje nahlas pan de Almare, „Bohužel je kolem Jeho Výsosti stále houf služebnictva.“

„Však vy si dokážete poradit,“ vyloudí potměšilý úsměv prelát, „Již vícekrát jste dokázal, abyste mohl mluvit s Ludvíkem mezi čtyřma očima, aniž byste vzbudil podezření,“ dodá znovu tvrzení, které mu sdělil už nedávno. Mladík v jeho salónku přemýšlí, kdo asi tak z nejbližšího okolí krále prvnímu ministrovi donáší. Možná však má želízek v ohni i více.

„Pokusím se najít vhodnou příležitost. Pokud ovšem budu moci zase Jeho Výsost navštěvovat.“

„Již jsem vydal příkazy, aby vás za Ludvíkem pustili. Určitě vás rád uvidí, vždyť jste sám říkal, jak mě považuje za muže, který vás od něj odhání.“

„Bude mi ctí a také velkým potěšením. Jsem nesmírně šťastný, že Jeho Výsost překonala nejhorší údobí své nemoci.“

„Ovšem ke skutečnému uzdravení je ještě hodně daleko. Dobrý stav mysli jistě napomůže lepší rekonvalescenci. I proto je nutné, abyste za králem chodil a dokonce ve vyšší míře, než doposud.“

„Tento příkaz splním velmi rád.“

„Nezapomínejte, pane markýzi, na nutnost králi sdělit pravdu o jeho příbuzenstvu,“ říká hodně důrazně Mazarin, „Je možná ještě dítětem, ale určitě mu rozum nechybí. Jednou dospěje, ale taková věrolomnost mu z paměti nikdy nevymizí.“

„Pak bude hledat oporu na správném místě,“ usměje se mírně Pierre.

„Ano, máte pravdu. Ludvík musí vědět, kdo je jeho skutečným přítelem, kdo za ním stojí a bude stát v těžkých chvílích a kdo ho naopak bez milosti zradí. Vím o tom, jak jsem před ním pomlouván, je jen správné, když trochu srovnáme účty. Jak jsme o tom mluvili už minule. Teď je příhodná příležitost. Nepochybuji o vašem taktu, se kterým naleznete vhodnou a přesvědčivou formu. Zvláště když vy máte krále skutečně rád, bez postranních úmyslů. Natolik jsem vás již stačil poznat,“ pohladí ego svého hosta první ministr.

HRABĚ DE GODILLE V PAŘÍŽI

Ve stínu onemocnění královských dětí jsou upozaďovány další události, ačkoli jsou také velmi důležité. Některé dokonce tragické. Ve středu druhého října došlo ke kapitulaci Lensu, bohužel doprovázené smrtí proslulého maršála de Gassion, kterého zasáhla střela z muškety. O necelý měsíc později, osmadvacátého října, je vyhlášena za vydatné podpory Francie neapolská republika, španělskému vojsku se nepodařilo povstání potlačit, navíc další zuří v Palermu.

Pochopitelně probíhají intenzivní mírová jednání ve Vestfálsku, mnozí do nich vkládají velké naděje, ačkoli ti skeptičtější tvrdí, že ke skutečné dohodě je ještě hodně daleko a než bude uzavřena, budou ještě prolity hektolitry krve na bojištích, vyvražděno nespočet vesnic, další tisíce lidí pomřou hlady a na epidemie.

Jeden ze slavných francouzských vojevůdců, vévoda de Condé, se vrací z Katalánska. Stejně jako před rokem maršál d´Harcourt i on letos před Leridou neuspěl, což vzbuzuje špatnou náladu u prince i jeho doprovodu. Zatímco pan de Bussy, který onemocněl horečkou, se vrací do Bourgogne, další jeho blízcí ho doprovázejí do Paříže. Mezi nimi je také hrabě de Godille, který během tohoto tažení našel významné souznění s maršálem de Gramont.

Kus před Paříží se naopak z družiny oddělí dvojice mladých šlechticů, pan de Rigault a pan de Aboa směřují na zámek Godille. Tento krok doporučil sám princ de Condé, který trochu neurčitě slíbil intervenovat v záležitosti obou horkokrevných mladíků. Jeho mlhavému vyjádření ale nedávají mnoho

nadějí, proto raději respektují jeho přání a akceptují nutnost strávit letošní zimní období mimo jejich milovanou Paříž.

Hrabě de Godille pokračuje dál s princem, nicméně je rozhodnutý se co nejdříve odebrat na svůj zámek, kde má kupu svých dětí. Předtím si musí vážně promluvit se svým správcem majetku a vykonat pár návštěv u významných osob a zúčastnit se několika slavností. Netouží po dvorních zábavách, ale chápe nutnost se alespoň ukázat s důležitými lidmi jako nezbytný krok pro pokračování své dobře se rozvíjející kariéry. Proto bude muset překousnout i několik nudných večerů, minimálně z jeho pohledu.

V letošních bojích v Katalánsku si vedl opět statečně, žel bohu tentokráte se konečný vítězný efekt nedostavil. Potěšitelný pro něho může být jen fakt, že jeho pluk neutrpěl tak těžké ztráty jako před rokem a on nepřišel o nikoho ze svých blízkých či velících důstojníků.

Jelikož musí Quido i jeho nový pobočník Filip nedobrovolně do exilu, vezme si s sebou do Paříže dva muže, sluhu Sylviana a poručíka Archibalda d´Saisset, svého dalšího pobočníka. Což ten kvituje s povděkem, hrabě má vynikající pověst a doprovázet ho bere tento mladík, původem z nižší šlechty, jako velkou čest. Další členové jeho pluku, mírně prořídlí, dostávají volno s tím, že pravděpodobně budou opět svoláni na jaře, aby se zúčastnili další kampaně.

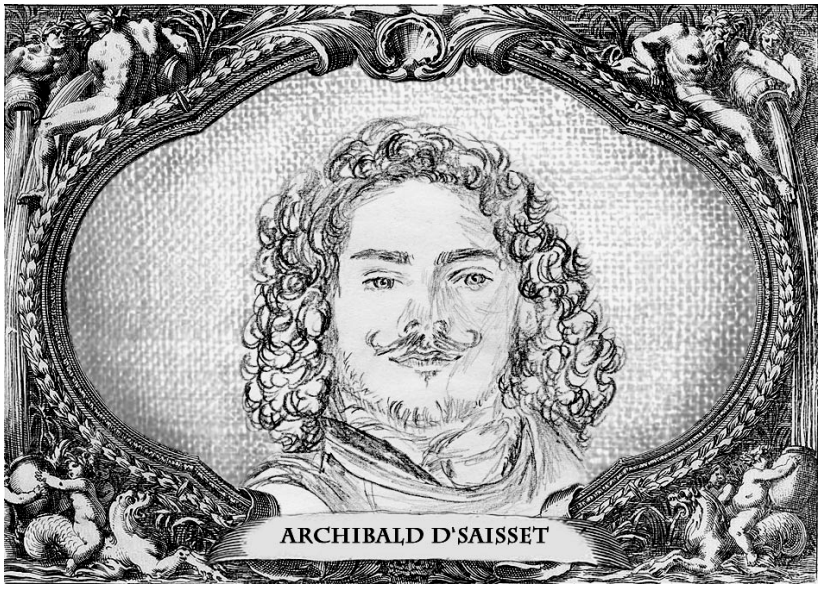
Je již pozdní večer, když hrabě se sluhou a pobočníkem zastaví své koně před domem, který kdysi patřil baronu de Taille, pak říkal pane jemu a nyní slouží jeho tajemníkovi. Dům je bezvadně upravený a šlechtic hledí směrem vzhůru, kde se rýsuje nová přístavba. Tomu holobrádkovi Mauricemu se asi daří dobře, když si může dovolit zvětšovat dům, kupovat pekárny a ještě vystrojovat svatbu své sestře. Snad se stejně dobře daří i jejich tajné společnosti, z níž i jemu plynou slušné zisky.

Hrabě pochopitelně není zcela odtržen od událostí, naopak má informací více než kdo jiný, neboť pobývá často v přítomnosti prince a také maršál de Gramont mu mnohé osvětloval. Musí jen překousnout fakt, že jméno Mazarin, jehož nositeli dal kdysi své slovo a loňskou zimu ho potvrdil, není ve vojsku prince vyslovováno s úctou, jaká by odpovídala funkci prvního ministra. Ba přesně naopak, mají ho za přivandrovalce, osobu pochybného původu, muže bližšího kupčíkům než skvělým rodům, jakými se mohou pochlubit šlechticové z princova okolí.

Rozložitá postava dveřníka Simona se objeví ve veřejích, jeho tvář nejprve vypadá letargicky, ovšem poté se na ní objeví výraz velkého překvapení. Zůstane zkoprněle stát, neboť ho příjezd bývalého pána zaskočí. Začne mumlat jakési uvítací pozdravy, leč muži venku jsou promrzlí a proto ho plukovník rázně přeruší a nařídí, aby došel pro pána domu.

„Pane hrabě, pane hrabě, jaká to čest vás zase uvítat v mém domě," září Tissot, dává si pozor, aby vyjadřoval radost, posledně se nechal nenadálou návštěvou svého pána zaskočit a ten mu to ihned vyčetl.

„Tak nám dej něco na zahřátí a vem nás někam, kde rozmrzneme," hovoří úsečně a věcně hrabě, jak je zvyklý od své jednotky, „Sylviana snad nakrmí v kuchyni, můj pobočník pan d´Saisset nás doprovodí."

Hostitel nemusí ani příkaz opakovat, neboť se objevuje kuchařka Marie a slova zachytí. Zprvu září jak sluníčko, ovšem pak se jí obličej protáhne a rysy ztvrdnou, když vedle svého bývalého pána uvidí šviháckého důstojníka místo svého miláčka. Zděšeně zírá na plukovníka, až se ten dá do drsného smíchu.

„Můžeš být klidná," řehtá se, „pan de Rigault je v pořádku, jen je pro něj Paříž příliš horkou půdou. Proto jsem ho poslal na svůj zámek," vysvětlí a tvář nebohé ženy se zase rozzáří.

„Udělám vám skvělou večeři," slibuje jako odměnu za dobrou zprávu.

Tissot uvede své dva urozené hosty do jídelny před svým salónkem, kde jim na zahřátí nechá nalít Jeanem něco ostřejšího, čímž oba nepohrdnou. Počká na pokyn plukovníka a všichni tři zasednou ke stolu. Upře svůj zrak na hosta, čímž ho vyzve, aby mu sdělil své úmysly.

„Nějakou dobu budu nucenej se zdržet v Paříži," vysvětluje pan de Godille, „Sice se již těším na svůj zámek, svoje děti, ale jsem pozvanej do několika domů a musím tady taky něco zařídit. Včetně podrobnýho rozhovoru se svým správcem majetku."

„Velmi rád vám vše sdělím, Excelence," usmívá se Tissot, „Ačkoli ne každému se daří dobře, vlastně většině se daří špatně, váš majetek si nestojí špatně."

„Podrobnosti necháme na jindy," podívá se rychle Armand na svého pobočníka, před ním rozhodně nehodlá probírat nic ze zavrženíhodných obchodnických aktivit, neslučující se s jeho urozeností.

„Pochopitelně, Excelence," chápe dobře jeho tajemník, „Jsem velmi šťastný, že jste zdravý a živý, vy i váš pan podkoní," dodá a tázavě se podívá.

„Jak už jsem říkal Marii, pan de Rigault je zdravej a čilej jako rybička. Ačkoli se opět nijak nešetřil, není lehký ho dostat, jak se přesvědčil nejeden španělskej darebák."

„O statečností Vaší Excelence i členů vašeho pluku nepochybuji."

„Dobře děláš. Ale nepřišel jsem si povídat o našem pluku. Potřebuji, aby ses o mě postaral, po dobu, co budu v Paříži. Mám s sebou jen Sylviana a pana d´Saisset."

„Postaral …," zatváří se zděšeně tajemník, „Tento dům …"

„Maurici," rozesměje se plukovník, „nechci bydlet u tebe. Budu v domě pana de Taille, jako obvykle. Ale tam je služebnictva poskrovnu, navíc důvěřuju jen prověřenejm lidem. Tvoji bratři se o nás vždycky starali."

„Chcete k ruce Etiena a Victora?"

„Je s tím nějakej problém?“

„Nikoli. Postarají se o vaši domácnost, budou mít k ruce služebnictvo jako obvykle. Ale možná bude pár dní trvat, než je shromáždíme. Jak dlouho se zdržíte?“

„Sám přesně nevím,“ pokrčí rameny plukovník, „Možná pár týdnů. Chtěl bych odjet co nejdříve na svůj zámek, ale slíbil jsem přijmout několik pozvání. Především maršál de Gramont, to je velmi zajímavej chlápek. Ale rád bych navštívil i pár dalších přátel, hraběte de Chavigny, markýze de Almare, jsem taky pozvanej k vévodovi de Condé.“

„Zařídím vše, abyste se v domě pana de Taille cítil zase jako doma. Ačkoli …“

„Ano, bude v něm letos něco chybět,“ odpovídá pan de Godille, nezdá se však, že by bral ztrátu manželky přehnaně tragicky. Spíše prostě bere smrt jako součást života, konec konců již mnoho let ji má kolem sebe stále. Lidé z jeho okolí přicházejí, odcházejí. Karoline mu dávala syna za synem, možná právě z tohoto důvodu lituje nejvíce její ztráty. Sám sebe přistihl, že právě takto uvažuje. Měl ji rád, to ano, ale láska v jejich vztahu nebyla. Alespoň ne z jeho strany. Vzájemná úcta, tělesná přitažlivost, to ano, ale spalující vášeň rozhodně ne.

„Je mi to moc líto, Excelence,“ sklopí zrak Tissot.

„Co naděláš, Maurici. Lidé bohužel umíraj, je to vůle boží,“ odpovídá hrabě s jistou dávkou pokrytectví, pak si uvědomí, jak chladně jeho slova působí, „Karolína mi bude chybět,“ dodává, „Vždy jsem se měl kam vrátit, ale teď tady budu sám.“

„V Paříži se jistě nudit nebudete, Excelence,“ usměje se potměšile tajemník, „Budete chodit do společnosti … Pokud by Vaše Excelence potřebovala nějaké další služby, jako dříve, jsem připraven je zajistit,“ podívá se na pána významně.

„Možná … později si promluvíme …,“ pochopí pan de Godille a vzpomene si na kurtizány, se kterými měl před lety pletky. Lepší, než se snažit ulovit nějakou paničku a dostat se do sporu s jejím manželem. Navíc s děvkou si užije a ta nečeká nic kromě odměny, neplyne z toho žádný závazek. Nemohou přijít žádné scény zhrzené milenky. Některé kurvy dokáží být na úrovni, vyznají se, nejen co se týká poskytnutí tělesných rozkoší.

„Když dovolíte, Excelence, pošlu hned své bratry do paláce Taille, aby pro vás nechali připravit ubytování,“ požádá o možnost odejít hostitel, což je mu velkomyslně kývnutím dovoleno.

„Excelence, mohu mít dotaz?“ odváží se zeptat pan d´Saisset, když tajemník opustí místnost.

„Pochopitelně, pane, jen se ptejte.“

„Nejsem si jistý … nevím tedy přesně, co se ode mne očekává …,“ tváří se rozpačitě důstojník.

„Coby,“ mávne jen rukou Armand, „prostě nahradíte pana de Rigault.“

„Promiňte, Excelence,“ zatváří se nešťastně pobočník, „Obávám se … pana de Rigault půjde jen těžce nahradit. Je vaším podkoním už asi pět let, velmi dobře zná vaše potřeby, zvyky, rozumíte si beze slov. Máte k sobě hodně blízko. Nerad bych něčím popudil Vaši Excelenci.“

„Pane d´Saisset,“ zatváří se přísně plukovník, „jste přece voják. Oba jsme vojáci. Tak se netvařte jako boží umučení! Budete prostě mým náhradním podkoním a hotovo. Co a jak brzy pochopíte. Dostanete nový šaty, něco, co bude vhodný do společnosti … až se vrátí Maurice, tak mi to připomeňte, dám mu příkaz. Budete mi prostě vždycky k ruce, budete mě vždycky doprovázet a budete plnit povinnosti podkoního. Jeho starostí je postarat se o mě.“

„Jak si přejete, Excelence,“ raději Archilald zmlkne, pročež se až do návratu pana domácího rozhostí poněkud trapné ticho.

Trojice mladých mužů následně povečeří, Marie se opět předvede ve skvělém světle a na vzácné návštěvě rozhodně nešetří. Následuje povídá o událostech u armády a naopak v Paříži, především oba šlechtice zajímá zdravotní stav krále, jehož jsou vazaly. Ale rádi si poslechnou i další drby, přičemž pobočník hraběte vůbec netuší, kolik by toho mohl jejich hostitel říci, kdyby mu v tom nebránila právě jeho přítomnost. Na závěr se domluví na nejbližším programu, mezi něž patří návštěva tajemníka u jeho pána a naopak vyjednání návštěvy hraběte v paláci Almare. Další schůzky si již nechá Armand zařídit

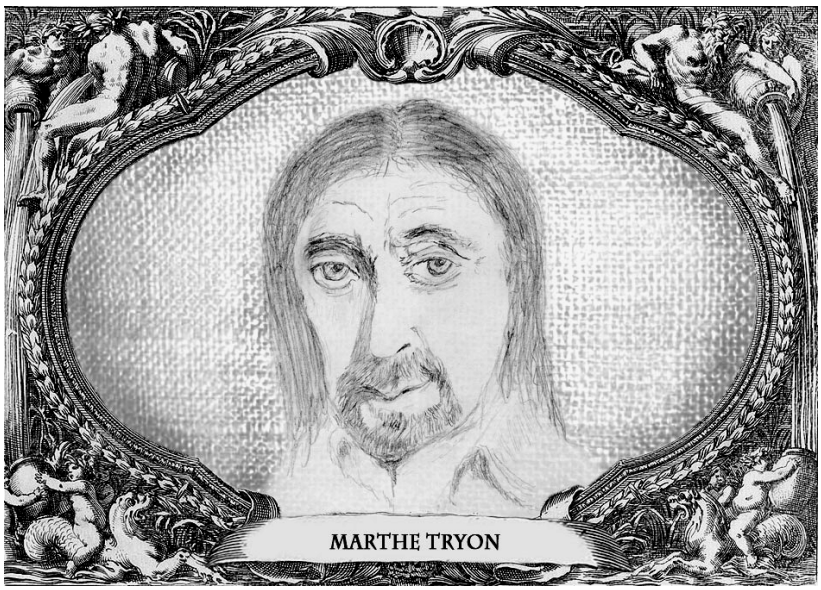
prostřednictvím Etiena a Victora, které dle dohody bude mít po celou dobu své přítomnosti v Paříži k ruce.

Mírně podnapilý velitel pluku odmítne jakýkoli doprovod, chtěl by vidět muže či skupinu mužů, která by si dovolila mu zastoupit cestu. Možná by dokonce uvítal menší dobrodružství, rozptýlení, kdy by si podal bandu lumpů, co šmejdí v přítmí pařížských ulic, aby někoho oloupila či nedej bože i zamordovala.

Leč jeho skryté přání zůstane nenaplněno a oni dorazí do svého přechodného bydliště bez komplikací. Ty nastanou až ve chvíli, kdy jsou jim ukázány místnosti ke spánku, je v nich totiž děsná zima. Než se vytopí, nějaký čas to bude trvat. Naštěstí pro všechny přítomné sloužící není plukovník žádný cimprlich, z vojska je zvyklý na nepohodlí a tak bez reptání zaleze do studené postele.

Etiene a Victor Tissotovi zůstanou také v hotelu Taille, ke své radosti zde budou po dobu pobytu pana hraběte bydlet. Tím se částečně dostanou i ze zorného pole přísného pohledu jejich staršího sourozence. Být k ruce urozenému pánovi de Godille jim nijak nevadí, naopak, berou své poslání jako poctu. První noc mnoho nenaspí, jelikož příjezd plukovníka byl nenadálý, je nutné mnohé zařídit. Ale dobře vědí, že v dalších dnech nebude práce tolik, maximálně dohlížet na služebnictvo, vyřídit potřebné pochůzky. Což by beztak pro bratra vykonávali. Proto již přemýšlí, jak si příjemně zpestřit těch několik týdnů, které je v blízkosti hraběte čekají.

Maurice osobně zajede do paláce Almare, kde si promluví se sluhou Dorlanem, který má nyní ze všech sloužících nejblíže k panu markýzi. Požádá ho o vyřízení vzkazu a dojednání schůzky s váženým panem hrabětem de Godille. Pak si zařídí věci tak, aby sám mohl pana plukovníka v odpoledních hodinách navštívit.

Ten se zabydluje, vyspává únavu z cesty, hoduje a užívá si pohodlí. Sylvian je mu stále k ruce a další služebnictvo shání rukou společnou a nerozdílnou majordomus Tryon a bratři Tissotovi. Pár sloužících je zde, byť je dům neobývaný, je nutné ho udržovat a pro rodinu barona de Taille, respektive pana de Saint-Grevy, taková vydání velkou zátěž nepředstavují.

Hrabě je v dobrém rozmaru, vyspalý, po dobrém jídle a posilněný i dobrým vínem. To i po skončení oběda popíjí se svým náhradním podkoním, až do doby, než dorazí jeho tajemník a správce financí v jedné osobě. Pak vcelku nešetrně odešle svého pobočníka pryč. Ten využije příležitosti, že se kolem potloukají Etiene s Victorem a vyzve je na pohárek, aby od nich vyzvěděl, jak to v tomto domě chodí během pobytu jeho velitele v Paříži. Sourozenci se pobízet nedají a brzo se rozpovídají.

Armand a jeho tajemník začnou zhurta, především měšťan je na štíru s časem a snaží se být stručný a věcný. Nicméně je mu souzeno podrobit se výslechu. Ten se zprvu týká rodiny šlechtice, neboť Maurice udržuje čilý styk s Leanderem, a to hned ze dvou důvodů. Tím prvním je starost o panství Godille, druhým rozvíjející se obchodní aktivity v okolí Angers, teď již s tichou podporou pana Nicolase Fouqueta. Ten slovo drží a doporučil vhodné osoby, které pravděpodobně sám nějakým způsobem kontaktoval a vyzval ke vstřícnosti.

Hrabě může být spokojený, podle dostupných informací žije všech pět jeho synů, včetně dvojčat, jejichž porod způsobil smrt jeho manželky. Oni sami přežili a přežívají jen zázrakem. Podle všeho správce funguje dobře, což může jeho pána těšit.

Pochopitelně se sám zmíní o svém tažení do Katalánska v armádě vévody de Condé, ale jelikož nebylo příliš úspěšné, tak od tématu uteče rychle pryč. Raději vyzvídá co nového v Paříži, vážná nemoc krále i jeho vyděsila, méně už jeho nadřízeného prince a ani mnoho z jeho nejbližších nijak zkormouceně nevypadalo, ačkoli většinou zachovávali dekorum. Což hraběte znepokojilo, neboť si uvědomil, že by opravdu mohla nastat doba, kdy by mohl stát dvůr, respektive kardinál Mazarin, na zcela opačné straně než vévoda de Condé.

„Byl to vždycky darebák a zbabělec," odfrkne si pan de Godille, když mu Tissot líčí události v Lucemburském paláci, „Jen si vzpomeň, jak podrazil všechny, při tom spiknutí markýze de Cinq-Mars. Chudák kluk zaplatil svou hlavou, další svýma statkama a von jako vždycky vyváznul čistej jak slovo boží. Čert aby ho vzal."

„Bohužel si na tyto události pamatuju, Excelence, právě jsem začínal ve vašich službách. Bohužel si pamatuju i na další velmi ošklivý záležitosti. Nedávno jsem mluvil s panem markýzem de Almare a říkal jsem mu o svých pocitech …"

„Ty se stýkáš s panem de Almare?" přeruší svého služebníka šlechtic.

„Ano, pane hrabě," odpovídá tázaný trpělivě, „Pan markýz je v diplomatických službách a potřebuje mít povědomí i o událostech, které se týkají činnosti pana Louventa a Achila. Rovněž pana Basila, který je nyní prostředníkem mezi mnou, našimi lidmi," slovo našimi velmi zdůrazní, „a panem kardinálem. Proto čas od času přicházím za panem markýzem, kterému říkám o výsledních různých sledování a pozorování."

„Tak z tebe je vopravdu tajnej agent," zachechtá se Armand.

„To mi moc k smíchu nepřijde," ohradí se Tissot, nicméně v klidu pokračuje, „Jak jsem vám již řekl, zmínil jsem se panu markýzi o svých pocitech. Ty vycházejí i z toho, co slýchám od pana Louventa a Achila. I z toho, co kolem sebe vidím na vlastní oči. Excelence, lidé jsou stále více nasraný. Mají už všeho dost, bídy, hladu, zimy, vysokejch daní. Kolem to bublá čím dál tím víc. Obávám se, že bysme se po vcelku klidnejch časech mohli zase nadít mnoha nepříjemností."

„Zase už sejčkuješ?" pokárá svého tajemníka hrabě, nicméně z vážnosti jeho tváře je patrné, že slova mladého měšťana nebere na lehkou váhu.

„Kéž by, Excelence, kéž by. Vono toho je víc. Jak se zdá, státní kasa je prázdná a některý bankovní úvěry jsou podivný … hrozí, že se všechno zhroutí."

„Zhroutí?" zpozorní i ještě více zvážní pan de Godille, „Co naše peníze?"

„Udělal jsem opatření, právě na základě toho, co jsem se dozvěděl od pana de Saint-Grevy a pana Juana," tváří se spokojeně Tissot, „Vaše uložené peníze jsou v bezpečí. Tedy určitě větším, oproti jiným."

„Jen abych vo ně nepřišel!"

„Dělám co můžu, Excelence," pokrčí rameny tajemník, „Ale možná by byla vhodná chvíle alespoň část jich vložit do nákupu vhodných nemovitostí či cenností. Už jsem o tom mluvil s panem Juanem, také se mnou souhlasí. Mohli bysme vhodně odkoupit nějaké pohledávky v okolí Angers, tím byste se stal věřitelem a do budoucna se mohl dostat levně k další půdě nebo i nějakému menšímu hodně zadluženému panství."

„Tomuhle já nerozumím, Maurici," povzdechne si šlechtic.

„Já už trochu ano," pochlubí se Tissot, „Navíc mi dobře radí Coiffier, jeho otec i pan Juan. Leander mi poslal pár návrhů, můžeme je později probrat a potom, pokud budete souhlasit, až přijedete na svůj zámek, je můžete za pomoci Leandera provést."

„Maurici, jestli mě připravíš vo moje peníze …," zahrozí Armand.

„Pokud si chcete najít jiného správce a rádce," pokrčí tajemník lhostejně rameny.

„Maurici, nečerti se a neurážej! Ale chápeš doufám svoji zodpovědnost!"

„Právě proto, pane hrabě,“ říká Tissot velmi důrazně, „Není lepšího uložení peněz než do cenností, drahých věcí, zlata, pozemků. Samozřejmě si ponecháme jistou hotovost, ale tohle opatření doporučuju. Radí mi to i pan de Saint-Grevy, ten má dobrej nos, tomu bych doporučoval věřit.“

„Ten má asi peněz dost, co?“

„Zdá se,“ ušklíbne se tajemník, „Ale ani vy na tom nejste špatně. Mám tady pro vás účty … nemusíte se zase tvářit tak otráveně, Excelence, nejsem Leander, abych vás zahltil čísly. Mám tady jen celkovou bilanci. Bůh mi snad odpustí, ale válka nám vynáší a stejně tak i další kšefty s panem Mazarinem.“

„Mám se jako dneska rozhodnout?“ zatváří se nespokojeně hrabě.

„Není třeba, Excelence. Však zítra neodjíždíte. Jen vám chci dneska předložit moje návrhy, abyste si je mohl nechat projít hlavou. Můžeme si promluvit ještě znovu, podrobně, před vaším odjezdem.“

„Proč ne … Maurici, poslouchej, co když se to všechno posere?“

„Pak se z toho posereme i my, Excelence,“ pokrčí rameny Tissot, pak však s mírným úsměvem, především nad výrazem tváře svého pána, pokračuje, „Máme velký štěstí, pane hrabě. Díky známostem, i společenství s panem de Saint-Grevy, jsme tak říkající u zdroje. Ten ví, co se kde šustne a už se stará, abysme z toho vyšli do nejmíň poškozeni, když se to, jak říkáte, posere. Peníze nebo majetek snad nějak uchráníme, víc mám strach z lidí, pane hrabě.“

„Z lidí? Jako že by nám mohli něco ukrást?“

„Z lidí, že by nám jako mohli hodně ublížit, pane hrabě,“ odpoví s nebývalou trpkostí v hlase tajemník, „Když se dá dav do pohybu, když vypuknou nepokoje, pak buď Bůh všem milostiv. Takovej dav je schopnej vraždit, vypalovat, podřezávat krky! Nějaký peníze nebo cennosti můžeme někam schovat, ale kam se schováme my, pane hrabě?“

„My?“ protáhne drsně pan de Godille, „Já se teda před žádnou chátrou schovávat nebudu! Jen ať mi někdo zkusí sáhnout na moje věci! Se zlou se potáže!“ dodá bojovně.

„Ano?“ ušklíbne se Tissot, „Co uděláte, kdyby se na tenhle dům vrhlo sto buřičů? Nebo dvě stovky? Nebo tisíc? S chutí podřezávat a rabovat?“

„Maurici, zase už plašíš,“ zatváří se nezvykle klidně Armand, „Máme pořád vojáky, královskou gardu, městský bičice, ty si dokážou s chátrou poradit.“

„Možná, Excelence. Co ale, když za tou chátrou budou stát významný lidi?“

„Za chátrou významný lidi? Co to blábolíš? Jaký lidi?“

„Třeba vévoda d´Orleans. Nebo váš pan princ.“

„Princové v čele chátry? Ty blouzníš, ne?“

„Možná … snad … Mám jen takový nepříjemný tušení, nepříjemnej pocit … Co když budou chtít nespokojenost lidí využít? Koho pak tý chátře předhodí, aby jim dali kořist? Koho jinýho, než ty, který pracujou pro pana kardinála!“

„Aha, už vím kam míříš,“ rozesměje se pan de Godille, „Zase už máš půlky pěkně stažený, co? Maurici,“ pokračuje shovívavým hlasem, „vždyť my nemáme jen Mazarina. Copak si myslíš, že by pan princ nechal rabovat u svýho velitele pluku? Hlavně tohle ale nikde neříkej, dávat pana prince do čela nějaký chátry! Taková urážka!“

„Já o tom mluvím jen s vámi, pane hrabě,“ zůstává vážný Tissot, „Modlím se a budu modlit, abyste měl pravdu. Ale já žiju v Paříži a vidím, co se kolem děje. K tomu ty zprávy od pana Louventa a Achila. Kdo si myslíte, pane, že platí ty hromady pamfletů? Kdo popichuje lidi? Jen ty, co maj peníze. Ale prosím, já už mlčím.“

„Navopak, Maurici, navopak,“ zavrtí hlavou hrabě, „Najej nám voběma víno a koukej povídat. Vyklop všechno co víš. Vo vévodech, soudcích a tý verbeži v ulicích.“

„Jak si přejete, Excelence,“ povzdechne si utrápený měšťan, rozlije z karafy víno a spustí. Nutno přiznat, že teď mluví věcně, bez emocí, bez komentářů. Snáší jen fakta, které zná sám nebo která získal prostřednictvím pana de Saint-Grevy či špehů. Tvář šlechtice se kaboní, naslouchá velmi pozorně a je patrné, jak vážně bere slova tajného agenta Jeho Eminence a svého tajemníka v jedné osobě.

O pár dní později, právě když odbíjí deset hodin večer, seskakuje hrabě ze svého koně na nádvoří paláce Almare. Doprovází ho pouze jeho pobočník, kterému teď předává uzdu svého zvířete a obsypaný sněhovými vločkami, působící jak obživlý sněhulák, spěchá do tepla nádherného sídla svého přítele. Hned na prahu ho vítá vřele správce Burdain i jako vždy kamenný komoří Merile. Další sloužící mu odebírají sněhem pokryté svršky i klobouk. Merile vzápětí odvádí vzácnou návštěvu do modrého salónku, kde ho již očekává jak pohoštění, tak majitel paláce.

Markýz je sám, neví přesně, s čím přítel přichází, proto omluví svou manželku smyšlenou nevolností a svou sestru pravdivou nepřítomností, na rozdíl od něho se ještě nachází v Královském paláci. Kolem nich kmitají sloužící, stolek se prohýbá pod dobrotami všeho druhu a pochopitelně nechybí i krásné broušené karafy naplněné těmi nejlepšími víny, které lze v Paříži sehnat.

Oba si mají hodně co vyprávět a nezačnou právě zvesela. Vždyť před pár měsíci přišel hostitel o svého prvorozeného syna, dříve než ten mohl otevřít oči, a host ztratil svou manželku. Ovšem ta mu zanechala hned pět potomků. Raději se rychle od tohoto tématu vzdálí a vzájemně si vyprávějí různé historky, které prožili od doby, kdy se viděli naposledy. Oba si nechávají hodně pro sebe, nicméně v kostce se vzájemně informují o svých putováních či válčeních.

Když se dostanou ke svému společnému příznivci, kardinálovi Mazarinovi, jejich tváře se znovu zachmuří. Markýz vypráví o nemoci Malého Monsieura i Jeho Výsosti a nešetří opovržlivými výrazy především vůči strýci krále. Svým způsobem naznačí stejné obavy jako před pár dny Tissot, vykreslené pouze z jeho úhlu pohledu, který je dán jeho postavením.

„Pravdou je," připustí dost neochotně hrabě, „že ani váš bratránek nijak moc zármutku neprojevoval."

„Bohužel o tom vím a trápí mě to," povzdechne si hostitel, „Jak dobře jste zpraven o dalších událostech v Paříži?"

„Vcelku dobře," odvětí plukovník, „Strávil jsem totiž několik hodin rozhovorem s vaším tajným agentem, mým tajemníkem Mauricem."

„Mým tajným agentem?" vykouzlí dvořan úsměv, „Pokud vím, Maurice velí mužům, které jste shromáždil vy."

„To je jedno. Poslyšte, co vy vlastně máte s mým sekretářem?"

„Občas mě navštěvuje a povídáme si. Nemusíte se bát, nijak vám ho nepřetahuji, jen využívám toho, co vaši lidé zjistí. Ačkoli je Maurice náramně šikovný chlapík, je stále zcela váš."

„Můj?" zasměje se pan de Godille, „Ten už stojí na vlastních nohách a mně jenom spravuje majetek."

„Jistě stejně dobře, jako se činí v jiných oblastech. Ale abychom nezamluvili naši původní myšlenku, víte tedy o napjatých vztazích, které panují mezi dvorem a parlamentem. I o vyčkávání velmožů, ačkoli spíše potajmu přilévají olej do ohně. Určitě stojí za šířením špatné nálady, věřím tvrzení Maurice, že stojí za vulgární kampaní proti královně i Mazarinovi. Některé pamflety jsem četl, jsou opravdu nechutné, oplzlé. Oč menší je jejich umělecká hodnota, o to je v nich více záště a nenávisti."

„Zlatá služba v armádě. Tam alespoň většinou víte, kdo je vaším nepřítelem a kdo vám chrání bok a záda. Na koho se můžete spolehnout."

„Bohužel zde se můžete spoléhat jen sám na sebe. Chudák král, je ještě dítě a musí čelit takovým zlým zprávám. Jak se asi musí cítit devítiletý chlapec, když ví, že jeho strýc i bratranci by ho s chutí pohřbili, jen aby se potom mohli porvat o uvolněný trůn."

„Tak už to chodí," neprojeví mnoho soucitu host, „Poslyšte, vy už teď zůstáváte v Paříži?"

„Nějakou dobu rozhodně. Jen mezi námi, ale to si opravdu nechte pro sebe, měl jsem jeden incident v Itálii, který mě zaskočil."

„Incident? V jakém smyslu?"

„Byl jsem v Itálii sice rádoby na studiích, ale přitom jsem vykonával jisté poslání pro francouzskou diplomacii. Bohužel více říci nemohu, jsem vázán tajemstvím, což vy jistě pochopíte.

Vždyť sám jste vykonal mnoho důležitého v zájmu koruny, co musí zůstat skryto," odpovídá pan de Almare a pak vylíčí pokus o atentát, kterému musel čelit. Zamlčí důvody, o to lépe popíše průběh své bitky na nábřeží přístavu Formia.

„Hrome, kdo by to do vás řekl," je unešený líčením souboje dvou proti třem plukovník, „Moc dobrá práce, příteli, moc dobrá práce."

„Podobnou práci bych si rád odpustil," říká s úsměvem hostitel, „Díkybohu už druhý útok nepřišel. Zřejmě jsem se stal terčem nepřátel Francie. Ale kardinál mě stáhnul zpátky do Paříže a jak se zdá, mám teď plnit úkoly tady. Proto se občas vídám i s vaším sekretářem, který velmi úzce spolupracuje s tajnou službou, vlastně je její součástí."

„Tajnou službou?"

„Myslím tím různé špehy a agenty, kteří se starají o přísun zpráv o vnitřních i vnějších nepřátelích. Vy jste zachránil kdysi jednu její část, když umíral kardinál de Richelieu. Pan abbé Basile Fouquet, o němž jste jistě slyšel od svého sekretáře, ji teď obnovuje v plné parádě."

„Slyšel jsem o něm, ale nikdy ho neviděl."

„Já už se s ním setkal. Velmi ambiciózní mladík, šikovný. Mluvím s vámi takto otevřeně, protože stojíme na stejné straně a čelíme stejným atakům. Které se pravděpodobně budou zvyšovat. Vím o vašem slovu panu Julesovi, které vás možná brzy dostane do nepříjemné situace."

„Do nepříjemné situace?" podívá se zpytavě Armand na svého přítele.

„Ano, stejně jako se do ní dostanu možná já. Vévoda de Condé a jeho rodina mě berou jako svého příbuzného, což je pravda. Zesnulý kníže vyjednával můj sňatek a celý rod se za mě postavil. Bohužel tím očekávají, že i já k nim budu loajální. Jenže pan princ je poněkud nabubřelý ve svých nárocích. K tomu nesnáší pana Julese, na něhož jsme oba vsadili. Což může být v budoucnu problém," vysvětluje zcela klidně a věcně Pierre a jeho přítel ucítí lehké mrazení mezi lopatkami. Strašně nerad by se rozhodoval mezi princem a prvním ministrem, současný stav mu vyhovuje. Ač se ti dva rozhodně nemusejí, zatím mezi nimi panuje křehké příměří a on slouží oběma.

Oba mladí šlechtici pokračují v debatě o politické situaci, přičemž se rozhodně nežinýrují v konzumaci vína. Čas jim pěkně utíká, mají si stále o čem povídat, zvláště když hostitel dokáže udržovat konverzaci vlastně nad kterýmkoli tématem. Kolem jedné hodiny noční se ozve zaťukání a objeví se hlava znaveného Augusta Bastiena.

„Pojď dál," kývne na něho pan domácí.

„Milosti, Excelence," klaní se velmi zhluboka majordomus.

„Co tě sem přivádí?" ptá se jeho bývalý pán.

„Milosti, Její Milost, vaše paní sestra, se právě vrátila z Královského paláce," vysvětluje sluha, „Slyšela, kdo je zde hostem a mám se jen zeptat, zda je vhodné, aby vzácného hosta krátce pozdravila. Je sice velmi unavena …," nedokončí větu Bastien.

„Vhodné?" protáhne pan de Almare a pohlédne na svého přítele, který se dostane do rozpaků. Vzápětí lehce kývne hlavou, pročež jeho přítel dá poslovi kladnou odpověď.

Krátce nato vpluje do salónku úchvatně vyšňořená markýza de Cavarlene, její tvář je nádherná, ač jsou na ní patrné stopy únavy a napětí. Ludvík se stále ještě uzdravuje, jeho matka královna trpí vyčerpáním a v královských komnatách panuje dusno. Navíc i ona sama se nepřestává strachovat o své syny, vždyť Henri byl často v kontaktu s oběma královskými bratry a má strach, aby spalničky nepropukly i u jejích potomků. Z nichž jeden je i potomkem přítomného hosta, o čemž ovšem on nemá ani zbla tušení.

„Pierre, Armande," spustí ona velmi důvěrně, jsou v místnosti sami, její majordomus za sebou zavřel dveře zvenku, „Zdržela jsem se v blízkosti královny, té není pořád dobře," pokračuje, „Jsem ráda, že jsem vás ještě zastihla pohromadě."

„Potěšení je jistě na naší straně," odpoví zdvořile markýz, je malinko odtažitý, sám neví, co může od setkání bývalých milenců čekat. Vždyť od skončení jejich bouřlivého románku uplyne už brzy dlouhých pět let. Přetrvávají v podvědomí některé staré křivdy?

„Velmi mě těší,“ říká pan de Godille, jeho rozpaky jsou obrovské a na rozdíl od sourozenců nedokáže tak dobře své pocity maskovat.

„Je mi líto tvý ženy, Armande,“ snaží se o smutný výraz Andrea, „Bylo velmi hodná a měla jsem ji ráda, ačkoli nám Bůh nedovolil se poznat lépe.“

„Šlo o boží vůli,“ říká stísněným hlasem čerstvý vdovec, jeho rozpaky se ještě zvyšují.

„Smrt je vždycky smutná. Ovšem v případě tvý ženy Bůh byl i milostivý, vždyť zde po sobě zanechala vaše potomky. Doufám, že se nic nezměnilo, podle posledních zpráv se jim všem daří dobře.“

„Zdá se,“ kývne hrabě, „Bohužel mám jen zprostředkovaný zprávy. Ale už brzo se chystám na svůj zámek, kde si hodlám odpočinout. Také se postarat, aby tam všechno klapalo. Dohlédnout na své syny, panství.“

„Odjíždíš brzy?“

„Sám nevím, mám tady nějaký povinnosti, pár týdnů se zdržím. Ale oba mě znáte, já se moc do salónů a na různý plesy nehodím. Navíc mám čím dál tím víc obhroublejší způsoby, tam od vojska.“

„Zase tak hrozné to není,“ zazubí se markýza, „Znám daleko horší. A to ani nejsou hrdinové, o kterých se vypráví historky.“

„Mnohdy dost zkreslený,“ usměje se bolestně plukovník, „Dokonce mě dávají do spojení s ďáblem, jak jsem slyšel,“ dodá.

„I já,“ pokračuje v rozverném duchu Andrea, „Ale to není důležitý, podstatnější je, že se o tobě mluví. Máš dobrou pověst, jde z tebe strach a asi málokdo by si dovolil být vůči tobě nezdvořilý.“

„Když už mluvíme o zdvořilosti,“ vmísí se do debaty bývalých milenců markýz, „nechceš se s námi posadit? Na jeden pohárek?“

„Na jeden pohárek?“ přejede dvorní dáma pohledem baterii pitiva na stole, ale své oblíbené nenachází, „Dám si jeden s váma.“

„Hned to zařídím,“ pochopí její bratr a vzápětí povolává obsluhu, aby donesla sestřin oblíbený likér. Trojice mladých urozených lidí se posadí, původní velmi uvolněná atmosféra je evidentně poškozena, leč Andrea se snaží, aby odbourala vyvolané rozpaky. Spolu s bratrem se jí podaří uklidnit jejich hosta, který stále těká očima a nervózně si občas mne prsty.

Tlachání trojice se protáhne skoro na hodinu, aniž by se byť jedinou dotkli událostí před pěti roky. Tomuto tématu se všichni úzkostlivě vyhýbají, naopak se občas zasmějí a uvolní při pikantních historkách od dvora. Hrabě je unešený chováním obou sourozenců, ti jsou opravdu báječní a povídání s nimi ho naplňuje pocitem radosti. Nicméně stále v něm přetrvává jistý ostych a objevuje se znovu něco, co se úzkostlivě snaží utajit. Nějaký čas nebyl s žádnou ženou a teď se mu jeho bývalá milenka nakrucuje kousek od jeho rukou, jimiž by ji nejraději uchopil a přitiskl k sobě.

Markýz sleduje velmi decentně a nenápadně chování přítele a sestry a neunikne mu, jaký pohled na sebe občas vrhnou. Jeho tvář se stále usmívá, ač má rozporuplné pocity. Jejich vztah před pěti roky nepřinesl nic dobrého, když nepočítá svého synovce Pierra, o kterém navíc jeho přítel neví. Ovšem situace se výrazně změnila, oba jsou teď bez partnerů, ona je vdovou, on vdovcem. Ale byl by raději, kdyby zůstalo u současného deklarovaného přátelství, než kdyby obnovili svůj milenecký vztah. O čemž v duchu oba přemýšlejí, o tom nepochybuje, ačkoli to oba úzkostlivě skrývají.

Markýza, která pociťuje minimálně znovu náklonnost k opravdu trochu obhroublému šlechtici, opustí jako první své společníky s omluvou na únavu. Za dveřmi se však zhluboka nadýchne a rukou si přejede po čele. Má věru co vyčítat svému bývalému milenci, zatímco ona byla roky držena za trest na zámku Cavarlene v podstatě jako jeptiška, on si užíval, slavil úspěchy na bojištích a plodil se svou zákonnou manželkou jedno dítě za druhým. K tomu ještě zbohatl, různými kšeftíky a také asi i věnem, které mu vyjednal její bratr.

Ale nedokáže se na něho zlobit, on není určitě zákeřný, intrikán, prostě jen bere život velmi lehkomyslně. Možná po ní nějaký čas tesknil, ale poté se přizpůsobil nové situaci a začal žít svůj život. Ale neunikly jí jeho kradmo vrhané pohledy, kdy se bál se jí podívat zpříma do očí. Raoul je skvělý milenec, ale ve srovnání s tímto vojákem naprosto odlišný. Raoul má krásné tělo, dobré způsoby a je

něžný a učenlivý. Ovšem Armand má v sobě něco jiného, živočišného, na rozdíl od jejího synovce je skutečným mužem. Drsným, dychtivým, živelným, nic nepředstírajícím. Zatouží po něm, raději přidá do kroku, aby byla brzo se svými myšlenkami sama na svém lůžku.

Pierre a Armand popíjejí ještě další hodinu, díky stoupající hladině alkoholu se brzo zase nastolí uvolněná atmosféra a oni tlachají páté přes deváté. Bohužel dost často se motají kolem politiky, mají si věru co říci, neboť některá i státní tajemství sdílejí společně. Loučí se velmi vřele, určitě se dnes nevidí naposledy, nepochybně se potkají na nějaké slavnosti a hrabě s radostí přijímá pozvání k další návštěvě v paláci Almare před svým odjezdem na zámek Godille.

ČTYŘICÁTÁ ČTVRTÁ KAPITOLA

PAN ARCHIBALD DE RIGAULT

Zámek Godille smrtí hraběnky nepochybně ztratil hodně na svém lesku. Ač vlastně cizinka, hovořila v poslední době francouzsky velmi dobře a snažila se do zdejšího kraje přenést některé móresy z Paříže, snažila se na zámku vybudovat centrum zábavy i kultury. Což se jí docela dařilo a ač nikdy nepřevládala okázalost a rozmařilost, hosté s radostí pozvání přijímali. Čekala je totiž uvolněná přátelská atmosféra a paní domu, jejíž manžel je hrdinou, přítelem mnoha významných velmožů a ministrů.

Ač se správce Leander Brizeux velmi snaží, nemůže nahradit urozenou paní. Proto se také zcela mění složení návštěv, převládají obchodníci, kupčíci, řemeslníci, živnostníci. Občas někdo urozený přijede za vychovatelkou dětí paní de La Chauvet, ale návštěvy jsou nepravidelné a řídké. Výjimku tvoří manželé de Taille, které vždy doprovází abbé Furray a ten pak tráví dlouhý čas hovorem se svým odchovancem Leanderem.

Ten se má věru co otáčet. Vše se na něj sesypalo. Pravda, jeho význam je teď zcela jiný, než když žila paní hraběnka. On je nyní tím, kdo rozhoduje, on má ve svých rukách pravomoci, svěřené mu majitelem. Kupodivu mu ale mnoho radostí nepřináší, neboť musí řešit nepříjemnosti na panství, spory, žádosti, ale také čelit neustálé masáži Otce Leona. Tomu narůstá hřebínek, nad mladým správcem cítí daleko větší moc než nad paní Karoline.

Brizeux, ke svému velkému překvapení a také radosti, nachází nečekanou oporu. U své manželky, po stránce duchovní útěchy i tepla domácího krbu, ale především u jejího otce, svého tchána. Ten totiž dokáže velmi dobře reagovat na nečekané situace, dokáže velmi dobře poradit, ač zůstává v zákrytu. Aby snad ani náznakem nezpochybnil těžce se rodící autoritu svého zetě.

Atmosféra na zámku je na jednu stranu ponurá a těžkopádná, jako by smrt paní Karoline všechny svázala okovy smutku a nedovolovala jim se radovat, na druhou stranu se každou chvíli rozléhá křik mnoha dětí. Zdaleka nejde jen o pětici ratolestí pana hraběte, které se mají čile k světu. K obrovskému údivu všech, včetně doktora Chapona, se i dvojčata doposud drží při životě. Ač jsou chlapci stále droboučcí, nehodlají dle všeho svět opustit a odebrat se za svou matkou.

Podzim je ve znamení usilovné práce na polích, vinicích, ale také se nese v duchu čilého obchodování. Očekává se zase krutá zima a zásoby potravin mohou mít cenu zlata, zvláště když existují způsoby je přepravit a nabídnout k prodeji v nenasytné Paříži. Zeť a tchán, správce zámku a bystrý obchodník, jsou v jednom kole. Zvláště když přicházejí podněty od pana Mauriceho a Coiffiera mladšího, umožňující jim další expanzi, navazování nových důležitých kontaktů se snahou proniknout mezi obchodnickou elitu v Nantes.

Teprve sedmnáctiletý písař Romain Delarigne nejen že seká dobrotu, jak slíbil, ale díky vytíženosti pana správce se stává pro obyvatele zámku i panství velmi významnou osobou. Jednak mnohdy přes něho přicházejí informace k panu Leanderovi, ale také jeho přímluva má význam. Mladík je tak náhle konfrontován se zcela jinou situací, kdy mu mnozí podlézají, žádají ho o pomoc či radu. Díky svému intelektu umí věci svému nadřízenému dobře podat a často dosáhnout výsledku, o nějž byl žádán. Střeží se nosit nos příliš nahoře, jeho nedávný škraloup ještě není zapomenut. Však také pohled Otce Leona je stále velmi nepřátelský, přísný až pohrdavý, přes veškerou snahu prezentovat se jak zbožný katolík. K obyvatelům panství i zámku se Romain snaží chovat odtažitě, což je i jím zvolená obrana před nabíháním mladých služebných, na čele s prostopášnou dvojicí Michelle a Claire. S nimiž na počátku léta přišel o panictví.

Sice by měl značnou chuť podlehnout jejich svodům, ale střeží se dalšího průšvihu. Proto se raději s ještě větší vervou vrhá do práce, které není opravdu málo. Vždyť v nepřítomnosti pana Leandera musí zastat jeho povinnosti především směrem k hraběcí rodině, ale i levobočkům pana de Rigault. Byť i paní správcová se snaží nalézt svoje místo a být svému choti nápomocná.

Architekt Peligot i dvojice umělců, sochař Roybet a malíř Caillé, si nemohou ke své radosti stěžovat na nedostatek práce. Pokračuje se v budování podzemní chodby ze zámku, pokračuje doplňování výzdoby zámku a jeho zahrady, ale především svou pozornost upínají ke stavbě kamenného kostela. To je nyní prioritou.

Listopad již nikoho nenechává na pochybách, že kruté a dlouhé zimy budou mít i letos pokračování. Bez vrásek na čele mohou snad zůstat jen ti, kteří si vytvořili dostatek zásob potravin a paliva. Obavy podobného charakteru naštěstí netrápí obyvatele zámku Godille, zde nedostatkem rozhodně netrpí. Skladové prostory jsou naditě k prasknutí a pokud by snad něco chybělo, mají prostředky k zakoupení chybějících potřebných věcí.

Další hnusný listopadový den je na svém sklonku, na zámku však panuje čilý ruch, neboť se bude podávat večeře pro místní elitu. Dál se drží tradice společných večeří významných osob a pokud se najde prostor, tak i obědů. Ty jsou však řidší díky povinnostem mnohých a jejich časté nepřítomnosti v zámeckém objektu.

Místo v čele stolu v jídelně zůstává prázdné nejen z piety. Urozenou osobou na zámku je vychovatelka hraběcích dětí paní de La Chauvet a kapitán de Barelia, ačkoli ani doktor Chapon nepocházejí ze špatné rodiny. Kromě těchto jmenovaných osob mají právo zasednout ke stolu pochopitelně správce Brizeux se svou chotí Agnes-Cristine, dále architekt Peligot, sochař Roybet, malíř Caillé a v poslední době, ke své obrovské radosti, i písař Delarigne. Tohoto dne je přítomen i pan Merlet, tchán Leandera.

Nálada není dvakrát jiskřivá, na tváří mnoha osob lze číst velkou únavu po krušném dni plném pracovních povinností. Skoro až nedostatečné osvětlení prostoru jen přispívá k ponuré atmosféře. Konverzace se vede ve skupinkách a většinou se týká znovu práce. Zábavy a radovánky jako by skončily v létě, spolu se skonem paní Karolíny. Proto ani nikomu příliš nevadí, když se tichá hostina chýlí ke konci, zvláště když většinu ještě čekají další povinnosti.

Obsluhující postávají opodál, připraveni sklidit ze stolu, až se místní panstvo rozejde. Hodovníci dojídají, dopíjejí víno a myšlenkami jsou již někde jinde. Právě v ten okamžik se ve dveřích objevuje čtrnáctiletý Theophile, syn zahradníka, který často vykonává v zámku roli poslíčka. Teď zůstává rozpačitě stát na prahu a upíná svůj nejistý zrak k panu správci. Toho na chlapce upozorní jemně jeho choť. Pokyn přivede kluka až ke stolu.

„Přijela návštěva … tedy ani ne návštěva …," zakoktá se poslíček.

„Cože? Co blábolíš?" utrhne se na mládence správce, nemá dobrou náladu, je nevyspalý, unavený a čekají ho ještě dlouhé rozhovory o obchodu s tchánem, „Jaká návštěva, co není návštěva?" řekne až příliš hlasitě, pročež se v celé místnosti rozhostí ticho a oči všech se upírají na nervózního kluka.

„Zmrzlá a hladová návštěva," ozve se od dveří veselý hlas pana de Rigault, v jehož závěsu kráčí další dva mladí muži, pan Filip de Aboa a jeho podkoní pan de Verdoyer. Přijeli právě před chvíli, utahaní, skutečně promrzlí a také žízniví a hladoví. Cestovali bez dalšího doprovodu, bez jakéhokoli služebnictva. Svrchníky si již odložili, ale jejich cestovní oděv je špinavý až běda a rozhodně nijak příjemně nevoní. Od jejich jezdeckých bot zůstávají na puntičkářsky uklizené podlaze blátivé šlápoty.

„Vítejte!" vyskočí Leander a spolu s ním vstávají i všichni ostatní. Zároveň jejich zraky hledí až za trojici ve dveřích, hledající ještě jednu osobu.

„Pan hrabě doprovází pana prince do Paříže," pochopí Quido, co se honí hlavou přítomným, „My jsme něco jako jeho předsunutá průzkumná jednotka," pokusí se o žert, vzhledem ke strnulým výrazům raději rychle pokračuje, „Pan hrabě se musí zdržet nějakou dobu v Paříži, čekají ho tam různé povinnosti. Dorazí asi do měsíce."

„Rozumím," přikývne Brizeux, který je dobře spraven o důvodech, proč Quido a Filip nejsou v sídelním městě království vítáni. Ale tuší to i ostatní, vždyť se zde už nějaký čas skrývali před odjezdem na letošní vojenskou kampaň, „Doufám, že pan hrabě je v pořádku."

„Po stránce tělesné určitě," objeví se na tváři podkoního ironický úsměšek, „O jeho duševním rozpoložení se to dozajista říci nedá. Naše kampaň neskončila tentokráte dvakrát slavně."

„Bylo mnoho ztrát?" zeptá se doktor Chapon.

„Na jednotku pana hraběte ani ne," objeví se opět poťouchlý výraz ve tváři Quida, „Ale nepodařilo se nám pokořit naše protivníky. Bohužel."

„Není všem dnům konec," pokrčí rameny kapitán, je zvyklý na vítězství i porážky.

„Určitě ne. Však se pan hrabě už zase těší na příští rok, hodlá si spravit náladu a vynahradit si nedostatečný počet vavřínů," žertuje dále podkoní, ale tváře přítomných jsou ustrnulé.

„Pojďte se posadit," říká Brizeux a chvatně s omluvným výrazem mění zasedací pořádek, urozené mladé pány hodlá posadit vedle paní de La Chauvet.

„Jak se zdá, tak jste už na konci hostiny," podívá se Quido rozpačitě na svého přítele Filipa, ten nosí nos pěkně nahoru a pranic se mu nelíbí, že má sedět u stolu s neurozenými osobami. Ačkoli zdejší pravidla byl již v minulosti nucen akceptovat.

„Uděláme vám místo," trvá na svém tvrdošíjně Leander a aniž by čekal na další odpověď, přeskupí strávníky tak, že je vedle vychovatelky volno.

Dost zapáchající mladíci se uvelebí na židlích a bez okolků do sebe nalijí pohár nabídnutého vína. Jsou zvyklí na jeho značnou konzumaci, nejen během vojenských tažení. Následně jsou nuceni čelit mnoha otázkám, odpovídání se ujme Quido, další dva šlechtici spíše mlčí. Po donesení pokrmu mají alespoň důvod.

Brizeux mezitím vyšle svého písaře, aby pro panstvo připravil ubytování. Delarigne má jasno, uloží hosty do ložnic, které obývali již na jaře a také krátce v létě, kdy doprovázeli zámeckého pána na jeho smutné cestě.

Ponurá atmosféra se s novými stolovníky příliš nezmění, pročež je konec prodloužené večeře většinou vítaný. Pouze Brizeux zůstane s třemi šlechtici, přesunou se ale do salónku, kam jsou jim doneseny další dobroty z kuchyně a také další džbánek velmi kvalitního vína.

Správce se snaží být veselý a udržovat konverzaci, ač je myšlenkami spíše u svého tchána, s nímž potřebuje probrat mnoho důležitých věcí. Leč není vyhnutí, je třeba se věnovat vzácné návštěvě a navíc je Quido snad i jeho přítelem. Na rozdíl od pana de Aboa dobře ví, že ne vždy se tento skvělý válečník prezentoval modrou krví.

„Strávíte tu celou zimu?“ odváží se nakonec zeptat.

„Bohužel to tak vypadá,“ povzdechne si Quido a jeho dva společníci se tváří jak boží umučení, při pomyšlení na nutnost odloučení od Paříže a radovánek, která pro ně nabízí, „Pan de Comminges dle všeho má na nás oba stále platný zatykač. Ne že by se snad snažil tento rozkaz královny naplnit, ale i princ usoudil, že bude lepší, když se raději nebudeme v Paříži ukazovat.“

„Moudré rozhodnutí.“

„Spíš hrozný rozhodnutí,“ napije se zhluboka Filip a tváří se otráveně, „Tady chcípnul pes. Vydržet tady tak dlouho … pořádáte tady vůbec nějaký slavnosti, plesy nebo tak něco?“

„V poslední době moc ne,“ přiznává správce, „Navíc je na vás vydán zatykač …“

„Zatykač,“ ohrne ret mladý pan de Aboa, „Nikdo nemá zájem ho naplnit,“ mávne pohrdavě rukou, „Vždyť všichni vědí, kde jsme. Ale je jim to jedno.“

„Všichni možná ne,“ upozorní Quido, „Ale naštěstí se na nás už zapomnělo, nebo skoro zapomnělo. Ovšem promenádovat se v Paříži, by nebylo asi nejšťastnější, nemáme jen přátele, pan princ, pan hrabě, tvůj bratr …“

„Kruci, vždyť já vím,“ škubne sebou zlostně Filip, „Ale hnít tady měsíce taky nehodlám. Snad se najde nějaká zábava. Leandere, už jsme si taky dost dlouho nesmočili, potřebujeme nějaký děvky,“ vyřkne bez okolků svůj požadavek.

„Promiňte, pane, ale ty se na zámku nevyskytují,“ zatváří se Brizeux nešťastně a pohoršeně zároveň.

„Vopravdu?“ ušklíbne se Filip, „To bych se divil,“ neodpustí si impertinentní poznámku, „Ale i kdyby, vokolí je jich jistě plný. Nebo v Angers … Leandere, nebude jistě problém pro nás nějaký zařídit.“

„Chcete je dovést na zámek?“ tváří se nešťastně správce.

„Podívej, buď nám domluv nějakou zdejší, nějakej ten měďák jim pustíme … Nebo se postarej vo nějaký jiný. Nechci prázdnou postel, chci si užívat. Chlastat a píchat, to je tak jediný, co se asi dá tady dělat,“ pokračuje pan de Aboa, pak se jízlivě podívá na svého přítele a stejným tónem pokračuje, „Pan správce se tady skoro pohoršuje, přitom Archi tady voklátil kde koho … však si ho taky sem tam pan hrabě dobíral, kolik jen vloni vobtěžkal děvek …“

„Nějaké nedopatření se vyskytly …,“ zbledne Brizeux.

„Nedopatření,“ vyprskne smíchy Filip, zatímco dotčená osoba se snaží o úsměv, vyznívá však dost útrpně, „Nedopatření. Jak hezky řečený. Když to tak vezmu, zajímalo by mě, kolik mejch nedopatření běhá někde po světě …,“ rozesměje se, „Ale čerta se vo to zajímám.“

„Pokusím se něco domluvit,“ slibuje s těžkým srdcem pan domácí, je mu jasné, že mladý šlechtic nedá pokoj, dokud neukojí své libido. V duchu si povzdechne, to ho zase čekají časy. A byl tu teď docela klid, ani Otec Leon tolik neprudil.

„Kolik jich přežilo, myslím těch Archiho parchantů?“ ptá se dál neomaleně pan de Aboa.

„Pokud vím, tak tři,“ odpovídá opatrně Leander, už je mu jasné, že tajemství jeho přítele je více méně veřejné. Ale v jeho kruzích mu slouží spíše k dobru, levobočky mu rozhodně nikdo vyčítat nebude, zvláště když je ke všemu svobodný. Jelikož však jsou s neurozenými osobami, mají ještě nižší hodnotu. Byť o krvi rozhoduje semeno otce a také ochota zploditele svého potomka legitimizovat.

„Co se tady událo novýho? Jak se mají děti pana hraběte?“ změní raději téma Quido a jelikož se zatváří dost vážně, respektuje jeho rozhodnutí i Filip. Moc dobře si je vědom, že pokud by jeho přítel nebyl takový kliďas, klidně by mohly jeho posměšky být důvodem k souboji. Což nepředpokládá, nicméně je mu jasné, že už má jeho přítel pichlavých poznámek tak akorát dost.

Brizeux také pochopí a začne vyprávět. Čímž ovšem po chvíli začne nudit pana de Aboa a tak se ten rozhodne zbytek večera strávit ve společnosti svého podkoního a hlavně dalšího plného džbánku vína. Který mu Delarigne rychle a ochotně donese do ložnice, i s tácem plným občerstvení.

„Pan hrabě všechno vyžvanil?“ ptá se opatrně Brizeux, když s Quidem zůstane o samotě.

„Znáš ho,“ povzdechne si postižený, „Když se opije … ale i jindy. Nemyslí to zle, ale … naštěstí mi to spíš prospívá, kromě pověsti dobrýho vojáka mám teď i cejch pořádnýho záletníka. Kterej nemá v pytlíku vítr, ale jeho semeno dokáže vzklíčit … Akorát je mi to nepříjemný, protože vo těch dětech všichni mluvěj jako vo parchantech … v domnění, že to tak cejtím i já.“

„A co ty cejtíš?“

„Abych pravdu řek, tak moc nevím. Na jedný straně zodpovědnost, když už sem někoho zplodil, na druhý straně …“

„Na druhý straně?“

„Leandere, nechápu, proč mě Bůh ještě pořád nepotrestal,“ napije se zhluboka Quido, „Zabil jsem tolik lidí, v mnoha rodinách způsobil smutek … a když už někoho přivedu na svět, tak parchanta, co bude mít kdovíjakej život …“

„Staráme se tady o ně moc dobře.“

„O tom nepochybuju,“ řekne rychle několikanásobný otec, „Ale ty pohledy, poznámky … musím se poradit, co s nima mám udělat, teda s těma dětma. Hlady trpět nebudou, to snad ne, pokud budu teda ještě nějakej čas naživu … ale i pak, snad se vo ně postaráte, ty a Maurice …“

„To ti můžu slíbit … ale máš ještě čas si všechno rozmyslet, na zámku mají útočiště. Zatím ničemu nerozumí, ani tvůj syn v Paříži. Ale za čas … lidi jsou zlí a určitě jim dají najevo …“

„Toho se právě bojím,“ znovu si povzdechne Quido, „Myslíš, že bych je mohl vidět?“ zeptá se s mírnými rozpaky.

„Určitě. Obě matky i obě děti jsou kousek stranou, ale mají všechno pohodlí a soukromí. Už i Otec Leon přestal vyvádět a smířil se …“

„Otec Leon?“ zachmuří se tvář mladého podkoního.

„Zapomeň na to,“ zalituje Brizeux předchozích slov.

„Neboj se, já ti toho tvýho jezuitu nezapíchnu,“ ušklíbne se Quido, „Tohle by mi Bůh už dozajista neprominul …“

„Nerouhej se, prosím.“

„Leandere, já jsem pevně věřící, dost často se k Bohu modlím. Ale Otec Leon …“

„Pojď, půjdeme se podívat za dětma,“ raději vstane správce, tuší spoustu starostí s mladíky, jejichž způsoby jsou obhroublé dlouhým pobytem v armádě.

Zámek se již pomalu noří do tmy a ticha, sem tam ještě proběhne nějaký sloužící, plnící si své povinnosti. Ale většina obyvatel se již minimálně připravuje ke spánku, pokud již nejsou přímo v limbu. Což ale neplatí o dvou matkách a jejich dětech, Elke i Barbora dobře vědí, kdo se na zámku objevil, jsou v jedné z místností i se svými spícími ratolestmi. Teď sedí při svíčce na svých postelích a čekají, zda se náhodou jejich bývalý společný milenec nepřijde podívat na následky svého hříšného chování. Zároveň ale mají špatný pocit, v poslední době se k nim chová velmi chladně.

Brizeux kráčí po potemnělé chodbě, osvětlované jen několika svícny na stálých místech. Quido jde kousek za ním a je lehce rozechvělý. On, který se vrhá bez váhání do nejhorších šarvátek, cítí teď obrovskou nejistotu. Trápí ho však také černé svědomí, od svých milenek a matek svých dětí si v poslední době drží odstup, ačkoli s nimi dříve trávil mnoho chvil v milostných hrátkách, dokonce s oběma najednou.

Správce chvíli naslouchá za zavřenými dveřmi pokoje, který je oběma bývalým osobním sloužícím paní hraběnky přidělen. Žijí v něm téměř jako ve vyhnanství, částečně izolované od okolí, ovšem s maximální péčí, včetně doktora Chapona. Obě spí v jedné ložnici i s dětmi, bylo to vlastně jejich přání, volných komnat je v zámku nyní více než dost. Stále kojí ještě své potomky i hraběcí syny, ale již s nimi nejsou zavřené v tuhé izolaci.

Po zaťukání se chvíli nic neděje, pak se ve dveřích objeví hlava dvaadvacetileté Barbory Weiserové. Po spatření Leandera se v její tváři objeví zklamání, otce své dcery Augustiny nevidí, záměrně stojí kousek stranou.

„Můžeme na chvíli dál?“ zeptá se Brizeux.

„Jistě, pane,“ odpovídá dívka, ona i její družka již hovoří obstojně francouzsky, však jsou v této zemi již čtyři roky. Možná nemá dvakrát dobrou výslovnost, ale rozumí téměř všemu, ač ji občas některé dialekty způsobí problémy. Naštěstí zde na zámku jde o výjimku.

„Quido,“ ozve se vydechnutí z místnosti, vycházející z hrdla bezmála třiadvacetileté Elke Wolfové, matky malého Augustina, když spatří teď již oba mladé muže.

„Pan de Rigault projevil přání spatřit svoje děti,“ říká velmi komisně správce a tváře obou matek se protáhnou. Obě ratolesti již spí, uložené každé ve své vlastní kolébce. Oběma je již půl roku a mají se čile k světu. Což ovšem zase tolik neznamená, než z dítěte vyroste dospělý jedinec, čekají ho velké nástrahy v podobě nemocí a dalších nebezpečí.

„Děti jsou tady,“ ukáže chladně a zklamaně Elke směrem ke kolébkám.

„Asi vás nechám o samotě,“ říká Brizeux a tázavě se dívá na svého přítele. Je ochoten setrvat, pokud si on bude přát, pokud chce dát dnešní návštěvě vysloveně oficiální ráz. Po přikývnutí však velmi rád odchází, v jeho komnatách ho čeká nejen manželka, ale především jistě již netrpělivý tchán. Mají hodně co projednat a nečekaná návštěva dost ukrojila z večera a vlastně teď již i noci.

„Jsou tak roztomilý,“ zmůže se na jednoduchou větu nervózní Dujardin, cítí mrazení mezi lopatkami při pohledu na své potomky. Ať jsou levobočky, alespoň něco po sobě zanechá, až ho nepochybně zanedlouho zabijí na bojišti. S tím stále počítá a každý další rok, kdy přežije vojenskou kampaň, bere jako nezasloužený boží dar. Bude mu v únoru sice teprve dvacet let, ale již pět let tráví ve vojenských leženích a předtím také musel často bojovat o holý život v pařížském podsvětí.

„Mají skvělého otce,“ řekne Barbora a on si není jistý, kolik ironie se skrývá za jejím vyjádření.

„Chceš si je pochovat?“ ptá se Elke.

„Vzbudil bych je,“ zavrtí hlavou zploditel, obě robátka se mu zdají tak sladká, bezbranná, netušící, jaké útrapy na ně v životě čekají. Přivedl je do hrozného světa, jen Bůh ví, jak dlouho jim bude souzeno si ho užívat.

Rozhostí se ticho, všichni jsou rozpačití, ač před nedávnou dobou se oddávali důvěrnostem, které by mravokárce přinejmenším nepotěšily. Ovšem tehdy šlo o ukojení jejich fyzických potřeb, bezstarostné milování, v němž není téměř nic zapovězeno. Znají navzájem velmi dobře detaily svých těl, ovšem nyní nad nimi leží stín zodpovědnosti za následky jejich lehkovážných činů. Zároveň ale opět cítí tělesnou touhu, vždyť obě žijí jak jeptišky v ústraní a on také již delší čas nebyl se ženou.

„Ty se na nás zlobíš,“ rozhodne se prolomit ledy Elke, „Ale není jen naše vina, že jsou Augustin a Augustina tady,“ snaží se o co nejlepší výslovnost, v obavách, aby byla dobře pochopena.

„Zlobit? Proč se mám zlobit?“ odvětí on, ale není příliš přesvědčivý.

„Nemluvíš skoro s námi. Jsi od nás pryč,“ přidá se Barbora, marně hledající francouzský ekvivalent německého výrazu se stranit.

„Nesmysl. Jen jsem měl mnoho starostí …,“ zalže on, chvilku se odmlčí, než pokračuje, „Bylo toho na mě moc. Tolik dětí.“

„Slyšely jsme,“ ušklíbne se Elke, „Máš děti všude … tady, v Paříži, možná i jinde. To s Markétou sice zemřelo … Máš pořád hodně … milostnic?“

„Milenek? Teď už jsem dlouho s žádnou nebyl,“ přizná se on ke svým starostem.

„My taky ne. Všichni se nás straní …,“ říká vyčítavě Barbora.

„Straní se vás?“

„Jsme postižené. Otec Leon nás chtěl nechat vyhnat. Paní hraběnka nás zachránila. Ale ani nikdo ze služebnictva s námi nic nechce mít,“ přiznává Elke pokusy sblížit se s nějakými muži či mladíky a užít si opět slastí milování.

„Nechtějí vás? Kvůli těm dětem? Kvůli pověsti?“

„Možná kvůli tobě,“ vyhrkne Barbora.

„Kvůli mně?“ nestačí se on divit.

„Všichni vědí, kdo je otcem dětí. Jsme tvoje milenky. Mají z tebe strach!“

„Strach ze mě? Proto se vás nechtějí … proto s vámi nejdou do postele?“

„Všichni vědí, co jsi. Kdo jsi. Hrozný zabiják. Každý má strach. Z pana hraběte a z tebe. Každý ví, kolik mužů jsi zabil. Desítky mužů. Mají strach.“

„Mají strach, abych je nezabil, že si něco začali s vámi?“ dívá se on nevěřícně, něco takového by ho vůbec nenapadlo. Ačkoli to nepostrádá logiku, uvědomí si.

„Ty už nás nechceš?“ zeptá se bez obalu Elke.

„Nic takového jsem neřekl,“ pocítí rozpaky Quido, na jedné straně má chuť si zase užít, na druhé už vyrobil dost levobočků. Ale jako mnich tady žít nechce, v tom dává Filipovi za pravdu. Nutkání si užívat, dokud je příležitost, je silné.

„Mohli bychom zase … ty a my dvě … budeš přece tady celou zimu …,“ říká si o soulož přímo Elke, přitom je vidět její strach ze zamítavé odpovědi.

„Nevím …,“ zaváhá on a nemůže přehlédnout ohromné zklamání ve tvářích svých milenek. Z očí jim kouká touha se pomilovat. Možná se na obě ženy místní opravdu dívají jako na jeho majetek. Kdo by si pak dovolil na ně sáhnout, když on je teď šlechticem a především obávaným zabijákem, „Mám strach, aby se na vás lidé nedívali špatně,“ dodá.

„Naše pověst?“ zasměje se hrozně křečovitě Elke, „Jsme … jak se to řekne … poběhlice? Děvky? Matky s dítětem bez manžela? Jaká pověst,“ odfrkne si bolestně.

„Nikdo si tobě nic nedovolí říci,“ dodá Barbora a dívá se hodně prosebně, loudivě.

„Otec Leon …“

„Otec Leon nás nenávidí. U něho je to jedno. Budeme opatrní,“ začíná cítit šanci Elke.

„Můj ty Bože,“ zasměje se Quido a podívá se na své potomky, „Máme hezký děti,“ ztiší svůj smích, aby je nevzbudil. Rezignuje, touha po ženě je mocnější než jakékoli obavy. Mají pravdu, kdo by si mu tady něco dovolil říci. Všichni vědí, jak nad ním pan hrabě drží ochranou ruku. Znají taky jeho pověst. Leander asi nebude rád, ale nějak jeho zálety přežije.

„Můžeme přijít?“ září Elke a stejný výraz má i Barbora.

„Obě najednou?“

„Pokud máš dost sil …,“ zatváří se potměšile Elke.

„Dost sil?“ ušklíbne se on.

Předchozí nervozita a určitý ostych je ta tam, všichni se těší na společnou noc. Quido po chvilce odejde a nedlouho po něm se na krátkou pouť vydají obě ženy. Chvějí se touhou a radostí. Mají zase svého urostlého a čilého milence zpátky, bude na zámku celou zimu a tak se mají nač těšit.

ZÁMEK NEŘESTI

Příjezd trojice mladých a bujných šlechticů musí nutně poznamenat atmosféru na zámku. Najednou je zde zase slyšet veselý smích, bujarý tón doprovázející jejich noční popíjení. Quido nedokáže před Filipem zatajit, že si užívá se zdejšími sloužícími. V tuto chvíli je Filipovi zcela jedno, že jde jen o služky, přítelovy milenky považuje jen za nástroje k zajištění jeho přirozených potřeb, ne za lidské

bytosti. Ovšem o to víc i on požaduje podobnou nádobu rozkoše, jeho líný podkoní žádá pochopitelně o totéž.

Brizeux je náhle v úzkých. Nejraději by nadržené šlechtice vypakoval do Angers, ale na druhé straně má obavy o svého přítele Quida. Kdoví, co je pan de Aboa schopen ztropit, možná vyvolat nějakou půtku. Takovou reklamu zámku on vůbec nepotřebuje, když už nebude pomýšlet na možné nebezpečí pro přítele Dujardina.

S těžkým srdcem proto zajistí příjezd dvojice rádoby umělkyň, ve skutečnosti velmi lehkých dam z Angers s otřesnou pověstí. Oficiálně jsou zde jako modelky pro obraz pana Caillé, ovšem brzo je jejich účel pobytu každému jasný. Mají obšťastňovat pana de Aboa a pana de Verdoyer. Tím pádem není těžké domyslet, kdo asi podobnou službu poskytuje panu de Rigault, zvláště když Elke a Barbora jsou po dlouhé době zase veselé.

Dobré duše vše donesou Otci Leonovi, který nasupený dorazí za správcem. Vychrlí proud výčitek, které se odrážejí od kamenné tváře mladého muže, jenž se na toto střetnutí duševně delší čas připravoval. Neprotestuje, jen poslouchá.

„Drahý Otče," řekne na závěr pevným hlasem, „já jsem zde pouhým správcem z milosti pana hraběte. Pan de Rigault je jeho podkoním, který mu zachránil mnohokráte život a pan de Aboa je pobočníkem pana hraběte. Navíc bratrem váženého dvořana. Dalšího pana hraběte. Co já zmůžu proti jejich přáním. Otče, oni zde budou jen přes zimu. Nechte to být," přidá dobrou radu.

„Jen přes zimu? Jaké škody zde zase napáchají!" protestuje dále jezuita.

„Jaké škody můžete napáchat, pokud si proti sobě postavíme urozené panstvo?" odpoví otázkou Brizeux, přičemž vyjádřením „proti sobě" se chytře postaví na stranu fanatického faráře. Dává najevo, jak i jeho způsoby mladých šlechticů pohoršují, ale nemůže s nimi opravdu nic dělat.

Trojice bujných mladých vojáků a urozenců tak dlouhé zimní večery a noci tráví v notně podrouženém stavu z části v salónkách a v části ve svých ložnicích, kde usilovně souloží. Poté dlouho vyspávají, vlastně až do oběda. Aby po krátké odpolední siestě svou spanilou jízdu rozjeli nanovo. Správce se je pouze snaží taktně izolovat od zbytku obyvatel zámku, zdůrazňujíc známé pravidlo, že co je povoleno pánovi, je zapovězeno kmánovi.

Zaskočí ho však jeho písař Delarigne, který ho jednoho pozdního večera požádá o důvěrný rozhovor, přičemž se velmi ošívá, nakonec jde až s překvapivou otevřeností rovnou na věc. V souvislosti s nepřehlédnutelným řáděním trojice urozených hejsků. Nad jejichž chováním jen pozvedá obočí paní de La Chauvet, další osoba s prokazatelně modrou krví, kromě zmiňované trojice a kapitána.

„Pane správce, mám velké trápení," dívá se Delarigne téměř bezelstně na svého nadřízeného, „Bude mi v únoru už sedmnáct let. Velmi se hlásí moje mužské potřeby a já si s nimi nevím rady. Zneklidňují mě a brání mi se soustředit na moji práci. Které je opravdu hodně."

„Co se děje?" nepochopí zprvu Brizeux.

„Jsem přece už muž, pane. Jako muž mám svoje potřeby. Jejich přezíráním je ohrožována moje práce, na kterou se nemohu soustředit."

„Mluvíš o tom, o čem si myslím, že mluvíš?" nedokáže zastřít své překvapení správce.

„Asi ano, pane. Vy jste zkušený, pane, jistě mi poradíte. Samohana je hřích, pane, nelegitimní styk se ženou je taky hřích. Ale Bůh nám zároveň dal naše potřeby …"

„Aby vyzkoušel naši vůli," odsekne Brizeux.

„Dodržuji svůj slib, který jsem vám dal, pane. Věnuji se jenom práci, přezírám nadbíhání některých sloužících, které jsou věru pěkné. Ale cítím, jak mě toto zneklidňuje. Vy máte svoje zkušenosti. Pokud bych došel uspokojení, budu pak klidnější a budu se moci lépe soustředit na práci? Bůh mě velmi zkouší, pane, často mám hříšné sny a také i ve stavu bdělosti se musím často potýkat s myšlenkami, které mě tak rozptylují od mé práce," pokračuje Romain s nevinným výrazem ve tváři, je nepochybné, že si řeč delší čas připravoval.

„Odříkáním cvičíš svoji vůli, prokazuješ svoje odhodlání," blekotá Brizeux, který neví, co svému písaři odpovědět.

„Vy jste až do své svatební noci také cvičil svoji vůli, pane?“ pozvedne své zdánlivě nevinné oči Delarigne, zato v těch správcových se zle zablýskne.

„Co si to dovoluješ …,“ vyrazí ze sebe nasupeně, pak si však musí vzpomenout na vdovu, za kterou často zajížděl na panství Taille a za drobnou podporu její rodiny si de facto vybíral svou daň v podobě milostných radovánek. Asi ji měl a má stále rád, ale určitě i kus pokrytectví v jejich vztahu bylo.

„Omlouvám se, pane,“ přelétne krátký úsměv po tváři písaře.

„Co po mně vlastně chceš?“ zeptá se dost nevrle Brizeux.

„Chci vás požádat, pane, o svolení. Neporuším svůj slib, svého místa si velmi vážím. Stejně jako vaší důvěry, pane. Proto vás žádám o souhlas.“

„O souhlas? K čemu?“ dělá nechápavého Leander, až dobře ví o čem je řeč. Možná chce mládence povařit ve vlastní šťávě, ať se musí vyžvejknout.

„Žádám o váš souhlas, pane,“ pokračuje dál s nevinným výrazem a bez uzardění Delarigne, „abych mohl vykonat soulož s některou nezadanou dívkou ze služebnictva. S dívkou, kterou tím nepřipravím o panenství a tím pádem jí neučiním žádné příkoří.“

„Mám ti dát požehnání k šoustání?“ je zaskočený otevřeností písaře jeho nadřízený.

„Nevím, zda slovo požehnání je správným výrazem, pane. Žádám vás o souhlas, abych mohl občas obcovat se ženou a tím zklidnit svoje hříšné myšlenky. Moje soustředění na práci se tím nepochybně zvýší.“

„Drzoune!“ křikne zlobně Brizeux, na druhé straně ale kluka obdivuje, dobře se připravil a hovoří logicky a bez ostychu, „Co když ti ho nedám? Co pak?“

„Pak dodržím svůj slib, pane,“ posmutní Romain, „Budu nadále odolávat svodům žen a dívek, budu usilovně bojovat se svými hříšnými myšlenkami. Snad dojde k uvolnění samovolně nebo …,“ pokrčí rameny.

„Ty zvíře,“ náhle se rozesměje Brizeux, „Máš štěstí, že tak dobře konáš svoje povinnosti, jinak bych tě nechal zpráskat jak psa! Zařídil bych ti uvolnění pomocí sukovice, že by ses příště ani neodvážil mít nějaký hříšný myšlenky.“

„Děkuji, že mě alespoň nenecháte spráskat a nevyhodíte mě za moji prosbu,“ povzdechne si Delarigne.

„Lumpe! Zvrhlíku! Žádat správce, aby ti dal svolení páchat hříšné skutky!“

„Znovu se omlouvám.“

„Co tě to vůbec napadlo? Má se snad říkat na zámku, že schvaluju takový jednání?“

„Mezi schvalováním a přehlédnutím je velký rozdíl, pane.“

„Přehlédnutím?“

„Neporuším svůj slib, pane. Pokud byste mi však naznačil, že případně odvrátíte zrak, mohu slíbit tu největší opatrnost a diskrétnost svého jednání. Ale nechci klamat vás, pane, proto jsem vás požádal o tento rozhovor.“

„Bereš si příklad z panstva?“ vyštěkne nalomený správce.

„Nezastírám … dal jste mi svým způsobem panstvo na starost … pan de Rigault je velmi diskrétní, nikdy není vidět ve společnosti … to je jedno. Ale pan de Aboa a pan de Verdoyer, někdy je vídám nahé spolu s těmi dvěmi ženami, které kdosi přivedl do zámku …“

„Romaine, dej si pozor na pusu!“ zvedne káravě prst správce, chápe, nač písař naráží.

„Při pohledu na chování obou urozených pánů mě napadají opravdu velmi hříšné myšlenky. Ano, oni jsou panstvo, já jen sloužící. Ale jsem taky už mužem …“

„Ty cucáku,“ ujede Brizeuxovi, pohlédne na žadatele a uvědomí si, že má před sebou spíše vzorně ustrojeného mladého muže s vybraným chováním, než rozpustilé knípě, toužící si smočit za každou cenu a žádající o požehnání ke svým neřestem.

„Pane,“ sklopí zrak Delarigne.

„Panebože, čeho já se tady ještě dočkám,“ pokřižuje se pokrytecky správce, „Ať tě už ani nenapadne za mnou s něčím takovým přijít,“ pokračuje přísným tónem, „A Romaine, nezapomínej, že tady má svoje donašeče Otec Leon a já zase nechci poslouchat další jeho výčitky. Rozumíš mi?“

„Poslouchat výčitky? Zda rozumím?“ pozvedne teď s překvapením zrak písař.

„Pokud nejseš hlupák, tak rozumíš. Pokud seš hlupák, pak bys asi nemohl být mojím písařem. Nechci se o ničem doslechnout, rozumíš?“

„Rozumím,“ přejede teď potměšilý úsměv po tváři Delarigneho. Dosáhl přesně toho, čeho dosáhnout chtěl. Už následující noci, za přísných bezpečnostních opatřeních, otevře dveře své komůrky služce Claire, která mu v létě dala prvně ochutnat požitků z tělesného obcování. Teď mohou navázat tam, kde před dost dlouhou dobou přestali.

Přejdou vánoce, přelomí se rok a kde se vzal, tu se vzal, na zasněženém nádvoří stane sám hrabě de Godille, přijíždí pouze v doprovodu svého sluhy Sylviana a pobočníka pana Archibalda d´Saisset. Dorazí navečer a vypadají jak sněhuláci. Včetně strnulých pohybů promrzlých končetin.

Zámek je rázem vzhůru nohama, příjezd pána, který je tak často pryč, je významnou událostí. Navíc může jeho rozhodnutí poznamenat životy všech, správcem počínaje a posledním čeledínem konče. Všichni tak mají důvod projevovat velkou radost a pokoru.

První večer je zámecký pán zdrženlivý, prohlédne si své děti, které již spí, pořádně se nadlábne, popije se svými urozenými společníky a překvapivě brzy si jde lehnout. Jeho podkoní a pobočníci ještě chvíli posedí, ale raději si dnes milostné radovánky odpustí. Dle všeho nemá hrabě nejlepší náladu a není třeba ho zbytečně dráždit. Alespoň se ale dost opijí.

Druhý den dopoledne začne pan de Godille úřadovat. Ještě před obědem vyzpovídá svého správce, aniž by se jakkoli vyjádřil k jeho práci, čímž mladíka dost znervózní. Potom si nechá nastoupit své potomstvo. Shromáždí se v dětském pokoji, na čele s vychovatelkou paní de La Chauvet. U zdi postává Brizeux, kapitán Barellia a především doktor Chapon, který všechny syny zámeckého pána stále drží při životě. Na což je dostatečně hrdý.

Tři a půlletý Armand Ernest, vyšňořený až běda, postoupí dva kroky dopředu a jak byl instruován, ukloní se a nejistým hlasem osloví svého zploditele.

„Vítáme vás, drahý tatínku,“ říká hoch a přitom málem natahuje. Je vystresovaný, stejně jako jeho bratři, z nichž druhorozený Filip Francois také už stojí na svých nožičkách. Třetí v pořadí Roland Horné je usazen do malého křesílka a dvojčata, zatím bez oficiálního jména, spočívají ve svých kolébkách. Na svých pět měsíců jsou stále dost neduživí, ale teď se křikem hlásí o slovo.

„Hrome, tak maličký a jak řvou,“ zasměje se drsně pyšný otec, „Asi jim necháme ty jména, Herkules a César, jednou jich možná budou hodný.“

„Už teď si je zaslouží, pane hrabě,“ dovolí se bez vyzvání ozvat doktor Chapon, „Každé jiné dítě by už svůj boj vzdalo, vaši synové ale ne, Excelence. Skuteční malí hrdinové.“

„Bůh jim snad dá sílu i nadále vzdorovat, aby smrt jejich matky nebyla zbytečná,“ prohodí hrabě, což se nesetká s právě nejlepším ohlasem, všichni přítomní se ale střeží dát cokoli najevo.

Pán domu si začne povídat se svým prvorozeným synem, který se málem rozpláče, má asi z hřmotného muže strach. Konec konců si svého zploditele moc neužil, je teď zvyklý především na svou chůvu, když z jeho života náhle zmizela jeho matka.

Hrabě se chystá odejít, když si povšimne napnutých výrazů v obličejích přítomných. Dojde mu, že očekávají jeho pochvalu, vždyť o jeho syny pečují opravdu velmi usilovně. Proto se jim jí dostane, ovšem strohé, vojenské, bez kudrlinek a vzletných slov. Což je ale u obhroublého vojáka možné přijmout.

Kolem druhé hodiny se koná slavnostní oběd, na který jsou pozváni přítomní významní současní členové domácnosti, nechybí podkoní pan de Rigault, pobočníci pan de Aboa a pan d´Saisset, nepříliš oblíbený pan de Verdoyer, vychovatelka paní de La Chauvet, správce Brizeux se svou chotí, lékař Chapon, velitel gardy kapitán de Barellia, architekt Peligot, písař Delarigne a dvojice umělců pánové Roybet a Caillé. Směska urozených a neurozených osob u stolu nedělá pánovi problémy, ač se může honosit skvělým rodokmenem. Nebo možná právě proto.

Skvělé jídlo o několika chodech potěší všechny určitě více než ponurá atmosféra, jako by se navzájem oťukávali, majitel a jeho nejbližší zdejší sloužící a podřízení. Hovor vázne, je velmi řídký a vede ho především hrabě a pár osob, kterém on sám osloví.

Každý je asi rád, když se rozejdou. Pan de Godille si pozve do salónku svého podkoního a pobočníky, chce s nimi krátce posedět a vypít nějaký ten pohárek, když jsou jeho plány narušeny. Velmi vehementně se dožaduje slyšení Otec Leon, který celý udýchaný, zarudlý od přechodu z mrazu do tepla a částečně ještě zasněžený, bere schody do prvního patra po dvou. Zakaboněná tvář zámeckého pána vyděsí jeho správce, který mu spěchá návštěvu ohlásit.

Plukovník se usadí do křesla, vyžene své druhy a bohorovně pokyne rukou, aby mu faráře přivedli. Nenechá ho posadit, jezuita je nucen přednést svou řeč ve stoje. Což ho nijak nevyvede z rovnováhy, začíná sice opatrně, ale pak se rozpaluje a z jeho úst vychází jedna stížnost za druhou. Skoro na nikom, na kom hraběti záleží, nenechá nit suchou.

Krev se hrne zámeckému pánovi do hlavy, když před sebou vidí jezuitu, který vypouští ze svých úst jednu stížnost za druhou, kydá špínu na obyvatele zámku i jeho družinu. Přitom hrabě dobře ví, jak neústupný byl v posledních chvílích jeho ženy, jaké problémy dělal už dříve. Ovšem Otec Leon si nebere servítky, cítí nad sebou a možná i v sobě vyšší moc a koná své poslání. Bojuje za očistu pokřivených duší na zdejším panství.

„Tímto vás žádám, Excelence, abyste z moci vám svěřené Jeho Výsostí a z vaší nepochybné oddanosti k Bohu všemohoucímu i církvi svaté, zasáhl. Je nutné vymýtit neřest, která spaluje vše nevinné a páchá nedozírné škody na dalších nevinných duších," dokončí svou obžalobu farář.

„Otče Leone," odpovídá hrabě s nejvyšší schopnou dávkou přetvářky a sebeovládáním, „prošetřím vaše stížnosti a pokud je shledám oprávněné, zakročím. Jsem tady pouze jeden den, nestačil jsem ani se všemi hovořit."

„Vaše Excelence, věřím ve vaši moudrost a spravedlivost."

„Tím si buďte jistej," skřípe zuby hrabě, „Jak jste spokojenej s příspěvky na vaši činnost a jak se stavbou nového kostela?"

„Jsem Vaší Milosti velmi vděčný za vše, co jest vykonáno pro zdejší farnost."

„Jsem si jistej, že i nadále budeme dobře vycházet. Jsem zvyklej oddělovat světský a církevní záležitosti. Nehodlám vám mluvit do vašich způsobů, očekávám to samé od vás," řekne lenní pán velmi důrazně.

„Bůh stojí nad námi všemi …"

„Bůh ano," přeruší hrabě kněze, „Bůh ano. Otče Leone, děkuju vám za vaše dobrozdání o zdejších poměrech. Promluvím si s osobama, který jste jmenoval a zjistím-li sebemenší jejich pochybení, vyvodím z toho důsledky," dodá a povstane, kývne hlavou k faráři a pak zamyšleně kráčí k oknu. Tím dává nepokrytě najevo, že považuje dnešní audienci za ukončenou.

S nevolí opouští jezuita salónek, v němž byl přijat, ale hlavu má vztyčenou. Možná jeho slova nepadnou na úrodnou půdu, ale on má před Bohem čisté svědomí. Přes možné následné ústrky vykřičel nahlas a zpříma všechny své výtky ke zdejší domácnosti.

Hrabě se dívá ven z okna, zase už pěkně chumelí a hutné vločky zasypávají již tak dost sněhem obtěžkanou krajinu. Po chvilce si nechává nastoupit hned celou řadu osob, o nichž tak nevybíravě hovořil Otec Leon. Pochopitelně jde o muže významného postavení, nikoli o služebnictvo, o mnohých z nichž také nereferoval jezuita právě lichotivě.

Zámecký pán se uvelebí v křesle a před ním v celé své nádheře stojí jeho správce Brizeux, jeho podkoní pan de Rigault, pobočník pan de Aboa, velitel jeho gardy kapitán de Barellia a také písař Delarigne. Pán si je všechny měří zlostným pohledem, kterým metá kolem sebe blesky. Drzost, s jakou mu kněz líčil zhýralou zdejší domácnost, ho stále ještě vytáčí, ačkoli se snaží zůstat navenek klidný. Byť s nepřehlédnutelně přísným výrazem.

„Pane Leandere," spustí zhurta a správce bledne, „Otec Leon mi vyprávěl velmi nelichotivé věci! Dle jeho slov jste ze zámku vytvořil semeniště všech nepravostí, jaké kdo kdy spatřil!"

„Vaše Excelence …“

„Mlčte a mluvte, jen když vás vyzvu! To platí pro všechny,“ přejede hrabě nastoupené hříšníky zdrcujícím pohledem, „Pane Leandere, moji synové vyrůstají v prostředí, za který by se styděl i provozovatel nevěstince! Podivně naplňujete svoje povinnosti, pane, velmi podivně.“

Brizeux má sklopenou hlavu, ztěžka dýchá, ale ani nedutá.

„Pane de Rigault,“ obrátí se pán na svého podkoního, „o vás je darmo mluvit! V loňském roce jste vojebal každou, která vám zkřížila cestu! Vaše nemanželský děti jsou rozesetý po celé zemi! Teď se sem vrátíte a dle všeho pokračujete ve svém počínání nanovo. Pane de Rigault, šukáte znovu nějakou z matek svých dvou zdejších dětí? No, teď odpovězte, když se vás ptám!“

„Ano, Excelence,“ nasadí zkroušený výraz Quido, ačkoli si příliš z běsnění pána nedělá. Možná má jen špatnou náladu, kněz ho vytočil a on si teď vylije zlost na jiných.

„Ano, pane? Kterou z nich, pane?“

„Obě, Excelence!“

„Obě? Můj ty Bože! Zvlášť nebo snad najednou?“

„Někdy zvlášť, někdy i najednou,“ odvětí s klidem podkoní a málem se rozesměje nad pohledy dalších přítomných, závistivý Filipa, obdivný klučiny Romaina a zděšený Leandera.

„Pane de Rigault, vy jste prase!“

„Asi ano, Vaše Excelence!“

„Ne asi, ale určitě! Ale nejste dle všeho sám. Pane de Aboa, prý od vašeho příjezdu na zdejší zámek neděláte nic jiného, než že se opíjíte a šukáte. I se svým přitroublým slouhou! S nějakejma děvkama, který vám dle všeho někdo zdejší velmi ochotně opatřil,“ vrhne pan de Godille zdrcující pohled na Brizeuxe, na kterého jdou málem mdloby.

„Otec Leon vám opomněl sdělit, Excelence, že občas taky vyspávám pořádnou opilost a doplňuji zásobu svýho semena,“ odpoví Filip vzdorovitě, takové plísnění před neurozenými a jemu naprosto nerovnými osobami ho popuzuje. Když ho chce plukovník setřít, a toto právo mu neupírá, má to učinit maximálně před Archibaldem, který je taky šlechticem na jeho úrovni. Možná ještě kapitán gardy by šel skousnout, ale správce a jeho písař už nikoli.

„Doplňujete zásobu semene? To je asi potřeba, když ho každý den tolik vystříkáte! No, alespoň že také nic nepopíráte,“ obrátí se Armand na svého kapitána, „Vy, pane, jste nadále nesmiřitelným nepřítelem Otce Leona? Doposud jste se mu neomluvil za vaše chování, kdy jste mu hrozil snad vyhozením z okna mého zámku?“

„Neomluvil, pane hrabě,“ přikývne pan de Barellia a spolkne vše další, co by rád poznamenal.

„Výborně. A teď ty, ty kluku,“ zadívá se přísně zámecký pán na písaře, „Je pravda, že si sháněl děvky pro bratry mého sekretáře pana Maurice?“

„Ano, Excelence,“ špitne jen Romain, do očí se mu derou slzy, s jeho místem tady je určitě konec, navíc má z hrozně vyhlížejícího hraběte děsný strach.

„A taky si s nima potom sám šukal?“

„Ano, Excelence,“ chvěje se po celém těle Delarigne.

„A šukáš s nima dál, co?“

„Jen občas …,“ hlesne písař.

„No jistě, jaký pán, takový kmán,“ blýskne pohledem hrabě na správce, který by chtěl být sto mil daleko, „Poslouchej, kluku, takže ty tu, na mojím zámku, provozuješ takovej pokoutní nevěstinec pro hosty? A sám zkoušíš svoje zboží? Což jsou asi moje sloužící, co?“

„Ano, Excelence,“ neodvažuje se odporovat Delarigne.

„Můj ty bože!“ spráskne pan de Godille teatrálně ruce, „Můj ty bože! Takže Otec Leon mi říkal naprostou pravdu! Jak to může ale tak dobře vědět, co?“ podívá se zle na správce.

„Otec Leon … zde má … asi svoje špehy,“ koktá zničený Brizeux.

„Čím dál tím líp!“ vrtí hlavou zámecký pán, pak se obrátí znovu na písaře, který se celý hrbí, klepe se a v očích má slzy, „Kolik ti je vlastně let, ty holomku?“

„Příští měsíc mi bude sedmnáct …," neodvažuje se zvednout zrak Romain.

„Takže šestnáct? Šestnáct let? A to už seš tak zkaženej?" vrtí hlavou Armand, pak náhle vstane a jde přímo k mladíkovi, který začne podvědomě v hrůze ustupovat. Hrabě ho však chytne za zátylek a donutí ho zvednout hlavu. Kluk se tváří, jako by očekával v každé vteřině smrtící úder, „Takže ti je vážně šestnáct let?"

„Ano, Excelence," zašeptá plísněný.

„Hrome, pánové," rozesměje se teď drsně a upřímně pan de Godille, „ten kluk se mi líbí! Hrome, podívejte se na něj! Vypadá jak neviňátko a takovej zvrhlík! Jak se jmenuješ?"

„Romain, Excelence."

„Romain. Tak poslouchej, Romaine, udělals na mě dojem. Škoda, že nejseš šlechtic a voják, udělal bych z tebe dalšího pobočníka, kterej by měl jen jeden úkol," plácne zámecký pán mládence po zádech, pak se obrátí k ostatním.

„Pane de Rigault, jestli si vyrobíte další potomstvo, tak vás dám vykastrovat. Nebo to radši provedu osobně! Nebo si snad myslíte, že tady na zámku budete mít víc dětí než já? Copak by se to hodilo? Hrome, jak ty dvě naráz zvládáte? Budete nám vo tom muset podat podrobnou zprávu. Do nejmenších detailů," nařizuje hrabě a už se směje i jeho podkoní.

„Rozkaz, Excelence," kývá.

„Pane de Aboa, nezdá se vám nespravedlivé, že zatímco vaše lůžko vám zahřívá nějaká coura, já a můj druhý pobočník pan d´Saisset usínáme sami?"

„Jistě nespravedlivé, Excelence," kývne Filip nejistě, nemá pro podobné žertování plukovníka takové pochopení jako podkoní.

„Pane kapitáne," říká teď pan de Godille velmi přísně, „je naprosto nevhodný, abyste vyhrožoval někomu vyhozením z okna a potom svoji hrozbu neuskutečnil. Až se ocitnete příště v podobný situaci, pane kapitáne, račte prosím konat a ne jen žvanit."

„Beru na vědomí, Excelence," rozjasní se tvář pana de Barellia.

„Pane Leandere, jak je možný, že tady máte nějakýho zasranýho donašeče, který pomlouvá naši spořádanou domácnost a nic s tím neuděláte? Koukejte zjistit, kdo je tím darebákem a potom ho nechte na můj rozkaz stáhnout z kůže. Pochopitelně zaživa a před všema sloužícíma!"

„To snad …"

„Leandere, přestaň se už tvářit tak upjatě! Copak si ještě nepochopil, že já na nějakýho Otce Leona seru? A to pěkně zvysoka? Ať si poroučí u sebe na faře, ale tady na zámku … No dobrá, dobrá," obrátí se zámecký pán, ujde pár kroků a stane před písařem, „Romaine, poslouchej, mohl bys mi doporučit nějakou služebnou, která by mi mohla ustlat postel? Nebo lépe ji rozestlat? No, co říkáš, ty uličníku, najde se taková?"

„Nějaká pro Vaši Excelenci?" valí oči Delarigne.

„Případně taky pro pana d´Saisset, mého pobočníka."

„Mohu se pokusit …"

„Ne pokusit, ale zajistit, rozumíš?"

„Ano, Excelence," nechápe stále obrat písař.

„Tak se snaž. Za odměnu tě pozvu na pohárek," slibuje pan de Godille.

„Vaše Excelence, přeci jen tak otevřeně …," odváží se protestovat Brizeux.

„Leandere, Leandere, začni se už chovat jako muž!" zatváří se přísně hrabě, „Jsi tady správcem a v mojí nepřítomnosti mě zastupuješ! Nenech si nikým nic diktovat, pamatuj si, zodpovídáš se pouze mně!" odmlčí se na chvíli, pak pokračuje, „Můj podkoní pan de Rigault i můj pobočník pan de Aboa prokázali velkou odvahu během našeho tažení, jsou urození pánové a na mým zámku si můžou šukat, koho chtěj a kdy chtěj. Do toho je nějakýmu faráři úplný hovno!"

„Ano, Vaše Excelence," sklopí hlavu Brizeux, ale spokojený s obratem zcela není. Je sice rád, že se hrabě nezlobí, ale děsí se toho, co asi přijde.

„Pánové,“ obrátí se ke všem přítomným pan de Godille, „čekají nás tady týdny, možná měsíce. Někdo je tady dobrovolně, někdo z donucení. Ale určitě tady nehodlám trávit čas rozjímáním v kapli. V jednom má ale Leander pravdu,“ zvážní na chvíli, „Před mými syny a jejich vychovatelkou se chovejte jako správní kavalíři. Co se bude dít, až narazíme soudek anebo až zavřeme dveře svejch ložnic,“ pokrčí rameny, „Možná vyrazíme na lov, mohli bysme zajet navštívit pana de Taille. Určitě si taky zašermujeme, abysme nevyšli ze cviku. Další dobrý nápady na zábavu jsou vítaný! Pane kapitáne, hodlám si prověřit vaše muže, doufám, že jsou dobře připravený.“

„Na Vaši Excelenci určitě ne,“ usmívá se Theodore.

„No dobrá. Jelikož už bylo všechno řečený, tak je nejvyšší čas pozvednout číše. Romaine, přiveď pana d´Saisset a zajisti nám dostatek dobrýho vína. Pane de Aboa, pozvěte i pana de Verdoyer. Ačkoli ho dvakrát v lásce nemám, je taky urozenej a respektuji ho jako vašeho podkoního. Leandere, pozvi ještě pana Athanase, vzorně pečuje o mý syny. Očekávám vás všechny do půl hodiny zpátky tady v salónku. Doufám, že Otec Leon už odešel,“ obrátí se hrabě na správce.

„Pokud vím, tak ano.“

„Konec konců jeho věc. Jestli se chce podívat, jak domlouvám hříšníkům,“ rozesměje se zámecký pán a s ním všichni ostatní, pouze Brizeux se musí přemáhat a Filip není nadšený z deklarované přítomnosti neurozených osob na plánované pijatice. Ale plukovníka obdivuje a respektuje.

„Pan hrabě všechno myslel vážně, pane?“ ptá se šeptem Delarigne svého šéfa, když spolu kráčejí po chodbě.

„Obávám se, že ano.“

„Úplně všechno?“ má Romain oči navrch hlavy.

„No, úplně všechno asi ne. Otce Leona pravděpodobně z okna vyhodit nenechá a taky toho špicla nestáhne z kůže. Ale kdyby mu padl do rukou, asi by dostal co proto. Ale bohužel to ostatní asi vážně myslel. Je teď vdovcem a má velmi obhroublé způsoby, daný dlouhou dobou u armády. Nečekají nás lehký časy, panstvo asi bude často opilý a bude se s kdekým pelešit,“ vzdychá Brizeux a raději se rovnou pokřižuje.

„S tou službou pro pana hraběte, to je taky doopravdy?“

„Tak to nepochybně. Tak se předveď,“ ušklíbne se Brizeux, „Můj ty bože,“ znovu se pokřižuje, „Šestnáctiletej písař má shánět holky do postele zámeckýho pána. Za odměnu se pak bude smět s ním vožrat! Otec Leon má pravdu, svět se řítí do záhuby! Jako bych už cítil, jak mě olizujou plameny ohně pekelnýho.“

„Pan hrabě je skvělý muž,“ opáčí Delarigne.

„Pan hrabě je pan hrabě, ty jsi ale jen písař a ještě skoro kluk! Na to nezapomínej,“ říká vážným hlasem Brizeux, ale tuší, že je teď už až druhý. Jeho podřízený dostal vlastně svolení hřešit si jak chce a ještě za to získává privilegované postavení. Mráz mu přeběhne po zádech, když pomyslí, čeho asi bude v nejbližších dnech a týdnech tento zámek svědkem.

NA ROMAINA A NA NAŠE BRKA

Delarigne se oddělí od svého šéfa a začne se shánět po Claire, neboť své pověření od zámeckého pána bere více než vážně. Je nesmírně pyšný na slova plukovníka, je si také vědom, že nesmí selhat. Svou milenku nalezne záhy a odvede ji na konec chodby v prvním patře, kde je nikdo nemůže slyšet.

„Co se děje?“ zubí se dívka, „Nebojíš se, takhle se ukazovat se mnou, přes den? Jindy seš dost vyplašenej, dáváš si tak pozor,“ dráždí ho.

„Nejde teď o mě,“ mluví on velmi vážně, „Dostal jsem od pana hraběte velmi důležitej úkol.“

„Důležitej úkol? Ty?“ dívá se ona nedůvěřivě.

„Já,“ odpovídá on pyšně, „Mám mu osobně zajistit služebnou, která mu bude rozestílat postel. Chápeš, co chce?“

„Rozestílat postel? Copak se vo něj nikdo nestará?“

„Rozestílat se vším všudy, rozumíš? Chce služebnou, která mu rozestele postel a pak v ní taky zůstane. Aby pana hraběte potěšila! On teď nemá manželku a je taky přece muž.“

„Pan hrabě pověřil tebe, abys mu sehnal nějakou ženskou do postele?“ valí oči ona, „Proč právě tebe, proboha?“

„Otec Leon si stěžoval, vykdákal panu hraběti, co bylo tehdy v létě, s Etienem a Victorem, taky se mnou. Řekl mu, co jsme dělali a tak.“

„Pan hrabě o všem ví?“ zbledne dívka.

„Ano, úplně o všem,“ přitaká on a vítězoslavně pokračuje, „Když mě začal vyslýchat, myslel jsem, že přišla moje poslední hodinka. Ale pak pan hrabě otočil, začal se smát a řekl, že jsem na něj udělal dojem. Pak mi nařídil, abych mu sehnal služebnou do postele a druhou pro jeho pobočníka pana d´Saisset. Jako už mají pan de Aboa a pan de Verdoyer a jako má hned dvě pan de Rigault.“

„Pan hrabě chce obyčejnou služku do svojí postele?“ ptá se pro jistotu Claire, zda se nepřeslechla. Stále se jí zdá, že mladík blouzní, dokonce si ho pozorně prohlíží, zda není opilý či zda nezešílel.

„Ano. Proto jsem tě nechal zavolat. Musíme mu nějakou najít.“

„Najít mu nějakou? Přímo pro pana hraběte?“ ptá se znovu ona.

„Hrome, copak seš natvrdlá? Vopokuju to už asi popátý!“ začíná být nervózní Delarigne, za pár minut má být zpátky v salónku a ona stále nechce pochopit.

„Romaine, to je báječná příležitost,“ rozzáří se oči Claire, „Moc ti děkuju, že sis vzpomněl na mě.“

„Na tebe? Tak jsem to nemyslel …,“ zarazí se on, přeci si jen dělá na dívku jisté nároky, kterých se nehodlá vzdát, zvláště když se mu teď vlastně dostalo souhlasu od zámeckého pána. Teď už mu nikdo nemůže nic vytýkat.

„Nemyslel? Tak koho mu chceš předhodit?“ zatváří se naštvaně ona.

„Claire, přece ty a já …,“ je on plný rozpaků.

„Romaine, pan hrabě tady nebude věčně a já ti slibuju, všechno ti pak vynahradím,“ vezme ho ona za předpaží a silně mu ho stiskne. Je nejen velmi do větru, ale taky hodně vypočítavá. Pokud si ji pan hrabě oblíbí, jistě se jí za intimní služby odvděčí, získá náhle jiné postavení, privilegia a možná taky nějaký ten zlaťáček dokáže ze zámeckého pána vymámit.

„Nechci se tě vzdát, teď, když mi dal vlastně pan hrabě svolení …,“ zatváří se on zarputile.

„Tak koho mu chceš dát? Nějakou husičku, co všechno pokazí a on se pak bude zlobit na tebe? Romaine, když mi zařídíš, abych získala možnost být u pana hraběte, až von odjede, všechno ti vynahradím. Slibuji, užiješ si jako nikdy předtím!“

„Víš jak dlouho tady bude? Co já do tý doby?“

„Panebože, vybereš si nějakou jinou. Když teď dostáváš úkoly vod samotnýho pana hraběte, jistě ti žádná neřekne ne,“ chlácholí ho ona, pak se rozhodne přitlačit, „Romaine, slibuju, sama ti domluvím jinou utěšovatelku. Jen mě dostaň k panu hraběti.“

„Potřebuji ještě jednu pro pana d´Saisset.“

„To nabídneme Michelle,“ zatváří se ona potměšile, „Romaine, nebylo by nejlepší mě panu hraběti představit hned?“

„Teď hned? Za pár minut se máme sejít v salónku …“

„Pan hrabě je ale teď asi u sebe, ve svých komnatách, ne?“

„Asi ano,“ pokrčí rameny Delarigne a usilovně přemýšlí. Na jednu stranu má s Claire jistotu, je pěkná, přítulná, není upejpavá a určitě pána uspokojí. Na druhé straně se jí nechce vzdát. Jenže když ji odmítne nabídnout panu hraběti, určitě ona bude trucovat a on o ni přijde tak jako tak. Láká ho také možnost si šplhnout a přivést služebnou panu hraběti téměř okamžitě po vyslovení jeho přání.

„Romaine, pojďme hned za ním! Když se mu nebudu líbit, nabídneme mu Michelle a když ani s ní neuspějeme, pomůžu ti hledat další," slibuje ona a málem sama vleče písaře ke komnatám zámeckého pána.

Písař rezignuje a sám teď natahuje krok, aby zastihl plukovníka ještě v jeho apartmánu. Musí o patro výš, kde se soukromé prostory hraběcí rodiny nacházejí. Claire za ním poslušně cupitá a vzrušeně dýchá, cítí obrovskou příležitost významně si polepšit.

Delarigne velmi nesměle zaklepe na dveře, což po chvilce zopakuje, o poznání silněji. Již se chystá dvojice mladých lidí zklamaně odejít, když se objeví ve dveřích hlava Sylviana, pánova osobního sluhy. Písař požádá, aby byl ohlášen. Velmi nesměle vstupuje do předpokoje hraběcí ložnice, z níž vyjde sám majitel panství. Netváří se právě přívětivě.

„Ach, to seš ty?" rozjasní se mu tvář.

„Vaše Excelence, omlouvám se za vyrušení …"

„Hrome, neomlouvej se a mluv. A nehrb se tak, nebo si vo tobě budu muset obrázek poopravit. Tak mluv, když už seš tady!"

„Vaše Excelence vyslovila jisté přání, rozkaz …," ošívá se mladík.

„No a?"

„Dovolil bych si Vaší Excelenci představit jednu služebnou, která by mohla splňovat požadavky Vaší Excelence."

„Už si sehnal … hrome, ty teda nezaháliš," zasměje se hrabě, „Co je zač? Doufám, že ne příliš použitý zboží."

„Vaše Excelence snad chce zcela neposkvrněnou …"

„Pannu? Proboha, jen to ne. Koho si mi teda přivedl?"

„Jmenuje se Claire, je docela pěkná a je jí šestnáct let."

„Teprve šestnáct?" zarazí se plukovník.

„Ano, ale rozhodně není nezkušená, Excelence."

„Zkušená milovnice v šestnácti? No, asi máme jiný představy. Ačkoli … Doufám, že je zdravá."

„To já taky," ujede písaři a hned toho zalituje.

„Copak! Ty uličníku, že tys s ní taky píchal, co?"

„Ano," sklopí provinile hlavu mladík.

„No a? Dobrá?" směje se hrabě.

„Nemám zase tolik zkušeností, abych mohl posuzovat …"

„Romaine, ty rošťáku. Vykašli se na skromnost. Jaká je v posteli? Živá? Náruživá?"

„Dle mého je velmi živá a … myslím, že by Vaše Excelence mohla být spokojená," je zřetelně zaražený Delarigne, necítí se opravdu být tím pravým, kdo bude posuzovat erotické vlastnosti nabízení dívky.

„Hm, kdy ji uvidím?"

„Čeká na chodbě, Excelence."

„Už je tady?" znovu se zasměje Armand, „Kruci, kluku, ty tedy umíš pohnout zadkem. No tak sem s ní, možná ti rovnou řeknu, abys mi přivedl další."

„Jistě, Vaše Excelence," uklání se písař a peláší pro svou milenku.

Claire vpluje do místnosti, snaží se působit sebevědomě a pokorně zároveň. Je jí jasné, že velmi záleží na prvním dojmu, pokud hraběte nezaujme, nařídí jistě Romainovi, aby mu přivedl ukázat další. Snaží se poukázat na své bujné poprsí, když už je střední postavy. Ale určitě není ošklivá, vlastně dle svého mínění má docela hezkou tvář i postavu. Pan hrabě je asi zvyklý na lepší, ale možná ve vojenském ležení musel dát přednost i daleko horším.

„Vida, Claire," prohlíží si plukovník dívku, stačí mu pohled do jejích očí a pochopí, že rozhodně nejde o žádnou netykavku a ohýnky v nich mu dávají tušit, že opravdu bude živá, když ne přímo rozpustilá. Nevypadá špatně, říká si v duchu, „Claire, vysvětlil ti Romain, co od tebe očekávám?" položí otázku nahlas.

„Ano, Vaše Milosti," zavlní se dívčina, „Jsem připravena splnit každé přání Vaší Milosti," sklopí zrak, ale pak hodí šibalsky očkem.

„Dobrá, zkusím to s tebou," kývne k její ohromné radosti zámecký pán, „Od týhle chvíle si spolu tady se Sylvianem mou osobní sloužící, komornou, nebo co já vím, jak se ty věci správně nazývaj. Romaine, ty to prostě zařídíš. Claire bude vod týhle chvíle jen pro moje komnaty, bude sem mít přístup a nikdo další už ji úkolovat nebude."

„O vše se postarám, Vaše Excelence."

„Výborně. Takový jednání mám rád. Rychlý, přímý, bez zbytečnejch kliček," zatváří se spokojeně pan de Godille, „Claire, služba ti začíná okamžitě, ačkoli já se sem asi vrátím až pozdějc … Máme totiž tady s Romainem ještě nějaký chlapský záležitosti," mrkne šibalsky okem na mladíka, který je blahem bez sebe, „Sylviane, postarej se o Claire. Ale ve vší počestnosti, ty holomku. Kdybych zjistil, že …," zahrozí prstem, „Tak šmik, jasný?" naznačí výstražným pohybem ruky velmi nepříjemnou proceduru.

„Jistě, Vaše Excelence," usmívá se sluha, už si pána oblíbil, i přes jeho časté výkyvy nálad.

Zámecký pán a písař vyjdou na chodbu a směřují ke schodišti. Mladík se nese jako páv, snaží se potlačovat svou radost. Pak si vzpomene na druhý úkol, který ještě nesplnil.

„Vaše Excelence, musím ještě zařídit … pro pana d´Saisset," osmělí se a osloví svého pána bez vyzvání.

„Pan d´Saisset počká," ušklíbne se hrabě, „Romaine, právě si získal právo se mnou popíjet v jedný místnosti, tak jako pan správce, pan doktor a další."

„Vaše Excelence je velmi laskavá."

„Ale jestli se mi nebude Claire zamlouvat, seženeš mi jinou."

„Jistě, Vaše Excelence. Stačí jen říct …"

„Stačí jen říct?" rozesměje se plukovník, „Kolik jich máš ještě v rukávu, ty uličníku? Co by tak dělal asi Otec Leon, kdyby tě viděl a slyšel? Vždyť von ani netuší, jak moc si doopravdy zkaženej!"

„Vaše Excelence, já pracuji velmi usilovně," ohradí se s největší možnou pokorou Delarigne, „Zeptejte se pana správce. Mnohdy se musím o vše postarat, když je pryč. Dává mi tolik práce, často dlouho do noci …"

„Jen si nestěžuj, určitě si čas na zábavu najdeš," ušklíbne se hrabě, „Ale uklidním tě, pan Leander vo tobě hovořil dobře, na rozdíl od Otce Leona. Což ti ale v mejch očích určitě nepřitíží," zasměje se srdečně, „Bože, až tohle všechno někdo faráři donese, ten pukne vzteky a všechny nás prokleje!" dodá ve chvíli, kdy stanou před dveřmi salónku.

Hrabě přejede pohledem po přítomných, pan de Rigault, pan de Aboa, pan de Saisset, pan de Verdoyer, kapitán, lékař a pochopitelně pan správce. Na stole se nachází několik džbánků s vínem, poháry.

„Pánové," zahlaholí plukovník, „dneska zapijeme můj návrat na můj rodnej zámek. Do domova, kde mám svoje syny," trochu se mu zachvěje hlas, jak sám sebe dojímá, „Pánové, jsem zvyklej dělat věci pořádně. Takže žádný upejpání. Leandere, musím pochválit tvýho písaře. Dobře si ho vychoval. Dal jsem mu před necelou půlhodinou úkol a už mi kdosi připravuje lůžko," zasměje se, „Nuže, dost už bylo smutku na tomhle zámku. Život jde dál a Karolína je tu s náma v našich synech. Pánové," přelétne znovu pohledem přítomné, „Jsem s vámi všema spokojenej. Se všema. Tohohle vyjádření si važte, já pochvaly moc často nedávám, že pane de Rigault?"

„Dá se říci, že jste v pochvalách zdrženlivý, Excelence," odpoví oslovený.

„Tak už dost řečí, chopme se pohárků. První přípitek bude patřit mé zesnulé choti. Druhý pak mojím dětem. Třetí věnuji tady tomu malýmu uličníkovi," plácne hrabě po zádech Delarigneho, který náhle neví kam s očima, ne každý na něho hledí přívětivě, minimálně u pana de Aboa čte v jeho očích pohrdání. I pan správce se tváří nepříliš radostně.

Hrabě ale nemá rád cavyky, během chvilky nechá upravit místnost tak, aby všichni bez rozdílu postavení seděli u jednoho stolu, který je pokrytý pitím a také studenou pečínkou a dalšími zákusky na tácu, aby bylo čím alkohol zajídat. Delarigne jako nejmladší, a také asi s nejnižším postavením, je

ustanoven číšníkem, ovšem s tím, že nemá zanedbávat vlastní konzumaci. Ale džbánky jsou na stole a každý kromě hraběte si vlastně dolévá sám, nebo si víno rozlévají navzájem.

„Romaine," nakloní se k písaři správce, „nedopíjej víno v poháru," radí.

„Nedopíjet?" zašeptá mladík, který je u vytržení, sedí u stejného stolu se zámeckým pánem a dalšími urozenci, jako rovný s rovným, ačkoli si obrovskou společenskou propast dobře uvědomuje.

„Pan hrabě nasadí hrozný tempo, když si nebudeš dávat pozor, skončíš brzo pod stolem. Budeš pak všem pro smích."

„Děkuji, pane."

„Co vy dva, co si tam šuškáte?" houkne směrem ke správci pan de Godille.

„Říkám jen Romainovi, že nás zítra bude hodně bolet hlava," odvětí Brizeux a zatváří se hrozně nešťastně, což vyvolá salvu smíchu u většiny ostatních.

„Leandere, Leandere," říká hrabě shovívavě, „Chápu, jen stěží dokážeš držet krok s vojáky. Taky bys chtěl určitě už zase pracovat a dávat úkoly i svému písaři. Tak s tím je pro dnešek konec. Slaví se můj návrat na Godille, práce se zapovídá."

„Rozumím, Excelence," odpovídá rezignovaným hlasem správce, „Ale to nic nemění na tom, že mi zítra bude hodně špatně."

„Z toho se vyspíš," mávne jen rukou hrabě, „Tak kde jsme skončili?"

„Podle vašeho předchozího prohlášení," ozve se Quido, „se teď má připít na Romaina, kterej je ve svejch šestnácti létech dočista zkaženej. A kterej pro vás zajistil, aby vaše postel byla pěkně vyhřátá, až do ní zamíříte. Ovšem na co si budeme připíjet dál, to není zatím stanoveno."

„Však vono se něco najde," zasměje se hrabě, „No tak, pozvedneme pohárek na našeho mladýho písaře, kterej přes den usilovně pracuje s jedním brkem, aby v noci využíval jiný brko. Podle všeho stejně usilovně."

„Na Romaina a taky na naše brka, aby v noci nezahálela," zvedne svůj pohár Quido.

„Na Romaina a na naše brka," opakují se smíchem i mnozí další.

KUPUJEME

Krušná jsou rána opilcova a ne každému je dopřáno vyspávat do oběda jako panstvu. Urozeným zahalečům, kteří se páchnoucí alkoholovými výpary stále ještě rozvalují v postelích. Přitom nejsou sami. Vedle Quida leží obě bývalé komorné paní hraběnky, jen si odskočily zkontrolovat děti, respektive služebnou, kterou starostí o ně pověřil sám jejich otec. Jemu si nikdo nedovolí odporovat. Pan de Aboa a pan de Verdoyer mají své lehké dámy z Angers a pan de Godille pak Claire.

Mladá služebná je na rozpacích, v noci se vrátil zámecký pán totálně zpitý, sotva se držel na nohách. Padl na lůžko a okamžitě usnul. O nějakých utěšovatelských službách nemohlo být ani řeč. Claire pána společně se Sylvianem uložila, přikryla přikrývkou a pak zaváhala. Nakonec ze sebe shodila veškeré oblečení a nahá si lehla vedle něho.

Zatváří se překvapeně, pan plukovník, když ji druhého dne kolem desáté spatří vedle sebe. Chvíli mu trvá, než se dostane do obrazu. Ovšem pak jí nařídí přinést vodu, kterou zkušený Sylvian již nachystal. Ten čeká na rozkazy v koutě místnosti. Claire se beze studu promenáduje nahá, podá pánovi džbánek, přitom se nakloní, až mu její ňadra spočinou kousek od jeho obličeje. Pán zneškodní poušť ve svých ústech, pak se chopí své služky a strhne ji na lůžko. Sylvian se bez jakékoli emoce zase posadí do kouta místnosti, možná až pán vyvrcholí, bude mít hlad či žízeň. Přivírá oči, ale slyší sténání obou souložících.

Kapitán Barellia už dávno kontroluje stráže, doktor Chapon pak všechny děti a nemocné na zámku. Správce Brizeux s děsivým výrazem ve tváři již také dávno pracuje. V koutku jeho místnosti sedí

bledý jak stěna Delarigne, je mu hrozně špatně, ještě v noci zvracel, teď má všechny známé příznaky po těžké opici. Ač se snažil držet rad pana Leandera, pít prostě musel a tím byl jeho osud zpečetěný.

„Půjdu zkontrolovat, zda panstvo něco nepotřebuje," zvedne se a málem to s ním švihne. Stále je opilý, nohy ho neposlouchají.

„Ty jim tak budeš platnej," zatváří se jak kakabus Brizeux, pak však mávne rukou. V tomhle stavu mu je písař stejně k ničemu, navíc on je v podobném rozpoložení.

Delarigne nejprve navštíví komnatu pana de Rigault, ač je již půl jedenácté, všichni tři spí, propletení pod poduškou do sebe navzájem. Podobně je tomu i u pana de Verdoyer a de Aboa. Pak si vzpomene, co měl zajistit pro pana d´Saisset a začne se shánět po Michelle. Nalezne ji rychle, setká se však s nevraživým pohledem. Nicméně ji zatáhne do své komnaty, je mu už jedno, zda je někdo uvidí a jak si obrázek bude vykládat.

„Kde je Claire?" vyštěkne dívka.

„U pana hraběte. Je teď u něj jako jeho komorná."

„Má ji tam na šukání, co?" ptá se ona zpříma.

„Tak nějak," pokrčí on rameny.

„Proč zrovna vona? Proč ne třeba já?" zatváří se skoro až nenávistně Michelle.

„Byla při ruce …"

„Lžeš! Je to kvůli tomu, že s tebou šuká, co? Za vodměnu si jí strčil do postele pana hraběte a ten ji teď sám šoustá. Je to tak, co?"

„Když to tak bereš …," pokrčí znovu rameny písař, hádat se je tím posledním, na co má dnešní hrozné dopoledne náladu.

„Na mě sis ani nevzpomněl. Teď asi chceš, abych ji nahradila v tvý posteli. Tak na to zapomeň," zatváří se velmi nevraživě Michelle.

„Jak myslíš," pokrčí do třetice rameny mladík, „Přemlouvat tě určitě nebudu. Bolí mě hlava, jak jsem se marně včera snažil držet krok s panem hrabětem v pití. Nejsi tady na zámku sama, je i dost jinejch dívek, co by rády na zámku sloužily. Co jsem ti vlastně chtěl … něco jsem pro tebe měl … ale to už je vlastně jedno," mávne rukou a pak jde ke dveřím, které otevře.

„Tak se hned nečerti," změní zcela výraz dívka, dojde jí, jak hloupě se zachovala. Písař si dle všeho ještě vylepšil svoje postavení a jak se zdá, získal si i přízeň samotného hraběte. Ač nikdo nic oficiálně neví, velmi rychle se rozšířilo, kterak na pokyn Delarigneho byla Claire převelena přímo k pánu domu. Další by nebylo jasné jen hlupákovi.

„Michelle, opravdu se nechci hádat," říká on unaveným hlasem, „Zlobíš se, nedá se nic dělat."

„Vždyť já se vlastně ani zlobit neumím," usmívá se teď ona, položí svou levou ruku na jeho pravačku svírající držící dveře, naopak svou pravou ruku natáhne směrem k jeho rozkroku. Její prsty vzápětí začnou lehce svírat obsah kalhot v této oblasti, „Pokud máš zájem, Romaine," pokračuje vtíravým tónem, „ráda ti poskytnu všecko, co ti v poslední době dávala Claire. Však sám dobře víš, že jsem minimálně stejně dobrá."

„Copak tak najednou?" ušklíbne se Delarigne, přitom je docela spokojený, dostalo se mu ukázky jeho vlivu na zámku a určitě i ostatní tuto skutečnost berou na vědomí. Ani činnost její ručky není nepříjemná.

„Jsi hezkej mladej mužskej," pokračuje ona a její pravačka zjišťuje, že pan písař na její činnost reaguje, „Pokud chceš hned, zavřeme jen dveře …"

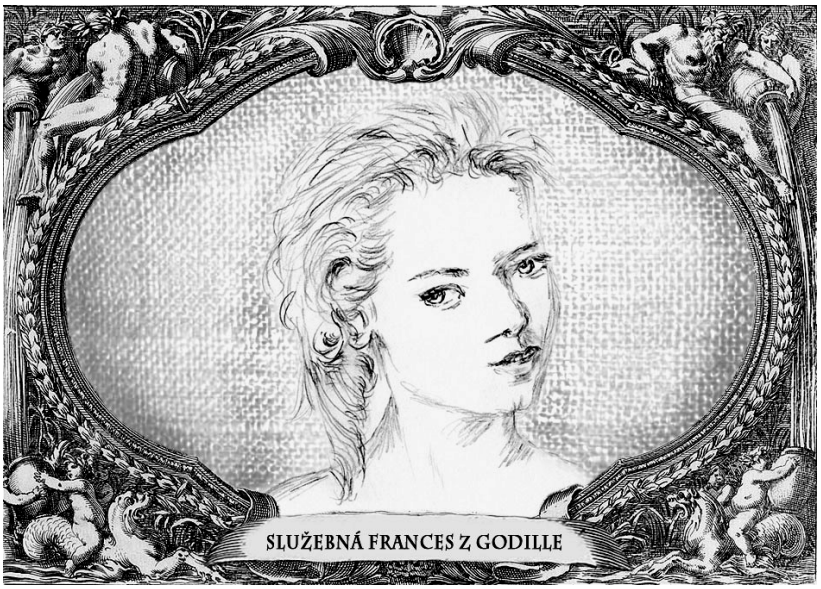
„Nezavolal jsem tě, abych s tebou teď šukal," jemně ji odstrčí ruku šmátralku Romain, „Jsem stejně po včerejšku jak praštěnej palicí. Pan hrabě si přeje, aby taky jeho pobočníkovi, panu d´Saisset, byla přidělena komorná, která bude plnit všechna jeho přání. Vyslovený i jen naznačený."

„Chceš mě poslat k panu d´Saisset, abych s ním šukala?"

„Po pravdě, napadlo mě to, dřív, než možnost, že bych si tě nechal pro sebe," přizná otevřeně Delarigne, „Ale když tě tam nepošlu, musím mu poslat jinou. Nevím, kromě vás dvou tu žádnou tak dobře neznám."

„Mám si vybrat mezi tebou a panem d´Saisset?“ ptá se ona a v hlavě jí šrotuje. Co pro ni bude výhodnější? Pan d´Saisset je již pravým mužem, je šlechtic, pobočník pana hraběte. Jenže za pár týdnů odjede, možná nadlouho, možná navždy. Jo, spát s panem hrabětem, to je něco jiného. Ale pokud má volit mezi jeho pobočníkem a jeho písařem … kdo pro ni bude do budoucnosti důležitější? Pokud Romain shání dívky do postele zámeckého pána, musí mít jeho důvěru. On tu bude i později a on bude o mnohém rozhodovat. Pro koho má tedy roztáhnout nohy, co pro ni bude prospěšnější?

„Svým způsobem … musím nějakou dohodit panu d´Saisset, pokud budeš ty svolná sem tam zaskočit do tohohle mýho kamrlíku …“

SLUŽEBNÁ FRANCES Z GODILLE

„Myslíš, že si pan hrabě Claire nechá?“

„Jak to mám vědět. Ale jak ji znám, určitě se bude činit …“

„Třeba bude chtít i jinou.“

„Možná ano, pokud nebude spokojenej nebo … pokud bude chtít změnu.“

„Pak bys mě mohl doporučit.“

„Možná,“ usměje se nad vypočítavostí dívky Delarigne, přitom ho zle bodne v hlavě, žaludek má jak na vodě, chvěje se, není dvakrát upravený, páchne.

„Romaine, počkej chvilku, vím vo jedný, co by mohla obšťastnit pana d´Saisset,“ zatváří se potměšile Michelle, košile bližší než kabát, má možnost si omotat písaře kolem prstu a jelikož ten je jedna ruka s panem správcem a teď možná i panem hrabětem, jeví se jí její volba správnou.

„Dobře, počkám tady, natáhnu se na postel, přiveď ji sem,“ navrhne Delarigne a služebná již na nic nečeká a vyráží pro svou kolegyni. O níž ví, že také není netykavka, je ochotna dát svým kolegům sluhům či zdejší gardě.

„Tak tohle je Frances, je jí šestnáct a ví, co má dělat,“ probudí písaře hlas Michelle, která dovleče děvče jí podobné, místní služebnou, která neváhá obšťastňovat mužskou část osazenstva zámku.

„Ví, co má dělat?“ zvedá se ztěžka Delarigne.

„Ano, nemusíš mít strach.“

„Frances …,“ postaví se mladík na nejisté nohy, „Víš co, pojď rovnou se mnou, navštívíme pana d´Saisset v jeho ložnici.“

Jmenovaný pobočník pana hraběte ještě vyspává, nicméně vstup písaře a jeho doprovodu ho probudí. Válí se v krásných, čistých a voňavých povlacích ve svém zapraseném obleku, pouze boty leží vedle postele.

„Pane,“ ukloní se zdvořile Delarigne, „na přání pana hraběte vám přivádím Frances, která se o vás bude starat během vašeho pobytu na zámku. Po všech stránkách, pane,“ dodá a významně se na napůl spícího opilce podívá.

„To je … pro mě … od pana hraběte …,“ snaží se soustředit své myšlenky pobočník.

„Ano, pane. Od této chvíle je pouze pro vás.“

„Rozumím,“ usměje se šlechtic.

„Pane,“ řeknou zároveň písař i dívka, vzdají úctu a zatímco mladík odejde, přidělená služka setrvá.

Delarigne poděkuje Michelle, domluví se s ní na jejich vzájemném bližším poznávání a vrátí se do pracovny správce. Ten zrovna pije hltavě vodu, přitom se mu ruce chvějí.

„Romaine, jestli to takhle půjde dál, tak běda nám," zoufá si Brizeux.

„Na co narážíte, pane?"

„Na co? Panstvo nemá nic na práci, jen odpočívat, než zase vyrazí se bavit, dávat bezbožně všanc své životy a zabíjet. Ale my? Musíme vymyslet způsob, jak se z toho dostat. Abysme nemuseli s nimi popíjet."

„Mně je sice taky špatně, ale mít možnost pít se samotným panem hrabětem …"

„Jo, ale kdo za tebe udělá tvoji práci? Podívej se, jak vypadáš! Navíc se mi vůbec nelíbí, čím tě pan hrabě pověřuje. Tvoje povinnosti jsou jinde, než shánět pánům chudáky služky do postele."

„Nevypadaly, že by jim to vadilo …," ujede písaři a hned svých slov lituje.

„Protože jsou stejně zkažený jako ty! Romaine, dávej si dobrej pozor! Pořád pamatuj, kdo seš. Sloužíš jim jen pro zábavu, jen proto tě nechaj s nimi popíjet. Možná především natruc Otci Leonovi, který nepochybně včera pana hraběte pořádně namíchnul. Ale oni jsou panstvo, my jen jejich sloužící."

„Mám snad odmítnout …"

„Odmítnout? Přání pana hraběte? Co tě nemá!" zavrtí hlavou Brizeux, „Jenom se musíme nějak vymluvit, nějak ho přesvědčit, že se nemůžeme každej večer opít, protože pak nemůžeme pracovat. A podívej, co všechno nám tady stojí. To ani nemluvím o pravidelnejch kontrolách, který jsem dnes prováděl ledabyle nebo vůbec, protože mi bylo hrozně špatně. Je mi pořád špatně," opraví se.

„Vy se na mě zlobíte, pane?"

„Zlobit? To bych měl, kluku ničemná," láteří správce, ale z jeho hlasu je patrné, že spíše pro formu, „Přijdeme všichni do pekla, v tom má Otec Leon pravdu. Koho jsi vlastně poslal do jejich postelí?"

„K panu hraběti Claire a k panu d´Saisset šla Frances."

„I Frances? Panebože! Tady …," mávne jen rukou Brizeux, „Raději mi už nic neříkej. Radši se pokus přepsat tyhle listiny. Nemůžeš nic nedělat, i když se máš teď starat o urozené pány. Proboha, běž radši zkontrolovat, jak pokračujou přípravy v kuchyni," zvolá, když vidí, jak se mladík chápe třesoucí se rukou brku.

Oběd podávaný kolem půl třetí proběhne v klidu, pak si plukovník k sobě zavolá svého správce. Potřebuje s ním domluvit další program a také ho zajímají možné nákupy pozemků, které mu naznačil Maurice a jehož dopis osobně Brizeuxovi přivezl. Ten podá velmi stručnou informaci o stavu zámku, pokladny a pokračujících pracích. Šetří slovy i fakty, neboť většinou pána znudí.

„Zítra chci zajet na zámek Taille. Vezmu si s sebou jen Quida," přejde náhle k jinému tématu plukovník.

„Jen vy dva? No, je tu sice bezpečno, ale všude jsou hromady sněhu … a pak, nač máte svoji gardu?"

„Aby chránila zámek, panství, moje syny a můj majetek. Já žádnou ochranu nepotřebuju. Pojedeme na koních, tak jsme rychlejší. Možná si půjdu i dřív lehnout … jinak, pochval toho svýho škrabáka, ta dívka, co mi ji poslal, je vopravdu dobrá. Takovej diblík."

„Ano, Excelence," protáhne obličej Brizeux.

„Leandere," postřehne výraz svého služebníka hrabě, „tobě se naše počínání nelíbí, což?"

„Excelence, mohu mluvit otevřeně?"

„Pochopitelně, ale jen když jsme sami," zvedne varovně prst Armand.

„Excelence, nepřísluší mi soudit, jak se baví urození pánové. Ale mám jistou zodpovědnost za zdejší služebnictvo, včetně písaře …"

„Rozmazluju ti ho?" zasměje se pan de Godille.

„Excelence, není zvyklej pít …"

„Tak se musí zaučit, není-liž pravda."

„Zaučit a zničit, to je rozdíl. Vždyť je dnes zcela k nepotřebě."

„Opravdu? Pan d´Saisset by byl asi jinýho názoru, s tou svou komornou je taky velmi spokojenej, aspoň jak mi děkoval."

„Excelence, ty dívky jsem najal za jistým účelem …“

„Však jim trocha zkušeností neuškodí. Navíc nejsou panny a pravděpodobně se tady usilovně peleší se svými vrstevníky ze služebnictva nebo kdoví s kým. Takže Leandere, zameť si napřed před vlastním prahem, než nám začneš kázat něco o mravech.“

„Excelence, nikdy bych si nedovolil …“

„Leandere, nechme už toho,“ nehodlá se hrabě v tomto tématu dále patlat, „Že si vobčas vezme panstvo služky do postele, je ve většině domů skoro až tradicí. Budiž, můžu tvýho písaře trochu ušetřit, ale ten kluk se mi líbí a dal jsem mu slovo, že se mnou může popíjet. A co znamená moje sám dobře víš. Konec konců, Leandere, pokud je tradicí, že panstvo šoustá svoje služebný, tak určitě není tradicí, že by sloužící, i ti nejvýše postavení, popíjeli s urozenými pány. Však se na to taky pan de Aboa pořádně škmouří. Já si ale vážím dobrý práce, i když dotyčnej nemá právě ten nejlepší rodokmen. Dávám vám tím najevo svoji spokojenost, chápeš?“

„Vaše Excelence,“ pobledne Brizeux, „Romain i já si velmi vážíme, že nás Vaše Excelence zve ke stolu, i večer, na vaše oslavy. Ale Vaše Excelence, nejsme na něco takového zvyklí a druhý den jsme naprosto nepoužitelní. Takto budeme Vaší Excelenci špatně sloužit …“

„Na tom něco je,“ zamyslí se Armand, „Budiž, ať je po tvým. Dostaneš právo kdykoli odejít, když už budeš mít dost. A toho svýho písáka si vzít sebou. Ale už o tom nebudeme dál mluvit.“

„Děkuji, Vaše Excelence.“

„Tak se vraťme k těm pozemkům. Máš něco zajímavýho?“

„Ano, Excelence,“ oddychne si správce, snad se mu alespoň podařilo dosáhnout mírného úspěchu, pokud nebude držen na všech pijatikách, „Není právě moc dobrá situace, pro většinu vlastníků půdy. Zimy jsou už delší dobu kruté, panuje bída, hlad, ale bohužel taky neúroda. Ceny plodin tím sice vzrůstají, ale když se neurodí … Ke všemu mnohý hospodaří velmi ledabyle, spoléhají se jen na příjem z půdy, odvody nájemníků … jenže, kde nic není, ani smrt nebere.“

„Zkraťto, Leandere,“ vyzve pan de Godille svého správce k věcnosti.

„Ano, Excelence. Považuji však za nutné vás seznámit s nelehkou situací …“

„A tím dát vyniknout vlastní výjimečnosti, což? Protože nám se daří dobře, ne?“ ušklíbne se hrabě.

„Proto o tom nemluvím,“ trochu zalže Brizeux, „Ale když už jste naznačil … Excelence, naše příjmy, naše hlavní příjmy, spočívají v něčem jiném. Musím se pochválit, Excelence, ale už jsme skoro schopní zajistit příjem pro zdejší panství tady, přímo v Anjou. Prostředky od pana Maurice jsou pak nad rámec, na další rozvoj …“

„Leandere, tohle já přece vím. I proto jsem velmi shovívavej k vašim různým výstřelkům, proto vás zvu ke stolu. Máte pro mě cenu a tý jsem si vědomej,“ hovoří bez okolku pan de Godille.

„Excelence, už jsem skoro na konci,“ nedá se tentokráte odbýt správce, „Vzhledem k dalším obchodům, které zde rozvíjíme, za velké pomoci pana Maurice a pana Coiffiera mladšího,“ pochválí své nové společníky, „se nám daří tak dobře. Nakupujeme, prodáváme, zprostředkováváme obchody. Mluvil s vámi pan Maurice o jistém panu Fouquetovi?“

„O Fouquetovi?“ zpozorní hrabě, splete si teď dva bratry a dumá, co může tento mladík vědět o aktivitách jeho tajemníka pro tajné služby státu.

„Jistý pan Nicolas Fouquet, on a jeho rodina má tady velký vliv, doporučil nám další vhodné osoby. Expandujeme směrem k moři, do Nantes, ale i jinam. Nevím sice, kde mi hlava stojí, ale …“

„Zase už se chválíš,“ upozorní zámecký pán, správce je jako vždy rozvláčný, nejde přímo k věci a tím svého pána vytáčí.

„Myslím … prostě, Excelence, jak se zdá, zůstává nám určité množství prostředků, které navrhuje pan Maurice vložit do různých nákupů. Které mohou v budoucnu přinést velký zisk. Toto ale doporučují i jiní …“

„Vím, hovořil jsem s Mauricem. Cením si zkušenosti pana de Saint-Grevy, tedy pana Coiffiera staršího. Ten si už pěkně nahrabal. Navíc prej hrozí, že se zhroutí nějaký bankovní domy nebo co, tomu

nerozumím. Ale prý se dá na všem vydělat. Tak už mě netrap a řekni, cos tady vymyslel," dodá skoro až prosebně.

„Excelence, požádal jsem o pomoc svého tchána. Je velmi zdatný obchodník, zpočátku jsem mu tolik nedůvěřoval, ale v poslední době …"

„Leandere!" zaúpí pan de Godille.

„Excelence … vždyť já se snažím. Ale pokud má Vaše Excelence pochopit souvislosti, nemohu mu je přece podstatný věci zamlčet," říká Brizeux se zoufalstvím v očích.

„Panebože!" zvolá naopak hrabě, pak jen máchne rukou, hodí do sebe pohárek vína a dalším verbálním pohybem vyzve svého služebníka k pokračování.

„Můj tchán mi pomáhá. Jak jsem již říkal, mnozí v kraji mají problémy. Což se dá využít hned dvěma způsoby. Tím prvním je od nich za výhodných podmínek odkoupit některé nemovitosti, například půdu, domy, od těch movitějších třeba i celé panství, pokud jich vlastní více a toho méně lukrativního se chce zbavit. Za druhé je možné jim půjčit nějaké peníze, za výhodný úrok a proti vhodné zástavě. S tím, že se tak trochu dopředu počítá, že jen obtížně bude dluh vracet a pak vznikne nárok na zástavu, kterou za půjčku ručí."

„Tomu se říká lichva, ne?" ušklíbne se Armand.

„Svým způsobem máte pravdu," pokrčí rameny Brizeux, „Vlastně je ještě třetí možnost …"

„Ještě třetí možnost, jak je oškubat?"

„Dají se koupit jejich dluhy. Mnozí mají drobné věřitele, nedluží jim mnoho. Například různý živnostníky, obchodníky. Ti zoufale potřebují peníze. Ne nějakou pomyslnou zástavu, ke které se stejně hned tak nedostanou, navíc nemají takový vliv …"

„Jako máme my?" začíná plukovník ožívat.

„Ano. My můžeme počkat, vyhrožovat soudy, máme i na úplatek soudci, aby správně rozhodl, máme vliv na státní správu … prostě se dají koupit různé dluhopisy. Ovšem daleko pod cenou. Uvedu příklad. Někdo dluží tisíc liber. Ovšem věřitel se nemůže k penězům dostat. My ale dluh koupíme, ovšem třeba jen za tři sta, čtyři sta liber, někdy i méně. Zoufalý věřitel nutně potřebuje hotovost a tak prodá, někdy ještě výhodněji. No a my pak máme v rukách větší dluh a můžeme s dlužníkem začít jednat."

„Co ale když ten dlužník vopravdu nic nemá?"

„Excelence," usměje se shovívavě Brizeux, „pochopitelně si vše musíme dopředu prověřit, vyzjistit. Musíme vědět, že dlužník má něco, co chceme my. Třeba má nějaký statek, pole, louky, lesy, domy. Něco, čím svůj dluh může splatit. Pak se s ním dá jednat. Nabídneme i pro něj třeba výhodnější vyrovnání …"

„Pro něj výhodnější?" vrtí hlavou plukovník, „Co pro něj může bejt výhodnější, když ho chceme voškubat?"

„Zdánlivě výhodnější," opraví se správce, „Zase uvedu příklad. Nakoupíme na někoho dluhopisy třeba v hodnotě deseti tisíc liber. My je však skoupili jen za čtyři tisíce. Dlužník má statek v hodnotě šesti tisíc liber. No a my mu nabídneme vyrovnání. On nám přenechá statek za šest tisíc liber a my zničíme dlužní úpisy za deset tisíc liber. On ušetří čtyři tisíce, zdánlivě, my ale statek za šest tisíc liber máme za čtyři tisíce liber," vysvětluje zaníceným hlasem.

„Když je to tak jednoduchý, proč to nedělaj všichni?" zarazí se hrabě.

„To je jednoduché, Excelence. Abyste mohl takto postupovat, tak musíte mít skutečné peníze. Ale ty v týhle době má opravdu málokdo. Proto ten, který je bohatý a má peníze, může být ještě bohatší. Když chytře peníze vynaloží. Půda a nemovitosti, ale také cennosti, umělecká díla, to vše má trvalou hodnotu. Až bude líp, až se těžké časy přeženou, přinese tenhle majetek daleko víc. Má to i druhý háček, Excelence, pokud nechcete nalítnout, musíte si všechno dobře prověřit. A jak už jsem říkal, mít možnost na dlužníka opravdu přitlačit. Pohrozit mu a donutit ho dluh uhradit. Z nějakého chudáka řemeslníka si například urozený dlužník nic nedělá. Ale když bude vědět, že proti němu stojí mocná skupina či lidé, kteří mají vliv a schopnost ho popohnat k zodpovědnosti, to už je jiná."

„Vždyť říkám, lichva," rozesměje se pan de Godille.

„Možná lichva,“ usměje se Brizeux, „ale nezdá se, že by nás někdo mohl či chtěl popotahovat. My máme peníze, tedy si můžeme dovolit více.“

„Prosím, já přeci nic nenamítám,“ pokrčí rameny šlechtic, „Pro koho ty teď ale vlastně pracuješ?“

„Já? Především pro vás, Excelence. Vlastně vždycky pro Vaši Excelenci, protože některé výnosy jdou do tajné společnosti, jejíž jste členem. Možná i trochu pro sebe,“ přiznává barvu správce, „Vždycky ale hájím vaše zájmy, Excelence.“

„Budiž, Leandere. Ale mě především zajímá, co bude skutečně moje. Tedy ne, co bude patřit oný tajný společnosti, z níž mám jen podíl. Do čeho dám svoje vlastní peníze a co mi bude říkat pane. Jenom mně!“

„Chápu, Excelence. S mým tchánem jsem pro vás osobně připravil několik nabídek, které se mi zdají výhodné. Vaše Excelence se může dostat tady v kraji poměrně levně k několika nemovitostem, je k mání pár statků, jedno menší panství, dva domy v Angers.“

„Je to vopravdu tak výhodná koupě?“ zatváří se hrabě nedůvěřivě, přeci jen je velmi opatrný, než vydá větší částku ze svých vlastních peněz.

„Jsem o tom přesvědčený, Excelence. Možná by nebylo špatné, kdybych Vaši Excelenci seznámil s mým tchánem. On je v tomto určitě zkušenější, na moji žádost vše znovu prověřoval. Pokud by Vaše Excelence souhlasila …“

„Pro mě za mě, snad bude tvůj tchán stručnější,“ ušklíbne se plukovník, „No, no, jen se tak neškmouři, však tě nijak zvlášť nekárám. Hlavně abysme měli dost peněz na tenhle zámek a na moje výdaje,“ upozorní.

„Na to vždy pamatuju, Excelence.“

„Můžeš mi teď sdělit podrobnosti? Vem ty nabídky hezky jednu po druhý, u každý chci taky slyšet cenu. Ale stručně, jasně, po vojensku. Ty svoje kudrlinky si nech pro jiný, rozumíš?“

„Jistě, Excelence,“ přikývne správce a sáhne po deskách, které předtím odložil na stolek. Přemýšlí, jak vše vyjádřit co možná nejvýstižněji a přitom pána nenudit.

PROSBA BARONKY DE TAILLE

Je krátce po druhé hodině odpolední a dva jezdci se blíží k zámku Taille. Ačkoli se místní snaží cestu udržovat, je teď zapadaná čerstvým sněhem, do něhož koně opatrně vkládají svá kopyta. Také oba muže v jejich sedlech zdobí na mnohých místech nános čerstvého prašanu.

Hrabě de Godille a jeho věrný podkoní pan de Rigault už hodiny tráví v nepohodě a těší se na cíl své neuvěřitelně pomalé cesty. Už nepochybují o tom, že dnes zpátky nepojedou, rozhodně požádají o nocleh. Což jim stejně asi pan domácí nabídne. Sníh a mráz je nehezká kombinace, i pro otrlé vojáky.

Baron de Taille projeví nefalšovanou radost nad příjezdem hostů, ale stejný výraz má i jeho manželka Gabriela. Služebnictvo se může přetrhnout, aby byli všichni spokojeni. Zdejší pán se svou chotí zajíždějí často na zámek Godille, nicméně vzhledem k hroznému počasí se v poslední době intenzita jejich návštěv snížila. Armanda viděli naposledy v létě, když dorazil po smrti své manželky. Právě smrt vrhá stín na dnešní návštěvu, ačkoli od ztráty prvorozené dcerky hostitelů uplynul už rok a od smrti jejich sousedky více než čtyři měsíce.

Oba hosté jsou pozváni ke stolu, obrazně řečeno, neboť se uvelebí v salónku. Jsou však záhy zásobeni dostatkem pokrmů i pití, navíc je místnost dobře vytopena a tak mohou návštěvníci ze zámku Godille postupně rozmrznout. Kupodivu nejprve dostane nejvíce příležitosti Quido, který musí vylíčit závěr letošní nepříliš úspěšné kampaně v Katalánii. Teprve pak velmi stroze popíše hrabě svůj pobyt v Paříži, kde se zúčastnil několika významných slavností, po boku prince de Condé.

„Jsem vám velmi vděčný za dohled nad mým panstvím, v době mojí nepřítomnosti,“ zakončí plukovník své vyprávění.

„Ve skutečnosti žádný není," usmívá se paní baronka, „Vše tam běží jak má, váš správce je velmi schopný a také vámi najatá vychovatelka se jeví velmi dobře."

„Přesto jsem klidnější, když vím, že nad mým majetkem a mými syny, tím nejdražším co mám, bdí oko mého přítele," odvětí pan de Godille a ani nepostřehne, jak se tvář hostitele bolestně stáhla, když hovořil o svých synech. Neušlo to však jeho choti a ani podkonímu.

„Jak dlouho se vlastně chcete zdržet?" zeptá se raději pan de Taille.

„Počítám tak nejméně dva měsíce. Ačkoli mám dohodu s princem, jakmile bude potřeba, nechá vzkázat a znovu vytáhneme na nepřítele," vysvětluje hrabě, „Bude taky záležet, jakým úkolem bude pan de Condé pověřenej, ale jistě si nedovolí takového válečníka nechat dlouho zahálet. Něco se šuška pro změnu o Flandrech, tam, co jsme byli před rokem."

„A kde jste dosáhli skvělých úspěchů."

„Bohužel letos se vavříny chlubit nemůžeme," poznamená plukovník rozmrzele.

„Není každý den posvícení, příteli. Ale pan princ je skvělý vojevůdce a vy skvělý velitel svého anjounského pluku. Však mnoho zdejších šlechticů si považuje za čest, že jejich synové mohou být jeho členy," chlácholí hosta hostitel.

„Dost se jich nevrátilo …."

„Ale o to více jsou ceněni ti, co si přivážejí vavříny vítězství. Máte v kraji skvělou pověst, přes vysoké ztráty, které váš pluk vloni postihly. Věřte mi, být členem vašeho pluku je čest. Bohužel se smrtí musejí rekruti počítat. Zemřít na bojišti je svým způsobem také čest, určitě jde o lepší smrt, než když vás skolí nějaká neznámá choroba," říká Horné a tentokráte se bolestně stáhne tvář jeho manželce. Její choť se doposud nevyrovnal se smrtí své milované dcerky. Nevědomí, proč vlastně musela zemřít, ho stále hněte. Vždyť nic tehdy nezanedbali.

Všímá si i Quido, je o hodně pozornější než jeho pán. Baronovi je sice už sedmatřicet, ale stále má atletickou postavu. Ovšem ztratil svou jiskru, o tom nemůže být pochyb, také tvář vykazuje známky stárnutí. Zdá se, že v poslední době spíše strádá duševně než fyzicky. Možná k tomu také přispívá zdejší zahálčivý život, ačkoli často jezdí na koni, cvičí i loví.

Zatímco po společném posezení se jdou hrabě a baron podívat do stájí i na zbrojnici, zdrží paní domu mladého podkoního. Začne se ho vyptávat na věci kolem armády, zajímá se o různé podrobnosti z tažení, projevuje nezvyklou aktivitu.

„Vás něco trápí, paní baronko," konstatuje po chvíli Quido.

„Máte pravdu," usměje se bolestně Gabriela, „Podle vašich pohledů jste si také všiml, jak můj muž tady v poslední době strádá."

„Zdá se mi takový … posmutnělý," hledá mladík vhodné slovo na vyjádření svých pozorování.

„Jsme tady vlastně už pět let," vzdychá baronka, „Mému muži chybí společnost, možná i armáda, ve které byl tolik let. Také je velmi zklamaný … pan hrabě má už pět synů a my na prvního čekáme marně," zaleskne se jí v očích. Přitom se snaží, dala už svému muži tři dcery, z nichž prvorozená bohužel zemřela. Ale syn stále není a tím pádem není ani pokračovatel rodu.

„Jste ještě mladá, paní baronko, syn ještě určitě přijde," snaží se o pozitivní náhled Quido.

„Tolik se modlím k Bohu. Kéž byste měl pravdu a on moje vroucí motlitby vyslyšel," zní hlas zámecké paní velmi teskně, „I můj otec by si vnoučka tolik přál … ačkoli ten by byl raději, kdyby se narodil mému bratrovi, jistě chápete. Ale já porodila jen tři dcery, z manželství bratra a sestry zatím žádný potomek není," vylévá si dál srdce, jako by mladý voják byl náhle objevenou vrbou.

„Určitě se vše v dobré obrátí," chlácholí nešťastnou ženu podkoní.

„Omlouvám se, jen vás obtěžuji se svými starostmi," přejede si rukou přes oči Gabriela.

„V žádném případě, paní baronko. Vždyť znám dobře vašeho pana bratra, znám dobře i vás i vašeho muže. Bohužel však jen stěží můžu v tomto pomoci, snad jen motlitbou."

„Možná přeci jen byste mohl. Jde o mého muže," přichází k postatě vyvolaného rozhovoru paní de Taille, „Jsem sice velmi ráda, že je můj muž stále se mnou, ale na druhé straně mám obavy. Změnil se, od doby, co jsme se brali, z lásky, ne z rozumu, jak je často zvykem. Ale cítím, že když nepřijde změna, brzo

se nenávratně poškodí náš vztah. Můj muž je čím dál tím více podrážděný, ačkoli dříve skoro nepil, teď si často nalije. Dřív s tím měl také problémy.“

„Slyšel jsem, paní baronko.“

„Právě. Ale především můj muž chátrá a vzájemně se odcizujeme. Jsme tu zavřeni jako v kleci, možná v hezké, zlaté, ale kleci. Což může být nějaký čas pro pár příjemné, ale po čase …“

„Jak bych ale mohl být já nápomocný?“ je na velkých rozpacích mladík.

„Především se s vámi chci poradit. Můj muž už před pěti lety opustil službu, ale co myslíte, byl by problém se do ní vrátit?“

„Myslíte, aby váš muž znovu vstoupil do služby? Do armády?“

„Čím jiným by se dokázal rozptýlit,“ povzdechne si ona bolestně, „Nějaký čas bychom si od sebe odpočinuli, zároveň by manžel přišel na jiné myšlenky. Pochopitelně mám velký strach, zvlášť když poslouchám, jak velké jsou ztráty …“

„Bohužel, paní baronko, smrt k armádě patří. Nevyhýbá se ani těm nejurozenějším, důstojníkům. V tom vám nemohu lhát.“

„To ani nemusíte, pane. Jsem si všech rizik vědoma. Vím, že mohu svého muže ztratit navždy, ale pokud se něco nezmění, ztratím ho také.“

„Možná máte pravdu, paní baronko. Pan baron je jistě výborný voják, vrátit se může. V jeho postavení a s jeho zkušenostmi jistě získá i dobrý post. Ale netuším, jak bych já …“

„Pane, mohl byste nějak nenápadně naznačit … Právě o tom se s vámi chci poradit. Budete teď v Anjou asi dva měsíce, jak jsem pochopila. Určitě se pan hrabě a můj manžel setkají vícekrát. Asi půjdou na lov, zacvičit si. Vy pana hraběte vždy doprovázíte. Pane, hledám způsob, jak vše zaonačit tak, aby nešlo o můj nápad. Jinak by mohl mít manžel dojem, že se ho chci zbavit. Ale já skutečně myslím jen na jeho dobro. Potřebuje změn, aby se zase stal tím, kým byl před pár roky.“

„O vašich dobrých úmyslech bych si nikdy nedovil zapochybovat, paní baronko,“ dušuje se Quido.

„Ale on by mohl. Proto se chci poradit, jak vše zaonačit. Pan hrabě je příliš přímý, proto jsem využila příležitost a oslovila raději vás.“

„Děkuji za důvěru, paní baronko. Velmi rád vám pomůžu, pokud nebude úkol nad moje síly. Všechno si promyslím, zkusím najít vhodnou příležitost. Nějak naznačit … občas připomenout. Vnuknout nápad. Té myšlenky by se mohl váš pan manžel chytnout.“

„Právě takovou pomoc jsem měla na mysli, pane,“ zatváří se spokojeně zámecká paní, „Ještě se zeptám, našlo by se pro mého muže místo v anjounském pluku? Co myslíte?“

„V anjounském pluku …,“ zarazí se Quido, pak se opatrně rozhlédne, zda ho opravdu nikdo jiný kromě hostitelky nemůže slyšet, „Pan hrabě by byl jistě rád, kdyby měl vašeho muže blízko sebe. Jsou staří přátelé, rozumí si … Přesto bych anjounský pluk raději nedoporučoval.“

„Nedoporučoval?“ objeví se na tváři Gabriely zklamání.

„Paní baronko, pan hrabě je nanejvýš statečný. Musím uznat, že má velký úspěchy, skvělou pověst. Ale některé jeho kousky,“ ještě ztiší hlas podkoní, „Někdy vysloveně hazarduje se životem svým, bohužel také všech ostatních. Pan hrabě nečeká, až se vyskytne příležitost prokázat svou statečnost, až se vyskytne příležitost k boji. On stále nebezpečí vyhledává. Jako by byl něčím poháněn … neumím jeho počínání správně vysvětlit. V jeho okolí řádí smrt …“

„Vy i on jste vším prošli a …“

„Paní baronko, mnozí takové štěstí neměli. Modlím se neustále k Bohu, který k nám byl doposud velmi přívětivý. Smrt však po nás už tolikrát sahala … Ale prosím, tohle na mě nesmíte vyzradit. Pan hrabě by se strašně zlobil.“

„Nemusíte se bát, nikomu o vašich slovech neřeknu,“ slibuje Gabriela, „Přesto si myslím, že by služba u anjounského pluku mohla mého muže přesvědčit, aby opustil svůj zámek. Musím vám asi připadat hrozná, když svého muže chci vyslat někam, kde může najít smrt …“

„Nikoli, paní baronko, naopak vám velmi dobře rozumím. Vím, jak pana hraběte začínají svrbět ruce, když je delší čas bez svýho vojska. Jak se těší na svý muže, na tažení. On i váš pan manžel mají boj přímo ve svém rodovém poslání, pro ně je vrcholem jejich života," vysvětluje Quido.

„Pro vás ne, pane?" podívá se teď zkoumavě hostitelka do tváře mladíka.

„Ani sám nevím, paní baronko. Asi už taky. Vždyť já vlastně nic jinýho neumím. Ale …," zarazí se mladík, „Bohužel, paní baronko, vojenské tažení, bitvy, obléhání, to všecko není jen krásná zábava pro statečný muže. Já bohužel vidím i tu odvrácenou tvář. Tolik utrpení, paní baronko. Někdy na mě všechno hodně doléhá. Víte, svou smrt si už ani nepřipouštím, nebojím se jí, počítám s ní. Ale když se díváte stále na mladý muže, se kterými jste den předtím hovořil, popíjel, jak jsou jejich těla hrozně zohavená, jejich oči náhle prázdný, jejich údy ztuhlý, pokud nejsou urvaný … Promiňte, paní baronko, o tom bych před vámi neměl mluvit," zatváří se nešťastně.

„Naopak, pane, vaše slova svědčí o tom, že máte dobré srdce."

„Dobré srdce," usměje se bolestně podkoní, „Muži, který jsem zabil, by asi byli jiného názoru. Stejně jako jejich rodiny. Pan hrabě mě vychoval určitě dobře. Udělal ze mě stroj na zabíjení. Asi jsem v tom dobrej, když mě všichni chválej a jsem stále ještě naživu. Ale potěšení, jaký nepochybně cítí pan hrabě, tak takový potěšení já nemám."

„Snažíte se mě odradit od mého nápadu?"

„Nikoli, paní baronko, pokud tak má slova vyzněla, pak se omlouvám," říká rychle Quido, „Máte nepochybně pravdu, váš muž potřebuje změnu. Možná by stačilo, kdybyste oba odjeli do svého paláce do Paříže. Ale spíše ne. Možná by ale stačilo, kdyby pan baron vstoupil do jiný služby. Naposledy sloužil u královských mušketýrů, s jeho zkušenostmi ho mohou vzít zpátky, ačkoli ta jeho setnina již prej byla rozpuštěná. Ale je mnoho jiných jednotek královský gardy," navrhuje další alternativy.

„Služba v královské gardě?"

„Například, paní baronko. Ta tak často na bojiště nepřichází, zvláště v této době, když je král ještě dítě. Pan baron by mohl sloužit tam, spolu s vámi bydlet v Paříži. On by našel zábavu, ale nebyl by od vás daleko a také nebezpečí smrti by se dle mého významně snížilo," hovoří podkoní naléhavě, „Anjounský pluk bude jistě zase na jaře svolán a bude následovat pana prince. Ten baží po úspěších stejně jako pan hrabě. Pan princ určitě vytáhne do války, tam bude zase smrt mít svoje žně. Hovoří se o Flandrech …"

„Flandry vás děsí, pane?" podívá se zpytavě smutná zámecká paní.

„Flandry jsou hrozný, v mých vzpomínkách, paní baronko," přejede si rukou přes oči mladík, „Z více důvodů, paní baronko. Předloni, to bylo doslova peklo. Zvláště, když odjel vévoda d´Orleans a velení armády se ujal vévoda de Condé. Co se dělo u Dunkerque …"

„Velmi jste mě překvapil, pane."

„Zklamal, paní baronko? Nejsem asi takovej hrdina, za jakýho mě mnozí považují."

„Naopak, pane, naopak. Vaše slova vyvracejí vaše hodnocení své vlastní osoby. Rozhodně nejste nemyslící stroj na zabíjení, jak jste se popsal. Nepochybuji o vaší statečnosti ani vašem umu, ale stále jste neztratil svůj vlastní úsudek a ani své srdce."

„Děkuji, paní baronko," usměje se bolestně podkoní, „Bohužel jsem už napáchal dost zlého. O mnohém mluvit nemohu … Vždyť já se ani nemůžu vrátit do Paříže, je tam vydán rozkaz k mému zatčení!"

„Slyšela jsem, pane. Ale také znám pozadí celé té vaší nešťastné historky. Zabil jste dva muže v souboji."

„Otce a syna, když tomu synovi bylo asi patnáct."

„Ovšem tím jste zachránil život svému lehkomyslnému příteli."

„Snad, paní baronko. Ovšem asi slabá omluva."

„Nehledám pro vás omluvu, pane. Nechápu dobře tento svět mužů, kdy se neváhají zabít pro malichernost, údajně z důvodů cti. Jsem z měšťanské rodiny, nezapomínejte."

„Pamatuju, vím z jaký rodiny pocházíte. Ani já nebyl vždycky vojákem. Ale jsem jím od svých patnácti let a těch následujících pět let … Prostě jsem voják a s tím se musím smířit. Beztak nic jiného

neumím,“ povzdechne si podkoní, pak zaváhá, zda má pokračovat, ale náhle cítí, že zde může být pochopený, proto pokračuje, „Paní baronko, teď už jsem o něco klidnější. Víte, paní baronko, jsem velkej hříšník a mám nemanželský děti.“

„Což já dobře vím, pane,“ usměje se shovívavě Gabriela, „Však jsem si je i prohlédla, na vašem zámku. Augusta a August, tak jim říkají jejich matky.“

„Znáte je?“ podiví se mladík.

„Proč bych neměla. Pane, tady se nic neutají, o čem taky máme taky pořád hovořit, když ne o drbech.“

„Mám ještě jednoho syna v Paříži, jak jsem se doslechl. Ale toho jsem ještě neviděl, protože tam nesmím. Musíte si asi o mně myslet jen to nejhorší, paní baronko. Mít naráz tři děti se třema matkama … a to vlastně jsem mohl mít i čtvrtý se čtvrtou ženou, ale ta potratila krátce před porodem,“ vyznává se Quido ze svých hříchů, což si vzápětí uvědomí, „Mluvím jak u zpovědi, paní baronko, omlouvám se.“

„Není třeba. Pravda, je poněkud nezvyklé mít tolik dětí naráz z tolika ženami … ale soudit nás může jen Bůh.“

„O mém osudu je už dávno rozhodnuto. V pekle již pro mě drží místo v tom největším kotli …“

„Třeba ne, Bůh je milostivý …“

„Paní baronko, vždyť jste mě chtěla o něco požádat a místo toho si já tady vylejvám svý srdce. Moc se omlouvám,“ kaje se hříšník.

„Jsem naopak ráda, příjemně jste mě překvapil. Ale máte pravdu, vraťme se prosím k mé prosbě. Přes všechno, co jste mi vyjevil, se mi zdá nutné, aby se můj muž vrátil znovu do služby. Budu mi po něm smutno, budu se o něj strachovat, ale neznám jiné cesty, jak si udržet jeho lásku.“

„Zkusím jemu i panu hraběti tuhle myšlenku vnuknout, pokud je nenapadne sama. Ale pokud neuspěju, předem se omluvám, paní baronko. Nejsem dobrej v takovém vyjednávání … Kdybyste chtěla, abych se proplížil do vaší ložnice, odnesl cokoli a přitom vás nevzbudil … to bych se vsadil, že bych dokázal. Nebo vás zbavit nějakýho nepřítele. Ale citlivý jednání, v tom bohužel asi moc dobrej nebudu.“

„Opravdu byste byl schopen se nepozorovaně proplížit do naší ložnice?“ rozesměje se po dlouhé době Gabriela.

„Možná jsem trochu přeháněl. Ale často chodím na výzvědy. Mnohdy jsem se musel proplížit mezi strážema, proniknout někam nepozorovaně, okolo spousty lidí. Tohle dělám vlastně od dětství … ale paní baronko, zase se chlubím,“ zarazí se Quido, „Paní baronko, slibuju, udělám, co bude v mých silách.“

„Děkuji, pane. Ráda bych ještě …,“ nedokončí větu hostitelka, neboť se do salónku vrací její manžel se svým přítelem.

„Domluvili jsme se na lovu,“ hlaholí hrabě spokojeně směrem ke svému podkonímu, „V těhle podmínkách to bude určitě zábavnější. Hodně sněhu a hlad vyhánějí vlky z jejich doupat, je třeba jim zatnout tipec,“ dodává se širokým úsměvem.

„Velmi dobrý nápad, drahý, lidé z vesnic se bojí,“ schvaluje nápad Gabriela.

„Doufám, žes paní baronku příliš nenudil,“ prohodí pan de Godille ke svému podřízenému.

„Nevím, asi ano,“ pokrčí rameny oslovený, „Nejsem asi dobrej společník, ale za to můžete vy, pane hrabě.“

„Já? Že jsem tě jako špatně vychoval?“

„Ne, ne, mám na mysli, že většinu času trávíme mezi vojáky. Když pak přijdeme do společnosti urozených dam, určitě působíme obhrouble … tedy mluvím jen o sobě, Excelence,“ opraví se rychle Quido.

„No proto,“ zahrozí prstem Armand, pak se však zasměje a jakoby po straně říká svým hostitelům, „Vlastně má pravdu. Na slavnostech v Paříži jsem si taky připadal jako neotesanec. Jsem voják, prostě ze mě dvořan nebude. Ale za to jsem rád. Kdybyste některý viděli! Díkybohu, vždycky tam bylo dost skutečnejch mužů, vojáků jako já a Quido, můj statečnej podkoní.“

„Do večeře je ještě daleko, pane hrabě,“ usměje se Gabriela, „Co kdybychom se zase posadili společně a vy nám podrobněji vyprávěl, co se dělo v Paříži. Viděli jste krále? Už se zcela zotavil?“ položí hned první otázku a nastolí téma pro nejbližší hodiny. Diskutovat o dvoru, bavit se o drbech, čím lépe se vyplní čas?

ČTYŘICÁTÁ PÁTÁ KAPITOLA

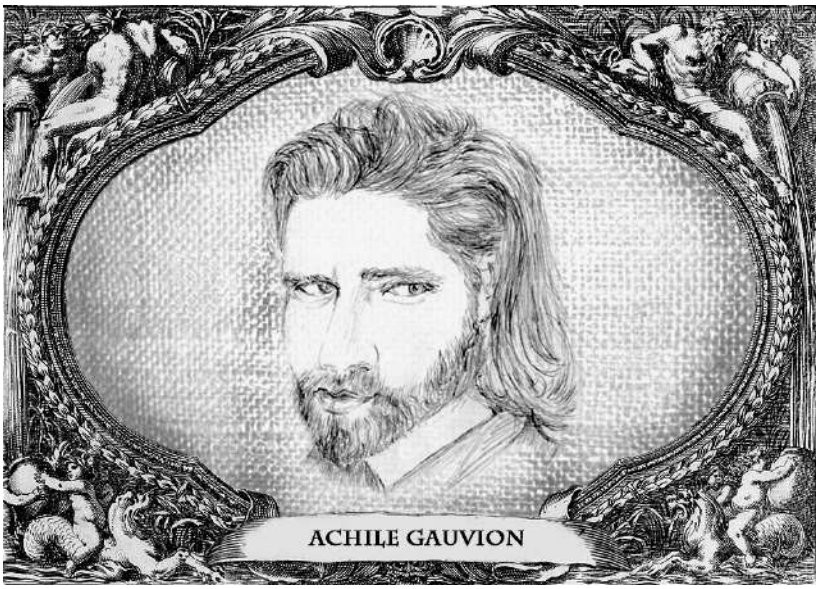
ZRANĚNÍ

Achile Gauvion se probudí kolem jedenácté hodiny dopolední. Cítí se docela svěží, ačkoli spát šel jako obvykle hodně pozdě. Je noční pták, nicméně to k jeho životu patří. Bydlí ve svém tajném domě v Latinské čtvrti, pohybuje se v podsvětí, shání informace pro tajnou službu kardinála Mazarina. Už tím je dost podmíněn jeho noční život. Sám šéfuje bandě už bezmála padesáti výrostků, ačkoli někteří pomalu dorůstají v muže. Zná téměř každého významného muže v podsvětí, ale k nikomu se nekloní, udržuje si stále svoji neutralitu.

Stejně dobře zná mnohé pařížské úředníky. Už mnohokráte pomohl zprostředkovat návrat uloupených věcí jejich majiteli, ovšem za tučnou provizi. Někdy je vyzván k urovnání sporů mezi jednotlivými bandami, nejednou se stal prostředníkem mezi úřady a vůdci podsvětí. Mnozí ho znají ještě jako tajného agenta kardinála de Richelieu, v současnosti není pochyb, že opět pracuje v zájmu koruny. Kvůli výše vyřčenému je jemu i jeho členům tlupy slíbena nedotknutelnost, svým způsobem z obou táborů, zákona i zločinu.

Jediné okno se zataženými závěsy do místnosti nepřivádí mnoho světla, přesto Achile vidí kolem sebe dobře. Jeho pohled padne na vyhasínající krb, ano, je nutné co nejdříve přiložit, už teď je mimo

postel pořádná zima. Sice ne tak ukrutná, jako panuje za oknem, ale příjemné teplo vypadá jinak. Naštěstí jsou pokrývky velmi kvalitní a pod nimi se cítí příjemně.

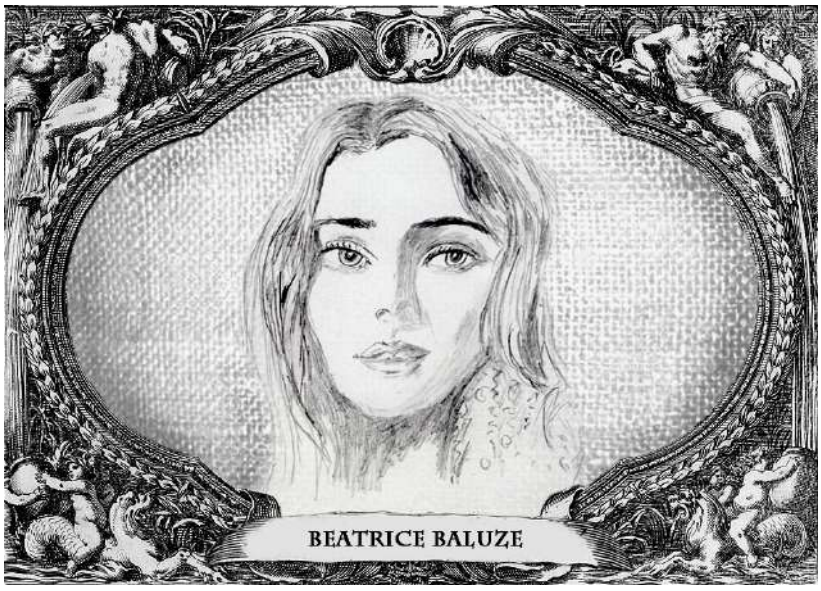

Podívá se doleva, spatří hlavu Beatrice, dívky kolem osmnácti let, která spokojeně odpočívá. Pohlédne doprava a naskýtá se mu podobný obrázek, pouze vykukuje hlava asi stejně starého Amadeé. Na tyto úředně deklarované sourozence je tento jeho dům napsaný a on do něho nikdy nevstupuje hlavním vchodem, vždy přichází podzemím. Jen hrstka jeho nejvěrnějších zná tento jeho úkryt a také komplikovaný přístup před několik tajných dveří.

Přemýšlí, zda má své společníky na lůžku vzbudit, ale nakonec se rozhodne pro milosrdný skutek. Opatrně se souká z postele s nebesy, z židle na své nahé tělo navlékne teplý přehoz, mine stolek s poloprázdnými láhvemi vína a zbytky hodně pozdní večeře. Přikládá do krbu, přitom se snaží ohýnek rozdmýchat, cítí, jak jím chlad prostupuje. Není žádný bolestínek, ale příjemné teplo si představuje jinak.

Návrat pod duchnu není již tak šetrný, pročež dojde ke vzbuzení obou mladých spáčů. Jejich výraz napovídá, že jsou napůl ještě v říši snů, ačkoli mají dostatek času na odpočinek během dlouhých dní. Jejich jedinou povinností je udržovat tento dům a být společníky jeho pravého majitele, ať již u stolu, nebo ve společné posteli. Za to jsou již dlouhé léta vydržováni. Ani jeden z nich s tím nemá problém, po dětství strávené na ulici znamenal příchod k Achilemu vykoupení. Poskytovat mu rozptýlení a své pružná těla proto nepovažují za daň příliš vysokou za svůj současný blahobyt.

Gauvion se zalíbením pozoruje vzmáhající se ohýnek a zároveň i rozespalé tváře Amadeé i Beatrice. Oba jsou hezcí, ona se svými světle hnědými vlasy, světlou pletí i teď mžourajícíma hnědýma očima. On je má naopak modré, stále si i přes zahálku udržuje štíhlou postavu a jeho světle hnědé bujné kadeře splývají na podušce.

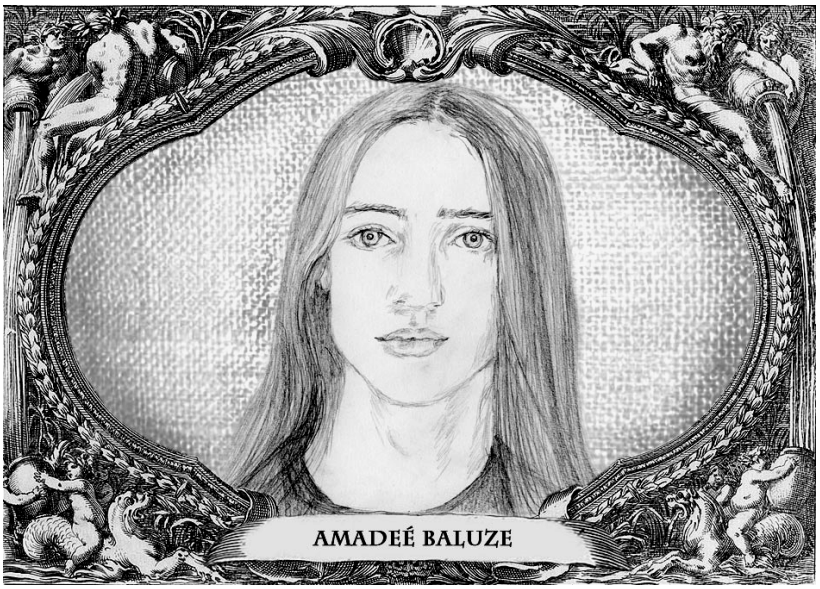

„Oheň málem vyhasl," řekne Gauvion neutrálně do prostoru.

„Promiň," pochopí výtku mládenec, starost o krb je jeho práce.

„Potřebuješ zahřát?" zeptá se ona a v doposud prázdných očích se jí objeví ohýnky. Nečeká na odpověď a přitulí se ke svému chlebodárci. Což inspiruje mladíka v druhé části postele a učiní totéž. Achile teď leží na zádech, jejich hlavy spočívají v jeho podpaží, jejich těla se tisknou na jeho. Nastane dlouhý živý obrázek, který by asi velmi pohoršil většinu pařížské populace. Trojice milenců však nyní nevyvíjí žádnou erotickou iniciativu, pouze se duševně připravují na nutnost opustit prohřátý pelíšek a vstát do dalšího nepříjemného zimního dne.

Dívka i mládenec čekají na pokyn svého dobrodince, jsou připraveni se s ním pomilovat, bude-li si přát, nebo se jen mazlit anebo vstát a jít mu přichystat snídani. Jelikož nic neříká, mlčí také a čekají. Amadeé je údajným studentem, ona úředně jeho sestrou, oba oficiálně dům zdědili a teď se o něj starají, platí daně a jsou spořádanými občany. Ven příliš nevychází, pouze na nutné nákupy, aby nevzbudili podezření sousedů. S nimiž se příliš nesbližují, do domu nikoho nezvou a pokud již někdo přijde, spatří jen část domu, která je oddělena od této jeho třetiny.

Gauvion se v tuto chvíli cítí šťastný. Miluje oba dva, těší se z jejich těl a přítomnosti. Je s nimi i spokojený, neboť dodržují jím stanovený řád a pravidla. Oni mají rádi sebe navzájem a jsou oddáni jejich spasiteli. Zachránil jim život, dal jim domov, pohodlí a novou perspektivu, když si je vzal na hranici smrti pod svá ochranná křídla.

Dřevo v krbu utěšeně praská, nicméně než se životadárné teplo z ohniště rozšíří po tomto prostoru, nějaký čas uplyne. Ač je dům dobře stavěný, mráz ho obklopuje a není lehké ho vytopit. Ovšem proti jiným příbytkům je tady krásně, jen menší část obyvatel Paříže má ve svých domech skutečné teplo. Achile na chvíli dostane chuť si zpestřit pozdní ráno milostnými hrátkami, ale nakonec se rozhodne jinak.

„Budeme vstávat," zavelí. Jeho dvě slova stačí, aby rozpoutala aktivitu mladíka i dívky. Oba dva okamžitě odhrnují pokrývky, pod nimiž bylo tak příjemně a vylézají. Oba se na chvíli ukáží v podobě, jak je Pán Bůh stvořil, Achile si se zalíbením prohlíží jejich těla i jejich výbavu. Ovšem oni mu nedopřejí se dlouho kochat, neboť se ženou ke svým šatům. I tak jim způsobuje zima husí kůži.

Gauvion vylézá poslední, oni mu oba pomáhají s oblékáním. Když jsou hotovi, vstoupí skutečný pán domu na točité schodiště, sestoupí nejprve do prvního patra, ale zde se nezastaví, nýbrž pokračuje do přízemí. Oni ho spořádaně následují. Mladík postupně přikládá do téměř vyhaslých krbů či kamen, Beatrice zakotví v dobře vybavené kuchyni, kde bude připravovat snídani, podávanou dnes v pravé poledne. Muži však pokračují dále. Stanou před tajnými dveřmi, z této strany nejsou nijak maskované, tvoří je část zadní strany knihovny.

Kousek stranou je malé kukátko, kterým je možné nahlédnout do vedlejší místnosti, zamaskované nad svazky knih. Tak zjistí, že je prázdná a je tedy možné tajný vchod otevřít. Opatření pro případ, kdyby někdo vnikl do domu, aby mu nepadli přímo do náručí. Teď je však klid, proto Amadeé použije mechanismus, část omšelé knihovny se začne vyklápět a on tak vytvoří průchod do zbylých dvou třetin domu.

Oproti luxusně vybavené tajné části domu je zbylá velmi nuzná, pokud sem někdo vstoupí, rozhodně nepocítí žádnou závist. Odpovídá poměrně prostému životu dvojice mladých lidí, kteří žijí z jakési renty po rodičích, bratr studuje a sestra se stará o zázemí. Pokud jdou nakoupit, berou jen levné a běžné zboží. Skutečnou potravu, podstatně jiné kvality, sem dopravují tajnou chodbou. Gauvion prostě nic neponechává náhodě, však také skrývání vlastní identity a naopak odhalování soukromých životů jiných, je jeho živobytím.

V menší místnosti narazí dvojice mužů na jednadvacetiletého Edmonda Bordase, oblečeného do obyčejných omšelých šatů. Je pravou rukou Gauviona a svým způsobem velitelem jeho bandy. Tento velmi inteligentní mladík také zprostředkovává mnohá jednání, při nichž prokazuje trvale velké

schopnosti. Teď se však tváří dost zachmuřeně. Postaral se o oheň ve zbylé části domu, což už dále bude prací Amadeé Baluze.

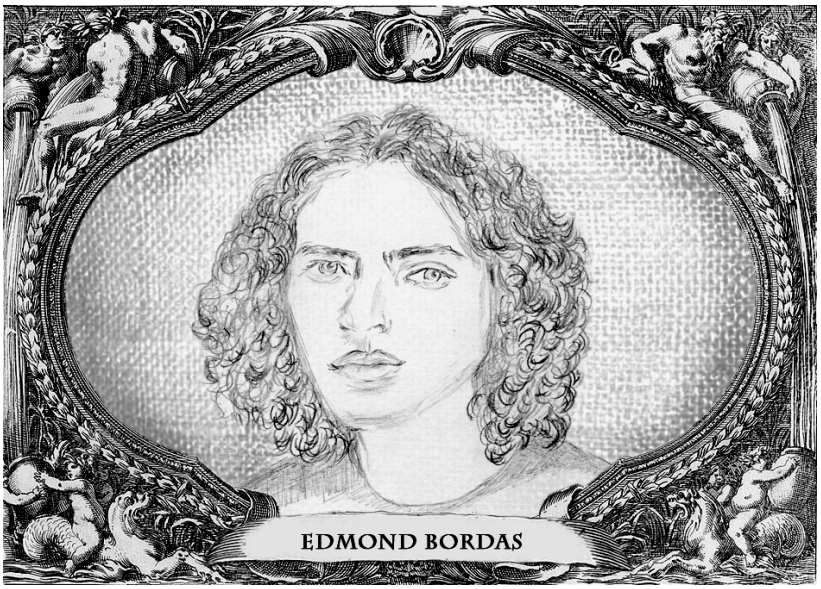
„Stalo se něco?“ pozná Achile dle výrazu své pravé ruky komplikace.

„Bohužel, dost velká nepříjemnost,“ kývne mladík a pohledem zavadí o Amadeé.

„Mám jít s tebou? Ještě jsem nesnídal,“ upozorní vůdce.

„Přesto … pokud můžu prosit.“

„Dobře,“ odpoví Gauvion, „Amadeé, vrátím se na snídani později. Nečekejte na mě, klidně se sami najezte. Dneska nikam nechoďte.“

Baluze nemá důvod neposlechnout, kroky Bordase a jeho šéfa směřují do malé komůrky plné harampádí. Na stěně proti dveřím otevřou skříň, v níž je zavěšeno několik starých svrchníků. Pomocí tajného mechanismu však uvolní zadní stěnu a tím si odkryjí schodiště směřující do podzemního tunelu, který spojuje tento dům s jiným domem o dvě ulice dál. Ten slouží mladíkům pracujícím pro Achila, patří jemu, ač je zapsán na nastrčenou figurku.

Edmond zapálí louči, aby osvětloval cestu úzkou podzemní chodbou, po níž se vydají. Klasické sklepy pod oběma domy Gauviona jsou určeny pro uložení zásob, nachází se zde víno, potraviny, dřevo na topení. Tajná podzemní štola spojující oba domy jde mimo ně, nijak s nimi nesouvisí, neboť vede vlastně o jedno podlaží níže. Není v ní žádná odbočka. Během putování v podzemí je pro šéfa příležitost dostat se do obrazu.

„Co se stalo?“ zeptá se.

„Hyacint měl nehodu,“ odpovídá Bordas, na tázavý pohled dodá, „On vám to určitě vysvětlí sám.“

„Kdy se to stalo?“

„Není to dlouho, řekli mi to asi před hodinou, ale nechtěl jsem vás budit.“

„Je to vážný?“

„Asi ano, pro něj a možná i pro nás,“ odvětí Edmond zamyšleně.

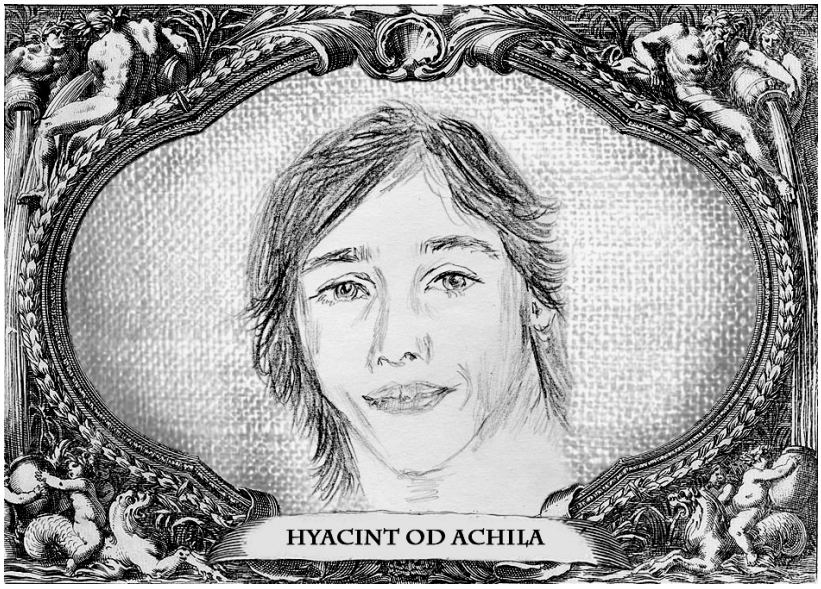
Šéf se na další neptá, Hyacint asi udělal nějakou chybu a jeho kolega chce nechat na něm, aby svému vůdci vše vysvětlil sám. Podle všeho je asi raněný, domýšlí se Achile. Bez dalších otázek však následuje svého sekretáře, až dojdou na druhý konec chodby. Po schodišti stoupají zase zpátky k povrchu zemskému, až stanou u dveří na jejich konci. Pomoci tajného mechanismu je otevřou a ocitnou se v temné malé komůrce, stejně jako na druhé straně procházejí znovu skrz falešnou skříň.

Tento dům je poměrně úzký, má jen dvě patra a sklep. Jsou v něm ubytováni nejbližší spolupracovníci Gauviona, mladí muži či odrostlejší chlapci, kterým plně důvěřuje a kteří jediní znají mnohá jeho tajemství. Oni šéfují skupinám dalších chlapců a mladíků, přenášejí k nim jeho pokyny, zároveň mu v případě potřeby slouží jako osobní stráž. Jsou vybaveni noži, se kterými umí skvěle zacházet.

Edmond vede svého šéfa do prvního patra, do jedné z malých místností. Tam je docela živo, respektive se zde nacházejí tři mladíci. Prvním je asi osmnáctiletý Hyacint, o kterém mluvil Boudras, dalšími dvěmi jsou jeho kolegové, asi dvacetiletý Raimond a asi o tři roky mladší Marius. Všichni jsou urostlí, prošlí tvrdou školou ulice, s různými památkami na nepříjemné časy v podobě jizev. Na rozdíl od Edmonda neoplývají příliš chytrostí, o to více jsou oddanější a ochotní splnit každé přání svého šéfa.

Ložnice obsahuje několik postelí a rozpálená kamna, která zajišťují v tuto chvíli klíčové vytápění. Hyacint napůl sedí, napůl leží na posteli, jen v košili, levačkou si svírá břicho, kolen jeho prstů lze spatřit značné množství krve. Část z ní znečistila i jeho kalhoty. Další dva jeho kolegové mu na ránu dali kus hadru, aby si ho pevně tiskl a zastavil nebezpečné krvácení. Když vstoupí šéf, všichni tři vyskočí, včetně zraněného a nasměrují své obličeje směrem k příchozím.

„Jak je to vážný?“ zeptá se Gauvion.

„Snad ne moc,“ syká bolestí postižený.

„Rána je asi dost hluboká, pane,“ nesouhlasí s ním Marius.

„Než sem došel, ztratil dost krve a pořád teče,“ přidává své hodnocení Raimond.

„Žádnej felčar ho neviděl, předpokládám.“

„Bez vašeho svolení bysme si to nedovolili,“ odvětí prostě Raimond, jako by šlo o běžnou věc a život jejich druha nevisel možná na vlásku.

„Sedni si, podívám se,“ nařídí Achile, „Stáhni si tu košili a taky dej pryč ten hadr,“ pokračuje.

Hyacint s bolestnou grimasou přesně plní příkazy. Špinavou, ale pevnou košili s límcem a výstřihem, na němž jsou knoflíčky k dopnutí ke krku, je nucen si nadzvednout, neboť rozepnout nejde. Vytáhne si ji pravou rukou až nad prsní bradavky, potom levou rukou odstraní krví nasáklou látku, doposud přitištěnou na ránu. V jeho svalnatém trupu se v levé části břicha zle šklebí rána, způsobená nepochybně bodnou zbraní.

„Nevypadá to právě dobře,“ poznamená Bordras.

„Jak je asi hluboká?“ ptá se Gauvion, pak se přísně na svého muže podívá, „Jak k tomu vůbec došlo?“

„Pane, omlouvám se. Dostal jsem se do sporu s Marcelem, takovým lumpem od Kruťase Guyho. Kvůli jedný holce, kterou mlátil. Zastal jsem se jí …“

„Proč ses do toho jejich sporu pletl?“ podívá se vyčítavě Achile.

„Moje chyba … ale taky ji trochu znám …“

„Šukáš s ní?“

„Taky,“ sklopí provinilec zrak, „Ale postupoval jsem velmi správně, pane. Vyzval jsem ho, že se dostavíme před Kruťase Guy a necháme ho rozhodnout náš spor.“

„Napadnuls ho?“

„Ani sem se ho nedotk, pane.“

„Dobrá, jak došlo k tomuhle?“ ukáže šéf na rozšklebenou ránu, kterou hodnotí zrakem i ohmatem.

„Vůbec sem to nečekal, pane. Myslel jsem, že deme za Kruťasem, aby rozhodnul. Ale von zničeho nic vytáhl kudlu a vrazil mi jí do břicha.“

„Hrome, proč si byl tak nevopatrnej? Pokud si vzpomínám, tak ten Marcel je pořádnej křivák, ale takovej hubeňour! Tomu se přece musíš ubránit levou zadní, i kdyby měl nastokrát nůž a ty jen holý ruce!“

„Ubránil bych se, ale von útočil nečekaně …“

„Hyacinte, Hyacinte,“ vrtí hlavou Gauvion, „Tvoje lehkovážnost má mnohem horší následky, než si dokážeš představit!“

„Umřu, pane?“

„To nevím, možná ano, ale vo tom teď nemluvím. Pokud ti nůž poškodil něco důležitýho v těle, tak umřeš. Pokud ti tam ten křivák zanesl nějakou nákazu, tak asi taky umřeš. Ale to je tvoje chyba, za kterou zaplatíš jen ty. Bohužel tohle má i jiný následky.“

„Jiný následky?“ ptá se mladík, slova o možné smrti ho nijak nerozhodila, šéf neřekl nic jiného, než co by sám už nevěděl.

„Máme přece nějaký dohody! Hrome! Tohle nemůžeme nechat jen tak!“

„Pane, mohl bych se dát trochu dohromady, zajít za tím Marcelem a všechno vyřídit.“

„Ještě to tak,“ houkne Gauvion a asi naschvál se dost nešetrně dotkne rány, až postižený bolestí sykne. Ale jinak se drží statečně.

„Myslíš zase prdelí,“ vloží se do diskuse Bordas, „Máme dohodu, že naši lidi, všichni naši lidi, jsou nedotknutelný! Nikdo nemá právo je napadnout, rozumíš? Když se rozkřikne, že tě Marcel bodnul a my to necháme bejt, tak to příště zkusí někdo jinej! Proto se to musí řešit.“

„Tak toho Marcela najdeme a vyřídíme,“ navrhne Raimond, jeho zarputilý pohled svědčí o tom, že by jmenovaný setkání rozhodně nepřežil.

„Skvělý. Zabijeme Kruťasovi jeho člověka. A von pak zabije někoho dalšího z nás. Tomu se říká válka, ty hlupáku. Tohle přece nechceme,“ durdí se Edmond.

„Co teda máme udělat?“ ptá se poněkud naivně vyhlížející Marius, ovšem zloba na zákeřného útočníka, který zranil jeho kamaráda, mu přímo křičí z očí.

„Nebudete dělat nic,“ řekne Gauvion pevným hlasem, „Edmond mi dohodne s Kruťasem schůzku a všechno vyřídím já sám. Vy dva se postaráte o Hyacinta. Nebo ne, udělám to radši sám, když vás vidím tady tak tupě stát … Necháte ho tady málem krvácet, místo abyste mu tu ránu už dávno vošetřili.“

„Nezavoláme ranhojiče?“ zeptá se rozpačitě Marius.

„To, co umí von, dovedeme přece taky,“ je už dost navztekaný Achile, „Krucinál, připravte horkou vodu, nahřejte nůž nad vohněm. Máte tu kus čistý látky … asi těžko.“

„Vzal jsem kousek plátna,“ ozve se Edmond, „Taky mám jehlu a niť,“ dodá.

„Výborně, tak na co čekáte, všichni do práce. Ještě jsem vod rána nic neměl v hubě a teď tady za vás musím řešit vaše klukoviny.“

„Moc se omlouvám, pane,“ klopí znovu oči Hyacint, pérování od velitele ho bolí daleko víc než vlastní zranění.

„Ty se radši modli. Jsi teď v rukách božích. Za svou neopatrnost si byl po zásluze potrestanej. Jsi ale mladej a silnej, už ses z ledasčeho vylízal. Možná neumřeš, ale to bude muset Bůh stát na tvý straně," vysvětluje vyhlídky svému podřízenému Gauvion, „Ránu ti vypláchneme pálenkou, pak ti ji zašijeme, nakonec ještě trochu přiškvaříme. Víc nikdo udělat stejně nemůže. Břicho je ale zrádný, nevíš, co ti tam propíchnul. Proto se raději připrav na smrt."

„Počítám s ní," řekne Hyacint o poznání lhostejněji, než si bral předchozí výčitky.

„Můžu ti slíbit, pokud umřeš, budeš mít pravej křesťanskej pohřeb. Nehodíme tě nikam do škarpy."

„Děkuji pane. Jste laskavej, přestože sem zklamal."

„Zklamal, bohužel. Nejdřív se pustíš do hádky kvůli nějaký … a potom se ještě necháš bodnout vod takovýho krypla," nestrávil doposud nepříjemnou událost šéf a mladík se zase tváří velmi provinile a smutně.

Netrvá dlouho a vše je připravené k chirurgickému zákroku laiků za polních podmínek. Hyacint dostane do úst kus dřeva obaleného v kůži, aby řevem nevzbuzoval pozornost. Achile mu nejprve omyje ránu vlažnou vodou kouskem utrženého plátna, žel bohu dost drsného a již teď postižený trpí. Potom ho Marius a Raimond přidrží, jeden za ramena a druhý za nohy, Edmond podá butylku s pálenkou a velitel část jejího obsahu do rány bez skrupulí nalije. Tělo mladíka se propne bolestí, zuby mu málem praskají, vydává tlumené steny. Nicméně alkohol může zabít zárodky zánětu.

Achile nenechá Hyacinta vydechnout, hned se chopí jehly a nitě. Jehlu předtím Edmond polije alkoholem. Stačí několik štychů a rozšklebená rána je hodně ošklivě sešita. Pokud pacient přežije, bude mít pořádnou jizvu. Ostatně už jich pár po těle má.

„Nůž," houkne Gauvion.

Velmi bolestivá procedura se chýlí ke konci. Čepel nože, který strčil Marius do ohně, je rozpálena do ruda.

„Snad nepřepálíte ty stehy," strachuje se Edmond.

„Kdyžtak mu to sešiju znova," pokrčí dost necitelně rameny Achile, jako by ošetřování mělo být pro mladíka trestem za jeho provinění. Ten však vše snáší statečně, ačkoli má žíly na krku i skráních napjaté k prasknutí, oči plné slz a jeho prsty se křečovitě zarývají do podušky.

Ozve se zasyčení, do vzduchu pronikne smrad spáleného masa. Hyacint se znovu propne jak luk, potom klesne napůl v bezvědomí zpátky na špinavou pokrývku a s přerývaným dechem vyráží tlumené neartikulované výkřiky. Achile povstane, chystá se odejít.

„Pane," vyplivne raněný oslintaný roubík.

„No, co je?" otočí se oslovený.

„Pane, prosím," pokouší se zvednout na loktech mladík.

„Co ještě chceš?" zeptá se velitel nerudně.

„Pane, pokud umřu … chtěl jsem vám … poděkovat. Za všechno. Moc mě … mrzí … zklamal sem. Zasloužím si smrt … kvůli mně můžou umřít další …," vyráží ze sebe velkými bolestmi sužovaný mládenec.

„Nikdo další neumře, vo to se postarám," řekne rozhodně Gauvion, „Snad neumřeš ani ty," nakloní se nad třesoucího se nebožáka, „Přes tvou dnešní hloupost, byla by tě škoda."

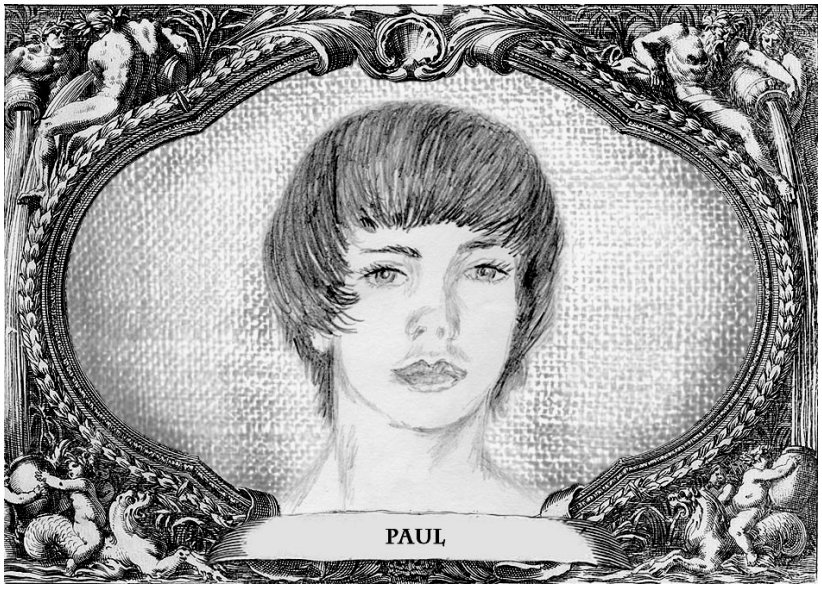
„Pane, odpouštíte … mi teda? Prosím. Abych moh … klidně umřít …"

„Odpouštím ti, Hyacinte. Ale zkus raději přežít, abys mohl v budoucnu svou chybu napravit," řekne Achile o poznání shovívavějším hlasem než doposud, nicméně nějaké zvláštní pohnutí u něho rozhodně není patrné.

„Zkusím … ale teď … zdá se mi, že už je … se mnou konec," úpí mladík.

„Když se dožiješ zítřejšího rána, tak máš napůl vyhráno. Pak už se jen nesmí rána zanítit," říká Gauvion a přitom se otáčí, ruce má od krve, prohlíží si šaty, naštěstí nejsou nikde potřísněné. Má už pořádný hlad a nevidí jediný důvod, proč by měl dále zůstávat.

„Mohu vás doprovodit, pane? Máme ještě jednu nepříjemnost," ozve se Edmond.

„Proboha, snad někdo další pobodanej?“

„Z našich určitě ne,“ ušklíbne se Edmond, „Ale možná někdo k újmě na zdraví přijde,“ dodá.

„Vo čem mluvíš?“

„Ve městě jsou nepokoje, bouří se obchodníci proti daním …“

„Vážný nepokoje?“ zarazí se Achile.

„To ještě nevím,“odpoví Boudras, to už zase směřují do podzemní chodby.

„Koho si tam poslal, aby všechno sledoval?“ zeptá se Gauvion, když už jsou zase se sekretářem sami, obklopeni pouze temnou horninou, na níž dopadá odlesk světla z louče.

„Má to tam na starosti Paul. Má k ruce pár mladších kluků.“

„Stačí na to Paul?“

„Je chytřejší než kdokoli další,“ stojí si za svým rozhodnutím Edmond. Z kluka, který pomohl dostat cukráře Maguina na galeje za jeho fingované zneužívání, je už patnáctiletý mladík a oproti svým mnohým vrstevníkům má něco v hlavě.

„No dobrá, uvidíme, s čím přijde. Ty se ale teď hned seber a běž domluvit schůzku s Kruťasem. Musíme to všechno zavčasu utnout, než dojde k dalším nepříjemnostem. Taky znovu musíš všechny varovat, aby nikdo na toho křiváka Marcela nezaútočil. Musíme jít do jednání s čistým štítem,“ upozorní Gauvion, „Probereme to u snídaně, řeknu ti přesně, co máš vyřídit a jak se chovat,“ dodá.

ŠÉF A JEHO PRAVÁ RUKA

Achile Gauvion snídá spolu se svým sekretářem Emilem Bordasem v kuchyni, když předtím vyžene Beatrici, aby měli soukromí. Velmi podrobně ho instruuje a poté vyšle do světa. Sám se zachmuřený odebere do prvního patra, kde luxusně vybavený salónek neslouží k přijímaní hostů, ale jako jeho pracovna. Je zvyklý relaxovat čtením, ale dnes se mu do ničeho moc nechce. Proto zavolá oba své poskytovatele zábavy a rozkoše a oni s ním musí hrát karetní hry. Což jim ale není nijak nepříjemné, zvláště když si k tomu mohou dát hlt dobrého vína.

Edmond dorazí až za tmy, která se ale v měsíci lednu i díky zamračené obloze snáší na pařížské ulice velmi záhy. Projde přes všechny tajné mechanismy a vystoupá až do salónku, kde doposud pan domácí mastí karty s Amadeém a Beatricí. Ti jsou vzápětí posláni o patro výš, což využijí k vzájemnému škádlení a mazlení, tedy činnosti pro oba nanejvýš příjemné. Přičemž se snaží nedělat velký hluk, aby nerušili pána jednajícího v místnosti pod nimi.

„Tak jak si pochodil?“ zeptá se zdánlivě lhostejně Gauvion, ale ve skutečnosti skrývá nervozitu. Pokynem ruky nabídne tajemníkovi pohárek vína, čehož on velmi rád využije. Je promrzlý na kost, jeho tváře postupně mění barvu, pociťuje drobné píchání na lících a v prstech.

„Vše vyřízeno,“ odpoví Edmond, ovšem dobře ví, že s takovou strohostí nepochodí, „Mluvil jsem osobně s Kruťasem. Nejdřív mi ho zapírali, byl jsem poněkud důraznější, takže mě za ním nakonec zavedli. Pochopitelně už všichni věděj vo tý hádce i zranění Hyacinta.“

„Jakýs měl pocit z jeho jednání?“

„Těžko říct. Jemu je ukradenej jeho Marcel i náš Hyacint. Hraje si na velkýho pána, ale …“

„Ale …“

„Měl jsem dojem, že si uvědomuje, že by se mohl ocitnout na tenkým ledě. Moc dobře ví, že nemáme dohodu jenom s ním, ale i s dalšíma. A že taky máte moc dobrý vztahy s úřady. A nejen s nimi,“ vysvětluje Bordas, „Což jsem mu nezapomněl připomenout, jak jste mně sám nařídil.“

„Se schůzkou tedy souhlasí?“

„Ano, zítra v podvečer. Trochu ho udivilo, že jste po tom ochotnej přijít za ním sám, jen se mnou, přímo do jeho kutlochu. Což se mi taky moc nelíbí, přijde mi to jako lezení do vosího hnízda.“

„Možná, ale je nutný jim dát najevo, kdo je tady pánem. Nesmí nabýt dojmu, že mám strach. Voni se provinili, já si jdu stěžovat.“

„Přesně tak jsem mu váš vzkaz vyřídil. Jdete za ním žádat zjednání spravedlnosti, žádat ho, aby zasáhl.“

„Uvidíme, jak se zachová.“

„Je to magor, mohl by nám nechat podříznout krky,“ vyřkne své obavy Bordas.

„Je možná arogantní, namyšlenej, ale úplně tupej není. Moc dobře ví, že kdyby nám ublížil, půjdou po něm všichni. Naši lidi, úřady, biřici, asi i další bandy.“

„Kéž byste měl pravdu. Moc dobrej pocit sem tam neměl. Ty jejich pohledy …“

„Od vražednejch pohledů ke skutečný vraždě je dost daleko,“ mávne rukou Gauvion, „Důležitý je, že se sejdeme a pak už věřím, že všechno urovnáme.“

„Máte už představu, co chcete žádat?“

„Nějakou už mám, ale ještě si všechno musím promyslet,“ odpoví Achile vyhýbavě.

„Jak půjdeme vyzbrojený? Bude nás někdo doprovázet?“

„Taky se ještě rozhodnu. V každým případě do toho jejich vosího hnízda, jak říkáš, půjdeme jen my dva. Já jako šéf a ty jako moje pravá ruka. Musí vidět, že máme pro strach uděláno. Musíme jim dát najevo, že jsme si jistý svým postavením a svou nedotknutelností. Tohle nám zajišťuje klid. Tohle musíme za každou cenu udržet.“

„Rozumím, ale je to čím dál tím těžší,“ povzdechne si Edmond, „Ke všemu aby se člověk bál i kdejakejch jinejch pobudů, ve městě je hlad, mnohý mrznou. To pak jsou schopný dělat různý hlouposti.“

„V tom s tebou souhlasím. Spíš nám hrozí nějaký napadení od tuláků, než od mužů z nějaký organizovaný bandy. Ti věděj, s kým mají tu čest a maj taky svoje rozkazy.“

„Nesu taky vzkaz. Chce se s vámi sejít pan Maurice.“

„Pan Maurice?“ objeví se na tváři velitele úsměv, „Jistě ho poplašilo to vzbouření obchodníků. Jak to vlastně dopadlo?“

„Bylo to dost divoký, pane,“ usměje se Edmond, „Zatím ale sám moc nevím. Bylo jich několik stovek, možná skoro tisícovka. Srotili se, něco vykřikovali, něco proti dani z domů, pokud vím. A nakonec si zamířili k Lucemburskému paláci. Za vévodou d´Orleans.“

„Za vévodou d´Orleans? Jestlipak je přijal.“

„Přijal. Ale co se dělo dál, to bohužel nevím“ pokrčí rameny Edmond, „Tohle už je spíš práce pro špehy pana Louventa než pro nás.“

„Byla tam nějaká klaka, nějaká skupina, která ty vzbouřence podněcovala? Zjistil Paul něco takovýho?“

„Byl tam velkej zmatek. Navíc se zamotat mezi ně nebylo pro kluky tak jednoduchý, byli by mezi nima nápadný, považovali by je spíš za zlodějíčky. Spíš jen všechno pozorovali z povzdálí.“

„Hm, starej dobrej vévoda d´Orleans. Ten se určitě chtěl zase udělat dobrým. No nic, tohle tě zajímat nemusí. Kdy se chce Maurice sejít?“

„Navrhuje v jeho domě, pozdě v noci. Což je možný, ale nic moc příjemný, v týhle zimě. Navíc po tom napadení Hyacinta …“

„Chytrák Maurice, chce sedět v teplíčku svýho krbu … Ale co naděláme, je teď moc důležitej pán, když má styky s těma nahoře. Nevíš, pozval taky Louventa?“

„Napadlo mě to,“ usměje se Bordas, „Tak jsem se zeptal na správným místě. Taky mu nechal vzkaz, navrhuje dnes v jedenáct večer u něj. Pokud by to dneska nešlo, tak ve stejnou dobu zítra nebo pozítří.“

„Hm, to máš praš jako uhoď. Ale možná to není jen z jeho hlavy, možná mu dal někdo pokyny. Bude lepší návštěvu neodkládat. Najdi Louventa a zařiď, ať taky dneska přijde.“

„Pokusím se. Znáte ho, je tak vopatrnej, není lehký ho najít.“

„Však ty si poradíš, jako jeden z mála víš, kde hledat,“ usměje se Gauvion, „Takže nás čeká noční procházka,“ povzdechne si.

„Dneska v tý zimě toulky po Paříži a zejtra návštěva u Kruťase. Brr, nic moc představa.“

„Je to naše práce,“ pokrčí rameny Gauvion, „Sice by nám mohli platit líp, ale na vydržování našich lidí to stačí. Nebo snad nesouhlasíš, že se tak škmouříš?“

„Nedovolil bych si nesouhlasit.“

„Ale něco máš na srdci.“

„Možná, ale teď se to asi nehodí.“

„No tak, ven s tím,“ povzbudí svého tajemníka šéf pohledem.

„Jen tak často přemýšlím, co z toho všeho vlastně máme. Vy, já …“

„A na copak si přišel?“ usměje se Gauvion.

„Při vší úctě, pane, máte dost peněz. Kolik přesně nevím, ale určitě dost, abyste si mohl žít líp než mnohý měšťan, co dává navodiv svoje dobrý bydlo. Ale místo toho se tady schováváte … asi vám to vyhovuje, pane …“

„Máš pravdu, docela mně to vyhovuje. Ale nežiju si tu špatně, ačkoli tajně.“

„Co vostatní, pane? Pro obyčejný kluky je práce pro vás skvělá, mají díky tomu jídlo a nějaký ubytování. Ovšem někteří už vyrůstaj …“

„Někteří?“ znovu se usměje Achile, „Mluvíš asi vo sobě, tak mluv, jak ti zobák narostl. Já ti ho za to neutrhnu.“

„No dobrá, když teda smím. Vlastně se spíš chci zeptat, jaký plány se mnou máte dál.“

„Co? S tebou? Vždyť si druhej, hned za mnou.“

„Ano, ale jak žiju? Nemám vlastně vůbec nic. Dobrá, jsem ještě mladej, je mi dvacet …“

„Pokud víš …“

„Pokud vím, tak mi asi bude dvacet. Je mi jasný, kdybyste se mě neujal, tak už bych asi byl mrtvej. Ale přeci jen … pane, co bude třeba za rok, za dva?“

„Edmonde, víš co bude zejtra?“ zasměje se Gauvion, „Třeba nás Kruťas nechá podříznout a tím budeš mít po starostech.“

„Pokud to berete takhle,“ pokrčí rameny Bordas.

„S jídlem roste chuť, viď, Edmonde,“ říká velitel shovívavě.

„Vím, na co narážíte, pane. Už jsem vám přiznal, bez vás bych už byl dávno mrtvej. Kdybyste mi řekl před pěti, šesti roky, že budu vaší pravou rukou, že budu vést všechny kluky, byl bych štěstím bez sebe. Neměl jsem žádnou budoucnost. Ale vy jste mi ji dal. Proto se teď ptám, co bude dál, pane.“

„Tvůj problém je v tom, že vo všem moc přemejšlíš.“

„Vždycky jste říkal, že já a Quido jsme hlavičky, že nám to myslí.“

„Tak Quido … na toho vzpomínáš?“

„Po pravdě, dost nerad. Toho jste zajistil opravdu dokonale, pane,“ řekne se špatně skrývanou záští v hlase mladík.

„Tak předně, zajistil se sám. Pokud víš, s dost těžkým srdcem jsem ho přepustil panu hraběti, jako jeho vobyčejnýho sluhu.“

„Když jsem ho viděl naposledy, tak si vykračoval jak páv s kordem po boku! Chodí na hostiny do paláců princů, říká si pan de Rigault. Stal se z něj šlechtic, je dokonce majitel nějakýho menšího panství!“

„Závist je nehezká věc, Edmonde.“

„Já vím, pane. Ale chtěl jste, abych mluvil upřímně …“

„Co taky jinýho. Vždyť si navzájem musíme naprosto důvěřovat. Spoléhat se jeden na druhýho. Na Quida zapomeň, von měl prostě jen vohromný štěstí. Byl ve správnou chvíli na správným místě. Ten už je někde jinde. Buď ale teď upřímnej. Úplně upřímnej. Edmonde, chtěl bys mě vopustit? Hledat štěstí někde jinde?“

„To jsem přece neřekl, pane,“ zbledne mladík.

„Odvedl si pro mě dobrý služby, to je pravda. Máme tu pár chlapců, co jsou taky chytrý, možná ne jako ty, ale určitě víc než Hyacint a ti další. Mohl bych se pokusit najít náhradu, za nějaký čas.“

„Vy se zlobíte, pane, že jo. Že jsem radši nedržel hubu,“ nadává sám sobě Bordas.

„To by bylo špatný, protože bys to v sobě dusil. Udělals dobře. Vlastně se to dalo čekat, Edmonde, že s něčím takovým přijdeš.“

„Dalo čekat? Nerozumím, pane.“

„To je jednoduchý. Začínáš si uvědomovat svou cenu. Zjišťuješ, jak si pro mě důležitej. Tím si zase postoupil vo stupínek vejš. Na druhý straně, co můžeš někomu jinýmu nabídnout? Dělat v nějakým domě ubohýho sluhu? Jak říkám, na Quida zapomeň, tohle se stává jen zcela výjimečně.“

„Ani pan Maurice nebyl vždycky váženým obchodníkem.“

„Hrome, Edmonde, ty míříš vysoko,“ rozesměje se srdečně Gauvion.

„Vysmíváte se mi nebo se zlobíte?“ projeví velkou nejistotu mladík a hořce lituje, že se svými nářky vůbec začínal.

„Ani jedno ani druhý. Dobře, řekl si, co máš na srdci a já ti za tvoji upřímnost děkuju. Uvědom si ale, že tady seš svým pánem. Tady máš moc, můžeš rozkazovat. Když půjdeš někam do služby, budeš muset jen poslouchat. Jsi chytrej, možná se časem vypracuješ. Ale jistotu nemáš, zvlášť když je teď taková bída. Možná je ale čas, abysme my dva postoupili dál.“

„My dva postoupili dál? Asi nerozumím, pane.“

„Tak zapoj tu svou chytrou hlavičku. Děláš pro mě hodně, přitom já získávám peníze a ty vlastně nemáš nic. Kdyby ses teď rozhodl vodejít, tak co máš?“

„Jen to, co mám na sobě a pár drobáků,“ přizná po pravdě Edmond.

„Což je nespravedlivý, to uznávám. Ne pro ostatní kluky či některý už skoro muže. Ale pro tebe určitě. Tohle bys chtěl změnit?“ podívá se teď zpytavě do tváře mladíka jeho šéf.

„Mám nějakou naději to změnit?“ opáčí otázkou i zkoumavým pohledem Bordas.

„Určitě máš. Víš mnohý, dokonce víš vo některejch skrýších s mejma penězma. Ne vo všech, ale dost na to, abys byl dost bohatej.“

„Pane!“ zvolá teď mládenec rozhořčeně, „Já nejsem nevděčník ani podrazák! Nikdy bych neudělal nic, co by vám ublížilo!“

„Tím si sem teď už taky jistej,“ usměje se Gauvion.

„Jistej?“

„Jo. Kdybys mě chtěl podrazit, tak to uděláš a nebudeš si tady vylejvat svou hořkost. Edmonde, jak jsem ti už řekl, právě dnes si složil další důležitou zkoušku, pokud to tak mohu nazvat.“

„Zkoušku? Vy mě jako zkoušíte?“

„Ne tak docela. Pokud chceš něco dosáhnout, musíš si uvědomit svou cenu. Svoje schopnosti. Ty si to svým způsobem udělal. Víš, jak já chápu tvoje dnešní slova?“

„Tak to vopravdu nevím.“

„Já to chápu tak, jako když říkáš. Achile, už jsem pro tebe udělal dost a tím ti splatil, cos mi kdysi poskytl ty. Takže jsme spolu vyrovnaný. Pokud chceš, abych byl nadále tvojí pravou rukou, je čas změnit podmínky hry v můj prospěch. Pokud ne, budu se muset poohlížet po něčem jiným, kde snad budu mít naději uspět, zajistit si svoji budoucnost.“

„Pane, takhle bych si to nikdy nedovolil říct! Vždyť co já bych byl bez vás!“

„Teď už možná něco jo. I když se máš ještě hodně co učit, Edmonde. Ještě musíš hodně poznat. Ale pokročil si, seš bystrej, chytrej. Proto pro mě máš velkou cenu, což ale dobře víš, protože jinak by ses vůbec nevodvážil vo něčem takovým mluvit. Tak se už přestaň přetvařovat a řekni na rovinu, že bys rád, abys taky něco z toho všeho měl.“

„Pane, tak daleko jsem rozhodně zajít nechtěl,“ hovoří teď vzrušeným hlasem Bordas, „Ale na druhou stranu máte pravdu. Teď mám jen tyhle vobnošený šaty. Žádný peníze a žádný vyhlídky, že se to změní. Ale taky jsem získal moc zkušeností, hodně jsem vod vás vokoukal. Díky vám jsem se taky poznal s pár důležitejma lidma, pro který bych možná mohl mít nějakou cenu.“

„Vidíš, uvažuješ správně. Tvoje cena v tuhle chvíli není nijak vysoká, ale už nějaká je. Proto je správný, abysme spolu udělali dohodu. Která bude jen mezi náma dvěma. Nikdo jiný vo ní vědět nebude. To zní rozumně, ne?“

„Už jste několikrát řekl dohodu, pane.“

„Správně. Tak zkus říct, co bys považoval za správný.“

„Co bych považoval za správný? Co bych jako po vás měl chtít?“

„Přesně. Na rozdíl vod vostatních víš, že služby, který poskytujeme, nám vynášej nějaký peníze. Ale nevíš už, že většina peněz, který mám, jsou z něčeho jinýho. Nicméně i moje služby pro pana Mauriceho a jeho nadřízený, pro některý obchodníky a taky různý kšefty s bandama, nám něco hodí. Z toho vás živím, šatím a zajistím vám střechu nad hlavou. Což tobě už evidentně nestačí.“

„Považujete mě za nevděčníka, pane.“

„Přestaň už s tím vobviňováním a koukej ze sebe vysoukat, co bys považoval za rozumnou dohodu. Já pak zvážím, jestli je to pro mě přijatelný.“

„A když nebude?“

„Nesmlouvej dopředu a mluv.“

„Pane, k tomuhle rozhovoru vůbec nemělo dojít,“ tváří se Bodras nešťastně.

„Hrome, vyžvejkni se už, nebo si vo tobě zkazím svoje mínění!“

„Jak chcete, pane. Považoval bych za správný, když jsem vaše pravá ruka a často vás zastupuju, abych si mohl začít šetřit nějaký peníze. Něco si schovávat, jako to děláte vy, pane.“

„Co dál?

„Co dál, pane?“

„Jasně, co chceš dál?“

„Nechci už nic. Jen bych si chtěl něco ušetřit, abych taky něco měl.“

„To je vopravdu všechno?“

„No, když vo tom tak přemejšlím,“ podrbe se mladík za uchem, „Možná bych taky moh někde líp bydlet. Teďko přebíhám mezi tímhle domem a tím druhým, kde jsou velitelé jednotlivých skupin. Tady chrápu někde na madraci v komoře, když na vás čekám …“

„Chrápeš v teplíčku, bezpečí a pohodlí,“ připomene Gauvion.

„Vy jste chtěl, abych řekl, co bych chtěl.“

„Tohle už je teda všechno?“

„Mně by tohle bohatě stačilo.“

„Hm, zase tak náročnej nejseš. Máš představu, kolik by sis chtěl našetřit? A co bys potom chtěl dělat? Až budeš mít nějaký peníze?“ podívá se znovu zkoumavě na svého sekretáře Achile.

„Přesně nevím. Asi bych chtěl malej vlastní domek, taky ženu, děti. A nějakou normální práci, abych nemusel běhat po nocích a strachovat se, že mi někdo vrazí nůž mezi žebra.“

„To zní rozumně, jen bych chtěl vědět, co považuješ za rozumnou práci. Třeba dělat pomocníka v pekárně? Nebo pohůnka v kovárně? Poskoka v nějakým domě zbohatlíka?“

„Tohle sám přesně nevím …“

„Nejradši bys nedělal nic, co?“ zasměje se Gauvion, „Jen si užíval nastřádaný peníze. Jenže i kdyby sis něco našetřil, tak ti ty prachy brzo dojdou. Možná by ses mohl nechat najmout do armády, jako

nějakej žoldák, ovšem to bych ti nedoporučoval. Tam bys spíš chcípnul než zbohatnul," zasměje se, pak zvážní a pokračuje, „Takže já ti teď řeknu, co ti navrhuju já. Souhlasíš?"

„Souhlasím, pane. Ale musím vám říct, že když všechno zůstane tak, jak je doteď, tak vám budu věrně sloužit dál, jako doteď."

„Asi by to tak bylo, Edmonde, ale určitě mi budeš víc platnej, když budeš spokojenější. Takže poslouchej. Jsou vlastně dvě možnosti. První je, tu ale nedoporučuju, že se domluvíme na nějakým čase, než za tebe seženu náhradu. Pak ti dám nějaký peníze do začátku, určitě ne žádnou závratnou částku, a zkusím pro tebe třeba domluvit nějakou práci. Třeba pro pana Mauriceho nebo někoho jinýho."

„Tohle mi nedoporučujete?" zeptá se očividně stísněným hlasem Bodras.

„Počkej, až uslyšíš druhej návrh," pokračuje Gauvion, „Od zejtra počínaje, budu ti vodkládat jednu libru denně. Jako tvůj podíl. Což není zrovna málo, zvlášť když za tebe platím ubytování, stravu, vošacení."

„Dvacet solů denně byste mi vodkládal?" rozjasní se tvář mladíka.

„Tak nějak. Najdeme pro tvoje peníze někde tady v domě skrejš, každej tejden tam společně přidáme sedm liber. Ty si to budeš kontrolovat a přepočítávat. Na tyhle peníze ale nebudeš sahat, abys je neprochlastal, budou pro tvou budoucnost. Pochopitelně ti vobčas něco dám na ruku, abys měl na jídlo a pití. Což sem dělal doposud. Ale tos vždycky utratil a máš prd. Co tomu říkáš, takhle si šetřit?"

„Byl bych moc vděčnej, pane," blýská se v očích Bordase.

„Takže bereš?"

„Všeckejma deseti, pane!"

„Co se tejká tvýho ubytování, s tím teda nevím. Potřebuju tě mít po ruce. Ale zařídíme ti normální postel, tady v tomhle domě. Ne v tý mý části, ale v tý normální. Souhlasíš?"

„Pane, stačí mi ta matrace, když už mi budete ukládat ty peníze."

„Tvoje věc. Zařiď se jak chceš. Co se tejká tvejch hadrů, nemůžu tě ustrojit jako nějakýho hejska, byl bys moc nápadnej. Splynout s davem je moc důležitý."

„Já vím a už vůbec nic nechci, pane. Takhle budu moc spokojenej. S tou librou denně."

„Vidíš, líná huba, holý neštěstí. Kdybys přišel dřív, mohli jsme se takhle dohodnout už dávno," usmívá se o Gauvion, „Takže už nemáš zaječí úmysly?"

„Já vás nechtěl vopustit, pane."

„To by taky byla škoda, Edmonde," znovu zvážní Gauvion, „Ani já takhle nechci žít navěky. Ještě pár let, pak si chci koupit nějakej menší statek, někde na venkově a tam v klidu dožít svůj život. Až budu mít dost peněz, abych nemusel nic dělat. Pak by měla přijít tvoje chvíle."

„Moje chvíle?" zajiskří se znovu v očích mládence.

„Kdo jinej by to tady měl převzít po mně, než moje pravá ruka? Což ale chce nějakej čas. Musíš si získat respekt, jakej mám teď já. Musej tě brát vážně. Rozumíš?"

„Že bych jako všechno dělal sám?"

„Edmonde, vždycky bude někdo, kdo bude chtít vědět víc než vostatní. Jedno kdo bude zrovna u moci. Poskytujeme tyhle služby, budujeme si styky. Uč se, naslouchej, buduj si respekt. Pak přijde den, kdy ti všechno předám a stáhnu se na vodpočinek."

„To myslíte vážně, pane?"

„Smrtelně, Edmonde. Třeba ti nechám i tenhle dům, možná ještě koupíme časem i jinej, kterej by moh bejt jenom tvůj."

„Mohl bych mít vlastní dům?"

„Domek, dům … třeba na to za pár let použijeme ty tvoje peníze. Vytvoříš si svoje tajný sídlo. Edmonde, je hodně možností, když máš dobrý přátele."

„Dobrý přátele …jako vás, pane?"

„Záleží jen na tobě. Šlechtickej titul ani panství ti nenabídnu, ale pokud vydržíš bejt věrnej a budeš mi sloužit dobře jako doposud, můžeš bejt jednou taky bohatej. Mít svoje skrejše s penězma, vydržovat si děvku, nebo rovnou dvě."

„Tohle mi vopravdu nabízíte?“

„Sedíš si na uších, nebo ti jen dělá dobře to poslouchat a chceš, abych ti to zopakoval?“

„Vobojí, pane,“ poprvé se zasměje Bordas, „Teda že mi to dělá dobře to poslouchat a chtěl bych to zopakovat.“

„Tak si to říkej sám, před spaním,“ ušklíbne se Gauvion, „Edmonde, naši dohodu považuju za uzavřenou. Vode dneška za tejden uložíme prvních sedm liber. Třeba tam, kde máme schovanou naši hotovost. Budeš tam mít svůj váček, bude jen tvůj.“

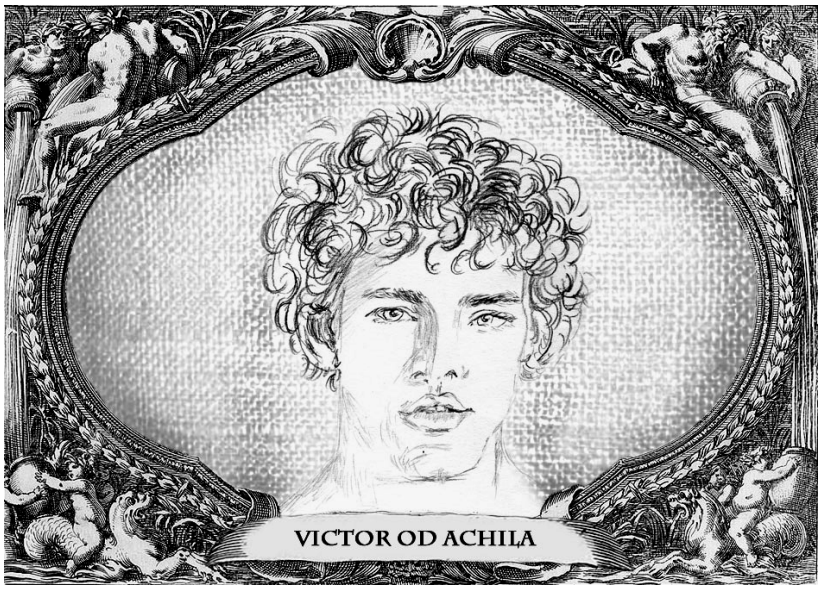
„Moc děkuju, pane.“

„Tak jsme se vykecali, teď je třeba zase začít pracovat. Koukej mazat zajistit, aby k Mauricemu přišel i Louvent a taky mi zařiď doprovod.“

„Už běžím, pane,“ vyskočí jak rybička Bourdas, pak se ještě jednou zastaví, podívá se na Achila vděčnýma očima, „Moc děkuji, pane,“ dodá.

KDO ZA TÍM STOJÍ?

Je kolem desáté večer, ulice Paříže, pokryté sněhem a odpadky, zaplavuje další nános sněhu. Mrzne, chumelí, je vidět na pár kroků. Tma a příval sněhu činí putování městem velmi svízelným. Však také většina je zalezlá ve svých domovech, které jsou v tomto sídelním královském městě ovšem velmi rozdílné. Z jedněch se line teplo a vůně pečínky, v jiných drkotají zuby hladoví lidé, choulící se pod zavšivenou pokrývkou. Kousek chleba či pečiva a dřeva na otop, případně teplé oblečení, to je pro některé otázkou života a smrti. Doslova.

Kruté zimy, stoupající ceny zmiňovaných komodit a ke všemu stále další a další daně, když ty již platné rostou, to vše drtí obyvatele nejen tohoto velkoměsta, ba dokonce nejen Francie. Evropa, sužovaná hroznou, desítky let trvající válkou, je na pokraji kolapsu. Hladomory jsou na spadnutí a s tím mohou přijít rebelie. Neboť ten, kdo umírá hlady či zimou, opravdu už nemá opravdu co ztratit.

V tomto hrozném nečase, že by ani psa nevyhnal, se v pařížských ulicích pohybuje skupinka mužů. Kráčejí po svých, kloužou po odpadcích či ledu zakrytým novým sněhem, láteří a pomalu postupují vpřed. Achile Gauvion, kousek od něho Louvent Daudet a Edmond Bourdas, v těsném závěsu trojice mladých mužů, Raimond, Victor a Emanuel. Ti mají za úkol poskytnout ochranu, kdyby snad nějaký zoufalec či tlupa tuláků napadla trojici vepředu.

„Díkybohu, že jsme si dali sraz předem,“ brumlá Daudet, „Ale i tak tohle bude jednou moje smrt! K čertu s tím vším.“

„Kdo se dal na vojnu, musí bojovat,“ zavtipkuje Gauvion.

„Jenže už mi není pětadvacet,“ skuhrá osmatřicetiletý Louvent, „Přitom jsou takovýhle noční schůzky úplně zbytečný, teď, když po nás nikdo nejde.“

„Vopravdu?“ zasměje se Achile, „Nejen Maurice je vopatrnost sama.“

„Na co je mi vopatrnost, když tady zapadnu sněhem a zmrznu.“

„My tě vytáhneme,“ žertuje Gauvion, ale dvakrát do smíchu mu také není. Cesta z Latinské čtvrti do čtvrti Marais, kde se nachází dům Maurice Tissota, znamená pěkně dlouhou procházku. Nadává si, měli si opatřit nějaký kočár. Ale nechtěl být nápadný a teď už promrzá na kost.

„Vy se aspoň v domě zahřejete, ale co my? Dyť mi vopravdu zmrzneme, až na vás budeme čekat,“ ozve se Bordas.

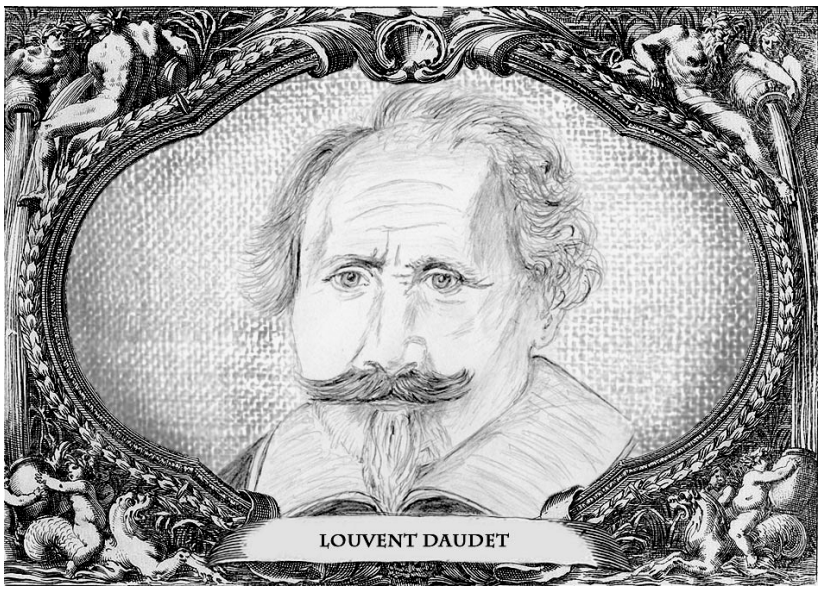
„Někde se schováte …“

„Někde? Ale kde, pane?“

„Vím já … anebo dneska trochu změníme pravidla,“ zamyslí se Achile, „Když nás Maurice takhle vytáhnul, do tý hrozný noci, tak ať vás nechá ve svejch stájích. Tam vám může i přinýst někdo něco na zahřátí.“

„To by bylo moc dobrý, pane,“ drkotá zuby očividně spokojenější Edmond.

Než však dorazí k cíli své cesty, jsou z nich opravdoví zmrzlíci. Sice ustalo sněžení, ale o to více jim mráz proniká každým i sebemenším otvorem pod oblečení. Bordas, nesoucí lucernu, má ruce bez citu, ztuhlé jak zákon káže. Celá skupina se shromáždí kousek od domu Tissotů, pouze Achile pokračuje a zaklepe na dveře. Jedenáctá odbila před pár minutami, proto se dveře rychle otevírají, již jsou očekáváni.

„Vítejte, pane,“ říká Victor, kterého poslal starší bratr vyčkávat na hosty.

„Je nás tu víc,“ drmolí Gauvion, „Mám doprovod. Nemohu ho nechat venku, už teď jsou všichni promrzlí na kost.“

„Kolik vás je?“ zeptá se s rozpaky Tissot.

„Tři půjdeme za tvým bratrem a tři naše průvodce strč třeba do stáje a dones jim tam něco na zahřátí. Uděláš to?“

„Postarám se o ně,“ přikývne Victor, „Půjdete dál? Dovnitř jde hrozná zima.“

„Aspoň si jí taky trochu užiješ,“ řekne škodolibě host, mávne rukou a stíny z protější strany se dají do pohybu, „Edmond půjde s náma, vy ostatní počkejte tady, pustí vás do stájí. Tam na nás počkáte,“ nařizuje.

„Mám jít s vámi?“ podiví se Bordas.

„Proč ne?“ odpoví otázkou jeho šéf a sám se hrne do tepla měšťanského domu.

Trojici hostů odebere dveřník Simon svrchníky, pak je Victor vede do prvního patra, do pracovny majitele nemovitosti. Zároveň slibuje, že přinese něco na zahřátí.

V ústrety jim vyjde jejich hostitel, jehož pozvánku vyslyšeli a díky němuž absolvovali nepříjemnou noční pouť. Nabídne jim místa v jídelně, kde již stojí na stole víno a tác s drobným občerstvením. S radostí kvituje, když spatří oba tajné agenty, trochu se zarazí, když uvidí Bordase. Toho sice také dobře zná, ale nikdy doposud u jejich tajných schůzek nebyl. Podobný pohled na mladíka vrhne ale i Daudet.

„Edmond mě zastupuje, plně mu důvěřuju," odpoví Gauvion na nevyřčenou otázku, což zřejmě oběma mužům stačí, naopak se zablýskne v očích jmenovaného. Možná nakonec udělal dobře, když si dneska odpoledne pustil hubu na špacír. Zatím nikdy jeho šéf veřejně nedeklaroval, že je jeho zástupcem, jeho pravou rukou. Spíš ho mohli považovat za jeho důvěryhodného poslíčka.

„Cesta byla asi hrozná," tváří se hostitel provinile a sám rozlévá víno do připravených pohárků, přičemž jeden operativně přidá.

„Pane Maurici, málem jste přišel o svůj zdroj," tváří se Daudet jak boží umučení, což je u něho dost neobvyklé, většinou má lhostejný výraz, či jinými slovy kamennou tvář. Asi opravdu dost trpěl.

„Nejen počasí je zlé, pánové," říká s ustaraným výrazem Tissot.

„Slyšel jsem o vzbouření obchodníků. Také jste protestoval a táhl k paláci vévody d´Orleans?" zeptá se s nevinnou tváří Gauvion.

„Mně do smíchu moc není, pane," povzdechne si tázaný a dává najevo, že žert u něj nepadl na úrodnou půdu „Ačkoli anebo právě proto, že se těm obchodníkům nedivím. Sám mohu posoudit, jak nás daně dusí. Mám také nějaké živnosti a nemovitosti …"

„Ovšemže. Vlastníte tento dům, potom cukrářství a pekařství, k tomu jste ještě přidal hospodu. Pravda, tam bude asi úřadovat váš švagr," prokazuje dobré informace Gauvion a jeho pobočník se na skoro stejně starého hostitele podívá s velkým obdivem. Začínal jako osobní sluha hraběte, teď je z něj boháč, jeho oblek je ze skvělé látky, v posledním střihu.

„Právě. Neklid mezi lidmi roste a k tomu ho kdekdo úspěšně živí. Nespokojenosti se nedivím, není ani nutný ji podněcovat. Přesto se tak děje a mám velký obavy, aby nevypukla otevřená rebelie. Však určitě není náhodou, že ti obchodníci táhli rovnou k vévodovi d´Orleans," zoufá si Tissot.

„Mluvíte jen za sebe, nebo tlumočíte obavy pana Mazarina?" zeptá se přímo Achile.

„Obojí," odpoví hostitel a znovu pohlédne na Bordase, který se snaží zachovat klid, ale má oči navrch hlavy. Je mu známo, čím se jeho šéf zabývá, i že pan Maurice pracuje pro korunu, ale ani ve snu by ho nenapadlo, že by snad mohl být ve spojení přímo s prvním ministrem.

„Pane Maurici, před Edmondem můžete hovořit zcela otevřeně. Za toho dám ruku do ohně. U něho jsou všechna tajemství v bezpečí. Je opravdu mým zástupcem, konec konců ho i sám dobře znáte," zastane se svého sekretáře Gauvion.

„Pana Edmonda znám," přikývne Tissot, „Ale pochopte mé obavy. Už takto je do všeho zamotáno tolik lidí. A jestli se všechno zhroutí, tak se může nenávist obrátit nejen proti Mazarinovi nebo panu d´Emery, ale taky proti nám. Ke všemu znáte moje mínění, víme tolik ošklivých věcí na tolik významných osob, dokonce těch nejvýznamnějších, mnohý by se dalo bez nadsázky nazvat státním tajemstvím. Takže by mohlo někoho napadnout, že by bylo lepší nás umlčet navždy," dodá a Bordas cítí, jak ho zamrazí v zádech.

„Vaše obavy chápu, ale považuju je za zbytečný. Alespoň pro tuhle chvíli. Máte úzké vazby na pana de Saint-Grevy, který je sám soudcem, udržujete dobrý vztahy s panem koadjutorem, panem de Gondi. Pan hrabě de Godille, jehož jste sekretářem a správcem jeho majetku, je velmi dobrým přítelem vévody de Condé. Kdo by tedy měl zájem něco proti vám učinit?" vypočítává některé kontakty hostitele Gauvion a jeho pobočník nestačí žasnout. Až teď si začíná uvědomovat, že ve stínu ulice vůbec neměl tušení, o jak vysoké zájmy se hraje.

„To vše, co říkáte, je hezký. Zapomněl jste však vyjmenovat dlouhou řádku jinejch osob, které by našly nejeden důvod se na mě minimálně zlobit. Navíc, pánové, když se rozzuří dav, stačí, aby ho někdo správně nasměroval. Jenom stačí křiknout, támhleten patří k nim a Bůh nám buď milostiv."

„Máte konkrétní podezření, že by se vám chtěl někdo pomstít?"

„Někdo pomstít? Konkrétní podezření?“ zasměje se poněkud křečovitě pan domácí, „Sám dobře víte, kolik jich má důvod. Kolika lidem jsme převzali jejich zakázky. Někdy ne právě dvakrát čistě. Ale nestačí jenom obyčejná závist? Hezkej dům, kočár, pěknej oblek …“

„Vidíte, proto chodím takto nuzně ustrojenej,“ zasměje se Gauvion, pak chce něco dodat, ale vstoupí Victor a nese na tácu hrnec svařeného vína, v něm zastrčenou naběračku a hrnečky pro hosty. Vůně přidaných ingrediencí je potěší stejně jako stoupající pára, neboť z ní cítí teplo. Mládenec tác postaví na stůl a s kývnutím hlavy zase odchází.

„Pánové, možná bysme měli přejít k věci,“ odkašle si Daudet, jemuž se již sbíhají sliny na nápoj, který teď rozlévá sám hostitel, „Pokud jste se sešli, abyste se mohli špičkovat, považoval bych tuto schůzku za opravdu velmi nešťastnou.“

„Máte plnou pravdu,“ vrátí Tissot naběračku zpátky do hrnce, „Nepožádal jsem vás o schůzku, jen abych vás donutil vyjít do mrazu. Hovořil jsem s panem Basilem, také považuje situaci za vážnou. Stejně tak mě znepokojuje, kam směřovali dneska ti obchodníci. Vévoda d´Orleans sice dává na odiv svou loajalitu ke koruně, ale nezapomínejte, jak se u něj oslavovalo, když byli král a jeho bratr nemocní, na pokraji smrti. Pan Basile chce pořád, abych mu sděloval nejen zprávy od vás, ale taky je vyhodnocoval. Což je velmi obtížný.“

„Co se týká vévody d´Orleans,“ vezme si slovo Daudet, „Pochopitelně neumím dělat zázraky a tak ještě nemám zprávy od svého zdroje v jeho domě. Ale jakmile se něco dozvím, tak se vám ozvu. Jinak ale mám pár věcí na lidi z parlamentu, které jste žádal sledovat.“

„Nemůže jít o další spiknutí? Všechno na něco podobného ukazuje. Po městě koluje nesčetný množství pamfletů, hovořících už nejen proti Mazarinovi, ale už i otevřeně a nevybíravě proti královně. Některý jsou opravdu nechutný. Sami říkáte, že za nimi kdosi stojí, ale stále nemáte žádný důkazy nebo indicie, kým jsou placený. Nemůže jít o přípravu na převrat, kdy by se dala využít velká nespokojenost lidí, zima, hlad? Všeobecný opor k rostoucím daním? Trvalý rozpory mezi parlamentem a korunou? Podívejte, kam to vedlo v Anglii, vždyť tam je občanská válka! Zajímají krále, vraždí se navzájem,“ hovoří hostitel velmi vzrušeným hlasem.

„Nemáme jedinej důkaz, že by se připravovalo spiknutí, podobné třeba tomu Důležitých, kdy chtěl nechat vévoda de Beaufort zavraždit Mazarina. Pročež sedí ve Vincennes,“ ozve se Gauvion, „Když už o tom mluvíme, tak si vzpomeňte, že to byl právě tady Edmond, který označil útočníky a možná tím zachránil kardinálovi život. Ačkoli tehdy přesně netušil, oč se ve skutečnosti hraje. Říkám to jen proto, abych podpořil důvěru v něj.“

„Ano, máte pravdu,“ přikývne Tissot, „Pane Edmonde, promiňte mi moje pochyby, ale snažím se být velmi obezřetný,“ pohlédne s omluvným výrazem na nejmladšího účastníka seance, „Takže spiknutí vylučujete?“ položí velmi důrazným tónem otázku.

„Co se dá úplně vyloučit?“ zavrtí hlavou Daudet, „Ale nezdá se, že by existovala skupina významných mužů a žen, která by se tajně scházela a domlouvala se, jak připraví převrat. Tím neříkám, že by se nenašly desítky vlivných osob, které si přejou pád Mazarina. Jenže vyčkávaj.“

„Vyčkávaj? Není však třeba i tohle signál?“

„Pane Maurici, pokud hovoříte o těch obchodnících dneska, tak můžu připustit, že jsou třeba i podněcovaný, ale určitě nemůžou být důvodem k vypuknutí nějaké vzpoury či předzvěstí spiknutí. Ale připouštím, že se pověstnej džbán stále naplňuje, přijde chvíle, kdy bude stačit ona jediná kapka a ucho se utrhne. Pokud budu mluvit zcela otevřeně, je pořád víc a víc lidí pořádně nasranejch a toužících zakroutit lidem jako je Mazarin či ten vykuk Particelli krkem,“ říká Gauvion věcně, bez emocí.

„Není tedy žádná indicie, že by se ti nejvýznamnější odpůrci pana kardinála spojili, domlouvali se na společném postupu? Mám na mysli vévodu d´Orleans, vévodu de Condé a bohužel také pana de Gondi, jehož popularita stále vzrůstá,“ ptá se znovu naléhavým hlasem Tissot.

„Popularita panu de Gondi opravdu vzrůstá,“ ušklíbne se Achile, „Čemuž on napomáhá tím, že ohnivě brojí proti dvoru a především nezapomíná rozdávat peníze. Je to filuta, ten pan de Gondi.“

„Pokud mohu vážněji," odpovídá Louvent, „Díky Bohu mají všichni vámi jmenovaní svoje vlastní zájmy, které se neshodují se zájmy těch druhých. Každý z těch tří by si byl schopen představit sám sebe v roli regenta respektive prvního ministra. Nejsou však zdaleka sami. Další sedí ve Vincennes, myslím tím vévodu de Beaufort. Ale zapomenout nelze ani na vévodu de Guise, kterého odsunuli do Neapole. Či vévodu de Bouillon. A pak tu máme náš slovutný parlament, tvořený pěkně vyčůranými soudci. Kteří na rozdíl od toho vámi vzpomínaného anglického, nebyli zvoleni, ale svoje místa si pěkně poctivě koupili. Ale o to víc na nich lpí. Teď se cítí na jedné straně některými kroky Mazarina ohrožený, na druhé cítí příležitost využít všech potíží koruny, aby svou moc zesílili."

„Ale tohle všechno už víme, pánové, neříkáte nic nového," mluví skoro až zoufalým hlasem Tissot, „Opravdu nejsou žádný nový informace? Nic, čeho by se dalo využít?"

„Využít k čemu, pane?" zeptá se s mírnou ironií v hlase Gauvion.

„Čeho by mohla využít koruna, aby …," zaváhá teď na chvíli Tissot, pak však pokračuje, „Aby si některý koupila, aby některý diskreditovala a aby další postavila proti sobě."

„Což ale už dělá pan Mazarin skoro pět let," zasměje se Achile, „A určitě využil i to, co jsme vyšťourali na slovutné pány soudce. Bohužel, u některých to půjde těžko. Třeba teď se do obliby dostává pan rada Broussel. To je typický příklad snaživýho idiota. Ale takovej člověk, kterej si možná doopravdy namlouvá, že spasí svět, může bejt taky velkej problém. Zvlášť, když asi rozumu moc nepobral."

„Díkybohu, těch s velmi omezeným intelektem je víc," konstatuje s neskrývaným opovržením v hlase Daudet, „Díky tomu se většina spiknutí provalí. Buď jsou tak prostoduchý jako vévoda de Beaufort či biskup de Beauvais, nebo rozmařilý, že se neopomenou pochlubit. To, jak připravovali spiknutí Důležitých, to bylo skoro k smíchu. Na to nebyla ani potřeba tajných špehů, vždyť oni to vytrubovali do světa. Podobně jako tehdy za spiknutí markýze de Cinq-Mars, když nešťastný rada pan de Thou v opilosti roztruboval tajný věci v hospodě."

„Jste tedy přesvědčený, že žádný širší spiknutí neexistuje?" ptá se už poněkolikáté Tissot.

„V tuhle chvíli tomu nic nenasvědčuje," říká přesvědčivě Louvent, „Každý si však přihřívá svou polívčičku, přitom neopomene osolit tu pana Mazarina, když se naskytne příležitost. Každý zatím válčí sám za sebe, což neznamená, že by se to jednou nemuselo změnit. Ale od toho máte nás, abysme včas odhalili opravdu nebezpečný spiknutí. Já sám se však obávám trochu jiného scénáře."

„Jiného scénáře?" zarazí se hostitel.

„Nespokojenost lidí je už opravdu velká. Dneska řičela necelá tisícovka obchodníků, zítra to může být cech pekařů, hospodských, co já vím. K tomu se může přidat hladová chamraď a máte tu ukázkovou rebelii. Nespokojenost je vhodně přiživovaná, v tom máte pravdu. Pak stačí jiskra a oheň vzplane. Někdy jen úplná hloupost. Pak se může do čela nespokojených někdo postavit, například náš drahý proradný vévoda d´Orleans. Nebo prohnaný pan de Gondi. Nebo vypočítaví pánové z parlamentu," hraje si na prognostika Daudet, „Tím chci jen říct, že taky sdílím vaše obavy. Naštěstí ale zatím nespokojence nikdo nesjednotil, zatím každý nadává a mrmlá sám za sebe," dodá.

„Co ale budeme dělat?" zeptá se Tissot stísněným hlasem.

„Nemůžeme dělat vůbec nic. Snad se jen modlit, aby k ničemu nedošlo," ušklíbne se Gauvion.

„Bohužel, my můžeme jen události sledovat a předávat vám zprávy," má stejný názor Daudet, „Pan Mazarin je obratnej politik, dokáže si poradit, což už mnohokrát prokázal. Ovšem stav se čím dál tím víc horší, to si zase nic nenamlouvejme. Není jen Paříž, pánové, jsou i provincie, kde je ještě hůř. Venkov, kde lidi taky mřou zimou a hlady. Těžce snáší zvěsti, jak si užívají u královského stolu a těžce nesou, jak jsou odíráni, aby bylo na vydržování armád. Přitom správně tuší, že mnoho krvavě sehnaných peněz končí v rukách kde koho, bují korupce, jsou předražený zakázky."

„V tom jistě máte pravdu," nasadí teď kamenný výraz hostitel, vždyť i jemu a jeho přátelům jdou do kapes příjmy z vojenských zakázek, získaných za úplatu, „Prosím, buďte však dvakrát tak obezřetný, nepřehlédněte žádnou maličkost. Pokuste se vypátrat zadavatele pamfletů. Sledujte jednání klíčových mužů z parlamentu. Taky důležitý osoby, o kterých jsme před chvílí mluvili."

„Vše děláme, pane. Pan Basil i pan kardinál mohou být jen rádi, že nemáme nějaké nové a horší zprávy. Že se jeho protivníci ještě nedokázali sjednotit a vytvořit jednolitou frontu proti němu. K čemu on dopomáhá tím, že je vhodně uplácí, nabízí jim brebendy. Staví je do čela armád," shrnuje předchozí obecné tlachání Daudet, „Co se týká nových poznatků," nadechne se k dalšímu pokračování.

Schůzka se protáhne na další hodinu, kdy probírají jednoho pána z parlamentu za druhým. Baví se o jejich rodinných poměrech, případných slabých stránkách, jak se dalo vypozorovat. Ale žádné převratné novinky se neobjevují. Zmíní se také o některých cizincích, u nichž panují obavy, že by mohli intrikovat v neprospěch francouzské koruny, zástupci Anglie, papežský nuncius. Na závěr předá Tissot Louventovi blíže nespecifikovaný obnos peněz v koženém váčku, aby mohl vyplácet své špehy.

Cesta z domu pana Maurice je podobně nepříjemná jako ta předchozí. Skupina doprovodí nejprve pana Daudeta k blízkosti jeho domova, on pak zmizí jak pára nad hrncem v temnotě. Následně trojice ochránců zůstane ve svém domě, Edmond se přeptá na stav Hyacinta, zjistí s uspokojením, že je stále naživu. Pak následuje svého šéfa podzemní chodbou do jeho domu. Ten je ztichlý, Amadeé a Beatrice již spí. Oni se však posadí v kuchyni, otevřou si láhev. Chvíli se baví o zítřejší návštěvě vůdce bandy, zvaného Kruťas Guy, pak se nutně vrátí ke schůzce v domě pana Tissota.

„Edmonde," zvedne varovně prst Gauvion, „musíš si uvědomit, že tohle není žádná legrace. Pan Maurice je svým způsobem vyplašenej právem. Pokud Mazarin padne a k moci se dostanou lidi jako vévoda d´Orleans, mohlo by bejt zle. Na některý víme opravdu nehezký věci a oni by opravdu měli důvod nás umlčet. Stejně tak, pokud bysme odhalili nějaký spiknutí. Tam jde doslova o krk jeho účastníkům, nebo minimálně dlouhej žalář, jako vzpomínanej vévoda de Beaufort a mnozí před ním. Chyba by se nám mohla vymstít. Vzpomeň na dva tvoje druhy, který před pěti roky najatý vrazi umučili k smrti."

„Filip a Mário. Viděl jsem tehdy jejich těla …," zachvěje se při vzpomínce Bordas, „Jejich vrahové tehdy unikli."

„Bohužel, nedalo se nic dělat," pokrčí rameny Achile, „Ale ber jejich osud jako varování. Zatím jsem tě pokud možno od takovejch věcí držel dál. Ale čím víc víš, tím je to všechno pro tebe nebezpečnější."

„Proč jste mě dnes vzal na tu vaši schůzku?" podívá se mladík zpytavě na svého velitele.

„Chceš bejt mým skutečným zástupcem, chceš svůj podíl, tedy taky musíš nýst větší díl zodpovědnosti. Ale pozor, tahle mince má dvě strany. Pokud bys chtěl vycouvat, staneš se pro mnohý nebezpečnej. Nemusím ti říkat, co to znamená."

„Nemusíte. Tajemství je vždycky nejlíp ukrytý v hrobě."

„Přesně tak. Díkybohu už je několik let klid. Ale nazval bych ho klidem před bouří. Vlastně je docela zázrak, že se všechno ještě nezhroutilo. Jen díky šikovnosti pana Mazarina."

„Kterýho všichni nenávidí."

„Skoro všichni," opraví ho Gauvion, „Pro některý má význam. Jako třeba pro nás. Nebo konkrétně pro mě, pana Maurice. Ale o tom teď mluvit nebudu, už teď víš dost. Možná ti ale časem řeknu víc. Ne že bych ti nedůvěřoval, ale znovu dávám za pravdu panu Mauricovi. Čím víc lidí něco ví, tím větší je nebezpečí, že někdo něco prozradí. Ne třeba úmyslně, ale mimoděk. Něco někdo plácne, podřekne se. Opije se a blábolí."

„I tak děkuji za důvěru, pane.“

„Tím je naše dohoda stvrzena, Edmonde,“ pozvedne pohár Achile, „Připijeme si na ní a pak domluvíme podrobnosti na zítřek. Snad taky už konečně rozmrzneme,“ podívá se vděčně ke kamnům, z nichž se line životadárné teplo.

KREV ZA KREV

Achile Gauvion popíjí a diskutuje se svým pobočníkem Edmondem Bordasem až do čtvrté hodiny ranní. Teprve potom se přemístí do ložnice, kde odpočívají zachumláni pod pokrývkami Amadeé a Beatrice. Lehce se nad nimi pousměje, naloží pořádně do kamen, svlékne se a vklouzne k nim.

Chvíli přemýšlí o událostech minulého dne a snaží se vyhodnotit postup, který zvolil v případě Edmonda. Může mu skutečně naprosto důvěřovat a nehrozí, že by mu časem přerostl přes hlavu? Právě proto, že je chytrý a bude chtít stále víc? Neriskuje příliš, když ho zasvětí do dalších tajemství, která jsou ještě nebezpečnější, než zná mladík doposud? Naštěstí pro něho únava a víno dělá své a on uprostřed svých myšlenek usne.

Tentokráte se probudí na lůžku sám, Amadeé i Beatrice jsou již dávno na nohách. Na okně je zatažený tmavý závěs, místnosti je stále potemnělá, ale v kamnech praská kvalitní dřevo a prostor je vytopený na příjemnou teplotu. Nasaje vzduch a v něm rozpozná vůně, které se linou z kuchyně až do druhého patra. Beatrice není sice žádná vyhlášená kuchařka, ale dost se už naučila. Přemýšlí, zda má zůstat nadále ve svém smrádku a teplíčku anebo se donutit vstát, navléct na sebe šaty a postupovat směrem ke zdroji příjemné vůně. Polkne, má sucho v krku, rozhlíží se po džbánu, ten stojí kousek od něho na stolku. Právě když sám sebe přesvědčí o nutnosti opustit pelech, objeví se na schodišti nejprve hlava Amadeé a potom hubeňour v celé své nádheře.

„Přeji dobrý poledne,“ usměje se potměšile mladík, potom vyhodnotí situaci, sáhne po džbánu s vodou a podá ho muži v posteli. Ten se hltavě napije.

„Nejvyšší čas vstát,“ říká spíše sám pro sebe než pro společníka. Přeci jen se mu neleží špatně, přeci jen je pod poduškou příjemně.

„Není třeba,“ odporuje Amadeé, „Můžeme si udělat oběd v posteli, když budeš chtít. Teda můžeš tady jíst sám, nebo ti můžeme dělat společnost.“

„Mám skutečně hlad,“ upozorní pán domu.

„Však taky jo. Oběd ve vší počestnosti,“ usmívá se mládenec, „Mám to zařídit?“ zeptá se a vlastně ani nečeká na odpověď a zase chvátá po schodech dolů.

Gauvion se tedy znovu natáhne, spočívá na zádech, zírá do postelových nebes a má chvíli času znovu přemýšlet o událostech včerejšího dne a také o dalších, které ho čekají dnes. Uvědomí si, že by potřeboval mluvit s Edmondem, ale konec konců, pořádný gáblík má pro tuto chvíli přednost.

Objeví se Amadeé a Beatrice, nesou pečínku ve vlastní šťávě, k tomu pečivo, které je možné přikusovat i namáčet v tuku. Pochopitelně nechybí ani džbánek s vínem a poháry. Jejich poručník a milenec v jedné osobě se posadí na lůžku, oni začnou připravovat tabuli kousek od jeho rozkroku. Sami se spořádaně zují a vlezou si naproti němu. Hostina může začít, jen je třeba se moc nevrtět, aby nedošlo k převržení poháru či rozlití teplé a vonící šťávy.

S chutí se zakousnou do připravené krmě. Nežijí si nijak zvlášť rozmařile, ale na rozdíl od většiny obyvatel Paříže si mohou dovolit mít maso pravidelně. Pouze ho většinou dopraví tajně, aby nevzbuzovali závist sousedů rozmařilými nákupy. O přísun takového proviantu se většinou postará Edmond, má domluvu jak z některými hostinskými tak prodavači. Potraviny pak uchovávají ve zdejším sklepě.

Gauvion se láduje a přitom si vzpomene na včerejší rozhovor s Edmondem. Zálibně se podívá na oba mladé lidi, jsou přitažliví, zdá se, že i spokojení, věrní a vděční. Co mu tady chybí? Vzhledem k jeho vztahu s mladíkem je takové utajení více než žádoucí, sodomie, jak mnozí nepřesně takový vztah

nazývají, je pro většinu společnosti zavrženíhodná, byť takzvanému italskému hříchu holdují i mnozí mocní.

Nezdá se, že by Amadeé či Beatrice s tímto stavem nesouhlasili, naopak, z jejich postojů je patrná spokojenost. Jejich soužití ve třech by se dalo nazvat harmonickým a může se jen modlit, pokud Bůh nad jeho hříšky přimhouří oči, aby vydrželo co nejdéle. Ale oba jsou ještě mladí, bude jim kolem devatenácti, dvaceti, přesné datum ani rok narození neznají, a tak by ještě pár let mohli vydržet. Pak jim dá volnost, asi taky něco do začátku, nejspíš někde daleko od Paříže, aby byl v bezpečí. Má ještě dost času si sehnat náhradu, ačkoli takové štěstí na tak přítulnou dvojici asi už mít nemusí a asi ani mít nebude.

Amadeé i Beatrice se usmívají, škádlí sebe navzájem i svého dobrodince. Ani oni nemají moc důvodů volat po změně. Sice se mezi lidi dostanou jen sporadicky, především nutné návštěvy kostela a občasné nákupy, hodně času tráví zavřeni v téhle zlaté kleci, ale co jim chybí? Krásná postel a teplo, vždy dostatek dobrého jídla, kvalitní víno. Mohou se zabavit různými hrami a v neposlední řadě i milostnými hrátkami. Někdy spolu, někdy i s mužem, který jim tohle všechno dopřává. Vše berou jako věc přirozenou, kdy si navzájem dělají dobře. Achile se k nim chová něžně, nikdy je nebije, ani moc nepeskuje, ačkoli vyžaduje přesné plnění jím stanovených pravidel. Ale pro někoho, kdo málem zemřel hlady na ulici, tohle přijde jako dar z nebes.

Každá idylka má svůj konec, stejně tak se nachýlí k závěru i jejich oběd. Olizují si mastnotu ze rtů i prstů, dopíjejí zbytky vína v pohárcích. Poté se mladí podívají na staršího, neboť on určí další program dne. Jelikož nic neříká, jen spokojeně pomlaskává, ozve se Beatrice.

„Mohla bych odnýst ty věci tady a mohli bysme si zase všichni lehnout," navrhne.

„Jsem krásně plnej," pohladí do břicho přes pokrývku Gauvion, „Na nějaký skotačení nemám teď pomyšlení," dodá, ale úplně pravdu nemluví, protože v něm jejich mládí a krása vzbuzuje žádostivost.

„Můžeme jen tak ležet, mazlit se, tulit se," zubí se ona a Amadeé se také usmívá.

„Až všechno uklidíte, tak můžete, ale sami," odpovídá Achile, povinnosti teď vítězí nad možnosti příjemně prožitých chvil, „Musím něco vyřídit. Je tady Edmond?"

„Je, dala sem mu jídlo, je dole v kuchyni. Nevadí, že je dole?"

„Ne, ne, on sem může vstupovat kdy chce. Amadeé," obrátí se muž na mladíka, „Edmond většinou spí dole v takový komoře, není tam ani pořádná postel. V tý vaší oficiální by spát neměl, ale taky by mohl mít někde svojí, ne?"

„Pokud vím, tam dole ve sklepě je nějaká stará, asi kdysi sloužila pro nějakou služebnou," vzpomíná mládenec, „Můžu se s ním domluvit a zase jí přinést zpátky do domu. Pokud nebude shnilá."

„Dobře, domluv se s ním. Nechci ale, aby ho tady kdokoli zahlédl."

„Vždyť sem nikdo nechodí," připomene Beatrice, ale nezdá se, že by to říkala zklamaným hlasem.

„Víte co, odneste ty věci dolů, pak mi pošlete Edmonda do mý pracovny. Až budete hotový s úklidem, tak si můžete zalízt do postele. Ale pozor, Amadeé, abych nemusel k Beatrice volat babu kořenářku," vztyčí Gauvion varovně prst.

„Vždycky si dávám pozor, když ho tam strkám," zubí se mladík, „Vždycky ho vytáhnu včas."

Achile jen mávne rukou, nastává pro něho čas vstávání. Oba mu pomáhají s oblékáním, přitom ho různě dráždí, až málem změní názor a zůstane. Nakonec přeci jen sestoupí o patro níž, kam za ním zanedlouho přichvátá jeho již oficiálně posvěcená pravá ruka.

„Co je s Hyacintem?" vypálí šéf první otázku.

„Pořád je naživu, ačkoli nevypadá dvakrát dobře. Ale drží se."

„Možná se z toho vylíže, to ale nic nemění na našem problému."

„Nezměnil jste názor? Opravdu půjdeme jen sami dva?"

„Nezměnil. Edmonde, nachystej pro každýho z nás jednu pistoli, sice by nám moc proti velký přesile nepomohla, ale budu mít lepší pocit."

„Nenecháme si někde zálohu? Pro nejhorší případ?"

„Určitě nás budou nějakej čas sledovat, až dorazíme na jejich území. Musíme ukázat, že se jich nebojíme a jsme si sebou jistý," zavrtí hlavou Achile.

Debatují spolu dobrou hodinu, ale výhradně o jiných věcech. Bordas dostane mnoho různých úkolů, jím řízení starší mládenci mají každý na starosti někdy až na tucet chlapců a ti šmejdí po Paříži a mají otevřené oči a nastražené uši. Mnohdy dostanou za úkol sledovat nějaký objekt nebo osobu, aniž tuší, proč tak činí a mnohdy ani nevědí, o koho jde. Potom referují, co dotyčná osoba dělala, zda za ní někdo přišel a podobně. Zároveň naslouchají i zvěstem kolujícím na ulicích, nálad mezi obyčejnými lidmi i členy podsvětí.

Všechny tyto informace se postupně dostávají k Edmondovi a ten je zase tlumočí Achilovi. Pokud není předem určený konkrétní úkol, tvoří takové zprávy jen mozaiku nálad v ulicích. V případě, že některá skupina má předem vybraný cíl, musí být informace podrobnější či jsou nasazeni zkušenější a nejbystřejší malí zvědové. Ti za svou činnost dostávají nocleh, oblečení a žvanec. Nejčastěji bydlí v nějakém polorozpadlém domě, podzemí, prostě tam, kde jsou málo nápadní a nikomu nevadí.

Většinou jiné bandy vědí, pro koho pracují a tak je nechávají na pokoji. Pro nejhorší případy existuje heslo „Achile“, kdy se na svého vůdce mohou odvolat. Mnozí ho přitom znají jen velmi letmo, byť nikdo není do tlupy přijat bez jeho souhlasu a bez předchozího, hodně nadneseně řečeno, vstupního pohovoru. Pokud zklamou, mohou čekat trest v podobě bití. Nebo přijdou o ochranu a tím jim hrozí nebezpečí ze všech stran. Vznáší se i nad nimi výhrůžka smrti, pokud by se vážně provinili. Prostě pravidla podobná jako v jiných bandách operujících v podsvětí, s tím, že oni balancují na hraně zákona. Byť mají zakázáno krást či žebrat. Jsou vydržováni za to, aby slyšeli a viděli. Případně posloužili nějakými vzkazy, přenesením věcí a podobně.

Tma padne na město jako vždy v tomto zimním období záhy, s ní klesá také teplota. Nesněží, ale příjemně na procházku potemnělým velkoměstem rozhodně není. Latinská čtvrť má svoje kouzlo, nebezpečná zákoutí, ale Achile s Edmondem míří do daleko horší oblasti, v níž sídlí tlupa Kruťase Guye. Své území si vydobyla, zaplatila daň v podobě krve, než se stala respektovanou jinými klany. Své si pečlivě hlídá, mezi členy bandy platí velmi tvrdé zákony, kdy vůdce má vždy poslední slovo a kdy mu jsou všichni povinni odevzdávat podíl, pokud získají nějaký lup.

Ačkoli se členům takové bandy žije lépe než bezprizorním tulákům či mnohým spořádaným rodinám, kde se tře bída s nouzí, rozhodně jejich život není lehký. Hrozí jim smrt při střetu s konkurencí, pokud jsou chyceni při nezákonné činnosti, pak tvrdé tresty. Často trpí také hlady, zimou, v uvozovkách dobře se má jen velitel a jeho nejbližší druhové, většinou nejstarší a nejsilnější členové tlupy. Vůdce také může rozhodnout o vyobcování či dokonce o usmrcení svého podřízeného, pokud shledá jeho vážné provinění proti nepsaným, ale tvrdě vyžadovaným zákonům smečky.

Na druhé straně členové takového společenství mají určitou ochranu, kterou jim poskytuje jejich banda. Jiní členové podsvětí si rozmyslí, než napadnou někoho z konkurenčního gangu. Mají právo páchat různé trestné činy na určitém území, mezi něž patří především drobné krádeže tak zvaných kapsářů. Někdy se uchýlí i k vyloupení domu či loupežnému přepadení. Na rukách mnohých je lidská krev, kterou většinou prolili bez velkých výčitek.

Achile a Edmond se tváří sebejistě, ačkoli jim po těle není dvakrát nejlépe. Dostávají se do míst, kde není radno se pohybovat, pokud v zádech nemáte ozbrojenou patrolu. Naštěstí oba nejsou neznámými figurkami a také, pokud je někdo nezná, podvědomě vycítí, že musí být významnými osobami. Neboť kdo by se jinak odvážil jen ve dvou do takových končin.

Neklopýtají a nekloužou ve tmě sami dlouho. Po chvíli se k nim přidají tři muži, kteří je jak stíny doprovázejí na místo, kde mají domluvené setkání s vyslaným zástupcem vůdce bandy. Spíše však poskytují ochranu svým hostům, neboť kdyby je někdo i náhodou napadl cestou za Kruťasem, každý by ihned toto dával do souvislosti s ním.

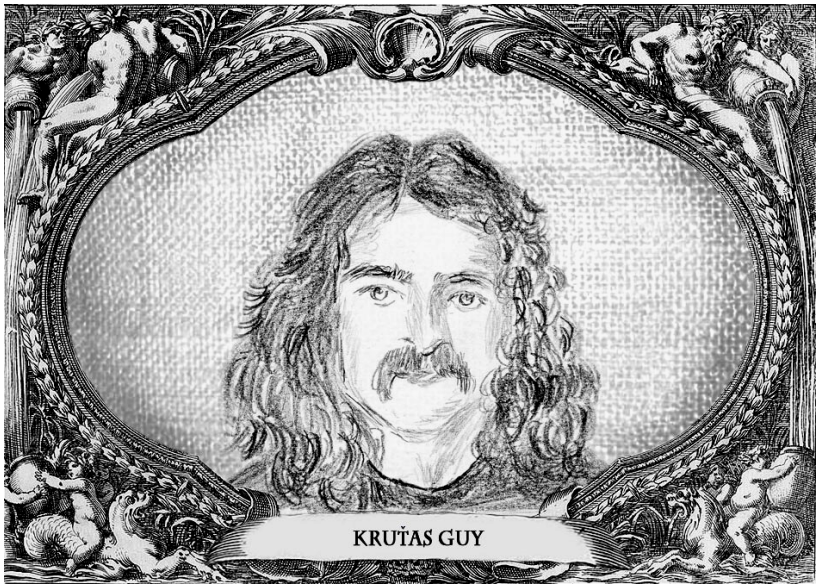
Zachmuřený, zarostlý a jen díky mrazu mírně páchnoucí pobuda je vede do úkrytu svého šéfa, což ale pro Achila i jeho pobočníka není místo zcela neznámé. Vědí, kde se nachází základna tohoto šéfa bandy, nicméně spořádaně následují svého průvodce. Dokonce je nikdo neprohledává, zda u sebe nemají zbraně, respektive všichni tuší, že je mají. Ale jsou jen dva a ocitají se v obklopení desítek osob. Kdyby

k něčemu došlo, kdyby dal Kruťas rozkaz, budou rozsápáni během krátké chvíle, bez ohledu, co vše ukrývají pod svými pevně upnutými plášti.

Jsou zavedení do jakéhosi sklepení, které má několik úzkých východů na povrch, hlídaných ozbrojenými muži. Uvnitř různě členitého prostoru planou ohně, u nichž se ohřívají muži, ženy a děti. Po stranách jsou různé kóje, v nichž spí, sám vůdce má pro sebe a svou milenku honosnější sklepní prostor, kam si natahal i starý nábytek, postel a kde má i zásoby jídla a pití.

Oba příchozí, a svým způsobem vetřelci v uzavřené komunitě, jsou vedeni před pomyslný stolec zdejšího vládce, tvořený výstupkem a starým zavšiveným křeslem, které kdysi komusi uloupil. Na něm sedí muž asi čtyřicetiletý, vyšší postavy a se širokými rameny. Jeho drsný zvrásněný obličej zdobí mohutný knír, v němž prosvítají šediny. Nicméně nikdo nemůže pochybovat, že disponuje velkou silou a potkat ho kdokoli v temné ulici, není-li profesionálním vojákem či zabijákem, vezme okamžitě nohy na ramena.

Gauvion předstoupí až před křeslo vůdce bandy, jeho pobočník zůstane stát o krok za ním. Proti nim sedí Kruťas, vedle něho postává několik zachmuřeně se tvářících mužů, někteří mají za pasem pistoli. Dalších asi patnáct nevábně vyhlížejících pobudů se přiblíží ze všech stran, ruce mají výhružně umístěné na střenkách svých dýk a nožů.

„Vítej, Achile,“ řekne vůdce a pokusí se o úsměv, což v jeho tváři vypadá jako nehezký škleb.

„Zdravím tě, Guy,“ odvětí oslovený klidně a hlasitě, jeho hlas zní bezstarostně.

„Požádal si o schůzku, rád jsem ti vyhověl,“ pokračuje v přátelském duchu Kruťas, „Jsme přece starý známí, vzájemně si pomáháme a jednáme spolu vždycky s úctou.“

„Správně říkáš,“ usmívá se i Gauvion, „Mezi námi nejsou spory, protože vzájemně dodržujeme dohodnutá pravidla. Jak se sluší a patří mezi přáteli.“

„Určitě nám chceš něco říct, když si k nám vážil tak dlouhou cestu,“ hlaholí vůdce, „Rád bych ti něco nabídl, Achile, ale jak vidíš, žijeme tady v tý díře a sami máme málo. Ty si asi žiješ líp, nebo ne?“

„Není nutný nám nic nabízet, Guy,“ zavrtí hlavou zatím vítaný host, „Ani se dlouho nezdržíme. Jen jsem ti přišel přednést svou stížnost a až ji vyřešíš, hned zase půjdeme.“

„Přednést stížnost?“ zatváří se naoko překvapeně Kruťas a rozhlédne se po svých lidech, někteří se vysloveně posmívají.

„Správně, Guy. Přednést stížnost,“ nasadí vážný výraz Gauvion, „Jak si zdůraznil, jsme přátelé. Uzavřeli jsme dohody, kterejch se držíme. Moji lidé je dodržujou a já dohlížím, aby je nikdo neporušil. Počítám, že stejně tak děláš ty.“

„Jasně, Achile.“

„To rád slyším, Guy. Takže jistě rychle a správně vyřešíš moji stížnost. Včera jeden z tvých neposlušných mužů tuhle dohodu porušil. Bodl nožem mého muže, aniž by ho ten jakkoli napadl. Což by si nedovolil, protože pak bych ho tvrdě potrestal.“

„Slyšel jsem o jakémsi hloupém sporu,“ zvážní tvář velitele bandy a její členům také ztuhne úsměv na rtech. Nedívají se na hosty v tuto chvíli právě přátelsky.

„Můžu ti ten spor vysvětlit?“

„Jasně. Čekám na tvoje vysvětlení.“

„Tvůj muž, jistej Marcel, krutě týral jednu dívku. Můj muž, jménem Hyacint, se jí zastal. Ale protože dobře ví, že Marcel patří k tobě, Guy, nezpráskal ho jak psa, jak by si zasloužil. Jelikož se cítil vázanej dohodou, rozhodl se přednést svou stížnost tobě, Guy, abys ji rozsoudil. Což jistě bylo správný.“

„Achile, dva mladý kohoutci se nepohodli vo holku. To se prostě stává. Přeci takovou hloupost nebudeme řešit my dva.“

„Hloupostí to přestalo bejt ve chvíli, kdy tvůj Marcel bodl mého Hyacinta nožem do břicha. Ten teď leží na smrt nemocnej a modlím se k Bohu, aby mu dal sílu přežít. Tvůj muž bezdůvodně a zákeřně prolil krev mýho muže, Guy. To je jasný porušení našich dohod.“

„Achile, je mi líto tvýho muže. Ale nešlo a nejde vo spor mezi náma, ale o spor dvou mladíků s horkou krví vo nějakou couru,“ říká vůdce smířlivě, ale z jeho výrazu je patrné napětí.

„Bohužel s tímhle výkladem nemohu souhlasit, Guy,“ zavrtí hlavou Gauvion, tváří se neohroženě a sebevědomě, „Kdyby se poprali, kdyby se utkali férově, mohli bysme je oba pokárat, já mýho a ty svýho, protože porušili svorně naše dohody. Mohli bysme nad jejich horkou krví přimhouřit oko. Kdyby jeden druhýho zranil, byla by to jejich věc. Ale tak se to bohužel nestalo.“

„To ale tvrdíš ty. Nebo tvůj Hyacint.“

„Guy, kluk, co leží na smrtelný posteli a očekává setkání s Bohem, nemá důvod lhát,“ zavrtí hlavou stěžovatel, hovoří teď smířlivým hlasem, „Hyacint dobře ví, co se patří. Proto chtěl jít za tebou, abys rozsoudil, zda má právo Marcel tejrat tu holku. I kdyby to byla coura, jak říkáš, není to hezký. Ale o to teď nejde. Hyacint chtěl jít za tebou, protože tě respektuje jako vůdce. Určitě by přijal tvoje rozhodnutí, i kdyby znělo v jeho neprospěch. Marcel mu v tom ale zabránil a to je ještě větší jeho provinění, než že zákeřně bodl Hyacinta.“

„Větší provinění, říkáš?“ zatváří se rozpačitě Kruťas, příliš vývodům hosta nerozumí.

„Hyacint je hlupák, když se nechal zaskočit. Také jsem mu vyčinil. Proto bych snad i mohl přimhouřit oko nad jeho zraněním. Ale už nemůžu nad tím, že Marcel udělal dva velký podrazy. Dobře věděl, ke komu Hyacint patří, jaký jsou naše dohody a přesto ho bodnul. A co ten druhej podraz, ptáš se ty a všichni tady přítomný?“ otočí se Gauvion k okolostojícím zachmuřeným mužům, „Druhej podraz učinil na tebe, Guy. Jen tys měl právo rozhodnout. On tím vlastně prokázal nedostatek úcty k tobě, Guy.“

„Ke mně?“ zarazí se Kruťas.

„K tobě, Guy. Mohl si rozhodnout, nebo jsme se mohli sejít my dva a jejich spor vyřešit. Mohli jsme jim dát volnou ruku, ať se utkají v čestným boji. Mohli jsme jejich boj posvětit a tím by zůstaly všechny naše dohody dodržený. Marcel ale všechno pošlapal. Naše dohody i tvoji pozici vůdce.“

„To nezní špatně, Achile. Až se tvůj muž vyzdraví, mohl by se utkat s Marcelem v čestným boji, pod naším dohledem a celej spor vyřešit,“ chytá se stébla velitel.

„Není jistý, jestli Hyacint přežije. Nevypadá to s ním dobře, je v rukách božích,“ pokřižuje se pokrytecky stěžovatel.

„Tak můžeš vybrat někoho, kdo ho zastoupí.“

„Teď už ne, Guy. Teď už to nejde. Marcel porušil naše dohody, Marcel nedodržel tvoje pokyny. Proto nemůže přijít čestnej boj, ale musí přijít spravedlivej a přísnej trest.“

„Co teda vlastně chceš?“ zeptá se rozmrzelým hlasem Kruťas.

„Chci krev za krev!“ zvolá Gauvion rozhodným hlasem. Po jeho důrazném prohlášení se rozhostí ticho. Okolostojící zírají na oba velitele a možná i přemýšlejí o předchozích slovech. Podrazil svým činem Marcel svého vůdce nebo ne? Ale stále je jedním z nich a někdo cizí žádá jeho potrestání. Proto se na vetřelce dívají ve většině případů nepřátelsky.

„Tak ty chceš krev za krev,“ ozve se Kruťas a říká pomalu slovo za slovem, „Ale Marcel patří k mojim lidem a proto vo něm musím rozhodnout já!“

„S tím naprosto souhlasím, Guy,“ přikývne Gauvion, „Proto jsem zakázal všem svým lidem, aby se ho třeba jen prstem dotkli. Jen ty musíš rozhodnout a na tvém rozhodnutí závisí velmi mnoho.“

„Velmi mnoho, říkáš?“

„Velmi mnoho. Známe se dlouho, je tomu tak?“

„Máš pravdu, známe se dlouho.“

„Říkaj ti Kruťas Guy, protože vládneš přísnou rukou. Guy, řeknu ti, jak to vidím já a ty se musíš rozhodnout,“ nasadí teď smířlivý tón Gauvion, „Muž jako ty by určitě nikdy nestrpěl, aby tvůj muž porušil tvoje rozkazy. Aby pošlapal tebou uzavřený dohody. Proto se buď provinil i proti tobě, anebo je druhá možnost, která by mě velmi mrzela, Guy.“

„Druhá možnost?“ zeptá se přiškrceným hlasem místní vůdce.

„Druhou možností je, že jednal s tvým souhlasem. Pak je pochopitelný, že ho nemůžeš potrestat, protože jen plnil tvoje příkazy. Pokud tomu tak je, pak je naše dohoda mrtvá a já se budu muset podle toho zařídit.“

„Já nikomu takový příkaz nedal!“ zvolá Kruťas a na tváři stěžovatele se objeví mírný úsměv, neboť dostal svého protivníka kam chtěl. Možná si to uvědomují i někteří okolostojící muži, protože se jejich tváře ještě více zachmuří.

„Tím jsem si byl jistej od začátku, Guy. Věřím ti,“ přikyvuje Gauvion, „Vždyť naše dohody nám přinášej užitek. Už párkrát jsem zprostředkoval dobrej obchod, pro nás voba. Taky jsem se přimluvil, aby vás tolik nepronásledovali. Nejsme navzájem nepřátelé, nelezeme si do zelí. Vy si hlídáte svoje a my taky. Budu jen rád, když to tak zůstane.“

„Žádáš krev za krev,“ říká vážným hlasem velitel, „Ale podívej na moje muže. Těm se tvoje slova moc nelíbí. Vidíš jejich obličeje, Achile? Marcel udělal chybu, uznávám. Ale pořád je jedním z nás,“ dodá a mávne rukou po své tlupě.

„Marcel zradil tebe, Guy, stejně zradil i vostatní, když porušil dohody,“ odpovídá důrazným tónem Gauvion, „Vodpustíš mu, i když tím zničíš naše přátelství? Budiž, Guy, ale varuj se před ním. Von bezdůvodně bodl mého muže. Já přišel za tebou, jako za svým přítelem. Přišel jsem sám, jen se svým zástupcem. Přišel jsem žádat spravedlnost. Až příště poruší Marcel tvoje dohody, napadne někoho z jiný bandy, možná tam nebude taková smířlivost, jako v mým případě. Sám dobře víš, jak křehký jsou dohody. I já to vím, vždyť jsem vám je pomáhal uzavřít. Možná někdo jinej příště nepřijde za tebou jako za přítelem, nepřijde žádat spravedlivý trest, ale vezme si krev za krev sám. Budete umírat vy tady. Jen proto, že jeden z vás je podrazák a nerespektuje svýho velitele!“

Rozhostí se ticho, chtě nechtě musí dát stěžovateli za pravdu. Ale stále váhají, přeci jen je mezi nimi cizák, kdežto Marcel, ať je jakýkoli, patří k nim.

„Dohlídnu, aby to už nikdy neudělal,“ ozve se po chvíli Kruťas.

„Guy,“ povzdechne si teatrálně Gauvion, „přišel jsem žádat přítele o spravedlnost. Ale přijímám tvoje rozhodnutí. Máš právo vodpustit svýmu muži. Tím ale považuju naše dohody za ukončený. Je velká škoda, že jeden malej ničema zničil naše přátelství.,“ dodá a bez dalšího se otočí a naznačí připravenost odejít.

„Počkej, ještě jsme neskončili!“ zvolá velitel místních.

„Podle mýho bylo vyřčený všecko, Guy,“ odpoví host smutným hlasem, znovu si teatrálně povzdechne a znovu naznačí odchod.

„Počkej, Achile!“ vstane ze svého dost zdevastovaného trůnu Kruťas. Zároveň s ním se pohne několik mužů směrem k dvojici vetřelců, patrně se snahou je zadržet. Na tváři Edmonda se na chvíli objeví znepokojení, ale stačí významný pohled jeho šéfa a zase se uklidní.

„Prosím, Guy,“ otočí se Gauvion a vyzývavě se na svého kolegu velitele upře zrak. Jejich pohledy se setkají, ani jeden neuhne. Zdejší velitel nejprve pocítí zlobu, ale pak se opanuje. Moc dobře ví, že by mu spor s tímto mužem mohl přinést více zlého než pozitivního. Když se rozejdou ve zlém, bude mu jistě škodit. Nápad a možná i chuť ho nechat zabít, ihned potlačí. Nejen že by po nich šli jeho kluci, kteří se vyznají v Paříži jako málokdo, ale určitě také biřicové, možná by poslali i vojáky. Navíc má ten drzý muž i mnoho přátel v jiných bandách, což by jim dalo velmi dobrou záminku je napadnout a přivlastnit si jejich území.

„Proč tak chvátáš, Achile?“ zatváří se zase přátelsky Kruťas, „Copak jsem už řekl nějaký rozhodnutí?“

„Možná jsem se unáhlil, Guy, možná jsem jen špatně pochopil tvoje slova,“ udělá pár kroků zpátky Gauvion.

„Jsi rozčilenej, Achile. Ale chápu tě. Taky jsem rozčilenej,“ hovoří teď nejen k hostu velitel, „Jeden hlupák málem zničí naše přátelství. Přiveďte ho!“ křikne směrem ke svým mužům.

Provinilec Marcel je pochopitelně přítomný, ale dobře schovaný, aby ho v případě nutnosti mohl jeho vůdce zapřít. Teď se v doprovodu dvou mužů blíží k pomyslnému trůnu a je patrné, že je v něm malá dušička. Měl napjaté slechy a snažil se zachytit každé slovo. Je si vědom, že se situace pro něj právě dvakrát dobře nevyvíjí. Stěžovatel je chytrý a vykreslil ho jako darebáka, který podrazil svého šéfa. Což není dvakrát dobré, pokud se toho Kruťas chytí.

„Pojď sem, ty hlupáku!“ vylévá si Guy svou zlost na provinilci, „Řekni, tady všem, nařídil jsem snad někdy, abys napadnul někoho tady vod Achila? Nebo ho dokonce probodnul?!“

„Nenařídil,“ zašeptá tázaný.

„Nahlas!“

„Nenařídil,“ zopakuje silněji Marcel. Stojí tu teď jako boží umučení, je střední postavy, spíše hubený, má nažloutlou pleť, zkažené zuby, vypadá dost zdevastovaný, na svých deklarovaných dvacet let. Ačkoli skutečný věk u takovýchto existencí je věc značně nejistá.

„Vidíš, Achile. Jednal bez mýho požehnání.“

„O tom jsem nikdy nepochyboval, Guy,“ přikývne spokojený Gauvion.

„Proč si toho Hyacinta bodnul? No, mluv?“ tváří se krutě Kruťas.

„Nevím … naštval mě … nadával mi … kvůli tý děvce …,“ koktá provinilec.

„Porušil si moje příkazy! Je to tak?“

„Ano, Guy, ale …“

„Nikdo nemá právo porušovat moje příkazy!“ rozkřikne se Kruťas a vztekle se podívá po všech svých lidech, „Chceš nás dostat do války? Chceš, aby nás honily patroly? Chceš nás připravit vo přátele? Koho z našich přátel napadneš příště? S kým nás naženeš do války? “ pokračuje, ale je patrné, že nemluví k nešťastníkovi, ale ke svým lidem, aby před nimi obhájil svoje rozhodnutí, které hodlá učinit.

„Nechtěl jsem …,“ zašeptá mladík, který cítí, jak moc se pod ním houpe zem.

„Mlč! Všichni poslyšte moje rozhodnutí. Marcel porušil mnou uzavřený dohody. Ale především nepočkal na moje rozhodnutí! Je mi úplně jedno, proč se ti dva hlupáci hádali. Je mi úplně jedno, kdo z nich měl pravdu!“ hřímá Kruťas, „Ten pobodanej se dovolával mojeho soudu. Dobře to víte, nebyli tam sami. Marcel ale nepočkal, jak rozhodnu! Neprokázal mi úctu jako svýmu vůdci! Za to zaslouží trest. Souhlasíte? Nebo snad někdo nesouhlasí?!“ zvětší se dobře o decimetr a jeho ramena jsou ještě širší. Ruku přitom významně položí na pistoli, kterou má ledabyle zastrčenou za pasem.

Neozve se jediný protestující hlas, ač určitě ne každý souhlasí s takovým vývojem kausy, pár patolízalů naopak horlivě kývе hlavami.

„Achile, žádal jsi jeho potrestání," obrátí se rozohněný vůdce na svého kolegu velitele, „Nuže, máš moje svolení ho potrestat podle svýho uvážení," říká a přitom se mu v očích šibalsky zablýskne.

„Dáváš mi svolení ho potrestat podle mýho uvážení?" ptá se pomalu Gauvion, který ihned pochopí, co Kruťas zamýšlí.

„Přesně tak. Máš právo ho potrestat. Ty sám, hned a tady. Takový je moje rozhodnutí," přikyvuje Guy a přitom se opět potměšile ušklíbne.

„Mám právo ho potrestat sám, tady a hned," pohlédne Gauvion na provinilce, který také pochopí, co jeho šéf vymyslel. Dal sice stěžovateli za pravdu, ale nařídil mu, aby případný trest vykonal na místě a sám. Uprostřed cizí bandy, bez jakékoli pomoci. V jeho původně vyděšené tváři se na chvíli objeví naděje, že všechno nakonec dobře dopadne.

„Jak jsem řekl. Potrestej ho, jak uznáš za vhodný," potvrdí svůj ortel Kruťas.

Achile stále hledí směrem k veliteli místní bandy, náhle udělá velmi rychlý pohyb rukou, který někteří dále stojící ani nepostřehnou. Těm, co jsou kousek od provinilce, náhle ztuhnou rysy, stejně jako Marcelovi. Ten stále stojí se svěšenýma rukama, ve tváři má ještě výraz drobné radosti, dané jeho chybnou dedukcí následného vývoje. Přes jeho krk se však táhne tenká rýha, což však vydrží jen chvilku, neboť vzápětí z prořízntutého hrdla vytryskne proud krve.

Marcel stojí ještě chvíli bez hnutí, jako by stále nechápal, co se událo. Několik mužů zírá s obrovským překvapením na vykonavatele rozsudku, dalším sjedou ruce k opasku, kde hledají podvědomě zbraně. Nikdo neočekával tak rychlé a nekompromisní potrestání, ke kterému ale žel bohu dal jejich vůdce svolení. Podle výrazu ve tváři ani ten, který ortel vyřkl a dal stěžovateli volnou ruku být i vykonavatelem.

„Guy, jsem velmi rád, že naše přátelství zůstalo zachováno," říká naprosto nevzrušeným hlasem Gauvion, který před pár vteřinami podřízl člověka, většina ani nepostřehla, kde vzal nůž a kam ho zase ukryl, „Přátelé si mají pomáhat. Zvlášť v tak těžký době, jako je tahle," pokračuje, zatímco Marcel klesá na kolena, zvedá pomalu ruce ke krku, ze kterého stříká stále proud krve, dopadající mezi oba vůdce, „Dostala se mi do rukou docela levně zásilka jídla. Na znamení našeho přátelství ti zítra nechám její část poslat. Tady Edmond to zařídí, pošle mé hochy a ty ti ji přinesou."

„Levně?" zachrčí Kruťas, stále evidentně v šoku, jak byla jeho slova naplněna.

„Dám ti ji skoro zadarmo," pokračuje Achile, „Možná budu v dohledný době potřebovat nějaký tvoje služby, pak si to vyberu. Ale vo jídlo se chci podělit hned, je teď potřeba. Bude tam i malej dárek pro tebe," dodává, vzápětí překračuje tělo popraveného nešťastníka, spočívající na břiše v kaluži krve, jeho končetiny sebou jen lehce trhají ve smrtelné agónii, „Doba je zlá, Guy, je velmi dobrý mít přátele," upozorňuje a přitom vezme svého kolegu kolem ramen, familiérně, jako by právě nepodřízl jeho muže.

„Doba je zlá," zopakuje Kruťas, přičemž jeho výraz tváře je stále strnulý. Chtěl dostat Gauviona do prekérní situace, místo toho je tomu přesně naopak. On jen velmi krutě naplnil jeho rozsudek, hrozně rychle a chladnokrevně. Na jednu stranu na něj má ohromnou zlost, na druhé straně ale k němu cítí i obdiv. Přišel sám, jen s jedním mladíkem, podřízl hrdlo zdejšímu muži, ať už se provinil jakkoli a teď s ním naprosto v klidu tlachá o pomoci a nabízí mu jakousi úlitbu v podobě jídla. Které se ale všem velmi hodí.

„Doba je vopravdu zlá a bude dobře, když budeme držet při sobě," usmívá se Gauvion a naprosto přehlíží nevraživé pohledy přítomných. Kteří však nemohou než uznat, že vrah jejich druha jednal se souhlasem jejich vůdce. Takže se nijak neprovinil podle jejich vlastních zásad.

„Achile, pojď se mnou," nasměruje Kruťas hosta ke své noře, „Domluvíme se na podrobnostech."

Oba velitelé, sledováni zrakem všech přítomných, mizí v jedné z postranních kójí sklepení. Bordas se tak ocitá zcela sám na zřetelně nepřátelském území. Není mu dvakrát dobře po těle, neboť velmi ošklivé pohledy teď směřují k němu. Ale daří se mu ovládnout a skrýt svůj strach. Navíc po krutém trestu za napadení Hyacinta si každý rozmyslí mu zkřivit byť jen vlas na hlavě.

„Achile, bylo nutný … tobě by měli říkat Kruťas, ne mně," řekne hodně vyčítavě hostitel, když zůstanou vůdcové sami, sedící na jakési staré bytelné lavici, u dubového stolu, který už také hodně pamatuje.

„Mohl si ho nechat pořádně zpráskat, spokojil bych se s tím," odpoví Gauvion a přijme nabízený pohárek s vínem, „Ale nedal si mi jinou možnost. Dobře víš, že když chceme mít jako vůdcové respekt, tak musíme jednat tvrdě, před vostatníma."

„Ale jak teď vypadám já?" neskrývá zlobu Kruťas.

„Jako ten, kdo dodržuje dohody a kdo nestrpí, aby si jeho lidi dělali co chtěj! S tím Marcelem jsem měl pravdu. Představ si, co by se stalo, kdyby ten hlupák probodnul muže například Césarovi. To bys s toho tak lehce nevyšel. Doba je vopravdu zlá, ještě začít nějaký boje mezi náma."

„Možná k nim nakonec stejně dojde. Není pomalu co jíst a krást, podívej, jak tady moli lidi živořej."

„Proto ti já na voplátku pomůžu. Nechám vám přinýst zejtra dost jídla. Pochopitelně ho teď nemám, to jsem říkal jen před tvejma lidma. Ale podržel si mě, tak ti za to na voplátku něco dám. Toho Marcela nebyla škoda, dyť to byl debil."

„Na nějakýho Marcela seru. Sám ale dobře víš, jak je nesnadný udržet lidi na uzdě, zvlášť když mrznou a maj hlad. Pak můžou začít blbnout, vlezou na území jinejch, napadnou někoho významnýho a naserou úřady," vzdychá Guy, jako by ani nebyl takový pořízek a silák, pak trochu změní vizáž, oči se mu rozjasní, „S tím, jak si ho podříznul, si mě teda dostal. Hrome, tohle sem nečekal. Tak rychlý. Teda klobouk dolu, to bylo znamenitý, to se musí nechat," rozchechtá se.

„Byl to vopravdu kretén. Možná sem ti ušetřil další nepříjemnosti."

„Nebo mi na ně zadělal," nesouhlasí hostitel, „Viděls, kolik lidí si tím nasral?"

„Viděl, ale voni musej mít strach. Guy, na rovinu, jen mezi náma," zatváří se hrozně důvěrně Gauvion, „Nemůžu ti votevřeně říct, pro koho pracujeme. Ale sám víš, že jsem byl kdysi agentem kardinála de Richelieu. Z toho si můžeš domyslet, kdo vo moje služby stojí. Nepotřebuju, aby mi někdo moje špehy probodával."

„Pracuješ pořád pro ty nahoře?"

„Pracuju pořád pro lidi, který maj velkej vliv," usmívá se Gauvion, „A který za mnou stojí," dodá výhružně.

„Stejně by ti byli na hovno, kdybych se ti rozhodnul zakroutit krkem," zasměje se Kruťas.

„Což by ale byla moc velká chyba a ty takový neděláš," odpoví s úsměvem od ucha k uchu host, „Protože dobře víš, že kdyby se nám tady něco stalo, tak vod zejtra ty a tvoji lidi budete psanci bez možnosti úkrytu. Moji známí na úřadech, v patrolách, by po vás šli jak vohař po stopě. Každej by vás prásknul, jen aby ho nechali na pokoji. Ještě by byli rádi, že se zbaví konkurence," dodává již vážnějším hlasem, není mimo mísu připomenout svoji důležitost.

„Ale stejně si ho nemusel rovnou podříznout," stále leží poprava Marcela jeho šéfovi v žaludku.

„Musel a ty to dobře víš. Guy, zapomeň už na toho debila, takovej ti stejně nebyl moc k užitku. Lidi budou možná trochu nadávat, ale zejtra dostanou pořádnej žvanec a tím jim nejlíp ucpeš hubu."

„No dobrá, už se vo tom hlupákovi nebudeme bavit," kývne Kruťas, pak se však zkoumavě zadívá, „Cos myslel tou službou, za to jídlo?"

„Nic konkrétního, v tuhle chvíli. Jen jsem ti chtěl prokázat přátelství a úctu. Ale jak jsme si říkali, doba je zlá a možná se mi budou v budoucnu hodit tvoji muži, aby mi vohlídali moje kluky nebo jiný moje lidi, kdyby došlo k rebeliím."

„Za to jídlo?"

„No, tak bych ještě něco přidal," rozesměje se Gauvion, „Víš, co dokáže dav, když dojde k rebélii. Ve městě to vře, pokud vypukne vzpoura, může se drancovat. Gardisti a vojáci na to nemusej stačit. Pak se pár šikovnejch chlapů, co se umí vohánět s kudlou, vždycky hodí."

„Tak ty nám tady podřízneš chlapa, před vočima jeho kamarádů, a pak ještě budeš chtít, aby tě chránili?" zasměje se Kruťas.

„Proč ne, když se jim to vyplatí? Nebo ne třeba mě, já se vo sebe dokážu postarat. Ale spousta bohatejch může mít strach, a ti rádi zaplatěj, když jim bude hrozit vydrancování domu, ne?“

„Má se něco semlít?“

„Co já vím? Lidi jsou dost nasraný, hladoví … nedivil bych se.“

„To máš pravdu. A co ten dárek pro mě?“ vyzvídá dál Kruťas.

„Co bys řek třeba pár láhvím vopravdu pořádnýho vína? Jen pro tebe? Nechám ti ho přinýst ve zvláštní bedně, tak si ji vohlídej, aby ti ho nevychlastali.“

„Vzít mi moje víno?“ zatváří se hrozivě hostitel, „To bych s nima zatočil jako ty s Marcelem! Takže pár láhví, říkáš?“

„Pár … co takhle pět?“

„Nebo třeba deset?“ zasvítí v očích místního šéfa.

„Vosum?“ rozesměje se Gauvion, „Guy, dostaneš jich deset, na důkaz mýho přátelství.“

„Na naše přátelství,“ pozvedne spokojeně pohárek Kruťas a se svým hostem si srdečně přiťukne. Nějaký zabitý mladík z jeho tlupy ho trápí míň než málo. Možná bude někdo reptat, ale ne dlouho. Za pár dní na toho tupce všichni zapomenou. Nakonec to není špatný obchod, deset láhví dobrého vína a nějaký žrádlo pro bandu, za život jednoho idiota, pomyslí si.

Oba vůdcové vyjdou svorně, s úsměvy na rtech. Ačkoli mrtvola popraveného provinilce stále leží v kaluži krve na místě, kam dopadla, oba o ni ani pohledem nezavadí. Loučí se, jako kdyby šlo jen o normální přátelskou návštěvu. Napětí ve tvářích místních také poleví. Dokonce možná někteří smrt Marcelovi i přejí, někdy byl dost nepříjemný a navíc je taky o jeden hladový krk méně. Jen aby Achile dodržel slovo a zítra jim poslal něco dobrého k jídlu. A taky, aby toho bylo dost, aby si to všechno nepřivlastnil Kruťas a jeho nejbližší suita.

Gauvion a Bordras nepromluví ani slovo, dokud je doprovází několik mužů, vyslaných Kruťasem. Ten jim znovu poskytl doprovod z lidí, kterým důvěřuje. Přeci jen by mohlo někomu hrábnout a odcházející napadnout, nebo by je mohl napadnout někdo jiný a svedlo by se to na něj. Výhrůžku raziemi nebere na lehkou váhu. Konstábl může přivřít oko, ale taky může být nepříjemně aktivní.

„Tak tohle jsem nečekal,“ vypadne z Bordase, jakmile je se svým šéfem sám.

„Taky jsem si myslel, že se to vyřeší mírnějším způsobem,“ odpoví Gauvion, „Ale Guy mi nedal jinou možnost. Musel jsem jim ukázat, že se mnou není radno žertovat.“

„Kde ste vzal tu kudlu? Ani jsem nepostřehnul, vodkud ste ji vytáh.“

„Měl jsem ji v rukávu. Vždycky je dobrý mít něco v rukávu,“ zasměje se Achile.

„V jednu chvíli ve mně byla malá dušička …,“ přiznává mladík bez mučení.

„Další lekce pro tebe. Kdybys tomu tady měl jednou šéfovat, tak musíš mít autoritu. Musíš mít respekt, nejen ve svý bandě.“

„Rozumím,“ přikyvuje Edmond, „Ale byla to bezvadná rána… a ta rychlost,“ podívá se obdivně.

Cestou domů spolu klábosí, ale spíše o událostech z před pár minut, než aby řešili nějaké důležité věci. Pouze vůdce svému zástupci vysvětlí, odkud má nakoupit jídlo, kolik a kam ho má doručit. Nezapomene ani na láhve vína.

Bez komplikací tak dorazí až k domu, kde spočívá zraněný a oba se za ním zajdou podívat. Hyacint leží na zádech, ztěžka oddychuje, pravděpodobně má horečku a také trpí značnými bolestmi. Ovšem skutečnost, že je stále naživu, mu dává jakousi naději na přežití. Má mladý a silný organismus, což je jeho výhodou, ovšem hygienické podmínky zde jsou na poměrenou.

„Právě se vracíme od Kruťase,“ prohodí Gauvion směrem ke zraněnému.

„Měli jste starosti … kvůli mně …,“ zakňučí Hyacint a klopí provinile oči.

„To si piš, že jsme měli. Kvůli tvojí nevopatrnosti. Jestli neumřeš, tak ať se to už nikdy nevopakuje. Je to varování i pro vostastní,“ podívá se na další statné mladíky, kteří mu z kluků za ty roky vyrostli v muže. V místnosti jsou všichni jeho velitelé i osobní strážci, kromě pobodaného i Victor, Raimond, Emanuel a Marius.

„Vyřešilo se to, s tím Marcelem?“ zeptá se Raimond a v čích se mu zle zablýskne.

„Vyřešilo,“ kývne jejich velitel, „Jednou provždy. Zabil jsem ho,“ dodá, jako by se nechumelilo.

„Zabil? Vy sám? Uprostřed jejich bandy?“ vyvalí oči Victor.

„Edmond vám to vysvětlí,“ odmítne vyprávět o svém odvážném a chladnokrevném činu Gauvion, „Taky vám řekne, co máte zejtra udělat. Edmonde, až tady skončíš, přijď za mnou. Dám si pořádnou večeři a potom s tebou ještě chci mluvit,“ chystá se odejít, u dveří se však otočí, „Pánové, pro všechny. Edmond je vode dneška můj právoplatnej zástupce. Budete ho tak respektovat. Nic moc se nemění, už to tak běží, ale aby bylo každýmu jasný,“ dodá a bez dalšího opustí místnost.